Sammanträdesprotokoll Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum	2025-01-13
Plats och tid	Vargön kl. 13:00-16:05
Beslutande	Se sida 2
Övriga deltagare	Se sida 2
Sekreterare	Margareta Johansson

Protokolljustering

Följande parter justerar detta protokoll genom digital signering.

Justeringens plats och tid	Digitalt 2025-01-15 kl. 08:00
Paragrafer	§§1-26
Ordförande	Patric Lundström (S)
Justerare	Louise Mörk (S)

Tillkännagivande

Protokollet är justerat. Justeringen tillkännages på kommunens digitala anslagstavla.

Beslutsinstans	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum	2025-01-13
Publiceras	2025-01-15
Avpubliceras	2025-02-06
Protokollets förvaringsplats	Kommunledningsförvaltningen
Tillkännages av	Margareta Johansson

Närvarande på sammanträdet

Beslutande

Patric Lundström (S) (ordförande)
Kata Nilsson (S) (vice ordförande)
Anton Li Nilsson (C) (2:e vice ordförande) §1
Claes Danell (S)
Karl-Erik Jonsson (M)
Carola Bergman (S)
Cristian Bergvall (S)
Magnus Häggblad (SD)
Helén Lindbäck (KD)
Louise Mörk (S)
Sara Lagesen Aronsson (S)
Johannes Granström (C) ersätter Majvor Sjölund (C)
Eva Nordlund (SLP) ersätter Anders Nordin (SLP)
Daniel Bergman (M) ersätter Håkan Johansson (M)
Mikael Borgh (V) ersätter Stina Carlsson (V)

Övriga deltagare

Yvette Axelsson (Kommunchef)
Leif Wikman (Biträdande förvaltningschef)
Åsa Öberg (Ekonomichef)
Margareta Johansson (Kommunsekreterare)
Gun Nilsson (Inköpschef) §1
Helene Bäckkund Röckner (Tf Näringslivschef) §2
Dennis Jonsson (Chef Planeringsavdelningen) §2

Innehållsförteckning sid

§ 1	Information från Inköpsenheten	5
§ 2	Planreserv - redovisning 2024 och nyttjande 2025	6
§ 3	Månadsbokslut november 2024 samt helårsprognos	9
§ 4	Undantag månadsbokslut mars 2025	10
§ 5	Årlig uppföljning av Kommunstyrelsens systematiska arbetsmiljöarbete 2024	11
§ 6	Internkontrollplan för Kommunstyrelsen 2025	13
§ 7	Ansökan om bidrag till Norrbottens föreningsarkivs verksamhet år 2025	15
§ 8	Medfinansiering - PSYKBRA	17
§ 9	Medfinansiering - Latitude66 Onboarding Norrbotten	19
§ 10	Medfinansiering av Filmpool Nord	23
§ 11	Enkät- Länstransportplan 2026-2037 Norrbotten	26
§ 12	Redovisning av anmälda handlingar	27
§ 13	Redovisning av delegationsbeslut	29
§ 14	Utvecklingsprogram	30
§ 15	Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda - revidering	32
§ 16	Kommunal hyresgaranti och borgensåtagande	34
§ 17	Norrbus - Reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten	37
§ 18	Avtal - vänort Kandalaksha	39
§ 19	Planprogram Södra Fårön - Uppdrag	41
§ 20	Översiktsplan Planstrategi samt Mark- ochvattenanvändningskarta - Förlängning	42
§ 21	Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) - tematiskt tillägg till översiktsplanen - Förlängning	44
§ 22	Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax -Förlängning	46
§ 23	Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Jävre - Förlängning	48
§ 24	Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Rosvik - Förlängning	50
§ 25	Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Roknäs Sjulnäs - Förlängning	52

§ 26 Information från kommunchefen 54

§ 1 Information från Inköpsenheten

Diarienr 25KS35

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av information från Inköpsenheten.

Ärendebeskrivning

Inköpschef Gun Nilsson ger vid Kommunstyrelsens sammanträde information från Inköpsenheten gällande upphandlingsplanering och kösituationen på upphandlingsuppdrag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Information från Inköpsenheten

§ 2 Planreserv - redovisning 2024 och nyttjande 2025

Diarienr 24KS704

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner Redovisning av planreserven för år 2024.

Kommunstyrelsen fastställer Nyttjande av planreserven för år 2025.

Ärendebeskrivning

Riktlinjerna för planreserven fastställdes av Kommunstyrelsen 2020-11-23 § 278. Syftet med planreserven är att säkerställa finansiering för planläggning av strategiskt viktiga samhällsbyggnadsprojekt för Piteås utveckling. I detta ingår planprogram, detaljplaner och utredningar som exempelvis geoteknik-, buller- trafik- eller naturutredningar som bekostas av kommunen. I fördelningen av planreserven ska hänsyn tas till aktuella styrande dokument för samhällsplanering och näringslivsutveckling. Arbetet med planreserven sker i nära samverkan mellan Kommunledningsförvaltningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Under 2024 uppgick planreserven till 4 450 tkr. Totalt så har kostnader för planer och utredningar uppgått till 3 297 tkr under 2024. Redovisning bifogas och nedan nämns några delar:

Planprogram Sörfjärden, det mest omfattande planprogrammet med bl a trafik-miljö och dagvattenutredningar har uppgått till 1 381 tkr, dvs 381 tkr mer än budgeterat. Anledningen till överskriden budget beror på att mer omfattande utredningar genomförts.

Planprogram Fårön, som budgeterades till 300 tkr, har påbörjats först i slutet av 2024 och kommer att arbetas vidare med under 2025.

När det gäller kompletteringar av planprogram i Norrfjärden och i Munksund så har inte hela den budgeterade summan på 500 tkr behövt nyttjas. Endast 197 tkr är nyttjat för dessa p g a förseningar som innebär att kostnaderna kommer under kommande år.

När det gäller planprogrammen så är 1 753 tkr nyttjade av de budgeterade 1 800 tkr.

Detaljplanearbetet budgeterades till 1 050 tkr under 2024 men endast 310 tkr har nyttjats. Det är framför allt kostnader för detaljplanen för Pitholmshöjden som är nyttjat i denna del av planreserven. Endast en mindre kostnad har nyttjats inför

detaljplanearbetet för Nördfjärden innevarande år.

När det gäller kostnadsposten för planeringsunderlag, dvs utredningar, analyser mm så har 1 234 tkr upparbetats av den budgeterade summan på 1 600 tkr. Riktlinjerna för dagvatten har uppgått till en större kostnad än budgeterat i o m omfattande och kostsamma utredningar. Däremot så har kulturmiljöprogrammet inte genomförts. Utredningar på verksamhetsområdet Haraholmen etapp 2 har genomförts och överskridit budgeterad kostnad något.

Totalt så har alltså 1 153 tkr av planreserven inte nyttjats innevarande år.

Förslag på nyttjande av Planreserven för 2025 sammanfattas nedan och redovisas i bilaga. Planreserven uppgår till samma summa som föregående år, dvs 4 450 tkr för år 2025.

De planprogram som föreslås genomföras uppgår till 1 085 tkr och innefattar Fårön, för att möjliggöra fler bostäder på den södra delen av Fårön. Områdena Munksund och Bergsviken ingår utifrån det arbete som sker i den fördjupade översiktsplaneringen.

Det detaljplanearbete som föreslås kommande år handlar framför allt om planläggning av nya verksamhetsområden på Haraholmen, Öjebyn och Sandholmen allt för att möjliggöra för fler företag att etablera sig och expandera inom Piteå kommun. Ett detaljplanearbete föreslås också för Norra hamn för att möjliggöra för nya bostäder och verksamheter utifrån den utökade intresseanmälan som pågår.

Den största delen av planreserven föreslås kommande år nyttjats för framtagande av olika planeringsunderlag, utredningar mm som ska ligga till grund för kommande planering av mark- och vattenanvändning. Bland utredningar som behövs för framtiden är en uppdaterad handelsanalys och utredning av framtida utveckling av stadskärnan. En stor summa föreslås också för övriga och oförutsedda behov, utifrån planreservens riktlinjer.

Uppföljning av planreserven sker årligen i Kommunstyrelsen, löpande information kan delges vid behov.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Redovisning planreserven för år 2024
- Nyttjande av planreserven för år 2025
- Presentation Planreserven

§ 3 Månadsbokslut november 2024 samt helårsprognos

Diarienr 24KS714

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner Månadsrapport november 2024.

Kommunstyrelsen uppmanar nämnderna att arbeta metodiskt och målinriktat för att komma till rätta med prognostiserade underskott.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har tillsammans med kommunens förvaltningar sammanställt ekonomiskt resultat per november som uppgår till -8,3 mkr. För helåret prognostiseras resultat om -2,2 mkr, vilket är en förbättring mot budget med 84,4 mkr.

Nämnderna har uppdraget att bedriva verksamheten kostnadseffektivt och inom tilldelad ram.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Månadsrapport november 2024
- Socialtjänstens analys och ekonomiska redovisning november 2024
- Barn och utbildningsnämndens analys per avdelning november 2024

§ 4 Undantag månadsbokslut mars 2025

Diarienr 24KS715

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner att månadsbokslut per mars 2025 endast omfattar nämndernas rapportering.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över att kommunens verksamheter bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som Kommunfullmäktige har bestämt innefattar bland annat sammanställt månadsbokslut och rapport för kommunen per mars, april, oktober och november varje år.

Kommunledningsförvaltningens tillgängliga personella resurser är begränsade en tid framöver och prioritering av uppdragen är nödvändigt. Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att Kommunstyrelsen godkänner att månadsbokslut och månadsrapport per mars 2025 begränsas till att redovisa nämndernas utfall och årsprognoser samt kortfattad analys per nämnd. Från och med april 2025 så sammanställs månadsbokslut och månadsrapport enligt ordinarie förfarande.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 5 Årlig uppföljning av Kommunstyrelsens systematiska arbetsmiljöarbete 2024

Diarienr 24KS769

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av Årlig uppföljning av Kommunstyrelsens systematiska arbetsmiljöarbete.

Kommunstyrelsen ger Kommunledningsförvaltningen i uppdrag att omgående identifiera och komma till rätta med samtliga brister i verksamheten för att säkerställa att arbetsmiljöarbetet bedrivs systematiskt och i enlighet med lagstiftningen.

Kommunstyrelsen ger Kommunledningsförvaltningen i uppdrag att aktivt bjuda in skyddsombuden och involvera dem i arbetsmiljöarbetet, både i planeringen och i genomförandet av åtgärder.

Kommunstyrelsen ger Kommunledningsförvaltningen i uppdrag att under andra kvartalet 2025 ge Kommunstyrelsen en uppföljning med hur arbetet fortskrider. Det är av yttersta vikt att arbetsmiljöarbetet prioriteras och att det mest grundläggande görs för att våra medarbetare ska känna sig trygga på arbetsplatsen. De identifierade bristerna måste åtgärdas omgående för att säkerställa att vi inte fortsätter att bryta mot lagstiftningen.

Ärendebeskrivning

Den årliga uppföljningen syftar till att undersöka om arbetsmiljöarbetet bedrivs så som föreskrifterna kräver och ta reda på om arbetet leder till en bättre arbetsmiljö. Uppföljningen ska också ge en överblick för att styra arbetsmiljöarbetet och förbättra det som inte har fungerat bra.

Uppföljningen genomförs i form av en checklista som skickas ut till samtliga chefer utifrån sitt arbetsmiljöansvar. Varje chefs underlag aggregeras till överordnad nivå där det analyseras. En sammanställning av analysen på förvaltningsnivå presenteras för respektive nämnd på det sista mötet för året. Om den årliga uppföljningen visar att det finns brister ska dessa åtgärdas.

Yrkanden

Claes Danell (S): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag med följande tillägg:

Kommunstyrelsen ger Kommunledningsförvaltningen i uppdrag:

- att omgående identifiera och komma till rätta med samtliga brister i verksamheten för att säkerställa att arbetsmiljöarbetet bedrivs systematiskt och i enlighet med lagstiftningen.

- att aktivt bjuda in skyddsombuden och involvera dem i arbetsmiljöarbetet, både i planeringen och i genomförandet av åtgärder.

- att under andra kvartalet 2025 ge Kommunstyrelsen en uppföljning med hur arbetet fortskrider. Det är av yttersta vikt att arbetsmiljöarbetet prioriteras och att det mest grundläggande görs för att våra medarbetare ska känna sig trygga på arbetsplatsen. De identifierade bristerna måste åtgärdas omgående för att säkerställa att vi inte fortsätter att bryta mot lagstiftningen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Årlig uppföljning av Kommunstyrelsens systematiska arbetsmiljöarbete

§ 6 Internkontrollplan för Kommunstyrelsen 2025

Diarienr 24KS679

Beslut

Kommunstyrelsen antar Internkontrollplan 2025 - Kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Intern kontroll är en viktig del i Piteå kommuns styr- och ledningsprocess. För att säkerställa och tydliggöra att arbetet med intern styrning och kontroll sker inom respektive nämnd och bolagsstyrelse har en policy för intern styrning och kontroll utarbetats.

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa analyseras och de risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs upp före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Ett intensivt arbete fortgår med att ta fram en författningssamling rörande informationssäkerhet. En modell för systematiskt kvalitetsarbete rörande informationssäkerhet har även byggts upp i kommunens system för styrning och ledning.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Internkontrollplan 2025 - Kommunstyrelsen

§ 7 Ansökan om bidrag till Norrbottens föreningsarkivs verksamhet år 2025

Diarienr 24KS754

Beslut

Kommunstyrelsen beviljar bidrag med 42 400kr till 2025 års verksamhet vid Norrbottens Föreningsarkiv.

Bidrag anvisas från medel till Kommunstyrelsens förfogande.

Ärendebeskrivning

Norrbottens föreningsarkiv (NF) ansöker om ett fortsatt årsbidrag för år 2025 från Piteå kommun med 42 400kr, motsvarande ungefär 1 krona per kommuninvånare.

NF är en ideell förening bildad år 1965 med drygt 280 medlemsföreningar från Norrbottens samtliga kommuner. Beviljade årsbidrag från Norrbottens kommuner till NF:s verksamhet medverkar till fortsatt skötsel, bevarande och tillgängliggörande av arkivmaterial med stort historiskt värde för Norrbottens län. I dagsläget förvaltar NF drygt 420 unika arkiv från föreningar som är eller har varit verksamma i Piteå kommun.

NF:s ändamål är att medverka till att dokumentera, bevara och tillgängliggöra Norrbottens föreningslivshistoria. Genom att teckna medlemskap hos NF kan föreningar deponera sina arkivhandlingar hos NF, som förvarar och förvaltar dessa enligt yrkesmässiga principer. NF erbjuder också stöd och rådgivning i arkiv- och informationshanteringsfrågor till föreningar oavsett medlemskap. Arkiv från nedlagda föreningar tar NF emot som donationer; i dagsläget rör det sig om drygt 3200 arkiv från nedlagda föreningar som NF tar hela det ekonomiska ansvaret för.

NF har ett samarbetsavtal med Region Norrbotten och driver tillsammans med Norrbottens museum Arkivcentrum Norrbotten med lokaler på Björkskatan i Luleå. I den bemannade forskarmottagningen kan allmänheten kostnadsfritt och med kunnig hjälp ta del av de rika arkivbestånden. Förutom skriftliga handlingar, såsom protokollsböcker och verksamhetsberättelser, kan arkiven även innehålla affischer, fanor, ritningar, ljud- och bildmaterial och föremål. Arkiven täcker en tidsperiod från 1800-talets andra hälft fram till idag.

NF erbjuder inom ramen för Arkivcentrum också öppna föreläsningar, liksom

studiebesök och arkivvisningar för skolklasser och andra grupper. Sedan några år tillbaka samarbetar NF med Luleå tekniska universitet och tar emot och vägleder uppsatsstudenter i historia. NF arbetar löpande för ökad tillgänglighet, jämlikhet, jämställdhet, mångfald och inkludering.

Kommunledningsförvaltningens yttrande
Piteå kommun stödjer Norrbottens föreningsarkivs verksamhet för att föreningar ska kunna erbjudas tillgång till handlingar med viktig historisk information för Norrbottens län. Stödet till Norrbottens föreningsarkivs verksamhet är även viktigt eftersom Piteå kommun inte har möjlighet att själv förvara och förvalta handlingarna samtidigt som det är en vinst i att alla handlingar samlas på samma ställe. Tidigare år har Piteå kommun lämnat bidrag motsvarande ca 50 öre per kommuninnevånare, men 2024 beviljades hela det ansökta beloppet om 42 400kr.
Kommunledningsförvaltningen föreslår att även årets ansökan beviljas i sin helhet.

Yrkanden

Karl-Erik Jonsson (M): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 8 Medfinansiering - PSYKBRA

Diarienr 24KS762

Beslut

Kommunstyrelsen medfinansierar Transportföretaget Pohjanen & Ströms initiativ PSYKBRA med 50 tkr för genomförande av två föreläsningar under 2025, på temat psykisk hälsa.

Medfinansiering tas från medel till Kommunstyrelsen förfogande.

Ärendebeskrivning

Bakgrund
Transportföretaget Pohjanen & Ström har initierat PSYKBRA, ett projekt som syftar till att främja psykisk hälsa bland ungdomar i Piteå. Initiativet har vuxit fram ur företagets önskan att stödja sina anställda och deras familjer, särskilt barn och unga som upplever psykiska svårigheter. Som en del av projektet har företaget omstrukturerat sin sponsring för att möjliggöra stöd till föreningar som arbetar med ungdomar i behov av ekonomiskt bistånd för exempelvis utrustning och aktivitetsavgifter. Projektet syftar till att skapa förutsättningar för ungdomars delaktighet i fritidsaktiviteter.

Genomförda insatser
Under våren 2024 organiserade Pohjanen & Ström en EPA-träff med syftet att skapa en trygg mötesplats för ungdomar och minska barriärer mellan unga och vuxna yrkesverksamma inom vård och stöd, såsom ungdomsmottagningen och elevhälsan. Evenemanget innehöll service för både fordon och ungdomar, vilket uppskattades av deltagarna och fick stor medial uppmärksamhet.

Fortsatta mål
Projektets långsiktiga mål är att sprida kunskap om psykisk hälsa och utbilda ledare i kommunen för att stärka det förebyggande arbetet. Pohjanen & Ström har tagit fram ett utbildningspaket där intäkter från företagsledares utbildning finansierar utbildningar för ungdomsledare, vilket stärker kopplingen mellan föreningsliv och psykisk hälsa.

Förslag till samarbete
Frida Boisen har erbjudit två föreläsningar, en som del av utbildningen och en öppen för allmänheten, tillsammans med sin dotter. Föreläsningarna syftar till att öka medvetenheten kring psykisk hälsa och att engagera samhället. Kvällsföreläsningen

planeras inkludera deltagande organisationer med koppling till psykisk hälsa, som får möjlighet att presentera sin verksamhet och möta invånare.

För två föreläsningar uppgår kostnaden till cirka 80-100 tkr. Pohjanen & Ström finansierar ytterligare en föreläsning som en del av PSYKBRA. Pohjanen & Ström föreslår att Piteå kommun går in som medarrangör för de föreläsningar som genomförs inom ramen för PSYKBRA och bidrar med del av finansieringen.

Kommunledningsförvaltningens yttrande
Projektet PSYKBRA är ett initiativ med stor samhällsnytta och potential att stärka arbetet med psykisk hälsa bland ungdomar. Föreläsningarna ger ett stort antal elever, lärare, ungdomsledare och andra medborgare möjligheten att få en ökad kunskap för att främja psykisk hälsa och motverka psykisk ohälsa. Ett samarbete och medfinansiering av PSYKBRA kan också bidra till att uppfylla kommunens strategiska mål om trygghet och social hållbarhet.
Kommunledningsförvaltningen föreslår att Kommunstyrelsen stödjer initiativet genom medfinansiering av föreläsningarna med 50 tkr.

Yrkanden
Helén Lindbäck (KD): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning
Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 9 Medfinansiering - Latitude66 Onboarding Norrbotten

Diarienr 24KS780

Beslut

Kommunstyrelsen medfinansierar utvecklingsprogrammet Latitude66 med 50 tkr per år under 2025, 2026 och 2027, totalt 150 tkr.

Beslutet gäller under förutsättning att tillräcklig del av övrig finansiering uppnås.

Medel anvisas från den Tillväxtpolitiska reserven.

Ärendebeskrivning

Bakgrund och syfte:
LTU (Luleå Tekniska Universitet) Business har inkommit med en ansökan om medfinansiering av projektet Latitude66. Projektet syftar till att dels underhålla och utveckla det unika nätverket Latitude66, som varit i gång i många år, med stora och nu även mindre lokala nätverksträffar med aktuella teman. Nätverket består idag av ca 300 ledare från hela Norrbotten, som representerar olika branscher och sektorer, inklusive civilsamhället, myndigheter, akademi och näringsliv. Dessa ledare har genomgått det 1-åriga utvecklingsprogrammet Latitude66 Mentorship som deltagare eller som mentor där medlemmarna både lär sig av varandras utmaningar och identifierar gemensamma lösningar och möjligheter.

Norrbotten har många positiva förutsättningar för utveckling men det finns också stora utmaningar med utflyttning av ledare och behovet av att bli fler. Nätverket Latitude66 behöver vidmakthållas och säkerställas som en kraftfull plattform för samverkan, innovation och utveckling.

Nyheter i det kommande utvecklingsprogrammet är att också attrahera nyinflyttade och utlandsfödda ledare. Därmed uppnås nya möjligheter att bredda utvecklingsprogrammet och öka mångfald och engagemanget inom nätverket. Samtidigt så erbjuds nyinflyttade ledare ett regionalt nätverk, ett mentorskap och att få en tillhörighet hos en grupp ledare i Norrbotten. En pilotomgång av utvecklingsprogrammet på engelska syftar till att öka tillgängligheten för utlandsfödda.

Målgrupp:

Ledare från Norrbotten med ett brett engagemang utöver sin egen verksamhet.
Fokus på inflyttade, gärna utlandsfödda ledare som verkar i Norrbotten.
Mentorer utifrån de nya deltagarnas behov.
Ledare och mentorer som deltagit i tidigare utvecklingsprogram och ingår i nätverket.

I projektet kommer tre omgångar av utvecklingsprogrammet att genomföras, varav en omgång kommer att genomföras på engelska.

Exempel på aktiviteter i utvecklingsprogrammet är att skapa mötesplatser genom att erbjuda 6 större och 12 mindre nätverksträffar lokalt och regionalt med olika teman. Genomföra ett antal pilotprojekt som Pop-Up Innovation Express (en innovativ samskapande workshop) där specifika komplexa utmaningar ska lösas där medfinansiärernas inspel har förtur för att nyttja nätverket.

Förväntade effekter av de planerade aktiviteterna:
Deltagarna får en mentor utifrån sitt individuella behov och ett stort nätverk bland adepter och mentorer. Kontakter skapas inom många olika branscher och sektorer i Norrbotten.
Deltagarna får utveckla sitt ledarskap och verktyg för att lösa komplexa frågeställningar och utmaningar.

Deltagarna får ökade insikter om utmaningar och möjligheter i hela regionen.
De nya deltagarna och mentorerna blir medlemmar i nätverket Latitud66 vilket innebär stora möjligheter till nya kontakter som omfattar ca 400 ledare i regionen efter ansökans tre omgångar av utvecklingsprogrammet.

Projektorganisation
Projektägare är LTU Business
Projektledare inom LTU Business organisation
Styrgrupp utses bland projektägaren och finansiärer

Budget 2025 - 2028:
Personalkostnader 2 803 852
Externa tjänster 2 190 000
Resor och logi 500 000
Schablonkostnad 420 577
Totalt: 5 914 429

Finansiering:

Sparbanken Nord 600 000
Längmanska företagarfonden 500 000
Billerud 150 000
Mobilaris 150 000
LKAB 150 000
Andra bolag/ kommuner 300 000

Deltagaravgifter 1 125 000,
25 tkr x 45 deltagare

Stödfinansiering
Regionala medel 2 939 429
Totalt: 5 914 429

Kommunledningsförvaltningens yttrande
Kommunledningsförvaltningen är positiv till att satsningar genomförs som bidrar till kompetensförsörjningen i regionen. Kompetensförsörjningsfrågan är en av de största utmaningarna i regionen såväl inom näringslivet som inom offentlig sektor. LTU Business långsiktiga satsning på utvecklingsprogrammet för ledare har visat goda resultat och nätverket Latitude55 är uppskattat bland tidigare deltagare, såväl adepter som mentorer.

Piteå kommun har under åren haft såväl adepter som mentorer i utvecklingsprogrammet och utvärderingar av programmet har visat på gott resultat. De pilotprogram som nu kommer att genomföras med fokus på nyinflyttade och utlandsfödda ligger helt rätt i tiden, vår beredskap för att arbeta med engelsktalande personal på våra arbetsplatser måste utökas och förhoppningsvis så kan detta projekt bidra till en ökad förståelse och möjligheter till det. Vi ser också positivt på att utvecklingsprogrammet kommer att bidra till en ökad mångfald genom att öppna upp för nyinflyttade och utlandsfödda ledare. Som medfinansiär i projektet får även Piteå kommun förtur till en deltagare per år för ett tillägg på 25 tkr per deltagare.

Kommunledningsförvaltningen ser ett stort värde i att utvecklingsprogrammet framöver kan ta på sig specifika utmaningar, från bland andra medfinansiärerna, så att deltagarna får arbeta med verkliga frågeställningar och utmaningar.

Projektägaren, LTU Business, är en erfaren regional tillväxtaktör som har lång erfarenhet av att driva projekt vilket är av stor vikt för att uppnå goda projektresultat.

Piteå kommuns medfinansiering bedöms stå i proportion till den nytta projektet väntas ge till arbetsgivare såväl lokalt som regionalt, som i privat och offentlig sektor.

Avslutningsvis föreslår kommunledningsförvaltningen att kommunstyrelsen bifaller ansökan om medel till projekt Latitude66 från den tillväxtpolitiska reserven.

Yrkanden

Karl-Erik Jonsson (M) och Magnus Häggblad (SD): Avslag på Kommunledningsförvaltningens förslag.

Kata Nilsson (S), Eva Nordlund (SLP) och Mikael Borgh (V): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

§ 10 Medfinansiering av Filmpool Nord

Diarienr 24KS798

Beslut

Kommunstyrelsen beviljar verksamhetsstöd i enlighet med aktieägaravtalet med 17 kr per invånare 2024 – 2026, vilket motsvarar ca 722 tkr för år 2024.

Medel anvisas från den Tillväxtpolitiska reserven.

Reservation

Magnus Häggblad (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Sökande är Filmpool Nord AB. Bolaget ägs av Region Norrbotten till ca 32 procent och resterande ägarandelar är fördelade på tretton av länets kommuner. Arjeplog, Boden, Haparanda, Jokkmokk, Gällivare, Kalix, Kiruna, Luleå, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Överkalix och Övertorneå.

I aktieägaravtalet förbinder sig kommunerna att ge ett verksamhetsbidrag på 17 kr per invånare och år förutom Luleå som betalar 4 miljoner + 1kr/invånare. Piteås senaste beslut för perioden 2020 - 2023 togs vid sammanträdet den 2021-03-15.

Allmänt om verksamheten:
Filmpool Nord är en regional filmorganisation vars uppdrag täcker film, tv och rörlig bild som bransch, näring, kulturellt uttryck och pedagogiskt verktyg. Bolaget investerar i film- och tvproduktion samt ger personellt och tekniskt stöd till professionella, semiprofessionella, talanger, föreningar, pedagoger, barn och unga. Bolaget grundades 1996 och verksamheten bedrivs över hela Norrbotten och har sitt säte och kontor i Luleå samt Studio Nord i Boden.

Filmpool Nord uppfyller ägardirektivet genom att:
Investera i långfilmsproduktion, tv-dramatik, kort fiktiv film och dokumentärfilm.
Supportera talangutveckling.
Erbjuda filmpedagogisk kompetens och konsulentstöd för barn och unga.
Erbjuda teknisk support och arrangörsstöd till länets filmfestivaler.
Samarrangera Norrbottenspremiärer i samarbete med lokala partners.
Informera om bolagets verksamhet regionalt, nationellt och internationellt.

Ägarnas insyn och information:
Respektive ägares kommunstyrelse utövar insyn och tillsyn över bolaget. Bolaget redovisar löpande delårsrapporter och årsredovisning. Respektive ägare ansvarar för att utse en egen kontaktperson för att förenkla bolagets kommunikation.

Nyckeltal per 24-06-30:
Omsättning 13,6 mkr
Resultat före skatt 2,0
Antal anställda 7 st

Några händelser senaste året, halvårsrapport bifogas.
Filmpool Nords samproduktion vann tre guldbaggar. Filmen Leila vann en för bästa kortfilm och det var första gången som en norrbottnisk regissör, Fariba Haidari, vann en guldbagge i den kategorin. Hon vann också helt nyligen utmärkelsen Filmsparken.
Långfilmen Avgrunden fick en guldbagge för bästa visuella effekter och dessutom en internationell publiksuccé.
Långfilmen Motståndaren fick en guldbagge för bästa kvinnliga skådespelerska genom Marall Nasiri.
Årets julkalender på SVT med samiskt tema spelades in i Älvsbyn och Kåbdalis.

Kommunledningsförvaltningens yttrande:
Filmpool Nord ska utveckla den regionala filmbranschen som är en viktig del i den Kulturella Kreativa Branschen. Bolagets verksamhet ligger väl i linje med såväl regionala utvecklingsstrategier som kulturplanen för Norrbotten. I Piteå kommuns näringslivsprogram är branschen utpekad som en av spjutspetsarna som kommunen ska satsa på. Den kulturella och kreativa branschen är viktig för att skapa attraktiva miljöer och bidrar till regionens utveckling. Verksamheten har ett uppdaterat och välutformat ägardirektiv som ger bolaget en relevant inriktning.

Kommunledningsförvaltningen föreslår utifrån gällande ägardirektiv att kommunstyrelsen tillstyrker ett verksamhetsstöd på 17 kr per invånare och år för perioden 2024 – 2026.

En kontaktperson kommer även att utses inom Piteå kommun för att förenkla kommunikationen med bolaget.

Medfinansieringen för Piteå kommun står väl i proportion till den nytta som bolaget förväntas ge såväl i Piteå som regionen i stort.

Yrkanden

Magnus Häggblad (SD): Avslag på Kommunledningsförvaltningens förslag.

Kata Nilsson (S), Eva Nordlund (SLP) och Helén Lindbäck (KD): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

§ 11 Enkät- Länstransportplan 2026-2037 Norrbotten

Diarienr 24KS772

Beslut

Kommunstyrelsen antar Svar på Enkät- Länstransportplan 2026-2037 Norrbotten.

Ärendebeskrivning

Region Norrbotten har inlett revidering av Länstransportplanen. En viktig del i arbetet är att samla in kommunernas upplevda brister och behov i det regionala vägnätet. Piteå kommun har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter och prioritera mellan planerade åtgärder och objekt i kommunen.

Insamlingen kommer att ligga till grund för planbygget, tillsammans med underlag från dialoger mellan region Norrbotten, Trafikverket och kommunerna. Samhällsbyggnad och Kommunledningsförvaltningen har sammanställt svaren på enkäten.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Svar på Enkät- Länstransportplan 2026-2037 Norrbotten

§ 12 Redovisning av anmälda handlingar

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av anmälda handlingar.

Ärendebeskrivning

Handlingar som inkommit till Kommunledningsförvaltningen för kännedom till Kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Anmälda handlingar

- Protokoll Gemensam Kost och servicenämnd Piteå - Luleå 2024-12-04*(dnr 24KS22-3)*
- Protokoll Fastighets- och servicenämnden 2024-12-05*(dnr 24KS20-4)*
- Protokoll Kultur- och fritidsnämnden 2024-12-05*(dnr 24KS21-7)*
- Protokoll ägarsamråd Energikontor Norr AB 2024-11-05*(dnr 24KS700-7)*
- Protokoll ägarsamråd BD Pop AB 2025-11-05*(dnr 24KS694-5)*
- Protokoll ägarsamråd Filmpool Nord AB 2024-11-05*(dnr 24KS695-5)*
- Protokoll ägarsamråd IT Norrbotten AB 2024-11-05*(dnr 24KS696-19)*
- Protokoll ägarsamråd Investeringar i Norrbotten AB 2024-11-05*(dnr 24KS697-6)*
- Revidering av 2024 års kommuntal för Norrbottens län*(dnr 24KS756-5)*
- Information om ändring i förordningen (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk*(dnr 24KS1-23)*
- Protokoll Kommunfullmäktiges valberedning 2024-11-28*(dnr 24KS813-1)*
- Protokoll Kommunala pensionärsrådet 2024-12-03*(dnr 24KS80-11)*
- Protokoll Näringslivsråd 2024-09-19*(dnr 24KS76-4)*
- Protokoll Näringslivsråd 2024-11-14*(dnr 24KS76-5)*
- Samrådsunderlag avgränsningssamråd*(dnr 24KS767-3.3)*
- Uppdragesbeskrivning Hyresgaratin signerat *(dnr 24KS625-1)*
- Uppdragsbeskrivning - Trafikstrategi revidering dec 2024 signerat *(dnr 23KS171-5)*

- Protokoll Kommunstyrelsens- arbets- och personalutskott 2024-12-17*(dnr 24KS26-13)*
- Protokoll Kommunala tillgänglighetsrådet 2024-12-05*(dnr 24KS81-7)*
- Protokoll Kommunfullmäktige 2024-12-16*(dnr 24KS27-10)*
- Protokoll Barn- och utbildningsnämnden 2024-12-18 *(dnr 24KS16-9)*
- Cirkulär - Ändring i § 22 Bestämmelser för arbetstagare som omfattas av BEA *(dnr 24KS832-2)*
- Protokoll Socialnämnden 2024-12-18*(dnr 24KS19-7)*
- Protokoll Kommunala Förebygganderådet 24-12-05*(dnr 24KS77-6)*
- Cirkulär 24.62 Statens bidrag till regionerna för kostnader för läkemedelsförmånerna mm 2025 - Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner*(dnr 24KS1-24)*
- Protokoll E-nämndens sammanträde 2024-12-18*(dnr 24KS68-3)*
- Överenskommelse mellan staten och SKR omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst 2025-2026*(dnr 25KS1-1)*
- Protokoll ägarsamråd IT Norrbotten AB 2024-12-11*(dnr 24KS696-20)*

§ 13 Redovisning av delegationsbeslut

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner anmälningarna av delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen redovisar beslut som fattats med stöd av Kommunstyrelsens delegationsbestämmelser.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Delegationsbeslut

- Tilldelningsbeslut/upphandling- Kommunikations- och dokumentationsplattform grunskola *(dnr 24KS778-1)*
- Delegationbeslut Finansriktlinjer *(dnr 24KS740-5)*
- Tilldelningsbeslut - Upphandling Licenspartner ARCGIS *(dnr 24KS814-1)*
- Delegationsbeslut Borgensförbindelse Piteå Renhållning och vatten AB *(dnr 24KS775-1)*
- Delegationsbeslut Begäran om medel ur Kommunstyrelsens centrala pott - Planeringsarbete Norrbotniabanan signerat *(dnr 24KS316-1)*
- Delegationsbeslut - kompletteringsbudget ökade kapitalkostnader 2024 *(dnr 24KS829-1)*

§ 14 Utvecklingsprogram

Diarienr 24KS705

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar Utvecklingsprogram 2025 – 2027

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar om övergripande indikatorer för år 2025.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar om fördelning av strategier till nämnder och styrelser.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar om att nämnder och styrelser under första halvåret 2025 ska besluta om eventuellt egna kompletterande insatsområden samt indikatorer för år 2025 och framåt.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2024 om både nytt styr- och ledningssystem och Vision 2050. En del i styr- och ledningssystemet är att det ska finns utvecklingsprogram för var och en av de strategier som antagits i visionen. Utvecklingsprogrammet är en fördjupning av de övergripande strategier och syftar till att konkretisera och operativt förverkliga Vision 2050.

Genom att fokusera på särskilt viktiga insatsområden och tydliga indikatorer, blir det möjligt att följa upp och utvärdera kommunens framsteg i att uppnå visionen. Varje område omfattar specifika insatsområden som behandlar viktiga utmaningar och möjligheter för kommunen. Genom att ta fram insatser och målsatta indikatorer kan verksamheterna konkretisera arbetet och säkerställa att insatserna leder till önskade resultat.

Utvecklingsprogrammet fungerar som en övergripande handlingsplan för att styra Piteå kommuns arbete mot visionen. Det sträcker sig över en mandatperiod och omfattar kommunens alla nämnder, bolag och verksamheter, vilka samverkar för att nå målen. Programmet anger kommunfullmäktiges perspektiv och insatsområden och följs upp av kommunfullmäktige. Nämnder inom Piteå kommun kan själva besluta om kompletterande insatsområden och indikatorer utifrån grunduppdrag, visionen och strategierna. Kompletterande insatsområden följs upp av respektive nämnd.

Under hösten har Kommunledningsförvaltningen lett ett brett arbete såväl inom kommunen som med förtroendevalda och externa parter med att ta fram förslag till utvecklingsprogrammet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Utvecklingsprogram - för Vision 2050
- Strategifördelning och indikatorer 2025

§ 15 Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda - revidering

Diarienr 24KS773

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar reviderade Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige antog 2022-11-28 nya bestämmelser om ersättning till förtroendevalda. De nya bestämmelserna var en grundläggande omarbetning av tidigare versioner.
Bestämmelserna reviderades under 2023 med ett antal ändringar och förtydliganden.

En uppkommen fråga kring ersättningen för deltagande i styrgrupp behöver nu förtydligas i bestämmelserna. Kommunledningsförvaltningen har därför tagit fram ett reviderat förslag till bestämmelser med följande ändringar och förtydliganden.

- Tydliggjort att förrättning vid styrgrupp och politisk referensgrupp ingår i årsarvodet för förtroendevald med årsarvode nivå 2.
- Tydliggjort att förrättning vid styrgrupp och politisk referensgrupp för nämndöverskridande projekt inte ingår i årsarvodet för förtroendevald med årsarvode nivå 3.

Övriga ändringar som föreslås i denna revidering:
- Tydliggjort att ersättare som träder in under pågående sammanträde utan kallelse erhåller ersättning för faktiskt tjänstgjord tid.
- Tydliggjort att förrättningsersättning ges för högst ett partigruppmöte per fullmäktigesammanträde.
- Tydliggjort att maximal ersättning är en hel sammanträdesersättning per dag.
- Partigruppsarvodet anges med procentuell andel av årsarvode istället för eget grundbelopp.
- Förtydligat vad partigruppsarvodet avser, samt att ersättning sammanräknas och utgår från samma regler som övriga årsarvoden.
- Gällande förrättningar har möjligheten för kommunchef och förvaltningschef att kalla till dessa strukits och Kommunstyrelsens ordförande lagts till.
- En punkt om att förrättningsersättning ska utgå för samordningsträffar med ordförande och vice ordförande för Kommunfullmäktige och nämnder har lagts till.

Kommunledningsförvaltningens yttrande
Kommunledningsförvaltningen bedömer att de föreslagna ändringarna gör bestämmelserna tydligare och gör det lättare att göra rätt vid ansökan om ersättning. Detta minskar risken för felaktiga utbetalningar och minskar administrationen.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att Kommunfullmäktige antar de reviderade Bestämmelserna om ersättning till förtroendevalda.

Yrkanden

Patric Lundström (S), Daniel Bergman (M) och Johannes Granström (C): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag med ändringen av gruppledararvode till 12,6% av årsarvode för plats 1 och 1,07% av årsarvode för plats 2 och uppåt.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda

§ 16 Kommunal hyresgaranti och borgensåtagande

Diarienr 24KS815

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar om att införa kommunal hyresgaranti.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar om en borgensram på 500 tkr.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige överlämnar beslut om kommunal hyresgaranti per individ till Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram riktlinjer för hyresgarantin.

Ärendebeskrivning

Hyresgaranti är ett borgensåtagande där kommunen garanterar att en hyresvärd får betalt hyra och visst slitage i händelse av att den person som fått en hyresgaranti utställd till sig inte kan betala sin hyra. Tanken är att minska risken för fastighetsägare samtidigt som det skapar förutsättningar för personer att få besittningsrätt (förstahandskontrakt). En person som har ekonomisk förmåga att klara boendekostnaderna kan få hyresgaranti.

Hyresgarantin omfattar:
- Max sex månadshyror under en period av två år. Hyrorna kan betalas vid olika tillfällen.
- Ersättning för vanvård eller onormalt slitage av hyresobjektet.

En hyresgaranti kan ses som en form av stöd till en enskild vilket som huvudregel inte är tillåtet enligt kommunallagen. Kommunens rätt att utfärda hyresgarantier är dock särskilt reglerad i lagen om kommunala befogenheter 2 kap § 6 stycke 2 där det framgår att kommunen under vissa förutsättningar får ställa säkerhet för att ett avtal om hyra av en bostadslägenhet.

Målgrupp
Målgrupp för den kommunala hyresgarantin är personer med tillräckligt god ekonomi för att ha eget boende, men som har svårt att få lägenhet med förstahandskontrakt. Orsaker kan bland annat vara projektanställning, betalningsanmärkningar,

skuldsanering, att hyresvärden bedömer att man har för låg inkomst, våldsutsatta kvinnor eller män som vill separera.

Hyresgarantin bidrar till:
• en ökad tillgänglighet till bostäder för de som har svårt att få eget förstahandskontrakt.
• möjligheter för personer att bo/stanna kvar i Piteå, vilket främjar kompetensförsörjningen.
• att vara våldspreventiv genom att våldsutsatta kvinnor (eller män) kan ges möjlighet till lägenhet vid separation även om de utsatts för ekonomiskt våld (blivit skuldsatta av partnern, ingen tillgång till egna pengar osv.).

Ansökan om bidrag från Boverket
När Piteå kommun fattat beslut om kommunal hyresgaranti kan kommunen få ett statligt bidrag för varje lämnad garanti. Borgensåtagandet ska omfatta 6 månadshyror under 2 år för att ge rättighet att statsbidrag från Boverket. Det är Boverket som administrerar det statliga bidraget. Bidrag lämnas med 5 tkr per lämnad hyresgaranti. Piteå kommun lämnar in en ansökan om bidrag till Boverket som prövar ärenden om bidrag och sköter utbetalningen.

Infriande av garantin
När hyresgästen inte betalar sin hyra i tid så kan hyresvärden rikta sitt krav direkt mot kommunen. Då infriar Piteå kommun, hyresgarantin och betalning av hyran sker direkt till hyresvärden. I samtliga tillfällen när hyresgarantin infrias blir den hyresgästen skyldig kommunen pengar och en avbetalningsplan ska upprättas.

Handläggning och omfattning
Kommunal hyresgaranti är inte enbart en socialtjänstinsats utan ett borgensåtagande till personer med inkomst. Utöver utredning och beslut av ärenden kommer tjänsteperson som handlägger hyresgarantin också att vara ansvarig för att äska pengar från Boverket i de ärenden där kommunen beslutat om hyresgaranti. Besluten om kommunal hyresgaranti per individ bör därför överlämnas från Kommunfullmäktige till Kommunstyrelsen, som därefter delegerar besluten till ansvarig tjänsteperson.

Enligt uppgifter från Socialtjänsten och Konsumentvägledningen kan omfattningen av ärenden i Piteå uppskattas till cirka 5–10 per år. Inledningsvis kan antalet ärenden vara fler på grund av ett uppdämt behov. En beräkning av vad kostnaderna uppgår till om hela borgensåtagandet utfaller är per beslutat ärende:

Snitthyrayra (Pitebo) x 6 hyror - bidrag från Boverket = 7 tkr x 6 - 5 tkr = 37 tkr
Vid tio ärenden per år uppgår kostnaden för kommunen till 370 tkr. Borgensramen föreslås därför ligga på 481 tkr för att det ska finnas utrymme för alla beslut.

Yrkanden

Helén Lindbäck (KD): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 17 Norrbus - Reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten

Diarienr 24KS650

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att anta Norrbus – reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten.

Ärendebeskrivning

Piteå kommun har erhållit rekommendation från Norrbottens Kommuners styrelse att anta Norrbus – reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten.

Samtliga kommuner i länet har sedan 2008 tillsammans med Region Norrbotten en överenskommelse om att samverka kring barn och unga under namnet Norrbus. Utvärdering 2019 av Norrbus visade att underlaget var uppskattat men att det finns behov av utveckling och revitalisering.

Nu har en reviderad överenskommelse om Norrbus utformats med förslaget att den ska träda i kraft från årsskiftet. Målgruppen är alla barn och unga upp till 20 års ålder som är i behov av samordnade insatser från verksamheter inom kommunerna i länet och Region Norrbotten.

Vägledande principer och förhållningssätt har tagits fram för att samarbete och samverkan ska fungera och vara värdeskapande för alla berörda. Samverkan ska ske både med tidiga insatser och när det finns omfattande behov av stöd. Norrbusmötet ska ha fokus på den enskilda individen.

Uppföljning av Norrbusöverenskommelsen ska ske varje år och utformningen av modell för detta ska ske inom Länsstyrgruppen för att redovisas till Politiska samverkansberedningen under våren 2025.

Kommunledningsförvaltningens yttrande
Kommunledningsförvaltningen konstaterar att överenskommelsen inte berör sekretessreglernas förhållande till samverkan, vilket hade varit att föredra. Eftersom det inte är möjligt att i detta skede påverka överenskommelsens innehåll, och då överenskommelsen i övrigt bedöms utgöra ett gott stöd för parternas samverkan kring

barn och unga, föreslår kommunledningsförvaltningen att kommunfullmäktige antar reviderad överenskommelse enligt förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Rekommendation från Styrelsen för Norrbottens kommuner
- Beslut NK styrelse § 59 Norrbus-reviderad överenskommelse
- Beslut Polsam §31 Norrbus - reviderad övernskommelse
- Norrbus - reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten
- §175 SN Rekommendation om att anta Norrbus
- Yttrande om rekommendation att anta Norrbus – reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten
- §99 BUN Rekommendation att anta Norrbus - reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten

§ 18 Avtal - vänort Kandalaksha

Diarienr 24KS618

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att Piteå kommuns vänortssamarbete med Kandalaksha kommun i Ryssland avslutas.

Kommunstyrelsen ger Samhällsbyggnadsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att ändra platser, gångstråk etc i kommunen med Kandalaksha-anknytningar till annat passande namn, exempelvis "Fria Ukraina".

Ärendebeskrivning

Piteå kommun har ett etablerat vänortssamarbete med Kandalaksha, Ryssland sedan 1986. Avtalet underströk vikten av att främja handelsutbyte, turistresor och kulturellt utbyte mellan de båda orterna. Genom åren har delegationer från båda städerna deltagit i gemensamma projekt, och även Piteås invånare har varit engagerade genom en aktiv vänortsförening som främjat utbyten mellan medborgare, kulturaktörer och skolor. Samarbetet har bland annat omfattat välfärds- och samhällsbyggnadsfrågor, kulturutbyten och demokratiarbete.

Trots dessa framgångar är det nu nödvändigt att avbryta samarbetet med Kandalaksha på grund av den rådande geopolitiska situationen. Rysslands invasion av Ukraina och den försämrade relationen mellan EU och Ryssland står i skarp kontrast till de fredsfrämjande och demokratiska ideal som detta vänortsavtal bygger på.

En fortsatt relation med Kandalaksha kan tolkas som ett stöd för Rysslands politik och undergräver Piteås internationella trovärdighet och åtaganden att främja mänskliga rättigheter och fred. Av dessa skäl föreslås att samarbetet avbryts.

Exempel på andra svenska kommuner som har avbrutit eller pausat sina vänortsrelationer med ryska städer efter Rysslands invasion i Ukraina:

Boden och Apatity, pausat sedan 2022
Luleå och Murmansk, pausat sedan 2022
Lycksele och Olonets, avbrutet sedan 2022
Karlshamn och Svetly, avbrutet sedan 2022
Karlskrona och Baltijsk, avbrutet sedan 2022
Norrtälje och Pskov, avbrutet sedan 2022
Sundsvall och Volchov, avbrutet sedan 2022

Kommunledningsförvaltningen Piteå kommun har direkt efter Rysslands invasion av Ukraina avbrutit alla relationer med Kandalaksha. Kommunledningsförvaltningen anser att det i nuvarande läge inte längre är förenligt med kommunens värderingar att bibehålla vänortssamarbetet med Kandalaksha. Samarbetet med vänorter ska enligt de internationella riktlinjerna sträva efter att skapa långsiktiga relationer som gynnar båda parter och bygger på demokratiska grunder. Rysslands agerande går emot dessa principer, och ett fortsatt samarbete riskerar att skada kommunens trovärdighet på internationell nivå.

Piteå kommun har tidigare visat sig vara en aktiv part i internationella samarbeten, genom partnerskap, nätverk och EU-projekt som syftar till att stärka hållbar utveckling och internationell solidaritet. Med tanke på detta, samt att andra svenska kommuner har avbrutit liknande samarbeten, är det naturligt att Piteå kommun nu följer denna linje och avbryter vänortssamarbetet med Kandalaksha

Yrkanden

Patric Lundström (S), Eva Nordlund (SLP), Magnus Häggblad (SD) och Daniel Bergman (M): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag med tillägget att Kommunstyrelsen ger Samhällsbyggnadsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att ändra platser, gångstråk etc i kommunen med Kandalaksha-anknytningar till annat passande namn, exempelvis "Fria Ukraina".

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Avtal Kandalaksha Piteå 1986

§ 19 Planprogram Södra Fårön - Uppdrag

Diarienr 24KS748

Beslut

Kommunstyrelsen ger Kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett planprogram för Södra Fårön.

Ärendebeskrivning

I Planeringsstrategin för översiktsplan som Kommunfullmäktige antog 2023-12-14 § 317 framgår att Planprogram för Sörfjärden pekas ut som särskilt inriktat arbete och i ÖP2030, som antogs av Kommunfullmäktige 2016, pekas utredningsområden för bebyggelse ut på Södra Fårön. Närheten till stadskärnan, det ökade trycket på fler bostäder i kommunen och den stadsnära skärgårdsmiljön uppmuntrar visioner om framväxt i området. Kommunen har idag ett ökat intresse från intressenter som vill exploatera på ön. Innan en sådan planläggning tillåts har kommunen för avsikt att ta ett samlat grepp över hur Södra Fårön ska utvecklas.

För att visa Piteå kommuns vilja och vision för Fårön samt för att underlätta för framtida detaljplanearbete tas därför ett planprogram fram, där mål och utgångspunkter för vidare planering framgår.

Yrkanden

Daniel Bergman (M): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 20 Översiktsplan Planstrategi samt Mark- ochvattenanvändningskarta - Förlängning

Diarienr 24KS799

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige förlänger giltighetstiden för Översiktsplan Planstrategi samt Mark- och vattenanvändningskarta till och med 2030-12-31.

Reservationer

Karl-Erik Jonsson (M) och Daniel Bergman (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Den 1 april 2020 trädde en ändring av plan- och bygglagen i kraft som berör kommunens översiktsplanering. Ändringen innebar bland annat att formuleringarna kring aktualitetsprövning av översiktsplanen ändrades. Kravet enligt den nya lagstiftningen är att kommunen i början av varje mandatperiod ska anta en planeringsstrategi. I strategin ska kommunen ta ställning till om översiktsplanen är aktuell och det fortsatta arbetet med översiktsplaneringen. Det är översiktsplanen i dess helhet som ska bedömas, även fördjupningar och tillägg. Är hela eller större delen av planen inaktuell måste den revideras i sin helhet.

Kommunfullmäktige beslutade den 14 december 2023 § 317 att anta Planeringsstrategin. I arbetet med planeringsstrategin utreddes eventuella förändrade förutsättningar i översiktsplanen och tillhörande dokument som Översiktsplan Planstrategi och Mark- och vattenanvändningskarta, Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax, Jävre, Roknäs-Sjulnäs och Rosvik, samt Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att Översiktsplan Planstrategi och Mark- och vattenanvändningskarta är fortsatt aktuella fram tills att en ny översiktsplan antagits. Arbetet med en ny översiktsplan planeras med start till 2026 då arbetet med Vision 2050 har konkretiserats.

Yrkanden

Daniel Bergman (M), Karl-Erik Jonsson (M): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag med följande ändringar:

- Att hela Norrstrandsområdet från Norra hamnen till Fårösundet ska utgöra utredningsområde för (bostads)bebyggelse.

- Att hela Tingsholmen ska utgöra utredningsområde för (bostads)bebyggelse.

- Att udden på Svartudden, Svartuddens udde, ska utgöra utredningsområde för (bostads)bebyggelse.

- Att området Nord/Nordost om Strömlida ska vara utredningsområde för (bostads)bebyggelse.

Kata Nilsson (S): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Översiktsplan Planstrategi
- Översiktsplan Mark- och vattenanvändningskarta

§ 21 Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) - tematiskt tillägg till översiktsplanen - Förlängning

Diarienr 24KS786

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige förlänger giltighetstiden för Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) till och med 2026-06-30.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige ger Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att revidera Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) för att peka ut fler LIS-områden, för beslut i Kommunfullmäktige senast juni 2026.

Ärendebeskrivning

Den 1 april 2020 trädde en ändring av plan- och bygglagen i kraft som berör kommunens översiktsplanering. Ändringen innebar bland annat att formuleringarna kring aktualitetsprövning av översiktsplanen ändrades. Kravet enligt den nya lagstiftningen är att kommunen i början av varje mandatperiod ska anta en planeringsstrategi. I strategin ska kommunen ta ställning till om översiktsplanen är aktuell och det fortsatta arbetet med översiktsplaneringen. Det är översiktsplanen i dess helhet som ska bedömas, även fördjupningar och tillägg. Är hela eller större delen av planen inaktuell måste den revideras i sin helhet.

Kommunfullmäktige beslutade den 14 december 2023 § 317 att anta Planeringsstrategin. I arbetet med planeringsstrategin utreddes eventuella förändrade förutsättningar i översiktsplanen och tillhörande dokument som Översiktsplan Planstrategi och Mark- och vattenanvändningskarta, Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax, Jävre, Roknäs-Sjulnäs och Rosvik, samt Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) är fortsatt aktuell fram tills att en ny översiktsplan antagits. Arbetet med en ny översiktsplan planeras med start till 2026 då arbetet med Vision 2050 har konkretiserats

Yrkanden

Patric Lundström (S), Mikael Borgh (V), Johannes Granström (C) och Helén Lindbäck (KD): Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige förlänger giltighetstiden för Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) till och med 2026-06-30. Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige ger Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att revidera Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) för att peka ut fler LIS-områden, för beslut i fullmäktige senast juni 2026.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) - tematiskt tillägg till översiktsplanen

§ 22 Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax - Förlängning

Diarienr 24KS784

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige förlänger giltighetstiden för Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax till och med 2030-12-31

Ärendebeskrivning

Den 1 april 2020 trädde en ändring av plan- och bygglagen i kraft som berör kommunens översiktsplanering. Ändringen innebar bland annat att formuleringarna kring aktualitetsprövning av översiktsplanen ändrades. Kravet enligt den nya lagstiftningen är att kommunen i början av varje mandatperiod ska anta en planeringsstrategi. I strategin ska kommunen ta ställning till om översiktsplanen är aktuell och det fortsatta arbetet med översiktsplaneringen. Det är översiktsplanen i dess helhet som ska bedömas, även fördjupningar och tillägg. Är hela eller större delen av planen inaktuell måste den revideras i sin helhet.

Kommunfullmäktige beslutade den 14 december 2023 § 317 att anta Planeringsstrategin. I arbetet med planeringsstrategin utreddes eventuella förändrade förutsättningar i översiktsplanen och tillhörande dokument som Översiktsplan Planstrategi och Mark- och vattenanvändningskarta, Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax, Jävre, Roknäs-Sjulnäs och Rosvik, samt Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax är fortsatt aktuell fram tills att en ny översiktsplan antagits. Arbetet med en ny översiktsplan planeras med start till 2026 då arbetet med Vision 2050 har konkretiserats.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax

§ 23 Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Jävre - Förlängning

Diarienr 24KS782

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige förlänger giltighetstiden för Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Jävre till och med 2030-12-31.

Ärendebeskrivning

Den 1 april 2020 trädde en ändring av plan- och bygglagen i kraft som berör kommunens översiktsplanering. Ändringen innebar bland annat att formuleringarna kring aktualitetsprövning av översiktsplanen ändrades. Kravet enligt den nya lagstiftningen är att kommunen i början av varje mandatperiod ska anta en planeringsstrategi. I strategin ska kommunen ta ställning till om översiktsplanen är aktuell och det fortsatta arbetet med översiktsplaneringen. Det är översiktsplanen i dess helhet som ska bedömas, även fördjupningar och tillägg. Är hela eller större delen av planen inaktuell måste den revideras i sin helhet.

Kommunfullmäktige beslutade den 14 december 2023 § 317 att anta Planeringsstrategin. I arbetet med planeringsstrategin utreddes eventuella förändrade förutsättningar i översiktsplanen och tillhörande dokument som Översiktsplan Planstrategi och Mark- och vattenanvändningskarta, Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax, Jävre, Roknäs-Sjulnäs och Rosvik, samt Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Jävre är fortsatt aktuell fram tills att en ny översiktsplan antagits. Arbetet med en ny översiktsplan planeras med start till 2026 då arbetet med Vision 2050 har konkretiserats.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Jävre

§ 24 Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Rosvik - Förlängning

Diarienr 24KS785

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige förlänger giltighetstiden för Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Rosvik till och med 2030-12-31.

Ärendebeskrivning

Den 1 april 2020 trädde en ändring av plan- och bygglagen i kraft som berör kommunens översiktsplanering. Ändringen innebar bland annat att formuleringarna kring aktualitetsprövning av översiktsplanen ändrades. Kravet enligt den nya lagstiftningen är att kommunen i början av varje mandatperiod ska anta en planeringsstrategi. I strategin ska kommunen ta ställning till om översiktsplanen är aktuell och det fortsatta arbetet med översiktsplaneringen. Det är översiktsplanen i dess helhet som ska bedömas, även fördjupningar och tillägg. Är hela eller större delen av planen inaktuell måste den revideras i sin helhet.

Kommunfullmäktige beslutade den 14 december 2023 § 317 att anta Planeringsstrategin. I arbetet med planeringsstrategin utreddes eventuella förändrade förutsättningar i översiktsplanen och tillhörande dokument som Översiktsplan Planstrategi och Mark- och vattenanvändningskarta, Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax, Jävre, Roknäs-Sjulnäs och Rosvik, samt Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Rosvik är fortsatt aktuell fram tills att en ny översiktsplan antagits. Arbetet med en ny översiktsplan planeras med start till 2026 då arbetet med Vision 2050 har konkretiserats.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Rosvik

§ 25 Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Roknäs Sjulnäs - Förlängning

Diarienr 24KS783

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige förlänger giltighetstiden för Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Roknäs-Sjulnäs till och med 2030-12-31.

Ärendebeskrivning

Den 1 april 2020 trädde en ändring av plan- och bygglagen i kraft som berör kommunens översiktsplanering. Ändringen innebar bland annat att formuleringarna kring aktualitetsprövning av översiktsplanen ändrades. Kravet enligt den nya lagstiftningen är att kommunen i början av varje mandatperiod ska anta en planeringsstrategi. I strategin ska kommunen ta ställning till om översiktsplanen är aktuell och det fortsatta arbetet med översiktsplaneringen. Det är översiktsplanen i dess helhet som ska bedömas, även fördjupningar och tillägg. Är hela eller större delen av planen inaktuell måste den revideras i sin helhet.

Kommunfullmäktige beslutade den 14 december 2023 § 317 att anta Planeringsstrategin. I arbetet med planeringsstrategin utreddes eventuella förändrade förutsättningar i översiktsplanen och tillhörande dokument som Översiktsplan Planstrategi och Mark- och vattenanvändningskarta, Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax, Jävre, Roknäs-Sjulnäs och Rosvik, samt Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Roknäs-Sjulnäs är fortsatt aktuell fram tills att en ny översiktsplan antagits. Arbetet med en ny översiktsplan planeras med start till 2026 då arbetet med Vision 2050 har konkretiserats.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Roknäs - Sjulnäs

§ 26 Information från kommunchefen

Diarienr 25KS4

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av information från kommunchefen.

Ärendebeskrivning

Kommunchef Yvette Axelsson informerar Kommunstyrelsen om den initiala utformningen av hennes uppdrag som kommunchef och förvaltningschef för Kommunledningsförvaltningen.

Information från Inköpsenheten
§1
25KS35

...

Inköpsenheten

- nuläge och framtiden

Piteå kommun

Piteå kommun

Agenda

- Inköpsenhetens roll
- Nuläge
  - Mål
  - Arbetsbörda
  - Resurser
- Framtid
  - Investeringsbehov
  - Utveckling
  - Resurser

Inköpsenhetens roll

Piteå kommun

Inköpsprocessen

Strategiskt och framgångsrikt inköpsarbete sker i **aktivt samspel** med verksamheterna, leverantörsmarknaden, omvärlden och mål och styrning.

Det som sker utanför själva inköpsprocessen är viktig input för att skapa effektivitet och hållbarhet i upphandlingarna.

Piteå kommun

Inköpsprocessen – zon 1

•**Planera**
Avsätt tid och resurser för att planera vilka som ska vara delaktiga i upphandlingen och tidplan för genomförandet.

•**Kartlägga**
Kartlägg behov, marknad och risker.

•**Analysera**
Inköpsanalys av vilka inköp vi gör (spendverktyg, e-handel), uppföljning, marknaden och riskerna för att välja upphandlingsförfarande.

Piteå kommun

Inköpsprocessen – zon 2

U**pphandlingsfasen**

- Utforma upphandlingsdokument
- Annonsera upphandlingen
- Pröva och utvärdera anbuden
- Tilldela avtalet
- Avsluta upphandlingen/arkivera

Piteå kommun

Inköpsprocessen – zon 3

Realisering av avtalet.

•**Implementera.** Starta upp samarbetet, informera internt och använd avtalet i verksamheten. Hur ska uppföljningen utformas i verksamheten, E-handel, prislistor, fakturamärkning etc

•**Förvalta.** Här ingår både avtalsuppföljning och avtalsförvaltning som säkerställer att leverantören levererar och uppfyller de krav som är ställda.

Piteå kommun

Administrativa som kommer utöver

Utlämnande av allmän handling och bedömning av sekretess

Jobba med intern och extern kommunikation

Jobba med interna och externa projekt

Utbildning inom upphandlingsområdet/e-handel osv

Nuläge

- Mål
- Arbetsbörda
- Resurser

Piteå kommun

Mål e-handel 2024

30% Abonnemang
30% ordermatch/e-handel

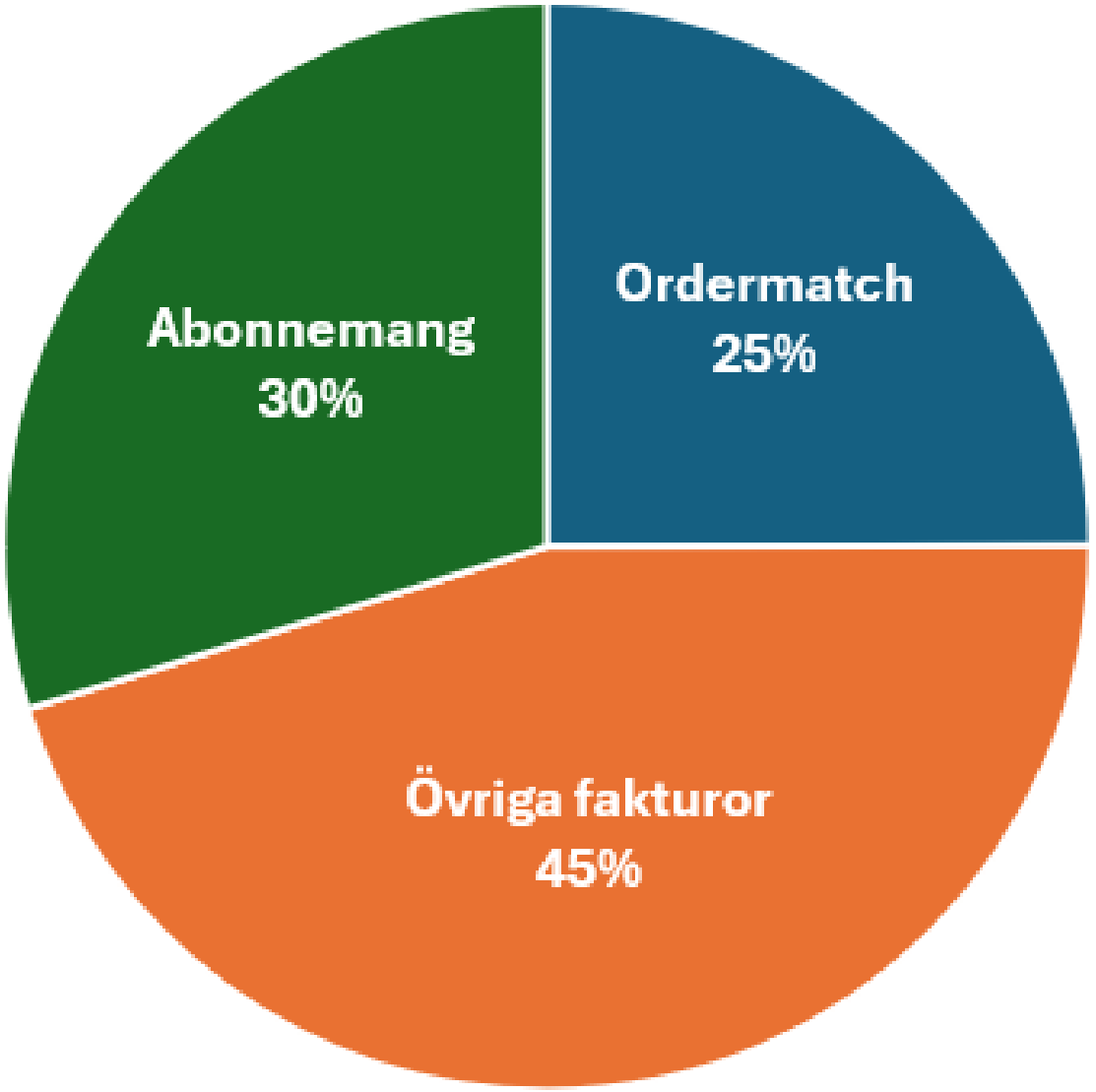

Piteå kommun

Statistik – handla rätt

- Ökat i % mest i automatiserade flöden (abonnemang o e-handel) under året 2024 av Proceedos kundbas på ca 70 kommuner

- Minskat ej matchande fakturor (vilda) totalt med 20 604 stycken
  - -varav ökat upplägg av abonnemang 5 790 stycken
  - -varav ökad e-handel 10 837 stycken
  - -varav färre inkomna fakturor 3 977 stycken

- 159 färre upplagda leverantörer

- 37 916 leverantörsfakturor som behandlats utan manuell hantering av totalt 106 539 fakturor

Piteå kommun

✓ Mål – arbetsplanen för inköpsenheten

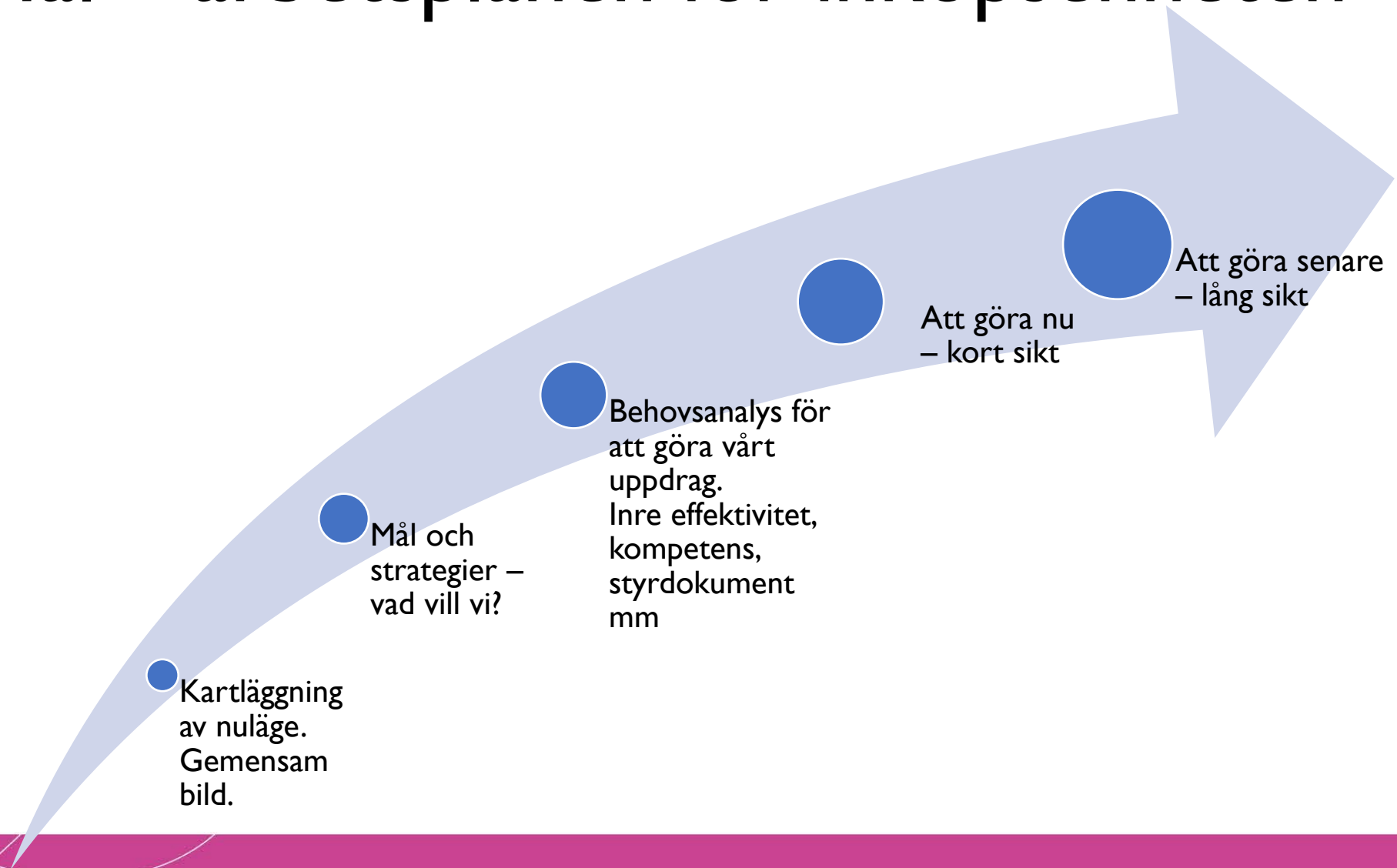

Piteå kommun

Målsättning

Inköpsenhetens mål

Trygghet – kort sikt

Operativt till strategiskt kort sikt

En hållbar inköpsenhet – kort/lång sikt

Självklara stödet – kort/lång sikt

Strategiskt inköp – lång sikt

Kategoristyrning – lång sikt

Delmål

Komma ikapp upphandlingsskulden

Trygghet/strukturer

Kompetens

Resurser

Piteå kommun

Kort sikt

- ❑Upphandla upphandlingskonsult
- ❑Upphandla juridisk kompetens
- ❑Struktur
- ❑Uppföljningsstrategi
- ❑Kvalitetssäkra mallar
- ❑Kompetensutvecklingsplan
- ❑Upphandlingsplan/studiebesök
- ❑Ha roligt tillsammans – stärka gruppen, trygghet
- ❑Marknadsföra oss internt/externt
- ❑Rekrytering

Lång sikt

- ❑Projektledningsutbildning.
- ❑Entreprenadjuridik
- ❑Affärsmässighet, affärsstrategi och kostnadsdrivare
- ❑Strategiskt inköp/kategoristyrning
- ❑Hållbarhet

Piteå kommun

Fortsätta arbeta med

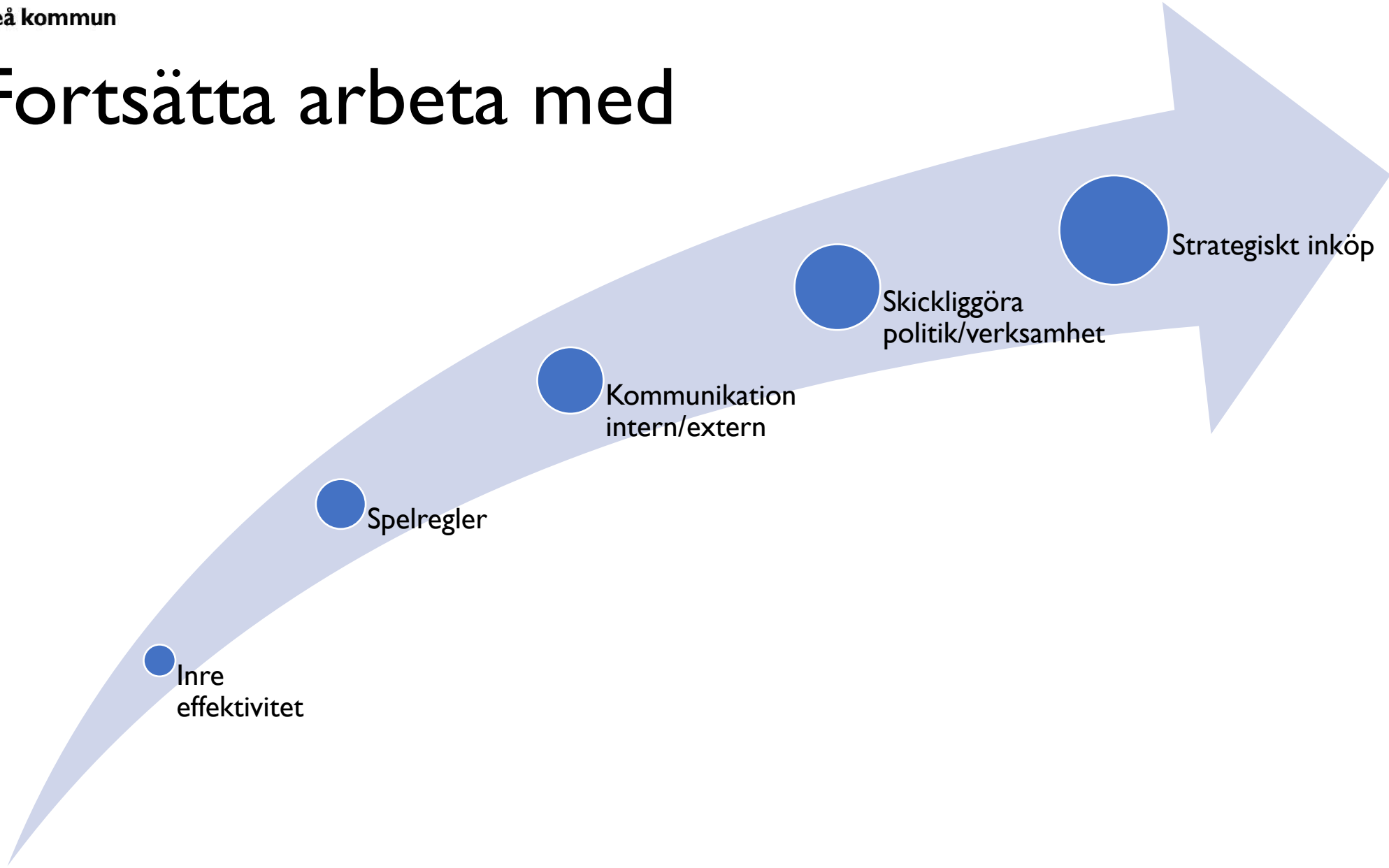

Piteå kommun

Arbetsbörda – Genomförda och pågående

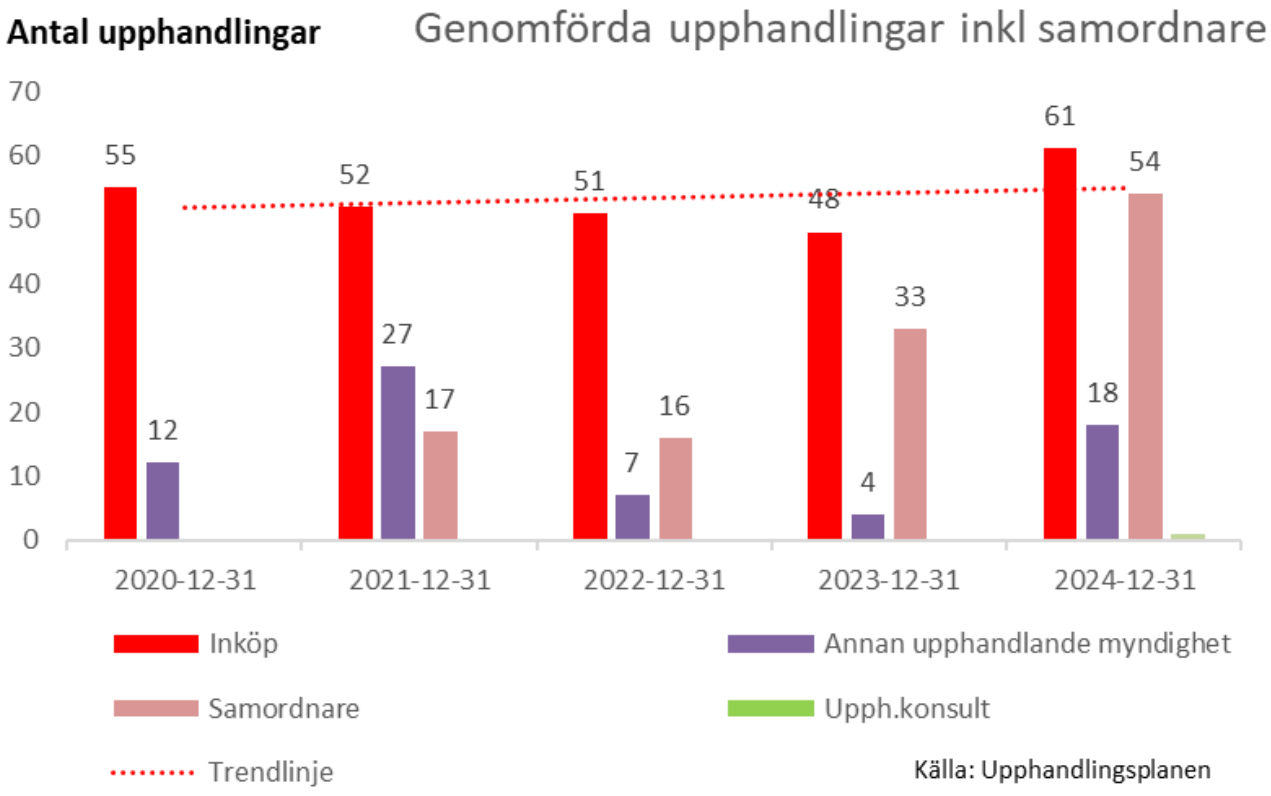

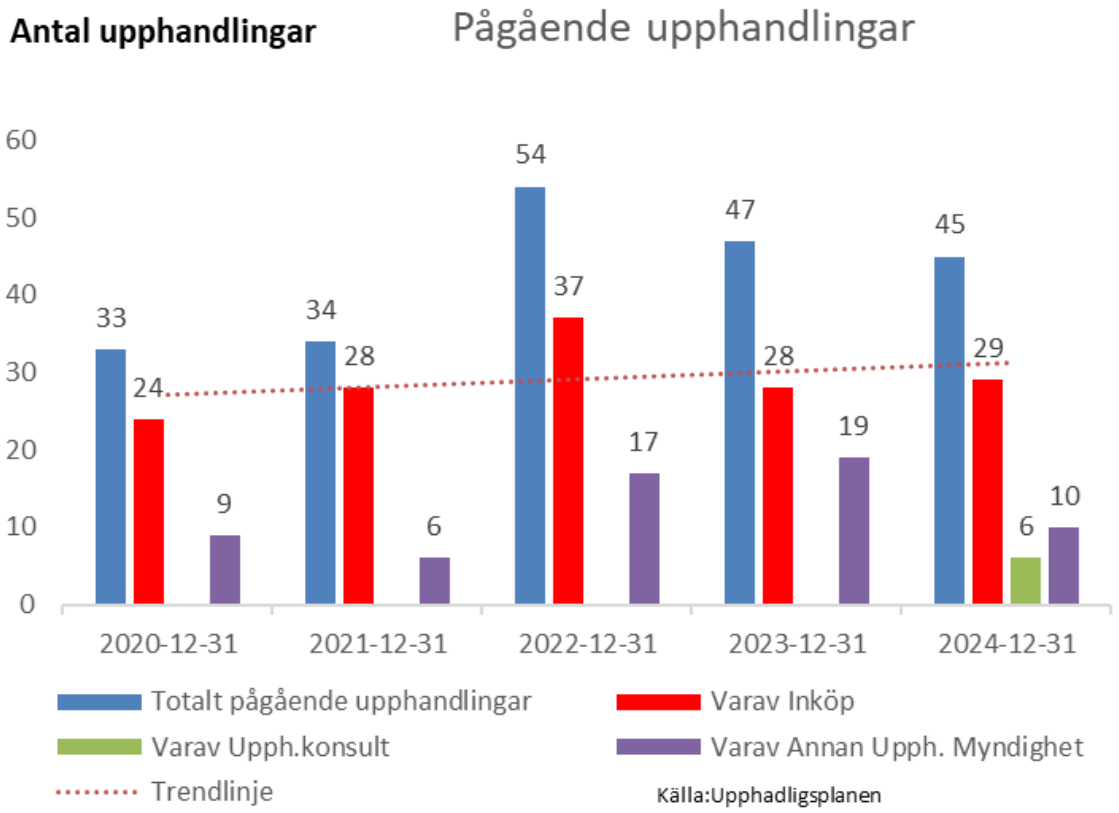

Piteå kommun

Arbetsbörda - väntande

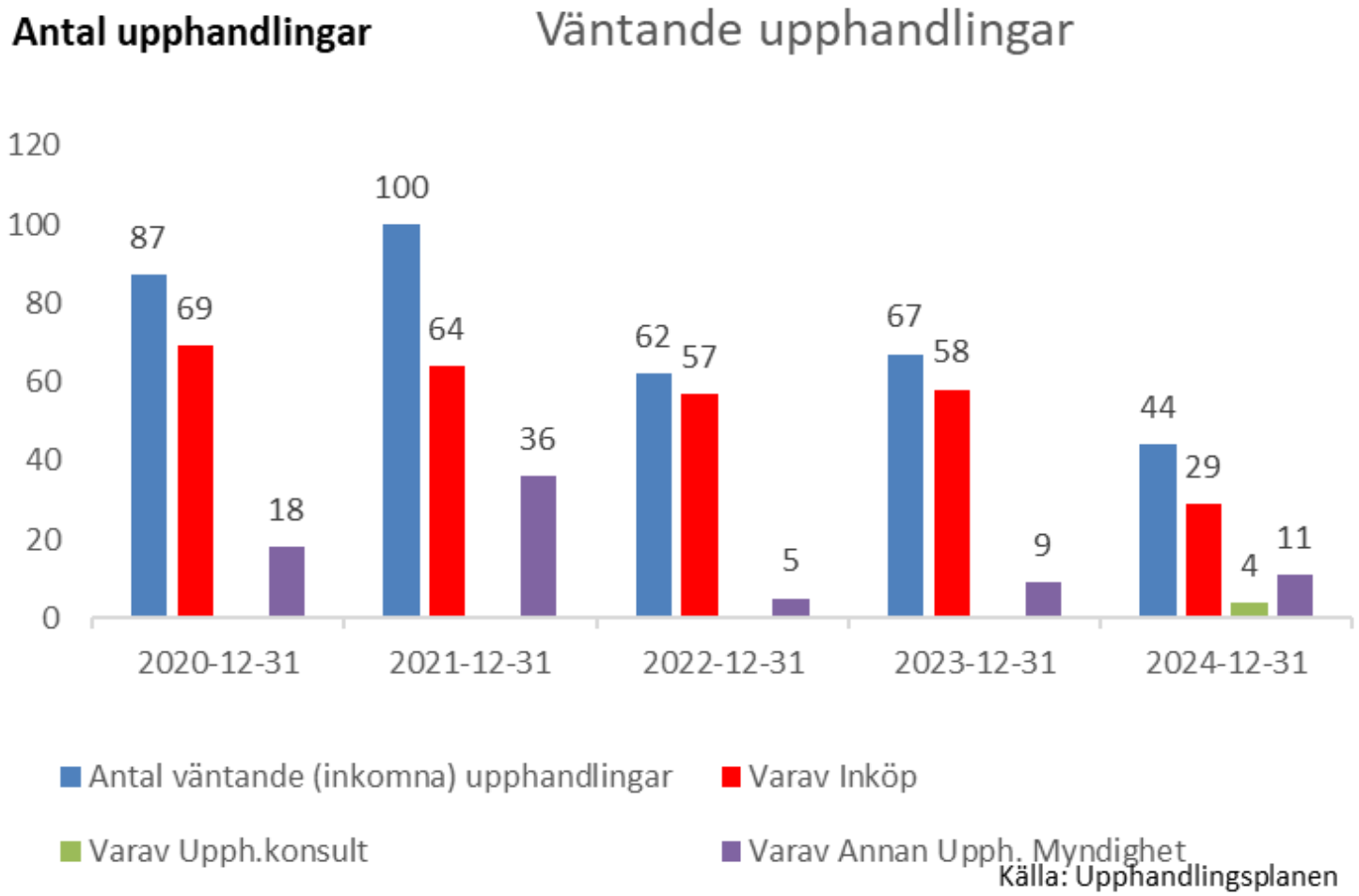

Källa: Upphandlingsplanen

Piteå kommun

Arbetsbörda – fördelning av väntande

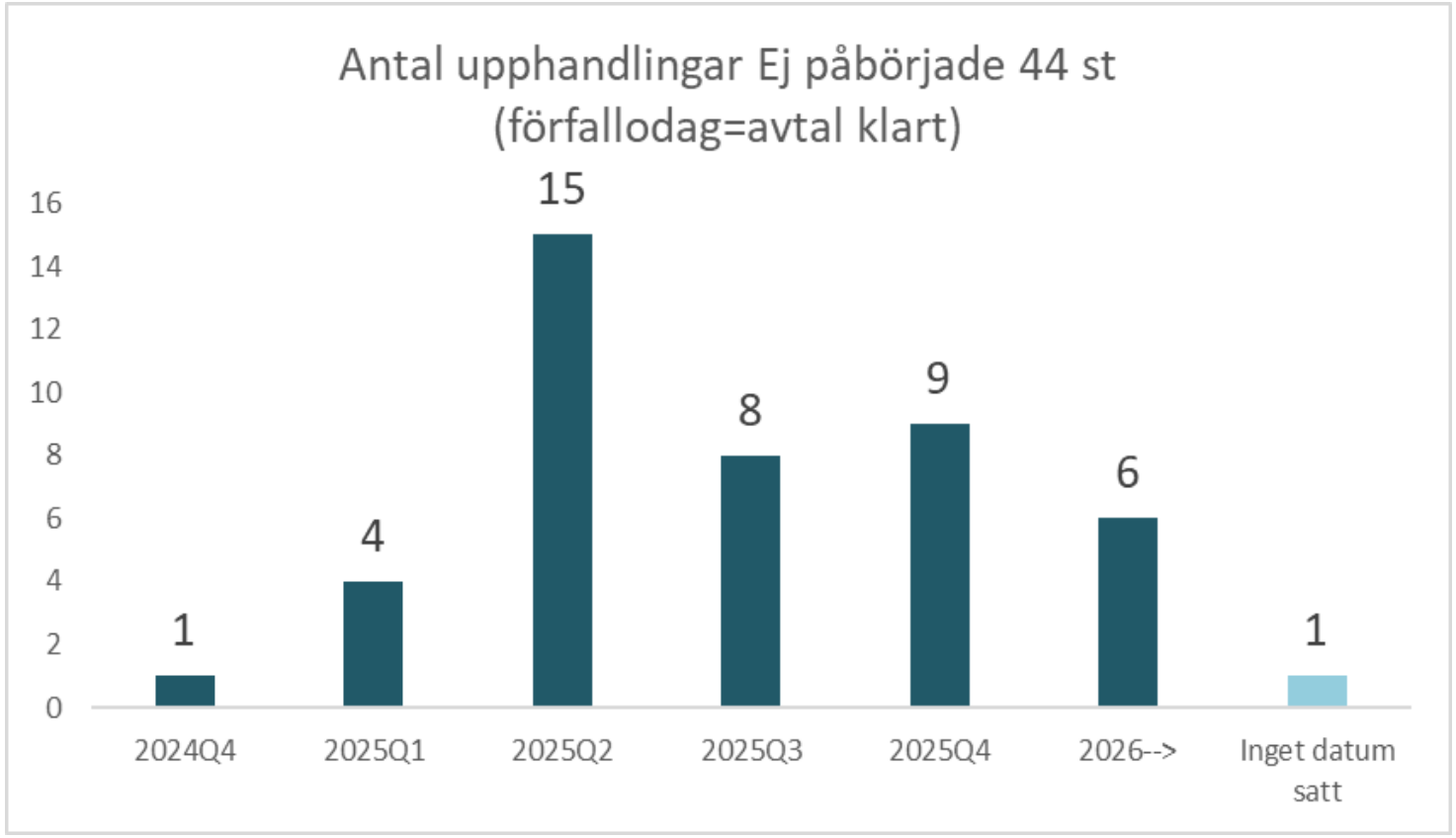

Piteå kommun

Resurser idag

- ✓8 upphandlare
  - ✓Varav en föräldraledig till aug 2025
  - ✓Varav en långtidssjuk
  - ✓Varav en nyexaminerad
  - ✓Varav en nyanställd som kommer i jan
- ✓En processledare e-handel
- ✓En projektmedarbetare (projektet)
- ✓En avtalscontroller
- ✓PIKAB

Rekryterat 4 stycken under ett år

En LIA praktik

5 aktiva upphandlingar på upphandlingskonsult

Stöd till inköpssamordnare

Aktiva i projektet handla rätt

Svårrekryterad grupp

Marknadslöner

Framtid

- Investeringsbehov
- Utveckling
- Resurser

Piteå kommun

Investeringsbehov

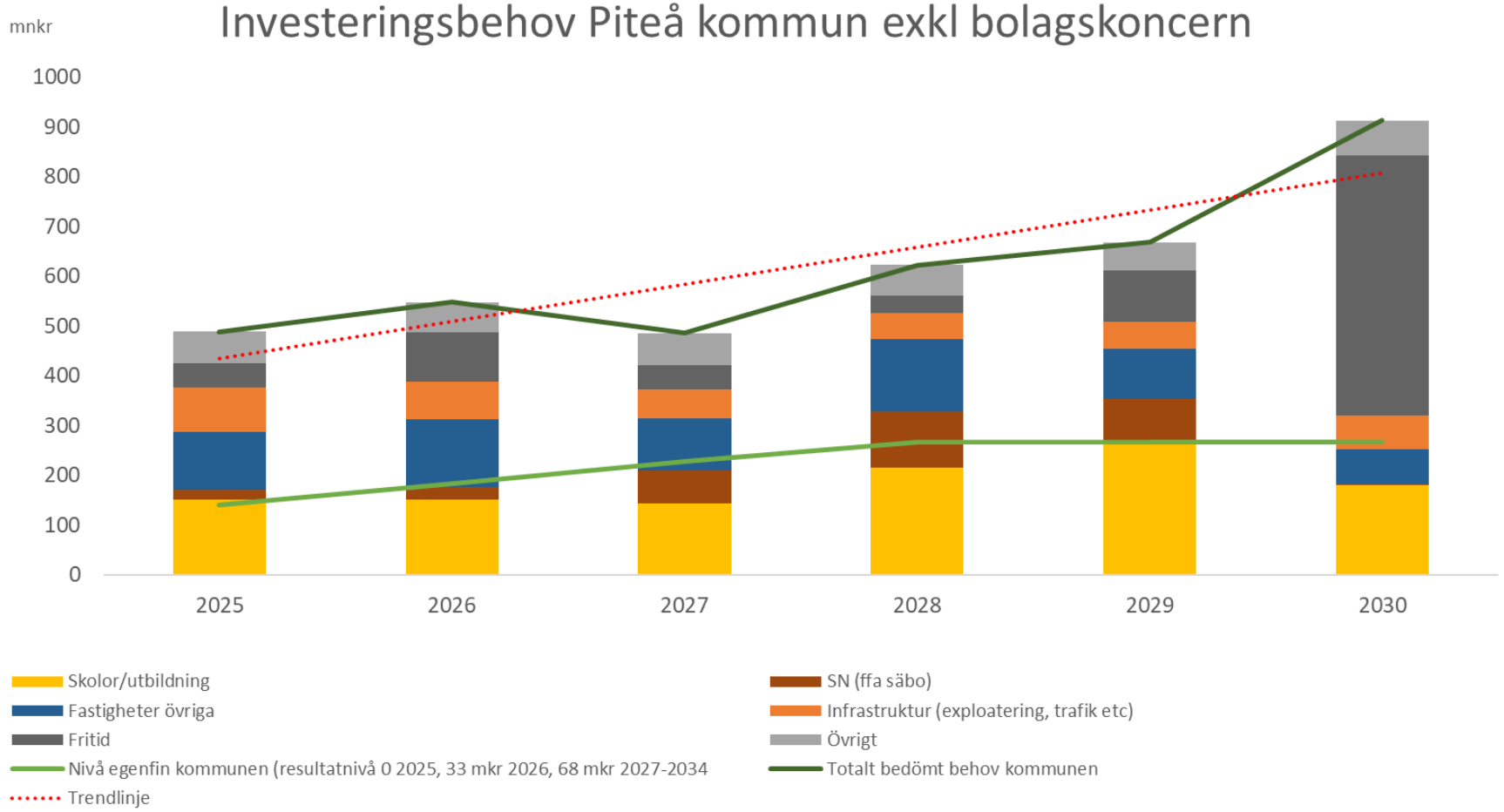

Källa: Strategiska planen

Piteå kommun

Nettoinvesteringar - historiskt

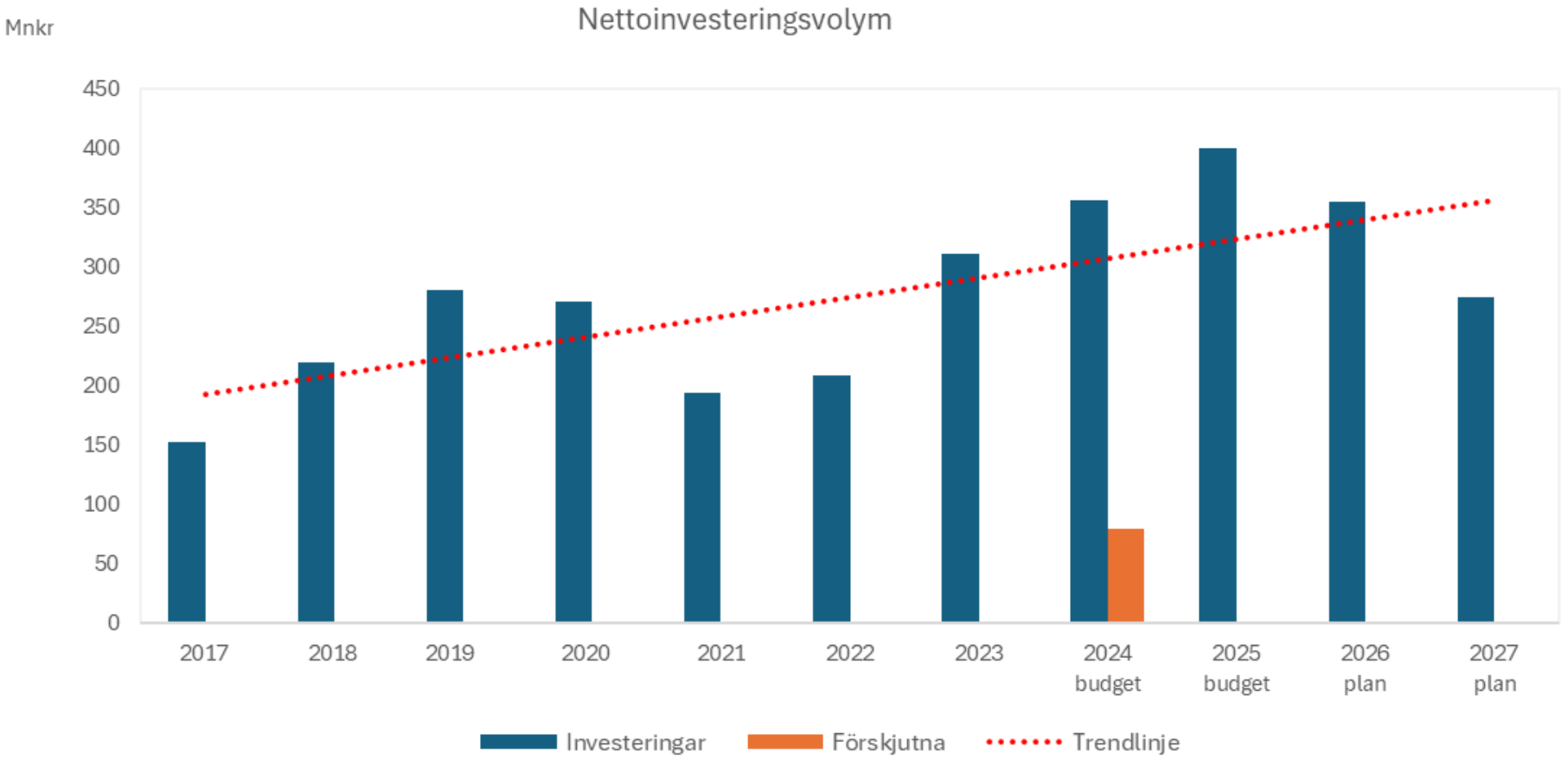

Källa: Strategiska planen

Piteå kommun

Goda affärer – vårda skattemedel

Ca 900 miljarder per år i offentliga inköp

Ca 1 miljard i inköp i Piteå kommun

Ca 612 avtal

EX, avtalet för Köksredskap och serveringsutrustning.

- *Snittet är en potentiell framtida kostnadsbesparing på 200 000 kr per år, i snitt 20 % lägre kostnader än tidigare.*
- *Uttag av statistik från Proceedo/Bubobubo för att skapa varukorg som speglar de artiklar som faktiskt handlas.*
- *Analysera statistiken och har kunnat se att vi tidigare har handlat mycket på övrigt sortiment. Därför breddat/utöka varukorgen för att få in i ordinarie sortiment.*

Piteå kommun

Nationella upphandlingsstrategins 7 mål

Piteå kommun

Viktiga trender

1. **Hållbarhet**: Offentliga upphandlingar fokuserar alltmer på hållbarhet, med strängare krav på miljöhänsyn och socialt ansvarstagande. Exempel livscykelhantering av avtal för att säkerställa att leverantörer uppfyller hållbarhetsmål
2. **Digitalisering och AI**: Användningen av AI och digitala verktyg ökar inom upphandling. AI kan automatisera rutinuppgifter, förbättra anbudskrav och säkerställa regelefterlevnad, vilket gör upphandlingsprocesserna mer effektiva
3. **Standardiserad planering**: För att öka effektivitet och förbättra transparensen, prioriteras standardisering av avtal och planering av upphandlingar. Detta innebär att man använder standardiserade anbudsförfrågningar och processer
4. **Resiliens och leverantörshantering**: Förbättra resiliensen, välfärdsbrott, minska sårbarheter och säkerställa stabila leveranskedjor

Piteå kommun

Viktiga aktörer i förbättringsresan

Inom offentlig upphandling finns flera viktiga aktörer som spelar avgörande roller:

Upphandlande myndigheter och enheter – utformning och genomförande

Leverantörer – kostnadseffektivitet och innovation

Upphandlingsmyndigheten – vägledning och utveckling

Konkurrensverket – motverka anbudskarteller eller andra konkurrensbegränsningar

Politiska beslutsfattare – målsättning och styrning

Revisionsorgan – granskar och säkerställer korrekta processer och att offentliga medel hanteras på ett ansvarsfull sätt

Piteå kommun

Resurser, samverkan och digitalisering

- Rätt allokerade resurser centralt för bättre affärer och strategiskt inköp
- Ökade volymer upphandlingar
- Avtalslösa områden upptäcks med bättre verktyg
- Öka konkurrensen kan kräva fler upphandlingar, andra förfaringssätt
- Ökade krav på livscykelberäkningar - EU
- Kategoristyrning – involverade specialister för strategiskt inköp och hållbarhet
- Inköpsanalys
- Fördjupade registerkontroller – myndigheter, andra kommuner…

Piteå kommun

Tips till information och utbildning

Start | Upphandlingsmyndigheten

utbildning---ny-chef_beslutsfattare.pptx

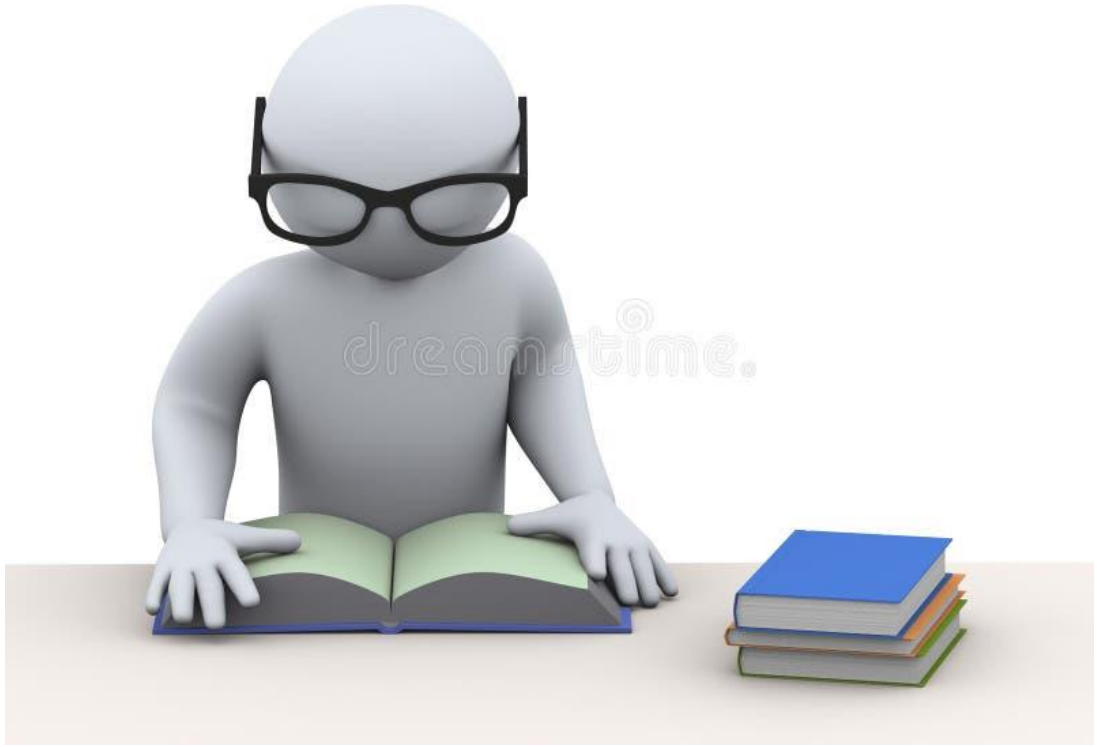

STOP SPENDING MY MONEY
I HAVEN'T EVEN EARNED IT YET
quickmeme.com

Planreserv - redovisning 2024 och nyttjande 2025
§2
24KS704

...

Utfall/prognos planreservens nyttjande 2024

- **Planprogram**, dvs en plan som görs över ett större område och ger en struktur för bebyggelse,
  verksamheter och vägnät mm.

  -Planprogram Sörfjärden, kostnad för planprogram, geoteknik, miljö, dagvattenutredning, trafikutredning, konsultarvode, uppskattad kostnad 1 mkr. Nyttjat 1 381 tkr

  -Planprogram Fårön 300 tkr. Nyttjat 175 tkr

  -Kompletteringar av planer/planprogram i Norrfjärden och i Munksund med anledning av nya förutsättningar i och med Norrbotniabanans dragning genom Piteå kommun, 500 tkr. Nyttjat 197 tkr.

  Totalt: 1 800 tkr. Nyttjat 1 753 tkr

- **Detaljplaner,** dvs en plan som reglerar ett område mer i detalj och ligger till grund för beslut om exempelvis bygglov.

  - Stadsutveckling Öster div utredningar kopplade till fortsatt utveckling, 300 tkr. Nyttjat 0 tkr.

  -Nördfjärden kompletteringar, 450 tkr. Nyttjat 28 tkr.

  -Pitholmshöjden, 300 tkr. Nyttjat 282 tkr.

  -Ev detaljplan verksamhetsområden 250 tkr. Nyttjat 0 tkr.

  Totalt: 1 050 tkr. Nyttjat 310 tkr

- **Planeringsunderlag, utredningar, analyser samt oförutsedda kostnader** som ligger till grund för kommande planering av mark- och vattenanvändning

  -Bergsviken, förberedande utredningar, 450 tkr. Nyttjat 158 tkr.
  -Haraholmen 2, iordningställande av verksamhetsområde, 250 tkr. Nyttjat 294 tkr
  -Kulturmiljöprogram, 300 tkr. Nyttjat 0 tkr
  -Riktlinjer för dagvatten, 250 tkr. Nyttjat 676 tkr.
  -Jordbruksriktlinjer, 150 tkr. Nyttjat 50 tkr.
  -Övriga utredningar, ex vis Infrastruktur laddstolpar, 200 tkr. 56 tkr

  Totalt: 1 600 tkr. Nyttjat 1 234 tkr.

  Totalt: 4 450 tkr. Nyttjat 3 297 tkr.

Förslag på planreservens nyttjande 2025

- **Planprogram**, dvs en plan som görs över ett större område och ger en struktur för bebyggelse,
  verksamheter och vägnät mm.

  -Munksund och Bergsviken, 385 tkr

  -Planprogram Fårön 700 tkr

  Totalt: 1 085 tkr

- **Detaljplaner,** dvs en plan som reglerar ett område mer i detalj och ligger till grund för beslut om exempelvis bygglov.

  - Nya verksamhetsområden, Sandholmen Haraholmen, Öjebyn, 750 tkr

  -Norrahamn, 500 tkr

  Totalt: 1 250 tkr

- **Planeringsunderlag, utredningar, analyser samt oförutsedda kostnader** som ligger till grund för kommande planering av mark- och vattenanvändning

  -Blomskagården 100 tkr
  -Handelsanalys, 700 tkr
  -3-D-visning av detaljplaner (centrum), 200 tkr
  -Övriga utredningar, 1 115 tkr

  Totalt: 2 115 tkr

  Totalt: 4 450 tkr

PLANRESERVEN

Förslag på planreservens nyttjande 2025

Piteå kommun

Piteå kommuns planreserv har som syfte att säkerställa finansiering för planläggning av strategiskt viktiga samhällsbyggnadsprojekt.

I detta ingår planprogram, detaljplaner samt analyser och planeringsunderlag av strategisk karaktär för Piteås utveckling som bekostas av kommunen.

En mindre del av reserven ska även användas till uppdatering av detaljplaner där kommunen historiskt inte har korrigerat så de stämmer överens med verklig verksamhet.

I fördelningen av planreserven ska hänsyn tas till aktuella styrande dokument för samhällsplanering och näringslivsutveckling.

PLANRESERVEN 2024

Sörfjärden	1000	1381
Fårön	300	175
Norrfjärden Munksund	500	197
	1800	1753
SuÖ	300	0
Nördfjärden	450	28
Piholmshöjden	300	282
	1050	310
Bergsviken	450	158
Haraholmen	250	294
Kulturmiljö	300	0
Riktlinjer dagvatten	250	676
Jordbruksriktlinjer	150	50
Övriga utredningar	200	56
	1600	1234
	4450	**3297**

PLAN- OCH BYGGLAGEN REGLERAR

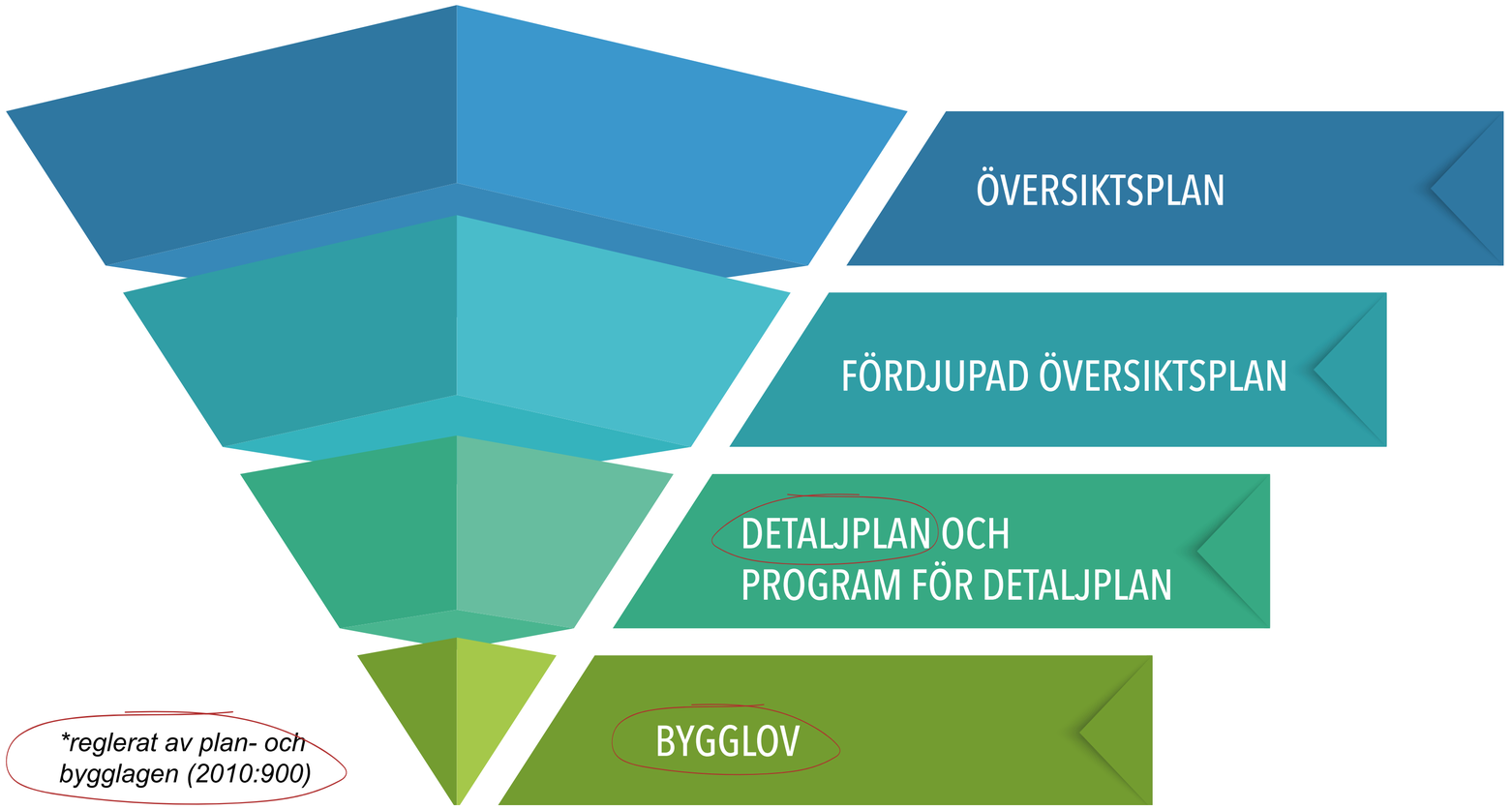

*reglerat av plan- och bygglagen (2010:900)

Pitholmshöjden

Södra hamn

Fårön

Christinaprojektet

Berget

Lomtjärn

Vattenverket

Löjan

Norra hamn

Rättspsykiatrin

LF Arena

Oxen 6

Näcken

Stegra

EXPLOATERINGSOMRÅDEN / BYGGLOV

HARAHOLMEN

HAMNVIKEN

HALLGRENS

FRÅN PLANRESERVEN FÖRESLÅS

Piteå kommun

PLANPROGRAM

En plan som görs över ett större område och ger en struktur för bebyggelse, verksamheter och vägnät m.m.

Fårön

Kostnad: 700 tkr

Bergsviken & Munksund

Kostnad: 385 tkr

Totalt: 1 085 tkr

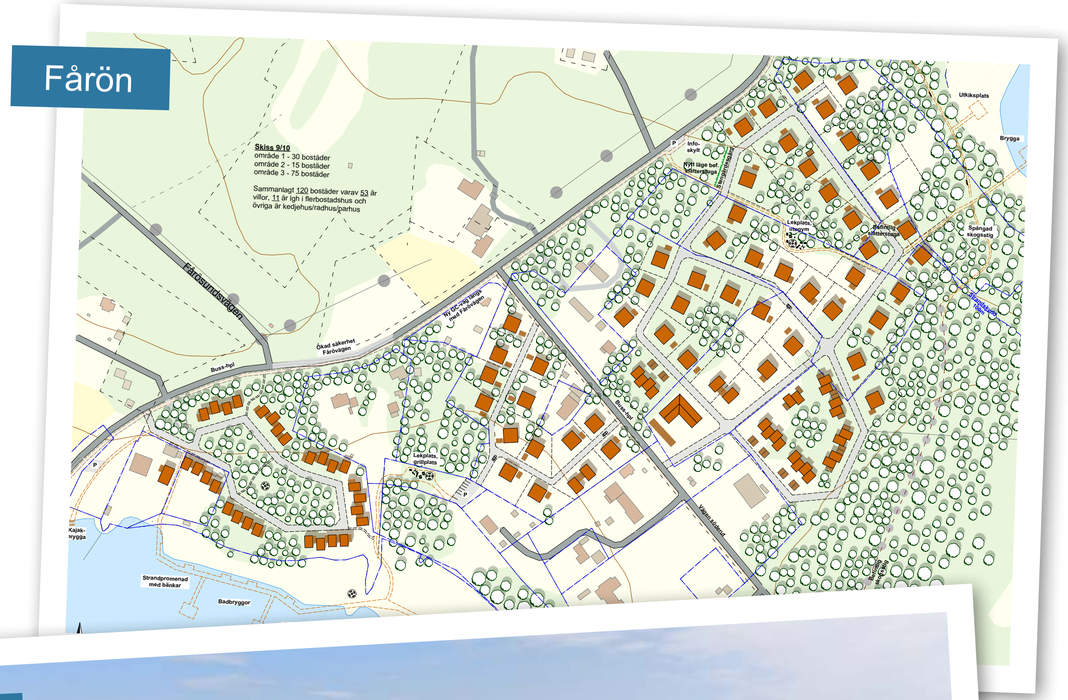

DETALJPLANER

En plan som reglerar ett område mer i detalj och ligger till grund för beslut om exempelvis bygglov.

Nya verksamhetsområden

Sandholmen, Öjebyn och Haraholmen

Kostnad: 750 tkr

Norra hamn

Kostnad: 500 tkr

Totalt: 1 250 tkr

PLANERINGSUNDERLAG

Utredningar, analyser, planeringsunderlag, oförutsedda kostnader som ligger till grund för kommande mark- och vattenanvändning.

• Blomska gården	100 tkr
• Handelsanalys	700 tkr
• 3D-visning av detaljplaner *Centrum*	200 tkr
• Övriga utredningar	1 115 tkr

Totalt: 2 115 tkr

TOTALA KOSTNADER

4 450 tkr

Månadsbokslut november 2024 samt helårsprognos

§3

24KS714

...

Månadsrapport november 2024

Piteå kommun

Piteå kommun

Ekonomi

Övergripande resultat

För perioden januari - november redovisas resultat om -8,3 mkr (62,0 mkr samma period föregående år), motsvarande -0,3 % av skatter och generella statsbidrag. Resultatet är en försämring jämfört med motsvarande period föregående år, underskottet beror främst på ökade personal- och verksamhetskostnader. Pensionskostnaderna har minskat under slutet av året och påverkar resultatet positivt. De senaste årens ökade inflationstakt har medfört kraftiga prisökningar på kapital, varor och tjänster och de högre prisnivåerna kvarstår fastän inflationen gått ned under våren och sommaren. Detta har resulterat i högre nettokostnader för kommunen. En fortsatt positiv konjunkturutveckling, lägre inflation och gradvis sänkta styrräntor väntas ge stöd åt börserna framöver. Med anledning av en något positiv utveckling på marknaden så är en uppskrivning av reservfonden genomförd då marknadsvärdet ökat med 7,7 % sedan årsskiftet.

Årsprognosen per november visar underskott om -2,2 mkr. vilket är 84,4 mkr bättre än budget och förklaras främst av ökade skatteintäkter, högre utdelning från bolagen samt att planerade investeringar skjutits på framtiden vilket innebär minskade kapitalkostnader. Vid ett negativt årsresultat kommer kommunen behöva nyttja medel från Resultatutjämningsreserven för att klara ett nollresultat.

tkr	**Utfall Jan-Nov 2024**	**Utfall Jan-Nov 2023**	**Prognos helår 2024**	**Budget helår 2024**	**Utfall helår 2023**
Verksamhetens intäkter	618 563	602 682	669 624	590 471	681 980
Verksamhetens kostnader	-3 337 101	-3 126 510	-3 633 397	-3 560 629	-3 462 896
Avskrivningar	-132 515	-120 139	-138 011	-143 195	-137 951
Verksamhetens nettokostnader	**-2 851 053**	**-2 643 968**	**-3 101 784**	**-3 113 353**	**-2 918 867**
Skatteintäkter	2 304 812	2 234 946	2 514 991	2 504 187	2 457 510
Generella statsbidrag	514 515	446 276	561 290	559 191	488 138
Finansiella intäkter	63 179	51 520	64 822	21 964	66 820
Finansiella kostnader	-39 730	-26 746	-41 502	-58 619	-29 118
Periodens resultat	**-8 277**	**62 028**	**-2 183**	**-86 630**	**64 483**
Disponering från RUR					
Resultat efter disponering från RUR					
Semesterlöneskuldens resultateffekt	*10 681*	*11 834*	*-2 965*	*0*	*377*
Resultatets andel av skatter och generella stadsbidrag	*-0,3%*	*2,3%*	*-0,1%*	*-2,8%*	*2,2%*

Finansiell stabilitet

Piteå kommun har en i grunden stark finansiell ställning med bland annat hög soliditet och ett relativt gott skatteunderlag. Hela den kommunala organisationen med nämnds- och bolagsverksamheten står inför utmaningar med stora investeringsbehov i fastigheter och infrastruktur under kommande decennier. Kommunen har en skuldvolym på koncernnivå som är relativt hög. Skuldkvoten, skulder i förhållande till tillgångarnas värde är på en relativt sett god nivå, dvs skulderna har i hög grad genererat bestående tillgångar. Den främsta anledningen till hög total skuldsättning är att bolagskoncernen besitter relativt sett stora anläggningstillgångar i bland annat fastigheter.

Investeringar

Investeringsbudgeten för året är 450 mkr och nämnderna har lämnat prognos att 297 mkr kommer att upparbetas under året. De största pågående projekten är nybyggnation äldreboende Skogsgården som planeras vara klart under 2024 samt om- och tillbyggnad av Christinaskolan. Därutöver är reinvesteringar i fastigheter och Skolstruktur större poster under året.

Investeringsprojekt	Prognos utfall 2024 (mkr)
Skogsgårdens äldreboende	57
Christinaprojektet	48
Skolstruktur	35
Reinvestering fastigheter	33
Reinvestering, gator/vägar	14

Nämnder

Styrelse och nämnder redovisar sammantaget underskott mot budget per november med -13,4 mkr (-52,6 mkr samma period fg år). Förändringen av utfallet jämfört mot samma period föregående år beror främst på ej utbetalda medel i centrala potter och markförsäljning.

För helåret prognostiseras underskott med -27,9 mkr (-69,1 mkr helår 2023), varav socialnämnden -42,9 mkr.

Se nämndernas kommentarer nedan.

tkr	Nettokostnad Jan-Nov 2024	Budget Jan-Nov 2024	Budgetavvikelse Jan-Nov 2024	Budgetavvikelse Jan-Nov 2023	Prognos budgetavvikelse helår 2024	Budgetavvikelse helår 2023
Kommunfullmäktige	6 916	7 756	841	1 621	570	723
Kommunstyrelsen	244 579	258 959	14 380	8 961	6 379	1 236
- Gemensamma nämnder	*55 533*	*52 773*	*-2 759*	*-3 244*	*-2 925*	*-2 783*
- KS gemensam	*0*	*9 755*	*9 755*	*6 580*	*8 805*	*6 580*
- Kommunedningsförvaltningen	189 046	196 431	7 385	5 625	500	-2 561
Barn- och utbildningsnämnden	942 959	948 225	5 266	-12 141	1 550	-13 728
Fastighets- och servicenämnden	137 236	140 801	3 565	-1 251	1 500	1 285
Kultur- och fritidsnämnden	134 468	134 722	254	1 980	0	38
Miljö- och tillsynsnämnden	6 415	5 410	-1 005	-562	-402	-168
Samhällsbyggnadsnämnden	199 091	201 134	2 044	-10 379	5 300	-14 063
- Markförsäljning	-12 270	-3 665	8 605	-2 785	8 300	4 779
Socialnämnden	1 019 428	980 561	-38 867	-40 880	-42 854	-44 392
Gemensam kost- och servicenämnd	-80	0	79	61	0	0
Gemensam räddningsnämnd	0	0	0	0	0	0
Gemensam överförmyndarnämnd	0	0	0	0	0	0
Summa nämnder/styrelse	**2 691 012**	**2 677 569**	**-13 443**	**-52 589**	**-27 957**	**-69 069**

Kommunfullmäktige, revision och valnämnd
Kommunfullmäktige, inklusive revision och valnämnd, redovisar samlat överskott om 0,8 mkr per november. Överskottet återfinns främst inom revision och valnämnd och valnämndens överskott förklaras av att kostnaden för genomförande av årets EU-val varit lägre än budgeterat. Överskottet för revision förväntas inte kvarstå vid årsskiftet då kostnader för höstens arbete inte ännu är debiterade. Även kommunfullmäktige redovisar för perioden svagt överskott.

För helåret prognostiserar dessa verksamheter sammantaget överskott om 0,6 mkr, vilket bland annat beror på att valnämnden haft 0,3 mkr högre intäkter för att genomföra EU-valet samtidigt som kostnaderna varit lägre. Årets investering (Teknik i Sessionssalen) överskrider budget med ca 0,9 mkr vilket bland annat beror på prisökningar sedan investeringsbudget beviljades samt att det tillkommit arbetsmiljöombyggnationer och problem med kabeldragning vilket medfört dyrare lösningar. Dessutom bidrar en kvalitetsökning på den stora skärmen i Sessionssalen till en liten del av prisökningen.

Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen redovisar överskott jämfört med budget för perioden januari-november med 14.4 mkr. Överskottet på perioden förklaras till största del av centralt avsatta medel som ej upparbetats samt ej utbetalda kostnader i den tillväxtpolitiska reserven.

På helåret beräknas kommunstyrelsen prognos sammantaget till 6,4 mkr, varav KS centrala pott beräknas lämna budgetöverskott på 8,8 mkr, Kommunstyrelsen, exklusive Kommunstyrelsens centrala pott, prognos beräknas till -2,4 mkr varav Piteås del av gemensamma nämnder beräknas redovisa totalt underskott om -3,0 mkr. Förändringen av årsprognosen jämfört med augusti förklaras av att beviljade engångsmedel inte hinner upparbetas under 2024.

Barn-och utbildningsnämnden
Barn- och utbildningsnämnden redovisar per november överskott om 5,3 mkr, vilket motsvarar en avvikelse om 0,6 % mot periodens budget.

Periodens budgetavvikelse för politik, förvaltningsledning och stab visar underskott på 2,6 mkr där Ekonomi- och planeringsverksamheten står för största delen av underskottet, främst på grund av nettokostnadsavvikelse för interkommunalersättning och bidrag till fristående verksamheter. Elevhälsan redovisar för perioden överskott på 1,1 mkr, tack vare extra bidrag från Skolverket på 0,8 mkr. Personalens sjukfrånvaro har varit hög under hösten (8,3 %), vilket påverkat personalbudgeten och bidragit till överskottet. Helårsprognosen förbättras till 0,8 mkr.

Förskolan har per november överskott på 1,9 mkr. Ökade kostnader för personal och material har fortsatt under november månad. En större satsning på inköp av skyddskläder till förskolans tillsvidareanställda personal genomförts under hösten. Helårsprognosen kvarstår på 1,5 mkr. Grundskolans utfall visar överskott om 4,8 mkr. Överskott i personalkostnader har fortsatt under november dels på grund av rektorernas åtgärdsplaner för att nå budget i balans, dels av hög sjukfrånvaro bland personalen och brist på vikarier. Prognosen för 2024 revideras till överskott på 3,0 mkr.

Strömbackaskolan har för perioden överskott om 0,3 mkr. Detta beror på organisatoriska förändringar inför höstterminen samt lägre förbrukning av budget för undervisande personal, material, bibliotek och elevassistenter. Underskott på övriga poster, inklusive lägre bidrag från Skolverket och en sanktionsavgift på 0,4 mkr påverkar utfallet. Helårsprognosen kvarstår i balans.

Grans Naturbruksgymnasium redovisar underskott på -0,2 mkr för perioden, främst på grund av fler elevavhopp, lägre intäkter från internatet och ökade kostnader för livsmedel och IT. Helårsprognosen visar ett underskott på -0,8 mkr, vilket innebär en förbättring med 0,1 mkr jämfört med prognosen från oktober.

Helårsprognos för Barn- och utbildningsnämnden förbättras med 1,5 mkr jämfört med oktober till överskott om 1,6 mkr. Elevhälsan, Grundskolan och Grans förbättrar sina helårsprognoser jämfört med oktober främst på grund av ökat överskott i personalbudget till följd av personalens sjukfrånvaro men också på grund av ökade intäkter jämfört med budgeten.

Fastighets- och servicenämnden
Fastighets- och servicenämnden redovisar överskott för perioden med 3,6 mkr. Avdelningarna stab, städ och måltider visar överskott och avdelning fastigheter visar underskott.

För helår prognostiserar avdelning stab, städ och måltider överskott, avdelning fastigheter underskott. Totalt prognostiserar nämnden överskott med 1,5 mkr på helår under förutsättning att kostnadstäckning för underskott

rörande kapitaltjänst erhålls. Prognosen innehåller planerade nedskrivningar av bokfört värde bland annat på fastigheterna Noliahall 3, Munkberga och Rosågränds äldreboenden.
Avdelning stabs prognostiserade överskott beror främst på lägre personalkostnader än budgeterat på grund av glapp mellan det att medarbetare slutat och tills dess att nya medarbetare börjat.
Städ prognostiserar överskott. De kraftiga prisökningarna som varit har stabiliserats och ett nytt avtal för verksamhetens förbrukningsvaror resulterade i en bra prisnivå. Svårigheterna att rekrytera i direkt anslutning till pensionsavgångar har även det genererat ekonomiskt överskott. Andra bidragande faktorer är avtalstrohet och hög kostnadsmedvetenhet hos samtliga medarbetare samt ett effektivt nyttjande av resurser, såväl materiella som personella. Avdelning måltider prognostiserar överskott. Under perioden har prisökningarna avseende livsmedel stabiliserats, dessutom har bristen på vikarier och tjänster som inte blivit tillsatta bidragit till lägre personalkostnader. Den direkta påverkan av kommunals strejkvarsel blev mindre än befarat. Inom avdelningen finns hög kostnadsmedvetenhet vilket tillsammans med medarbetarnas engagemang bidrar till överskottet.

Fastigheters prognostiserade underskott beror på ökade kostnader för skador och underhåll, engångskostnader moms samt höga kostnader för snöröjning under första halvåret. Prisökningstakten för material och tjänster har stabiliserats, men priserna förblir höga. Antalet skador och problem med inomhusmiljön i fastighetsbeståndet ökar fortfarande. Detta leder till höga kostnader och stora störningar för verksamheten. Åtgärder som vidtas för att minska underskottet är regelbunden uppföljning och planering samt prioriteringar rörande underhållsåtgärder.

Reinvesteringsbudgeten för året kommer att överskridas kraftigt, större kostnadskrävande åtgärder lyfts hädanefter till nämnd för finansiering, exempelvis Hortlax simhall. Vilket innebär att åtgärderna kommer att ta längre tid att genomföra.

Kultur- och fritidsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden redovisar överskott för perioden med 0,3 mkr. I överskottet ingår fordran på förutbetalda semesterlöner samt innestående investeringsbidrag till föreningar med egna anläggningar. Budgeten för kapitalkostnaderna är inte ännu tillförd fullt ut, vilket innebär ett underskott. Detta drabbar framför allt Fritidsanläggningarna som står för största delen av investeringarna. Parkverksamhetens underskott mot budget hänförs till en del till färre externa projekt i år, vilket har inneburit minskade intäkter.

Nämndens helårsprognos pekar på ett balanserat utfall. Minskningen från periodens utfall till årsprognos hänförs dels till förändring av semesterlöneskulden, dels till att innestående medel kommer att utbetalas till föreningar med egna anläggningar. Budgettillskott i december avseende kapitalkostnaderna kommer att minska underskottet, vilket påverkar främst Fritidsanläggningar. Ny metod för att anlägga och underhålla isbanan förväntas minska kostnaderna för parkverksamheten jämfört med tidigare säsonger.
Hortlax simhall är stängd och verksamheten överflyttad till de övriga två simhallarna. Simhallarna förväntas visa överskott förutsatt att det inte uppstår stora underhållskostnader.

Ingen förändrad målbedömning då nämnden bedömer att verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning.

Miljö och tillsynsnämnden
Perioden visar underskott mot budget med 1 mkr. Underskottet förklaras främst av lägre intäkter än budgeterat, vilket förklaras av efterhandsdebitering och ett lägre flöde av anmälningar och ansökningar.

Årsprognosen visar underskott om 0,4 miljoner kronor jämfört med budget. Under året har det inkommit färre ansökningar och anmälningar inom miljö- och hälsoskydd än vad som prognostiserats, vilket har resulterat i underskott om 1,1 mkr. Underskottet har delvis parerats genom minskade kostnader för resor och transporter samt lägre personalkostnader på grund av föräldraledighet och sjukfrånvaro.

Samhällsbyggnadsnämnden
Perioden visar överskott mot budget med 2,2 mkr. Helårsprognosen uppskattas totalt till 5,3 mkr, varav markförsäljningen beräknas uppgå till 8,3 mkr jämfört med budget. Den höga markförsäljningen beror på försäljning av industrimark samt företag som köpt tidigare arrenderad mark.

Den negativa prognosen exklusive markförsäljning motsvarar -3 mkr. Det förklaras främst av otillräcklig finansiering för färdtjänst och även Länstrafiken uppvisar fortsatt höga kostnader. Utöver det har oförutsedda kostnader för järnvägs- och barmarksunderhåll uppkommit. Både vinterväghållning och barmarksunderhåll brottas med stora prisökningar trots priskompensation och återhållsamhet.
En del av de ökade kostnaderna kommer verksamheterna att kunna parera under året. Bland annat har årets barmarksunderhåll kraftigt minskats, vilket kommer leda till ökad underhållsskuld. Några avslutade och nya

externfinansierade projekt generar vissa överskott. Kostnadsökningarna kan delvis kompenseras genom till exempel vakanser inom delar av verksamheten.

Socialnämnden
Socialtjänsten har per november en budgetavvikelse om -38,9 mkr. Många vård- och omsorgsverksamheter har fortsatt höga kostnader för personal och IFO har höga kostnader för placeringar både avseende barn och vuxenmissbruk. Arbetet med bemanningsekonomi och schemaläggning fortsätter under 2024. Införandet av nytt verksamhetssystem har genererat merkostnader om 3,2 mkr under året, merparten är kopplat till avdelningen för hälso- och sjukvård. Merkostnader för sommaren uppgår till 21,8 mkr vilket är en ökning med ca 1 mkr jämfört med 2023.

Helårsprognosen förbättras till -42,9 mkr.

Gemensam kost- och servicenämnd
Gemensam Kost- och servicenämnd redovisar överskott för perioden med 0,1 mkr, vilket beror på att kostnader för Luleå kommuns ledamöter ännu inte ingår i bokfört värde utan faktureras nämnden i december. Nämnden kommer därför att ha överskott fram till årets slut. För helår prognostiserar nämnden ett nollresultat.

Nämnden bygger på självkostnadsprincipen där samverkans kommunerna betalar för deras faktiska kostnader. Kommunerna a'conto debiteras månadsvis utifrån fastställd budget och avräkning av under/överskott sker en gång per år i samband med årsbokslutet.

Effekter/årsprognos per kostnadsbärare för de gemensamma nämnderna: Kostnaderna för den gemensamma Kost- och servicenämnden fördelas på de två kommunerna Piteå och Luleå och prognosen för utfallet på helår per kommun bedöms för Piteås del till -0,4 mkr och för Luleås del -0,1 mkr.

Gemensam överförmyndarnämnd
Kommunerna Piteå och Älvsbyn finansierar den gemensamma verksamheten, överförmyndarexpeditionen, andelsmässigt utifrån respektive kommuns invånare. Varje kommun finansierar helt sina respektive uppdragstagare/ställföreträdare.
Verksamheten har under året bedrivits inom de ekonomiska ramar som nämnden har beslutat om. Bedömningen för helåret är att verksamheten kan bedrivas inom given budgetram. Tidigare år har nämnden haft ett avtal med socialnämnden som inneburit 0,3 mkr till nämnden kopplat till arbete och arvodering för ärenden rörande särskilt förordnad vårdnadshavare.
Från och med 2024 fördelas bidraget till socialnämnden som därmed beslutar att hanteringen ska ske från Socialtjänsten.

Effekter/årsprognos per kostnadsbärare för de gemensamma nämnderna: Kostnaderna för den gemensamma nämnden överförmyndarnämnd fördelas på de två kommunerna Piteå och Älvsbyn och prognosen för utfallet på helår per kommun bedöms för Piteås del till 0,1 mkr och för Älvsbyn del 0,4 mkr.

Gemensam räddningsnämnd
Den gemensamma räddningsnämnden redovisar för perioden noll i budgetavvikelse, vilket även prognostiseras för helåret. Intäkter och driftkostnader följer i stort budget.

Kostnadsökningar pga. inflation kopplat till avtal för 2024 blev lägre än befarat. Positivt för verksamheten som inte längre tilldelas medel för kostnadsökning kopplat till räddningspersonal i beredskap, ob-tillägg samt beredskaps- och jourersättning det år kostnadsökning uppkommer men för 2024 tilldelats engångsanslag för drift för en högre beräknad inflation. Ökade kostnader på material medför en minskad köpkraft vilket påverkar verksamheten negativt sett till inköp av material. Kostnader för personal ser ut att bli lägre än beräknat och bedöms grunda sig i få kostnadsdrivande räddningsinsatser, färre insatser för räddningspersonal i beredskap samt reellt sett få överanställning. Verksamheten visar på något högre intäkter än budget med anledning av flertalet insatser i andra kommuner under året samt höjning av taxor inom verksamheten. Beslut gällande dispensansökan kopplat till arbetstidsregler har lämnats av arbetstidsnämnden. Möjlighet att arbeta enligt tidigare grundschema finns. Begränsningar finns dock kopplat till schemaläggning av dygn under veckan. Förändringar med anledning av beslutet förväntas inte påverka 2024. Under 2025 kan dock kostnadsökningar uppstå med anledning av beslutet kopplat till försvårad bemanning och planering av verksamheten. Räddningstjänsten verksamhet följer uppsatta mål, handlingsprogram/planer och riktlinjer.

Effekter/årsprognos per kostnadsbärare för de gemensamma nämnderna: Kostnaderna för den gemensamma Räddningsnämnden fördelas på de två kommunerna Piteå (79%) och Älvsbyn (21%) och prognosen för utfallet på helår per kommun bedöms för Piteås del till 0 mkr och för Älvsbyn del 0 mkr

Strategiska områden

Prioriterade mål

	2024 jan-okt	2023 jan-okt	+/-
Folkmängd	**42 397**	**42 362**	**35**
Födda	284	316	-32
Döda	361	361	0
Födelseöverskott	*-77*	*-45*	*-32*
Samtliga inrikes inflyttningar	1 102	1 058	44
Samtliga inrikes utflyttningar	1 091	1 084	7
Flyttningsöverskott inrikes totalt	*11*	*-26*	*37*
- Flyttningsöverskott eget län	41	121	-80
- Flyttningsöverskott övriga Sverige	-30	-147	117
Invandringar	205	124	81
Utvandringar	84	73	11
Invandringsöverskott	*121*	*51*	*70*
Justeringspost	-2	20	-22
Folkökning	**53**	**0**	**53**

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2050 50 000 invånare

Befolkningen i Piteå kommun uppgick den sista oktober 2024 till 42 397 invånare. Under året har kommunens befolkning ökat med 53 invånare.

Piteå kommuns folkmängd tog ett positivt skutt under sommarmånaderna genom en ökning av antalet inflyttare från övriga världen, Sverige och Norrbotten. Under hösten har folkmängden minskat då många nybakade studenter flyttat för att studera på annan ort. Samtidigt är folkmängden på en högre nivå än i oktober 2023 vilket ger förhoppningar om en folkökning för helåret 2024 då befolkningen sista kvartalet 2023 var i stort sett oförändrad.

Födelseunderskottet i Piteå har försämrats under året. Jämfört med jan-okt 2023 har 32 färre pitebor fötts. De tre senaste årens första tio månader är samtliga de år under 2000-talet med lägst antal födslar, 2024 är det år med absolut lägst antal. Jämfört med det senaste decenniets toppår 2019 är födslarna 2024 under perioden januari till oktober 101 färre vilket motsvarar en minskning med 26 %. Förändringen i födelsetalen kommer över tid att märkas mer och mer i förskolor och skolor. Utvecklingen i Piteå är inte unik. Barnafödandet har i Sverige haft en nedåtgående trend sedan 2010. 2023 var den summerade fruktsamheten den lägsta sedan SCB började mäta måttet, 1749.

Under året har både invandringen och utvandringen ökat. Invandringen förklarar till stor del befolkningsökningen hittills under året. Skatteverkets fortsatta kontroller av personer med upphörda uppehållstillstånd har fortsatt under året vilket lett till att fler personer än vanligt avregistrerats som utvandrade. I Piteå har totalt 50 invånare avregistrerats efter Skatteverkets kontroller, varav 37 under 2024. Kontrollerna påverkar främst folkmängden i större städer samt universitets- och högskoleorter.

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Etableringsarbetet har under november bestått i löpande dialoger med ett antal aktörer som visat intresse för området

på Haraholmen. En markanvisning närmar sig för ett av dessa företag, vilket förhoppningsvis sker i början av 2025. Ett antal etableringsträffar har också hållits med företag inom andra verksamhetsområden. Struktur och arbetssätt, med olika team för olika verksamhetsområden, har ytterligare bearbetats och implementering pågår.

Representanter från Piteå kommun ha medverkat vid en europeisk vätgasmässa i Bryssel med regioner, kommuner samt länsstyrelser. Ett flertal internationella kontakter knöts för vidare kontakt och samverkan inom bland annat vätgasinfrastruktur.

Mötesplatser för nätverk och kontakter har skett i många former senaste månaden. Årets sista Näringslivsfrukost den 8 november hade ett deltagarrekord på 200 personer.

Branschrådsträffar för både Transportrådet, Industri & Energi, Besöksnäring, Fastighetsägarna samt Handel har hållits, många av dessa sker nu hos medverkande företag för att visa upp verksamheten för varandra. Årets sista Näringslivsråd har genomförts. Tema för Näringslivsrådet kommande år är frågan om hur vi gemensamt skapar ett gott företagsklimat utifrån visionsarbetet.

Under perioden har planering och färdigställande av program för Piteå Business Tour skett, inklusive nomineringsprocess och biljettsläpp till Piteå Business Awards samt lansering av den nya webbplatsen www.piteabusiness.se. I februari 2025 uppmärksammas Piteås företag med studiebesök och prisutdelningar samt den avslutande näringslivsgalan Piteå Business Awards.

Ytterligare en större mötesplats, Leverantörsträffen, då ca 100-talet besökare brukar delta, planerades och koordinerades för genomförande i december.

Inom kompetensförsörjningsområdet och Move to Piteå har en hel del aktiviteter genomförts senaste månaden.

Ett politiskt beslut har fattats för att stötta matchning av Northvolts uppsagda medarbetare, Move to Piteå samordnade de fyra eventen, samt tog initiativet till en kommunövergripande matchnings-funktion. Rekryteringsmässan P.S Saknar dig, med ca 750 inbokade besökare plus en del spontanbesökare, samt Jobba i Norr genomfördes sista helgen i november. Move to Piteås rekommendation är att genomföra färre stora mässor och i stället satsa på fler och mindre ”nära” insatser i och utanför Piteå. Mottagning av intressenter för studiebesök, visning samt intervjuer i Piteå samt medverkan vid rekryteringsevent då nyetablering i Piteå söker personal.

Projektet Move to Piteå satsar mer tid och resurser på mottagarkapacitet (språkförberedelser, bostäder, stanna kvar-insatser, studiebesök och ett proaktivt arbete för att sätta Piteå på kartan, vilket omfattar såväl etablering som inflyttning. Ett antal nya samarbeten med företag som arbetar med kompetensförsörjning har skapats. Likaså har ett antal kommunikationsinsatser genomförts för att ytterligare locka fler personer att börja arbeta i Piteå. Planering för kommande år pågår, då bland annat grunden för en kommunal riktlinje om kommunövergripande matchning ska tas fram.

Inom området Gröna näringar**,** och projektet Markhotellet och Arctic Greens, har workshop och kompetensdag anordnats med Hushållningssällskapet för Norra Sveriges trädgårdsodlare på Boden Business Park som lockade ett 50-tal odlare och tjänstemän.

Via EU programmet Leader har medel beviljats till projektet Köksbordet för perioden 2025-2028. Syftet är att främja hållbar tillväxt och diversifiering inom besöksnäring och den gröna näringen i Piteå älvdal genom att skapa en plattform för nätverkande, kompetensutveckling och samarbete, med särskilt fokus på måltidsturism och lokal mat.

Det pågående arbetet med förstudien är i slutfasen och kommer att presenteras samt slutredovisas i mitten av januari 2025.

Rapporten Cityindex har inkommit som redovisar omsättningen inom stadskärnan. En utförlig redovisning av denna kommer att ske i januari. Kortfattat så redovisas att handelns försäljning i stadskärnan hade en nollutveckling under 2023. Inom hotell- och restaurangbranschen ökade omsättningen med fyra procent, vilket är en större ökning än i jämförbara städer.

Besöksnäringsarbetet har senaste månaden skett i samverkan med företag och branschråd med stort fokus på den franska charterturismen. Marknadsföringsmaterial m.m. är framtaget gentemot denna, sedan förra vintern, nya besöksgrupp i Piteå under perioden december till och med mars månad.

Fairtrade City Piteå – policyarbete och ny upphandling. Ny kostpolicy är på gång där bland annat Fairtradekrav finns med, beslut beräknas tas under 2025.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund

Piteå kommun har i november deltagit vid MR-dagarna i Skellefteå. Medarbetare från flera verksamheter delade med sig av hur de arbetar för att göra Piteå till en plats för alla. Några exempel var bland annat Piteå stadsbiblioteks arbete med att göra litteraturen tillgänglig för alla, satsningen på att ge undervisning i svenska åt omsorgspersonal – på arbetstid, föräldrautbildningarna som förbättrar relationer mellan föräldrar och deras barn samt projektet om nationella minoriteter för förskola och skola. Dessutom deltog lokalt företag för att berätta om sitt fina projekt Psykbra - ett uppmärksammat exempel från näringslivet.

Piteås bibliotek spelar en viktig roll i att motverka digital utestängning och erbjuder en mötespunkt för olika grupper, samtidigt som det samarbetar med skolor för att främja läsning. Utredningen Ung 2.0 har sett över hur kultur och fritidsutbudet för unga kan utvecklas kopplat till behoven, ett normkritiskt perspektiv anlades i utredningen. Utöver redan befintlig verksamhet för unga, som vid Kaleido och biblioteken, är Skol IF i kommunens högstadieskolor, liksom Äntligen fredag där kommunen tillsammans med föreningslivet öppnar idrottshallar för unga på fredagskvällar, två initiativ som ligger i linje med några av utredningens rekommendationer. Socialnämnden bidrar till samhällsengagemanget genom att informera SFI-studenter om jobbmöjligheter och samarbeta med arbetsmarknadsenheten för att öka arbetskraftens mångfald. Utbildning och information om jämställdhet och mångfald är centrala för Räddningstjänstens arbete, vilket syftar till att skapa en inkluderande arbetsmiljö.

Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer

Piteå kommun arbetar aktivt för att skapa en attraktiv och hållbar livsmiljö. Arbetet rör bland annat förutsättningar för nya bostadsområden och övrigt bostadsbyggande samt utveckling av infrastruktur och kommunikationer. Samarbete mellan utbildnings- och fastighetsnämnderna pågår för att säkerställa lämpliga lokaler för skolor och förskolor, med nya projekt i Jävre och Svensbyn. Fastighetsavdelningen prioriterar miljöaspekter i upphandlingar och nybyggnationer, men står inför utmaningar med ökande underhållsskulder och otillräckliga resurser. Kommunen strävar efter att bevara gröna områden och utveckla kulturell infrastruktur för att främja livskvalitet och välbefinnande, samt uppmuntra rekreation i naturen. Tillsynsarbetet fokuserar på att förbättra livsmiljöerna för att stödja befolkningens hälsa. Socialnämnden erbjuder stöd för att minska social utsatthet och förbättra livsmiljön för individer och familjer i svåra situationer. Räddningstjänsten bidrar till trygghet genom att erbjuda rådgivning och utbildning, samt säkerställa brandsäkerhet i både befintliga och nya byggnader.

Utvalda målkopplade nyckeltal

	Nyckeltal	Period	*Kvinnor*	*Män*	Totalt	Målvärde 2024
	Inskrivna arbetslösa, ungdomar 18-24 år %	Okt 2024	*4,9 %*	*6,2 %*	5,6 %	≤5,5 %
	Öppet arbetslösa, ungdomar 18-24 år %	Okt 2024	*2,7 %*	*2,8 %*	2,7 %	≤1,5 %
	Sökande i program, ungdomar 18-24 år %	Okt 2024	*2,2 %*	*3,5 %*	2,9 %	≤4 %
	Antal inledda utredningar enligt SoL 11:1 av barn och unga, 0-20 år (ackumulerat från årskiftet)	Okt 2024	*238*	*237*	475	
	Folkmängd	Okt 2024	*21 071*	*21 326*	42 397	44 200
	Arbetskraftens storlek 16-64 år	Okt 2024	*11 933*	*12 767*	24 700	25 631
	Inskrivna arbetslösa, utrikesfödda 16-65 år %	Okt 2024	*11,5 %*	*10,1 %*	10,8 %	<15,3 %
	Öppet arbetslösa utrikesfödda 16-64 år, %	Okt 2024	*5,3 %*	*5,1 %*	5,2 %	<7,5 %
	Sökande i program utrikesfödda 16-64 år, %	Okt 2024	*6,2 %*	*5 %*	5,6 %	<7,8 %
	Sjukpenningtalet bland kommunens invånare	Okt 2024	*15,8*	*7,1*	11,3	10,4

Personal

Piteå kommun

	Nyckeltal	Period	*Kvinnor*	*Män*	Totalt	Målvärde 2024
	Sjukfrånvaro, % (ackumulerat 12 månader bakåt)	Okt 2024	*7,6 %*	*5,3 %*	7,1 %	≤5,5 %
	Andel heltidstjänster, %	Okt 2024	*90,5 %*	*92 %*	90,8 %	≥95 %
	Antal timmar som utförs av timanställda (ackumulerat 12 månader bakåt)	Okt 2024	*320 827*	*169 613*	490 439	≤490 122
	Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	Okt 2024			96,2 %	100 %

Personalanalys

Sjukfrånvaron kvarstår på samma nivåer som föregående månad, både vad gäller den totala sjukfrånvaron som är 7,1 %, men även kvinnors frånvaro som ligger på 7,6 % och mäns frånvaro som är 5,3 %. Jämfört med samma månad föregående år har det skett en ökning med 0,5 % av den totala sjukfrånvaron som då var 6,6 %. Den förvaltning som har högst sjukfrånvaro är socialtjänsten med 9,2 % följt av fastighets- och serviceförvaltningen som har 7,6 %. Den totala korttidsfrånvaron (upp till14 dagar) ligger i princip kvar på samma nivåer som föregående år, kvinnor har 3,2 % och män 2,3 %. Detta tillsammans med att långtidsfrånvaron sakta ökar för varje månad tyder på att medarbetare tenderar att vara sjuka längre tid. Åldersgruppen 0-29 år har högst sjukfrånvaro med 7,9 %, tätt följt av åldersgruppen 50 år och uppåt som har 7,7 %. I samtliga åldersgrupper har kvinnor högre frånvaro än män.

Sjukfrånvaro, %

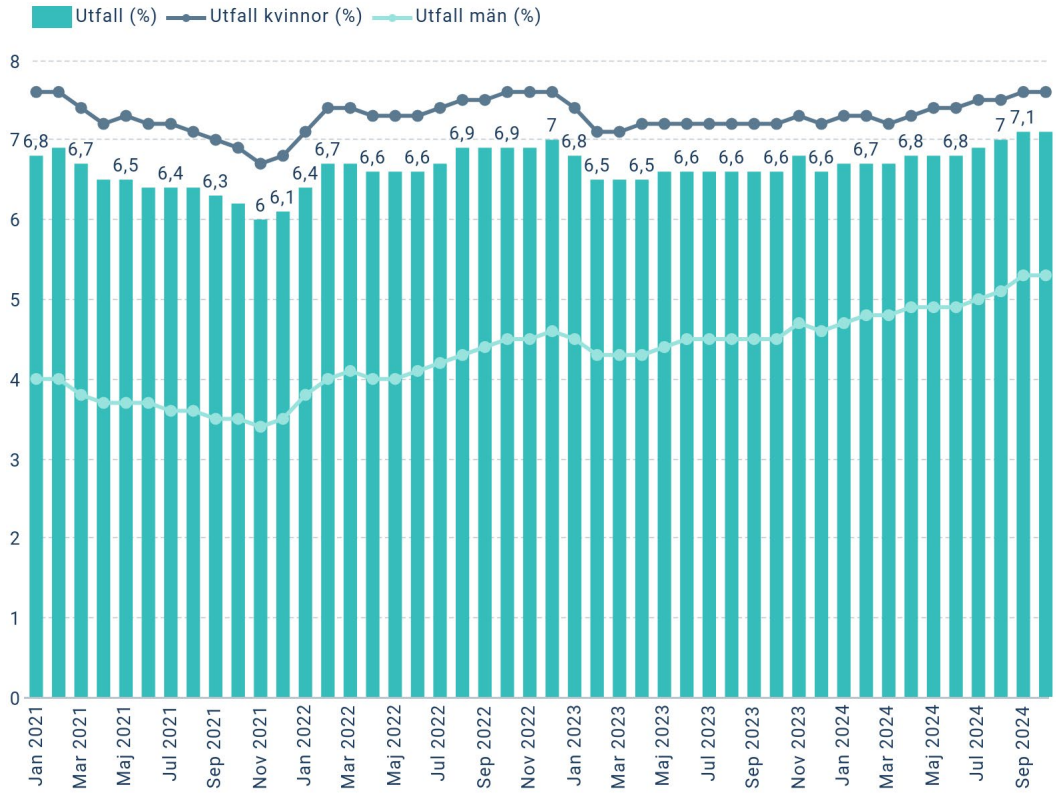

Piteå Kommun
Socialtjänsten

Datum: 2024-12-03

Månadsuppföljning ekonomi, november 2024

Socialtjänsten har per november en budgetavvikelse om -38,9 mkr. Många vård- och omsorgsverksamheter har fortsatt höga kostnader för personal och IFO har höga kostnader för placeringar både avseende barn och vuxenmissbruk. Arbetet med bemanningsekonomi och schemaläggning fortsätter under 2024. Införandet av Pulsen Combine har genererat totalt ca 3,2 mkr i merkostnader under året, merparten är kopplat till avdelningen för hälso- och sjukvård. Merkostnader för sommaren uppgår till ca 21,8 mkr vilket är en ökning med ca 1 mkr jämfört med 2023. Helårsprognosen förbättras till -42,9 mkr.

Politik och förvaltningsledning

- Total budgetavvikelse för avdelningen politik och förvaltningsledning per november är -6,1 mkr. De fiktiva 26 mkr genererar till och med november en budgetavvikelse på -23,5 mkr. Det är budgeterat 17,6 mkr för statsbidraget ”Säkerställa en god vård och omsorg om äldre” och utfallet har i år blivit 17,8 mkr. Det är budgeterat 19,1 mkr på en övergripande tillfällig verksamhet. De består bland annat av driftskostnader för nytt äldreboende samt ny gruppbostad för år 2024 som nämnden tilldelats men dessa kommer inte att börja användas under året. Dessa genererar till och med november en budgetavvikelse på 14,6 mkr. Medlen kommer bland annat att användas till återställning av lokaler på Prästgårdsgatan 18.Prognosen för den verksamheten är för året + 15,2 mkr. Det är en förbättring jämfört med föregående månad med 2,0 mkr, och beror på att återställning av PG 18 blir billigare än vad som förutsagts. Dessutom kommer medel avsatta för introduktioner Skogsgården inte hinna användas i år. Prognos för avdelningen, förutom de fiktiva 26 mkr, är 17,3 mkr.

Verksamhetsstöd

Utfall

- Budgetavvikelsen för avdelningen är till och med november +0,6 mkr. Verksamheten stab och ledningsstöd har en budgetavvikelse på +0,4 mkr och i den verksamheten ingår en projektledartjänst för införandet av Pulsen Combine som inte är fullt ut finansierad. Prognosen för hela avdelningen är en budgetavvikelse på +0,6 mkr.
- Utveckling och stöd har en budgetavvikelse på +0,3 mkr vilket är samma som föregående månad. Prognos är att verksamheten har en budgetavvikelse på + 0,3 mkr.
- Bemanningsenheten har en budgetavvikelse på -0,1 mkr vilket är 0,2 mkr bättre än föregående månad. Från och med 2024 hanteras förändringen av semesterlöneskuld på

en annat sätt och förändringen bokas ut direkt på enheterna. Detta medför för poolen att den får ökade kostnader under normala månader och lägre kostnader under sommarmånaderna när semester tas ut. Prognosen för poolen är en budgetavvikelse på -0,1 mkr vilket är 0,3 mkr bättre än föregående månad. Semesterersättning för semesterlönegrundande frånvaro för föregående semesterår för vikarier har betalats ut och den är betydligt högre 2024 än 2023.

- En ny chefspool har startats upp under september där två rekryterade chefer ingår. Poolen ska vara självfinansierad där de verksamheter som är i behov av chef får betala till poolen. Bokningsgraden har hittills varit 50%.

Hälso- och sjukvård

Utfall

- Avdelningen för hälso- och sjukvård har per november en budgetavvikelse på -5,6 mkr och är en försämring sedan oktober med 0,8 mkr. Under september kom det in prestationsbaserade medel för utökad bemanning sjuksköterskor SÄBO. Beloppet är ca 5,4 mkr där hälften kommer att tas in som intäkt under 2024 och andra halvan under 2025. Budget på 2 mkr har flyttats under september från politik och förvaltningsledning för att täcka del av kostnaderna som avdelningarna har haft för införande av det nya verksamhetssystemet, den största del har gått till HSL vilket då förbättrat budgetavvikelsen.
- Prognosen på hela avdelningen ligger på –6,2 mkr. Den är något försämrad sedan förra månaden.
- Extra kostnader kopplad till Pulsen uppgår till 1,8 mkr som inkluderar personalkostnader, inhyrd personal och andra övriga kostnader. Avdelningen har blivit kompenserad i budget med 1,5 mkr.

Analys

- Verksamhet hemsjukvård har en budgetavvikelse på -4,6 mkr tom november. Kostnaderna för inhyrda sjuksköterskor har ökat med ca 1,0 mkr jämfört med föregående år och är också den post som har den största negativa budgetavvikelsen. Specifikt under november är det inga kostnader för bemanningssjuksköterskor inom verksamheten. Här har ett strategisk val gjorts att överanställa sjuksköterskor mot bakgrund av att det inte funnits pool i den utsträckning som behövts i den totala verksamheten så det räckt till hemsjukvården. Då hemsjukvården har relativt lätt att rekrytera sjuksköterskor har valet varit att överanställa. Detta görs uppföljningar på kontinuerligt.
- Rehab har en budgetavvikelse på – 3,5 mkr jämfört med föregående månads -3,2 mkr. Kostnaderna för inhyrd personal har minskat jämfört med föregående år med 1,0 mkr.

Kostnaderna för hjälpmedel och transporter av hjälpmedel har dock ökat med ca 0,2 mkr jämfört med 2023.

- Verksamheten sjuksköterskor har en budgetavvikelse på +2,6 mkr jämfört med föregående månads +2,5 mkr. Kostnader för inhyrd personal har minskat med 0,3 mkr jämfört med 2023. Personalkostnaderna har minskat med 1,8 mkr mot föregående år.

Åtgärd

- Avdelningen jobbar vidare med bemanningsekonomi och bemanningsstrategi.
- Rekrytering av sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter pågår löpande för att minska behovet av inhyrd personal.
- Det pågår ett arbete av rekonditionering av vissa hjälpmedel till exempel sittdynor som förhoppningsvis kommer att minska behov av beställning och kostnader för detta.

Omsorgsavdelningen: en ingång

Utfall

- Budgetavvikelsen för avdelningen är till och med november 8 mkr.
- Beställare hemtjänst 65+ har tom november en budgetavvikelse om -1,9 mkr.
- Försörjningsstöd har en budgetavvikelse på 4,8 mkr.
- Årsprognosen för hela avdelningen ligger kvar på 9 mkr.

Analys

- Antalet hemtjänsttimmar för personer över 65 år har ökat, varför kostnaderna är högre än budgeterat.
- Antalet vuxna (18–64 år) med hemtjänstinsatser ligger på lägre nivå än föregående år.
- Av det antal hushåll som har ansökt om försörjningsstöd under perioden januari till november så har i snitt 178 hushåll/månad beviljats försörjningsstöd, i jämförelse med 209 hushåll som beviljades försörjningsstöd under samma period föregående år. Färre personer i försörjningsstöd beror på att fler får sjukersättning och att det just nu är en god arbetsmarknad för de personer som har förutsättningar att arbeta.
- På grund av stora svårigheter att verkställa beslut i ordinärt boende samt platsbrist på Särskilt boende för äldre samt på tillfälligt boende väntas ökade kostnader för betalningsansvar under året.

Barn och familj/Missbruk

Utfall

- Barn och familj/missbruk har en budgetavvikelse på -19,2 mkr i perioden januari-november.

- Barnsidan inkl. familjehem har -9,5 mkr i budgetavvikelse och institutionsvård vuxna har en avvikelse på -6,9 mkr. Övriga verksamheter har en budgetavvikelse på totalt -2,9 mkr, vilket delvis beror på för höga personalkostnader.
- Familjehemmen har -10,6 mkr i budgetavvikelse för perioden januari – november, en försämring med -0,9 mkr i november.
- Institutionsvård missbruk för vuxna har -6,9 mkr i budgetavvikelse för perioden januari – november, budgetavvikelsen för november är -0,6 mkr.
- Inom området missbruk för vuxna har institutionsvården -7,2 mkr högre kostnader och 1423 fler vårddygn jämfört med samma period förra året.
- Institutionsvården för barn och unga har -2,3 mkr högre kostnad och 836 fler vårddygn jämfört med samma period förra året.
- Helårsprognosen förbättras till -21 mkr för avdelningen.

Analys

- Från 1 mars är ett barn placerade enligt LSS. På ett år har dygnskostnaden stigit med cirka 2200 kr per dygn för en placering.
- Vi har haft ett ökat inflöde på utredningar barn och unga vilket gjort att vi har överanställt handläggare för att klara av vårt uppdrag.
- Behoven hos enskilda individer och deras insatser är anledningen till att kostnaderna för missbruksvården är större än budgeterat. Då vårdbehovet styr kostnadsutvecklingen innebär det att kostnaderna är svåra att påverka på kort sikt.

Åtgärd

- Verksamheten fortsätter att arbeta för att ta hem de barn där det finns möjligheter till öppenvård/hemmaplansalternativ, vilket medför minskade kostnader. Metod och arbetssätt kopplat till den målgruppen är främst SofS. Det finns dock utmaningar när det gäller ungdomar som vistas på institution pga. eget beteende, t.ex. missbruk eller kriminalitet.
- Verksamheten fortsätter arbetet att rekrytera fler egna familjehem för att minska antalet placerade på förstärkta familjehem och/eller institution.
- Arbetet med ungdomar och unga vuxna pågår inom ”13-25”-verksamheten. Teamets arbete, förhållningssätt, metod och arbetssätt skall förutom utökat samarbete leda till delat ansvar, erfarenhetsutbyte, tidiga insatser från rätt kompetens och utövare. Det skall med förhoppning leda till minskade kostnader och fler insatser i egen regi.

Ordinärt boende

Utfall

- Budgetavvikelsen på Ordinärt boende ligger på -1,8 mkr per november 2024, något försämrad jämfört med förra månaden.
- Hemtjänstproduktionens avvikelse på -5,4 mkr är främst kopplat till personal. Bostadsanpassningen har en budgetavvikelse på -0,1 mkr. Övriga verksamheter, främst områdesstöd, bidrar totalt med 3,7 mkr plus. På områdesstödet kommer vissa kostnader löpande senare under året men där ligger fortsatt ett överskott eftersom ersättning för de extratimmar som hemtjänsten utför som ej är biståndsbedömt samt fast omsorgskontakt är lägre än budgeterat.
- Helårsprognos försämras till -1,9 mkr.
- Merkostnader för sommaren uppgår till ca 3,3 mkr, vilket jämfört med förra året är en ökning med ca 1,1 mkr.

Analys

- Trots underskott totalt på Ordinärt boende och i synnerhet vissa hemtjänstgrupper och andra enheter syntes en rörelse i rätt riktning ekonomiskt på flera grupper under 2023. Denna tendens fortsätter in i 2024.
- Inom avdelningen lyfts dock kompetensförsörjningsproblemen som svåra utmaningar. Övertidskostnaderna har mer än dubblerats jämfört med samma period förra året vilket också kan vara en effekt av bemanningsproblematiken, till viss del kopplat mot förändring till 11-timmars dygnsvila.
- En av hemtjänstens största utmaningar är att snabbt kunna ställa om personalstyrkan då timmarna minskar, i de flesta grupper märks åtgärderna ekonomiskt men det är svårt att nå ända fram på kort tid.
- Antalet larm i Nattpatrullen uppgår under 2024 till ca 21 per natt. Enheten går enligt budget i dagsläget.
- Hemtjänsten har per november planerat ut ca 3 868 timmar i fast omsorgskontakt. Detta motsvarar ca -1,5 mkr i budgetavvikelse då lagändringen inte medförde tillskott i budgetram för 2024.

Åtgärd

- Flera grupper har slagits ihop under de senaste åren för att i större utsträckning kunna främja samplanering. Från februari 2023 anställdes samordnare för schemaplanering ute i grupperna för att kunna nyttja personalresurserna mer optimalt. Det pågår ett ständigt arbete på enheterna med att optimera schemaläggningen där hantering av ökade och minskade insatser i grupperna är en viktig del.

- Ekonomiuppföljning på enhetsnivå sker varannan månad. Extra fokus ligger på de grupperna med störst underskott. Numera ingår ekonomiuppföljningen för enheterna i en utökad form av uppföljning där fokus kommer att ligga på bemanning, kvalitet och arbetsmiljö tillsammans med ekonomi.
- Översyn av den ekonomiska modellen som används inom hemtjänsten (köp- och sälj mellan biståndsbedömning och verkställighet) för att säkerställa korrekt procentuellt påslag fortsätter även under 2024.

Särskilt boende för äldre

Utfall

- Avdelningen för särskilt boende för äldre har per november en budgetavvikelse om totalt -7,4 mkr varav verksamhetens samtliga boenden (bara husen) inkl. chefer och omvårdnadsintäkter ligger på -11,8 mkr och områdesstödet på ca 4,4 mkr.
- Totala helårsprognosen ligger kvar på -7,7 mkr.
- Merkostnader för sommaren uppgår till ca 6,6 mkr, vilket jämfört med förra året är en ökning med ca 0,6 mkr.

Analys

- Avdelningens underskott är kopplad till höga personalkostnader. Ett antal boenden får ihop ekonomin medan några dras med stora underskott. Vikariebrist och i vissa fall vårdtunga brukare utmanar verksamheterna.
- De ökade kostnaderna under sommarmånaderna beror på mer övertid under sommarmånaderna. Kostnaderna för sommarerbjudande har dock minskat med 13%.
- Under 2024 har avdelningen kostnadsmässigt rört sig i rätt riktning tack vare främst beslut om att avveckla de servicetjänster som tidigare funnits i verksamheterna.
- Äldreomsorgslyftet ger personalen möjlighet till utbildning där utbildningskostnaderna är finansierade.

Åtgärd

- Avdelningschef och enhetschefer tillsammans med stödfunktioner inom ekonomi och bemanning behöver framåt arbeta med optimering av schemaläggning med hjälp av samplanering, införande av basscheman vid behov och differentiering av arbetsuppgifter. Fokus bör ligga på de boenden som visar på störst negativ budgetavvikelse.
- Administratörernas roll behöver tydliggöras och utbildning i schemaläggning av chefer och administratörer inplaneras.

- Erfarenhetsutbyte mellan chefer och administratörer för att kunna lära av goda exempel bör formaliseras.

Psykosocialt stöd och daglig verksamhet

Utfall

- Utfallet för hela avdelningen är en budgetavvikelse om -0,8 mkr, vilket är samma som vid oktober månads uppföljning. Under året har intäkter för retroaktiv momsåtersökning bokförts på 1,2 mkr samt ett vite till IVO på 0,4 mkr
- LSS-boenden har en budgetavvikelse på -1,8 mkr vilket är 0,2 mkr bättre jämfört med oktober månads uppföljning. Personalkostnaderna står för stor del budgetavvikelsen.
- Psykiatriboendena har en budgetavvikelse på 0,7 mkr, jämfört med föregående månads då budgetavvikelsen var 0,9 mkr. Personalkostnaderna står för 0,6 mkr.
- SAVO har en budgetavvikelse på -0,2 mkr, vilket är 0,1 mkr bättre jämfört med oktober månads uppföljning. Verksamheten räknar med högre intäkter än för 2023 men har köpt en ny maskin vilket medför att prognosen är -0,1 mkr, en liten förbättring jämfört med föregående månad.
- Daglig verksamhet har en budgetavvikelse på 0,7 mkr vilket samma som oktober månads uppföljning En del av budgetavvikelsen beror att det varit svårigheter att hitta vikarier vid frånvaro.
- Boendepatrullen/LSS har en budgetavvikelse på +0,2 mkr vilket är samma som september månads uppföljning.
- Prognosen för avdelningen sätts till -0,3 mkr vilket är en förbättring med 0,2 mkr jämfört med oktober månads uppföljning.
- Några boenden har en större negativ budgetavvikelse beroende på att vikarieersättningen inte räcker för att täcka semesterkostnaderna och dessa boenden måste i stor utsträckning ersätta frånvaro med vikarier. Avdelningen arbetar för att minska kostnaderna och minska budgetavvikelsen under hösten

Åtgärd

- Inga direkt nya åtgärder utan avdelningen fortsätter arbetet med bemanningsstrategi samt översyn av bemanning på gruppbostäder. Ytterligare fokus har lagts under året på schemaläggning för att verksamheterna ska klara bemanning inom befintlig ram och det arbetet kommer också att fortsätta. Arbetet innebär bland annat mer samverkan mellan olika gruppbostäder, minskad vikarietillsättning vid frånvaro, arbeta med sjukfrånvaro, bättre fördelning av arbetstid efter bemanningskrav samt att verksamheterna tar hjälp av schemastöd vid schemaläggning. Det finns samma utmaningar som för andra avdelningar med komplexa brukarärenden och dyra bemanningslösningar. Avdelningen har dock en klart mindre budgetavvikelse jämfört med föregående år.

Stöd till funktionsnedsatta

Utfall

- Avdelningen för stöd till funktionshindrade har en total budgetavvikelse på -6,5 mkr för perioden januari-november.
- Korttidsverksamheten har en budgetavvikelse på -0,2 mkr.
- Budgetavvikelsen för de privata assistansanordnarna är 0 mkr.
- Den egna produktionen av personlig assistans har en budgetavvikelse på – 6 mkr.
- Helårsprognosen sätts till -6,7 mkr för avdelningen.

Analys

- Egen produktion av personlig assistans, d.v.s. där kommunen är utförare av personlig assistans, har en budgetavvikelse om -6,2 mkr, avvikelsen beror till stor del av övertids/fyllnadstidskostnader som uppgår till -5 mkr inklusive sociala avgifter.
- Vi har några ärenden där kommunen utför fler timmar än vad Försäkringskassan har beslutat om. Ansökan om utökning av tid för dessa brukare har inlämnats till Försäkringskassan och LSS-handläggare.
- Inom egen produktion av personlig assistans finns det nu tre st. LSS-ärenden, vilka är beslutade av socialtjänstens myndighetsutövning, men ingen budget följer med verkställigheten vilket gör att ärendena bara blir en kostnad för avdelningen. Dessa ärenden har en negativ budgetavvikelse på -2,2 mkr för perioden januari - november.

Åtgärd

- Verksamheten personlig assistans har återupptagit arbetet med att implementera heltidsanställningar. Förhandling med kommunal är nu klar, återstår att skriva ner kravprofil för heltidsanställning innan fortsatt implementering.
- En person är anställd för att nattetid arbeta som resursperson (avd. egen pool)
- Korttidsverksamheten arbetar fortsatt med att se över kostnader och möjligheter till kostnadseffektiviseringar.
- Ett av de tidigare 4 LSS -ärendena har nu ett beslut från Försäkringskassan med 121 timmar/vecka.

Budgetuppföljning November 2024

Socialtjänsten

	AVDELNING	Årsbudget 2024	Periodbudget Jan-Nov	Periodens förbrukning Jan-Nov	Periodens budgetavvikelse Jan-Nov	Årsprognos 2024
510-511	Politik och förvaltningsledning	20 748	17 117	-540	17 657	17 310
	Fiktiva 26 mkr	*-25 914*	*-23 755*	*0*	-23 755	*-25 914*
512	Verksamhetsstöd	39 724	37 367	36 772	595	600
513	Hälso- och sjukvård	97 873	92 516	98 069	-5 553	-6 200
514	En ingång	136 969	127 005	119 027	7 978	*9 000*
515	Barn och familj / Missbruksvård	123 852	115 479	134 802	-19 323	-21 000
516	Ordinärt boende	105 929	101 282	103 035	-1 754	-1 900
517	Särskilt boende för äldre	317 876	298 401	305 842	-7 440	-7 700
518	Psykosocialt stöd	147 674	138 321	139 090	-769	-350
519	Stöd till funktionsnedsatta	81 363	76 829	83 332	-6 504	-6 700
5XX	Totalt Socialtjänsten	1 046 094	980 561	1 019 428	-38 867	-42 854

Månadsrapport november 2024

Barn- och utbildningsnämnden

Datum 2024-12-06

Piteå kommun

Utfall

	PERIODENS BUDGET Jan - nov 24	PERIODENS UTFALL Jan - nov 24	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE Jan - nov 24	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE %	ÅRETS BUDGET Jan - Mån 13 24	HELÅRS PROGNOS 2024
POLITIK, FÖRV.LEDNING OCH STAB	**255 934,7**	**258 502,9**	**-2 568,2**	**-1,00%**	**291 031,9**	**-3 000,0**
varav Musik- och dansskolan:	11 756,2	11 745,4	10,8	0,09%	12 826,5	
ELEVHÄLSA	**21 287,8**	**20 221,8**	**1 066,0**	**5,01%**	**23 204,9**	**800,0**
FÖRSKOLA	**186 863,6**	**184 993,1**	**1 870,5**	**1,00%**	**203 052,6**	**1 500,0**
GRUNDSKOLA	**359 982,9**	**355 184,5**	**4 798,4**	**1,33%**	**392 874,8**	**3 000,0**
STRÖMBACKASKOLAN	**124 156,0**	**123 902,8**	**253,2**	**0,20%**	**135 446,0**	**0,0**
BUN exkl Grans	**948 225,0**	**942 805,1**	**5 419,9**	**0,57%**	**1 045 610,4**	**2 300,0**
GRANS NATURBRUKSGYMNASIET	**0,0**	**154,1**	**-154,1**	**0,00%**	**0,0**	**-750,0**
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	**948 225,0**	**942 959,2**	**5 265,8**	**0,57%**	**1 045 610,4**	**1 550,0**

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden redovisar per november ett överskott om 5,3 mkr, vilket motsvarar en avvikelse om 0,57 % mot periodens budget.

Periodens budgetavvikelse för politik, förvaltningsledning och stab visar ett underskott på 2,6 mkr där Ekonomi- och planeringsverksamheten står för största delen av underskottet, främst på grund av nettokostnadsavvikelse för interkommunalersättning och bidrag till fristående verksamheter.

Elevhälsan redovisar för perioden överskott på 1,1 mkr, tack vare extra bidrag från Skolverket på 0,8 mkr. Personalens sjukfrånvaro har varit hög under hösten (8,3 %), vilket påverkat personalbudgeten och bidragit till överskottet. Helårsprognosen förbättras till 0,8 mkr.

Förskolan har per november ett överskott på 1,9 mkr. Ökade kostnader för personal och material har fortsatt under november månad. En större satsning på inköp av skyddskläder till förskolans tillsvidareanställda personal genomförts under hösten. Helårsprognosen kvarstår på 1,5 mkr.

Grundskolans utfall är överskott på 4,8 mkr. Överskott i personalkostnader har fortsatt under november dels på grund av rektorernas åtgärdsplaner för att nå budget i balans, dels av hög sjukfrånvaro bland personalen och brist på vikarier. Prognosen för 2024 revideras till ett överskott på 3,0 mkr.

Strömbackaskolan har ett överskott på 253 tkr. Detta beror på organisatoriska förändringar inför höstterminen samt lägre förbrukning av budget för undervisande personal, material, bibliotek och elevassistenter. Underskott på övriga poster, inklusive lägre bidrag från Skolverket och en sanktionsavgift på 400 tkr påverkar utfallet. Helårsprognosen kvarstår i balans.

Grans Naturbruksgymnasium redovisar underskott på -154 tkr för perioden, främst på grund av fler elevavhopp, lägre intäkter från internatet och ökade kostnader för livsmedel och IT. Helårsprognosen förbättras till ett underskott på -750 tkr.

Helårsprognos för Barn- och utbildningsnämnden förbättras till överskott om 1,5 mkr. Elevhälsan, Grundskolan och Grans förbättrat sina helårsprognoser jämfört med oktober främst på grund av ökat överskott i personalbudget till följd av personalens sjukfrånvaro men också på grund av färre intäkter jämfört med budgeten.

Analys per avdelning

Övergripande: Periodens budgetavvikelse på övergripande nivå visar ett underskott på -2,6 mkr. Den politiska verksamheten står för -647 tkr av underskottet, vilket bland annat beror på sjuklönekostnader och

omställningsstöd som betalats ut till tidigare ordföranden under året. Dessutom har felaktiga arvoden sedan april 2023 justerats och betalats ut retroaktivt till nämndens ledamöter i april 2024.

Verksamheten för ekonomi och planering redovisar ett underskott på -2,4 mkr. Kostnaderna för bidrag till privata verksamheter i andra kommuner samt interkommunal ersättning har ökat med ytterligare 0,5 mkr och ligger nu på 3,4 mkr. Inom grundskolan finns 3,25 fler elever i privata verksamheter i andra kommuner än budgeterat, varav två elever går i anpassad grundskola. Inom gymnasieskolan är det åtta fler elever än budgeterat som valt att studera i en annan kommun, samtidigt som sex färre elever från andra kommuner än prognosticerat studerar på Strömbackaskolan. Detta bidrar till en samlad negativ nettoavvikelse för gymnasiets interkommunala ersättning. Dessutom har åtta fler elever, än budgeterat, från Piteå valt att studera vid Grans naturbruksgymnasium, vilket medför ytterligare ett underskott på drygt 2 mkr för perioden.

Text	PERIODENS BUDGET Jan 24 - Nov 24	PERIODENS BOKFÖRING Jan 24 - Nov 24	PRELIMINÄR-BOKFÖRT Nov 24 - Nov 24	PERIODENS UTFALL	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE
Ansvar					
40101 VerksChef Ekonomi & Pla					
Bidrag till fristående verksamhe					
Särskild momsersättning	-2 351,9	-2 026,0	-195,0	-2 221,0	-130,9
Förskola	16 945,7	16 142,5	0,0	16 142,5	803,2
Förskoleklass	2 829,9	2 542,8	0,0	2 542,8	287,1
Fritidshem	5 533,1	4 927,3	0,0	4 927,3	605,8
Grundskola	13 307,6	13 053,1	0,0	13 053,1	254,5
Total Bidrag till fristående	**36 264,4**	**34 639,7**	**-195,0**	**34 444,7**	**1 819,7**
Privata vht i annan kommun					
Särskild momsersättning	-408,0	-406,0	-70,9	-476,9	68,9
Förskola	-1,3	0,0	0,0	0,0	-1,3
Förskoleklass	39,0	22,8	0,0	22,8	16,2
Fritidshem	64,0	48,4	26,4	74,8	-10,8
Grundskola	571,4	1 714,8	110,2	1 825,0	-1 253,6
Gymnasiet	6 199,0	6 254,9	43,3	6 298,2	-99,2
Total privata vht i annan kommu	**6 464,1**	**7 634,9**	**109,0**	**7 743,9**	**-1 279,8**
Interkommunalersättning					
Förskola	987,8	406,5	552,2	958,7	29,1
Förskoleklass	249,9	0,0	0,0	0,0	249,9
Fritidshem	351,0	105,1	129,1	234,2	116,8
Grundskola	1 792,9	320,6	1 043,6	1 364,2	428,7
Gymnasiet SB	-7 330,4	-4 377,1	-41,4	-4 418,5	-2 911,9
Anpassat gymnasiet SB	-401,0	-607,1	0,0	-607,1	206,1
Total Interkommunalersättning	**-4 349,8**	**-4 152,0**	**1 683,5**	**-2 468,5**	**-1 881,3**
Resultatenhet GNBG					
Grans Naturbruksgymnasium	14 002,0	16 087,6	0,0	16 087,6	-2 085,6
Totalsumma	***52 380,7***	***54 210,2***	***1 597,5***	***55 807,7***	***-3 427,1***

Tabell 1. *Periodens budgetavvikelse för bidrag till fristående verksamheter inom och utanför Piteå kommun samt Interkommunalersättning (IKE)*

Övriga områden inom ekonomi och planering visar överskott för perioden, vilket bidrar till att minska det totala underskottet för verksamheten.

Helårsprognosen för den övergripande verksamheten kvarstår på -3,0 mkr. Kostnaderna för barn och elever som går i andra kommuner eller fristående verksamheter, både inom och utanför Piteå kommun, förväntas dock fortsätta ackumuleras under året, vilket påverkar prognosen negativt. För att motverka underskottet har centraladministrationen infört ett stopp för fortbildningar och skärpt återhållsamheten för andra utgifter.

Elevhälsan

Elevhälsan redovisar ett överskott på 1,1 mkr för perioden. Det positiva resultatet beror delvis på att avdelningen har mottagit cirka 0,8 miljoner kronor mer i bidrag för förstärkning av elevhälsan än vad som ursprungligen budgeterats. Beslutet om dessa extra medel fattades i maj, vilket gjorde det svårt för avdelningen att omedelbart rekrytera ny personal med tanke på den nära kommande semesterperioden. Den personal som anställdes med hjälp av dessa medel började sin tjänst under höstterminen, vilket har lett till att överskottet i personalbudgeten successivt minskat.

Sjukfrånvaron bland personalen uppgick i oktober till 8,3 %, vilket är avsevärt högre än kommunens mål på 4,5 %. Detta, i kombination med frånvaro på grund av vård av barn, har bidragit till att personalbudgeten inte har kunnat nyttjas i den omfattning som förväntats.

I avdelningens avvikelse för perioden ingår även 150 tkr som överfördes från 2023 för att täcka ett eventuellt återkrav vid återrapporteringen av statsbidraget för förstärkning av elevhälsan till Skolverket. Myndigheten godkände dock återrapporteringen utan att ställa några återkrav.

Helårsprognosen för avdelningen förbättras och sätts till 0,8 mkr.

Förskolan

Förskolan redovisar ett överskott på 1,9 mkr för perioden, vilket motsvarar en avvikelse på 1 % jämfört med periodens budget. Sedan oktober har den totala avvikelsen förändrats med -3 mkr, vilket delvis förklaras av att personalkostnader har ökat för perioden samt ett ökat inköp av material hos rektorerna. Under hösten har dessutom en större satsning på inköp av skyddskläder till förskolans tillsvidareanställda personal genomförts, vilket också påverkar periodens utfall.

Per november har majoriteten av inköpen bokförts, men några fakturor väntas fortfarande inkomma i december. Avgiftsintäkterna för perioden har varit cirka 350 tkr högre än budgeterat och förväntas fortsatt överstiga budget resten av året.

Helårsprognosen för avdelningen ligger oförändrat kvar på ett överskott om 1,5 mkr.

Grundskolan

Grundskolan har för perioden ett likvärdigt utfall om 4,8 mkr jämfört med oktober vilket motsvarar 1,33% av periodens budget.

Överskottet gällande personalkostnader har fortsatt och är delvis en följd av rektorernas ålagda åtgärdsplaner som implementerades efter det negativa utfallet i perioden januari-april samt osäkerheter kring budgeten för 2025 med förväntade besparingar. Per november kan överskottet också härledas till ökad personalsjukfrånvaro under hösten jämfört med samma period föregående år samt bristande tillgång på vikarier. Under perioden september till november avslogs 26% av alla vikariebeställningar. Detta i sin tur medför att lektioner ställts in i ökad omfattning, framför allt på högstadiet.

Det ackumulerande överskottet under hösten har stagnerat, vilket innebär att rektorer delvis nyttjat de resurser som återförts till organisationen i form av inköp av material, vilket räknas med att fortsätta under december månad. Därför revideras prognosen om ett resultat om 3,0 mkr för året 2024.

Strömbackaskolan

Strömbackaskolan redovisar per november ett överskott på 253 tkr. Personalbudgeten för undervisande personal visar ett överskott, vilket är en följd av de organisatoriska förändringar som infördes inför höstterminen. Dessa inkluderade sammanslagning av undervisningsgrupper och justeringar baserade på årets ansökningar till gymnasieskolan. Budgeten för läromedel har ännu inte upparbetats, men vissa inköp väntas påverka utfallen i december. Dessutom bidrar lägre förbrukning av budgeten för bibliotek och elevassistenter till överskottet.

Samtidigt finns underskott på övriga budgetposter. Bland annat har bidrag från Skolverket varit lägre än budgeterat för perioden. Skolans utfall påverkas också av en sanktionsavgift på 400 tkr från Arbetsmiljöverket, som erhölls i början av året, samt avräkningar för elevbygget.

Trots oplanerade kostnader och ett ökat behov av stöd för anpassade gymnasieelever kvarstår helårsprognosen om budget i balans. Skolan arbetar aktivt med att omfördela resurserna så effektivt som möjligt för att uppnå detta mål.

Grans naturbruksgymnasium

Grans Naturbruksgymnasium redovisar ett underskott på -154 tkr för perioden. Det ökade underskottet förklaras av fler elevavhopp under hösten än förväntat samt avslutade personalärenden som har medfört oplanerade kostnader.

Ett fortsatt betydande underskott finns även inom internatverksamheten. Antalet boende på internatet har minskat ytterligare, från 67 till 45, vilket har lett till lägre elevintäkter än budgeterat. Ekonomin påverkas dessutom negativt av kraftigt ökade kostnader för livsmedel och IT under hösten.

Trots dessa utmaningar har helårsprognosen förbättrats något och uppgår nu till ett underskott på -750 tkr.

Undantag månadsbokslut mars 2025 §4 24KS715

...

Årlig uppföljning av Kommunstyrelsens systematiska arbetsmiljöarbete 2024
§5
24KS769

...

Årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Piteå kommun

Innehållsförteckning

Analys av arbetsmiljöarbetet **3**

Resultatsammanställning checklista **4**

Årlig uppföljning 4

Arbetsskador och tillbud **7**

Analys av arbetsmiljöarbetet

Den årliga uppföljningen genomförs i form av en checklista som skickas ut till samtliga chefer utifrån sitt arbetsmiljöansvar samt en sammanfattade analys som görs på avdelnings- och förvaltningsnivå. Det finns såväl gemensamma styrkor som utvecklingsområden inom förvaltningen och den årliga uppföljningen kan bidra till en fortsatt ökad systematik i arbetsmiljöarbetet.

Vad har fungerat bra i det systematiska arbetsmiljöarbetet?
Tillämpningen av det systematiska arbetet utvecklas i rätt riktning inom förvaltningen som helhet. Risk- och konsekvensanalyser genomförs allt oftare som en naturlig del av det löpande arbetet om än det kan variera mellan avdelningarna. Generellt så beaktas arbetsmiljö inom den egna förvaltningen i allt större grad och det finns en relativt hög medvetenhet om vikten av systematiskt arbetsmiljöarbete.

Vad behöver utvecklas?
Förvaltningen behöver tydliggöra processen med tillhörande årshjul och säkerställa att den är tillgänglig för var och en på förvaltningen. Allt i syfte att få den att bli en naturlig del i verksamhetens vardag. Det uttrycks en osäkerhet om var man kan hitta rutiner och enkla flödesbeskrivningar om hur det systematiska arbetsmiljöarbetet ska utföras praktiskt.

Förslag på hur arbetsmiljöarbetet kan förbättras
Repetera vad SAM är och varför det är viktigt. Repetera detta inom arbetsplatsen så snart en nyanställd är på plats. På sikt skapas en hög medvetenhet och inte minst kunskap.

Finns det behov av övergripande åtgärder på avdelnings- respektive förvaltningsnivå?
Förvaltningen behöver arbeta strukturerat med att utvärdera arbetsbelastning på medarbetare och chefer med utgångspunkt från arbetets krav och vilka resurser som finns tillgängliga. Förvaltningen behöver också se över arbetet med återkommande brandskyddsronder, inklusive förtydliga rutinen för detta. Rutin för delegation av arbetsmiljöuppgifter behöver ses över inom förvaltningen i och med ny organisation från 2025, men även kommunövergripande. Vidare behöver förvaltningen som helhet arbeta med att definiera ansvarsförhållanden och göra detta lättillgängligt.

Vilka eventuella allvarliga risker på enheten/avdelningen/förvaltningen behöver nämnden ha kunskap om?
Det gäller framförallt att tydliggöra relationen mellan den höga förväntan som finns på kommunledningsförvaltningen i framförallt koordinerande, samordnande, styrande och stödjande uppgifter riktat till andra förvaltningar men även bolag i allt större utsträckning. Medarbetare och chefer är medvetna om förväntan men den höga arbetsbelastningen innebär klara begränsningar i vad som kan tillhandahållas. Förväntad leveranskapacitet står alltså inte i proportion till verklig leveranskapacitet. Det har lett och leder till hög stress.

Resultatsammanställning checklista

Årlig uppföljning

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Fråga	Resultat
Arbetsmiljöarbetet ingår som en naturlig del av verksamheten.	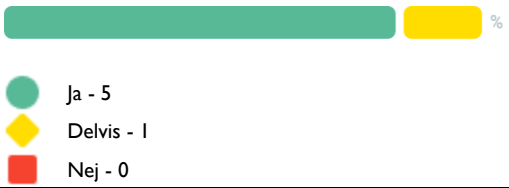
Arbetsmiljöarbetet sker i samverkan med skyddsombud och arbetstagare.	
Skyddsombudet har tillräcklig arbetsmiljöutbildning för sitt uppdrag.	
Kommunens arbetsmiljöpolicy är känd bland medarbetarna.	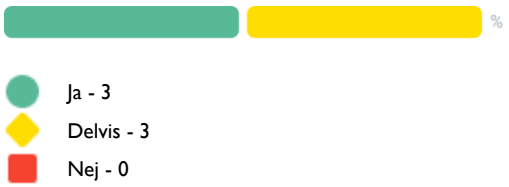
Det finns tydliga och välkända mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.	
Det finns skriftliga och fungerande rutiner i verksamheten som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet ska gå till. Rutinerna beskriver när, hur och av vem det systematiska arbetsmiljöarbetet ska genomföras.	
Det finns en skriftlig uppgiftsfördelning för dem som har tilldelats arbetsmiljöuppgifter.	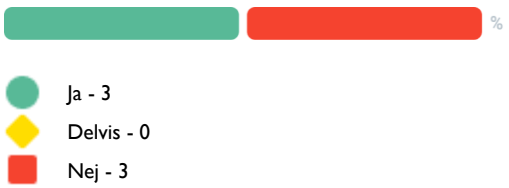
De som har en arbetsmiljöuppgift har också de kunskaper, befogenheter och resurser som krävs för dessa uppgifter.	

Fråga	Resultat
	Nej - 0
Behov av kunskap och utbildning för chefer har kartlagts och tillgodosetts	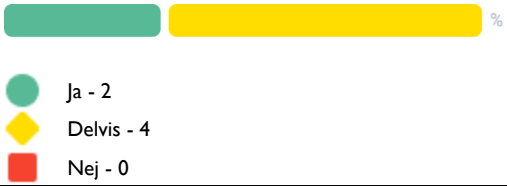
Alla anställda i verksamheten har kunskaper om arbetsmiljö och vilka riskerna i arbetet är. Kunskaperna, som bland annat innefattar rutiner och instruktioner för att ohälsa och olycksfall i arbetet ska kunna förebyggas, hålls aktuella och kompletteras vid förändringar i verksamheten.	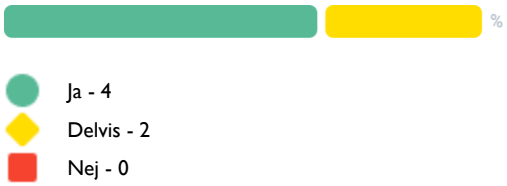
Det finns lättillgängliga och skriftliga instruktioner för arbete som är förenat med allvarliga risker så att arbetet kan utföras utan risk för ohälsa och olycksfall.	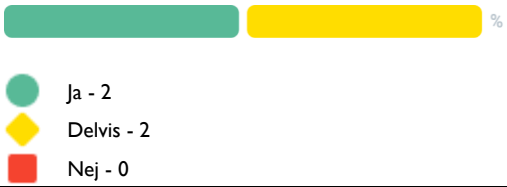
Introduktion av nyanställda, inhyrd personal och personal med nya arbetsuppgifter genomförs enligt rutin.	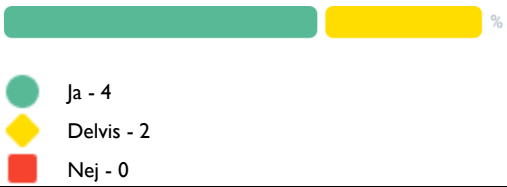
Introduktionen tar upp arbetsmiljörisker som arbetstagare kan utsättas för.	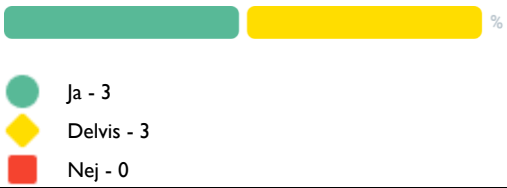
Risker för ohälsa och olycksfall undersöks, bedöms och åtgärdas fortlöpande, både vad gäller den fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljön.	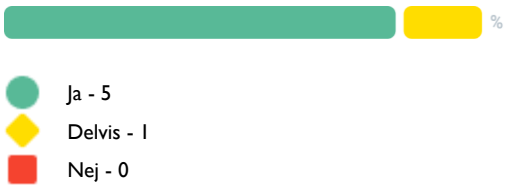
Riskbedömningarna dokumenteras skriftligt i Stratsys.	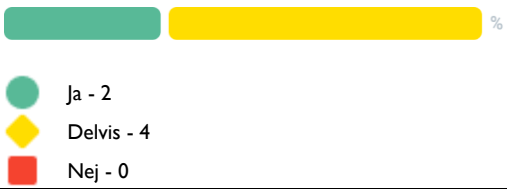
Åtgärder dokumenteras i en skriftlig handlingsplan i Stratsys. I planen anges när åtgärderna ska vara genomförda och vem som ska se till att de genomförs.	
De åtgärder som genomförts kontrolleras för att se om de gett förväntat resultat.	

Fråga	Resultat
	Delvis - 1 Nej - 0
Vid förändringar i verksamheten görs dokumenterade riskbedömningar som tar upp vilka risker för ohälsa och olycksfall förändringen innebär och som beskriver om riskerna är allvarliga eller inte.	 % Ja - 4 Delvis - 2 Nej - 0
Ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud utreds.	 % Ja - 6 Delvis - 0 Nej - 0
Ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud följs upp.	 % Ja - 6 Delvis - 0 Nej - 0
Tillbud och olycksfall dokumenteras i Stella.	 % Ja - 4 Delvis - 1 Nej - 0
En årlig uppföljning görs av det systematiska arbetsmiljöarbetet för att undersöka om det bedrivs enligt föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete, samt förbättra det som inte fungerat bra.	 % Ja - 5 Delvis - 1 Nej - 0
Brandskyddsronder genomförs var tredje månad under året.	 % Ja - 2 Delvis - 2 Nej - 2
Företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån anlitas för det systematiska arbetsmiljöarbetet när kompetensen inom den egna verksamheten inte räcker till.	 % Ja - 6 Delvis - 0 Nej - 0
Medarbetarsamtal har genomförts	 % Ja - 6 Delvis - 0 Nej - 0

Arbetsskador och tillbud

Anvisning

HR-avdelningen fyller i uppgifterna kring arbetsskador och tillbud utifrån verksamhetssystemet Stella. Förvaltningschef kommenterar och analyserar utfallet i textfältet.

Typ av händelse	Antal händelser Okt 2023 - Sep 2024
Tillbud	2
Arbetssjukdomar	
Olycksfall	1
Färdolycksfall	3
TOTALT	**6**

Det låga antalet registrerade händelser tyder på risk för underrapportering. Kontinuerlig information och dialog om kommunens rutin för arbetsskador och tillbud kan bidra till ökad rapportering.

Internkontrollplan för Kommunstyrelsen 2025

§6

24KS679

...

Internkontrollplan

2025

Kommunstyrelsen

Piteå kommun

Innehållsförteckning

1 Internkontroll i Piteå kommun 3

1.1 Riskmatris 3

2 Prioriterade risker 6

2.1 Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen 6

2.2 Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning 6

2.3 Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig 7

2.4 De lagar, regler och riktlinjer som finns följs 9

2.5 Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs 12

3 Ej prioriterade risker 14

3.1 Kontrollområde: Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen 14

3.2 Kontrollområde: De lagar, regler och riktlinjer som finns följs 14

3.3 Kontrollområde: Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs 14

4 Sammanfattande kommentar 15

I Internkontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Riskanalys
En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment
För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

Förebyggande aktiviteter
För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning
Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före december besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

1.1 Riskmatris

Nedanstående matris är en sammanfattning av risker. I kapitel 2 - Prioriterade risker finns mer information om varje risk.

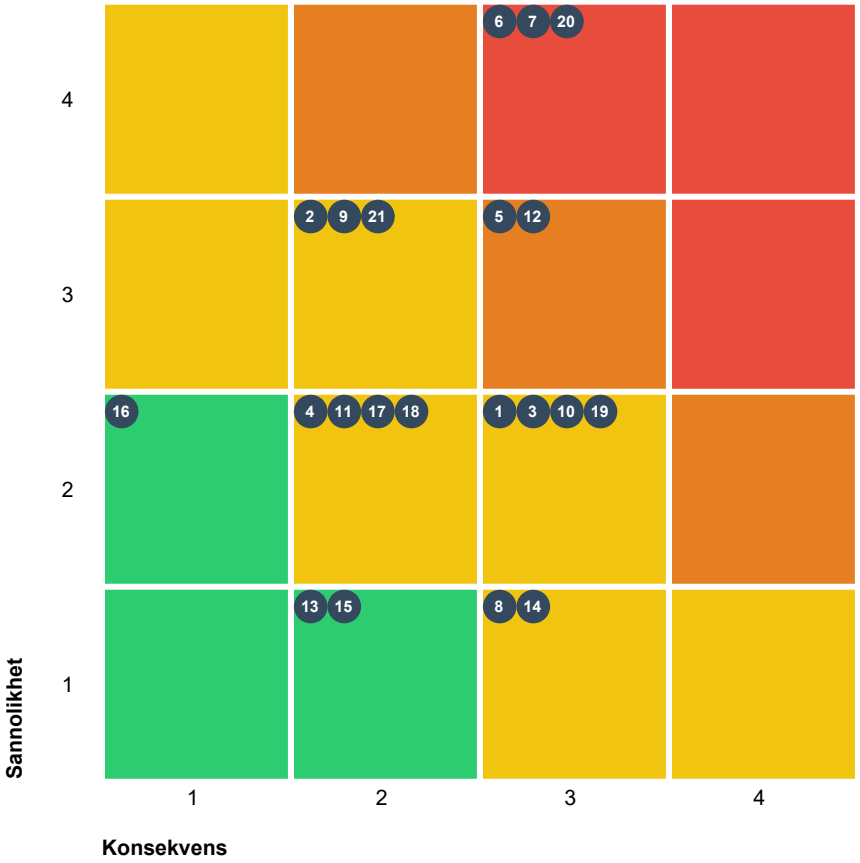

3 Kritisk risk | 2 Hög risk | 13 Måttlig risk | 3 Låg risk | Totalt: 21

Kritisk risk
Hög risk
Måttlig risk
Låg risk

	Sannolikhet	Konsekvens
4	Säkert	Kritisk
3	Troligt	Allvarlig
2	Möjligt	Betydande
1	Liten	Lindrig

Rutin/Process	Nr	Risk	Sannolikhet	Konsekvens
Finansförvaltning	1	Felaktiga placeringar, för stort risktagande, spekulation	Möjligt	Allvarlig
	2	Kraftigt ökade långfristiga skulder på kort tid ger kraftigt ökade räntekostnader	Troligt	Betydande
	3	Bristande likviditet	Möjligt	Allvarlig
Tillväxtpolitiska reserven	4	Utbetalningar från tillväxtpolitiska reserven följer inte fastställda riktlinjer	Möjligt	Betydande
	5	Att medel inte finns tillgängliga i den tillväxtpolitiska reserven för viktig näringslivsutveckling.	Troligt	Allvarlig
Inköpsprocessen	6	Inköp sker utanför avtal	Säkert	Allvarlig
	7	Ramavtal saknas inom vissa områden	Säkert	Allvarlig
Politiska uppdrag	8	Uppdrag som beslutats genomförs inte	Liten	Allvarlig
Sponsring	9	Motprestationer i sponsringsavtal genomförs inte	Troligt	Betydande
Kvalitetsredovisning	10	Åtgärder finns inte för områden med låg måluppfyllelse	Möjligt	Allvarlig
Löneutbetalning	11	Felaktiga löner utbetalas	Möjligt	Betydande
Utlämning av information	12	Känsliga personuppgifter hanteras felaktigt	Troligt	Allvarlig
	13	Formellt felaktiga beslut om utlämnande av offentlig handling	Liten	Betydande
Möten och Beslut	14	Bristfälliga beslutsunderlag inför beslut	Liten	Allvarlig
	15	Digitala sammanträden lever inte upp till kommunallagenskrav	Liten	Betydande
Arvodeshantering	16	Felaktiga utbetalningar av arvoden	Möjligt	Lindrig
Informationsförvaltning	17	Avtal registreras inte eller felaktigt	Möjligt	Betydande
	18	Information förvaltas felaktigt	Möjligt	Betydande
Informationssäkerhet	19	Brister i teknisk efterlevnad	Möjligt	Allvarlig
	20	Brister i juridisk efterlevnad	Säkert	Allvarlig
	21	Brister i riskhantering	Troligt	Betydande

2 Prioriterade risker

2.1 Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till de kvalitativa målen under de fyra strategiska områdena samt personalmål.

Sponsring

Motprestationer i sponsringsavtal genomförs inte

6

Piteå kommun förlorar goodwill när det inte syns att kommunen är med och stödjer olika bra saker för kommunen.

Kontrollmoment	
Uppföljning Sponsringsavtal	**Kontrollutförare - VEM** Näringslivschef **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Redovisning och uppföljning till kommunstyrelsen 1 gång per år.

2.2 Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till de ekonomiska målen samt risker som kan äventyra de ekonomiska målen på lång sikt.

Kvalitetsredovisning

Åtgärder finns inte för områden med låg måluppfyllelse

6

Kontrollmoment
Kontroll av åtgärder och aktiviteter via styr och ledningssystemet.

2.3 Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till kontroll av verksamheten samt möjligheterna att kunna få insyn och på ett korrekt sätt kunna följa upp verksamheten och dess ekonomi.

Finansförvaltning

Felaktiga placeringar, för stort risktagande, spekulation

6

Låg avkastning på placerade medel.

Kontrollmoment		
Avstämning mot Finansriktlinjer	**Kontrollmoment - VAD** Egen samt diskretionär förvaltning stäms av mot aktuell Finanspolicy och Finansriktlinjer. **Kontrollmetod - HUR** Jämförelse regelverk mot gjorda placeringar	**Kontrollutförare - VEM** Ekonom inom finansförvaltning **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Löpande rapportering till Ekonomichef samt återkoppling/uppföljning till Kommunstyrelsen i samband med bokslut.
Dokumentation och information från resp bank, manuella rutiner inom enheten	**Kontrollmoment - VAD** Kapitalförvaltning **Kontrollmetod - HUR** Processöversyn inkl dokumentation, Fortlöpande analys av placeringar utifrån Finanspolicy och Finansriktlinjer.	**Kontrollutförare - VEM** Ekonomer inom Ekonomistyrning/ Ekonomiavd. **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Ekonomichef, veckovis uppdatering. Övergripande återrapportering till KS i samband med månads-, delårs och årsbokslut.
Aktualisering och uppdatering av Finanspolicy och Finansriktlinjer	**Kontrollmoment - VAD** Aktualisering av styrande dokument utarbetas utifrån hur rådande praxis inom kommunsektorn. Förslaget till revideringar skickas på remiss internt och externt innan beslut. **Kontrollmetod - HUR** Omvärldsanalys bland andra kommuners styrande dokument. Dialog med diskretionära förvaltare samt Kommuninvest.	**Kontrollutförare - VEM** Kommuncontroller, Ekonomistyrning **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Ekonomichef

Förebyggande aktiviteter
Löpande avstämningar med diskretionära förvaltare. Månadsvis avstämning.
Löpande avstämningar Månadsvis avstämning och dokumentation
Uppdatering och aktualisering av styrande dokument

Kraftigt ökade långfristiga skulder på kort tid ger kraftigt ökade räntekostnader

6

Snabbt ökade upplåningskostnader.

Kontrollmoment		
Likviditetsprognoser och investeringsbehov kommunkoncernen	**Kontrollmoment - VAD** Månatliga likviditetsprognoser från nämnder och bolag. Inför budget och strategisk plan sammanställs bedömda investeringsbehov för kommunkoncernen på kort och lång sikt. **Kontrollmetod - HUR** Samordning, bedömning och kontroll	**Kontrollutförare - VEM** Finansteamet Ekonomiavdelningen **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Ekonomichef

Förebyggande aktiviteter
Likviditetsprognoser

Bristande likviditet

6

Betalningsförmåga och förtroende för kommunkoncernen påverkas.

Kontrollmoment		
Likviditetsprognoser kommunkoncern	**Kontrollmoment - VAD** Månatliga likviditetsprognoser från nämnder och bolag. Inför budget och strategisk plan sammanställs bedömda investeringsbehov för kommunkoncernen på kort och lång sikt.	**Kontrollutförare - VEM** Finansteamet Ekonomiavdelningen **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Ekonomichef

Förebyggande aktiviteter
Likviditetsprognoser

Tillväxtpolitiska reserven

Utbetalningar från tillväxtpolitiska reserven följer inte fastställda riktlinjer

4

Kontrollmoment		
Uppföljning av utbetalningar från den tillväxtpolitiska reserven		
Kontinuerlig uppföljning av tillväxtärenden.	**Kontrollmoment - VAD** Tillgång till medel i den tillväxtpolitiska reserven. **Kontrollmetod - HUR** Kontinuerlig sammanställning av upparbetade medel.	**Kontrollutförare - VEM** Näringslivsavdelningen. **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Till kommunstyrelsen 2 gånger per år.

Att medel inte finns tillgängliga i den tillväxtpolitiska reserven för viktig näringslivsutveckling.

9
Efterfrågan på medel är mycket hög. Stora omställningar sker såväl i näringsliv som samhälle.

Kontrollmoment		
Halvårsavstämning kvarvarande medel	**Kontrollmoment - VAD** Årlig avstämning av ingående projekt och kvarvarande medel **Kontrollmetod - HUR** Rapport	**Kontrollutförare - VEM** Näringslivsavdelningen **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Rapport till kommunstyrelsen sept/okt

2.4 De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.

Inköpsprocessen

Inköp sker utanför avtal

12
Skadat förtroende, skadestånd och upphandlingskadeavgift.

Kontrollmoment		
Avstämning av avtalstrohet	**Kontrollmoment - VAD** Avrop sker från avtalsleverantör **Kontrollmetod - HUR** Systemstöd	**Kontrollutförare - VEM** Inköpscontroller **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Inköpschef

Förebyggande aktiviteter
Utveckla systemstödet för direktupphandlingar

Ramavtal saknas inom vissa områden

12
Risk för otillåten direktupphandling, upphandlingsskadeavgift och förtroende skada.

Kontrollmoment		
Uppföljning av områden där avtal saknas	**Kontrollmoment - VAD** Identifiera områden och volymer där ramavtal saknas **Kontrollmetod - HUR** Systemstöd	**Kontrollutförare - VEM** Inköpscontroller **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Inköpschef

Löneutbetalning

Felaktiga löner utbetalas

4
Löneskulder uppstår

Kontrollmoment		
Hur många felaktiga löner utbetalas per månad?	**Kontrollmoment - VAD** Vad beror det på att löneskulder uppstår? Var uppstår de? **Kontrollmetod - HUR** Registrera alla uppkomna löneskulder per förvaltning och arbetsplats.	**Kontrollutförare - VEM** Lönekonsult **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Till personalchef
Kvalitetssäkring löneutbetalning	**Kontrollmoment - VAD** Kvalitetssäkring genomförs före och efter löneutbetalning vid Lönecenter i Älvsbyn. Lönekonsulter och systemadministratörer på Lönecenter i Älvsbyn genomför daglig registrering enligt uppgjorda rutiner. **Kontrollmetod - HUR** Chef lönecentrum följer upp arbetet veckovis, kontroll av fellistor för åtgärd. Utbildning av ny personal och ett pågående utvecklingsarbete för att förbättra rutiner.	**Kontrollutförare - VEM** Chef för Lönecenter. **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Personalchef och chef för Lönecenter har återkommande möten för att följa upp verksamheten och klargöra eventuella oklarheter i vem som ska göra vad.
Planering av åtgärder	**Kontrollmoment - VAD** När vi har analyserat vad som är orsak till löneskulderna ska rutiner upprättas. **Kontrollmetod - HUR** Analys av materialet för att kartlägga var i kedjan det brister.	**Kontrollutförare - VEM** Personalavdelningen **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Personalavdelningen

Utlämning av information

Känsliga personuppgifter hanteras felaktigt

9

Kommunen lever inte upp till regler för GDPR

Kontrollmoment		
Incidentrapportering	**Kontrollmoment - VAD** Att styrande dokument som reglerar rutiner för kontrollmiljön finns och följs **Kontrollmetod - HUR** Sammanställning av inkomna incidenter.	**Kontrollutförare - VEM** Dataskyddsombud **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Incidenter går till dataskyddsombud och vidare till Datainspektionen.

Formellt felaktiga beslut om utlämnande av offentlig handling

2

Beslut tas av ej behörig person/instans, felaktigt innehåll i beslut, missad information om överklagande till sökande

Kontrollmoment		
Stickprov på beslut om utlämnande	**Kontrollmoment - VAD** Beslut om utlämnande **Kontrollmetod - HUR** I Platina 1 ggr per år göra stickprovskontroller av formella fel i utlämningsbeslut Huvudregistrator tar ut 10 slumpmässiga ärenden som kontrolleras av kommunjurist	**Kontrollutförare - VEM** Kommunjurist **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** 1 ggr per år redovisas i samband med internkontrolls rapport

Informationsförvaltning

Avtal registreras inte eller felaktigt

4

Avtal med externa parter registreras inte vilket kan leda till svårt att hitta, missad uppsägning, förnyas inte

Kontrollmoment		
Avvikelser på avtal	**Kontrollmoment - VAD** Avtal utifrån informationshanteringsplan som inte registreras korrekt **Kontrollmetod - HUR** Upptäckta ej registrerade avtal eller som är felregistrerade rapporteras i kommentarsfältet i Stratsys.	**Kontrollutförare - VEM** Huvudregistrator **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** 1gg per år, Internt i samband med internkontrollrapport

Information förvaltas felaktigt

4

Inaktuella informationshanteringsplaner eller att medarbetare inte följer IHP kan leda till informationsförluster.

Kontrollmoment		
Arkivmyndighetens tillsynsuppdrag	**Kontrollmoment - VAD** Verksamheternas informationshantering **Kontrollmetod - HUR** Tillsyn med framtaget frågebatteri.	**Kontrollutförare - VEM** Centralarkivet **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Till arkivansvarig 1 ggr per år

Informationssäkerhet

Brister i teknisk efterlevnad

6

Nödvändiga tekniska åtgärder har inte implementerats i tillräcklig utsträckningen.
Konsekvensen kan bli att sekretessbelagd information och känsliga personuppgifter exponeras till obehöriga.
Konsekvens kan även bli att verksamheterna inte kan producera verksamhet

Kontrollmoment		
Avstämning av förteckning	**Kontrollmoment - VAD** Förteckning organisatoriska och tekniska åtgärder **Kontrollmetod - HUR** Implementeringsgrad av åtgärder från förteckningslista Allvarliga brister som ej åtgärdats eller förklarats varför åtgärd ej behövs räknas som avvikelse.	**Kontrollutförare - VEM** CISO **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Rapporteras till kommunstyrelsen 1 ggr per år (november)

Brister i juridisk efterlevnad

12

Kontrollmoment
Avstämning av förteckning gällande författningskrav inom informationssäkerhet

Förebyggande aktiviteter
Upprätta författningssamling gällande informationssäkerhet

Brister i riskhantering

6

I den operativa verksamheten finns bristande förmåga att identifiera och analysera risker samt även hantera och rapportera åtgärdsplaner. Konsekvensen av detta kan leda till otydligt ägande och utövande av ansvar. Vilket kan leda till att risker ej åtgärdas och skapar skada för kommunen.

Kontrollmoment		
Tillsynskontroller riskarbete	**Kontrollmoment - VAD** Styrande dokument för riskhantering av informationssäkerhetsrisker **Kontrollmetod - HUR** CISO genomför tillsynskontroller i koncernens verksamheter. Avvikelser dokumenteras i Stratsys informationssäkerhetsmodul	**Kontrollutförare - VEM** CISO **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Rapporteras 1 ggr per år till kommunstyrelsen (nov)

2.5 Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Här beskrivs övriga processer och risker som är kopplade till verksamheten och dess förmåga att utföra det av kommunfullmäktige i reglementet eller bolagsordningen givna uppdraget. Till detta hör även att kunna utveckla verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Styrande dokument

Inaktuella styrande dokument

3

Styrande dokument utan tidsgräns riskerar att bli inaktuella över tid

Kontrollmoment		
Rapport författningssamling i Platina.	**Kontrollmoment - VAD** Författningssamling **Kontrollmetod - HUR** Antal dokument mer är 4 och 8 år gamla	**Kontrollutförare - VEM** Processledare Styrning och ledning **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Kvalitetskedjan 1 ggr per år Årlig rapport till Kommunstyrelsen Antal avvikelser till uppföljning internkontrollplan

Rutiner uppdateras inte och följs inte

4

Kontrollmoment		
Årlig aktualisering	**Kontrollmoment - VAD** Enhetens rutiner och interna instruktioner **Kontrollmetod - HUR** Årlig aktualisering utifrån enheten årshjul.	**Kontrollutförare - VEM** Varje team för sig inom enheten **Rapport - Till vem?** **Frekvens?** Genomförd aktualisering rapporteras i enhetens interkontrollrapport.

Förebyggande aktiviteter
Invertera behov av rutiner för återkommande uppgifter för utredningsfunktionen.

3 Ej prioriterade risker

3.1 Kontrollområde: Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Politiska uppdrag	**Uppdrag som beslutats genomförs inte**	Uppdrag som beslutats genomförs inte i enlighet med beslutet av berörd nämnd eller styrelse.

3.2 Kontrollområde: De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Arvodeshantering	**Felaktiga utbetalningar av arvoden**	Omfattande manuell hantering i flera led och komplicerad bestämmelse. Missförstånd och bristande kunskaper ger en risk, för felatiga utbeltalningar och i slutända sänkt förtroende för ensilka politiker och eller kommunen som helhet.

3.3 Kontrollområde: Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Möten och Beslut	**Bristfälliga beslutsunderlag inför beslut**	Det är viktigt att handläggare håller högkvalitet i tjänsteskrivelser och beslutsunderlag. Tidspress och bristfällig planering kan leda till undermåliga beslutsunderlag vilket gör att beslutsfattarna inte har all nödvändig information för att fatta bästa beslutet.

4 Sammanfattande kommentar

Kommunstyrelsen har två perspektiv i sin verksamhet, dels för den egna verksamheten men även för kommunen som helhet via sin uppsiktsplikt. Denna internkontrollplan behandlar den egna verksamheten.

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas inom nämnder/styrelser. Utifrån de risker som identifierats har kontrollmoment tagits fram och i de fall det finns möjlighet även förebyggande åtgärder för att minska risken.

Kommunstyrelsens internkontrollplan innehåller de risker som bedöms ha påverkan på förvaltningens utveckling som helhet. Under 2024 har få avvikelser inrapporterats inom den egna verksamheten och det som är rapporterat som avvikelser har också kompletterats med aktiviteter för att minska avvikelserna under kommande år.

Ett intensivt arbete fortgår där bland annat ett system för systematiskt kvalitetsarbete runt informationssäkerhet byggts upp i kommunens system för styrning och ledning.

Kommunfullmäktige har under 2024 tagit beslut om ett nytt styr och ledningssystem med större fokus på de enskilda verksamheternas grunduppdrag. Den första januari 2025 övergår kommunledningsförvaltningen till en ny organisationsstruktur med tre sektorer och nio underliggande enheter. Samtidigt kommer det under början av året att lanseras ett nytt systemstöd för internkontroll som fokuserar mer på verksamheternas möjlighet att följa sina verksamhetsrisker. Arbetet med internkontroll, utöver de ingående kontrollmomenten och aktiviteterna, kommer under året fokuseras på att anpassa internkontrollen mot dessa nya förutsättningar.

Ansökan om bidrag till Norrbottens föreningsarkivs verksamhet år 2025
§7
24KS754

...

Medfinansiering - PSYKBRA §8 24KS762

...

Medfinansiering - Latitude66 Onboarding Norrbotten §9 24KS780

...

Medfinansiering av Filmpool Nord
§10
24KS798

...

Enkät- Länstransportplan 2026-2037 Norrbotten
§11
24KS772

...

UTVECKLA NORRBOTTEN
EN DEL AV REGION NORRBOTTEN

Behov och brister

Inspel från kommunerna till Länstransportplan

Piteå kommun

Bakgrund

Region Norrbotten inleder revideringen av Länstransportplanen. En viktig del i arbetet är att samla in kommunernas upplevda brister och behov i det regionala vägnätet. Den här enkäten blir en möjlighet för er kommuner att spela in och prioritera mellan åtgärder och objekt i er kommun. Insamlingen kommer att ligga till grund för planbygget, tillsammans med underlag från dialoger mellan region Norrbotten, Trafikverket och kommunerna.

Vad är den regionala infrastrukturen?

Medlen i Länsplanen kan användas till utveckling av den regionala infrastrukturen, exempelvis vägar och gång- och cykelvägar. Kollektivtrafikåtgärder kan genomföras, men då gäller det utveckling till eller kring hållplatser eller bytespunkter som är av vikt för regionen och längst med det regionala vägnätet. Kommunerna kan även ansöka om medel från Länsplanen för att göra åtgärder i det kommunala vägnätet. Staten är väghållare för de regionala vägarna och visas i kartan nedan men kan generellt beskrivas som alla vägar utom: Europavägar och vägar där kommunen är väghållare.

Figur 1: Regionala vägnätet i Norrbotten.

Enkätfrågor

Svara på det som är särskilt viktigt för er, vissa kommuner anser att det ger tyngd att dra prioriteringar genom politiken vilket kan vara bra att ta höjd för tidsmässigt. ***Använd gärna bifogat stöd för social hållbarhet vid svar på frågorna nedan.***

Beskriv kortfattat av kommunens situation

- *Vad ser kommunen för infrastrukturella utmaningar de kommande 12 åren, kopplat till företagsetableringar, bostadsbyggande? Redovisa gärna som en punktlista.*

Kommunen står inför en spännande utveckling de kommande 12 åren, främst kopplat till kommunens målsättning att bli 50 000 invånare samt byggandet av Norrbotniabanan. I kommunens planer finns ca 2000 nya bostäder planerade fram till 2035 och ytterligare ca 2700 fram till 2050. Utöver detta planeras för både stora och små företagsetableringar.

Sammanfattningsvis innebär allt detta att:

- Trafikrörelserna kommer att förändras vilket kan innebära att ombyggnationer av befintlig infrastruktur samt nybyggnation kommer krävas
- Behov av en utökad kollektivtrafik samt nya gång- och cykelvägar
- För att klara de miljömål som finns kommer buller och utsläpp behöva hanteras
- Arbetspendling både in och ur kommunen behöver hanteras så att det fungerar på ett bra sätt
- En fungerande infrastruktur samt fortsatt attraktiv stadskärna under Norrbotniabanans byggnation är en förutsättning för Piteå.
- För Piteå är det viktigt att ge bra förutsättningar för infrastruktur till befintliga industrier/verksamheter samt även tillkommande industri/verksamheters.

- *Har ni någon trafikstrategi eller annan strategi i ÖP kopplat till transportinfrastrukturen? Skriv/kopiera gärna in den nedan (några meningar). Vilka delar av transportinfrastrukturen har kommunen lyft som särskilt viktiga att utveckla.*

  Piteå kommun har en antagen översiktsplan (ÖP 2030). Planernas utgångspunkt är att det ska finnas levande och modern landsbygd samt en attraktiv stadskärna. Huvudmålet för översiktsplanen 2030 är att vi år 2030 ska vara 46 000 pitebor. Piteå kommuns gällande trafikstrategi är en del av ÖP 2030. En revidering av Trafikstrategin pågår just nu.

  Sammanfattat säger trafikstrategin följande:
  Översiktsplanen ska fungera som Piteås trafikstrategi och vara vägledande för hur trafiksystemet utvecklas. Ökade investeringar gällande infrastruktur behövs för att möjliggöra utveckling och tillväxt. Ett långsiktigt hållbart transportsystem måste leva upp till människans krav på resor och samtidigt ta hänsyn till hela resan-perspektivet. Piteå ska verka för att öka kapaciteten för godstransporter på järnväg främst genom att Norrbotniabanan byggs. Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för miljövänliga och hälsosamma val i vardagen. I planstrategin till

ÖP2030 finns beskrivna strategier för alla trafikslag.

Läs mer här:
https://www.pitea.se/invanare/Boende-miljo/Planer-och-fysisk-planering/oversiktsplanering/oversiktsplan-2030/

Identifierade brister och behov inom transportinfrastrukturen

Beskriv gärna brister och behov som anses vara prioriterade av kommunen. Det är brister och behov i den regionala infrastrukturen som är relevanta i detta sammanhang. Bifoga gärna bilder och kartor om det finns att tillgå.

Norrbotniabanan, behov av åtgärder på regionala vägnätet både för motorfordonstrafik och gång- och cykeltrafik. Exakta åtgärder/behov är inte fastslagna då järnvägsplanen inte är färdig och beslutad och således inte järnvägskorridoren avsmalnad. Särskilt viktigt är Timmerleden väg 506 och dess framtida funktion och placering. I framtaget planprogram för Sörfjärden beskrivs Piteå kommuns visioner för området. I planprogrammet föreslås Timmerleden väg 506 omvandlas till en stadsgata för att minska buller och luftföroreningar, medan genomfartstrafiken föreslås flyttas till en ny väglänk/bro över Sörfjärden. Piteå kommun anser att dessa åtgärder, kopplat till Timmerleden väg 506 och ny väglänk/bro över Sörfjärden är mycket viktiga för utvecklingen av staden. Ny ÅVS för Timmerleden väg 506 planeras utföras under år 2025 av Trafikverket.

Hallgrensväg, korsning Timmerleden väg 506. Finns med i nuvarande plan. Åtgärd/behov för att förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten i dess nuvarande utformning. Åtgärd/behov är även kopplat till Norrbotniabanan som med stor sannolikhet kommer passera i närheten av korsningen och påverka dess utformning/plats m.m. Åtgärden är efterfrågad i många år av kommunen och medborgare. I vår prioritering ingår denna åtgärd i punkten för Norrbotninabanan.

Haraholmsvägen väg 505 – ny infart från väg 506. Finns med i nuvarande plan. Längs väg 505 finns flera befintliga stora industrier, Port of Piteå/Piteå hamn, välbesökt och stort naturreservat *(Sandängesstranden),* Bondö marina, fritidshus mm. Stor utveckling förväntas på Haraholmen av större och fler industrier av olika karaktär och med behov av ökade väg- och järnvägstransporter av långa och stora godståg/lastbilar. Det finns redan nu färdigställda tomter ägnade för större industrier och det planeras i närtid även påbörjas en ny detaljplan för ett till industriområde med samma syfte. För att underlätta tillgängligheten till Haraholmen, öka framkomligheten och även trafiksäkerheten finns stora behov av ny infart närmare E4:an. Placeringen kan på ett positivt sätt minska onödiga transporter genom staden och på så vis minska problematiken med luftföroreningar och partiklar i luften.

Mötesfri väg 374 Öjebyn-Arnemark. Finns med i nuvarande plan som utpekad brist för utredning. Trafikverket har påbörjat en utredning för sträckan Öjebyn-Älvsbyn, främst kopplat till hastighet. Sträckan är ett viktigt pendlingstråk mellan Piteå och Älvsbyn.

Rosvik väg 575, finns med i nuvarande plan som en ej finansierad brist. Behov av Gång- och cykelväg med trafiksäkra lösningar genom Rosvik. Ett av Piteå kommuns utpekande landsbygdscentrum. Det är stort antal boende i området (egna hem och flerbostadshus), finns även skola, förskola, ”centrum” med livsmedelsbutik, drivmedelsanläggning, restaurang, kyrka och idrottsanläggningar i anslutning till sträckan. Rosvik är en attraktiv ort för regionen för arbetspendling, flertalet av det som bor i Rosvik pendlar till grannkommunen Luleå för arbete. I Nationella planen planeras åtgärd för en ny trafikplats i Rosvik södra, E4 år 2027. Trafikplatsen ska anpassas för såväl biltrafik som för oskyddade trafikanter och skotertrafik. Den ska även ge möjlighet för oskyddade trafikanter att på ett säkert sätt ta sig över till andra sidan av E4:an. Åtgärd gång- och cykelväg genom Rosvik väg 575 är därför prioriterad. Påbörjad ÅVS av Trafikverket 2024.

Väg 501 Svensbyn finns med i nuvarande plan som en ej finansierad brist. Behov av gång- och cykelväg med trafiksäkra lösningar genom från väg 373 till Västra Lidenvägen. Det är stort antal boende i området (egna hem och flerbostadshus), finns även skola, förskola och multiarena i anslutning till sträckan.) Svensbyn är ett stort besöksmål för turismnäringen, Svensbyliden som ligger i närheten av väg 501. Sträckan har en koppling till den utförda åtgärden på väg 373 Svensbyn-Vitsand (Mötesfri väg och gång- och cykelväg). Åtgärden på väg 373 har inneburit ökad cykeltrafik till och från Svensbyn. Åtgärden är efterfrågad i många år av kommunen och medborgare.

Väg 936 Jävre. Finns med i nuvarande plan som en ej finansierad brist. Behov av gång- och cykelväg med trafiksäkra lösningar genom Jävre mellan trafikplatserna. Ett av Piteå kommuns utpekande landsbygdscentrum. Det är stort antal boende (egna hem och flerbostadshus) och flera målpunkter som skola, förskola, kyrka, livsmedelsbutik, drivmedelsanläggning och restauranger. Jävre är ett stort turistmål främst sommartid med flertal besöksmål. Jävre är en attraktiv ort för regionen för arbetspendling. Åtgärden är efterfrågad i många år av kommunen och medborgare.

Väg 374.1. Mellan Karlsbergsvägen (Boviken) till Gammelstadsvägen (Öjebyn C). Finns inte med i nuvarande plan. Behov av gång- och cykelväg mellan Boviken och Öjebyn. I den Nationella planen färdigställs år 2025 en parallellväg till E4 mellan Boviken och Bertnäs för långsamtgående fordon samt för gående och cyklister. Vi tror att mängden cyklister mellan Norrfjärden och omland kommer öka drastiskt då denna ombyggnation är färdigställd. Dock ”lämnas” de oskyddade trafikanterna på gamla E4, väg 374.1 där det är höga hastigheter och mycket tung trafik då E4:an, en grustäkt och Piteå kommuns återvinningscentral ligger i nära anslutning till sträckan. För att öka trafiksäkerheten för alla trafikanter, främst oskyddade, och förbättra tillgängligheten, tydligheten och framkomligheten för trafikanterna bör en gång- och cykelväg anläggas på denna sträcka. Det blir en saknad länk och hela-resan-perspektivet uppfylls ej utan denna åtgärd. Med denna länk når boenden i Norrfjärden Piteå centrum och andra områden på ett tryggt och säkert sätt även med hållbara transportmedel. Norrfjärden är även aktuellt för ett resecentrum kopplat till Norrbotniabanan, möjligheten att ta sig till- och från Norrfjärden på ett säkert och tillgängligt sätt är därför extra viktig. Åtgärden är efterfrågad i många år av kommunen och medborgare.

Flakabergsvägen väg 503, mellan Svensbyvägen väg 930 och Bullerviksvägen. Finns inte med i nuvarande plan. Behov av trafiksäkerhetsåtgärder längs sträckan och vid gatukorsningarna. En av Piteå kommuns utpekade stadsdelscentrum. Det är stort antal

boende i området (egna hem och flerbostadshus) och flera målpunkter som skolor, förskolor, kyrka, livsmedelsbutik, drivmedelsanläggning, restauranger och multiarena. I dagsläget är det många som cykelpendlar från Bergsviken till omland. Sträckan har en koppling till den utförda åtgärden på väg 373 Svensbyn-Vitsand (Mötesfri väg och gång- och cykelväg). Åtgärden på väg 373 har inneburit ökad cykeltrafik till och från Bergsviken. Trafikverket ska ha påbörjat en utredning kring detta.

Infjärdenvägen väg 550, mellan väg 551 och 549. Finns inte med i nuvarande plan. Behov av trafiksäkerhetsåtgärder längs sträckan och gatukorsningarna. Ett av Piteå kommuns utpekande landsbygdscentrum. Det är stort antal boende i området (egna hem och flerbostadshus) och flera målpunkter som skolor, förskolor, kyrka, livsmedelsbutik, drivmedelsanläggning, restauranger och idrottsanläggningar. Störst prioritet av trafiksäkerhetsåtgärd är korsningen med Södra Storåkersvägen, Färgarevägen samt Ryggskatavägen.

Prioriteringslista

1. **Norrbotniabanan, behov av åtgärder på regionala vägnätet både för motorfordonstrafik och gång- och cykeltrafik**.
2. **Haraholmsvägen väg 505 – ny infart från väg 506.** Finns med i nuvarande plan.
3. **Rosvik väg 575,** finns med i nuvarande plan som en ej finansierad brist. Gång- och cykelväg genom Rosvik.
4. **Väg 374.1.** Mellan Karlsbergsvägen (Boviken) till Gammelstadsvägen (Öjebyn C). Finns inte med i nuvarande plan. Behov av gång- och cykelväg mellan Boviken och Öjebyn
5. **Väg 936 Jävre.** Finns med finns med i nuvarande plan som en ej finansierad brist. Gång- och cykelväg genom Jävre mellan trafikplatserna.
6. **Väg 501 Svensbyn** finns med i nuvarande plan som en ej finansierad brist. Gång- och cykelväg från väg 373 till Västra Lidenvägen
7. **Mötesfri väg 374 Öjebyn Arnemark.** Finns med i nuvarande plan som utpekad brist för utredning.
8. **Flakabergsvägen väg 503, mellan Svensbyvägen väg 930 och Bullerviksvägen.** Trafiksäkerhetsåtgärder, Finns inte med i nuvarande plan.
9. **Infjärdenvägen väg 550, mellan väg 551 och 549.** Trafiksäkerhetsåtgärder. Finns inte med i nuvarande plan.

Nuvarande länstransportplan

Om ni har några synpunkter på befintlig länstransportplan, fyll gärna i nedan, exempelvis: Tydligheten, fördelningen över länet, fördelningen mellan olika potter (ex. Kollektivtrafik, Gång- och cykel, namngivna åtgärder, utvecklingsmedel), inriktningen på planen?

På grund av fördyringar i namngivna projekt i nuvarande planperiod har det varit väldigt begränsat med medel till åtgärder generellt. De senaste åren har det tillexempel inte funnit medel för mindre åtgärder för förbättrad trafiksäkerhet vilket har resulterat i att

åtgärder och utredningar inte blivit av och behovet ökat på det regionala vägnätet. Behovet av dessa åtgärder i kommande plan är därför stora.

Piteå kommun har vid flertalet tillfällen ansökt och beviljats medel från Statlig medfinansiering på det kommunala vägnätet till flertalet gång- och cykelvägsprojekt. Piteå kommuns budget för nybyggnation av gång- och cykelvägnätet är begränsad samtidigt som vi har ett stort behov av åtgärder på gång- och cykelvägnätet. Möjlighet till medfinansiering i nuvarande plan har därför varit en saknad pott för kommunal utveckling till en mer hållbar stad.

Övrigt

Något annat vi behöver veta för arbetet med länsplanen?

Sedan den statlig medfinansiering i Länstrasportplanen pausades har Piteå kommun sökt och tilldelats medfinansiering genom Stadsmiljöavtalet – stöd för att främja hållbara stadsmiljöer, från den Nationella planen. Nu har möjligheten att söka medfinansiering från Stadsmiljöavtalet tagits bort. Vår upplevelse är att åtgärder för hållbart resande och oskyddade trafikanter prioriteras lågt i den Nationella planen. Vi ser det därför att det är extra viktigt med möjlighet till medfinansiering i Länstrasportplanen samt att åtgärder kopplat till trafiksäkerhet och gång- och cykel ska prioriteras högt i Länstrasportplanen.

Piteå kommuns prioritering följer den bristlista Piteå kommun och Trafikverket tillsammans arbetat fram.

Inför kommande planperiod 2026-2037 är det viktigt att det även i länstransportplanen finns medel avsatta kopplande Norrbotniabanan och åtgärder på vägnätet, då även det regionala vägnätet kommer att påverkas och infrastrukturåtgärder kommer behöva utföras.

Inlämning

Det här dokumentet fylls i av kommunen och skickas tillbaka till:
maja.nordmark@norrbotten.se

Senaste datum för inlämning: 2025-02-03

Utvecklingsprogram
§14
24KS705

...

Utvecklingsprogram - för Vision 2050

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Utvecklingsprogram - för Vision 2050	Programrogram	2025-02-10 §	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Kommunledningsförvaltningen	1	24KS705	2027-12-31
Dokumentinformation	Anger utvecklingsområden för att nå Piteå kommuns vision som utgår från av kommunfullmäktige beslutade strategier.		
Dokumentet gäller för	Kommunkoncernen		

Inledning

Utvecklingsprogrammet för Vision 2050 i Piteå kommun är en central del av kommunens långsiktiga strategier för att skapa en attraktiv, hållbar och inkluderande framtid för Piteås medborgare.

Utvecklingsprogrammet är en fördjupning av de övergripande strategier som fastställts i visionen. Det syftar till att konkretisera och operativt förverkliga Vision 2050.

Genom att fokusera på särskilt viktiga insatsområden och tydliga indikatorer, blir det möjligt att följa upp och utvärdera kommunens framsteg i att uppnå visionen. Varje område omfattar specifika insatsområden som behandlar viktiga utmaningar och möjligheter för kommunen. Genom att ta fram insatser och målsatta indikatorer kan verksamheterna konkretisera arbetet och säkerställa att insatserna leder till önskade resultat.

Utvecklingsprogrammet fungerar som en övergripande handlingsplan för att styra Piteå kommuns arbete mot visionen. Det sträcker sig över en mandatperiod och omfattar kommunens alla nämnder, bolag och verksamheter, vilka samverkar för att nå målen. Programmet anger kommunfullmäktiges perspektiv och insatsområden. Dessa följs upp av kommunfullmäktige. Nämnder inom Piteå kommun bör själva bedöma behov av och besluta om nämndspecifika insatsområden utifrån visionen och strategierna. Kompletterande insatsområden följs upp av respektive nämnd.

Alla insatser och insatsområden i utvecklingsprogrammet är kommunövergripande och omfattar hela den geografiska kommunen, inklusive både stads- och landsbygdsområden, om inte annat specifikt anges. Verksamhet och utveckling ska alltid bedrivas i enlighet med de kommunalrättsliga principerna, vilket innebär att kommunens resurser och tjänster ska användas rättvist, transparent och inom lagens ramar. Samtidigt uppmuntras ett innovativt arbetssätt som kan utmana och tänja på de rådande strukturerna och lagstiftningen, med målet att bättre möta kommunens behov och främja hållbar utveckling för alla Piteåbor.

Trendanalys

Piteå kommun har i sin senaste omvärldsanalys identifierat sex megatrender som påverkar utvecklingen.

- Demografiska utmaningar
- Globalisering
- Värderingsförskjutningar
- Ökad oro i världen
- Miljö och klimatförändringar
- Digitalisering och stark teknikutveckling

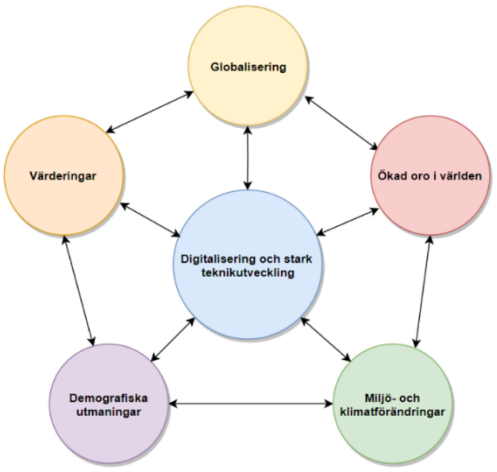

Teknikutvecklingen kan ses som en katalysator för de flesta av de andra megatrenderna som identifierats men de påverkar även varandra. Bilden ovan är ett försök att visualisera förhållandena med de trender som har störst påverkan på varandra men givetvis påverkar och överlappar alla trender varandra till en viss del. När trenderna överlappar varandra kan nya spännande möjligheter öppna sig, både bra och dåliga för utvecklingen. Den tekniska utvecklingens centrala position visar även på att den till stor del även, använd rätt, kan vara den viktigaste lösningen för att möta de utmaningar som Piteå kommun står inför i framtiden. I arbetet med att ta fram insatsområden har megatrenderna och de närtrender som de ger upphov till beaktas för att på bästa sätt styra Piteås utveckling mot Visionens målbild.

Perspektiv

För att säkerställa ett framgångsrikt och långsiktigt arbete med insatsområdena i utvecklingsprogrammet finns tre övergripande perspektiv som bör genomsyra arbetet med strategier och insatser: digitalisering, samverkan och hållbarhet. Dessa fungerar som vägledande riktlinjer och påverkar både urvalet av insatser och hur arbetet bedrivs.

Digitalisering

Digitalisering är ett grundläggande verktyg för att effektivisera och modernisera kommunkoncernens arbete. Genom digitala lösningar kan tillgänglighet, kommunikation och service för medborgare och företag förbättras. I alla insatsområden ska digitala lösningar, inklusive AI, utvärderas för att se hur de kan bidra till effektivare processer och bättre resultat, utan att äventyra medborgarnas integritet.

Digitala lösningar och tjänster bör vara det primära valet när kommunkoncernen utvecklar nya processer och tjänster. Syftet är att göra verksamheten mer tillgänglig, effektiv och användarvänlig genom att prioritera digitala alternativ, samtidigt som fysiska och traditionella tjänster erbjuds vid behov. "Digitalt först" handlar inte bara om att digitalisera befintliga tjänster utan också om att tänka digitalt från början och utforma tjänster med medborgarnas digitala behov i fokus.

Viktiga Principer

- ”Digitalt först” – Digitala lösningar ska alltid övervägas som huvudalternativ.
- Tillgänglighet för alla - traditionella tjänster ska erbjudas utifrån behov.
- Säkerhet – Alla ska känna sig trygga med att använda Piteå kommuns digitala tjänster.

Samverkan

Samverkan är centralt för Piteå kommuns utvecklingsarbete och en förutsättning för att uppnå hållbara resultat. Genom nära samarbete mellan kommunkoncernens olika verksamheter, näringslivet, civilsamhället och andra aktörer kan starkare och mer inkluderande samhällsstrukturer byggas. Samverkan innebär att alla parter delar ansvar och bidrar med sina specifika kompetenser för att skapa mervärde.

I varje insatsområde ska samverkan främjas, både internt inom kommunorganisationen och externt med medborgare och andra intressenter. Detta arbetssätt skapar synergieffekter, där resurser och kunskap kan nyttjas mer effektivt. Det stärker också tilliten och delaktigheten i samhället, vilket är avgörande för ett väl fungerande lokalsamhälle.

Viktiga Principer

- Samverkansmöjligheter ska alltid övervägas.
- Olika perspektiv ger stabilare lösningar.
- Varje part ska göra det de är bäst på.

Hållbarhet

Hållbarhetsperspektivet är grundläggande i allt arbete inom utvecklingsprogrammet och omfattar social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Målet är att skapa en långsiktigt hållbar kommun som kan möta dagens behov utan att kompromissa med framtida generationers möjligheter. Detta innebär att alla insatser måste bedömas utifrån deras påverkan på resurser, klimat och sociala sammanhang.

Social hållbarhet är det primära målet och innebär att insatser ska främja jämlikhet, inkludering och välbefinnande för alla invånare. Ekonomisk hållbarhet är ett arbetssätt och innebär att kommunkoncernen ska hushålla med sina resurser på ett sätt som är ansvarsfullt och långsiktigt hållbart, med investeringar som skapar mervärde för hela kommunen. Ekologisk hållbarhet är en grundförutsättning och fokuserar på att minska klimatpåverkan, värna om naturresurser och skapa en hållbar lokalmiljö, vilket ska genomsyra allt från energianvändning till stadsutveckling och infrastruktur.

Viktiga Principer

- Ekologisk hållbarhet är grundläggande för utveckling.
- Social hållbarhet är målet med all utveckling.
- Ekonomisk hållbarhet är medlet för utveckling.

Strategier

Det bästa för Piteå

Piteå kommun finns till för sina medborgare och all verksamhet syftar till att gynna deras gemensamma intressen. För att bibehålla hög service till våra medborgare har vi en **ständig utveckling** där tjänster, samverkan och arbetssätt utvecklas, utifrån pitebornas förväntningar. Kommunen kännetecknas av **lyhördhet och nytänkande** utan att tumma på rättssäkerhet eller kvalitet. Genom effektiva och hållbara verksamheter som levererar **välfärdstjänster av hög kvalitet** skapar vi ett samhälle där människor, företag och idéer kan växa och utvecklas.

Syfte

Medborgarnas nöjdhet med hur kommunkoncernen sköter sina olika verksamheter har stor påverkan på deras uppfattning om kommunen är den bästa platsen att leva och bo på samt att de tenderar att i högre utsträckning rekommendera vänner och bekanta att flytta till kommunen.

Kommunkoncernen möter pitebornas förväntningar med ökad tillgänglighet och en enkelhet att nå information. Samordnade kontaktytor förenklar medborgarnas ärenden, vilket stärker kvalitet och tillit. Samutnyttjande av kompetenser och nätverk stärker gemenskapen, där hållbara och engagerade medarbetare bidrar till en inkluderande kommun. Ökad samverkan förbättrar förståelsen mellan verksamheter och möjliggör ett bredare perspektiv för Piteås bästa.

Nulägesanalys

Undersökningen *Kommunens kvalitet i korthet* visar att kommunkoncernen levererar jämförelsevis goda resultat inom flera verksamhetsområden. Genomförda medborgarundersökningar visar att piteborna uppfattar att verksamheternas kvalitet försämrats samt att förtroendet sjunker för kommunens politiker och tjänstepersoner.

Motivationen och engagemanget hos medarbetarna är högt och tenderar att ligga högre än jämförbara kommuner, men Piteå kommun behöver bli bättre på att ta tillvara kompetens och initiativ. Ledningsstruktur, processer och samverkan är inte tillräckligt utvecklade eller samordnade och behöver därför stärkas för att ta sig an nuvarande och kommande utmaningar.

Utredningar visar på behov av ökad digital mognad, utvecklings- och mottagningskapacitet då förutsättningarna ser olika ut inom kommunkoncernen.

Trendanalys

Komplexiteten i samhället ökar, förväntningar på en snabbare utvecklingstakt och en allt större utmaning med kompetensförsörjning ställer hela kommunkoncernen på prov. Medborgarnas förväntningar på vad det offentliga åtagandet och dess tillgänglighet förändras, liksom deras förväntningar på hur och var offentliga tjänster ska levereras. Ökade krav på riskhantering, planering och rapportering inom områden som hållbarhet, kontinuitet, kvalitet och säkerhet, vilket tar alltmer resurser i anspråk.

Demografiutvecklingen utmanar kommunkoncernens ekonomi då allt färre ska försörja fler. Begränsade ekonomiska medel och personella resurser kräver nya arbetssätt. Risken ökar för kompetenstapp till andra sektorer på grund av den gröna omställningen i regionen. Digitalisering är en möjlighet för att effektivisera processer, men kräver samtidigt förändrad organisering, nya kompetenser och arbetssätt.

Insatsområden för att uppfylla strategin:

Medborgarna i fokus

Medborgarnas behov ska stå i fokus för utvecklingsinsatser. Det ska vara enkelt att få kontakt och det ska vara tydligt vad medborgarna kan förvänta sig. Service och tjänster ska vara lättillgängliga och av god kvalitet. Digitalt först och medborgarnas behov ska vara utgångspunkter för verksamhetsutveckling.

- Kommunkoncernen ska erbjuda ett lättillgängligt och tydligt serviceutbud, och medborgarna ska alltid mötas av ett serviceinriktat förhållningssätt.
- Anta en digitaliseringsstrategi med medborgarnas behov i fokus.
- Skapa förutsättningar för att medborgarna ska mötas av god kvalitet i alla kommunala verksamheter.

Stödjande ledningsstruktur

Piteå kommuns styr- och ledningssystem ska säkerställa att ledningsstrukturen är tydlig, transparent och utgår från ett tillitsbaserat arbetssätt. Identifierade och optimerade processer ska säkerställa god ekonomisk hushållning, kvalitet, tillgänglighet och rättssäkerhet i leveransen av välfärdstjänster.

- Implementering av nytt styr- och ledningssystem som ska både styra och stödja cheferna i sitt uppdrag, där tydliga grunduppdrag för respektive verksamhet samt dialogformer ska utvecklas.
- Ledningsstrukturen ska stödja ett tillitsbaserat ledarskap, där alla chefer ska vara möjliggörare för medarbetarna.
- Stödet till cheferna ska vara enkelt, tydligt och tillgängligt. Förväntningarna på chefer och medarbetare ska vara tydliga, befogenheter och ansvar ska vara uttalat.

Medarbetare som möjliggör

Medarbetarna ska verka utifrån förhållningssättet Våga-Låga-Förmåga, som preciseras i kommunens personalpolicy, och vara möjliggörare för kommunens medborgare.

- Kommunens värdegrund och personalpolicy ska införlivas i medarbetarnas dagliga arbete och förhållningssätt. Den övergripande kompetensutvecklingen ska stärka medledarskap, delaktighet och ett kommungemensamt helhetsperspektiv.
- Kommunkoncernen ska aktivt verka för att utveckla en organisationskultur som främjar nytänkande, kreativitet och som omhändertar medarbetarnas initiativ och kompetens.
- Skapa struktur för innovation med fokus på värdeskapande effekter samt utveckla ett process- och projektorienterat arbetssätt.

Ökad och effektiv samverkan

Den interna och externa kommunikationen och samverkansstrukturen ska utvecklas. Förvaltningar och kommunala bolag ska kommunicera och samverka för att tillsammans kunna hantera rådande och kommande samhällsutmaningar på bästa sätt.

- En kommunövergripande kultur och struktur för samverkan ska främjas för att skapa mer hållbara lösningar.
- Samordning av uppdrag ska ske både inom kommunkoncernen och med externa parter utifrån ett lösningsorienterat förhållningssätt som tillvaratar flera perspektiv.

Enkelt att bo attraktivt

Piteå är en plats som är lätt att älska, med närhet till både natur, härliga byar och småstadsliv, finns möjligheter till ett attraktivt boende för alla. Vi satsar på **attraktiva tomter** och **flexibla boendeformer** med fokus på **livet mellan husen** och en **hållbar framtid.** Genom att främja innovation blir Piteå en förebild för framtida bostadsutveckling samtidigt som vi möter de växande behoven hos både invånare och omvärld.

Syfte

Förutsättningen att bo attraktivt är avgörande för hur väl människor trivs på en ort och är en avgörande faktor för inflyttning. Piteå har en möjlighet att skapa den bästa boendemiljön i regionen och därmed attrahera människor och generera den befolkningsökning som krävs för ett attraktivare och hållbarare samhälle.

Nulägesanalys

Vad som upplevs som en attraktiv boendemiljö är en högst individuell uppfattning och skiftar utifrån fas i livet. *Medborgarundersökningen* visar på att attraktiva boendemiljöer upplevs av många då det är nära till lekplatser, handel, service, natur/rekreation, kollektivtrafik, skola och arbete.

Boendeform: Piteå har en låg andel bostadsrätter och radhus/kedjehus, vilket indikerar att ett större utbud av varierande boendeformer behöver tillskapas. I dagsläget förekommer inget bostadsunderskott, men då visionen tar sikte mot 50 000 invånare så behöver planläggning och strategiska markinköp fortsatt arbetas med även om en god planberedskap för bostäder finns. En stor del av befintliga boendemiljöer är redan bebyggda och behöver ses över för att öka dess attraktivitet.

Piteå har en relativt jämn socioekonomisk fördelning sett till geografi. Det stora antalet hyresbostäder i centrala stan gör dock att det är ett område med lägre socioekonomiskt status vilket har viss en hämmande effekt på centrala stadens utveckling gällande handel och nöjesliv.

Mötesplatser: Det finns mötesplatser i staden så väl som på landsbygden, men många behöver utvecklas och fyllas med ett innehåll för att upplevas som attraktiva och i vissa fall behöver det tillskapas fler. Viktigt är att det som anläggs underhålls så att det ser omhändertaget ut.

Trendanalys

Byggnadsekonomi påverkar både byggtakten och byggnationens kvalitet med avseende på boendemiljö. Fler nationella hållbarhetskrav ställs på byggmetoder, materialval och leverantörer. Järnvägsdragningen (Norrbotniabanan) kommer att få stor inverkan på samhällsplaneringen och på kommunens utveckling och ekonomi kommande år.

Befolkningen består av en ökad andel äldre. Kraven på bostadsbeståndet och efterfrågan på nya bostäder med särskild inriktning på äldre kommer att förändras och behovet av vård och omsorg kan komma att öka.

Ett förändrat klimat kommer i framtiden medföra ökad risk för värmeböljor och skyfall. Grönstrukturer levererar viktiga ekosystemtjänster såsom biologisk mångfald och sociala värden som rekreations- och friluftsvärden, men även viktiga klimatreglerande funktioner.

Insatsområden för att uppfylla strategin:

Samarbete för ett enkelt samhällsbygge

I Piteå finns ett brett utbud av blandad bebyggelse och olika boendeformer som uppfyller människors behov vid olika tider i livet. Genom en tidig samverkan och löpande dialog genom hela samhällsbyggnadsprocessen med medborgare och exploatörer blir processen transparent, vilket ger goda förutsättningar till kommunikation, förståelse och bättre boendemiljö för alla.

- Möjliggöra attraktiva och varierande boendeformer och boendemiljöer för alla, såväl i stad som på landsbygden och i vattennära lägen.
- Piteå ska vara en föregångare i arbetet för kortare handläggningstider och enklare byggande med kommunkoncernen som en stödjande och förenklande part.
- Genomföra aktiva utvecklingsdialoger med exploatörer.

Livet mellan husen

Stor del av befintliga boendemiljöer behöver ses över för att öka dess attraktivitet. Grönområden med rätt kvalitet behöver finnas i eller i närheten av boendemiljöerna. Samordning över förvaltningsgränserna ska öka avseende drift och underhåll av allmän platsmark samt genomföras i samråd/dialog med närboende och fastighetsägare. Ett gott samarbete med föreningar eller andra lokala sammanslutningar skapar sammanhang.

- Vårda och utveckla mötesplatser på allmän platsmark och möjliggör för boende att förbättra närmiljön med lokala mötesplatser, som grönytor, lekplatser och närodling i bostadsområden.
- Vid planering ska förutsättningar skapas för ett varierat utbud i närområdet för ett enklare livspussel.

Genom hållbart samhällsbygge säkras tillväxt i stad och landsbygd

Det är enkelt för medborgare att leva ett hållbart liv där samhällsbyggandet skapar förutsättningarna. För att kunna behålla attraktiviteten på lång sikt arbetar kommunkoncernen för hållbarhet i ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv. Planering och genomförande av åtgärder leder till att fler människor både på landsbygd och i stad väljer kollektiva former för resande. Bilen är dock fortsatt ett av de vanligaste transportsätten och behöver tas i beaktande i samhällsbygget.

- Främja en utveckling som ska göra det lätt att göra hållbara val i vardagen och tillsammans med hållbart byggande minska växthusgasutsläppen.
- Möjliggör satsningar på klimatvänliga innovationer och öka kunskap om energieffektivisering och energisystemets integrering i den bebyggda miljön.
- Insatser för att öka möjligheten till kollektivt resande samt utbyggnad av gång- och cykelvägar/leder för att knyta ihop stad och landsbygd.

Enkelt att känna sig trygg och uppskattad

I Piteå arbetar vi för att forma en framtid där **trygghet och gemenskap** är centralt. Genom att vara proaktiva gentemot utmaningar och att stärka Piteås fördelar kan vi skapa en plats där människor känner sig **välkomna och uppskattade**. I Piteå kan alla känna sig trygga med att barnen får en god utbildning och att hjälp finns tillgänglig vid behov. Med vårt läge, mitt i den gröna omställningen, satsar vi på en **stabil tillväxt** som ger fler förmånen att kalla sig pitebo. Det innebär att Piteå kan förbli en trygg och trivsam plats, där **inkludering och mångfald** är nyckelbegrepp för att **skapa en kommun där alla känner sig delaktiga.**

Syfte

Grunden för ett demokratiskt samhälle är allas möjlighet till delaktighet i det. Nationella undersökningar visar också att trygghet och uppskattning är grundläggande värden för att trivas på en plats. När samhället arbetar för att riva de hinder som normer och fördomar skapar kan varje människa blomstra utifrån bästa förmåga – och få sin röst hörd.

Trygghet är ett grundläggande mänskligt behov och spelar en avgörande roll för välbefinnande. Med trygghet har människor lättare att tillfredsställa övriga mänskliga behov, så som kärlek, gemenskap, delaktighet och uppskattning. När människor känner sig uppskattade, stärker det självkänsla och självförtroende. Det skapar också en känsla av tillhörighet och samhörighet med andra

Trygghet är ett komplext begrepp som innefattar fysisk-, psykisk-, social-, ekonomisk- och existentiell trygghet. Det handlar om att känna sig skyddad från faror, ha stark social support, stabil ekonomi och tillit till myndigheter.

Nulägesanalys

Piteå är idag en trygg plats, bland annat medborgarundersökningen visar på att Piteå ligger högt i upplevd trygghet. Medborgarundersökningen visar också att en stor andel upplever att de kan vara den de är och leva det liv de vill leva. För att uppnå Vision 2050, att Piteå ska vara Sveriges bästa plats att bo på behöver kommunkoncernen fortsatt arbeta för att bibehålla tryggheten.

Trendanalys

Världen står inför flera förändringar som påverkar tryggheten. Klimatförändringar, demokrati på tillbakagång i flera delar av världen, Sveriges inträde i NATO, pandemier och smittsamma sjukdomar är några exempel.

Samtidigt som investeringar i grön industri och infrastruktur skapar jobb och tillväxt, ställs nya krav, på kompetensförsörjning och fler bostäder. I dessa förändringars tid är det fundamentalt viktigt att demokrati och mänskliga rättigheter säkerställs och att medborgare garanteras rättvisa, jämlikhet och skydd mot förtryck.

Trygghet är en avgörande faktor i detta och kommunkoncernen behöver fortsätta arbeta trygghetsskapande utifrån begreppets alla komplexa delar.

Insatsområden för att uppfylla strategin:

Öka beredskapen och stärka tilliten till kommunens förmåga

I en tid av ökande osäkerheter och globala utmaningar är det viktigare än någonsin att stärka kommunkoncernens beredskap och bygga tillit inom samhället. Välfärden garanterar oss alla trygghet i livets alla skeden, och möjliggör därmed individuell utveckling. Genom att förbättra beredskapsåtgärder samt säkerställa att resurser och information är lättillgängliga för våra invånare, skapas en tryggare och mer motståndskraftig kommun. Samtidigt är det avgörande att främja öppenhet och samarbete, där invånarna känner sig hörda och delaktiga. Genom att kombinera ökad beredskap med en stark välfärd byggs ett samhälle som står emot kriser och som medborgare kan ha tillit till

- Öka kommunens motståndskraft och förmåga att hantera kriser.
- Stärkt brottsförebyggande arbete genom överenskommelser så väl inom kommunkoncernen som med andra relevanta aktörer.
- Öka proaktiv kommunikation om kommunal service och förmåga.
- Stärk samverkan/nätverk mellan kommun och civilsamhälle för god beredskap i händelse av kris eller krig.

Trygghetsskapande samhällsbygge

Detta arbete innefattar inte bara att minska brottsligheten, utan också att skapa inkluderande och trygga miljöer för alla samhällsmedborgare. Genom att integrera perspektiv som främjar trygghet och inkludering i samhällsplaneringen, byggs samhällen där alla känner sig välkomna och säkra.

- Identifiera platser som upplevs otrygga samt vidta åtgärder för att stävja den otryggheten.
- Arbeta med perspektiv som skapar trygghet och inkludering i samhällsplanering, exempelvis barn-, tillgänglighets, och jämställdhetsaspekter.
- Ställa om till mer förebyggande, tillgängliga och kunskapsbaserade arbetssätt med utgångspunkt i ny Socialtjänstlag.

Demokrati och mänskliga rättigheter

Att stärka demokratin och mänskliga rättigheter bidrar till att Piteå ska vara en plats i världen där dessa är självklarheter. Detta arbete är aldrig färdigt, men genom att utmana och förändra exkluderande normer och strukturer ska kommunen ständigt sträva efter att vara en trygg och inkluderande plats där mångfald ses som en styrka och alla är viktiga och känner sig behövda.

- Stärka föreningslivet, vilket skapar bättre förutsättningar för engagemang, gemenskap och ett brett utbud av aktiviteter för Piteås invånare.
- Skapa tydliga vägar för barn och unga att aktivt delta i samhället, där deras röster tas på allvar och får påverka utvecklingen.
- Säkerställa att beslutsunderlag och beslut så långt som möjligt fattas med hänsyn till alla invånares perspektiv och behov.
- Skapa trygghet för barn och unga genom att arbeta mot skadliga normer i syfte att minska mobbing, trakasserier och utanförskap.
- Säkra att Sveriges nationella minoriteter upplever kommunen som en plats där de kan känna sig välkomna och där de kan använda och utveckla sitt språk och sin kultur.
- Genom att pröva nya dialogformer och använda ny teknik skapar kommunkoncernen fler sätt för invånarna att göra sina röster hörda. Digitala plattformar och innovativa verktyg stärker dialogen och ökar delaktigheten.

Enklare att ha mer av kul

Piteå är en levande stad med en mångfald av såväl stora som små evenemang och aktiviteter. Året om finns ett **livligt och varierat nöjesliv** med restauranger och uteställen där människor kan träffas. Vi satsar även på god tillgång till moderna mötesplatser där pitebor kan både utöva och ta del av kultur, idrott och friskvård. Med ett **rikt och brett fritids- och kulturutbud** föds och fostras **nya stjärnor**, både inom kultur och idrott. Vi strävar efter att skapa ett Piteå där det är enklare för alla att ha **mer av kul** och alla känner sig engagerade i kommunens framtid.

Syfte

Syftet är att göra Piteå till en levande plats med ett brett och varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter, där alla invånare har möjlighet att delta i evenemang och aktiviteter som passar deras intressen. Genom att skapa fler mötesplatser, utveckla evenemang och erbjuda ett rikt utbud av idrott och kultur främjas engagemang, trivsel och gemenskap. Strategin syftar också till att stärka Piteå som en attraktiv destination, vilket skapar positiva upplevelser för både invånare, besökare och potentiella inflyttare.

Nulägesanalys

Idag upplever många att Piteå har ett stort, men ojämnt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter, där vissa grupper har begränsad tillgång till aktiviteter som passar deras intressen. Även om det finns många evenemang och mötesplatser, såsom festivaler och idrottsarenor, är behovet av fler och mer tillgängliga mötesplatser tydligt, både i stadskärnan och på landsbygden. Flera föreningar och kulturaktörer har uttryckt ett behov av ökat stöd och samordning för att kunna arrangera aktiviteter och evenemang som lockar bredare publik. Det finns också en efterfrågan på enklare och mer tillgängliga idrotts- och kulturmöjligheter för barn och unga, särskilt i områden där utbudet är begränsat. För att möta dessa utmaningar krävs en förstärkning av både fysisk och digital infrastruktur, samt ökad samverkan mellan kommunkoncernen, civilsamhället och näringslivet.

Trendanalys

Det finns ett ökat fokus på tillgänglighet och inkludering, vilket gör det viktigt att skapa evenemang som möter olika behov. Digitalisering spelar en central roll i framtidens kultur- och fritidsutbud, och företag måste investera i digitala plattformar för att nå en bredare publik. Hållbarhet är också en växande faktor i planeringen av aktiviteter. Det finns en ökad efterfrågan på gemenskap, där social interaktion är avgörande för människors upplevelser. Fler mötesplatser behövs för att människor ska kunna samlas och delta i aktiviteter tillsammans. Kommuner med ett rikt kultur- och fritidsutbud, som parker och sportanläggningar, är mer attraktiva för familjer. Med distansarbete kan fler bo längre från sina arbetsplatser, vilket leder till att många väljer områden med bättre tillgång till natur och fritidsaktiviteter för en mer balanserad livsstil. Platser med aktivt kultur- och fritidsliv främjar social gemenskap, vilket är viktigt för dem som överväger att flytta.

Insatsområden för att uppfylla strategin:

Främja fysisk aktivitet och rörelseglädje

Piteå satsar på att skapa fler möjligheter för fysisk aktivitet, särskilt genom samarbete med föreningslivet. Fokus ligger på barn och unga för att bygga grunden för ett aktivt och hälsosamt liv, samtidigt som man stimulerar de minst aktiva under både skol- och fritid. Det främjar hälsa och välmående som en del av kommunens långsiktiga mål om ett livskraftigt samhälle.

- Tillgängliggöra aktivitetsytor för att möjliggöra spontanidrott och rörelse, vilket skapar förutsättningar för ökad folkhälsa.
- Främja en bred variation av fritidsaktiviteter i nära samverkan med föreningsliv och civilsamhälle.

Ökat utbud av kultur- och idrottsevenemang

För att Piteå ska vara en attraktiv destination behövs ett rikt utbud av kultur- och idrottsevenemang året om. Genom hållbara och innovativa evenemang stärks Piteås profil som en plats där människor trivs och mår bra.

- Skapa en levande och inkluderande kulturmiljö. Stärka kulturutbudet och öka tillgången till olika kulturupplevelser genom att stödja kulturaktörer med både spets och bredd.
- Göra kultur- och fritidsevenemang lättillgängliga, genom att sänka trösklarna så att fler får möjlighet att ta del av Piteås kulturutbud.
- Kulturskolan och andra aktörer inom Piteå kommunkoncern ska skapa möjligheter för ungas intressedrivna skapande, möta en publik och aktivt bidra till kommunens kulturliv.

Utveckling av mötesplatser och anläggningar

Kommunkoncernen planerar och utvecklar mötesplatser och anläggningar för kultur, idrott och fritid i både stadsmiljön och på landsbygden. En viktig del i tillskapandet av mötesplatser är att tillgängliggöra kommunala lokaler utanför ordinarie verksamhetstid.

- Identifiera behov av aktivitets- och mötesplatser för både kultur, idrott och social samvaro.
- Tillgängliggöra kommunala lokaler utanför verksamhetstid för andra organisationer och allmänhet.
- Möjliggöra mötesplatser där olika branscher möts i såväl dagligt arbete som gemensamma arrangemang.
- Utveckla Piteå som destination genom samverkan med besöksnäring och arrangörer.

Kulturdriven samhällsutveckling

Piteå integrerar kultur, konst och kreativitet i samhällsbyggandet för att främja socialt engagemang och ekonomisk tillväxt. Samverkan mellan kultur, näringsliv och politik skapar ytor för reflektion som ifrågasätter traditionella normer och bidrar till nya synsätt. Kulturen är en kraft för förändring både för social och ekonomisk hållbarhet.

- Stärka kulturens roll som en katalysator för dialog, engagemang och hållbar samhällsutveckling genom samverkan och inkluderande aktiviteter.
- Införande av en kulturgaranti som säkerställer att alla unga i Piteå får möjlighet att uppleva och utöva kultur som en del av sin uppväxt och utbildning.
- Säkerställa konstnärlig gestaltning i offentliga miljöer, vilket ger inspirerande och estetiskt tilltalande platser som stärker den kulturella upplevelsen och trivseln i Piteå.

Enkelt att vara företagare

För att Piteå kommun ska bli en bra plats att bo på ska kommunen, näringslivet och civilsamhället **samverka** och bidra med sina styrkor. Med kompetenta och tillgängliga kommunala medarbetare som har en öppen och **hjälpsam inställning** till företagare, skapar vi tillsammans ett näringslivsklimat som ligger i topp i olika näringslivsrankingar. Genom ett strategiskt arbete med nyetableringar främjas en **balanserad mix av företag** i olika branscher. Piteå kommun som organisation bidrar till en attraktiv miljö för företagande genom att arbeta för en god tillgång på kompetens, bra livsmiljöer och fungerande infrastruktur. Piteå kommun ska vara en **möjliggörare** som hjälper företag att göra rätt när de vill utvecklas.

Syfte

Målet med strategin är att identifiera och tydliggöra vilka insatser som ska bidra till att göra Piteå till en ännu mer attraktiv ort för både befintliga och nya etableringar där kommunikation, dialog och en jämn branschbalans är nyckelord.

Nulägesanalys

Piteås näringsliv kännetecknas av en kombination av traditionell industri och nya innovativa företag. Kommunens styrkor är tydliga: en stark företagartradition och ett strategiskt läge i en växande och dynamisk region, särskilt med fokus på den gröna omställningen. Samtidigt finns det utmaningar när det gäller kommunens förmåga att ta vara på den kompetens som finns såväl lokalt, regionalt och nationellt. För att kunna öka befolkningsmängd och skapa ett attraktivare samhälle behöver kommunkoncernen arbeta mer proaktivt för att attrahera nya etableringar, och då gärna inom tjänstesektorn för att skapa bättre branschbalans.

Undersökningar visar att kommunen har ett lågt förtroende från näringslivet och att det krävs tydliga insatser för att återfå förtroendet. Kommunkoncernen har möjlighet att utvecklas i frågor som bland annat berör handläggningstider, information om progress i handläggning av ärenden samt mark- och planberedskap.

Trendanalys

Utvecklingen är osäker, de nationella födelsetalen minskar och den globala konkurrensen förväntas successivt öka. Endast de mest framgångsrika och attraktiva platserna kommer att växa, locka till sig investerare, skapa nya jobb och attrahera till inflyttning. För att kunna möta dessa utmaningar blir aspekter som ”livet mellan husen” och att kunna bo attraktivt allt viktigare.

Viktiga megatrender för Piteås näringsliv är: Klimat- och miljöutmaningar, demografiska förändringar, digitalisering, globalisering och ökad individualisering.

Dessa megatrender, tillsammans med de snabba förändringarna i omvärlden, kommer skapa nya spelregler och förutsättningar för näringslivet. Därför behöver kommunen anamma ett långsiktigt tänkande och arbeta med olika scenarier för att förbereda och anpassa kommunkoncernen inför framtida osäkerheter.

Insatsområden för att uppfylla strategin:

Näringslivsvänlig och rättssäker service

Ett starkt näringsliv är grunden för en hållbar välfärd som gynnar alla invånare i Piteå. Genom att erbjuda näringslivsvänlig och rättssäker service skapar kommunkoncernen goda förutsättningar för företag att växa och utvecklas. Ambitionen är att varje företagare ska få snabb och rättssäker hjälp i kontakten med kommunkoncernen, vilket stärker Piteås attraktivitet som företagarvänlig plats.

- Kommunkoncernen stödjer näringslivets utveckling genom att aktivt prioritera och skapa förutsättningar för nyetableringar och expansion av befintliga företag.
- Utformningen av kommunala tjänster ska göra det enkelt att gå från idé till inlämnad ansökan.
- Det ska finnas möjlighet till samordnad service vid komplexa ärenden för att förenkla processer och effektivisera kontakter med kommunen.
- Kommunkoncernen arbetar för att förebygga osund kommunal konkurrens.

Ökad samsyn genom dialoger med näringslivet

Det finns stora möjligheter för kommunkoncernen att stärka dialogen med näringslivet. Genom att ta del av företagens synpunkter och önskemål kan kommunkoncernen skapa en mer proaktiv och effektiv kommunikation och dialog som effektiviserar både för kommun och näringsliv. Genom att arbeta tillsammans kan de båda parterna bygga en mer konstruktiv och framgångsrik relation som gynnar såväl det lokala näringslivet som hela Piteås utveckling.

- Kommunkoncernen strävar efter ett förbättrat arbete med näringslivet där en förbättrad dialog gör att företagens synpunkter omhändertas på ett förtroendefullt sätt och att tydlig återkoppling ges.
- Kommunkoncernen arbetar för en ökad förståelse för näringslivets förutsättningar, vilket skapar bättre samverkan och främjar ett företagsvänligt klimat i Piteå.
- Tydligare arenor för dialog, kommunikation och påverkan.

Serviceorienterat arbetssätt

Trots att samma lagar och regelverk gäller i hela landet upplever företag stora skillnader i kommunernas tillämpning av dessa. Detta påverkar i sin tur näringslivsklimatet. För att förbättra det lokala näringslivets utveckling är det därför viktigt med en konstruktiv och transparent dialog mellan kommunens tjänstepersoner, politiker och företag samt att arbetet präglas av ett serviceinriktat förhållningssätt.

- Genom att vara lyhörd för näringslivets perspektiv och behov, samt välkomna förslag till förbättringar, skapar kommunkoncernen ett mer företagsvänlig och samarbetsinriktat klimat.
- Bättre information om ärendens status ska ge företagare insyn och trygghet i kommunkoncernens handläggningsprocesser.
- Ett serviceorienterat förhållningsätt ska vara grunden i all kontakt med näringslivet.

Bredd i kompetensförsörjning och utökat näringsliv

Kompetensförsörjning och en bredd av företag är avgörande för ett hållbart och växande näringsliv i Piteå. Genom nära samverkan mellan utbildningssektorn och arbetsgivare inom både näringsliv och offentlig sektor, vill kommunen säkerställa att rätt kompetens finns tillgänglig och att fler branscher kan etableras och växa. Tillsammans skapas förutsättningar för en diversifierad arbetsmarknad som bättre möter framtidens behov och stärker Piteås attraktionskraft.

- Genom ökad samverkan mellan utbildningssektorn och näringsliv kring utbildningsfrågor och kompetensförsörjning vill kommunen säkerställa att näringslivet har tillgång till rätt kompetens för framtida tillväxt och utveckling.
- Kommunkoncernen samarbetar med näringslivet för att attrahera nya invånare till Piteå, med ambitionen att stärka arbetskraftsutbudet och stödja näringslivets tillväxt.
- Kommunen utvecklar ett näringslivsprogram med ökat fokus på att bredda näringslivsbasen och skapa fler möjligheter för tillväxt.
- Kommunkoncernen arbetar för att skapa bättre förutsättningar för etablering av fler offentliga aktörer i Piteå, vilket bidrar till fler arbetstillfällen och en starkare lokal ekonomi.

Strategifördelning och indikatorer 2025

Piteå kommunkoncern

Piteå kommun

Innehållsförteckning

Strategifördelning **3**

Kommunfullmäktiges indikatorer **4**

Det bästa för Piteå 5

Enkelt att bo attraktivt 7

Enkelt att känna sig trygg och uppskattad 8

Enklare att ha mer av kul 9

Enkelt att vara företagare 10

Strategifördelning

Strategierna fördelas till de nämnder och bolag som inom sitt utpekade verksamhetsområde, i reglemente eller bolagsordning, på ett relevant sätt kan påverka utvecklingen inom det område som strategin behandlar. Dessa nämnder och bolag ska följa upp utveckling och arbete i samband med processen för strategisk plan, delårsrapport samt årsredovisning.

Strategier	**Fördelas till**
Det bästa för Piteå	•Piteå kommunkoncern •Piteå kommun •Kommunfullmäktige, revision och valnämnd •Kommunstyrelsen *Inkl. underliggande* •Barn- och utbildningsnämnden *Inkl. underliggande* •Fastighets- och servicenämnden *Inkl. underliggande* •Kultur- och fritidsnämnden *Inkl. underliggande* •Miljö och tillsynsnämnden *Inkl. underliggande* •Samhällsbyggnadsnämnden *Inkl. underliggande* •Socialnämnden *Inkl. underliggande* •Gemensam kost- och servicenämnd •Gemensam överförmyndarnämnd •Gemensam räddningsnämnd *Inkl. underliggande* •Piteå Kommunföretag AB (koncernen) *Inkl. underliggande*
Enkelt att bo attraktivt	•Piteå kommunkoncern •Kommunstyrelsen •Kultur- och fritidsnämnden •Miljö och tillsynsnämnden •Samhällsbyggnadsnämnden •Socialnämnden •AB PiteBo •AB PiteEnergi (koncernen) •Piteå Renhållning och Vatten AB
Enkelt att känna sig trygg och uppskattad	•Piteå kommunkoncern •Kommunstyrelsen •Barn- och utbildningsnämnden •Fastighets- och servicenämnden •Kultur- och fritidsnämnden •Miljö och tillsynsnämnden •Samhällsbyggnadsnämnden •Socialnämnden •Gemensam överförmyndarnämnd •Gemensam räddningsnämnd •AB PiteBo •AB PiteEnergi (koncernen) •Piteå Näringsfastigheter AB (koncernen) •Piteå Renhållning och Vatten AB
Enklare att ha mer av kul	•Piteå kommunkoncern •Kommunstyrelsen •Kultur- och fritidsnämnden •Samhällsbyggnadsnämnden •Piteå Näringsfastigheter AB (koncernen) •Piteå Science Park AB
Enkelt att vara företagare	•Piteå kommunkoncern •Kommunstyrelsen •Barn- och utbildningsnämnden •Miljö och tillsynsnämnden •Samhällsbyggnadsnämnden •AB PiteEnergi (koncernen) •Piteå Näringsfastigheter AB (koncernen) •Piteå Renhållning och Vatten AB •Piteå Hamn AB •Piteå Science Park AB

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer ska ge en relevant indikation om hur kommunens verksamhet och utveckling fungerar ur ett helhetsperspektiv, inom strategiskt viktiga områden. Nämnder och styrelser beslutar om indikatorer som är relevanta för respektive kärnverksamhet och beslutade insatsområden. Indikatorer beslutade av kommunfullmäktige ska minst årligen redovisas i årsredovisningen med senaste resultat fördelat på kön där det är möjligt.

Huvudregeln är att inga indikatorer fördelas ned till nämnder och styrelser förutom indikatorer som kan ha unika värden på flera nivåer.

Årsspecifika målvärden och dynamisk målsättning är så långt som möjligt satta utifrån ambitionen i Vision 2050, Piteå - Sveriges bästa plats att bo på! För att nå det bör Piteå kommun på lång sikt placera sig bland de 25 procent bästa kommunerna för alla indikatorer. Årsspecifika målvärden för dynamiska målsättningar som Topp 25 % i Sverige definieras när utfallsdata för Piteå och övriga kommuner publicerats. Fält markerade med streck (-) indikerar år då ingen data publiceras, oftast beroende på att en undersökning som indikatorn bygger på inte genomförs det året.

Det bästa för Piteå

Bemötande och service

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex, skala 1-100	81	≥90	≥90	≥90	
Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	83,4 %		-		Topp 25 % i Sverige
Beslut som fattas i kommunen upplevs vara transparenta, andel (%)	23,9 %		-		Topp 25 % i Sverige
Bra bemötande vid kontakt med politiker i kommunen, andel (%)	87,3 %		-		Topp 25 % i Sverige
Möjlighet att påverka inom de kommunala verksamheterna fungerar bra, andel (%)	31,8 %		-		Topp 25 % i Sverige

Kvalitet

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Verksamheternas bedömning av kvalitet, medelvärde					
Kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%)	78,2 %		-		Topp 25 % i Sverige
Skötsel av byggnader där kommunen har verksamhet fungerar bra i kommunen, andel (%)	61 %		-		Topp 25 % i Sverige

Målvärde för Verksamheternas bedömning av kvalitet beslutas efter första uppföljningen, dvs i samband med Strategisk plan 2027-2029.

Ekonomi

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Verksamheternas bedömning av ekonomin, medelvärde					
Resultatet i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, %	2,2 %	0 %	1 %	2 %	
Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	-69,1 mkr	≥0 mkr	≥0 mkr	≥0 mkr	
Likviditet, kommunens betalningsberedskap (inkl checkkredit) i antal dagar		30	30	30	
Soliditet inkl pensionsåtag. kommunkoncern, %	38,9 %				
Soliditet kommunkoncern, %	47,5 %				
Soliditet inkl pensionsåtag. kommun, %	50,2 %				
Soliditet kommun, %	67 %				
Soliditet koncernen Piteå Kommunföretag AB, %					
Soliditet bolag, %	-	-	-	-	
Räntabilitet på justerat eget kapital, %	-	-	-	-	
Justerat eget kapital (kommunen) som andel av skatter och generella statsbidrag, %		60 %	60 %	60 %	

Målvärde för Verksamheternas bedömning av ekonomin beslutas efter första uppföljningen, dvs i samband med Strategisk plan 2027-2029.

Soliditet och räntabilitet redovisas per bolag.

Personal

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Sjukfrånvaro, %	6,8 %	≤5,5 %	≤5,5 %	≤5,5 %	
Andel heltidstjänster, %	90,8 %	≥95 %	≥95 %	≥95 %	
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	96,2 %	100 %	100 %	100 %	
Pensionsålder, medelvärde	64,5	65	65	65	
Verksamheternas bedömning av attraktiv arbetsgivare, medelvärde					

Målvärde för Verksamheternas bedömning av attraktiv arbetsgivare beslutas efter första uppföljningen, dvs i samband med Strategisk plan 2027-2029.

Enkelt att bo attraktivt

Bygga

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året i kommunen, antal	17				
Färdigställda bostäder i småhus under året i kommunen, antal	18				
Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar	24				Topp 25 % i Sverige
Tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	90,3 %				Topp 25 % i Sverige

Boendemiljö

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Kan rekommendera andra att flytta till kommunen, andel (%)	69,1 %		-		Topp 25 % i Sverige
Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	94,6 %		-		Topp 25 % i Sverige
Bra tillgång till kommunal service utanför kommunens centralort, andel (%)	71,5 %		-		Topp 25 % i Sverige

Hållbara resor

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	24,6 %				Topp 25 % i Sverige
Skötsel av gator och vägar fungerar bra i kommunen, andel (%)	67,9 %		-		Topp 25 % i Sverige
Möjligheterna att enkelt använda kollektivtrafik för vardagliga resor är bra, andel (%)	37,2 %		-		Topp 25 % i Sverige
Skötsel av gång- och cykelvägar fungerar bra i kommunen, andel (%)	74,9 %		-		Topp 25 % i Sverige

Klimat och livsmiljö

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Andel kvävedioxid i luften i förhållande till miljökvalitetsnorm	12,2 µg/m3	<40 µg/m3	<40 µg/m3	<40 µg/m3	
Andel partiklar i luften i förhållande till miljökvalitetsnorm	23,5 µg/m3	<40 µg/m3	<40 µg/m3	<40 µg/m3	
Miljöbästa kommun, placering enligt Aktuell Hållbarhet	89				Topp 25 % i Sverige
Utsläpp av växthusgaser inom kommunens gränser, ton CO2-ekv/inv	3,91				Topp 25 % i Sverige
Skyddad natur land, andel (%)	1,5 %				

Enkelt att känna sig trygg och uppskattad

Demokrati och tillit

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	62,2 %		-		Topp 25 % i Sverige
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	65				Topp 25 % i Sverige
Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	20,9 %		-		Topp 25 % i Sverige
Man kan generellt lita på människor, andel (%)	66,8 %		-		Topp 25 % i Sverige
Möjlighet att vara den man är och leva det liv man vill leva, andel (%)	88,9 %		-		Topp 25 % i Sverige
Kommunens anställda upplevs arbeta för kommunens bästa, andel(%)	58,5 %		-		Topp 25 % i Sverige
Möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra, andel (%)	33,8 %		-		Topp 25 % i Sverige

Trygghet och säkerhet

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Räddningstjänsten i kommunen fungerar bra, andel (%)	97,1 %		-		Topp 25 % i Sverige
Skötsel av allmänna platser fungerar bra i kommunen, andel (%)	82,3 %		-		Topp 25 % i Sverige
Få problem med narkotikahandel i kommunen, andel (%)	45,8 %		-		Topp 25 % i Sverige
Anmälda brott totalt, antal/100 000 inv	7 512				Bästa 25 % i Sverige
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)	18,3 %				Bästa 25 % i Sverige
Säkerheten på gång- och cykelvägar är bra, andel (%)	82 %				Topp 25 % i Sverige

Hälsa och välbefinnande

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	75,5 %	90 %	90 %	90 %	Topp 25 % i Sverige
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef.	2 %				Lägsta 25 % i Sverige
Valdistrikt med lägst valdeltagande i senaste kommunalval, andel (%)	75,4 %				Topp 25 % i Sverige
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	0,4 %				Lägsta 25 % i Sverige
Personer i kommunens aktivitetsansvar, andel (%) av inv 16-19 år	11 %				Topp 25 % i Sverige

Enklare att ha mer av kul

Kultur

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet är bra, andel (%)	56,7 %		-		Topp 25 % i Sverige
Deltagande i kultur, andel (%)	23,1 %				Topp 25 % i Sverige
Studieförbundens deltagartimmar inom kultur, antal/inv	2,08				Topp 25 % i Sverige
Det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (%)	66 %		-		Topp 25 % i Sverige

Idrotts- och fritidsverksamhet

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	36				Topp 25 % i Sverige
Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%)	61,8				Topp 25 % i Sverige
Nöjdhet med kommunens utbud av idrotts- och fritidsverksamhet , andel (%)	66,7 %		-		Topp 25 % i Sverige
Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motions-anläggningar, andel (%)	77 %		-		Topp 25 % i Sverige
Bra utbud av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen, andel (%)	65,6 %		-		Topp 25 % i Sverige

Enkelt att vara företagare

Arbetsmarknad och tillväxt

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Bra möjlighet för kommunens invånare att ha ett arbete inom rimligt avstånd från bostaden, andel (%)	83,5 %		-		Topp 25 % i Sverige
Nystartade företag, antal/1000 invånare	9,2				Topp 25 % i Sverige
Bra möjlighet för kommunens invånare att bo kvar i kommunen och genomföra eftergymnasiala studier, andel (%)	61,7 %		-		Topp 25 % i Sverige
Branschbredd, andel (%)	50,4 %				Topp 25 % i Sverige
Bruttoregionprodukt, kommun (BRP), 1000 kr/sysselsatt	1 062				Topp 25 % i Sverige

Företagsklimat

Indikatorer	Senaste utfall	Målvärde 2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027	Dynamisk målsättning
Företagsklimatet i kommun, kommunens service till företagen, NKI Insikt	79				Topp 25 % i Sverige
Företagsklimatet i kommunen, Svenskt Näringsliv (ranking)	273	≤199	≤125	≤72	Topp 25 % i Sverige
Sammanfatta omdöme om företagsklimatet i kommunen, skala 1-6	2,85	3,2	3,6	4,0	Topp 25 % i Sverige

Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda - revidering

§15

24KS773

...

Piteå kommun

Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda	Föreskrift	2025-02-10 § xxx	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Kommunledningsförvaltningen	12	24KS773	2027-12-31
Dokumentinformation	Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda		
Dokumentet gäller för	Piteå kommuns förtroendevalda		

Piteå kommun

Innehåll

1 Allmänna bestämmelser 2
1.1 Tolkning av bestämmelserna 2
2 Ersättning och arvoden 3
2.1 Ersättningsberättigade uppdrag 3
2.1.1 Sammanträden 3
2.1.2 Förrättningar 3
2.2 Ersättningens storlek 4
2.2.1 Sammanträden och förrättningar 4
2.2.2 Förlorad arbetsinkomst 4
2.2.3 Ersättning till valförrättare och röstmottagare 5
2.3 Årsarvode 5
2.3.1 Årsarvode nivå 1 5
2.3.2 Årsarvode nivå 2 6
2.3.3 Årsarvode nivå 3 6
2.3.4 Årsarvode nivå 4 6
2.3.5 Vice ordförande och ledamot i utskott 7
2.3.6 Partigruppledararvode 7
2.3.7 Arvode för ledamöter i bolagens styrelser 7
3 Specifika regler 8
3.1 Semester 8
3.2 Förlorad semesterförmån 8
3.3 Förlorad ersättning vid särskilda arbetsförhållanden 8
3.4 Förlorad ersättning vid restid 8
3.5 Frånvaro 8
3.6 Föräldraledighet 8
3.7 Fördelning av arvode 8
4 Pensionsförmån 9
4.1 Pensionsförmån på ersättning och arvode. 9
4.2 Förlorad pensionsförmån 9
5. Ersättning för kostnader 10
5.1 Resekostnader och traktamenten 10
5.2 Kostnad för barntillsyn 10
5.3 Kostnad för vård och tillsyn av person med funktionsnedsättning eller svårt sjuk person. 10
5.4 Särskilda kostnader för förtroendevald med funktionsnedsättning 10
5.5 Övriga kostnader 11
6. Administrativa bestämmelser 12
6.1. Begäran om ersättning 12
6.2. Begäran om förlorad arbetsinkomst 12
6.3. Utbetalning 12
6.4. Reglering av arvodes- eller ersättningsskuld 12
6.5. Omräkning 12
7. Teknisk utrustning 14

1 Allmänna bestämmelser

Dessa bestämmelser gäller för förtroendevalda som avses i 4 kap 1 § kommunallagen (2017:725) samt för personer med andra uppdrag med anknytning till kommunen i den utsträckning som kommunfullmäktige beslutar.

Bestämmelserna gäller även företrädare som utsetts att representera sin organisation i kommunala råd där kommunfullmäktige antagit särskilt reglemente. ~~De har rätt till arvode för sammanträde där protokoll eller anteckningar förs av sekreterare.~~

I skattehänseende räknas arvoden och ersättningar enligt dessa bestämmelser som inkomst av tjänst. De är sjukpenning- och pensionsgrundande enligt lagen om allmän försäkring. Kommunen betalar arbetsgivaravgifter enligt lag.

Kostnaderna för arvoden och ersättningar belastar den nämnd eller den instans den förtroendevalde vid varje tillfälle representerar.

1.1 Tolkning av bestämmelserna

När tillämning av dessa bestämmelser kräver tolkning eller beslut, beslutar Kommunstyrelsen eller den Kommunstyrelsen delegerat beslutanderätt till i frågan.

2 Ersättning och arvoden

Arvode betalas till förtroendevald som har ett uppdrag som enligt dessa bestämmelser berättigar till årsarvode. För deltagande på sammanträde eller förrättning som inte omfattas av arvode får förtroendevald ersättning. Förtroendevald som utses av nämnd eller fullmäktige att representera nämnd/fullmäktige i annat än sammanträde i den egna nämnden/fullmäktige, får ersättning för detta utöver ordinarie arvode.

Förtroendevald får därutöver ersättning för kostnader eller förlorade förmån som föranleds av sammanträde, förrättning eller årsarvoderat uppdrag.

Om förtroendevald får ersättning för kostnader, förrättnings- eller sammanträdesersättning från annan betalas ingen ersättning för samma uppdrag från Piteå kommun.

2.1 Ersättningsberättigade uppdrag

2.1.1 Sammanträden

Tjänstgörande ledamöter och ersättare samt övriga ersättare som särskilt kallas till sammanträde har rätt till sammanträdesersättning för:

- sammanträde med Kommunfullmäktige
- sammanträde med Kommunstyrelsen och övriga nämnder
- sammanträde med av Kommunfullmäktige utsedda utredningskommittéer
- fullmäktigeberedning
- nämndutskott och nämndberedningar
- presidiemöte i fullmäktige eller nämnd
- revisorernas sammanträden

Ersättning vid sammanträde inkluderar inläsning av handlingar.
Ersättare som inte tjänstgör och andra förtroendevalda har rätt till reseersättning om de fått rätt att närvara.

2.1.2 Förrättningar

Förtroendevalda har efter beslut av Kommunfullmäktige, revisionen, nämnd eller kommunstyrelsens ordförande ~~kommunchef~~ rätt till förrättningsersättning för:

- Högst ett partigruppmöte per ~~som hålls med anledning av~~ kommunfullmäktigesammanträde.
- Sammanträden med brukar- och samverkansråd.
- Utbildning, konferens, studiebesök, studieresa, kurs eller liknande, efter beslut av Kommunfullmäktige eller nämnd. ~~eller förvaltningschef~~.
- Uppdrag från Kommunfullmäktige eller nämnd exempelvis protokollsjustering, kontaktpolitiker, informationsmöte eller liknande som rör kommunal angelägenhet och har ett direkt samband med det kommunala förtroendeuppdraget samt granskningsuppgifter inom ramen för revisionsuppdraget.

- Överläggning med företrädare för kommunen, personalorganisation, utomstående organisation eller annan motpart till kommunen efter kallelse. ~~från kommunchef eller förvaltningschef.~~
- Samordningsträffar med ordförande och vice ordförande för Kommunfullmäktige och nämnder.

2.2 Ersättningens storlek

Ersättningsbelopp i kronor för sammanträdesersättning, förrättningsersättning, maxbelopp för förlorad arbetsinkomst specificeras i bilaga 1 som årligen omräknas. Förtroendevald är berättigad till ersättning för minst den tid som framgår i kallelsen. Ersättare som träder in under pågående sammanträde utan kallelse erhåller ersättning för faktiskt tjänstgjord tid.

2.2.1 Sammanträden och förrättningar

Förtroendevalda har rätt till ersättning för sammanträden enligt följande:

• Sammanträde upp till 1 timme	1/2 sammanträdesersättning,
• Sammanträde över 1 timme	1/1 sammanträdesersättning

Förtroendevalda har rätt till ersättning för förrättningar enligt följande:

• KF Partigruppmöte	1/2 förrättningsersättning
• Protokolljustering	1/4 förrättningsersättning
• Annan förrättning per påbörjad timme	1/8 förrättningsersättning

~~Sammanträdes~~Ersättning är maximerat till 1/1 hel sammanträdesersättning per dag oavsett antal sammanträden och förrättningar.

Förtroendevald som har årsarvode nivå 1 - 4 kan ha begränsningar i rätten till sammanträdes- och förrättningsersättning enligt bestämmelser under Årsarvode.

2.2.2 Förlorad arbetsinkomst

Förtroendevalda har rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst vid sammanträden och förrättningar enligt följande:

	Upp till:
• Sammanträde upp till 1 timme	1/2 maxbelopp
• Sammanträde över 1 timme	1/1 maxbelopp
• KF Partigruppmöte	1/1 maxbelopp
• Protokolljustering	1/4 maxbelopp
• Förrättning upp till 1 timme	1/2 maxbelopp
• Förrättning över 1 timme	1/1 maxbelopp

Uppdrag som fullgörs på ledig tid ger inte rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst. Förlorad arbetsinkomst ska alltid vid förfrågan kunna styrkas genom intyg från arbetsgivare.

För förtroendevald som kan visa att arbetsinkomst förlorats men inte med vilket belopp, ska ersättning beräknas på grundval av aktuell årsinkomst enligt följande:

årsinkomst = ersättning per dag
260

2.2.3 Ersättning till valförrättare och röstmottagare

Valförrättare och röstmottagare ersätts med en grundersättning per timme enligt bilaga 1. Lördag och söndag samt röd dag ersätts med 20 procent extra.

Uppdrag	Grundersättning
Ordförande och vice ordförande i valdistrikt	120 %
Valförrättare i valdistrikt	100 %
Röstmottagare	100 %

Ordförande i valdistrikt har schablonarvode på 5 timmar för förberedelse av val och vallokal. Utbildning av valförrättare och röstmottagare ersätts med 4 timmar. Valförrättare och röstmottagare har rätt till ersättning för resekostnader och traktamenten.

2.3 Årsarvode

Arvodesbelopp i kronor för helt årsarvode specificeras i bilaga 1.

Kommunstyrelsen kan fatta särskilt beslut om årsarvode till förtroendevald som innehar fler än ett kommunalt uppdrag om de tillsammans uppgår till minst 40 procent av kommunalrådsarvodet. Vid sådant beslut räknas den förtroendevalda som årsarvoderad nivå 2. Vid bedömningen av den sammanlagda tiden ska alla årsarvoderade kommunala uppdrag medräknas. Det sammanlagda årsarvodet inklusive gruppledararvode får inte överstiga 75 procent av kommunalrådsårsarvodet. Det särskilda beslutet har företräde över grundnivåerna i detta dokument.

Årsarvoderad har inte rätt till ersättning för uppdrag som ingår i årsarvodet förutom ersättning för kostnader (avsnitt 5).

2.3.1 Årsarvode nivå 1

Förtroendevald som fullgör ett eller fler uppdrag som tillsammans uppgår till över 75 procent av heltid har rätt till årsarvode enligt följande:

Kommunstyrelse, ordförande Tillika kommunalråd	100 % årsarvode
Kommunstyrelse, 1:e vice ordförande Tillika kommunalråd	100 % årsarvode

I årsarvode nivå 1 ingår ersättning för alla uppdrag inom primärkommunen.

2.3.2 Årsarvode nivå 2

Förtroendevald som fullgör ett eller fler uppdrag som tillsammans uppgår till över 40 procent men inte mer än 75 procent av helt årsarvode har rätt till årsarvode enligt följande:

Socialnämnd, ordförande	57 % av årsarvode
Barn- och utbildningsnämnd, ordförande	47 %
Samhällsbyggnadsnämnd, ordförande	47 %

I årsarvode nivå 2 ingår ersättning för alla åtaganden inom nämndens verksamhetsområde som krävs för att fullgöra uppdraget ~~som ordförande~~, inklusive förrättning vid styrgrupp och politisk referensgrupp. Även presidiemöte och protokollsjustering samt samordningsträffar med nämndernas ordförande ingår i årsarvodet.

2.3.3 Årsarvode nivå 3

Förtroendevald som fullgör ett eller fler uppdrag som tillsammans arvoderas till över 7 procent, men inte mer än 40 procent av helt årsarvode, har rätt till årsarvode enligt följande:

Kommunstyrelsen	
- Kommunstyrelse, 2:e vice ordförande	18 % av årsarvode
- Arbets- och personalutskott, ledamot	13 %
Kommunfullmäktige och andra nämnder	
- Kommunfullmäktige, ordförande	17 % av årsarvode
- Kultur- och fritidsnämnd, ordförande	22 %
- Miljö- och tillsynsnämnd, ordförande	17 %
- Fastighets- och servicenämnd, ordförande	17 %
- Gemensam Räddningsnämnd, ordförande	17 %
- Gemensam Överförmyndarnämnd, ordförande	17 %
- Valnämnd, ordförande – valår	13 %
- Socialnämnd, vice ordförande	12 %
- Barn och utbildningsnämnd, vice ordförande	10 %
- Samhällsbyggnadsnämnd, vice ordförande	10 %

I årsarvode nivå 3 ingår överläggning med företrädare för kommunen (förutom förrättning vid styrgrupp och politisk referensgrupp för nämndöverskridande projekt), personalorganisation, utomstående organisation eller annan motpart till kommunen samt samordningsträffar med nämndernas ordförande. Även presidiemöte och protokollsjustering ingår i årsarvodet.

2.3.4 Årsarvode nivå 4

Förtroendevald som fullgör ett eller fler uppdrag som tillsammans arvoderas mindre än 7 procent av helt årsarvode har rätt till årsarvode enligt följande:

- Valnämnd, ordförande – icke valår	5 % av årsarvode
- Gemensam Kost och servicenämnd, ordförande	5 %
- Revision, ordförande	7 %
- Revision, vice ordförande	5 %

- Revisor 3,5 %

I årsarvode nivå 4 ingår överläggning med förvaltningschef eller annan anställd vid det kommunala organ den förtroendevalde själv tillhör, presidiemöte samt protokollsjustering.

2.3.5 Vice ordförande och ledamot i utskott

Arvode för vice ordförande utbetalas med 20 procent av ordförandes årliga arvode och detta inkluderar eventuellt arvode för plats i utskott. Arvode för ledamot i utskott utbetalas med 5 procent av ordförandes årliga arvode.

Grunden för ersättning och arvode är samma som för årsarvode nivå 4 förutom för vice ordförande i Socialnämnden, Barn och utbildningsnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden, som ingår i årsarvode nivå 3.

2.3.6 Partigruppledararvode

Gruppledare för varje parti eller partigrupp har rätt till arvode. Arvode beräknas utifrån hur många platser varje parti har i Kommunfullmäktige enligt följande:

Antal ledamöter	~~grund~~belopp per plats
Plats 1:	~~100 %~~ 12,6% av årsarvode
Plats 2 och uppåt	~~8,5 %~~ 1,07% av årsarvode

~~Aktuellt grundbelopp redovisas i bilaga 1.~~

Gruppledararvodet utgör, utöver det som är angivet för respektive årsarvodesnivå, ersättning för partigruppmöten och gruppledarträffar. ~~samt andra möten och överläggningar som är kopplade till gruppledaruppdraget.~~

I gruppledararvodet ingår att informera övriga fullmäktigeledamöter i sin fullmäktigegrupp om vad som behandlas på gruppledarträffar samt andra möten och överläggningar som är kopplade till gruppledaruppdraget.

Gruppledararvodet kan fördelas fritt mellan en eller flera personer efter önskemål från respektive parti eller grupp av partier.

2.3.7 Arvode för ledamöter i bolagens styrelser

Beslut om ersättning till ledamöter i bolagens styrelser fattas på årsstämma för respektive bolag.

3 Specifika regler

3.1 Semester

Årsarvoderade förtroendevalda har rätt till ledighet motsvarande anställdas regler om semester i allmänna bestämmelser och registreras som månadsanställd med månadslön. Ledigheten ska förläggas på sådant sätt att uppdraget kan fullgöras.

3.2 Förlorad semesterförmån

Förtroendevald har rätt till ersättning för förlorad semesterförmån om hen tar tjänstledigt från sin ordinarie sysselsättning när hen genomför förtroendeuppdrag för Piteå kommun i så stor omfattning att tjänstledigheten minskar antalet betalda semesterdagar:

a) förlorad semesterersättning, maximalt 12 procent på utbetald ersättning för förlorad arbetsinkomst
b) förlorad semesterdag, maximalt samma belopp som maxbeloppet för förlorad arbetsförtjänst.

3.3 Förlorad ersättning vid särskilda arbetsförhållanden

Rätten till ersättning för förlorad arbetsinkomst och förlorad semesterförmån omfattar nödvändig ledighet för förtroendevalda med speciella arbetstider eller särskilda arbetsförhållanden i övrigt när det inte kan anses skäligt att de förtroendevalda fullgör sina ordinarie arbetsuppgifter i direkt anslutning till sammanträdet eller motsvarande.

3.4 Förlorad ersättning vid restid

Rätten till ersättning för förlorad arbetsinkomst och förlorad semesterförmån omfattar tid för resa till och från sammanträde eller förrättning.

3.5 Frånvaro

Om en förtroendevald med årsarvode, är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag under mer än 30 kalenderdagar, ska arvodet minskas i motsvarande omfattning. Sådant förhinder ska anmälas till aktuell förvaltning. Det minskade årsarvodet betalas då i stället till den som nämnden utsett att tjänstgöra i hens ställe.

Till årsarvoderad förtroendevald nivå 1 och 2 som på grund av sjukdom är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag betalas sjuklön som för anställda gr 1 enligt Allmänna bestämmelser.

3.6 Föräldraledighet

Årsarvoderad förtroendevald nivå 1 och 2 kan vara föräldralediga. Ersättning betalas ut på samma sätt som för anställda, vilket innebär kompensation upp till 80 procent av den tidigare arvodesnivån.

3.7 Fördelning av arvode

Avgår en förtroendevald, som har rätt till årsarvode, fördelas arvodet mellan denne och efterträdaren i förhållande till den tid var och en innehaft uppdraget. Tidpunkt för avgång är

den dag då Kommunfullmäktige beviljar den förtroendevaldes avsägelse om inte annan tidpunkt angivits i beslutet.

4 Pensionsförmån

4.1 Pensionsförmån på ersättning och arvode.

Bestämmelser för pensionsförmån regleras i bestämmelser för omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18) och eventuellt tidigare avtal.

Pensionsavgiften grundas på utbetalda ersättningar och arvoden. Det som avsätts (2021) är 4,5 procent[1] på pensionsgrundande inkomst under 7,5 inkomstbasbelopp (IBB) och 30 procent[1] på delar över 7,5 IBB. Ingen inträdesålder finns, det gäller från första intjänande kronan.

Pensionsavgift som understiger 1,5 procent av IBB utbetalas som ersättning. Om pensionsavgiften är högre avsätts den kalenderårsvis, senast 31 mars, till en pensionsbehållning hos kommunen.

Pensionsavgiften kan inte betalas till tjänstepensionsförsäkring p.g.a. begränsningar i inkomstskattelagen.

Ansökan om utbetalning görs skriftligt till Kommunstyrelsen som är pensionsmyndighet. Utbetalning sker tidigast från den tidpunkt då allmän pension kan utbetalas.

Avgiftsbestämd ålderspension – pensionsbehållning kan utbetalas som engångsersättning om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av IBB.

4.2 Förlorad pensionsförmån

Pensionsersättningen är schabloniserad och utgör 4,5 procent[2]. Den beräknas på den ersättning för förlorad arbetsförtjänst som betalats ut till den förtroendevalde under året. Nivån på pensionsersättningen ska följa storleken på pensionsavgiften enligt tjänstepensionsavtalet AKAP-KL som gäller för kommunens anställda. Schabloniserad pensionsersättning utbetalas varje månad.

De förtroendevalda som har en lön som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp i sitt ordinarie arbete, har möjlighet att ansöka om kompensation på lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp. Den ordinarie lönen och den högre pensionsavsättningen ska då styrkas. Kommunen ersätter då maximalt enligt tjänstepensionsavtal AKAP-KL och AKAP-KR.

Pensionsersättningen för lön som överstiger 7,5 IBB betalas ut kontant en gång per år, året efter det år förlusten hänför sig till. Ansökan görs på särskild blankett. Sådan förlust ska styrkas genom intyg från arbetsgivaren och ha inkommit till Piteå kommun, senast 31 mars året efter det år förlusten hänför sig till. Vid utbetalningen ska det tydligt framgå att beloppet avser ersättning för förlorad pension. Varje förtroendevald har sedan själv ansvaret för att förvalta den utbetalda pensionsersättningen på det sätt man finner lämpligt.

[1&2] Gällande avtal har företräde.

Ovanstående ersättningsregler gäller på samma sätt oavsett om pensionsförlusten hänför sig till anställning, uppdrag eller egen näringsverksamhet.

5. Ersättning för kostnader

5.1 Resekostnader och traktamenten

Förtroendevalda har rätt till ersättning för resekostnader inom sammanträden oavsett antal kilometer, samt resor till/från sammanträden om resvägen mellan folkbokförd adress och sammanträdeslokalen är sex kilometer eller mer. Kostnader för resor till/från och inom sammanträden och förrättningar ersätts enligt de grunder som fastställs för kommunens arbetstagare. Vid förrättningar utanför kommunen tillämpas de resekostnads- och traktamentsbestämmelser som gäller för kommunens arbetstagare.

Vid uträkning av färdtidsersättning fastställs timlönen för förtroendevalda enligt bilaga 1. Timlönen omräknas årligen.

5.2 Kostnad för barntillsyn

Förtroendevald som på grund av sammanträde eller förrättning har haft extra kostnader för barnpassning har rätt till ersättning enligt timkostnad i bilaga 1 för det antal timmar som barnpassning krävts. Ersättning ska kunna styrkas och betalas inte om tillsynen har utförts av person som tillhör den förtroendevaldes hushåll.

Ersättning för barnpassning kan inte utgå för samma tid som den förtroendevalde uppbär ersättning för förlorad arbetsinkomst.

5.3 Kostnad för vård och tillsyn av person med funktionsnedsättning eller svårt sjuk person.

Förtroendevald som på grund av sammanträde eller förrättning har haft extra kostnader för vård och tillsyn av person med funktionsnedsättning eller svårt sjuk person som vistas i den förtroendevaldes bostad har rätt till ersättning enligt timkostnad i bilaga 1 för det antal timmar som vård och tillsyn krävts. Ersättning ska kunna styrkas och betalas inte om vård eller tillsyn har utförts av person som tillhör den förtroendevaldes hushåll.

Ersättning för vård och tillsyn kan inte utgå för samma tid som den förtroendevalde får ersättning för förlorad arbetsinkomst.

5.4 Särskilda kostnader för förtroendevald med funktionsnedsättning

Ersättning betalas till förtroendevald med funktionsnedsättning för de särskilda kostnader som uppkommit till följd av deltagande vid sammanträden eller förrättning och som inte ersätts på annat sätt. Häri ingår kostnader för t.ex. resor, ledsagare, tolk, hjälp med inläsning och uppläsning av handlingar och liknande. Ersättning betalas dock med högst det belopp som motsvarar en inkomst av 7,5 basbelopp delat på 260 (dagar) per tillfälle.

5.5 Övriga kostnader

För andra kostnader än som avses i avsnitt 5 betalas ersättning om den förtroendevalde kan visa att särskilda skäl funnits för dessa kostnader.

Ersättning betalas inte om den förtroendevalde haft rimliga möjligheter att genom omdisponering av arbete eller på annat sätt kunnat förhindra att kostnaderna uppkommit. Sådana kostnader ska styrkas och godkännas av ordförande.

6. Administrativa bestämmelser

6.1. Begäran om ersättning

För att få ersättning för sammanträden och förrättningar ska den förtroendevalde rapportera i kommunens system för tidrapportering så snart som möjligt, dock senast 6 månader efter förrättningen eller sammanträdet.

För att få ersättning för förluster eller kostnader ska den förtroendevalde kunna styrka dessa. Förluster eller kostnader ska anmälas till ansvarig förvaltning, senast 6 månader efter kostnaden uppkommit.

6.2. Begäran om förlorad arbetsinkomst

Begäran om ersättning för förlorad arbetsinkomst ska registreras i kommunens system för tidrapportering.

Begäran om ersättning för förlorad arbetsinkomst eller andra ersättningar enligt dessa bestämmelser ska lämnas in senast inom 6 månader från dagen för sammanträde eller förrättning när förlusten uppstått.

Begäran om ersättning för förlorad semesterförmån ska lämnas in senast inom två år från dagen för sammanträde eller förrättning när förlusten uppstått.

6.3. Utbetalning

Årsarvoden betalas ut med en tolftedel per månad. Övriga ekonomiska förmåner betalas i efterskott vid ordinarie månadsutbetalning.

6.4. Reglering av arvodes- eller ersättningsskuld

Förtroendevald som mottagit för stort arvode eller ersättning ska återbetala detta. Skulden kan regleras direkt eller delas upp på fyra månader.

6.5. Omräkning

Följande belopp i bilaga 1 justeras årligen med hänsyn till löneavtal för anställda enligt följande:

- Ersättning för sammanträden m.m., punkt 2.1.1. Beloppen avrundas till närmaste heltal kronor.
- Ersättning för förrättning m.m., punkt 2.1.1. Beloppen avrundas till närmaste heltal kronor.
- Maxbelopp enligt 2.1.2. Beloppen avrundas till närmaste heltal kronor.
- Årsarvoden enligt punkt 3. Beloppen avrundas till närmaste 100-tal kronor.
- Grundarvode per timme. Beloppen avrundas till närmaste heltal kronor.
- Timlön för färdtidsersättning punkt 5.1. Beloppen avrundas till närmaste heltal kronor.

Tolkning av löneöverenskommelserna och dess konsekvenser för omräkningarna görs av

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott, som också fastställer beloppen. Avsikten är att den procentuella justeringen av arvoden ska följa den genomsnittliga procentuella löneökningen för anställda hos Piteå kommun.

7. Teknisk utrustning

Förtroendevald som har uppdrag som ledamot eller ersättare i Kommunfullmäktige, nämnd eller kommunalt bolag har rätt att förfoga över lämplig teknisk utrustning för att läsa handlingar, göra anteckningar, läsa e-post, delta i digitala möten, votera, digitalt justera protokoll samt rapportera tjänstgöring.

Ordförande för Kommunfullmäktige, nämnd och kommunala bolag har förutom funktioner för ledamot rätt till utrustning för att skapa och redigera dokument, läsa på intranätet, delta i interna samarbetsytor, leda sammanträden och sköta enklare administrativa uppgifter som kan följa av uppdraget.

Rätt till teknisk utrustning gäller inte ledamöter i valnämnd och externa ledamöter i samverkans- och brukarråd.

Antagen i KF 2014-12-15 § 202
Uppräkning i KSAPU 2015-06-23 § 100
Ändring i KF 2017-09-25 § 196
Revidering i KF 2018-12-17 §
Revidering i KF 2019-03-18 § 64
Revidering i KF 2020-06-22 § 136
Uppräkning i KSAPU 2020-12-15 § 193
Revidering i KF 2021-11-29 §
Revidering i KF 2022-11-28 § 160
Redaktionell ändring KLF punkt 3.2 2023-01-12
Revidering i KF 2023-12-14 § 328
Revidering i KF 2025-02-13 §

Kommunal hyresgaranti och borgensåtagande
§16
24KS815

...

Norrbus - Reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten

§17

24KS650

...

Från: Nämnd Kommunstyrelsen <kommunstyrelsen@pitea.se>
Till: Diariet KS <diarietks@pitea.se>
Ämne: VB: Beslut NK styrelse § 59 Norrbus-reviderad överenskommelse
Skickat: 2024-10-02 08:13:54

Från: Elvir Horic <Elvir.Horic@pitea.se> för Kommunledning Officiell brevlåda <Kommun@pitea.se>
Skickat: den 1 oktober 2024 16:51
Till: Nämnd Kommunstyrelsen <kommunstyrelsen@pitea.se>
Ämne: VB: Beslut NK styrelse § 59 Norrbus-reviderad överenskommelse

---

Från: Norrbottens Kommuner (Info) <info@kfbd.se>
Skickat: den 1 oktober 2024 15:16
Ämne: Beslut NK styrelse § 59 Norrbus-reviderad överenskommelse

VARNING: Detta e-postmeddelande kommer från en extern avsändare. Klicka inte på länkar och öppna inte bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att innehållet är säkert.

Hej,
Styrelsen för Norrbottens Kommuner har beslutat 2024-09-26 att rekommendera kommunerna att anta Norrbus-reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten på övergripande nivå.

Bifogar beslutsunderlag samt Norrbus-reviderad överenskommelse.

För vidarebefordran till kommunfullmäktige för beslut.

Med vänlig hälsning
Ulrika Larsson
Förbundssekreterare

mindre logga

Telefon: 070 - 693 54 29
E-post: ulrika.larsson@kfbd.se

Postadress:
Box 947, 971 28 Luleå
www.norrbottenskommuner.se

Norrbottens Kommuner är en intresseorganisation som företräder landets 14 nordligaste kommuner.
Vi verkar för ett utökat kommunalt samarbete och ett hållbart samhällsbygge.
I samverkan skapar vi konkurrenskraftiga arenor för dialog och kunskapsutveckling.
Vi ger Norrbottens kommuner en samlad och tydlig röst, både hemma och ute i världen.

§ 59

Norrbus – reviderad överenskommelse

Styrelsens beslut
Norrbottens Kommuners styrelse beslutar att

- rekommendera kommunerna att anta Norrbus-reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten på övergripande nivå

Sammanfattning
Sedan 2008 har länets samtliga kommuner (socialtjänst och skola) och Region Norrbotten en överenskommelse om samverkan kring barn och unga.

En reviderad överenskommelse har utformats med förslag att gälla från och med 2025-01-01. Fokus i Norrbussamverkan är den lokala processen, där både ett främjande/förebyggande perspektiv samt individperspektiv formerats. Centralt är även att en länsövergripande samverkan ska utvecklas i barn- och ungafrågorna. Uppföljning av Norrbus ska ske varje år.

Ärendet

Eva Lakso, avdelningschef Socialvälfärd, och Annica Henriksson, avdelningschef Utbildning och arbetsmarknad, informerar i ärendet.

Bakgrund
Länets 14 kommuner och Region Norrbotten har sedan 2008 en överenskommelse om samverkan kring barn och unga, Norrbus. Överenskommelsen utvärderades 2019 där det konstaterades att den användes och uppskattades av aktörerna. Det fanns dock behov av viss utveckling och revitalisering.

Hösten 2022 beslutade Politiska samverkansberedningen att en uppdatering av Norrbusövernskommelsen skulle ske. Uppdraget har i samverkan samordnats av Norrbottens Kommuner och Region Norrbotten, med processtöd av konsultföretag.

Ett inriktningsdokument formerades och redovisades vid Länsstyrgruppen och Politiska samverkansberedningen under senhösten 2023. Inriktningen tillstyrktes som grund för framtagande av en ny överenskommelse.

Aktuellt
En reviderad överenskommelse om Norrbus har utformats.

Målgruppen omfattar alla barn och unga upp till 20 års ålder, som är i behov av samordnade insatser från verksamheter inom Region Norrbotten och kommunerna i länet. Ett antal vägledande principer och förhållningssätt har tagits fram för att samverkan och samarbete ska fungera och vara värdeskapande för alla berörda.

Detta dokumentet har signerats genom digitala signeringstjänsten GetAccept
Fingerprint: 1f1962acaf0acc20875b219df4a53049128fd5e1243430e35a307ce970eac1927ee3c41f90d2edf8de3f252e99a3d8c3aca51fef0ea464b258a209cf64f11209

En samverkansprocess har utformats på regional, länsdelsnivå och lokal nivå. Norrbussamverkan har fokus på den lokala processen. Samverkan ska ske både kring tidiga insatser och när det finns mer omfattande behov av stöd. På lokal nivå ska ett Forum barn och unga utformas för kontinuerlig dialog och erfarenhetsutbyte. Syftet är att kunna agera förebyggande och i tidiga skeenden utifrån identifierade utmaningar. Norrbusmötet har fokus på den enskilda individen.

Den länsövergripande samverkan sker i gällande samverkansstruktur med Politiska samverkansberedningen och Länsstyrgruppen.

Uppföljning av Norrbusöverenskommelsen ska ske varje år. Uppföljningsmodellen, utformning av indikatorer samt annat stöd i samverkansprocessen sker inom Länsstyrgruppen och redovisas till Politiska samverkansberedningen våren 2025.

Förslaget till Norrbus – reviderad överenskommelse har tillstyrkts av Länsstyrgruppen 2024-08-21.

Politiska samverkansberedningen beslutade 2024-09-04, §31,

att rekommendera Regionstyrelsen att besluta att anta Norrbus-reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten

att rekommendera Norrbottens Kommuners styrelse besluta att rekommendera kommunerna att anta Norrbus-reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten på övergripande nivå

Förslag till beslut
Norrbottens Kommuners styrelse beslutar att

- rekommendera kommunerna att anta Norrbus-reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten på övergripande nivå

Beslutsunderlag
Bilaga Norrbus-reviderad överenskommelse 250101-org
Bilaga Protokoll Politiska samverkansberedningen 2024-09-04

Beslut skickas till
Kommunerna: Arjeplog, Arvidsjaur, Boden, Gällivare, Haparanda, Jokkmokk, Kalix, Kiruna, Luleå, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Överkalix och Övertorneå.
Eva Lakso
Annica Henriksson

Detta dokumentet har signerats genom digitala signeringstjänsten GetAccept.

§ 31

Norrbus – reviderad överenskommelse

Beslut

Politiska samverkansberedningen beslutar att

1. rekommendera Regionstyrelsen att besluta att anta Norrbus-reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten

2. rekommendera Norrbottens Kommuners styrelse besluta att rekommendera kommunerna att anta Norrbus-reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten på övergripande kommunnivå

Ärendet

Bakgrund

Länets 14 kommuner och Region Norrbotten har sedan 2008 en överenskommelse om samverkan kring barn och unga, Norrbus. Överenskommelsen utvärderades 2019 där det konstaterades att den användes och uppskattades av aktörerna. Det fanns dock behov av viss utveckling och revitalisering.

Hösten 2022 beslutade Politiska samverkansberedningen att en uppdatering av Norrbusöverenskommelsen skulle ske. Uppdraget har samordnats av Norrbottens Kommuner och Region Norrbotten, med processtöd av konsultföretag.

Ett inriktningsdokument med fortsatt samverkan i Norrbus struktur har formats och redovisats vid Länsstyrgruppen 231031 och vid Politiska samverkansberedningen 231117. Inriktningen tillstyrktes som grund för framtagande av en ny överenskommelse.

Aktuellt

En reviderad överenskommelse om Norrbus har utformats.

Målgruppen omfattar alla barn och unga upp till 20 års ålder, som är i behov av samordnade insatser från verksamheter inom Region Norrbotten och kommunerna i länet. Ett antal vägledande principer och förhållningssätt har tagits fram för att samverkan och samarbete ska fungera och vara värdeskapande för alla berörda.

En samverkansprocess har utformats på regional, länsdelsnivå och lokal nivå. Norrbussamverkan har fokus på den lokala processen. Samverkan ska ske både kring tidiga insatser och när det finns mer omfattande behov av stöd. På lokal nivå utformas ett Forum barn och unga för kontinuerlig dialog och erfarenhetsutbyte. Syftet är att kunna agera

Detta dokumentet har signerats genom digitala signeringstjänsten GetAccept.
Fingerprint: de9f2c7b3d7d61a3b429152603ed7a66bd1552d11188679e2cfceaed0bdd8dd6b1ab604ea9bcdbacce6a5194737d0fefa7f5bdc708fa5c66e6c2d1d292b90fdc

förebyggande och i tidiga skeden utifrån identifierade utmaningar. Norrbusmötet har fokus på den enskilda individen.

Den länsövergripande samverkan sker i gällande samverkansstruktur med Politiska samverkansberedningen och Länsstyrgruppen. Enligt tidigare beslut i Länsstyrgruppen kommer en särskild struktur "Målgrupp barn och unga" formeras från år 2025. I respektive länsdel ska även särskilda samverkansgrupper för barn och ungafrågor finnas.

Uppföljning av Norrbusöverenskommelsen ska ske årligen.

Uppföljningsmodell, utformning av indikatorer samt annat stöd i samverkansprocessen ska utformas inom Länsstyrgruppens struktur "Målgrupp barn och unga". Uppföljningen redovisas till Politiska samverkansberedningen våren 2025.

Norrbus reviderade överenskommelse gäller från och med 2025-01-01.

Förslaget till Norrbus – reviderad överenskommelse har tillstyrkts av Länsstyrgruppen 2024-08-21.

Beslutsunderlag

Bilaga Norrbus-reviderad överenskommelse 250101-org

Förslag till beslut

Politiska samverkansberedningen föreslås besluta att

1. rekommendera Regionstyrelsen att besluta att anta Norrbus-reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten

2. rekommendera Norrbottens Kommuners styrelse besluta att rekommendera kommunerna att anta Norrbus-reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten på övergripande kommunnivå

Detta dokumentet har signerats genom digitala signeringstjänsten GetAccept.
Fingerprint: de9f2c7b3d7d61a3b429152603ed7a66bd1552d11188679e2cfceaed0bdd8dd6b1ab604ea9bcdbaebe6a5194737d0fefa7f5bdc708fa5c66e6c2d1d292b90fdc

2025-01-01

Norrbus –

Reviderad överenskommelse

NORRBOTTENS KOMMUNER

REGION NORRBOTTEN

Norrbus – reviderad överenskommelse

Innehållsförteckning

INLEDNING 2

Samverkan för goda livsvillkor 2
Norrbus sedan 2008 2
Utveckling mot nära vård 2

MÅLGRUPP 3
SYFTE & MÅL 3
VÄGLEDANDE PRINCIPER OCH FÖRHÅLLNINGSSÄTT 3
AKTÖRER I SAMVERKAN 4

Skola 5
Socialtjänst 5
Primärvård 5
Specialistvård 6

SAMVERKAN I PRAKTIKEN 6

Forum barn och unga 6
Norrbusmötet 7
Vård utanför det egna hemmet 8

SAMVERKANSSTRUKTUREN 8

Länsnivå 9
Länsdelsnivå 9
Kommunnivå 9

UPPFÖLJNING 9

Avvikelsehantering 9
Oenighet mellan parter 10

Inledning

Samverkan för goda livsvillkor

Barn och ungas förutsättningar att leva ett gott liv påverkas av en mängd faktorer, såväl ärftliga och miljömässiga som enskilda livshändelser. Samhället behöver genom en rad olika åtgärder kompensera för dessa skilda förutsättningar både genom tidiga insatser och i senare skeden när behoven hunnit bli mer komplexa och sammansatta. För att ge ett så bra stöd som möjligt krävs dessutom ofta en samverkan mellan aktörer med olika ansvar så att åtgärder kan ske samordnat.

Om samverkan inte kommer till stånd finns en risk att barn och unga inte får det stöd, vård och behandling som de behöver och har rätt till. Det drabbar inte bara den enskilde individen utan också anhöriga och vårt gemensamma samhälle. Genom att samverka inom Norrbus säkerställer vi att detta inte sker.

Norrbus sedan 2008

Region Norrbotten och länets 14 kommuner har sedan 2008 en överenskommelse om samverkan kring barn och unga, Norrbus. Utgångspunkten är att genom att samordna resurser och arbetsinsatser förbättra skolans, socialtjänstens, primärvårdens och specialistvårdens möjligheter att erbjuda insatser av god kvalitet som motsvarar de behov som finns i länet. Norrbusöverenskommelsen fyller en viktig funktion för att säkerställa god hjälp till barn och unga med behov av stöd från fler än en aktör. I många delar har överenskommelsen fungerat väl. Behoven har dock ökat kraftigt över tid, exempelvis är identifieringen av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF, i dag betydligt vanligare än den var i Norrbus begynnelse. Generellt har också psykisk ohälsa varit mindre uppmärksammat och prioriterat än fysisk ohälsa i hälso- och sjukvården.

Utveckling mot nära vård

Det sker förändringar i systemen för hälso- och sjukvård och omsorg i hela landet - något som oftast benämns nära vård. Omställningen innebär en förflyttning mot att arbeta mer personcentrerat, sammanhållet, proaktivt och hälsofrämjande. Det handlar om att möta individens behov och önskemål genom att utveckla och etablera strukturer, arbetssätt och förhållningssätt som säkerställer ett effektivt nyttjande av information, kunskap och kompetens. Nära vård ska alltså ses som ett arbetssätt och inte som organisationsform.

I Norrbotten har regionen och länets kommuner tagit fram en gemensam målbild för omställningen. Målbilden har utarbetats ur ett medborgarperspektiv och fokuserar på att skapa god hälsa och välbefinnande för norrbottningen.

Sedan hösten 2022 finns en länsgemensam strategi för nära vård, *Tillsammans för nära vård i Norrbotten*, som konkretiserar målbilden och identifierar fyra prioriterade riktningsförändringar:

- mer hälsofrämjande och förebyggande insatser,
- ökad personcentrering och delaktighet,
- stärkt gemensam primärvård,
- öppnare vårdformer.

Inriktningen för Norrbus ligger helt i linje med principerna för nära vård. Det är viktigt att överenskommelsen samt dess processer och förhållningssätt, fortsatt följer dessa.

Norrbusöverenskommelsen uppdaterades en första gång 2013 och härmed sker ytterligare en revidering.

Målgrupp

Norrbus omfattar alla barn och unga, upp till och med 20 års ålder, som är i behov av samordnade insatser från verksamheter inom Region Norrbotten och kommunerna i länet.

Syfte & mål

Barn och unga i Norrbotten ska ha goda livsvillkor. Flickor och pojkar och personer med annan könsidentitet ska ha möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar och känna trygghet och välbefinnande. De som är i behov av det, ska få det stöd och den hjälp de behöver för att ha möjlighet att leva ett gott liv.

Inom ramen för Norrbusöverenskommelsen sker samverkan kring både tidiga insatser och insatser för barn och unga med komplexa och omfattande behov av stöd. Samverkan kan, men behöver inte, innebära att konkreta åtgärder genomförs i samarbete. Norrbottens barn och unga ska få tidiga, anpassade och samordnade insatser utan hinder av verksamhetsgränser. Tidiga insatser kan motverka mer omfattande behov senare i livet. Att hjälpa barn och unga som har problem så tidigt som möjligt är bra både för barnen, familjen och samhället. Utifrån såväl individ- som samhällsperspektiv är det viktigt att flickors och pojkars behov uppmärksammas och att insatser sker på ett likvärdigt sätt.

Barnet, den unge och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i hela processen och erbjudas insatser som är både hållbara och uthålliga.

Norrbus syftar också till att säkerställa att kommunernas och regionens resurser används effektivt. Detta innebär att man genom samverkan ska se till att insatser genomförs av de bäst lämpade aktörerna, att alla inblandade parter har samma information samt att dubbelarbete undviks.

Vägledande principer och förhållningssätt

För att samverkan och samarbete ska fungera och vara värdeskapande för alla berörda, krävs vissa gemensamma principer och förhållningssätt. Samverkan innebär att se bortom den enskilda aktörens ansvarsområden och organisatoriska förutsättningar.

Det är angeläget att nyttja varandras kompetens och expertis. Genom samverkan ska barn och unga få ett bättre omhändertagande än vad verksamheterna enskilt kan erbjuda. En samordning av resurser och arbetsinsatser, som präglas av ett aktivt förhållningssätt, engagemang och hög kompetens, förbättrar samhällets möjligheter att erbjuda insatser av god kvalitet som motsvarar de behov som finns hos de unga och deras anhöriga.

I Norrbussamverkan

- utgår vi från individens behov och förutsättningar, vi har ett personcentrerat förhållningssätt
- ges flickor, pojkar och personer av annan könsidentitet likvärdigt bemötande, delaktighet och insatser
- har vi en helhetssyn på barnets/den unges livssituation
- är barnet, den unge och deras vårdnadshavare delaktiga och har möjlighet att påverka stöd och insatser
- arbetar vi förebyggande och hälsofrämjande. Genom tidiga insatser kan vi förebygga att barnen får mer komplexa problem och behov av mer omfattande åtgärder senare i livet
- får vi kunskap om våra samarbetspartners uppdrag och förutsättningar
- ser vi värdet av – och nyttjar – tvärprofessionell kompetens
- visar vi tillit till alla parter och utgår från att alla vill bidra till att skapa goda resultat och värden för alla inblandade
- utgår vi från evidens och beprövad erfarenhet
- är Barnkonventionen en viktig utgångspunkt

Aktörer i samverkan

Alla barn och unga som har behov av särskilt stöd har rätt att få dessa allsidigt utredda och tillgodosedda utan oskäligt dröjsmål. Mångfacetterade problem kräver samordning av resurser. Lagstiftningen anger respektive huvudmans verksamhets- och kostnadsansvar. I de fall lagen inte ger tydlig vägledning om ansvarsgränser ska frågan lösas genom samarbete och överenskommelser mellan huvudmännen.

Insatser till barn och unga som behöver särskilt stöd ska i första hand genomföras i deras vardagsmiljö. Eftersom i stort sett alla barn och unga kommer i kontakt med skolan, primärvårdens barnhälsovård och ungdomsmottagningen, är det viktigt att dessa aktörer har resurser och kompetens för att kartlägga behov och ge stöd till denna målgrupp.

De verksamheter som sannolikt kommer att ingå i Norrbussamverkan beskrivs översiktligt nedan. Fler verksamheter kan också komma att delta. Det sätt som länets kommuner och Region Norrbotten väljer att organisera berörda verksamheter kan dock variera över tid.

De verksamheter som behöver samverka för att ge ett effektivt stöd till barn och unga har inte enbart det offentliga som huvudmän. Framförallt förekommer det att skol-verksamheter och primärvård också bedrivs av privata huvudmän. Även om denna

överenskommelse gäller mellan Region Norrbotten och länets kommuner är det viktigt att parterna verkar för att privata huvudmän i så stor utsträckning som möjligt väljer att delta i samverkan. Det finns annars en risk att Norrbussamverkan inte erbjuds likvärdigt till hela målgruppen.

Skola

Skolans uppdrag är att alla elever ska nå utbildningens mål. Det pedagogiska uppdraget innebär att skolan ska arbeta för en god måluppfyllelse i relation till de nationella målen i skolan och för att varje elev når så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling. Elevhälsoarbete är skolans gemensamma arbete med elevers lärande, utveckling och hälsa och ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå. Alla elever i skolan ska ha tillgång till elevhälsa, som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande, och ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Det är upp till varje huvudman att, utifrån de lokala behoven och förutsättningarna, avgöra hur skollagens krav på tillgång till elevhälsa ska uppfyllas. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i förutsättningarna att tillgodogöra sig utbildningen.

Socialtjänst

Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Enligt Socialtjänstlagen ska samhällets socialtjänst på demokratins och solidaritetens grund främja människors

- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor,
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Socialtjänstens uppdrag för individuellt inriktade insatser ska utgå från helhetssyn, frivillighet och självbestämmande, normalisering, kontinuitet, flexibilitet och närhet. Den ska verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden. Det är socialtjänstens uppgift att bedöma om ett barn kan behöva skydd eller stöd och att ta reda på vad som är bäst för barnet och familjen. Målet är alltid att det ska bli så bra som möjligt för barnet.

Primärvård

Med primärvård avses, enligt hälso- och sjukvårdslagen, hälso- och sjukvårds-verksamhet där öppen vård ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper.

Primärvården är den första instansen i vårdkedjan och svarar för behovet av sådana åtgärder i form av medicinsk bedömning och behandling, omvårdnad, förebyggande

arbete och rehabilitering som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens.

Specialistvård

Barnsjukvården erbjuder specialiserad och kvalificerad medicinsk hälso- och sjukvård för barn och ungdomar upp till 18 år. Verksamhetens ansvar omfattar barn- och ungdomsmedicin, barn- och ungdomshabilitering samt barn- och ungdomspsykiatri.

Vuxenpsykiatrin ansvarar för psykiatrisk specialistvård för personer från 18 år och äldre.

Samverkan i praktiken

Norrbus bygger på att de verksamheter som tillsammans ska ge stöd till barnet eller den unge träffas för att få en gemensam helhetsbild, klargöra den unges och familjens resurser och behov samt identifiera relevanta åtgärder som det professionella nätverket kan erbjuda.

Norrbussamverkan utgör i första hand en lokal process där de professionella aktörer som befinner sig närmast barnen och de unga ska samordna sig för att kunna ge ett så relevant stöd som möjligt. Kärnan i Norrbussamverkan är kommunernas verksamheter inom utbildning och socialtjänst samt regionens primärvård. Exakt vilken verksamhet som bör delta behöver avgöras i det enskilda fallet.

Samverkan sker både kring tidiga insatser och när det finns mer omfattande behov av stöd. Norrbussamverkan innehåller två typer av mötesforum, Forum barn och unga som ger verksamheterna löpande möjligheter att diskutera läget inom ansvarsområdet samt Norrbusmötet där individärenden diskuteras tillsammans med barnet/den unge och familjen.

Forum barn och unga

Inom ramen för Norrbus ska det på lokal nivå finnas forum för kontinuerlig dialog och erfarenhetsutbyte. Detta kan utgå från redan tidigare etablerade forum på lokal nivå och strukturer för länsövergripande samverkan inom området barn och unga. Om det inte finns ett redan etablerat forum ska ett sådant skapas. Beroende på kommunstorlek kan det vara lämpligt att etablera ett eller flera mötesforum.

Vem som är sammankallande avgörs på lokal nivå och kan variera mellan kommunerna. Även mötesfrekvensen avgörs av behov men det är viktigt att det finns en regelbundenhet i detta forum.

Dessa möten är inte minst viktiga för att kunna agera förebyggande och i tidiga skeden utifrån identifierade utmaningar. Verksamheterna får här möjlighet att mer allmänt diskutera situationen och pågående insatser i den lokala miljön. Mötena sker regelbundet och innebär att verksamheterna får en naturlig plattform för att utveckla de tidiga insatserna.

För att ge rätt förutsättningar för samverkan bör direkt verksamhetsansvariga med god kännedom om situationen för barn och unga på den lokala nivån vara representerade. Mötena kan även inkludera andra aktörer vid behov, exempelvis polis, fastighetsägare, frivilligorganisationer etc.

Norrbusmötet

I ett Norrbusmöte träffas de tre (eller undantagsvis två) samverkansparterna på lokal nivå för att komma fram till hur de bäst kan hjälpa en individ. Samtliga verksamheter som ingår i Norrbussamverkan åtar sig att prioritera deltagande i Norrbusmöten.

Behov av möte

Initiativet till ett Norrbusmöte tas när en av verksamheterna bedömer att den unge skulle kunna få bättre stöd om skolan, socialtjänsten och primärvården tar fram lämpliga åtgärder i samverkan. Erfarenheten visar att det är i skolmiljön behoven av samverkan oftast identifieras. Även socialtjänsten och hälso-och sjukvården ska självfallet vara uppmärksamma på barn och unga som har behov av stöd från flera aktörer.

Kallelse

Utgångspunkten är att samverkan sker mellan verksamheter på lokal nivå. I normalfallet bör därför den som kallar till mötet på förhand känna till vilka som bör kallas. Om en verksamhet erbjuder ”en-väg-in-lösning” kan kallelsen gå dit om det bidrar till att rätt part deltar i Norrbusmötet. De professionella aktörer som deltar i mötet ska ha mandat att besluta om eventuella insatser som blir aktuella.

Av kallelsen bör framgå syftet med mötet, så att kallade verksamheter kan förbereda sitt deltagande. Den kallande verksamheten säkerställer att den unge och vårdnads-havaren accepterar och kan delta på Norrbusmötet. Behovet av skyndsamhet får bedömas i varje enskilt fall.

Mötet

Norrbusmötet samlar aktörer med så stor professionell koppling till individens behov som möjligt. Under mötet ska de närvarande sträva efter att få en gemensam helhetsbild, klargöra den unges och familjens resurser och behov samt diskutera vilka resurser ur det professionella nätverket som bör knytas till behoven.

Den som kallat till mötet ansvarar för dokumentation av de åtaganden som beslutats om. Det bör tydligt framgå vem som ansvarar för olika stöd-, vård- och behandlingsinsatser, omfattningen av insatserna, vem som är utförare och hur uppföljning ska ske. Planen ska vara konkret avseende de insatser som respektive verksamhet ansvarar för.

Efter mötet

Efter mötet ska samtliga aktörer självständigt, eller i samarbete, genomföra de insatser som beslutats om. Den som kallat till mötet, eller om mötet beslutat att någon annan part ska ta över ansvaret, ser till att aktörerna kallas till uppföljande möte.

Bild över samverkansprocessen

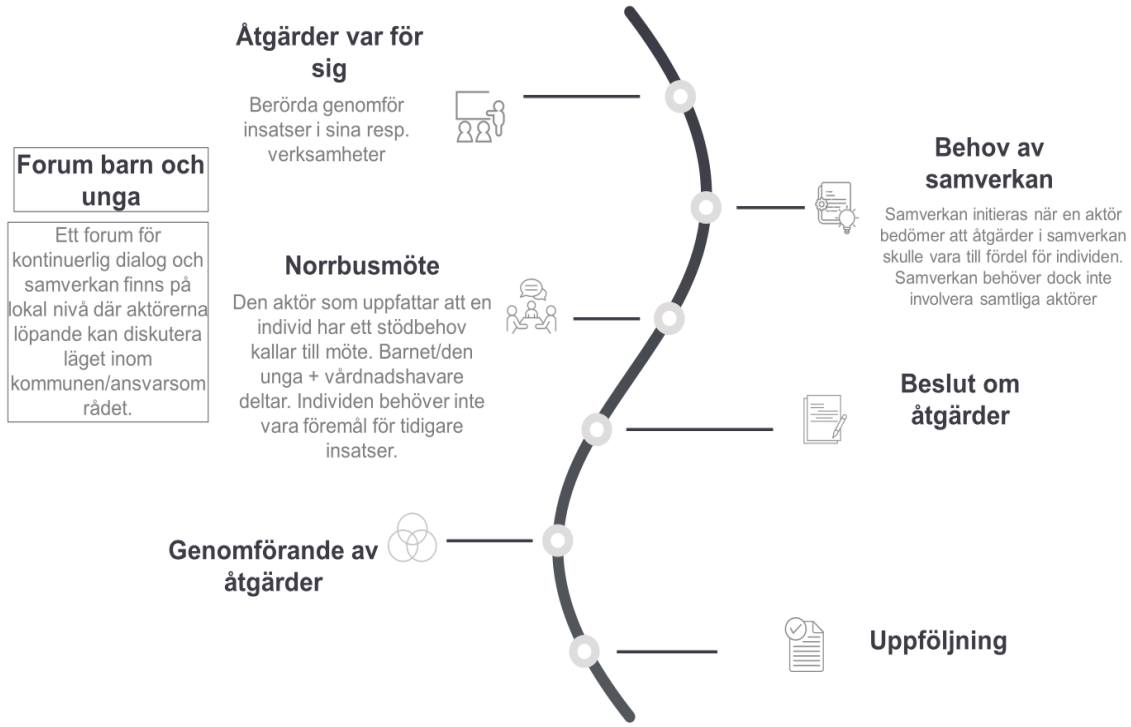

Vård utanför det egna hemmet

Principer för insatser till barn och unga som är placerade utanför det egna hemmet skiljer sig inte från dem som gäller för barn och unga som bor i det egna hemmet. Grundmodellen för samverkan kring det enskilda barnet följer den modell som beskrivits ovan. En skillnad är att vid placering utanför hemmet har socialtjänsten samordningsansvaret.

Samverkansstrukturen

För att samverkan ska resultera i mervärde krävs engagemang och tydlig styrning på alla ledningsnivåer inom respektive huvudmans ansvarsområde, inte minst på övergripande politisk och administrativ nivå.

Länsnivå

Med länsnivå avses Norrbottens län där aktörerna är Region Norrbotten och de 14 kommunerna.

- Politisk samverkansberedning där regionen och Norrbottens kommuner gemensamt hanterar frågor inom hälsa, vård, omsorg och skola för att skapa helhetsperspektiv och gemensam drivkraft.
- Länsstyrgruppen är ett samverkansorgan mellan Region Norrbotten och Norrbottens Kommuner som utgör styrgrupp för gemensamma frågor inom hälso- och sjukvård, omsorg, socialtjänst och skola. Målet med samverkan är att ge effekter i form av trygghet och säkerhet för den enskilde och ett bättre nyttjande av de totala resurserna, personalens kompetens och ekonomiska medel. Frågor som berör Norrbussamarbetet hanteras i Samverkansstruktur målgrupp barn och unga.

Länsdelsnivå

Samverkan sker i de fyra länsdelarna. Om det inte finns en existerande samverkans-grupp för barn och unga ska en sådan etableras.

Kommunnivå

På kommunal nivå är det Forum barn och unga som utgör samverkansstrukturen. I större kommuner kan det finnas flera sådana forum.

Uppföljning

Barn och unga i Norrbotten ska ha goda livsvillkor. Det är angeläget att följa tillämpningen av Norrbussamverkan för att säkerställa att syfte och mål med överenskommelsen uppnås.

Årligen ska en bedömning av Norrbusöverenskommelsens resultat göras på länsövergripande nivå. Detta förutsätter att det sker löpande uppföljning av norrbusarbetet.

Det är också angeläget att fånga målgruppens perspektiv. Detta kan exempelvis göras i form av generella brukar-/patientundersökningar eller genom riktade undersökningar till målgruppen inklusive anhöriga.

Uppföljningsmodell, utformning av indikatorer samt annat stöd i samverkansprocessen utformas i Samverkansstruktur målgrupp barn och unga. Uppföljningen redovisas till Politiska samverkansberedningen

Avvikelsehantering

Den som upplever att någon av parterna i samverkansarbetet kring barn och unga avviker från de rutiner som är överenskomna om, ska göra en avvikelserapportering. Avvikelsen ska analyseras i varje berörd verksamhet och tillsammans på ledningsnivå i de samverkansgrupper som finns på lokal nivå (Forum barn och unga) och

länsdelsnivå. Information rörande avvikelser, genomförd analys samt eventuella beslut som fattats ska kontinuerligt rapporteras till Samverkansstruktur målgrupp barn- och unga av den part som noterat avvikelsen.

Oenighet mellan parter

Om oenighet uppstår mellan parter i Norrbussamverkan avseende verksamhets- och kostnadsansvar ska denna hanteras i de berörda myndigheternas ordinarie ledningsstrukturer. Frågor som inte kan lösas på detta sätt får i sista hand avgöras i Samverkansstruktur målgrupp barn- och unga.

Denna överenskommelse ersätter den tidigare Norrbusöverenskommelsen och träder i kraft 2025-01-01

§ 175 Rekommendation om att anta Norrbus

Diarienr 24SN253

Beslut

Socialnämnden beslutar godkänna yttrande om rekommendation att anta Norrbus – reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen önskar nämndsyttrande av Socialnämnden utifrån rekommendation från Norrbottens Kommuners styrelse att anta Norrbus – reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten. Samtliga kommuner i länet har sedan 2008 tillsammans med Region Norrbotten en överenskommelse om att samverka kring barn och unga under namnet Norrbus. Utvärdering 2019 av Norrbus visade att underlaget var uppskattat men att det finns behov av utveckling och revitalisering. Nu har en reviderad överenskommelse om Norrbus utformats med förslaget att den ska träda i kraft från årsskiftet. Målgruppen är alla barn och unga upp till 20 års ålder som är i behov av samordnade insatser från verksamheter inom kommunerna i länet och Region Norrbotten. Vägledande principer och förhållningssätt har tagits fram för att samarbete och samverkan ska fungera och vara värdeskapande för alla berörda. Samverkan ska ske både med tidiga insatser och när det finns omfattande behov av stöd. Norrbusmötet ska ha fokus på den enskilda individen. Uppföljning av Norrbusöverenskommelsen ska ske varje år och utformningen av modell för detta ska ske inom Länsstyrgruppen för att redovisas till Politiska samverkansberedningen under våren 2025.

Yrkanden

Sven-Gösta Pettersson (S): Bifall till Socialnämndens arbetsutskotts förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Socialnämndens beslut.

Beslutsunderlag

- Yttrande om rekommendation att anta Norrbus – reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten
- Remiss - Rekommendation att anta Norrbus
- Rekommendation från Styrelsen för Norrbottens kommuner
- Bilaga Norrbus-reviderad överenskommelse
- Beslut Polsam Norrbus - reviderad övernskommelse
- Beslut NK styrelse orrbus-reviderad överenskommelse

Paragrafen är justerad

Piteå kommun

Yttrande
2024-11-27
Dnr 24KS650

Yttrande om rekommendation att anta Norrbus – reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten

Bakgrund

Samtliga kommuner i länet har sedan 2008 tillsammans med Region Norrbotten en överenskommelse om att samverka kring barn och unga under namnet Norrbus. Utvärderingen av Norrbus 2019 visade på att underlaget var uppskattat och användes av aktörerna, men även att det finns behov av utveckling och revitalisering. Efter utvärderingen beslutade den Politiska samverkansberedningen under hösten 2022 att en uppdatering av Norrbusöverenskommelsen skulle ske. I samverkan mellan Norrbottens Kommuner och Region Norrbotten har uppdraget samordnats med processtöd av konsultföretag. Under hösten 2023 redovisades ett inriktningsdokument till Länsstyrgruppen och Politiska samverkansberedningen.

Inriktningen låg till grund för framtagande av ny överenskommelse med förslaget att den ska träda i kraft från årsskiftet. Målgruppen är barn och unga upp till 20 års ålder som är i behov av samordnade insatser från verksamheter inom kommunerna i länet och Region Norrbotten. Vägledande principer och förhållningssätt har tagits fram för att samarbete och samverkan ska fungera och vara värdeskapande för alla berörda. Samverkan ska ske såväl både med tidiga insatser och när det finns omfattande behov av stöd. Kontinuerlig dialog och erfarenhetsutbyte ska ske genom ”Forum barn och unga” på lokal nivå med syfte att kunna agera förebyggande i tidigt skeende utifrån identifierade utmaningar.

Norrbusmötet ska ha fokus på den enskilda individen där samverkanspartners på lokal nivå träffas för att komma fram till hur bästa hjälp kan ges till individen. Alla verksamheter som ingår i Norrbussamverkan ska prioritera att delta vid kallelse till Norrbusmöten. När någon av verksamheterna skola, socialtjänst eller Region Norrbotten bedömer att den unge skulle kunna få bättre stöd kallar denne till ett möte. I kallelsen bör det framgå vilket syfte mötet har så att verksamheterna kan förbereda sitt deltagande. Den som kallar till mötet säkerställer också att den unge och vårdnadshavaren accepterar samt att de kan delta på mötet. De som deltar i mötet ska sträva efter att få en gemensam helhetsbild och klargöra den unges och familjens resurser och behov samt vilka professionella resurser i nätverken som kan knytas till behoven. Vilka åtaganden som beslutas ska dokumenteras av den som kallar till mötet. Där bör det tydligt framgå vem som ansvarar för de olika insatserna samt hur uppföljning ska ske. Efter mötet ska samtliga aktörer var för sig eller i samarbete genomföra de insatser som det är beslutat om. Den som kallat till mötet eller den som tar över ansvaret kallar till ett uppföljande möte.

Uppföljning av Norrbusöverenskommelsen ska äga rum varje år och utformningen av modell för detta ska ske inom Länsstyrgruppen för att redovisas till Politiska samverkansberedningen under våren 2025. Avvikelsehantering ska skrivas om någon av parterna avviker från samverkansarbetet. Avvikelsen analyseras i berörd verksamhet och på ledningsnivå i forum barn och unga.

Piteå kommun

Yttrande
2024-11-27
Dnr 24KS650

Socialnämndens bedömning och yttrande

Socialnämnden har tagit del av underlaget och stödjer Norrbottens Kommuners styrelses uppmaning om att anta den reviderade överenskommelsen om Norrbus.

På Socialnämndens uppdrag

Raimo Roininen

Avdelningschef
Socialförvaltningen

§ 99 Rekommendation att anta Norrbus - reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten

Diarienr 24BUN239

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna yttrande om rekommendation att anta Norrbus – reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen önskar nämndsyttrande av Barn- och utbildningsnämnden utifrån rekommendation från Norrbottens Kommuners styrelse att anta Norrbus – reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten. Samtliga kommuner i länet har sedan 2008 tillsammans med Region Norrbotten en överenskommelse om att samverka kring barn och unga under namnet Norrbus. Utvärdering 2019 av Norrbus visade att underlaget var uppskattat men att det finns behov av utveckling och revitalisering. Nu har en reviderad överenskommelse om Norrbus utformats med förslaget att den ska träda i kraft från årsskiftet. Målgruppen är alla barn och unga upp till 20 års ålder som är i behov av samordnade insatser från verksamheter inom kommunerna i länet och Region Norrbotten. Vägledande principer och förhållningssätt har tagits fram för att samarbete och samverkan ska fungera och vara värdeskapande för alla berörda. Samverkan ska ske både med tidiga insatser och när det finns omfattande behov av stöd. Norrbusmötet ska ha fokus på den enskilda individen. Uppföljning av Norrbusöverenskommelsen ska ske varje år och utformningen av modell för detta ska ske inom Länsstyrgruppen för att redovisas till Politiska samverkansberedningen under våren 2025.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Barn- och utbildningsnämndens beslut.

Beslutsunderlag

- Beslut NK styrelse § 59 Norrbus-reviderad överenskommelse
- Beslut Polsam §31 Norrbus - reviderad övernskommelse
- Bilaga Norrbus-reviderad överenskommelse
- Rekommendation att anta Norrbus - reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Norrbotten

Paragrafen är justerad

Avtal - vänort
Kandalaksha
§18
24KS618

...

BILAGA 666(2)

AVTAL

om vänskapliga förbindelser mellan Kandelaksja (Sovjetunionen) och Piteå (Sverige)

På uppdrag av kommunfullmäktige i Kandelaksja och kommunfullmäktige i Piteå har följande avtal om vänskapliga förbindelser mellan Kandelaksja och Piteå träffats. Avtalet har följande syften:

- förbindelserna mellan de båda kommunerna skall bidra till att främja och stärka freden

- förbindelserna skall bidra till att skapa ömsesidig förståelse och samarbete mellan folken.

De båda kommunerna skall realisera de vänskapliga förbindelserna bl a genom

- inom ramen för gränshandelsavtalet mellan Sverige och Sovjetunionen allsidigt stödja handelsutbytet

- initiering och stödjande av turistresor mellan de båda orterna

- utbyte av delegationer med specialister inom olika områden avseende kommunal verksamhet, representanter för vetenskap och teknik, litteratur och konst

- utbyte av konstnärliga amatörgrupper, ungdomsgrupper och idrottsmän

- utbyte av utställningar, information om livet i kommunerna, deras befolkning samt de lokala myndigheternas verksamhet i syfte att bidra till en ömsesidig kunskap om den kommunala verksamheten med avseende på utbildningssystemet, miljö-, hälso- och socialvård, kultur och idrott inom respektive kommun.

Det är önskvärt att såväl myndigheter som olika företag, institutioner, läroanstalter, samhällsorganisationer, ävensom de lokala avdelningarna av vänskapsföreningen "SSSR-Sverige" och förbundet "Sverige - Sovjetunionen" samt fackförenings- ungdoms- och kvinnoorganisationer deltar i förverkligandet av förbindelserna och samarbetet mellan våra kommuner.

För att underlätta utbytet mellan kommunerna i syfte att främja de vänskapliga förbindelserna skall, Kandelaksja kommun och Piteå kommun gemensamt årligen utarbeta planer för utbyte och samarbete.

Detta avtal har upprättats i två exemplar.

Avtalen skall för att äga giltighet godkännas av kommunfullmäktige i Kandelaksja och Piteå.

1986-10-10

Axel Bogren
Ordförande i Piteå
kommunfullmäktige

Ordförande i Kandelaksja
kommunfullmäktige

С О Г Л А Ш Е Н И Е

о дружественных связях между городами Кандалакша /СССР/ и Питео /Швеция/

Уполномоченные представители Кандалакшского городского Совета народных депутатов и муниципалитета города Питео подписывают настоящее соглашение об установлении дружественных связей между городами Кандалакша и Питео.

Настоящее соглашение призвано способствовать укреплению мира, взаимопонимания и сотрудничества между народами СССР и Швеции.

Оба города, осуществляя дружественные связи, будут:

- обмениваться делегациями специалистов различных отраслей городского хозяйства, представителей науки, техники, культуры, коллективами художественной самодеятельности, туристическими, молодежными и спортивными группами;

- поддерживать торговый обмен между СССР и Швецией в рамках договора о прибрежной торговле;

- обмениваться выставками и информацией о жизни городов и их населения, деятельности местных органов власти с целью всестороннего ознакомления с опытом в развитии коммунального хозяйства, охраны окружающей среды, образования, здравоохранения, социального обеспечения, культуры и спорта.

В осуществлении связей и сотрудничества между двумя городами примут участие не только местные органы власти, но и коллективы предприятий, учреждений, учебных заведений, общественные организации, в том числе местные отделения обществ дружбы "СССР-Швеция" и "Швеция-СССР", а также профсоюзные, молодежные и женские организации.

Конкретные планы обменов и сотрудничества будут ежегодно согласовываться Кандалакским горисполкомом и муниципалитетом города Питео.

Настоящее соглашение подписано на русском и шведском языках в двух экземплярах каждого и вступает в силу после принятия решения Кандалакшским городским Советом народных депутатов и муниципалитетом города Питео.

Председатель Кандалакшского горисполкома

Виталий Голубев

Председатель муниципалитета города Питео

Аксель Богрен

11 октября 1986 года

г. Питео

Planprogram Södra Fårön - Uppdrag §19 24KS748

...

Översiktsplan Planstrategi samt Mark- ochvattenanvändningskar ta - Förlängning §20 24KS799

...

Piteå kommun

Översiktsplan planstrategi

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Översiktsplan planstrategi	Plan	2021-03-22 § 23	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Samhällsbyggnad	2	19SBN1024 21KS61	2025-12-31
Dokumentinformation	Översiktsplan planstrategi		
Dokumentet gäller för	Alla anställda och förtroendevalda i Piteå kommun		

Vårt framtida Piteå

Översiktsplan för Piteå kommun

PLANSTRATEGI

ÖP2030
Översiktsplan för Piteå

Piteå kommun

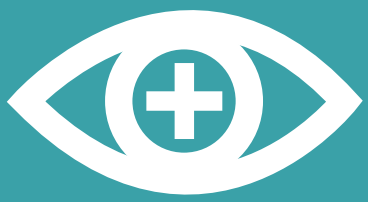

Där denna symbol förekommer finns mer information att hämta. Alla handlingar som hör till översiktsplanen hittar du på:
www.pitea.se/oversiktsplan

Läsanvisningar

Tidigare har Piteå haft en översiktsplan indelad i tre områden, Stadsbygd (2001), Landsbygd (2007) och Skärgård (2004). ÖP2030 ersätter dessa handlingar och beskriver önskvärd utveckling inom hela kommunen. Hela planen med kartor och bilagor kan ses på www.pitea.se/oversiktsplan

ÖP 2030 består av följande handlingar:

PLANSTRATEGI & MARK- OCH VATTENANVÄNDNINGSKARTA

Planstrategin pekar ut strategier och handlingsriktningar gällande mark- och vattenanvändning i kommunen fram till och med 2030.

Ord som i text markeras ***med kursiv stil*** är begrepp som används i mark- och vattenanvändningskartan.

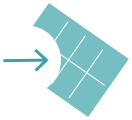

BILAGA
PLANERINGSUNDERLAG

Planeringsunderlaget visar nuläget, var är kommunen idag i sitt arbete, vilka förutsättningar finns att jobba med.

BILAGA
KONSEKVENSER

Bilagan visar konsekvenserna av strategierna och förändringarna i mark- och vattenanvändningen samt en bedömning mot nollalternativet.

BILAGA
SÄRSKILT UTLÅTANDE

Särskilt utlåtande är en sammanställning samt svar på inkomna synpunkter under utställning ÖP 2030. Länsstyrelsens granskningsyttrande finns med i sin helhet.

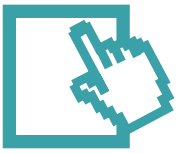

DIGITALT KARTVERKTYG
www.pitea.se/oversiktsplan/karta

Där denna symbol förekommer finns hänvisning var mer information att hämtas.

Där denna symbol förekommer har viktiga hållbarhetsaspekter kopplat till avsnittet tydliggjorts. Alla strategier som redovisas ska genomsyras av hållbarhetskriterierna, social- ekologisk och ekonomisk hållbarhet.
All planering utgår från dem.

Tematiskt tillägg: Vindbruksplan

Översiktsplan 2030
Projektledning: David Sundström, Jessica Nilsson, Frida Åkerström och Maria Öberg
Layout: Eva Lestander

Vad är en översiktsplan?

Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplanens syfte är att ge vägledning och stöd i beslut kring hur mark, vatten och bebyggd miljö ska utvecklas, bevaras och användas.

Planen är inte rättsligt bindande, men är tyngre än andra beslutsunderlag genom sin förankring i en planeringsprocess som garanterar samråd och insyn.

Översiktsplanen lägger fast långsiktiga övergripande strategier. Den ska fungera som ett stöd för det interna arbetet och ge riktlinjer för detaljplans- och bygglovshantering, vilket innebär att den måste vara aktuell och spegla politiska bedömningar.

I Piteå är målet att översiktsplaneringen ska vara en kontinuerlig process där kommunfullmäktige en gång under varje mandatperiod tar ställning till om översiktsplanen är aktuell. Denna översiktsplan omfattar utvecklingen i kommunen i första hand fram till och med 2030, men innehåller även tankar på fortsatt utveckling.

Du hittar mer information kring översiktsplaner på
www.pitea.se/oversiktsplan

Innehåll

Ingångsvärden 8
46 000 invånare år 2030 8
Varför ska Piteå växa? 8
Riktningar 9
Piteå ska vara tryggt och tillgängligt för alla 10
Piteå ska erbjuda attraktiva och varierande boendemiljöer 10
Piteå ska utveckla bra infrastruktur och goda kommunikationer 10
Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för miljövänliga och hälsosamma val i vardagen 11
Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande 11
Övriga förutsättningar 12
Hållbar utveckling 12
Stad, landsbygd och glesbygd 12
Regionala och nationella samband 13

Utgångspunkter

Strategier 15
En modern landsbygd och en levande stadskärna 16
Bostäder och byggande 17
Gestaltning 18
Grönstruktur 19
Kultur och fritid 20
IT-kommunikation 21
Avfallshantering och VA-försörjning 22
Kulturmiljö 23
Klimat, hälsa och säkerhet 24
Klimat och energi 25
Miljö, Hälsa och Säkerhet 26
Hållbara resor och transporter 28
Trafikplanering 29
Korta resor 30
Kollektivtrafik 31
Godstrafik 32
Havet, Vattnen och Naturen 34
Skärgården och havet 35
Vatten 36
Natur 37
Materialförsörjning 38
Näringsliv- och sysselsättning 40
Arbete och företagande 41
Besök och handel 42

Strategier

Konsekvenser 44
Sociala konsekvenser 44
Ekologiska konsekvenser 45
Ekonomiska konsekvenser 47
Genomförande och fortsatt arbete 49
Kommunens arbete för översiktsplanens mål och strategier 50
Fortsatt arbete 51

Konsekvenser och genomförande

Du hittar snabbt i ÖP2030 genom sidornas färgkodning.

Sammanfattning

Översiktsplanens utgångspunkt är att planera för hållbar utveckling och befolkningstillväxt i hela kommunen. Översiktsplanen har sikte på år 2030 och ett av delmålen är att det år 2020 ska bo 43 000 invånare i Piteå kommun och att det 2030 ska öka till 46 000.

Planförslagets målsättning är att skapa bästa möjliga förutsättningar för Piteås tillväxt och innehåller strategiska satsningar och förhållningssätt vilka ska leda utvecklingen mot hållbarhet, livskvalitet och attraktionskraft både för dagens och morgondagens pitebor. Ett fortsatt kraftsamlat arbete för att kunna erbjuda och skapa goda miljöer för arbete, utbildning, boende, fritid, näringsverksamhet, forskning, och kultur är viktiga i kommunens och regionens utveckling. Kommunen ska ha ett konkurrenskraftigt näringsliv, en väl fungerande arbetsmarknad och möjlighet till utbildning och kompetensutveckling. I översiktsplanen föreslås en ökad produktion av bostäder i hela kommunen. I de centrala stadsdelarna, där många människor vill bo, ska framförallt förtätning med nya attraktiva och varierande boendemiljöer bidra till bostadsförsörjningen. I landsbygdscentra ska bostadsbyggandet öka och möjligheten att bo attraktivt, i såväl flerfamiljshus som småbostadshus utanför Piteå tätort, finnas. För att uppnå målsättningen om tillväxt måste bostadsbyggandet ta ytterligare fart. Det förutsätter samordnade insatser av olika aktörer i hela kommunen. Genom plan- och markberedskap samt god samverkan med näringslivet ska förutsättningarna för byggandet utvecklas.

Översiktsplanen föreslår att planering och byggande ska präglas av respekt för befintliga värden och stadsutveckling av hög kvalitet. En levande stark stadskärna ska

kännetecknа Piteå. Mötesplatser för handel, kultur och social samvaro ska utvecklas.

Ökade investeringar gällande infrastruktur behövs för att möjliggöra utveckling och tillväxt. Ett långsiktigt hållbart transportsystem måste leva upp till människans krav på resor och samtidigt ta hänsyn till hela resanperspektivet. Piteå ska verka för att öka kapaciteten för godstransporter på järnväg främst genom att Norrbotniabanan byggs. Översiktsplanen ska fungera som Piteås trafikstrategi och vara vägledande för hur trafiksystemet utvecklas.

Handeln och besöksnäringen är viktiga resurser i Piteå som är beroende av både befolkningskoncentration och god infrastruktur. Dessa näringar ska fortsätta utvecklas som en stark kraft genom en attraktiv stadskärna, lockande evenemang och ett stort utbud av besöksmål året runt.

Värdefull natur och utvecklade gröna strukturer är tillgångar för ekologisk hållbarhet och livskvalitet för människor. Jordbruket har en avgörande betydelse för en levande landsbygd och skärgården med sin unika karaktär en mycket viktig del av Piteå. Kommunen ska aktivt planera för att naturområden skyddas så att behovet av natur, friluftsliv, utevistelse och rekreation tillgodoses på lång sikt. För den som bor i, eller besöker Piteå ska naturen vara nära och tillgänglig.

Ett långsiktigt hållbart Piteå innebär att kommunens finanser och resurser ska användas på ett sätt som främjar en social, ekologisk och ekonomisk tillväxt. Kommunen ska tillsammans med näringslivet ta ansvar för samhällsbyggandet i Piteå och skapa bostäder och mötesplatser samt ett attraktivt och varierat utbud av livsmiljöer med kommersiell och kommunal service. En förutsättning för framgång är också delaktighet, att alla människor, kvinnor och män, får möjlighet att delta utifrån sina förutsättningar.

En väl förankrad översiktsplan med genomförbara strategier är en förutsättning för att de satsningar som görs bidrar till att fler människor känner att **Piteå är en plats för alla och att *det är hit man kommer när man kommer hem.***

Ingångsvärden

Piteå kommun är en kommun med såväl landsbygd som stadsbygd. Översiktsplanen ska beskriva önskvärd utveckling inom hela kommunen. I Piteå ska det finnas levande landsbygd i norr, väster, öster och söder.

I januari år 2016 hade Piteå 41 481 invånare.

46 000 invånare år 2030

Ett av Piteå kommuns övergripande mål är att år 2030 vara 46 000 invånare, med ett delmål på 43 000 till år 2020.

Piteå har en positiv befolkningsutveckling, totalt under den senaste 25-årsperioden har befolkningen ökat med 5 procent.

Trots en positiv befolkningsutveckling har Piteå, liksom riket i stort, en problematisk demografisk utveckling. Invånarna i åldern 65 år och äldre ökar, samtidigt som invånarna i åldern 0-64 år minskar. Detta innebär en ökad försörjningsbörda.

Varför ska Piteå växa?

För att möta den ökade försörjningsbördan behöver Piteå öka sin befolkning i arbetsför ålder.

Städer konkurrerar med varandra om resurser för tillväxt. Människor och deras nätverk blir allt mer den centrala tillgången för ekonomisk utveckling. Större befolkningskoncentrationer kan erbjuda en rikare mångfald, närhet till information, service, infrastruktur och kultur. Mångfaldens attraktivitet lockar nya människor att flytta till staden och fler människor ökar köpkraften vilket i sin tur lockar företag att etablera sig.

I tätare miljöer får också företag fördelar av en stark marknad, tillgång till specialiserade underleverantörer, konsulter och medarbetare. Större mångfald kan göra staden mindre sårbar och mer anpassningsbar vid förändrade förutsättningar.

Näringslivets sammansättning påverkas även på ett tydligt sätt av stadens storlek. I större städer är andelen privat tjänstenäring samt forsknings- och kunskapsintensiva tjänster betydligt större än i mindre orter, som oftare är inriktade mot primär- och kapitalintensiva näringar. Större städer har även möjlighet att utveckla ett rikt kulturutbud och växande fastighetsvärden. En spiral av positiva återkopplingar skapas vilket leder till regional tillväxt.

I växande samhällen finns ett in- och utflöde av människor med deras tankar och idéer. Detta bidrar till en utveckling som präglas av tillåtlighet, öppenhet och tolerans för såväl nya människor som nya idéer. Ett samhälle som präglas av detta välkomnar och stimulerar en bred diskussion om framtiden. En diskussion som är en nödvändig garant mot ensidighet, storskalighet och brist på kvalitet där tillväxt kan vändas mot tillbakagång. Medborgare behöver ges möjligheter till dialog, att bli synliggjorda, att få bidra med sina resurser och nätverk samt uttrycka sig professionellt och på fritiden.

Planförslagets mål är därför att skapa de bästa möjliga förutsättningarna för Piteås tillväxt. Befolkningsmålet ska uppnås genom att, på bred front, utveckla Piteås attraktivitet utifrån de förutsättningar och kvaliteter som Piteå har. En sådan utveckling kommer också att bidra till att Piteå blir ännu bättre att bo, arbeta och leva för de som redan är här idag.

Riktningar

Piteå kommun har fyra strategiska områden och 15 övergripande mål som styrelser, nämnder, förvaltningar och kommunala bolag arbetar tillsammans för att uppnå. De övergripande målen utgör grunden för kommunens verksamhetsplan. Verksamhetsplanen bearbetas också för att tydliggöra arbetet med hållbarhet (Plan för hållbarhet).

Kommunstyrelsen har preciserat fem av de övergripande målen som ska användas som riktningar i översiktsplanen.

Barn och unga - vår framtid

Barn och unga ges förutsättningar för en god start i livet. Vi tar aktivt tillvara barn och ungas delaktighet, engagemang och kreativitet.

Målen för **Barn och unga – vår framtid**

- Barn och unga har en trygg och utvecklande uppväxt, och använder inte alkohol eller andra droger.

Utbildning, arbete och näringsliv är grunden för all välfärd

Genom satsningar på utbildning och näringsliv skapas tillväxt som har en avgörande betydelse för kommunens utveckling.

Målen för **Utbildning, arbete och näringsliv** lyder:

- Piteå ska år 2020 ha 43 000 invånare och till 2030, 46 000 invånare.
- Piteå har nolltolerans mot ungdomsarbetslöshet.
- Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för ett livslångt lärande.
- Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande.

Demokrati och öppenhet

Piteå präglas av öppenhet, engagemang och delaktighet. Vi verkar för ett tillåtande klimat genom att både ta intryck av och ge avtryck i omvärlden.

Målen för **Demokrati och öppenhet** lyder:

- Pitebor i alla åldrar ska känna att det är meningsfullt att engagera sig och att de kan påverka kommunens utveckling.
- Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund.
- Service och bemötande utformas jämställt i alla kommunens verksamheter.

Livsmiljö

Piteå erbjuder en trygg och lustfylld livsmiljö med omsorg och utvecklingsmöjligheter i livets alla skeden. Här är det positivt att bo, verka och leva.

Målen för **Livsmiljö** lyder:

- Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.
- Piteå ska vara tryggt och tillgängligt för alla.
- Piteå ska erbjuda attraktiva och varierande boendemiljöer.
- Piteå ska utveckla bra infrastruktur och goda kommunikationer.
- I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling.
- Minska tobaks- och alkoholanvändandet bland medborgarna. Ingen ska använda narkotika eller dopingpreparat.

ÖP2030 baseras på målet ”Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för miljövänliga och hälsosamma val i vardagen”. Detta mål har under planeringsarbetet integrerats i målet ”Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet”.

Piteå ska vara tryggt och tillgängligt för alla

Ett tryggt Piteå innebär att alla invånare ska kunna känna sig säkra, lugna och skyddade. Trygghet är en förutsättning för att kunna vara en aktiv individ och kunna delta i samhället.

Trygghet skapas med hjälp av en stabil socialstruktur. Sammansättningen av människor i en stadsdel eller tätort ska motsvara sammansättningen i hela kommunen - socioekonomiskt, åldersmässigt och etniskt. Trygghet skapas också där trafikmiljön utformats för de oskyddade trafikanterna, där god belysning finns, där mötesplatser finns och där invånarna ges ansvar och möjligheter att påverka beslut gällande sitt bostadsområde.

Tillgänglighet i Piteå innebär att omgivningen utformas så att individens självständighet värnas. Man ska kunna klara sig själv oavsett kön, ålder eller funktionsnedsättning, samt få rätt stöd när man så behöver. Tillgänglighet innebär ett hänsynstagande till alla målgrupper i samhället, både i urval av områden att exploatera/bevara och vid utformningen. Genom att undvika barriärer, i form av exempelvis järnvägsspår, större vägar, i planeringen av nya bostadsområden eller vid förtätning av redan befintliga, ökar tillgängligheten.

Såväl trygghet som tillgänglighet skapas genom dialog i form av information, konsultation, delaktighet och medbestämmande.

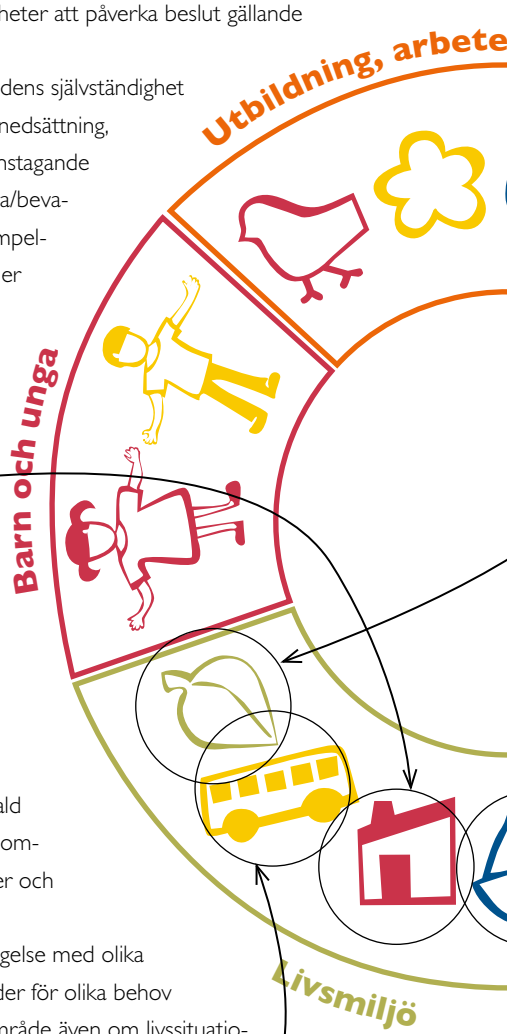

Piteå ska erbjuda attraktiva och varierande boendemiljöer

Vad som upplevs som en attraktiv boendemiljö är en högst individuell uppfattning och skiftar utifrån fas i livet. Attraktiva boendemiljöer upplevs av många då det är nära till handel, service, rekreation, kollektivtrafik skola och arbete. För den boende blir trivselfaktorn hög om inspirerande miljöer, kultur- och naturvärden samt god arkitektur finns. En stark identitet stärker orten/bostadsområdet/stadsdelen/byn. Genom att utforma bostadsmiljöerna med goda förutsättningar för social gemenskap och mångfald skapas attraktivitet. Det är viktigt att tillvarata sammanhängande grönområden och vatten, så kallade gröna och blå stråk. Störningar som buller och luftföroreningar försämrar områdets attraktivitet.

Varierande boendemiljöer uppnås med hjälp av en blandad bebyggelse med olika upplåtelseformer och bostäder av olika storlek. Det ska finnas bostäder för olika behov och olika livsskeden, som möjliggör att kunna bo kvar i sitt bostadsområde även om livssituationen förändras.

Piteå ska utveckla bra infrastruktur och goda kommunikationer

En väl fungerande infrastruktur är en grundläggande förutsättning för en levande småstad och landsbygd. Förbindelser via väg, vatten och järnväg är betydelsefulla för att knyta ihop kommunen med regionen och omvärlden.

En viktig förutsättning för den framtida utvecklingen av Piteå är goda kommunikationer. Det handlar bland annat om vägar med rätt sträckning och bärighet, goda möjligheter till resor med kollektivtrafik,

säkra och väl utbyggda gång- och cykelvägar, men också om IT-infrastruktur. Det ska finnas goda möjligheter för godstransporter, privatresor och pendling till närliggande huvudorter. Det innebär att transportsystemen ska vara tids-, kostnads- och energieffektiva. Detta är också den viktigaste aspekten för att kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafiken ska kunna konkurrera med biltrafik.

Väl fungerade godstransporter är en förutsättning för näringslivet och sysselsättningen i regionen. Piteå ska ha ett tillgängligt, jämställt, säkert och tryggt transportsystem. Särskild hänsyn i vår trafikmiljö ska tas till barnen, eftersom de är en sårbar grupp i trafiken då förmågan att göra säkra bedömningar i trafiken saknas.

Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för miljövänliga och hälsosamma val i vardagen*

Hälsosamma val i vardagen kopplas samman med rekreation och motion. Aktiviteter så som lek, cykling, promenader och idrott främjar vår hälsa och vårt välbefinnande. I Piteå har gröna områden betydelse för invånarnas fysiska och psykiska hälsa, men också för vår miljö då grönområden renar luften. Ju fler som väljer att promenera eller cykla, desto bättre för vår miljö.

Gång- och cykelbanor, utformning av gatumiljöerna och utbyggd kollektivtrafik skapar goda förutsättningar för miljövänliga och hälsosamma val. Fysisk aktivitet främjas också när det finns många lättillgängliga parker och grönområden samt när den omgivande miljön upplevs som estetisk och attraktiv. Närhet och tillgänglighet till natur och rekreationsområden främjar fysisk aktivitet. Även områdets användbarhet, det vill säga funktionalitet, kvalitet, skick och skötsel, uppmuntrar till rörelse.

*** ÖP2030 baseras på målet "Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för miljövänliga och hälsosamma val i vardagen". Detta mål har under planeringsarbetet integrerats i målet "Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet".**

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Ryggraden i Piteås näringsliv, de branscher som lever av det skogen ger, ska kunna fortsätta sin utveckling. Samtidigt är det viktigt med ett nytillskott av affärsidéer och företag för att företagsfloran ska kunna vitaliseras. I Piteå ska det finnas goda förutsättningar för näringslivets tillväxt.

Goda förutsättningar för tillväxt skapas genom god markberedskap för nyexploatering och expansion, effektivt nyttjande av befintliga verksamhetsområden samt ett gott näringslivsklimat. Näringsverksamhet som kan integreras med boende och annan service kan med fördel göra det, eftersom det skapar en större attraktionskraft åt såväl verksamhetsområdet som boendeområdet. Verksamhetsområdens attraktionskraft stärks också genom bra infrastruktur och kommunikationer. Profilering av verksamhetsområden, klusterbildningar, är viktigt och skapar goda förutsättningar för mötesplatser för aktörerna.

Övriga förutsättningar

Hållbar utveckling

Planeringen av mark- och vattenanvändning samt bebyggelsens utvecklig ska präglas av en helhetssyn. En hållbar samhällsutveckling innebär att våra gemensamma resurser förvaltas på ett sätt som är långsiktigt, effektivt och stabilt för kommande generationer och andra delar av världen. Målsättningen är att samhällsbyggnad i Piteå ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. I beslut gällande mark- och vattenanvändning ska de inriktningar som finns i kommunens styr- och ledningssystem, beaktas utifrån hållbarhetsperspektiv.

Ett socialt hållbart samhälle har människornas behov och förutsättningar i centrum där alla har samma möjligheter att ta del av det goda samhället. Samhället vilar på en demokratisk värdegrund där mångfald, hälsa, delaktighet och trygghet är i fokus.

Ekologisk hållbarhet innebär en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillgodose sina behov. Det handlar om att hushålla med mänskliga, materiella och naturens resurser på lång sikt. Detta ska nås genom att arbeta för miljö, natur, klimat, energi samt med konsumtion.

Ekonomisk hållbarhet förutsätter en ekonomisk balans samt att på ett långsiktigt och optimalt sätt använda och hantera befintliga resurser, så att de både kvarstår och utvecklas för dagens befolkning. Detta ger kommande generationer en stabil grund för en god välfärd och framtida utveckling. Piteå ska därför arbeta för ekonomisk långsiktighet, demografi, utbildning och sysselsättning samt utveckling och tillväxt.

Stad landsbygd och glesbygd

I ÖP 2030 indelas Piteå kommun i Stad, Landsbygd och Glesbygd. Piteå stad består av Piteå tätort, som består av bebyggelse mellan Öjebyn och Munksund, samt Bergsvikens tätort. Öjebyn, Munksund och Bergsviken definieras som stadsdelscentra.

Piteås landsbygd utgörs av områden som har mindre än 40 minuters resväg med bil till Piteå centrum, med undantag för de område som utgör Piteå stad (enligt ovan.)

I ÖP 2030 har fem stycken landsbygdscentra identifieras. Med landsbygdscentra avses orter med centrala samhällsfunktioner inom utbildning, vård och omsorg, fritid och kultur samt kommersiell service. Landsbygdscentra har antingen en strategisk placering i kommunen kopplat till infrastruktur och människors rörelsemönster, Rosvik och Jävre, eller utgör en servicenod för andra byar i dess närhet, Hortlax, Roknäs/Sjulnäs samt Norrfjärden.
Piteå kommuns mål med landsbygdens utveckling är att skapa förutsättningar för en modern och levande landsbygd i norr, söder, öster och väster. Detta görs genom att främja företagsamhet på landsbygden och genom att rikta kommunens satsningar för att uppnå stärkt underlag för service i de fem landsbygdscentra. Arbetet förutsätts ske i samverkan med lokala företrädare och medborgare.

De fem landsbygdscentra ska under planperioden fördjupas och planprogram eller fördjupade översiktsplaner ska tas fram för respektive ort. Syftet är att stärka tillgängligheten till orten och dess service.

Piteås glesbygd definieras av ytor som har mer än 40 minuters resväg till Piteå centrum. Via samarbete med grannkommuner ska god service erhållas även i glesbygd.
Piteå kommuns strategi för glesbygdens utveckling ska under planperioden utredas.

-Tätort är ett begrepp som beskriver en sammanhållande struktur.

-Definitionen av stad utgörs av en befolkningsmängd om 20 000 invånare.

Regionala och nationella samband

Piteå ingår i den största arbetsmarknadsregionen norr om Stockholmsregionen (2010). Arbetet med att stärka attraktiviteten för regionen genomförs i samverkan med Älvsbyn, Luleå, Boden och Kalix kommuner. Dessa aktiviteter kommer att fortsätta enligt den arbetsplan som kommunerna gemensamt utarbetat.

Pendlingen in och ut från Piteå till omkringliggande kommuner ökar. Det är viktigt för regionen och för Piteå att arbetsmarknadsregionen fortsatt utvecklas så att arbetsmarknadens attraktionskraft stärks. Pendlingen har stor utvecklingspotential, exempelvis mellan Piteå och Skellefteå.

Arbetet med Norrbotniabanans förverkligande sker genom ett regionalt och mellankommunalt samarbete. Det ligger i flera kommuners intresse att påbörja arbetet med järnvägsplanen men också att påbörja byggnation av järnväg. Ett speciellt intresse finns att fördjupa samarbetet mellan Piteå och Luleå kommun inom framförallt Piteå kommuns norra delar och Luleå kommuns södra delar. Det finns förutsättningar att stärka service och logistik genom att utveckla ett mellankommunalt samarbete.

Regionala styrdokument används i den mån de är relevanta som en brygga mellan det lokala och det regionala nivåerna därigenom säkerställs också att nationens intresse och viljor tillgodoses. Viktiga regionala styrdokument som utgör underlag för ställningstaganden i Piteå kommuns översiktsplanering är Regional utvecklingsstrategi, Regionalt tillväxtprogram, länstransportplan samt klimat- och energistrategi.

Piteå kommuns fullmäktige har antagit en policy för mellankommunal samverkan. I policyn uttrycks att kommunen då den vill stärka attraktionskraften i kommunen ska samarbeta tillsammans med sin arbetsmarknadsregion och då kommunen vill stärka sin kvalité i sina verksamheter som ska samhandla med Pite älvdal. I båda dessa finns Älvsbyns kommun representerad, och därför utgör Älvsbyn en viktig strategisk samverkanspart.

Att stärka utvecklingen i kommundelar med anslutning till Luleå kommun och Skellefteå kommun ligger i kommunens intresse. Detta stärker samtidigt regionens attraktionskraft och företagens förmåga att rekrytera kompetent personal. Tre av fem landsbygdscentra i Piteå har prioriterats utifrån den strategiska placeringen efter E4:an. Det indikerar kommunens vilja att utveckla samverkan. Lavergruvans eventuella etablering i Älvsbyns kommun kommer att påverka pendlingsmönster i Piteå kommun och nyttjandet av infrastruktur kommer att öka.

Andra exempel på tematiska områden där kommunen avser att fortsatt fördjupa sin mellankommunala samverkan är skärgårdsutveckling, besöksnäring och näringslivsutveckling.

Glesbygdens speciella förhållanden ska utredas genom en fortsatt översiktsplanering. I en sådan utredning ska samverkan med primärt Älvsbyn och Arvidsjaurs kommuner utgöra en bärande del.

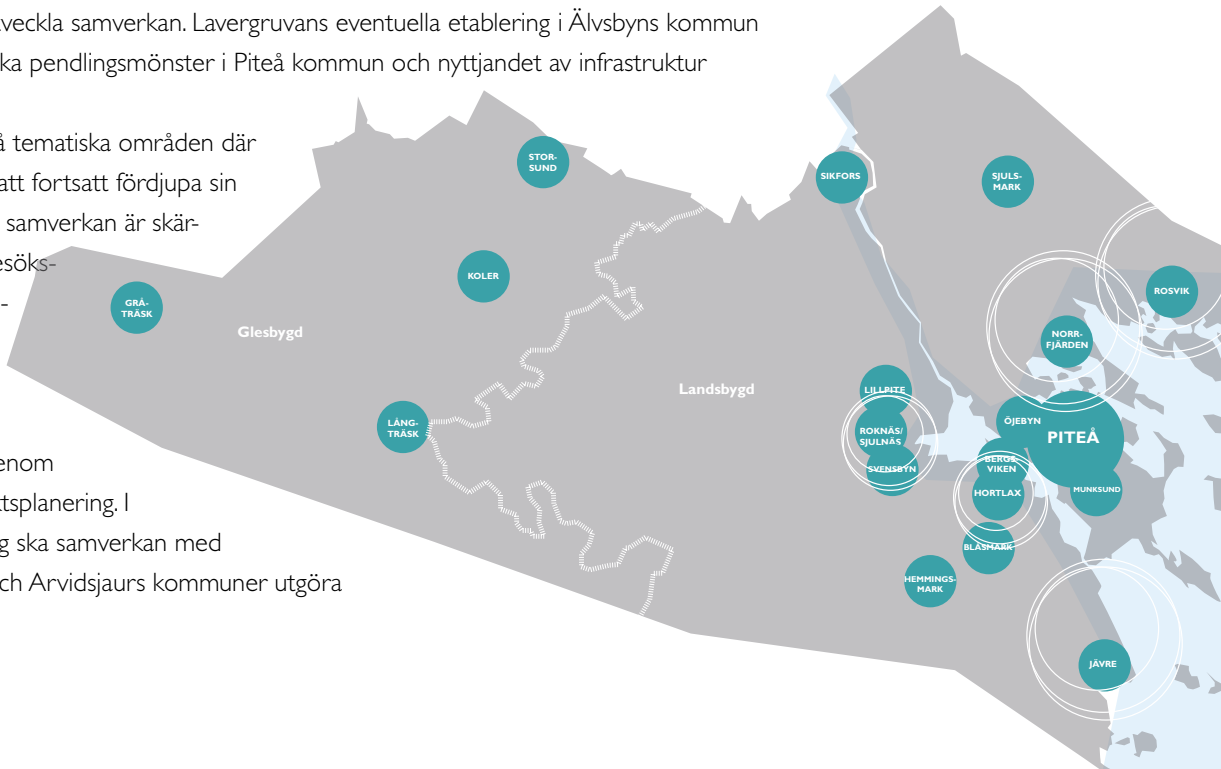

Så här hänger Översiktsplanens olika dokument ihop

Piteå – det är hit man kommer när man kommer hem.

Hit vill vi 2030

Strategier

Utgångspunkter

Ingångsvärden
Riktningar
Övriga förutsättningar

Nuläge 2015

Strategier

Utifrån nuläget och i syfte att nå målet på 46 000 invånare och de fastslagna inriktningarna har ett antal strategier upprättats. Strategierna visar principerna för Piteås framtida utveckling och ska fungera som ett konkret stöd för det interna arbetet.

Varje område på nästkommande sidor är uppbyggda på följande sätt:

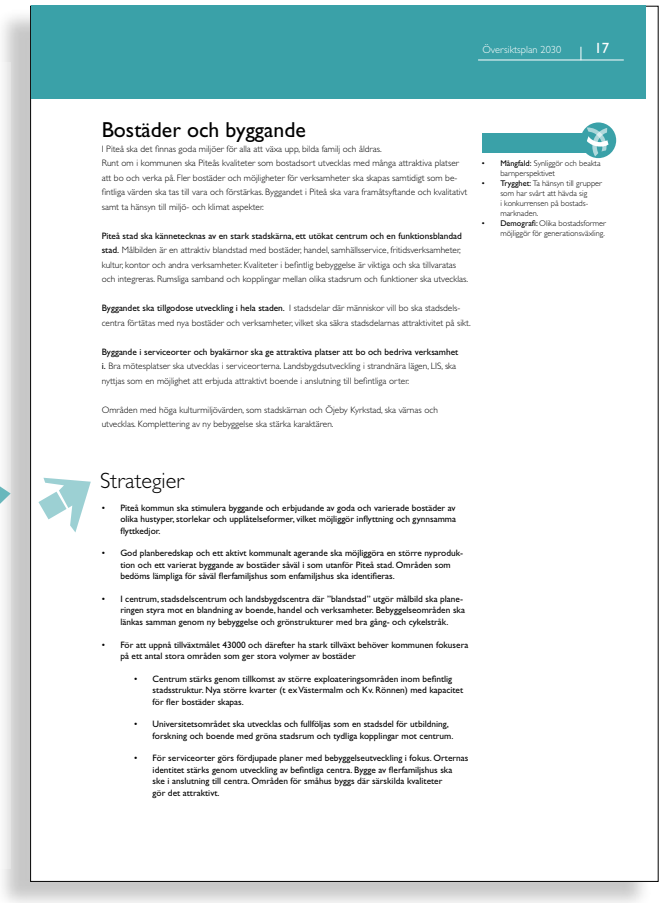

Bostäder och byggande

I Piteå ska det finnas goda miljöer för alla att växa upp, bilda familj och åldras.
Runt om i kommunen ska Piteås kvaliteter som bostadsort utvecklas med många attraktiva platser att bo och verka på. Fler bostäder och möjligheter för verksamheter ska skapas samtidigt som befintliga värden ska tas till vara och förstärkas. Byggandet i Piteå ska vara framåtsyftande och kvalitativt samt ta hänsyn till miljö- och klimat aspekter.

Piteå stad ska kännetecknas av en stark stadskärna, ett utökat centrum och en funktionsblandad stad. Målbilden är en attraktiv blandstad med bostäder, handel, samhällsservice, fritidsverksamheter, kultur, kontor och andra verksamheter. Kvaliteter i befintlig bebyggelse är viktiga och ska tillvaratas och integreras. Rumsliga samband och kopplingar mellan olika stadsrum och funktioner ska utvecklas.

Byggandet ska tillgodose utveckling i hela staden. I stadsdelar där människor vill bo ska stadsdelscentra förtätas med nya bostäder och verksamheter, vilket ska säkra stadsdelarnas attraktivitet på sikt.

Byggande i serviceorter och byakärnor ska ge attraktiva platser att bo och bedriva verksamhet i. Bra mötesplatser ska utvecklas i serviceorterna. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS, ska nyttjas som en möjlighet att erbjuda attraktivt boende i anslutning till befintliga orter.

Områden med höga kulturmiljövärden, som stadskärnan och Öjeby Kyrkstad, ska värnas och utvecklas. Komplettering av ny bebyggelse ska stärka karaktären.

- **Mångfald:** Synliggör och beakta bamperspektivet
- **Trygghet:** Ta hänsyn till grupper som har svårt att hävda sig i konkurrensen på bostadsmarknaden.
- **Demografi:** Olika bostadsformer möjliggör för generationsväxling.

Strategier

- **Piteå kommun ska stimulera byggande och erbjudande av goda och varierade bostäder av olika hustyper, storlekar och upplåtelseformer, vilket möjliggör inflyttning och gynnsamma flyttkedjor.**
- **God planberedskap och ett aktivt kommunalt agerande ska möjliggöra en större nyproduktion och ett varierat byggande av bostäder såväl i som utanför Piteå stad. Områden som bedöms lämpliga för såväl flerfamiljshus som enfamiljshus ska identifieras.**
- **I centrum, stadsdelscentrum och landsbygdscentra där "blandstad" utgör målbild ska planeringen styra mot en blandning av boende, handel och verksamheter. Bebyggelseområden ska länkas samman genom ny bebyggelse och grönstrukturer med bra gång- och cykelstråk.**
- **För att uppnå tillväxtmålet 43000 och därefter ha stark tillväxt behöver kommunen fokusera på ett antal stora områden som ger stora volymer av bostäder**
  - **Centrum stärks genom tillkomst av större exploateringsområden inom befintlig stadsstruktur. Nya större kvarter (t ex Västermalm och K:v. Rönnen) med kapacitet för fler bostäder skapas.**
  - **Universitetsområdet ska utvecklas och fullföljas som en stadsdel för utbildning, forskning och boende med gröna stadsrum och tydliga kopplingar mot centrum.**
  - **För serviceorter görs fördjupade planer med bebyggelseutveckling i fokus. Orternas identitet stärks genom utveckling av befintliga centra. Bygge av flerfamiljshus ska ske i anslutning till centra. Områden för småhus byggs där särskilda kvaliteter gör det attraktivt.**

Den inledande texten berättar ”det är hit vi vill”.

Strategierna beskriver hur vi ska arbeta för att nå dit vi vill.

En modern landsbygd och en levande stadskärna

Bostäder och byggande

I Piteå ska det finnas goda miljöer för alla att växa upp, bilda familj och åldras i.

Runt om i kommunen ska Piteås kvaliteter som bostadsort utvecklas med olika attraktiva platser att bo och verka på. Fler bostäder och möjligheter för verksamheter ska skapas samtidigt som befintliga värden ska tas till vara och förstärkas. Byggandet i Piteå ska vara framåtsyftande och kvalitativt samt ta hänsyn till miljö- och klimataspekter.

Piteå stad ska kännetecknas av en stark stadskärna, ett utökat centrum och en funktionsblandad stad. Målbilden är en attraktiv blandstad med bostäder, handel, samhällsservice, fritidsverksamheter, kultur, kontor och andra verksamheter. Kvaliteter i befintlig bebyggelse är viktiga och ska tillvaratas och integreras. Rumsliga samband och kopplingar mellan olika stadsrum och funktioner ska utvecklas.

Byggandet ska tillgodose utveckling i hela staden. I stadsdelar där människor vill bo ska stadsdelscentra förtätas med nya bostäder och verksamheter, vilket ska säkra stadsdelarnas attraktivitet på sikt.

Byggande på landsbygden och byakärnor ska ge attraktiva platser att bo och bedriva verksamhet i. Bra mötesplatser ska utvecklas i landsbygdscentra. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS, ska nyttjas som en möjlighet att erbjuda attraktivt boende i anslutning till befintliga orter.

Områden med höga kulturmiljövärden, som stadskärnan och Öjeby Kyrkstad, ska värnas och utvecklas. Komplettering av ny bebyggelse ska stärka karaktären.

- Synliggör och beakta barnperspektivet i samhällsplaneringen.
- För att skapa trygghet så bör man ta hänsyn till grupper som har svårt att hävda sig i konkurrensen på bostadsmarknaden.
- Olika bostadsformer möjliggör för generationsväxlingar.

För mer information om kommunens arbete med bostäder och byggande se kapitel 3 i bilaga Planeringsunderlag.

Strategier

- Piteå kommun ska stimulera byggande och erbjudande av goda och varierade bostäder av olika hustyper, storlekar och upplåtelseformer, vilket möjliggör inflyttning och gynnsamma flyttkedjor
- God planberedskap och ett aktivt kommunalt agerande ska möjliggöra en större nyproduktion och ett varierat byggande av bostäder såväl i som utanför Piteå stad. Områden som bedöms lämpliga för såväl flerfamiljshus som enfamiljshus ska identifieras.
- I centrum, stadsdelscentrum och landsbygdscentra där ”blandstad” utgör målbild ska planeringen styra mot en blandning av boende, handel och verksamheter. Bebyggelseområden inom respektive centra ska länkas samman genom ny bebyggelse och grönstrukturer med bra gång- och cykelstråk.
- För att uppnå befolkningsmålet 46 000 och därefter ha stark tillväxt behöver kommunen fokusera på ett antal stora områden som ger stora volymer av bostäder

  – Centrum stärks genom tillkomst av större exploateringsområden (exempel på dessa är 2016) Västermalm, Kvarteren Rönnen, Löjan, Lönnen med flera) inom befintlig stadsstruktur. Nya större kvarter med kapacitet för fler bostäder skapas.

  – Universitetsområdet ska utvecklas och fullföljas som en stadsdel för utbildning, forskning och boende med gröna stadsrum och tydliga kopplingar mot centrum.

  – Områden för olika typer av bostäder identifieras i stadsdelarna.

  – För landsbygdscentra görs fördjupade planer med bebyggelseutveckling i fokus. Orternas identitet stärks genom utveckling av befintliga centra. Nybyggnationer av flerfamiljshus styrs främst till respektive landsbygdscentra.

  – Övrig landsbygd möjliggörs exploatering baserat på efterfrågan.

- Förståelse för stadens historia och gestaltning kopplat till samhällsplanering är viktigt för att känna tillit och delaktighet i olika planeringsprocesser.
- Det offentliga rummet ska upplevas attraktivt, tryggt och trivsamt.

För mer information om kommunens arbete med gestaltningsfrågor, se kapitel 4 i bilaga Planeringsunderlag.

Gestaltning

Piteå ska kännetecknas av gestaltning med stark identitet grundad i historia och värden på plats. Förändringar och tillskott ska förstärka kvaliteter och utgöra goda samtida lösningar. De öppna odlingslandskapen ska värnas.

Stadskärnan är en av Piteås många tillgångar som stad och ska söka förädlas vid varje förändring och upprustning. Nya tillskott ska ha långsiktiga sociala, historiska och arkitektoniska värden som utgångspunkt. Ett väl planerat samspel mellan gammalt och nytt ska förstärka Piteås unika kvaliteter.
Piteås nordliga läge innebär att utformning för att skapa bra klimat och bästa möjliga ljusförhållanden alltid ska eftersträvas.

Stränderna och vattenkontakten är ovärderliga inslag i Piteås stadsbild och förvaltas som en gemensam tillgång för alla medborgare.

Strategier

- Ny bebyggelse i Piteå ska utgå från historien och samtidigt vara nyskapande vad gäller arkitektur och ge nya bidrag med stadsmiljöer av hög kvalitet som stärker Piteås profil.
- Gestaltningsprogram i tidiga skeden bör alltid finnas vid större exploateringar eller för känsliga områden.
- Piteå ska bygga vidare på de kvaliteter som präglar stadskärnan. Rutnäts- och kvartersstad, attraktiva gaturum och platser, en sammanhållen stadssiluett, trä och en tilltalande variation av detaljer ska kännetecknа stadskärnan och utvecklas i byggandet. Nya byggnader ska söka harmoniera med omgivningen vad gäller skala, färg, material och karaktär.
- Stadsmiljöprogram med fokus på helhetsmiljöer för stads- och gaturummens och platsernas gestaltning, belysning, skyltning, möblering och funktionalitet och tillgänglighet ska finnas för att åstadkomma bra stadsmiljöer.
- Klimat och sol avgör bostädernas, gårdarnas och stadsrummens attraktivitet och ska vara vägledande för utformning av stads- och boendemiljöer.
- Piteås stränder ska få en mera framträdande roll i planeringen för användning året runt.

Grönstruktur

Karaktäristisk natur inom byggda områden ska tas omhand och utvecklas i hela kommunen. För den som bor och lever i Piteå ska naturen vara nära och tillgänglig. Värdefulla naturområden ska lyftas fram. Öppna odlingslandskap och strandområden ska utvecklas för att stärka Piteås attraktivitet. Sammanhängande strandpromenader ska utvecklas för att stärka stadens attraktivitet.

Piteå ska ha en mångfald av naturområden, små och stora parker samt torg och platser strategiskt placerade och sammankopplade i nätverk av gröna stråk. Parker och platser ska vara integrerade i bebyggelsestrukturen och ha en samlande funktion.

Med bra gröna strukturer som utgångspunkt ska Piteå utvecklas som en attraktiv, hållbar och social stad. Piteå stad ska vara grön med värdeskapande närhet till natur och grönska i grönområden, parker och gatumiljöer. Stort fokus ska ligga på stadens entréer och på att foga samman olika delar av staden till en stadsmässig helhet.

- För att stärka mångfalden i samhället ska den offentliga gröna miljön vara tillgänglig för alla.
- För att främja hälsa och välbefinnande behöver människor närhet till flera slags utemiljöer med varierande karaktär.
- Det är viktigt att bevara biotoper som kan fungera som spridningscentra för växter och djur.

För mer information om kommunens arbete med grönstruktur, se kapitel 5 i bilaga Planeringsunderlag.

Strategier

- Kvalitet, närhet och tillgänglighet, avseende grönstruktur, ska utvecklas såväl i centrum som i stadsdelar och byar. De gröna miljöerna ska erbjuda plats för aktivitet, möten, lek, motion och avkoppling året runt.
- Piteå kommun ska i all planering säkerställa tillgången till grönska och gröna rum på kvartersmark. Gårdsmiljöerna ska innehålla grönska och plats för utevistelse.
- För landsbygdscentra inarbetas gröna frågor i fördjupade planer. Värdefulla områden och samlande platser för möten och aktiviteter bör utvecklas.

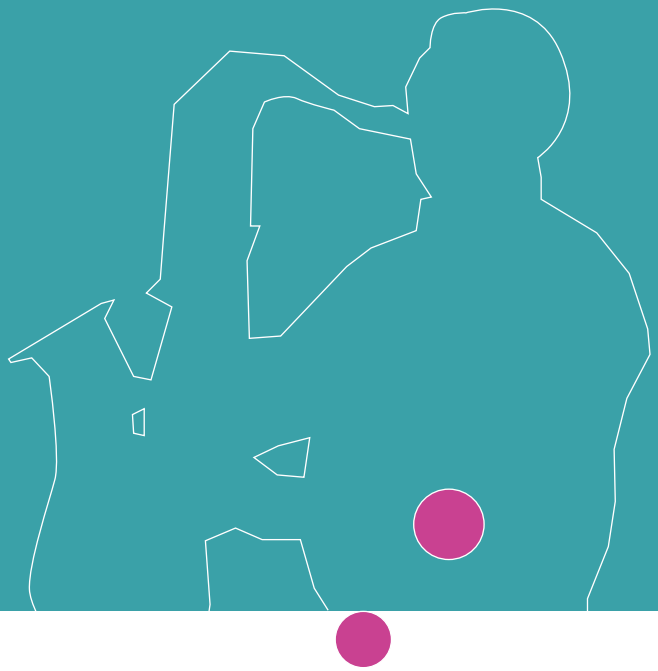

Kultur och fritid

I Piteå ska det finnas ett rikt kulturliv och ett brett utbud av platser och anläggningar så att förutsättningarna till ett aktivt kultur- idrotts- och friluftsliv är goda. Kommunen ska stödja och samverka med föreningslivet och sträva efter hög nyttjandegrad och långsiktig hållbarhet i anläggningar för idrott, friluftsliv, kultur och andra fritidsaktiviteter.

- I ett samhälle som vill stärka utveckling, tillväxt samt mångfald, ska kultur och fritidsaktiviteter planeras så att människor oavsett kön, utbildnings- och inkomstnivå, social status, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder och funktionsnedsättning, kunna delta.
- För att stärka delaktighet i samhället så är utveckling av sociala mötesplatser viktigt.

För mer information om kommunens arbete med kultur- och fritidsfrågor, se kapitel 6 i bilaga Planeringsunderlag.

Strategier

- Befintliga platser för kultur- och fritidsaktiviteter där nyttjandegraden är hög ska främjas vid utveckling. Nya anläggningar lokaliseras strategiskt för att öka möjligheten till samverkan och ekonomisk hållbarhet samt öka tillgängligheten och den upplevda tryggheten.
- Vid nybyggnation samt om- och tillbyggnad av fastigheter som genomförs av kommunen och privata entreprenörer bör minst en procent av byggkostnaden avsättas till konstnärlig utsmyckning och gestaltning.
- Områden som pekas ut till följd av sina värden för bland annat friluftslivet ska värnas.
- Stadens rum och platser ska utgöra naturliga mötesplatser och stimulera till rekreation, rörelse och fritidsaktiviteter.

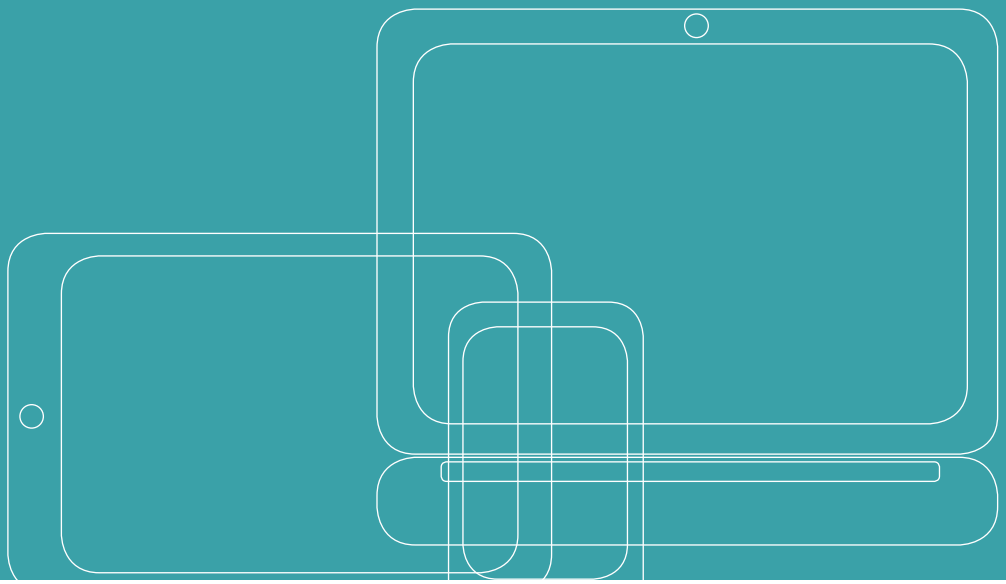

IT-kommunikation

Piteå ska ha en väl fungerande digital infrastruktur vilket ökar möjligheterna för tillväxt, konkurrenskraft och innovationsförmåga.

Satsningen på bredband ska fortsatt utvecklas. Senast år 2020 ska alla i kommunen ha möjlighet att ansluta sig till bredband med hög kapacitet, med strävan mot 100 Mbit/s.

- God IT-kommunikation har stor betydelse för utökad arbetsmarknad och utbildningsmöjligheter på distans.

För mer information om kommunens arbete med IT och kommunikationsfrågor, se kapitel 8 i bilaga Planeringsunderlag.

Strategier

- Kommunen ska identifiera underförsörjda områden och aktivt främja utbyggnad i dessa.
- Planeringen av IT-infrastrukturen ska samordnas med planeringen av övrig infrastruktur såsom vägar, fjärrvärme, biogas, vatten och avlopp.

Bilden visar hur innehållet är fördelat i en sopbil som har hämtat brännbart avfall från villor och lägenheter i Piteå enligt Plockanalys 2015.

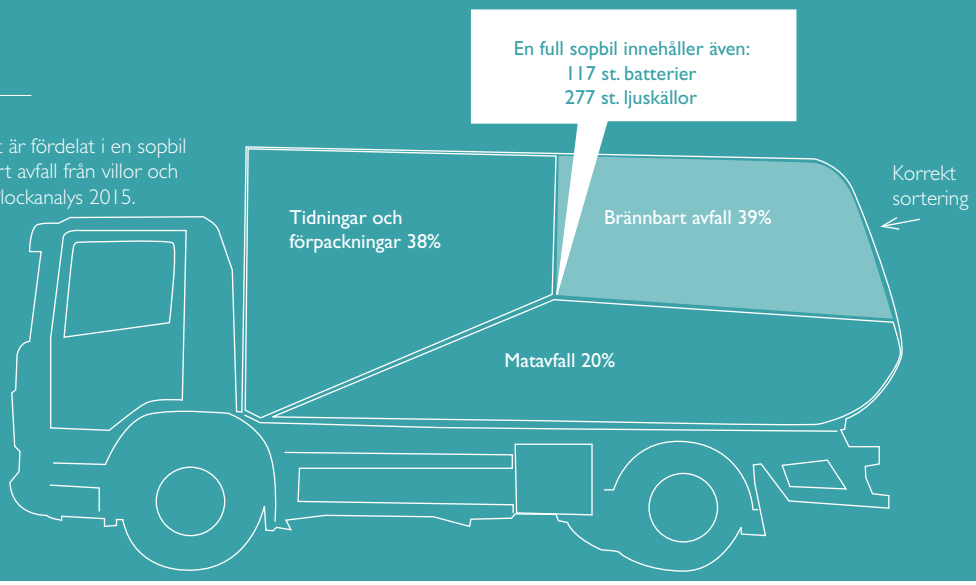

- Rent vatten och säker avloppshantering är nödvändigt för god hälsa och miljö.
- Det är viktigt med planering för alternativ dricksvattenförsörjning. Inte bara utifrån miljön utan även utifrån ekonomin.

För mer information om kommunens arbete med avfallshantering och VA-försörjning se kapitel 8 i bilaga Planeringsunderlag.

Avfallshantering och VA-försörjning

Piteå ska ha en god vatten- och avloppsförsörjning (VA-försörjning) för att säkerställa Pitebornas hälsa, minimera miljöbelastningen och åstadkomma en god hushållning med våra naturresurser.

I Piteå verkar vi för att förebygga uppkomsten av avfall och minska avfallets farlighet. Det avfall som uppkommer ska i första hand återanvändas, i andra hand materialåtervinnas och i tredje hand energiutvinnas. Där det inte är skäligt med dessa åtgärder ska avfallet deponeras på ett miljöriktigt sätt.

Strategier

- Piteå kommun ska ha en VA-plan med en strategisk och långsiktig planering för dricksvatten, spillvatten och dagvatten.
- Samtliga kommunala vattentäkter och områden för reservvatten ska omfattas av vattenskyddsområde.
- Reservvattenförsörjning ska finnas i händelse av att huvudvattentäkten blir obrukbar.
- I omvandlingsområden och förtätningar av bebyggelse ska hänsyn tas till vatten- och avloppsförsörjning.
- Piteå kommun ska verka för en regional samverkan vad gäller avfall.
- Avfallshanteringens infrastruktur och aspekter ska beaktas tidigt i planeringsprocessen, särskilt fastighetsnära insamling och gemensamma inlämnings-/hämtställen.
- Vid utbyggnad av allmän VA-försörjning prioriteras områden i nära anslutning till befintlig bebyggelse inom verksamhetsområde för vatten- och avlopp prioriteras

Kulturmiljö

Piteås historiska, kulturella och arkitektoniska arv är utgångspunkt för all planering. Värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer liksom värdefulla platser och landskap ska bevaras, användas och utvecklas.

Vi som lever och verkar i Piteå ska ansvara för att våra kulturmiljöer överlämnas till nästa generation i bevarat eller förbättrat skick. Ledord är hållbar förvaltning och varsam utveckling.

- Som en del att stärka mångfalden ska kulturarv ses som en styrka för alla generationer och grupper i samhället.
- Att tillvarata kommunens kulturmiljövärden har positiva effekter för en god boende- och livsmiljö samt för rekreation och turism.

För mer information om kommunens arbete med kulturmiljö, se kapitel 7 i bilaga Planeringsunderlag.

Strategier

- Kulturmiljöer är resurser att nyttja, den fysiska miljön och som regional utvecklingsfaktor.
- Kulturmiljöer ska vara tillgängliga.
- Vid planläggning ska kommunen i ett tidigt skede beakta fornlämningar, kulturmiljöer, riksintressen, byggnadsminnen och odlingslandskap.

  – Särskilt utpekade kulturmiljöer – byggnadsminnen, fornlämningar och riksintressen för kulturmiljö – ska bevaras och vårdas *(Hänsynsområden Kulturmiljö)*.

  – För värdefulla kulturmiljöer *(Utvecklingsområden Kulturmiljö)* ska utvecklingsplaner arbetas fram som säkrar kulturvärden och visar hur de kan nyttjas och utvecklas.

  – De odlingslandskap *(Kultur, Odlingslandskap)* som är utpekade för sina särskilda natur- och kulturmiljövärden, ska bevaras, nyttjas och utvecklas.
- För de tätbebyggda trähusmiljöerna inom Riksintresse för kulturmiljö i Piteå stad och kyrkstäderna (Öjeby kyrkstad, Hortlax och Norrfjärden) ska handlingsplaner för bevarande arbetas fram. Brand ska särskilt beaktas.

Ord markerade med *kursiv stil* är begrepp som används i mark- och vattenanvändningskartan.

Klimat, hälsa och säkerhet

Klimat och energi

Piteå strävar efter en hållbar energianvändning inom ett energisystem som är tryggt, kostnadseffektivt och ger låg negativ inverkan på hälsa, miljö och klimat. Piteå strävar efter att bli en fossiloberoende kommun.

- Det ska vara enkelt att leva miljöanpassat och bidra till hälsosamma miljöer.

Strategier

- Kommunen ska verka för lösningar som bidrar till att Piteå fortsatt är nettoexportör av förnybar energi.
- Kommunen ska verka för att förnybara drivmedel ska bli ett reellt alternativ för hållbara transporter.
- En effektiv energianvändning ska beaktas tidigt i planeringsprocessen vid exempelvis byggande samt resor och transporter.
- Den fysiska planeringen ska ta hänsyn till behovet av mark för distribution av energi (för fjärrvärme, fjärrkyla, vindkraft, solenergi och bioenergi etcetera).
- Genom satsningar på infrastruktur ska förutsättningar skapas för alternativa transportfordon och drivmedel (exempelvis laddstationer för elbilar och tankställe för biobränsle).
- Piteå kommun ska planera för en säker, tillräcklig och smart kraftförsörjning (exempelvis smarta elnät och förutsättningar för etablering av energiintensiva verksamheter) där hänsyn tas till och utgår ifrån befintlig infrastruktur.

För mer information om kommunens arbete med klimat och energifrågor, se kapitel 9 i bilaga Planeringsunderlag.

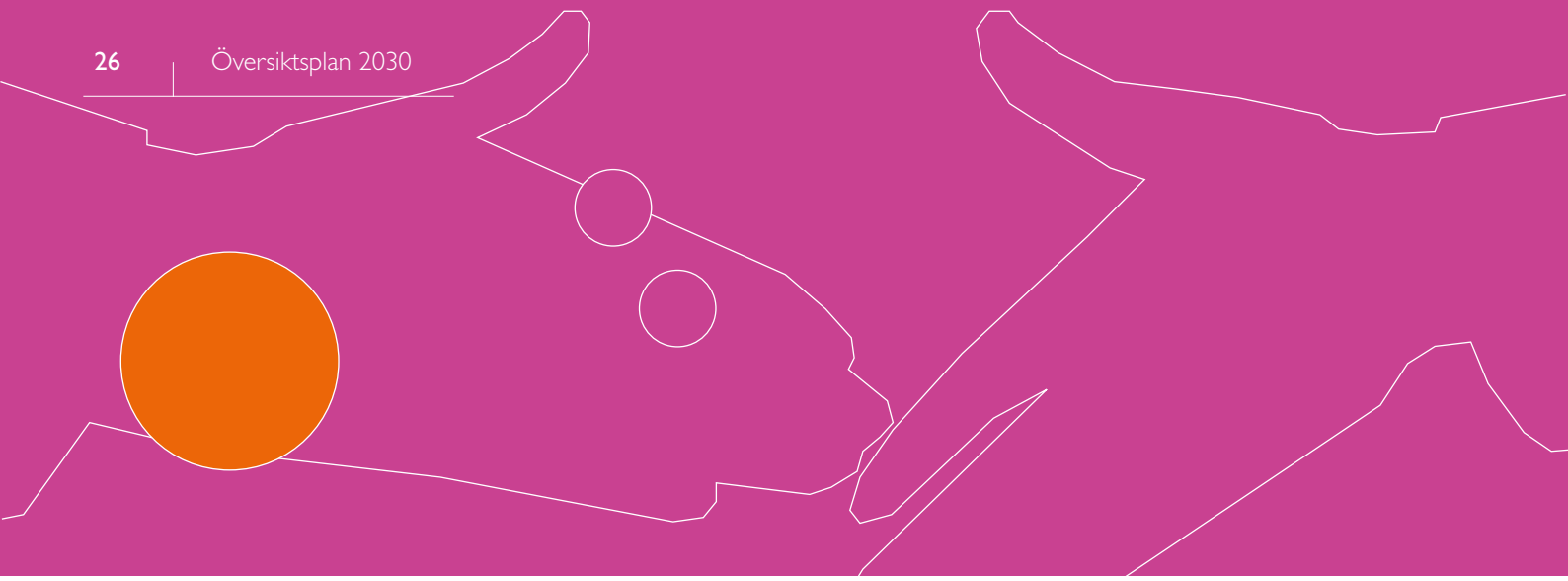

- Beredskap vid olika händelser skapar trygghet och förebygger ohälsa.

Miljö, hälsa och säkerhet

I Piteå ska all samhällsplanering utgå ifrån att miljön, människors hälsa och säkerhet inte riskeras på kort eller lång sikt. Arbete för att begränsa klimatförändringarnas negativa effekter ska ske, dels genom att minska utsläppen av växthusgaser men också genom att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Till nästa generation ska vi överlämna ett samhälle som inte orsakar ökade miljö- och hälsoproblem.

För mer information om kommunens arbete med miljö, hälsa och säkerhet, se kapitel 10 i bilaga Planeringsunderlag.

Strategier

- I Piteå kommun ska det alltid utifrån miljö, hälsa, säkerhet och klimatförändringar tidigt i planprocessen beaktas:
  - Erosion och markföroreningar
  - Buller och luftkvalitet
  - Radonrisk
  - Risk för glidning, ras eller skred
  - Sannolikhet för översvämningar

- De tätbebyggda trähusmiljöerna i Piteå stad och i kyrkstäderna ska säkerställas, bland annat genom att en handlingsplan för brand ska tas fram.

- I Piteå kommun ska riktlinjer finnas för farligt gods.

Hållbara resor och transporter

Trafikplanering

Piteå ska ha en väl utbyggd, attraktiv och tillgänglig infrastruktur som är hållbar både för persontrafik och för godshantering. Att gå och cykla korta sträckor ska vara ett självklart val.

All trafikplanering ska utgå från nollvisionens målsättningar om säkerhet i vägtransportsystemet, ingen ska dödas eller skadas allvarligt. I Piteå eftersträvas ett gent och säkert vägnät.

I centrum ska fotgängare, cyklister och kollektivtrafik prioriteras och gatumiljön ska vara funktionell för varutransporter.

- Viktigt att alltid ta hänsyn till barns och andra oskyddade trafikanters behov.
- Underlätta och utveckla möjligheter för de som använder alternativa bränslen i fordon. Detta kan i framtiden leda till utveckling och tillväxt.

Strategier

- Vid nyetablering av bostäder och verksamheter bör lokaliseringen ske i nära anslutning till befintlig infrastruktur.
- Timmerleden och Norra Ringen via Västra länken/leden ska bilda ett gent vägnät som bidrar till en trygg, säker och smidig framfart, kortare restider och göra det enkelt att orientera sig.
- Ett modernt resecenter, som ansluts till Norrbotniabanan, ska etableras för alla trafikslag.
- Goda förutsättningar för pendling till och från centrum och landsbygdscentra ska finnas. Kopplingar mellan trafikslagen ur ett hela-resan-perspektiv ska planeras med bland annat tillgång till strategiska pendlarparkeringar.
- I centrum ska parkeringen ordnas så att markanvändningen effektiviseras och stadens skönhet och trevnad stärks. Parkering ska i första hand ske i parkeringshus som ger hög nyttjandegrad och i andra hand på kvartersmark.
- Vägmiljöernas utformning ska stödja den hastighetsplan som är beslutad.

För mer information om kommunens arbete med trafikplanering, se kapitel 11 i bilaga Planeringsunderlag.

Korta resor

I Piteå ska det vara lustfyllt att gå och cykla och alla ska kunna färdas tryggt och trafiksäkert.

Vintercykling ska fortsatt möjliggöras på prioriterade gång och cykelstråk. Gång- och cykelvägnätet ska vara gent, funktionellt och sammanhängande och locka fler människor att gå och cykla.

- God belysning i tunnlar, parker och gång- och cykelvägar bidrar till tryggare miljöer.
- Korta avstånd tillsammans med ett väl utbyggt och genomtänkt gång- och cykelvägnät leder ofta till att människor i större utsträckning väljer att cykla och gå.

För mer information om kommunens arbete med korta resor, se kapitel 11 i bilaga Planeringsunderlag

Strategier

- Vid ny- och ombyggnation av gång- och cykelvägar, ska möjligheten att separera cykel- och fordonstrafik liksom gång- och cykeltrafik utmed huvudstråk beaktas.
- Gångbanor utformas gent och på ett sätt som medger en god tillgänglighet för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.
- Betydelsefulla målpunkter som torg, parker, busshållplatser, skolor, arbetsplatser, fritidsanläggningar och andra besöksmål ska kopplas samman för fotgängare och cyklister. Särskilt fokus ska läggas på säkra skolvägar.

BUSS

Kollektivtrafik

Piteå ska ha en väl fungerande fossiloberoende kollektivtrafik som underlättar transporter i människors vardag – såväl på arbetet som på fritiden. Kollektivtrafiken ska harmoniseras för att föra samman landsbygd och stad.

- Det är särskilt viktigt med närhet till kollektivtrafik och service för de grupper i samhället som inte har tillgång till bil.
- En utbyggd och väl fungerande kollektivtrafik ger kvinnor såväl som män tillgång till en större arbetsmarknad samt minskar behovet av egen bil.
- Pendlarparkeringar underlättar för boende i gles- och landsbygd.

För mer information om kommunens arbete med kollektivtrafik, se kapitel 11 i bilaga Planeringsunderlag

Strategier

- Kommunen ska planera så att kollektivtrafiken når samtliga bostadsområden, inom tätortstrafikens upptagningsområde, i och utanför centrum.
- Medborgarna ska kunna resa hållbart genom tydliga körstråk, samt med korta restider som ska upplevas som användarvänliga med god framkomlighet.
- Pendlarparkering ska finnas i anslutning till knutpunkter för kollektivtrafik så att hela resan-perspektivet vägs in.

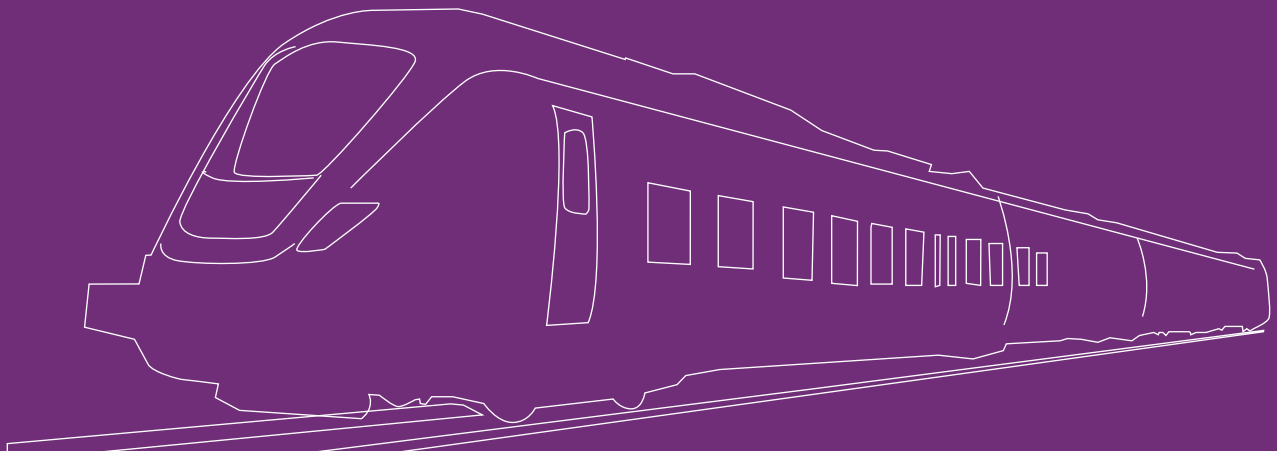

Godstrafik

- Energieffektiva transporter bidrar till minskade luftföroreningar och buller.
- Genom att samplanera godstrafik, och skapa bra ruttplanering utifrån ”hela vägen perspektivet” bidrar man till hållbarhet.

Piteå ska aktivt verka för att öka kapacitet och konkurrenskraft för godstransporter på järnväg, bland annat genom att Norrbotniabanan byggs.

Samordning av godstransporter eftersträvas.

För mer information om kommunens arbete med godstrafik, se kapitel 11 i bilaga Planeringsunderlag.

Strategier

- Piteå kommun ska verka för en avsmalning av Norrbotniabanans korridor och ett fortsatt arbete med järnvägsplanen för Norrbotniabanan genom Piteå stad och övriga tätorter.
- Kommunen ska verka för att bangården flyttas från centrum.
- Haraholmens Logistikcentrum ska vara resurseffektiv och erbjuda goda möjligheter till en kombination av transportslag, genom goda kommunikationer till hamnen på väg och järnväg.

Havet vattnet och naturen

Skärgården och havet

Skärgården utgör med sin unika karaktär en viktig del av Piteå kommuns attraktionskraft och har stora utvecklingsmöjligheter för såväl näringsliv som befolkningstillväxt. Genom att utveckla möjligheterna till boende kan skärgården komma fler till godo.

I Piteå kommun ska nyttjandegraden och tillgängligheten till skärgården och havet vara hög såväl sommar som vinter. I anslutning till farleder bör trygga hamnar och serviceanläggningar finnas.

- Skärgården ska vara tillgänglig så att så många som möjligt kan besöka den, oavsett förutsättningar.
- Om man underlättar för båt- och skärgårdslivet att kunna avfallssortera och omhänderta spillvatten skyddar man miljön.

Definition tysta områden

Tysta områden är fria från oönskade ljud och har stor betydelse för vår hälsa, livskvalitet och livslängd då de är rofyllda platser där vi kan stressa av, vila och återhämta oss. Tysta områden ger också närvarokänsla och stärker upplevelsevärdena i natur- och kulturmiljöer samt vid friluftsliv och rekreation.

För mer information om kommunens arbete med skärgården och havet, se kapitel 12 i bilaga Planeringsunderlag

Strategier

- Skärgården ska göras tillgänglig genom en god infrastruktur
  – Under sommarhalvåret prioriteras farleder för båt- och fartygstrafik.
  – Under vinterhalvåret prioriteras Nördfjärdens isbana och skidspår.
- Boende och byggande i skärgården hänvisas i första hand till den inre skärgården. Exploatering i den yttre skärgården sker med småskalighet och med syfte att öka tillgängligheten.
- Alla områden, avsatta för naturskydd i yttre skärgården, är tysta områden som ska värnas. Utveckling som stärker reservatens tillgänglighet och attraktionskraft är önskvärd.
- Allmänhetens tillgång och tillträde till platser för att se och uppleva havet ska tryggas långsiktigt.

Vatten

I Piteå ska alla sjöar och vattendrag ha en god ekologiskt och kemisk status och de variationsrika livsmiljöerna i våra vatten ska bevaras. Näringar, rekreation och annan verksamhet ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas.

- Grundvatten är livsnödvändigt som dricksvatten. Därför är ett långsiktigt vattenvårdsarbete viktigt för det säkrar ekosystemtjänster*, gynnar växt- och djurliv, minskar läckage av näringsämnen till vattendrag och reducerar översvämningsrisker.

* Se beskrivning nästa sida

För mer information om kommunens arbete med vatten och havet, se kapitel 13 i bilaga Planeringsunderlag.

Strategier

- Kommunens påverkade vattenförekomster ska återställas till en bättre ekologisk status så att miljökvalitetsnormerna för vatten uppfylls.
- Vid exploatering ska särskild hänsyn tas till *havsvikar identifierade med höga naturvärden.*
- Vid planering av strandnära bebyggelse ska gemensamma båthamnar eftersträvas för att minska störningseffekten i vattenmiljön.
- Åtgärder mot kända problem i kustmynnande småvatten ska prioriteras eftersom dessa vatten har en stor betydelse för fiskbestånden i det kustnära havsområdet.
-

Ord markerade med *kursiv stil* är begrepp som används i mark- och vattenanvändningskartan.

Natur

Piteås natur är en värdefull resurs och tillgång. I Piteå ska naturen värnas, utvecklas, skötas och tillgängliggöras för att Piteå ska vara en attraktiv och hållbar ort att leva, bo och verka i.

Attraktiva naturområden ska finnas nära och vara tillgängliga för boende i staden och på landsbygden.

När nya verksamheter etableras ska detta göras på ett sätt som innebär att naturen och verksamheten kan samexistera.

Strategier

- Kommunen ska aktivt planera för naturområden som kan tillgodose människors behov av upplevelser, friluftsliv och rekreation.
- För särskilt värdefulla naturområden *(Utvecklingsområden Natur)* ska en plan för skötsel och utveckling tas fram så att områdets attraktivitet, tillgänglighet och värden kan tas till vara och säkras.
- Ett antal naturområden som är typiska och unika för Piteå ska särskilt beaktas så att områdenas värden och funktioner inte försämras.
- Piteå kommun ska, som markägare, vara ett föredöme och bidra till det ekologiskt hållbara samhället genom att visa väg för hur sociala och ekologiska värden kan göras kända, tas till vara och säkras. Skogsbruk, skötsel och planering är sammanhang där Piteå kommun ska vara det goda exemplet.

Definition ekosystemtjänster

Växter och djur samspelar med varandra i olika processer i ett ekologiskt system. Vi drar nytta av dessa processer i form av ekosystemtjänster för produktion av syre, rent vatten, energi, mat, virke och material, pollinerande insekter, tillgång till natur för rekreation, bildandet av bördig jord. Ekosystemtjänsterna upprätthåller eller förbättrar människors välmående och livsvillkor.

- Kommunala skyddsområden bör utvecklas för att bli tillgängligare så att personer i olika åldrar och med olika förutsättningar kan besöka områdena.
- En hållbar förvaltning av vår natur bidrar till fortsatta möjligheter att nyttja ekosystemtjänster i framtiden

För mer information om kommunens arbete med naturen och havet, se kapitel 12 i bilaga Planeringsunderlag.

Ord markerade med *kursiv stil* är begrepp som används i mark- och vattenanvändningskartan.

Materialförsörjning

Piteå ska säkerställa en långsiktig och hållbar tillgång till byggnadsmaterial i form av krossat berg och naturgrus för infrastruktur och byggande.

- Tillgång till hållbara byggnadsmaterial är en förutsättning för god miljö.

För mer information om kommunens arbete med materialförsörjning, se kapitel 14 i bilaga Planeringsunderlag.

Strategier

- Kommunen ska verka för att naturgrusavlagringar exploateras varsamt, för att inte störa dess ekologiska funktion och äventyra den framtida dricksvattenförsörjningen.
- I områden där höga natur- och friluftsvärden finns, ska avvägning mellan behovet av materialet och skador på miljön särskilt uppmärksammas.

Näringsliv och sysselsättning

Arbete och företagande

I Piteå ska goda möjligheter finnas såväl för befintliga företag att fortsätta utvecklas som för nya företag att startas och etableras.

Alla verksamhetsområden ska ha en tydlig profil och inriktning. Befintliga verksamhetsområdens attraktionskraft ska stärkas, exempelvis genom bra infrastruktur och kommunikationer. Antalet arbetstillfällen och antalet anställda ska öka.

Individens rätt till arbete och egen försörjning ska eftersträvas oavsett kön, utlänsk bakgrund eller utbildningsnivå.

- Att främja etableringar av en mer mångfacetterad arbetsmarknad är gynnsamt både ur jämställdhets- och jämlikhetssynpunkt.

Strategier

- Piteå ska ha ett gott företagsklimat och sträva efter att hela tiden bli bättre.
- Det ska finnas god mark- och planberedskap både på kort och lång sikt. För att uppnå en effektiv markanvändning ska i första hand befintliga verksamhetsområden nyttjas:

  – Särskilda satsningar ska ske inom befintliga företagsbyar (Universitetsområdet/Piteå – Science Park, Kompositbyn och Furunäsets företagsby).

  – Nya etableringar ska styras till ändamålsenliga verksamhetsområden.
- Vid nyetablering ska särskild hänsyn visas till näringar som tar stora markområden i anspråk såsom skogsbruk, jordbruks- och rennäringarna.
- Fortsatt utvecklingsarbete i de utpekade tillväxtområdena.

För mer information om kommunens arbete med arbets- och företagarfrågor, se kapitel 15 i bilaga Planeringsunderlag.

Besök och handel

Piteå ska ha en attraktiv stadskärna som erbjuder en kombination av shopping och upplevelser. Aktiviteter och evenemang ska kunna erbjudas året runt utifrån de resurser som stad, land och skärgård gemensamt kan erbjuda.

- Vardagslivet kan underlättas om genus och tillgänglighetsperspektivet finns med vid planering av handelsområden.

För mer information om kommunens arbete med besök och handel, se kapitel 15 i bilaga Planeringsunderlag.

Strategier

- Befintliga handelsplatser och arrangemangsplatser ska fortsatt prioriteras och stärkas.
- Utveckling och expansion av handel bör ske i nära anslutning till befintliga handelsområden.
- I centrum ska handel och service prioriteras i gatuplan.
- För att stärka konkurrenskraften ska inriktningen vara att bygga vidare på Piteås profil.
- Piteå ska vara en attraktiv, innovativ och hållbar destination.

ÖP2030 Översiktsplan för Piteå

Konsekvenser

För mer information, läs bilaga Konsekvenser.

Enligt plan- och bygglagen ska det i planförslaget framgå vilka konsekvenser föreslagna strategier och förändringar i mark- och vattenanvändningen ger. Planförslaget ska också bedömas mot ett så kallat nollalternativ, vilket innebär en jämförelse med att gällande planer fortsätter att verka utan förändring.

En förutsättning för arbetet är att planförslaget ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Nedan sammanfattas de konsekvenser som ett genomförande av översiktsplanen bedöms innebära.

Sociala konsekvenser

Planstrategins inverkan på den sociala hållbarheten beskrivs utifrån inriktningar (Mångfald, Hälsa, Delaktighet och Trygghet) som antagits i Plan för hållbarhet.

I de strategier som finns i planförslaget har hållbarhetsinriktningarna varit en förutsättning. Detta innebär att de strategier som genomförs i stort leder till en förbättring ur ett socialt hållbarhetsperspektiv. Konsekvensbedömningen är därför utförd på ett sätt som jämför ett genomförande mot ett icke genomförande av strategin.

För mer information läs i Plan för hållbarhet

Sammanfattning av planförslagets sociala inverkan

Ett genomförande av de förslagna strategierna leder till många positiva aspekter utifrån mångfald. Exempel är olika generationers behov av bostäder, vikten av att planera så att segregation undviks samt sociala mötesplatser.

Det finns strategier som direkt påverkar tillgängligheten för många grupper i samhället och arbete med detta kan alltid stärkas. Det är viktigt med möjliggörande av olika mötesplatser vid planering av bostäder men också vid utformning av gator och torg samt gröna strukturer.

För att vardagslivet ska kunna fungera för de som verkar och bor i Piteå och för att det ska var attraktivt att flytta till Piteå är det viktigt att se över tillgängligheten för alla grupper. Exempelvis hur barn och familjer kan röra sig säkert i olika miljöer, hur jämställdhet och jämlikhet kan stärkas genom god planering.

Människors hälsa påverkas till stor del av miljön som man vistas i. Strategierna lyfter buller och luftföroreningar som en del att beakta vid planering av bostäder, vägar och områden där människor rör sig i vardagen. Vikten av att värna om miljöer som möjliggör för människor att ha ett aktivt friluftsliv, få rekreation, skapa möten är andra delar som lyfts i strategierna. Kommunen ska skapa bra förutsättningar och möjligheter för människor att kunna bo och verka i kommunen och att göra enkla val som stärker hälsan på olika sätt och utifrån sina egna förutsättningar.

Att stärka förutsättningarna för människor att kunna vara delaktiga i samhällsprocesser men också kunna studera och arbeta på distans och på andra platser än där man bor är viktigt och nämns i strategierna. Det finns även med strategier som stärker valmöjligheter för medborgare men också utmaningar och risker i att inte beakta perspektivet social hållbarhet i samhällsplaneringen.

Att ha möjlighet till en bostad är ett viktigt trygghetsperspektiv och lyfts på olika sätt i strategierna. Trygghetsfrågor med perspektiv barn och jämställdhet är dock inte så tydliga men är viktiga aspekter. En blandstad där många olika aktiviteter och verksamheter finns främjar att många olika grupper av människor känner att de vill vistas i området och ger en trygghetskänsla.

Att inte genomföra strategierna skulle vara negativt ur ett socialt hållbarhetsperspektiv. Risken för segregationen kan öka, vissa grupper i samhället riskeras stängas ute från olika verksamheter och aktiviteter på grund av otillgänglighet. Barnen kanske inte har samma möjligheter att vistas i bostadsområden på egen hand och kvinnor och män får olika förutsättningar att verka i vardagslivet. Om inte arbetet med möjliggörande av aktivt friluftsliv fortsätter så riskerar många att välja andra alternativ där friskluft, rekreation och fysisk aktivitet kanske inte är lika framträdande.

Om kommunikation och IT inte utvecklas riskerar många att inte kunna arbeta och studera på orten vilken på sikt kan leda till negativa flyttkedjor.

Ekologiska konsekvenser

Ekologiska konsekvenser, inverkan på miljön belyses utifrån aspekter såsom intrång på värdefulla områden, buller, utsläpp, kapacitet i avloppsreningsverk.

Sammanfattning av planförslagets inverkan på miljön

Det finns framförallt tre miljöaspekter som utgör utmaningar för Piteå kommun.
Klimatpåverkan - Att minska utsläppen till följd av biltrafik är en av kommunens största utmaningar. Kommunens generellt glesa bebyggelsemönster fungerar som drivkraft för privatbilism.

Klimatanpassning - Syftet är att mildra negativa förväntade effekter i ekologiska, sociala och ekonomiska system eller att utnyttja nya möjligheter som uppstår till följd av klimatförändringarna.

Vattenkvalitet - Kvalitetskraven i gällande miljökvalitetsnormer följs idag bara i 40 procent

av kommunens ytvatten. Sjöar och vattendrag är negativt påverkade av dammar och vandringshinder liksom av näringsläckage. Därför därför är åtgärder en viktig planeringsförutsättning framöver.

Planförslaget påverkar främst de fyra miljökvalitetsmålen - God bebyggd miljö, Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft och Ingen övergödning. Vid förtätning av bebyggelse i centralorten och landsbygdscentra ansluts de nya bostäderna till det kommunala avloppsnätet, vilket minimerar ytterligare belastning på sjöar och vattendrag. Genom förtätning av bebyggelse i landsbygdscentra skapas bättre underlag för kollektivtrafik. Det finns ett stort behov av att arbeta med beteendeförändring för att få över bilister till cykel eller kollektivtrafik. Kollektivtrafik, gång- och cykelvägar och minskad energianvändning/person är viktiga utmaningar då fler invånare medför ökade transporter och energibehov.

Betydande risker av den föreslagna bebyggelseutvecklingen

Beträffande Piteå stad och samtliga landsbygdscentra, förutom Jävre, så finns det reningskapacitet för en större folkmängd än den planerade utvecklingen.

Pitholmen och den planerade Norrbotniabanans sträckning ligger inom Pitholmsheden, som utgör kommunens reservvattentäkt. Större schaktarbeten riskerar att påverka grundvattnet negativt.

Hårdgjorda ytor, inklusive gång- och cykelbanor, ökar mängden dagvatten och därigenom belastas närbelägna ytvatten av mer föroreningar. Det behövs en dagvattenstrategi i kommunen.

Strandnära boenden och fritidshus riskerar att allvarligt störa ekosystemen i grunda havsvikar genom att man bygger bryggor och pirar. Det krävs en genomtänkt planering för båtbryggor och hamnar för att minska antalet muddringar. Landhöjningen vid Norrbottenskusten antas årligen vara cirka nio millimeter och kompenserar troligen för stigande havsnivåer de närmaste etthundra åren.

Nollalternativet

Kommunens generellt glesa bebyggelsemönster fungerar som drivkraft för privatbilismen. En fortsatt bebyggelseutveckling med enskilda villor i Piteå stad och i byarna kommer att öka den geografiska utbredningen av bostäder vilket leder till:

- ökande privatbilism
- ökande näringsbelastning på grundvatten, sjöar och vattendrag från enskilda avlopp,
- fortsatt svagt underlag för kollektivtrafik,
- fortsatt lågt intresse för gång- och cykeltrafik, även för korta sträckor,
- ökande behov av parkeringsplatser i Piteå stad och i de centrala delar av byarna.

Ekonomiska konsekvenser

Planförslagets mål är att skapa en långsiktigt hållbar utveckling utifrån de tre dimensionerna ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Ekonomisk hållbarhet förutsätter att resurserna för dagens befolkning används på ett sådant sätt att också kommande generationer kan få en stabil grund för en god välfärd och framtida utveckling.

I ett väl fungerande välfärdsystem är inkomsterna balanserade mot utgifterna. För att

balansen ska kunna fungera på lång sikt krävs en bra demografisk fördelning, ett fungerande näringsliv som genererar jobb och skatteintäkter, hög förvärvsfrekvens och en befolkning med normalgod eller bättre hälsa. Med dagens samhällssystem finns bäst förutsättningar i samhällen med tillväxt. Med tillväxt kan mer resurser läggas på att utveckla välfärdssystemet. Tillväxten behövs för en hållbar demografi och genererar också många andra fördelar för ett attraktivt, hälsosamt och hållbart samhälle.

För att uppnå en hållbar samhällsekonomi i Piteå kommun behöver finanser användas på ett sätt som bidrar till att skapa ekonomisk tillväxt för såväl enskilda medborgare som för samhället i övrigt.

Konsekvenser av planförslaget i sin helhet

Planförslaget innebär ekonomiskt att kommunen fortsättningsvis behöver investera både i kommunala tjänster och i infrastruktur. Kommunala tjänster krävs exempelvis för att upprätthålla en god planberedskap medan investeringar krävs för att höja Piteås attraktivitet på olika sätt. Dessa kostnader kan betraktas som investeringar för att skapa tillväxt. Bebyggelsestrategin med förtätning innebär emellertid att man kan dra nytta av den infrastruktur som redan finns och är därför mer ekonomiskt gynnsam än en mer utspridd bebyggelseutveckling. Satsningar på ökat boende i Piteå stad och i landsbygdscentrum kan leda till att servicenivån för medborgare kan upprätthållas och utvecklas, vilket är positivt för den ekonomiska utvecklingen.

Långsiktigt innebär en tillväxt i kommunen också en gynnsam kommunalekonomisk utveckling. Tillväxten skapar bland annat skatteunderlag och arbetstillfällen.

Satsningar på att höja Piteås attraktivitet och förutsättningarna för att ett hållbart livsmönster kan leda till en mer hälsosam befolkning och en bättre miljö att leva i.

Konsekvenser av nollalternativet

Nollalternativet riskerar att leda till stagnation i kommunens utveckling. Om satsningar för att skapa tillväxt uteblir kan också tillväxten utebli. Utan tillväxt kan långsiktigt kommunens utgifter öka på grund av åldrande befolkning, högre arbetslöshet och lägre skatteintäkter. Om uteblivna satsningar leder till en allt mindre attraktiv livsmiljö så kommer det orsaka stora kostnader både för kommunen och för samhället i sin helhet.

Konsekvenser för riksintressen

Piteå kommuns samlade bedömning av hur riksintressena påverkas av ÖP 2030 är att merparten av riksintressena stärks, några tillvaratas och påverkan på riksintresset för Norrbottens kust och skärgård samt totalförsvarets intresse i händelse av en etablering av vindbruk i havet utreds särskilt om ytan aktualiseras för vindbruksnyttjande. Någon utredning av detta utredningsområde är inte aktuell för närvarande eller inom överskådlig framtid.

I och med ÖP2030 bedöms riksintressena för kulturmiljövården, naturvården, friluftslivet och kustturismen stärkas. Riksintressena för rennäringen, yrkesfisket, vattenbruk samt jord- och skogsbruket bedöms inte påverkas negativt. I de infrastrukturella riksintressen har Piteå kommun samma intresse av att upprätthålla som staten. Riksintresse för vindbruk är väl tillvarataget i ett tematiskt tillägg till översiktsplanen, Vindbruksplan 2014.

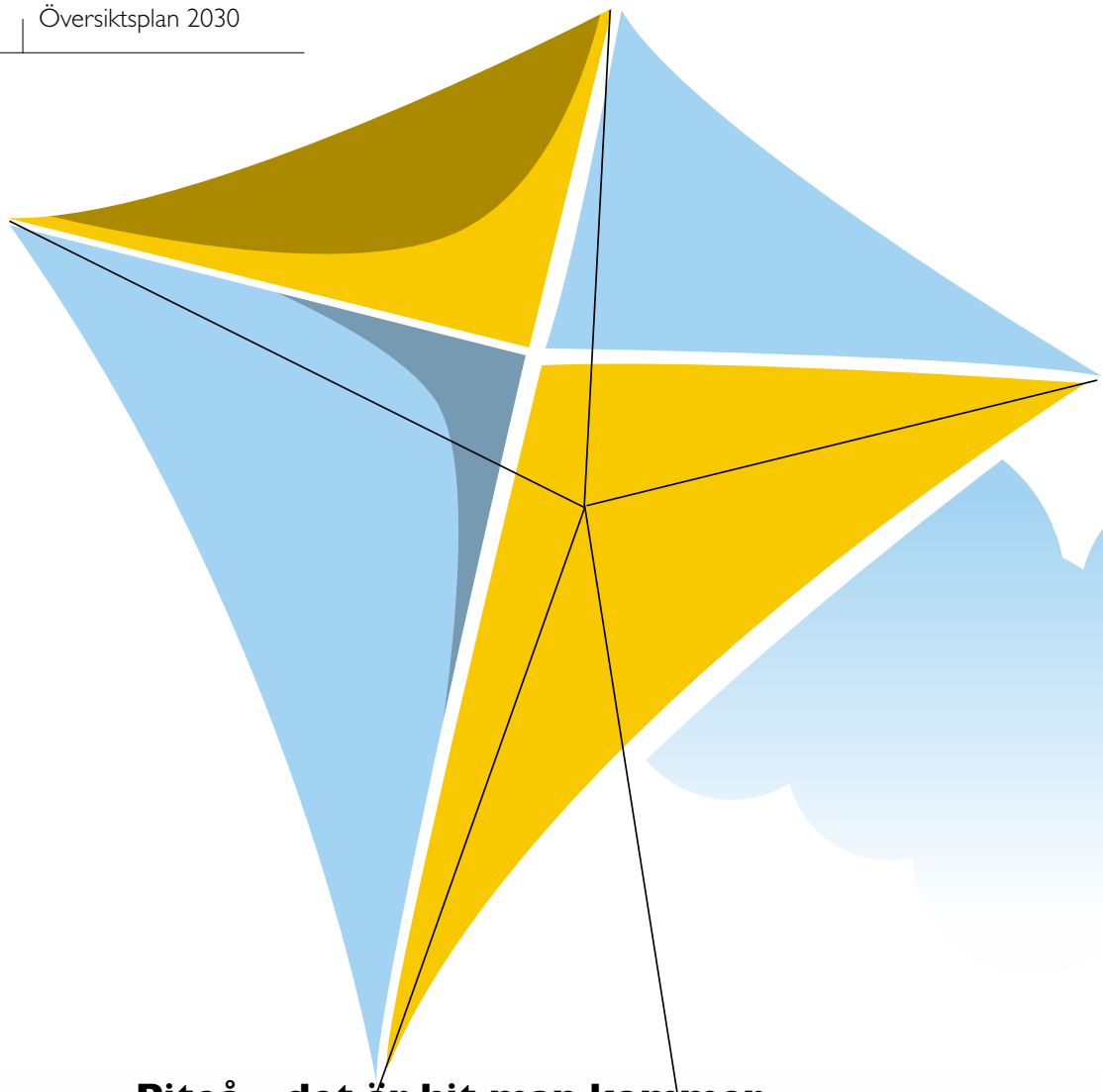

Piteå – det är hit man kommer när man kommer hem.

Genomförande och fortsatt arbete

Efter antagande av översiktsplanen i kommunfullmäktige fortsätter arbetet med översiktsplanering och Piteås utveckling i en kontinuerlig process. Målet är att översiktsplanen ska aktualitetsförklaras under varje mandatperiod och också revideras i de delar som är inaktuella.

Översiktsplanen är ett kommunalt handlingsprogram som ger stöd och underlag för nämnder att aktivt arbeta för planens genomförande. Översiktsplanen är även ett viktigt underlag i kommunens budgetprocess där det är nödvändigt att respektive verksamhet arbetar vidare med genomförandeplaner och konkreta åtgärder så att de strategier som arbetats fram i översiktsplanen förverkligas.

Kommunens arbete för översiktsplanens mål och strategier

Samtliga strategier i planförslaget syftar till att göra Piteå till en än mer attraktiv och uthållig kommun att leva i, verka i och att besöka, för både dagens och morgondagens befolkning. För att nå målet om 43 000 invånare 2020 och 46 000 invånare till 2030 krävs ett kraftfullt och intensifierat arbete, fokuserat på satsningar som kan skapa hållbar tillväxt i kommunen. För att uppnå tillväxt och attraktionskraft behöver kommunen prioritera och samordna de satsningar som ger störst sammanlagd effekt. En ökad samverkan mellan olika förvaltningars verksamhetsplanering med fokus på tillväxt kan visa på samordningsvinster och prioriteringar som leder mot målen. Investeringar ska styras dit de gör mest nytta i ett långsiktigt helhetsperspektiv.

Förutom höga krav på den kommunala organisationen behöver nära samarbeten med civilsamhället och andra aktörer stimuleras. Ett fortsatt kraftsamlat arbete för att erbjuda och skapa goda miljöer för arbete, utbildning, boende, fritid, näringsverksamhet, forskning och kultur är en viktig del i kommunens och regionens utveckling.

Befolkningsmålet innebär bland annat att byggtakten på bostäder behöver flerdubblas jämfört med vad den har varit de senaste åren. Arbetsplatser, kommunal service, kommersiellt och kulturellt utbud behöver skapas i takt för de nya invånarna.

Arealmässigt finns goda möjligheter att tillsammans med en planering i framkant uppnå översiktsplanens mål om bostäder, stadskvaliteter och infrastruktur. Ett expanderat bostadsbyggande kräver stora investeringar men öppnar möjligheter för såväl befintliga företag som nya investerare att utvecklas. Kommunen har en viktig roll genom att skapa förutsättningar för byggande i form av hög planberedskap och marktillgång. Samverkan med marknaden om kommunens planering och kommunens egna investeringar bidrar också till att skapa förutsättningar för utveckling.

Fortsatt arbete

Påbörjade arbeten

- Stadsmiljöprogram och förhållningssätt för byggandet
- Utveckla verktyg för hållbar utveckling i samhällsplanering
- Bredbandsstrategi
- Handlingsplan/Program för kyrkstäderna (inklusive föreskrifter för brand)
- LIS – Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Påbörjas inom kort

- Fördjupning landsbygdscentra (färdigställs under 2017)
- Fördjupning stadsdelar
- Strategi för glesbygdens utveckling
- Riktlinjer för farligt gods
- Materialhushållning (Utredning samt plan för behovet av ballastmaterial, ur ett regionalt och långsiktigt perspektiv)
- Plan för att säkerställa särskilt värdefulla vattendrag.
- Plan för att säkra allmänhetens tillgång och tillträde till strategiska besökspunkter längs kusten där man kan se och uppleva havet.

ÖP2030

Översiktsplan för Piteå

Mer information om översiktsplanen hittar du på **www.pitea.se/oversiktsplan**

ÖP2030

Översiktsplan för Piteå

Piteå kommun
0911-69 60 00
www.pitea.se
www.facebook.com/pitea.se

Piteå kommun

Piteå kommun

Översiktsplan mark- och vattenanvändningskarta

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Översiktsplan mark- och vattenanvändningskarta	Plan	2021-03-22 § 23	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Samhällsbyggnad	2	19SBN1025 21KS61	2025-12-31
Dokumentinformation	Översiktsplan mark- och vattenanvändningskarta		
Dokumentet gäller för	Alla anställda och förtroendevalda inom Piteå kommun		

ÖP2030
Översiktsplan för Piteå

Piteå kommun

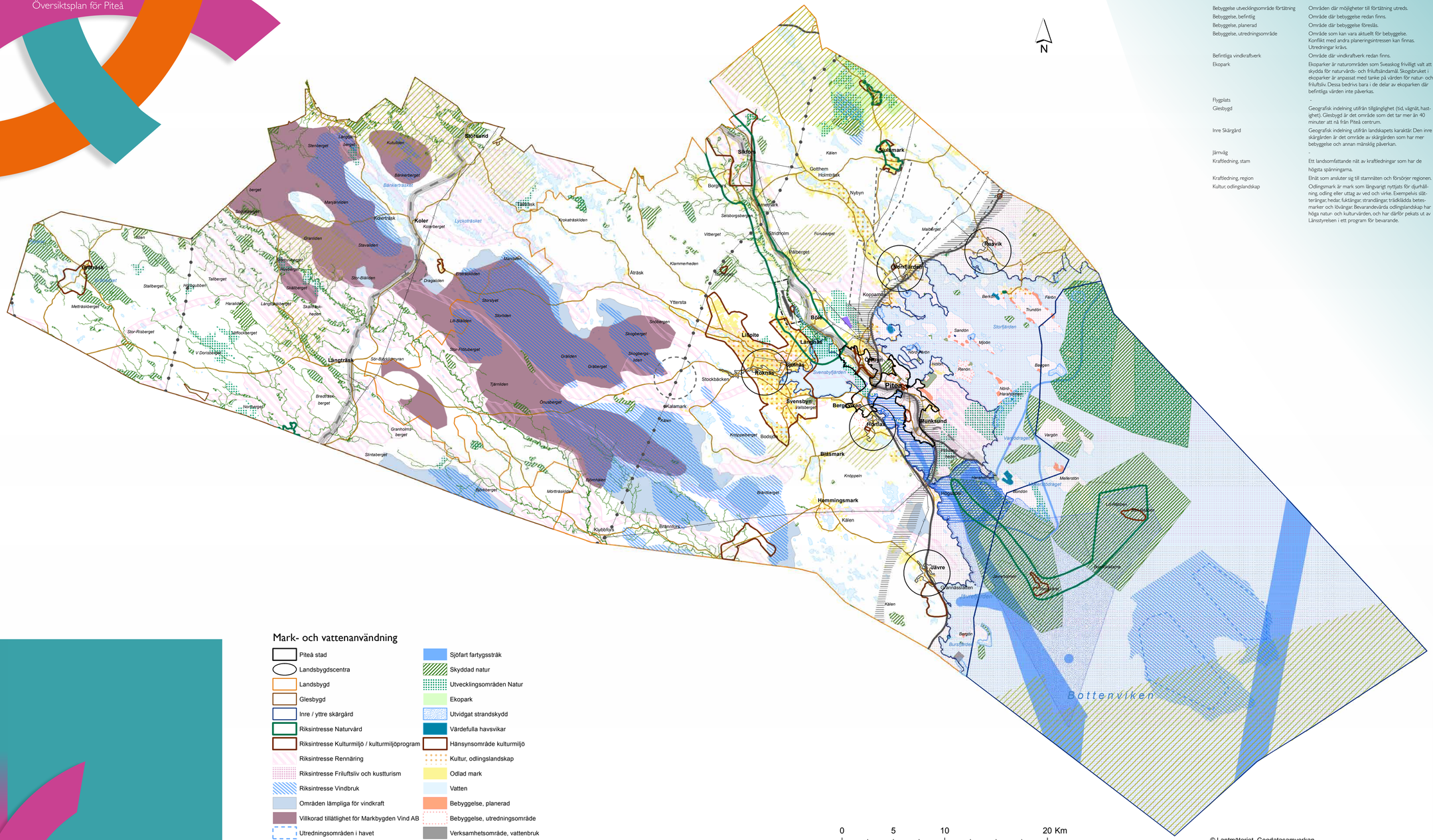
N
Storsund
Sikfors
Sjulsmark
Kälen
Gotthem
Holmträsk
Borgnäs
Nybyn
Selsborgsberget
Strömholm
Vitberget
Furuberget
Malmberget
Rosvik
Norrfjärden
Klämmerheden
Yttersta
Koppamyr
Berkön
Pärdön
Trundön
Storfjärden
Sandön
Mjödn
Nord-Renön
Renön
Bergön
Nord-Mjödn
Vargön
Bölk
Lindpite
Långnäs
Sjulnäs
Svensbyfjärden
Öjebyn
Piteå
Rokmåsberget
Stockbäcken
Svensbyn
Valsberget
Bergsviken
Örnäset
Munksund
Förhlax
Bläsmark
Knöppeln
Hemmingsmark
Kälen
Meilerstön
Bondön
Klubbfors
Brännfors
Bodsjöberget
Bredträskberget
Mörttråskberget
Granholmsberget
Slintabergets
Kvarnbergets
Gråliden
Gråberget
Tjälmliden
Onusberget
Kalamark
Kälen
Skogsberget
Skogsbergsliden
Lill-Blåliden
Storliden
Storsjöer
Dragåliden
Enbråskliden
Mandalen
Åträsk
Lycksträsket
Tallträsk
Krokaträskliden
Kolerträsk
Koler
Kolerberget
Stavaliden
Granliden
Stenberget
Långträsk-berget
Kutuliden
Båkkerberget
Båkkerträsket
Mangsvividen
Gagnberget
Tallberget
Stallberget
Hällgubben
Skatberget
Haralden
Långträsksberget
Skatträsk-heden
Stor-Blåliden
Stor-Rösberget
Stor-Räberget
Mettråskberget
Stenbockberget
V Dorisåsberget
Stor-Blåbärsmyran
Bredträsk-berget
Nordbergets
Bodsjöberget
Mörttråskliden
Bränntjärnsberget
Bredträsket
Bottenviken
Gäviken
Gäviken
Jävre
Brännässkatten
Kälen
Bergön
Burs träsket
Meilerstön
Bondön
Vargön
Munksundsleden
Munksundsleden
Örnäset
Förhlax
Bergsviken
Svensbyn
Valsberget
Sjulsmark
Rosvik
Norrfjärden
Piteå
Öjebyn
Långnäs
Bölk
Lindpite
Sjulnäs
Rokmåsberget
Stockbäcken
Hemmingsmark
Bläsmark
Knöppeln
Kälen
Klubbfors
Brännfors
Bodsjöberget
Bredträskberget
Mörttråskliden
Bränntjärnsberget
Slintabergets
Granholmsberget
Nordb

Piteå stad

ÖP2030
Översiktsplan för Piteå

Mer information om översiktsplanen hittar du på
www.pitea.se/oversiktsplan

Mark- och vattenanvändning

- Piteå stad
- Piteå centrum
- Stadsdelscentrum
- Riksintresse Naturvård
- Riksintresse Kulturmiljö / kulturmiljöprogram
- Riksintresse Rennäring
- Riksintresse Norrbotniabanan
- Riksintresse Järnväg
- Järnväg
- Riksintresse Väg
- Större vägar
- Mindre vägar, gator
- Övriga vägar
- Planerad väg
- Utredningsområde väg
- Utredningsområde resecentrum
- Närnatur, strövområde, utflyktsområde
- Närnatur, särskild betydelse
- Skyddad natur
- Utvecklingsområden Natur
- Utvidgat strandskydd
- Hänsynsområde kulturmiljö
- Utvecklingsområde kulturmiljö
- Kultur, odlingslandskap
- Odlad mark
- Skog och övrig mark
- Vatten
- Bebyggelse, befintlig
- Bebyggelse, planerad (BL - blandstad)
- Bebyggelse, utvecklingsområde förtätning
- Bebyggelse, utredningsområde
- Verksamhetsområde, befintlig
- Verksamhetsområde, planerad
- Verksamhetsområde, skyddszon
- Verksamhetsområde, utredningsområde
- Verksamhetsområde, sport och rekreation
- Verksamhetsområde, sport och rekreation, utredningsområde
- Samhällsfunktion
- Teknisk försörjning, befintlig och planerad
- Täkt för grus, berg
- Kraftledning, region

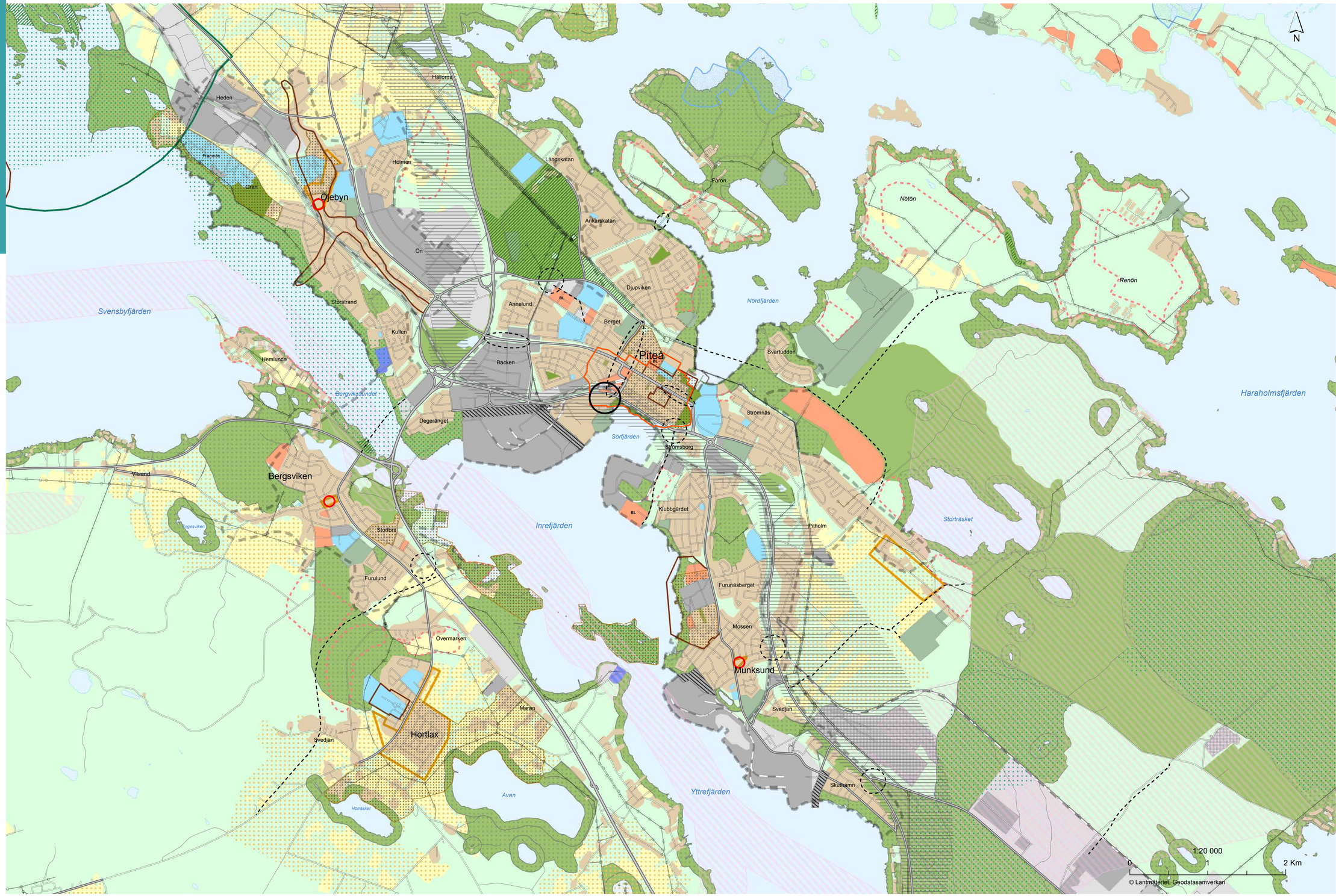

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) - tematiskt tillägg till översiktsplanen - Förlängning

§21

24KS786

...

Piteå kommun

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Tematiskt tillägg översiktsplan
Antagandehandling

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
LIS - Antagandeshandling	Plan	2025-02-10, § xxx	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Samhällsbyggnad	2	21KS61, 18SBN276	2030-12-31
Dokumentinformation	Tematiskt tillägg till översiktsplan, pekar ut områden lämpliga för LIS		
Dokumentet gäller för	Alla anställda och förtroendevalda inom Piteå kommun		

Piteå kommun

LANDSBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGEN

LIS

ÖP2030
Översiktsplan för Piteå

Piteå kommun

Piteå kommun

Piteå Kommun

Sammanfattning

Detta är ett tematiskt tillägg till Piteå kommuns översiktsplan som pekar ut områden lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). Ett LIS-utpekande av ett område innebär att det finns ett särskilt skäl att hänvisa till vid dispensprövning eller upphävande av strandskyddet inom ett avgränsat område. Möjligheten att skapa utveckling genom att underlätta för boende och näringsverksamhet i anslutning till vatten är en viktig del i att skapa fortsatt serviceunderlag och livskraft på landsbygden. Ett utpekande som LIS-områden innebär dock inte att det per automatik kommer att gå att bygga överallt inom alla LIS-områden, utan att det finns ett särskilt skäl att pröva lämpligheten genom strandskyddsdispenseller upphävande av strandskyddet inom ramen för en detaljplaneprocess.

Regler kring skyddet av våra stränder infördes redan på 1950-talet och syftet var då att trygga förutsättningarna för allmänhetens tillgång till strandområden. Senare utökades skyddet till att även avse bevarandet av goda livsvillkor för djur- och växtliv på land och i vatten. Nuvarande strandskydd från 1 juni 2009 regleras i Miljöbalken 7 kap och omfattar land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen vid havet, insjöar och vattendrag i hela Sverige. Inom strandskyddat område är det förbjudet att vidta vissa åtgärder som till exempel att anlägga, gräva, eller bygga något. Det finns ett antal undantag från grundregeln, så kallade särskilda skäl, av vilka den vanligaste är att stranden redan är ianspråktagen av befintlig bebyggelse. Kommunerna har möjlighet att lägga till ytterligare ett särskilt skäl att ge undantag från strandskyddsbestämmelserna, så kallade LIS-områden, vilket står för områden för ”landsbygdsutveckling i strandnära lägen”. LIS-områdena ska redovisas i kommunens översiktsplan för att sedan kunna åberopas i samband med efterföljande detaljplaneläggning och bygglovsärenden.

Piteå kommun har, i samband med att gällande översiktsplan (ÖP) ÖP2030 antogs, beslutat att ett så kallat tematiskt tillägg ska upprättas för att utreda och peka ut lämpliga LIS-områden. I denna plan vägs utvecklingsperspektivet mot ett restriktivitet- och hållbarhetsperspektiv för att peka ut områden där utveckling bedöms kunna ske utan att skada de stora natur- och kulturvärden som finns intill kommunens vatten.

Syftet med en LIS-plan är att bidra till en hållbar och långsiktig landsbygdsutveckling. En levande landsbygd beror på många faktorer, men möjlighet till strandnära boende och verksamheter kan vara väldigt betydande för ett samhälles identitet och möjligheter. För Piteå kommun är det viktigt att tillskapa möjligheter till nya bostäder i attraktiva lägen som stärker service- och kollektivtrafikunderlaget, samt ge plats för näringar som kan bidra till såväl ökad turism som fler arbetstillfällen på vår landsbygd.

För att kunna peka ut LIS-områden har kommunen gjort en omfattande utredning för att identifiera möjliga områden. Analyser har gjorts som visar att bebyggelse, verksamheter, anläggningar, etcetera, inom respektive område, bidrar till att stimulera utvecklingen av omgivande landsbygd. Det kan tillexempel vara genom ökad befolkning som bidrar till underlaget för olika typer av service som handel och skolor men även genom att utveckling av nya eller befintliga verksamheter möjliggörs. Förutsättningen har alltid varit att strandskyddets

syften inte motverkas varför en inventering av natur- och kulturvärden också har gjorts inom ramen för utredningen. Därutöver har en bedömning av effekten på strandskyddets syften vid en eventuell exploatering gjorts.

Under utredningen har över 100 möjliga områden identifierats, varefter en gallring och prioritering har genomförts. Cirka 30 områden har ansett icke lämpliga, cirka 40 områden har bedömts som intressanta men inte prioriterats i denna handling. Förslaget till LIS-plan var föremål för samråd med allmänhet och myndigheter mellan maj till juni 2020. Revideringar gjordes sedan utifrån inkomna synpunkter och det ändrade förslaget till plan ställdes ut för granskning mellan september till oktober 2020. Utifrån de synpunkter som kom in i detta skede har avvägningar gjorts av kommunen kring planens utformning som resulterat i denna antagandehandling.

Denna plan är ett tematiskt tillägg till kommunens gällande översiktsplan. Detta innebär att planens riktlinjer och rekommendationer ska tillämpas tillsammans med översiktsplanens riktlinjer vid behandling av dispensprövning vid strandskyddsärenden, varvid LIS-planen gäller framför översiktsplanen.

Planen pekar totalt ut 26 LIS-områden, som medger LIS för olika typer av bostäder, befintligt och möjligt näringsliv. Urvalet har skett med hänsyn till riktningar, förutsättningar och strategier som beslutats i kommunens gällande översiktsplan. Inför urvalet har ett flertal principiella ställningstaganden gjorts som styrt urvalet av områden och innehållet i dessa. Många områden kräver ytterligare utredning för att lösa vatten- och avlopp (VA), infrastruktur, gestaltning, samordning med annan bebyggelse, plan- och genomförandefrågor etcetera.

Enligt plan- och bygglagen (2010:900) så ska översiktsplanen aktualiseras minst en gång under varje mandatperiod, detta innefattar också tillägg.

Innehåll

1. Inledning 6
1.1 Uppdrag och syfte 6
1.2 Planprocessen 6
1.3 Strandskydd och LIS 7
1.4 Metod i LIS-arbetet 8
2 Riktlinjer, förutsättningar och nationella mål 9
2.1 Piteå kommuns översiktsplan 2030 9
2.2 Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra 9
2.2.1 Rosvik 9
2.2.2 Norrfjärden 9
2.2.3 Roknäs/Sjulnäs 9
2.2.4 Hortlax 9
2.2.5 Jävre 10
2.3 Avvägningar mellan VA-plan och LIS-plan 10
2.4 Mellankommunala frågor 10
2.5 Lagskyddade intressen 10
2.5.1 Riksintressen 10
2.5.2 Fornlämningar 11
2.5.3 Rennäring 11
2.6 Övriga intressen 12
2.6.1 Intresse för totalförsvarets militära del 12
2.7 Särskilda hänsynstaganden 12
2.7.1 Jordbruksmark 12
2.7.2 Översvämningsdirektivet 12
2.7.3 Miljökvalitetsnormer för vatten 12
2.7.4 Vattendirektivet 12
2.8 Klimat 13
2.8.1 Lagstiftning 13
2.8.2 Klimatanalys 13
2.9 Risker i Piteå kommun 14
3 LIS-områden 15
3.1 Urvalskriterier, generella riktlinjer 15
3.2 Vad räknas som landsbygd? 15

3.3 Natur-, kultur- och friluftslivsinventering 16
3.4 Urval av LIS-områden 17
3.5 Exploateringbedömning 17
3.6 Utpekade områden 18
3.6.1 LIS01 Baggen 20
3.6.2 LIS02 Svinöra 23
3.6.3 LIS03 Renöhamn 26
3.6.4 LIS04 Pultviken 29
3.6.5 LIS05 Långvik 32
3.6.6 LIS06 Trundavan 34
3.6.7 LIS07 Rosviks båthamn 37
3.6.8 LIS08 Granholmsviken 40
3.6.9 LIS09 Håkansöfjärden 43
3.6.10 LIS10 Borgaruddens camping 46
3.6.11 LIS11 Sandön 48
3.6.12 LIS12 Brattviken 51
3.6.13 LIS13 Stortjärnen 54
3.6.14 LIS14 Jävre camping och turistinfo 57
3.6.15 LIS15 Korpträsket 60
3.6.16 LIS16 Svensbyliden 63
3.6.17 LIS17 Sandön, Sjulnäs badplats 66
3.6.18 LIS18 Vallsvik, Svensbyfjärden 69
3.6.19 LIS19 Svensbyfjärden 72
3.6.20 LIS20 Norrskensgården 75
3.6.21 LIS21 Södra Brännträsk 78
3.6.22 LIS22 Tallskatan 81
3.6.23 LIS23 Fagerudden 84
3.6.24 LIS24 Storlångträsk 88
3.6.25 LIS25 Lövudden, Brännträsk 91
3.6.26 LIS26 Porsnäsfjärden, Norrfjärden 94
4 Konsekvenser 97
4.1 Ekologisk 97
4.2 Social 97
4.3 Ekonomisk 97
5 Övriga handlingar 98

5.1 Utredningsmaterial 98
5.1.1 Referenser....98
5.2 Miljökonsekvensbeskrivning....98

1. Inledning

1.1 Uppdrag och syfte

Enligt plan- och bygglagen ska alla kommuner ha en översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplanen är ett strategiskt dokument som redovisar kommunens visioner. Syftet är att ge stöd och vägledning vid framtida kommunala beslut avseende användningen av mark- och vattenområden. En översiktsplan ska vara aktuell och därför uppdateras regelbundet.

I en fördjupad översiktsplan undersöks begränsade områden i kommunen som exempelvis tätorter, strandområden eller verksamhetsområden. Genom tematiska tillägg till en översiktsplan kan man belysa en särskild fråga i hela eller delar av kommunen, till exempel landsbygdsutveckling i strandnära läge, LIS. En fördjupad översiktsplan eller ett tematiskt tillägg är ett komplement till den kommunomfattande översiktsplanen. Piteå kommun har under 2016 antagit en ny kommuntäckande översiktsplan med följande ställningstagande:

Byggande på landsbygden och byakärnor ska ge attraktiva platser att bo och bedriva verksamhet i. Bra mötesplatser ska utvecklas i landsbygdscentra. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS, ska nyttjas som en möjlighet att erbjuda attraktivt boende i anslutning till befintliga orter.

Denna plan, ”Landsbygdsutveckling i strandnära läge”, är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Det tematiska tillägget behandlar områden, så kallade LIS-områden, nära vattendrag, sjöar eller hav där en etablering av boende och verksamheter kan ske för en utveckling av landsbygden.

1.2 Planprocessen

Planprocessen regleras av plan- och bygglagen. Planeringen i kommunen sker med stor transparens gentemot inblandade parter och allmänheten. Skälen till detta är att alla parter har rätt att påverka sin närmiljö, tillföra bättre beslutsunderlag samtidigt som planen förankras hos dem som berörs av den. Under den pågående översiktsplaneringen sker samråd med länsstyrelsen samt berörda kommuner. Myndigheter, sammanslutningar och enskilda som har intresse av planen bereds också tillfälle till samråd.

Enligt plan- och bygglagen (2010:900) så ska översiktsplanen aktualiseras under varje mandatperiod, detta innefattar också LIS-planen.

1.3 Strandskydd och LIS

Stränder är en värdefull naturtillgång, vanligen med omfattande biologisk mångfald och en källa till naturupplevelser. Strandskyddet tillkom 1950 med syftet att bevara förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv. Numera syftar strandskyddet också till att bevara land- och vattenområden för att de är biologiskt värdefulla. Strandskyddet är utformat som ett generellt områdesskydd och gäller vid havet, sjöar och vattendrag i hela landet. Det är förbjudet att inom strandskyddet vidta vissa åtgärder som till exempel att anlägga, gräva, eller bygga något. Strandskyddet omfattar 100 m från strandlinjen, både på land och ute i vattnet.

Reglerna om strandskydd finns i 7 kap miljöbalken. Strandskyddet syftar till att långsiktigt:

1. trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden
2. bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Det finns dock möjlighet att under vissa förutsättningar göra undantag från strandskyddsreglerna. Dessa undantag, så kallade särskilda skäl, finns beskrivna i miljöbalken och är mycket begränsade. Det finns sju särskilda skäl att medge dispens från eller upphävande av strandskyddet inom ett begränsat geografiskt område (vanligen del av en fastighet eller vid detaljplanläggning specificerade delar av planområdet). I samtliga fall är förutsättningen den att strandskyddets syften inte motverkas. Även om det finns särskilda skäl att ge dispens från eller upphäva strandskyddet ska det, om det är rimligt, med hänsyn till befintliga eller planerade byggnaders eller anläggningars funktion, lämnas ett område för fri passage för allmänheten närmast stranden.

Från den 1 februari 2010 har kommunerna möjlighet att lägga till ytterligare ett särskilt skäl att ge undantag från strandskyddsbestämmelserna, så kallade LIS-områden, vilket står för områden för ”landsbygdsutveckling i strandnära lägen”. För att vara giltiga ska LIS-områdena redovisas i kommunens översiktsplan och inom ramen för handläggning av översiktsplanen godkännas av länsstyrelsen.

För att få LIS-områden godkända i översiktsplanen (ÖP) eller i ett tematiskt tillägg (TÖP) behöver kommunen göra en utredning som visar att bebyggelse, verksamheter, anläggningar, etcetera inom respektive område bidrar till att långsiktigt stimulera utvecklingen av omgivande landsbygd. Det kan till exempel vara genom ökat bostadsbyggande som i sin tur ger befolkning som bidrar till underlaget för olika typer av service som handel och skolor. Det kan även vara genom att utöka möjligheterna att utveckla nya eller befintliga verksamheter. Förutsättningen är dock att strandskyddets syften inte motverkas varför en inventering av natur-, kultur- och friluftslivsvärden också bör göras inom ramen för utredningen.

Utgångspunkten är att LIS-områden ska vara väl avvägda, begränsade och preciserade. LIS-områden ska följaktligen endast utgöra en begränsad del av kommunens totala strandskyddsområden.

Det ska understrykas att strandskyddet gäller fullt ut inom LIS-områden även efter att de godkänts inom ramen för översiktsplanen. Prövning om upphävande av strandskydd sker i samband med detaljplaneläggning eller i vissa fall som dispens från strandskydd vid bygglovgivning.

1.4 Metod i LIS-arbetet

Kommunens målsättning är att skapa en kommun med utveckling av både stad och landsbygd med attraktiva miljöer för både boende och förenings- och näringsliv. Samtidigt ska en långsiktigt hållbar utveckling främjas där kommunens natur- och kulturvärden tas till vara. Till attraktiva och alternativa boendeformer räknas närheten till vatten eller möjligheten att förvärva en större tomt på landsbygden.

Utgångspunkt för de utpekade LIS-områden är att ett preliminärt urval gjorts utifrån befintliga kunskapsunderlag, allmänna observationer vid platsbesök samt dialog med sakkunniga, intressegrupper och allmänhet. Under planarbetets gång har urvalet avvägts och preciserats ytterligare. Cirka 100 områden har behandlats och rangordnats utifrån kriterier och förutsättningar.

Analyser har gjorts som visar att bebyggelse, verksamheter, anläggningar, etcetera, inom respektive område, bidrar till att stimulera utvecklingen av omgivande landsbygd. Det kan t ex vara genom ökad befolkning som bidrar till underlaget för olika typer av service som handel och skolor men även genom att utveckling av nya eller befintliga verksamheter möjliggörs. Förutsättningen har alltid varit att strandskyddets syften inte motverkas varför en inventering av natur- och kulturvärden också har gjorts inom ramen för utredningen. Därutöver har en exploateringsbedömning gjorts, det vill säga en bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området.

Komplettering av kunskapsunderlaget avseende bland annat natur- och kulturvärden, geotekniska förhållanden och risker, dagvattenhantering, dricksvattenförsörjning och avloppsförsörjning, kommer att ske i kommande detaljplanearbete. Även ställningstaganden till hur utpekade LIS-områden bör ordnas och utformas avseende till exempel placering av bebyggelse och bredd på fri passage hänskjuts till detaljplaneskedet. Sådana ställningstaganden kräver noggrannare studier av respektive områdes specifika förutsättningar än vad som anses rimligt inom ramen för detta översiktsplanearbete.

Slutsatserna redovisas som en del av områdets tänkta utveckling och redogör för vad som bedöms kunna genomföras och vilka krav som ställs på efterföljande planer och utredningar. Avgränsningen på kartan av respektive LIS-område är preliminär och baseras på nu kända fakta. Den kan komma att justeras i samband med efterföljande detaljplanering eller andra planeringsåtgärder.

2 Riktlinjer, förutsättningar och nationella mål

2.1 Piteå kommuns översiktsplan 2030

I den kommuntäckande översiktsplanen finns ett kommunalt ställningstagande avseende bostäder och byggande, ”*Byggande på landsbygden och byakärnor ska ge attraktiva platser att bo och bedriva verksamhet i. Bra mötesplatser ska utvecklas i landsbygdscentra. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS, ska nyttjas som en möjlighet att erbjuda attraktivt boende i anslutning till befintliga orter*.”

2.2 Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra

För att bevara och skapa förutsättningar för boende och arbete på landsbygden beslutades i kommunens översiktsplan om en fördjupad översiktsplan för fem landsbygdscentra i kommunen. De identifierade landsbygdscentra är Rosvik, Norrfjärden, Roknäs/Sjulnäs, Hortlax och Jävre. Nedanstående stycken beskriver förslagen angående LIS i respektive fördjupning.

2.2.1 Rosvik

- Runt landsbygdscentra Rosvik eftersöks LIS områden för komplettering av bebyggelse och anläggningar.
- I Rosvik avgränsas hamnområdet där gemensamma anläggningar kan behöva uppföras som ett LIS område.

I planen finns LIS-områden utpekade runt landsbygdscentra Rosvik, även hamnområdet föreslås som LIS-område.

2.2.2 Norrfjärden

- Runt landsbygdscentra Norrfjärden eftersöks LIS-områden för komplettering av bebyggelse och anläggningar.
- Föreslaget LIS-område – Porsnäsfjärden

I planen finns LIS-områden utpekade runt landsbygdscentra Norrfjärden, Porsnäsfjärden är medtaget i planen.

2.2.3 Roknäs/Sjulnäs

- Runt landsbygdscentra Roknäs/Sjulnäs eftersöks LIS-områden för komplettering av bebyggelse och anläggningar.
- Utpekande av LIS saknas inom Roknäs/Sjulnäs.

I planen finns LIS-områden utpekade runt landsbygdscentra Roknäs/Sjulnäs.

2.2.4 Hortlax

- Runt landsbygdscentra Hortlax eftersöks LIS- områden för komplettering av bebyggelse och anläggningar.

- Ett LIS-område föreslogs för Höträsket men utgår ur planen med avseende på konflikt med riksintresse för totalförsvaret.

2.2.5 Jävre

- Runt landsbygdscentra Jävre eftersöks LIS-områden för komplettering av bebyggelse och anläggningar.
- Område för ställplats inklusive anläggningar för friluftslivet utökas vid fyrområdet.

I planen finns ett LIS-område utpekat vid fyrområdet.

2.3 Avvägningar mellan VA-plan och LIS-plan

Piteå kommun antog en utbyggnadsplan för kommunalt VA i slutet av år 2016. Både VA-planen och LIS-planen syftar till att främja en långsiktigt hållbar bebyggelseutveckling. VA-planens utbyggnadsområden har prioriterats utifrån pågående samhällsutveckling, tekniska möjligheter och graden av permanentboende utöver fastighetsägarnas behov av god dricksvattenförsörjning och avloppshantering och ligger därför i stor utsträckning i närhet till staden. Eftersom LIS- områdena ligger på landsbygden, dit VA- utbyggnaden ännu inte alltid sträcker sig, finns en risk att §6- områden faller ut med krav på kommunen kring VA. Att helt eliminera riskerna för att kommunen ska tvingas till ett oönskat ansvar över VA-situationen i dessa områden (§6- områden) går inte. Det finns en risk att kommunens LIS- utpekande i förlängningen kan innebära att risken för §6- områden ökar, dels där LIS-områden pekas ut invid befintlig bebyggelsestruktur och dels i områden som idag bedömts ha en tillfredställande VA-struktur.

För LIS-områden bör VA-frågan hanteras med omsorg, så att nytillkommande bebyggelse inte gör att vattenkvaliteten riskerar att försämras i några av de sjöar, kustvatten och vattendrag som berörs. Oavsett bostadsform är hållbara avloppslösningar som inte belastar vattensystemen ytterligare ett krav. I första hand bör anslutning till kommunalt VA eftersträvas där det är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt (i anslutning till orter där kommunalt VA finns utbyggt). I andra hand bör enskilda gemensamma anläggningar eftersträvas och i tredje hand enskilda lösningar. Sammantaget bedömer kommunen att de båda planerna tillsammans bidrar till en så väl avvägd framtida utvecklingsinriktning som är möjligt, och med en medvetenhet kring de risker detta medför.

2.4 Mellankommunala frågor

Samtliga angränsande kommuner har getts möjlighet att yttra sig över förslaget till tematiskt tillägg till översiktsplanen där samtliga LIS-områden redovisas. Ett samarbete med grannkommunerna i frågor kring strandskydd och LIS vid de kommungemensamma vattendragen kan bidra till en bättre lokal och regional utveckling.

2.5 Lagskyddade intressen

2.5.1 Riksintressen

Kommunen ska i sina översiktsplaner redovisa aktuella riksintressen, samt visa hur dessa ska tillgodoses. Områden som är av nationell betydelse för en rad vitala samhällsintressen kan

pekas ut som områden av riksintresse för just dessa ändamål. Områden som är av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden eller möjligheterna att använda dem för avsett ändamål.

Exploatering och andra ingrepp i miljön är tillåtna endast om det inte möter hinder enligt någon av bestämmelserna i 2-8 §§, miljöbalken, och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Undantag gäller för utveckling av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet samt för anläggningar för totalförsvaret.

Utveckling inom ett LIS område kan bidra till att stärka riksintressen men också stå i konflikt med dem beroende på utformning och typ av verksamhet, därför ska åtgärder inom och i nära angränsning av riksintressena utredas mer ingående vid ett aktuellt ärende. Det är främst riksintressen för friluftsliv som berörs i dagsläget och noga övervägande bör göras om påverkan på intresset vid förslag av nya LIS områden.

2.5.2 Fornlämningar

Vissa områden innehåller kända fornlämningar, vissa områden kan innehålla okända formnämningar. Det kan därför innebära att arkeologiska utredningar behöver genomföras i samband med exploatering.

2.5.3 Rennäring

Områden av riksintressen av rennäring ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada näringens bedrivande. Även övriga områden av intresse för rennäringen ska så långt möjligt skyddas mot sådana åtgärder. I de fall etablering kan få negativ påverkan på riksintresset rennäring ska samråd ske med berörd sameby. Ett flertal av de utpekade LIS-områdena ligger nära, gränsar till, eller ligger inom, område av riksintresse för rennäringen. Samtliga berörda samebyar har fått tillfället att yttra sig om planförslaget. Ett område har tagits bort enligt samebyarnas synpunkter. I områden inom eller i närhet av riksintresse för rennäringen ska stor försiktighet råda vid nyetableringar. Bedömningen har gjorts att ingen påtaglig påverkan kommer att ske på riksintresse rennäring. I LIS-områden som är utpekade inom riksintresse för rennäring eller ligger i närheten av sådant område bör följande hållas i åtanke;

- Bebyggelse innebär inte att samebyn upphäver sin renskötselrätt.
- De installationer som uppförs måste utformas så att djur inte kommer till skada och att skador på installationer inte regelmässigt ersätts av samebyn.
- Bygglov kan villkoras med att stängsel inte får uppföras utan särskilt samråd med samebyn då det annars kan innebära ett hinder för renskötseln.
- Närheten till flyttleder och andra områden av riksintresse kan innebära ett intrång i egendomsrätten, då samebyn under flyttning med renar kan komma att passera över tomtmark. En flyttled innebär också att renar självmant kan passera, eftersom flyttleder uppkommer genom att renar under mycket lång tid använt dessa även utan inblandning av människor. En flyttled är inte statisk utan varierar upp till 500 meter beroende på flertalet faktorer där störningar är en. En flyttled är vital för en sameby och skyddas därför i lag.
- Funktionella samband mellan områden ska beaktas vid bedömning av påverkan på rennäringen.

2.6 Övriga intressen

2.6.1 Intresse för totalförsvarets militära del

Flera av de utpekade LIS-områdena berörs av MSA-område (minimum safety altitude), påverkansområde väderradar och stoppområde för höga objekt. För sådana områden gäller att samtliga ärenden som rör höga objekt ska remitteras försvarsmakten. Med höga objekt avses objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse samt högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. Med sammanhållen bebyggelse avses de områden som utgör tätort på lantmäteriets översiktskarta 1:250 000.

2.7 Särskilda hänsynstaganden

2.7.1 Jordbruksmark

Ur ett framtida mat- och energiperspektiv är det problematiskt att jordbruksmarken bebyggs, försumpas eller växer igen, särskilt med hänsyn till miljö- och rättviseaspekter i ett globalt perspektiv. Problematisk är även byggnation i anslutning till jordbruksmark, också i mindre skala. Jordbruksmarken är en platsbunden naturresurs, som tar lång tid att skapa och har stor betydelse för landskapsbilden.

Med hänsyn till försiktighetsprincipen är det viktigt att se på jordbruksmarken som en platsbunden naturresurs och därför bevara den.

2.7.2 Översvämningsdirektivet

Stora översvämningar drabbade Europa under 2007. I samband med det antog EU ett direktiv för översvämningsrisker som reglerar hanteringen av översvämningar. Syftet med direktivet är att medlemsländerna ska arbeta för att minska konsekvenserna av översvämningar och på så sätt värna om människors hälsa, miljön, kulturarvet och ekonomisk verksamhet.

2.7.3 Miljökvalitetsnormer för vatten

Miljökvalitetsnormer för vatten innebär att sjöar, vattendrag och kustvatten ska nå god ekologisk och god kemisk ytvattenstatus medan grundvatten ska ha god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status. Den aktuella statusen får inte försämras i något avseende. Frågan om påverkan på miljökvalitetsnormerna behöver beaktas i fortsatt planering. Ny bebyggelse vid de vattendrag som idag inte uppnår god status får inte innebära att förutsättningarna för att uppnå miljökvalitetsnormerna försämras.

2.7.4 Vattendirektivet

Inom EU finns det sedan år 2000 ett gemensamt regelverk för vatten: Vattendirektivet (dir. 2000/60 EG). Detta direktiv syftar till att etablera en ram för enhetliga regler på EU-nivå för skydd av europeiska sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten. Dock inte hav. Främst handlar direktivet om att förbättra vattenrelaterat miljöarbete genom en gemensam lagstiftning och därmed uppnå de mål som finns för att bevara, skydda och förbättra miljön och att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt. Arbetet ska bygga på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hintedas vid källan och att förorenaren skall betala. Direktivet ska hjälpa minska föroreningar, främja

hållbar vattenanvändning, förbättra tillståndet för existerande akvatiska ekosystem samt reducera effekterna av översvämningar och torka.

2.8 Klimat

Ett förändrat klimat påverkar i princip samtliga områden i samhället. Infrastruktur, areella näringar, vilka åtgärder som bör tas när nya bostäder byggs. Det största hotet är en ökad vattennivå i form av ökad nederbörd, stigande havsnivåer och grundvattenhöjning. Vi är inte enbart hotade av höjda vattennivåer i framtiden utan även andra extrema väderhändelser som stormar, skyfall och intensivare värmeperioder som innebär torka och skogsbränder. Samtliga klimatförändringar ökar riskerna för ras, skred och erosion vilket får betydande konsekvenser på bebyggelse, infrastruktur, areella näringar, människors hälsa och ekosystem.

2.8.1 Lagstiftning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har regeringens uppdrag att stödja kommuner och länsstyrelser med översiktlig kartering som ska utgöra ett stöd i kommunens riksinventering och riskhantering. Det är kommunerna, enligt PBL, som har ansvaret att planlägga mark och vatten (genom det kommunala planmonopolet) och bebyggelse ska lokaliseras till den mark som är lämplig för ändamålet med hänsyn till:

- Boendes och övrigas hälsa och säkerhet,
- jord, berg och vattenförhållanden,
- möjligheterna att ordna trafik, vattenförsörjning och avlopp samt annan samhällsservice,
- möjligheterna att förebygga vatten- och luftföroreningar samt bullerstörningar och
- risken för olyckor, översvämning och erosion.

Den sista punkten lades till som en ny punkt i kommunens lämplighetsprövning för kommunen i de förändringar som gjordes från 1 januari 2008 i PBL. I de förändringar som finns i nya PBL från 2011 betonas vikten av klimatrelaterade aspekter ytterligare. Detta innebär att kommunerna skall i samband med planläggning och bygglov lokalisera samhällsviktiga funktioner, byggnader och liknande beakta människors hälsa, säkerhet, risken för olyckor, översvämning och erosion.

Vid inventeringen av utpekade områden har en översiktlig lämplighetsbedömning gjorts av ovanstående hänsyn.

2.8.2 Klimatanalys

Sveriges meteorologiska och hydrologiska instituts (SMHI) länsvisa klimatanalyser beskriver dagens och framtidens klimat baserat på observationer och beräkningar utifrån två olika utvecklingsvägar, begränsade utsläpp (RCP4.5) respektive höga utsläpp (RCP8.5). Representative Concentration Pathways (RCP) är scenarier över hur växthuseffekten kommer att förstärkas i framtiden.

Hur klimatet i Norrbottens län utvecklas beror på hur användningen av fossila bränslen blir i framtiden, det vill säga hur mycket mängden växthusgaser ökar i atmosfären. Årsmedeltemperaturen för Norrbottens län beräknas öka från cirka -1,5°C (1961-1990) till cirka 2°C enligt RCP4.5 eller cirka 5°C enligt RCP8.5 till slutet av seklet. I och med

uppvärmningen ökar vegetationsperiodens längd, för RCP4.5 med ungefär en månad och för RCP8.5 cirka 50 dagar.

Årsmedelnederbörden väntas öka med 20 procent för RCP4.5 och 40 procent för RCP8.5. Den största ökningen av nederbörden sker i fjällkedjan. Den kraftiga nederbörden ökar också, maximal dygnsnederbörd kan öka med cirka 15- 25 procent beroende på RCP-scenario.

2.9 Risker i Piteå kommun

Beroende på terräng- och markförhållanden kan vissa områden vara utsatta för risker. Det kan handla om risker för översvämning, ras och skred samt erosion. Planering och bygglovgivning inom sådana områden måste därför beakta dessa risker och om det är relevant peka på eller sätta upp villkor för erforderliga åtgärder som behöver vidtas. Det kan exempelvis handla om att ange en lägsta tillåtna golvhöjd, att förlägga byggnader på erforderligt avstånd från ett utsatt område, och så vidare. Områden kan även vara utsatta för störningar, till exempel en större väg. Detta gör i sig inte LIS-området olämpligt och samma åtgärder för skärmning av buller eller andra åtgärder ska då vidtas på samma sätt som vid vilken annan byggnation som helst.

3 LIS-områden

3.1 Urvalskriterier, generella riktlinjer

LIS- områdena ska ge underlag och stötta utveckling på ett hållbart sätt så att landsbygdens värden och resurser långsiktigt förbättras och tillgodoses. Det lokala engagemanget är avgörande för utvecklingen på landsbygden och LIS-dispensen blir ett verktyg för den enskilde som vill utveckla någon verksamhet eller bostäder och dra nytta av fördelen som ett strandnära läge erbjuder.

Piteå kommun har goda förutsättningar för utveckling av både attraktivt boende och annan verksamhet i strandnära läge. I propositionen ”Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden”, (Prop. 2008/09:119) framgår att kommuner själva ”bedömer vilka områden som har sådan karaktär att de kan vara lämpliga för en utveckling av landsbygden”. I propositionen (Prop. 2008/09:119) nämns även att det är möjligt att peka ut områden som bidrar till landsbygdsutveckling även då områdena ligger i eller i närheten av tätorter. Förutsatt att det inte förhindrar att strandskyddets syften tillgodoses långsiktigt.

Landsbygdsutveckling handlar inte bara om bebyggelse. För att stärka hela kommunen krävs också att anläggningar i och nära vatten kan tillkomma som gör områden attraktiva för rörligt friluftsliv och besöksnäring. Dessa verksamheter kan komplettera befintliga byar, stugplatser, rastplatser, vandringsleder och badplatser.

För att kommunen ska peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen krävs att utvecklingen:

- Gynnar befintlig och ny kommersiell eller kommunal service
    - Fler boende
    - Fler turister eller besökande
- Gynnar befintlig och ny kommunikation och kollektivtrafik
    - Bättre resandeunderlag
- Gynnar befintlig och ny verksamhet (turism, friluftsverksamhet)
    - Fler arbetstillfällen
    - Fler besökande
- Ger goda förutsättningar med avseende på rekreations- och naturvärden
    - Värde för rekreation och friluftsliv

3.2 Vad räknas som landsbygd?

I lagtexten om strandskydd finns ingen definition av landsbygdsbegreppet utan det är respektive kommun som med hänsyn till den regionala och lokala situationen ska definiera vad som ska betraktas som landsbygd i den egna kommunen. En definition av vad som är landsbygd kan baseras på ett flertal olika faktorer, med fördel utifrån syftet med definitionen. Utgångspunkten kan till exempel vara ett tillgänglighetsperspektiv, befolkningstäthet eller en kombination av flera faktorer. Piteå kommun har i gällande översiktsplan uttryckt följande definition.

Piteås landsbygd utgörs av områden som har mindre än 40 minuters resväg med bil till Piteå centrum, med undantag för de område som utgör Piteå stad. I ÖP 2030 har fem stycken landsbygdscentra identifieras. Med landsbygdscentra avses orter med centrala samhällsfunktioner inom utbildning, vård och omsorg, fritid och kultur samt kommersiell service.

Och följande strategi för att utveckla landsbygden:
Landsbygdscentra har antingen en strategisk placering i kommunen kopplat till infrastruktur och människors rörelsemönster, Rosvik och Jävre, eller utgör en servicenod för andra byar i dess närhet, Hortlax, Roknäs/Sjulnäs samt Norrfjärden. Piteå kommuns mål med landsbygdens utveckling är att skapa förutsättningar för en modern och levande landsbygd i norr, söder, öster och väster. Detta görs genom att främja företagsamhet på landsbygden och genom att rikta kommunens satsningar för att uppnå stärkt underlag för service i de fem landsbygdscentra. Arbetet förutsätts ske i samverkan med lokala företrädare och medborgare.

De fem landsbygdscentra ska under planperioden fördjupas och planprogram eller fördjupade översiktsplaner ska tas fram för respektive ort. Syftet är att stärka tillgängligheten till orten och dess service.

Piteås glesbygd definieras av ytor som har mer än 40 minuters resväg till Piteå centrum. Via samarbete med grannkommuner ska god service erhållas även i glesbygd".

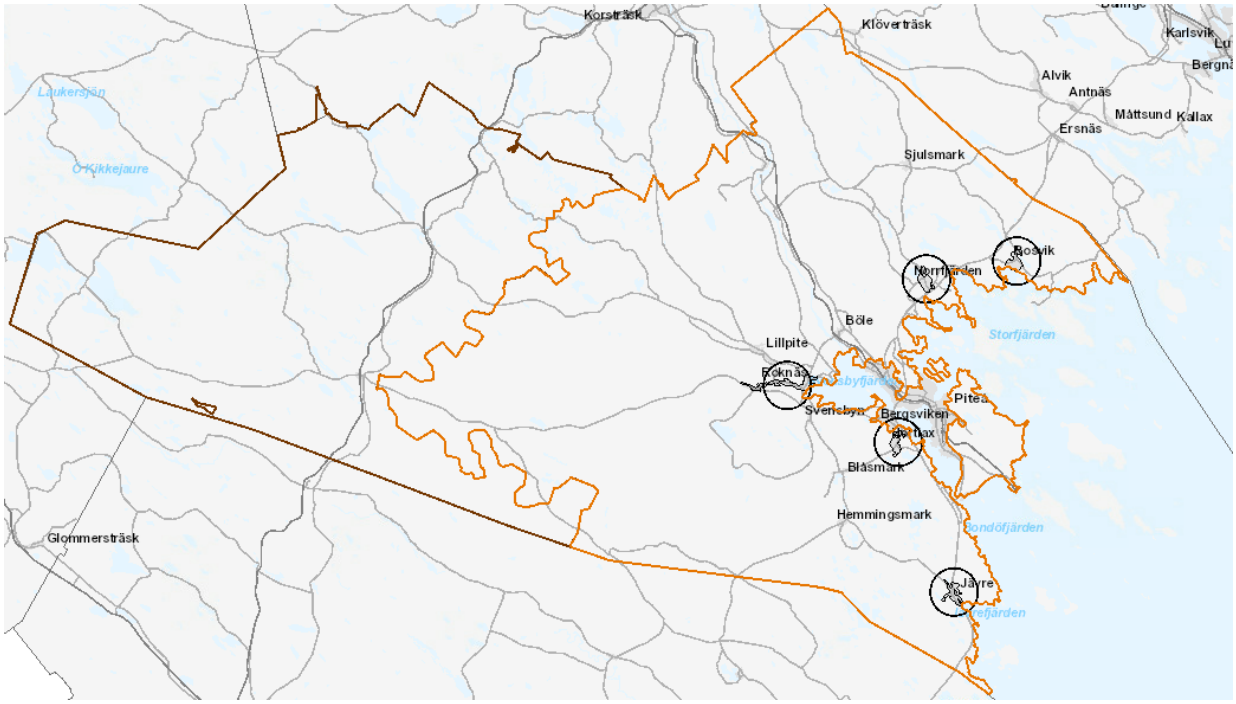

Avgränsning landsbygd, glesbygd, landsbygdscentra i gällande översiktsplan.

3.3 Natur-, kultur- och friluftslivsinventering

Utgångspunkten för natur-, kultur- och friluftsinventeringen har varit syftet för strandskyddet. Ett LIS-område ska vara av sådant slag och ha en så begränsad omfattning att strandskyddets

syften fortfarande tillgodoses långsiktigt. Vid inventeringen har därför målet varit att identifiera ifall hela eller delar av respektive utredningsområdet har stor betydelse för allmänhetens friluftsliv eller har höga biologiska värden. Samtliga utredningsområden har besökts i fält.

Inventeringen har skett med fokusering på olika perspektiv: utvecklingsperspektiv och natur- och friluftsperspektiv. I det inledande arbetet så har databaser från myndigheter såsom länsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning (SGU), havs- och vattenmyndigheten, skogsstyrelsen, sametinget undersökts. Under fältinventering bedömdes områdenas naturvärden, särskilda värden för friluftsliv och markens lämplighet att bebyggas. Efter fältinventeringen så har datan från de olika myndigheterna validerats och arbetats in i underlaget för vidare arbete.

3.4 Urval av LIS-områden

I LIS-planen för Piteå kommun har ett antal områden utpekats som möjliga för landsbygdsutveckling. Utöver dessa kan även andra områden bli intressanta. Det kan i framtiden innebära att ett område, utan att vara utpekat i översiktsplanen, vara aktuellt för lokalisering av bostadsbebyggelse eller verksamhet. Dessa områden skall kunna prövas i enlighet med kriterierna för landsbygdsutveckling i strandnära läge (7 kap. 18e §).

3.5 Exploateringbedömning

Med hänsyn tagen till ovanstående kriterier behöver en plats som ska vara ett LIS-område även ha någon form av exploateringspotential. Om syftet är bostäder måste området vara så attraktivt att någon kan tänkas vilja investera i en bostad på platsen. Utöver en inventering av natur-, kultur- och friluftsvärden, se ovan, har därför också en inventering och bedömning av exploateringsförutsättningarna gjorts.

I denna exploateringsinventering har följande parametrar bedömts: platsens attraktivitet i förhållande till vattnet, förutsättningar för att nå området med bil eller med kollektivtrafik, förutsättningarna för att bygga väg i området, förutsättningarna för att lösa vatten och avlopp till och inom området (enskilda eller gemensamma anläggningar, alternativt kommunalt vatten och avlopp), markens beskaffenhet och topografi med avseende att ingen risk för ras och skred föreligger men även ifall marken bedöms lättbebyggd eller inte, bedömning av översvämningsrisker, avstånd till service och då främst dagligvarubutik, förskola och skola men även lokala arbetsplatser och andra verksamheter.

Vad gäller bedömningen av om ett LIS-område långsiktigt kan bidra till positiva sysselsättningseffekter eller ökat serviceunderlag på landsbygden är det viktigt att inte göra en alltför snäv bedömning. Bland annat gäller detta inom vilka avstånd ett ökat befolkningsunderlag kan ge effekter på till exempel en dagligvarubutik eller annan service. Beroende på avstånd till servicealternativ kan detta område sträcka sig en eller flera mil från servicestället. Till skillnad från skolor och förskolor kan påverkan för handel och sysselsättning även sträcka sig över kommungränser. På landsbygden kan fritidsboende vara helt avgörande för om en dagligvarubutik kan överleva. Delar av kommuner kan närmare fördubbla sin befolkning sommartid. Utökade möjligheter till fritidsboende ska därför inte betraktas som oväsentligt ur landsbygdsutvecklingsperspektiv, särskilt som konvertering från fritidsboende till åretruntboende för många landsbygdskommuner periodvis är den största enskilda tillväxtfaktorn inom bostadssektorn. Även för landsbygdskommuner är möjligheter till ett

attraktivt boende en faktor som kan avgöra om arbetskraft kan rekryteras till arbetsplatser i kommunen.

I denna LIS-handling redovisas inte de delområden som undantagits på grund av att de haft bristande exploateringspotential eller bedömts svårbebyggda.

3.6 Utpekade områden

Totalt föreslås 26 områden, vilka ses i sammanfattning nedan, deras respektive läge kan ses i nedanstående karta.

Områdes-id	**Namn**	**Syfte**
LIS01	Baggen	Verksamhetsutveckling
LIS02	Svinöra	Verksamhetsutveckling
LIS03	Renöhamn	Verksamhetsutveckling
LIS04	Pultviken	Bostäder
LIS05	Långvik	Bostäder
LIS06	Trundavan	Bostäder
LIS07	Rosviks båthamn	Social utveckling och tillgängliggörande
LIS08	Granholmsviken	Verksamhetsutveckling, bostäder
LIS09	Håkansöfjärden	Bostäder
LIS10	Borgaruddens camping	Verksamhetsutveckling
LIS11	Sandön	Bostäder
LIS12	Brattviken	Bostäder
LIS13	Stortjärnen	Verksamhetsutveckling
LIS14	Jävre camping och turistinfo	Verksamhetsutveckling
LIS15	Korpträsket	Verksamhetsutveckling
LIS16	Svensbyliden	Verksamhetsutveckling
LIS17	Sjulnäs badplats, Sandön	Social utveckling och tillgängliggörande
LIS18	Vallsvik, Svensbyfjärden	Verksamhetsutveckling
LIS19	Svensbyfjärden	Bostäder
LIS20	Norrskensgården	Verksamhetsutveckling
LIS21	Södra Brännträsk	Verksamhetsutveckling

LIS22	Tallskatan	Verksamhetsutveckling
LIS23	Fagerudden	Bostäder
LIS24	Storlångträsk	Bostäder
LIS25	Lövudden, Brännträsk	Verksamhetsutveckling
LIS26	Porsnäsfjärden	Social utveckling och tillgängliggörande

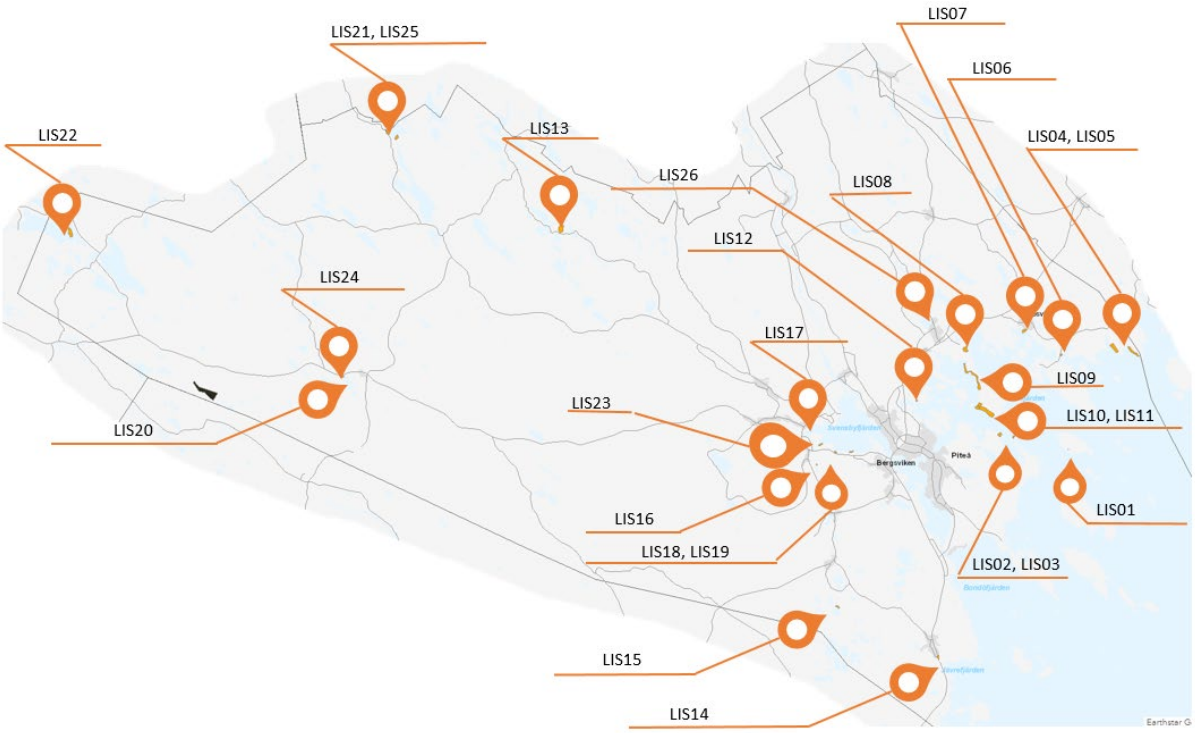

LIS-områdenas placering i kommunen.

3.6.1 LIS01 Baggen

Översiktskarta

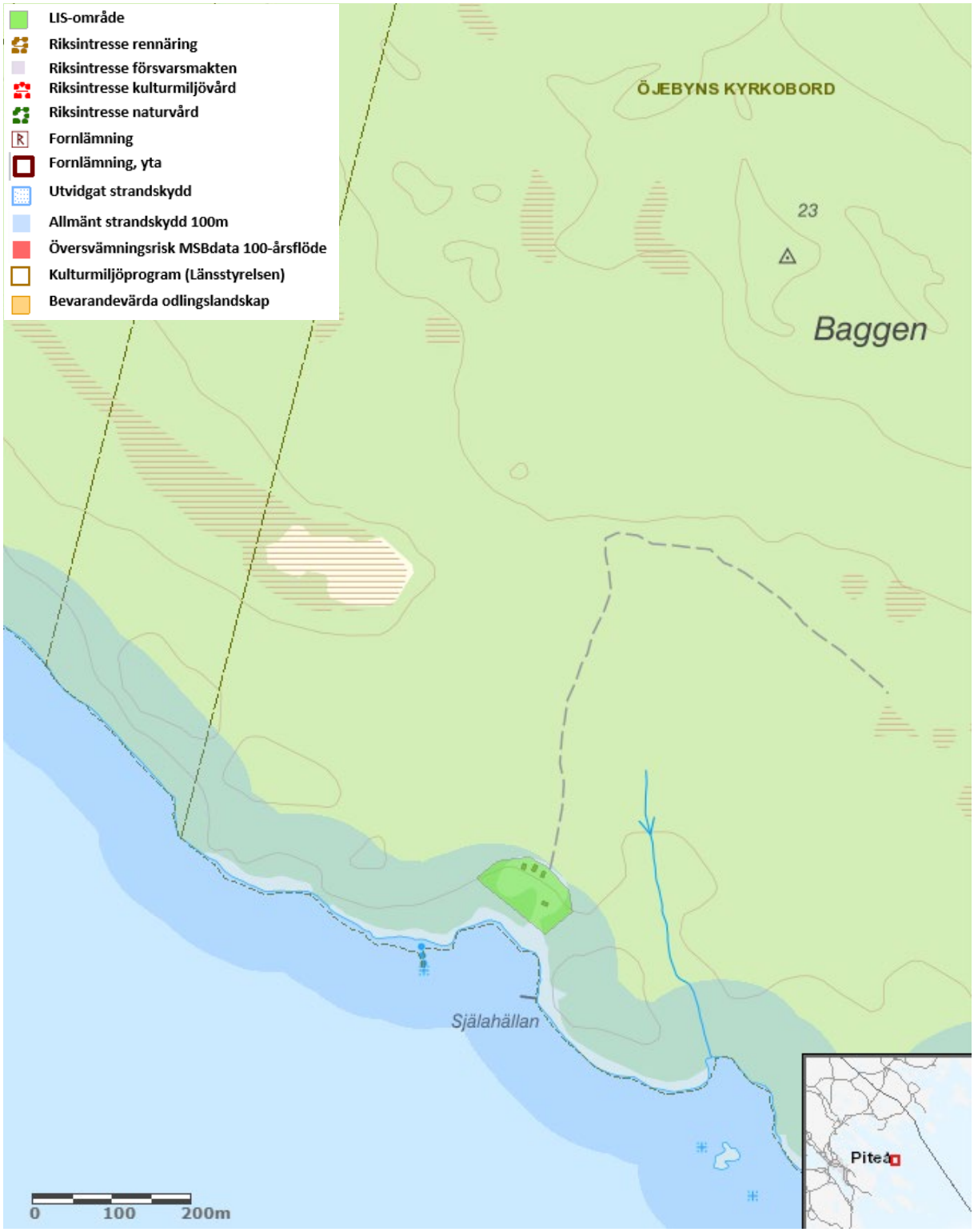

LIS01 Baggen

Området är beläget på sydvästra delen av ön Baggen. Området ligger inom riksintresse rörligt friluftsliv.

LIS-områdets syfte

Möjlighet till verksamhetsutveckling kopplad till befintlig verksamhet och uthyrningsstugor. Området omfattas idag inte av detaljplan. Ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt.

Beskrivning

Mark på ö med stugor som hyrs ut och tillgång till båttaxi via turistföretag. Stugorna står på plintar och har inte rinnande vatten eller tilldragen el. Elen i stugorna kommer från solenergi. På stranden finns en grillplats och bänkar.

Natur, kultur och sociala värden

Här växer björk, tall, rönn och al i trädskiktet. I markskiktet finns hönsbär, pors, blåbär, kråkbär, mjölkört, slåtterblomma, älgört, björnloka, vicker, fibblor, vänderot, lingon, skogskovall, ekorrbär. Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök. Baggen är ett populärt besöksmål på sommaren och hösten. Sandstranden på Baggen används för rekreation, bland annat sol och bad. Stugorna i området kan hyras för övernattning. Här finns en allmän brygga med bra vattendjup även för segelbåtar. Bryggan ligger i direkt anslutning till hällmarken på ön där friluftsanordningar som vindskydd, eldplats, utedass kan nyttjas av besökande båtfolk. Särskilt att beakta vid en eventuell exploatering är att området kring bryggan, hällmarkens friluftsanordningar och sandstranden säkerställs för rörligt friluftsliv vad gäller funktion såväl som åtkomst och tillgänglighet.

Geologi och vatten

Marken består av ett troligen tunt, sandigt moränlager på berg enligt SGUs (Sveriges geologiska undersökning) jordartskarta. Platsen är flack och blockfattig med goda förutsättningar för byggnationer.

Höjdskillnad från befintliga stugor till havsnivån är som högst 50 cm varpå havsvatteninträngning kan uppstå utifall uttag av eget vatten eller om lokal avloppsanläggning planeras. Grundvattenkapaciteten bedöms som låg i såväl jordlager som berggrund i SGUs databas. Inga befintliga brunnar är inlagda i SGUs databas för brunnar.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns inte heller några kultur-- eller fornlämningar. De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Verksamheten på platsen anses påverka tillgången till platsen positivt. Området anses kunna fortsätta exploateras utan att strandskyddet påverkas negativt förutsatt att allmänhetens och friluftslivets möjligheter att fritt kunna vistas beaktas samt att anordningar inte privatiseras. Om nya byggnader skall upprättas bör dessa placeras så att så få träd som möjligt behöver avverkas. Området ligger inom riksintresse för friluftsliv och noga övervägande bör göras om påverkan på intresset vid eventuell exploatering.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

Möjligheter till fortsatt verksamhet inom området kan leda till framtida arbetstillfällen. Genom fortsatta satsningar på utveckling av skärgården finns möjligheter att stärka kommunens som turistmål. Friluftslivet och den allemansrättsliga tillgängligheten till platsen bedöms påverkas positivt av LIS-området, fortsatt utveckling av området enligt planens intentioner kommer innebära fortsatta möjligheter för allmänheten att nå strandområdet, som en del av besöksnäringen och friluftslivsupplevelsen. Naturvårdsintressena inom området kan komma att påverkas, men med tillräcklig hänsyn bedöms dock den negativa påverkan bli mycket marginell.

3.6.2 LIS02 Svinöra

Översiktskarta

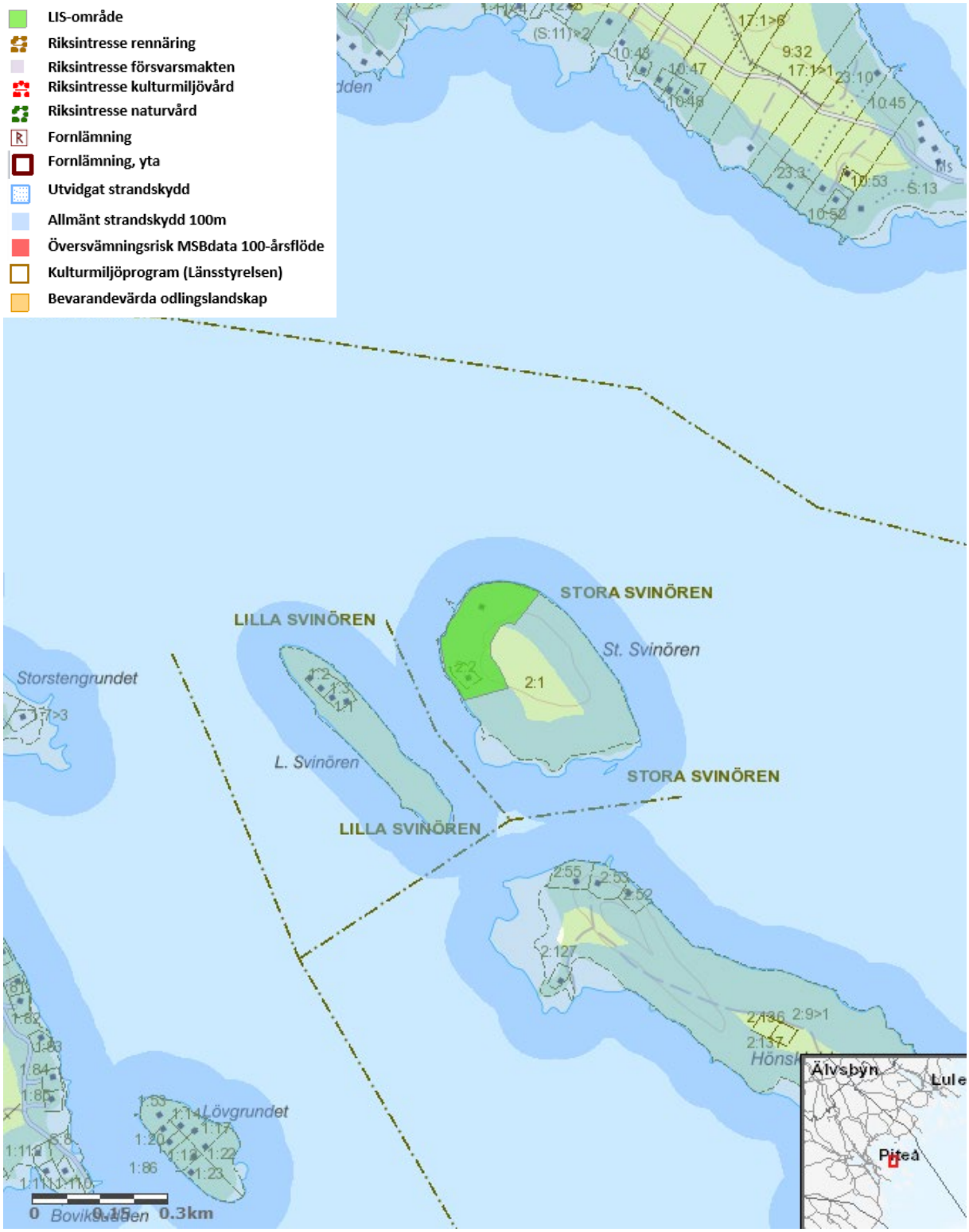

LIS02 Svinöra

Mindre ö nordöst om Renöhamn. Området ligger inom riksintresse rörligt friluftsliv.

LIS-områdets syfte

Verksamhetsutveckling, här finns redan verksamhet och med rätt möjligheter kan området fortsätta utvecklas. Området omfattas idag inte av detaljplan. Ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden).

Beskrivning

Svinöra är en mindre ö. På Svinöra har Piteå Båtklubb sin klubbanläggning. Ön har en mindre båthamn, en del stugor, förrådsbyggnader och en cafébyggnad. Runt byggnaderna finns en gräsmatta med grillplats. Området och byggnaderna är välskötta. Svinöra är tillgänglighetsanpassat och om du saknar båt kan du ringa stugfogden så blir du hämtad i Renöhamn.

Natur, kultur och sociala värden

På västra sidan av ön ligger en småbåtshamn med tillhörande stugor och café. Norra delarna av ön har en stenstrand som kantas av al i trädskiktet. Mellan stenarna växer slåtterblommor. Resterande del av ön utgörs av tallskog på sandig mark. Här växer blåbär och lingon i markskiktet, det finns även spår av skogshare och älg. Här finns inga kända kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök, men det kan finnas marina lämningar.

På somrarna drivs här ett café. Det hålls även sommarläger för barn och ungdomar på ön. Här finns kiosk, allrum, veranda, grillplatser, lekpark, torrtoalett och dansbana ute och inne. Dusch och bastu finns också. Tillgängligheten för rörelsehindrade är god, underlättad med ramper. Här samlas båtintresserade.

Geologi och vatten

Marken består av ett troligen tunt moränlager på berg enligt SGUs jordartskarta. Platsen är flack och blockfattig med goda förutsättningar för byggnationer.
I dagsläget finns en dricksvattenbrunn inom området som eventuell planering av lokal avloppsanläggning måste ta hänsyn till. Grundvattenkapaciteten bedöms som låg i såväl jordlager som berggrund i SGUs databas och brunnen idag ger 2400 l/timme. Mjoöfjärden utanför Svinören har bedömts ha god ekologisk status i VISS-databasen.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns inte heller några kända kultur- eller fornlämningar, men avgränsning och exploatering ska ske i dialog med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet för att ta hänsyn till eventuella marina lämningar. De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Verksamheten på platsen underlättar tillgång och åtkomst till Svinöra då bryggorna fritt kan nyttjas av allmänheten och ger möjlighet till förtöjning av båtar. Området anses kunna fortsätta exploateras utan att strandskyddet påverkas negativt förutsatt att allmänhetens och friluftslivets möjligheter att fritt kunna vistas beaktas samt att anordningar inte privatiseras. Området ligger inom riksintresse för friluftsliv och noga övervägande bör göras om påverkan på intresset vid eventuell exploatering.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

Möjligheter till fortsatt verksamhet inom området kan leda till framtida arbetstillfällen. Genom fortsatta satsningar på utveckling av skärgården finns möjligheter att stärka kommunens som turistmål. Friluftslivet och den allemansrättsliga tillgängligheten till platsen bedöms påverkas positivt av LIS-området. Fortsatt utveckling av området kommer innebära fortsatta möjligheter för allmänheten att nå strandområdet, som en del av besöksnäringen och friluftslivsupplevelsen. Naturvårdsintressena inom området kan komma att påverkas, men med tillräcklig hänsyn bedöms dock den negativa påverkan bli mycket marginell.

3.6.3 LIS03 Renöhamn

Översiktskarta

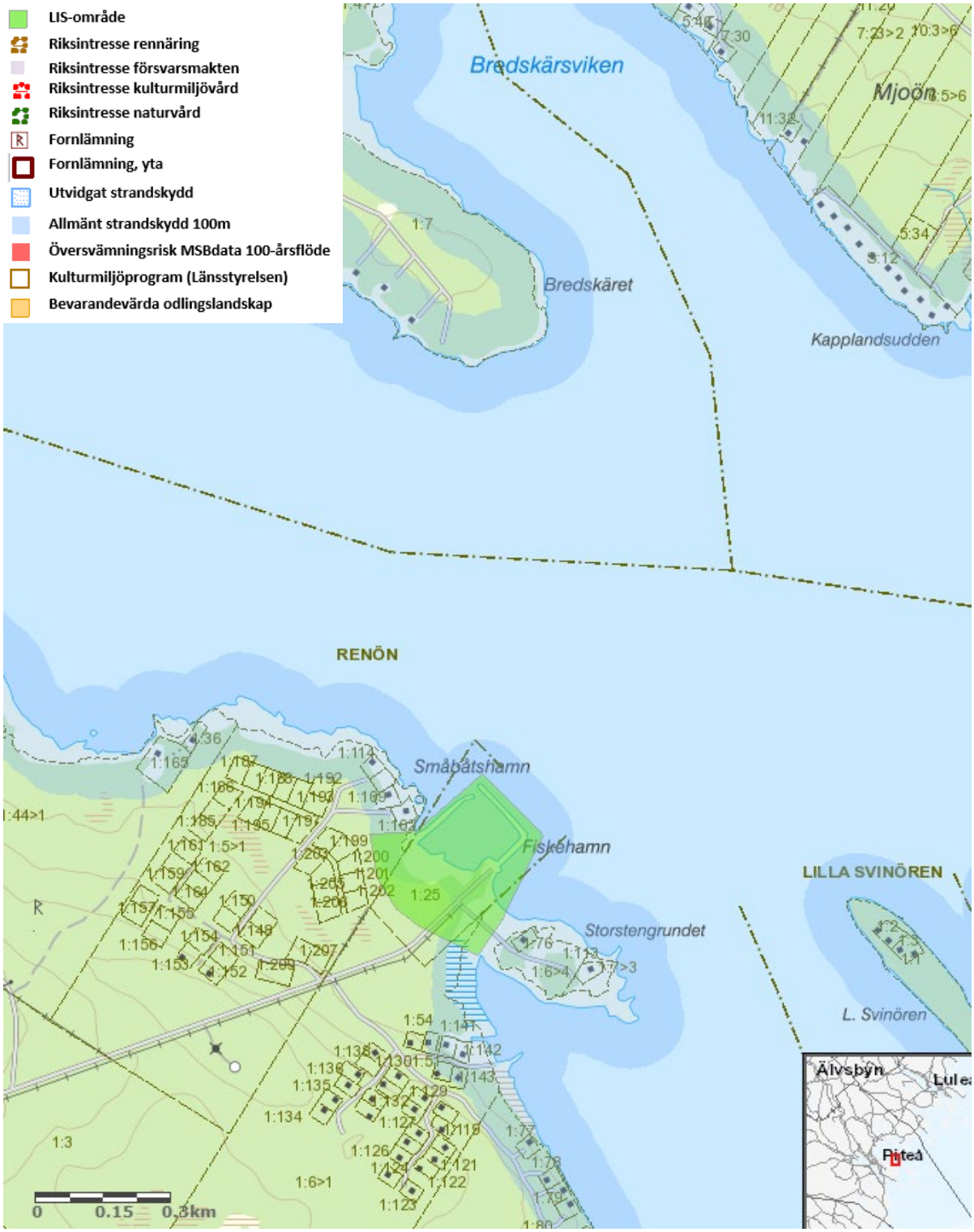

LIS03 Renöhamn

Renöhamn ligger på fastlandet nordöst om Piteå. Området ligger inom riksintresse rörligt friluftsliv.

LIS-områdets syfte

Verksamhetsutveckling, här finns redan verksamhet och med rätt möjligheter kan området fortsätta utvecklas. Området omfattas idag av detaljplan som reglerar marken som hamn. Verksamhetsutveckling som är kopplat till annat än hamnverksamhet kräver detaljplaneändring.

Beskrivning

Hamn med byggnader som tillhör verksamheten i hamnen. Sumpskog i de västra delarna. Här finns både stora hallar och små båthus. Hamnområdet med byggnaderna är placerade på ett utfyllt område med grus. Här finns också skötta gräsmattor mellan byggnaderna. Längst ut vid vattnet är byggnaderna mindre förrådsbyggnader av trä.

Natur, kultur och sociala värden

I de nordöstra delarna av området ligger hamnen. Här finns grusade parkeringsytor, sjöbodar och större byggnader som hör till hamnen. I den delen av området växer bladvass i strandkanten. På land finns torrängsvegetation i kanten av de grusade ytorna. Där växer femfingerört, rölleka, fibblor, renfana, gråbo, hästhov, rödsyra, mjölkört, hallon och sly av björk. Genom områdets västra delar rinner en bäck. Runt bäcken ligger en dikad alsumpskog som övergår i björkskog och därefter till granskog längst i väster. Markskiktet i granskogen består främst av blåbär. Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök. Aktiv hamn och båtklubb med mycket rörelse.

Geologi och vatten

Vägen till hamnen ligger på en moränrygg som går parallellt med två moränryggar på Storstensgrundet. Hamnområdet är utfyllt med fyllnadsmassor av okänt ursprung och längre inåt land dominerar en blockfattig morän området. Fyllnadsmassor kan innehålla markföroreningar och uppställningsytor i hamnar har traditionellt använts för måleri vilket även det kan ge upphov till markföroreningar. Vid exploatering bör markanalyser göras för eventuella saneringsbehov.

Ett dike avvattnar främst den fuktiga sumpskogen söder om hamnområdet längs den sydvästra kanten av uppställningsytorna. Diket mynnar i viken områdets nordvästra del. Två brunnar finns inom området med låg kapacitet. Mjoöfjärden utanför hamnen har bedömts ha god ekologisk status i VISS-databasen. Kommunalt VA byggs ut i området.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns inte heller några kultur- eller fornlämningar. Området närmast vattnet är till stora delar redan exploaterat. Området ligger inom riksintresse för friluftsliv och noga övervägande bör göras om påverkan på intresset vid eventuell exploatering. Fortsatt exploatering av området bedöms kunna ske utan att strandskyddet påverkas negativt.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

Möjligheter till fortsatt verksamhet inom området kan leda till framtida arbetstillfällen. Området har ett naturskönt läge. Kommunens bedömning är att området är lämpligt för utveckling av verksamhet i anslutning till skärgården, vilka kan tjäna som ett komplement till de övriga anläggningar och sevärdheter som finns i området. Genom fortsatta satsningar på utveckling av skärgården finns möjligheter att stärka kommunen som turistmål och på så vis bidra till landsbygdsutvecklingen. Närheten till Borgarudden och övriga anläggningar och sevärdheter gör att det finns rätt förutsättningar i form av naturliga turiststråk.

3.6.4 LIS04 Pultviken

Översiktskarta

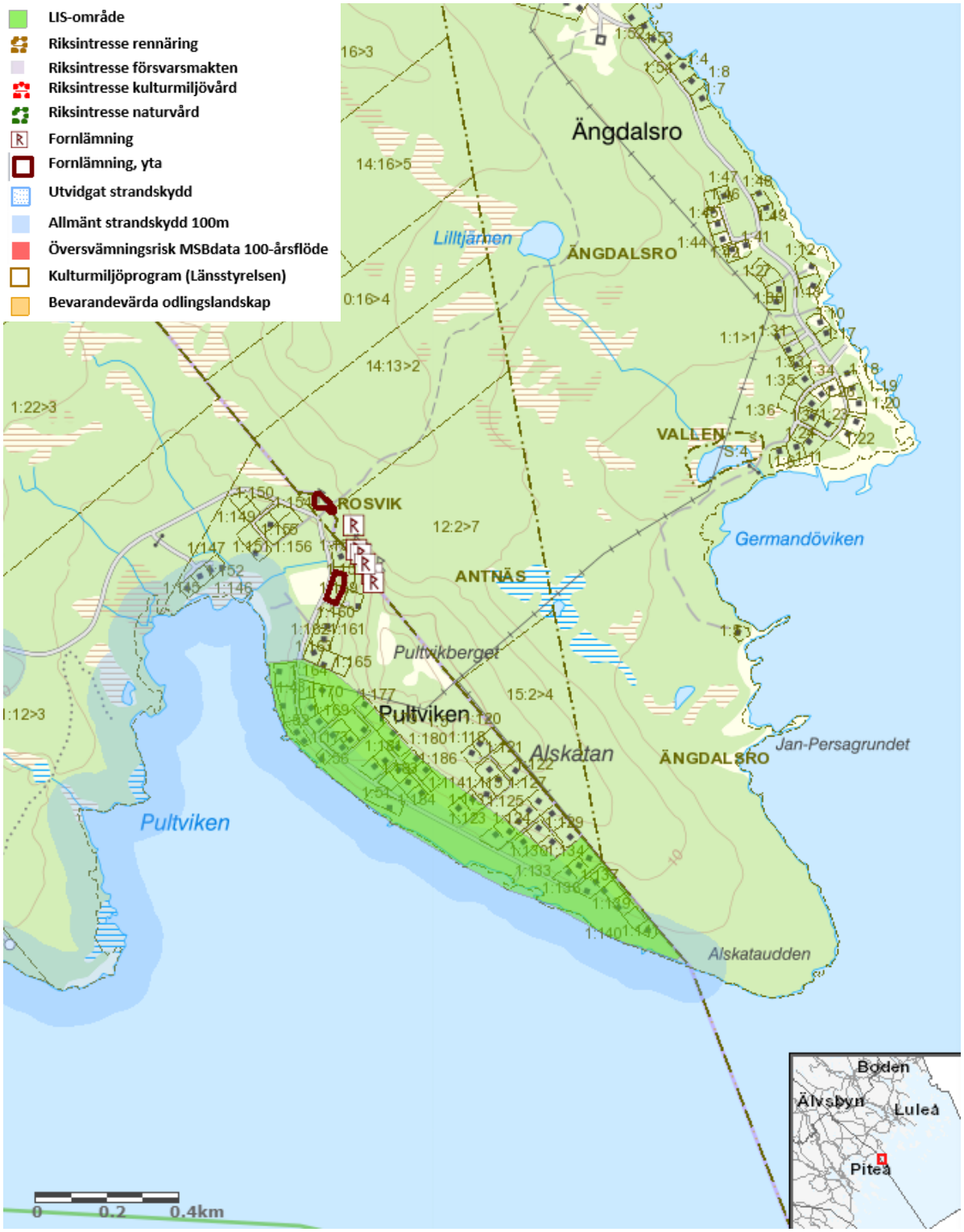

LIS04 Pultviken

Pultviken ligger vid kusten intill gränsen mot Luleå kommun. Området ligger inom riksintresse rörligt friluftsliv.

LIS-områdets syfte

Bostäder. Området omfattas av detaljplan från 1965 för fritidsbostäder. Allmänna strandskyddet trädde i kraft 1975. Således finns fastigheter inom området som omfattas av strandskydd då detta inte blivit hävt vid planens inrättande. För att återskapa möjligheten att bebygga dessa föreslås LIS. Totalt fyra stycken obebyggda fastigheter. Byggrätt 10 procent av tomtens storlek dock max 175 kvadratmeter (kvm), max 100 kvm huvudbyggnad. Möjlig konsekvens på vatten-och avloppsförsörjning (§6-område).

Beskrivning

Pultviken är ett område med många sommarstugor och året runt boenden. Under inventering utnyttjades området av boende i närheten för promenad.

Natur, kultur och sociala värden

Stora delar av området är tomtmark. Längs stranden växer tallar och björkar i trädskiktet. I buskskiktet återfinns en, björk, gran och rönn. Markskiktet domineras av lingon och blåbär. Här finns även de fridlysta arterna dvärglummer, plattlummer och revlummer. Fridlysning innebär att det är förbjudet att plocka, samla in eller skada växten eller djuret. Fridlysning av arter hindrar dock inte att jord- och skogsbruk bedrivs, även om den som brukar marken alltid ska ta största möjliga hänsyn till känsliga arter. I samband med utökad exploatering genom bebyggelse bör fördjupad inventering och geografiskt läge av växtplatserna för aktuella arter genomföras samt att eventuella krav på dispens utreds. Även om lummer är fridlysta växter bedöms alla lummerarter vara livskraftiga och har god bevarandestatus. Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök. Det finns ytterligare fältstudier som visar på höga naturvärden i angränsande grunda havsvik.

Sommarstugeområde med mycket rörelse sommartid.

Geologi och vatten

Marken längs med Pultvikens östra strand ut mot Pultudden utgörs av sandigt/grusigt svämsediment eller morän och jorddjupet är två till fyra meter i de brunnar som finns på dagens fastigheter. I områdets nordöstra och högre liggande del finns berg i dagen.

Grundvattenkapaciteten bedöms som låg i såväl jordlager som berggrund i SGUs databas.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns inte heller några kultur- eller fornlämningar. Området ligger inom riksintresse för friluftsliv och noga övervägande bör göras om påverkan på intresset vid eventuell exploatering. De exploateringsmöjligheter som finns ligger närmast vattnet. Vid förtätning och exploatering av denna del ska åtkomst till stranden och utsikt mot vattnet för de som redan bor i området beaktas i så hög grad som det är möjligt. Området anses kunna fortsätta exploateras med hänsyn till redan boende. Vid planering av bebyggelse i strandnära lägen ska miljökvalitetsnormerna för vatten beaktas.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

LIS-området stärker en naturlig utvecklingsmöjlighet för området, bidrar till fler alternativa bostadslägen i kommunen som i sin tur gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera och behålla attraktiv arbetskraft generellt i kommunen. Området vänder sig mot Rosvik, ett av kommunernas utpekade landsbygdscentra, där det kan bidra till underlaget för såväl befintlig handel som förskola och skola i samhället. Området har ett attraktivt läge i kusten. Kommunens bedömning är att området är lämpligt för komplettering med bostäder och fritidshus och på så vis bidra till landsbygdsutvecklingen.

3.6.5 LIS05 Långvik

Översiktskarta

LIS05 Långvik

Långvik ligger vid kusten i Piteås norra del vid gränsen mot Luleå kommun. Området ligger inom riksintresse rörligt friluftsliv.

LIS-områdets syfte

Bostäder. Området omfattas av detaljplan från 1967 för fritidsbostäder. Allmänna strandskyddet trädde i kraft 1975. Således finns fastigheter inom området som omfattas av strandskydd då detta inte blivit hävt vid planens inrättande. För att återskapa möjligheten att bebygga dessa föreslås LIS. Totalt tre stycken obebyggda fastigheter. Byggrätt 10 procent av tomtens storlek dock max 175 kvm, max 100 kvm huvudbyggnad.

Beskrivning

Sommarstugeområden som till stora delar redan är bebyggt närmast vattnet. De delar som inte redan är bebyggt består av en barrskog och klapperstensfält.

Natur, kultur och sociala värden

De delar av området som inte redan är bebyggt består av en barrskog. Markskiktet domineras av blåbär och lingon. Här finns ett stort klapperstensfält. Det finns ytterligare fältstudier som visar på höga naturvärden i angränsande grunda havsvik.

Geologi och vatten

SGUs databas visar på ett sandigt svämsediment men vid inventeringen i fält visar sig marken vara mycket blockig. Stenmurar i området tyder på att marken även har varit stenig på ställen som nu är stenfria. De dricksvattenbrunnar som finns visar på ett jorddjup av cirka sex meter. Grundvattenkapaciteten bedöms som låg i såväl jordlager som berggrund i SGUs databas.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns en del stenmurar längs vägarna. De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Området närmast vattnet är redan bebyggt. Ytterligare bebyggelse anses inte påverka strandskyddet negativt. Fortsatt exploatering bedöms kunna ske. Vid exploateringar är det viktigt att de nya byggnaderna passas in i landskapet och kulturmiljön, så att värdena kan bevaras och att klapperstensfält i området beaktas och tas hänsyn till. Även transporter över klapperstensfälten ska undvikas. Vid förtätning och exploatering ska tillgång till stranden och utsikt mot vattnet för de som redan bor i området beaktas i så hög grad som det är möjligt. Vid planering av bebyggelse i strandnära lägen ska miljökvalitetsnormerna för vatten beaktas.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

En utbyggnad med bibehållen karaktär kan ge ett tillskott till underlaget för servicefunktioner och öka områdets attraktivitet. Området har goda förutsättningar att bebyggas, samtidigt som strandskyddets intressen inte påverkas i någon större utsträckning. I närheten av området finns intressant kulturhistoria som kan utgöra grund i en framtida turistsatsning. För att möjliggöra detta krävs kompletteringar i form av olika servicefunktioner. Området ligger i anslutning till Rosvik, ett av kommunens utpekade landsbygdscentra. En satsning här kan bidra till ett förbättrat underlag för såväl befintlig handel som förskola och skola.

3.6.6 LIS06 Trundavan

Översiktskarta

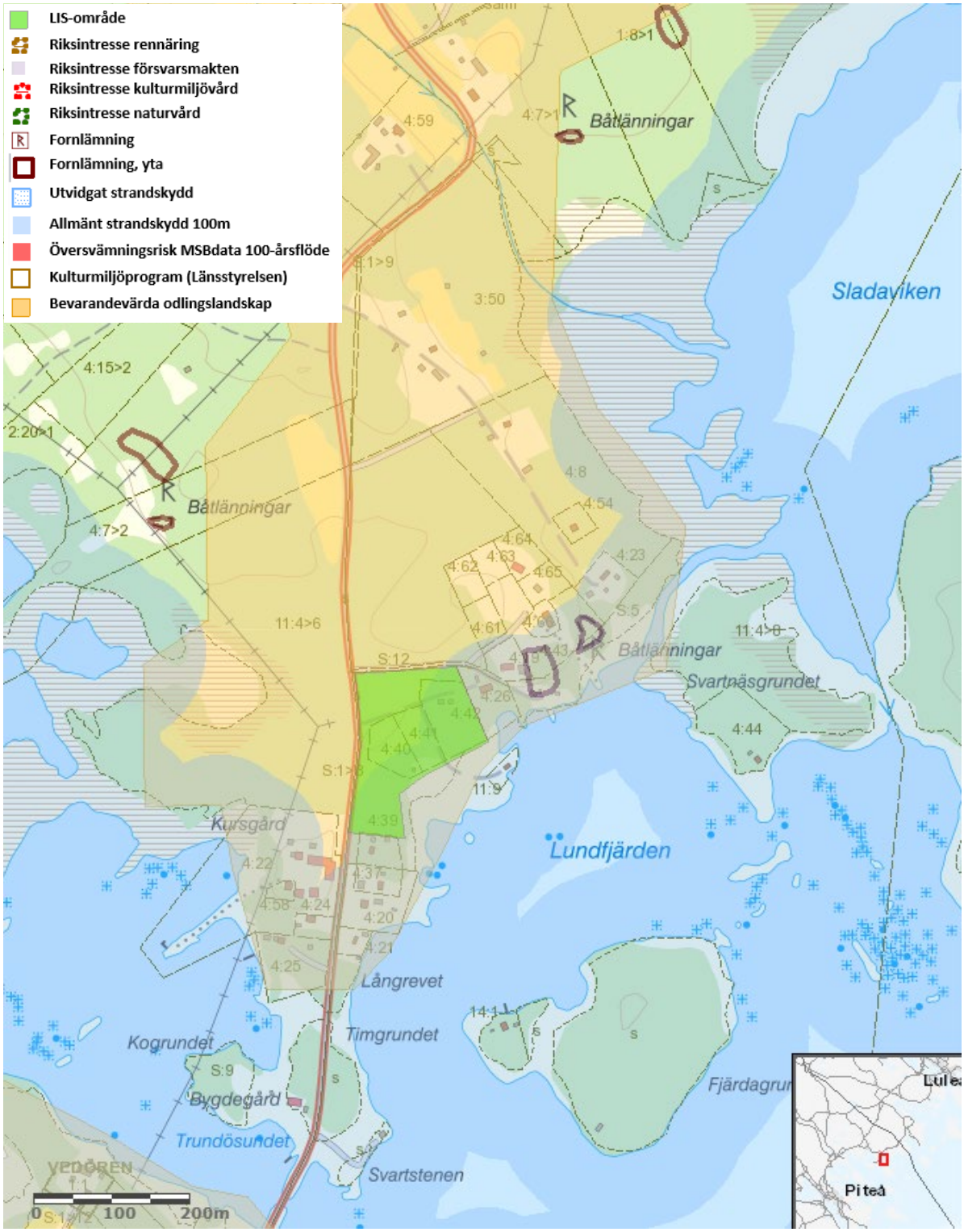

LIS06 Trundavan

Norra delen av Piteå, närheten till landsbygdscentra Rosvik. Området ligger inom riksintresse rörligt friluftsliv.

LIS-områdets syfte

Möjligt utbyggnadsområde för bostäder och verksamheter. Ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden och odlingslandskap).

Beskrivning

Trundavan är ett mindre område där det redan nu finns några stugor. Området är delat där en del består av ett mindre avverkat område och ett utav barrskog.

Natur, kultur och sociala värden

Delar av området är avverkat. Här står fröträd av tallar. I buskskiktet finns hallon och unga träd av björk och rönn. Markskiktet domineras av rallarrosor. Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök. Skogen är rik på svamp och bär. Området används till friluftsaktiviteter av de närboende. Området ligger inom Programmet för odlingslandskapets bevarande. Det finns ytterligare fältstudier som visar på höga naturvärden i angränsande grunda havsvik.

Geologi och vatten

Enligt SGUs jordartskarta domineras området av morän men fältundersökningen visar att det domineras av sand. Skogen tyder på torra markförhållanden. Borrningar för brunnar har gett ett jorddjup av 8,2 meter.

Den enskilda vattentäkten som finns på angränsande fastighet ger cirka 2400 l/timme och att grundvattenytan ligger 2,5 meter under markytan. Närheten till havet med sandig jord har goda egenskaper för vattenuttag och för enskilda infiltrationsanläggningar.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns inte heller några kultur- eller fornlämningar. De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Vid en exploatering beaktas att de närboendes åtkomst till stranden säkerställs. Området ligger inom bevarandevärt odlingslandskap, kommunens utgångpunkt är att alternativ till byggande på jordbruksmark alltid ska eftersökas, men att ny bebyggelse på jordbruksmark kan vara motiverat i anslutning till befintlig bebyggelse. I detta LIS-område gör kommunen bedömningen att bebyggelse kan ske, detta för att säkerställa befolkningsutveckling och service i berörd ort. Området ligger även inom riksintresse för friluftsliv och noga övervägande bör göras om påverkan på intresset vid eventuell exploatering. Området anses kunna fortsätta exploateras med hänsyn till redan boende. Vid avgränsning och exploatering ska kulturmiljöfrågor hanteras inom planarbetet och dialog hållas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet för hänsyn till kulturvärden och bevarandevärda karaktärsdrag.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

LIS-området har tre stycken avstyckade tomter. Möjlighet till ytterligare 2 tomter stärker en naturlig utvecklingsmöjlighet för området. Området vänder sig mot landsbygdscentra Rosvik,

ett av kommunernas utpekade landsbygdscentra, där det kan bidra till underlaget för såväl befintlig handel som förskola och skola i samhället.

3.6.7 LIS07 Rosviks båthamn

Översiktskarta

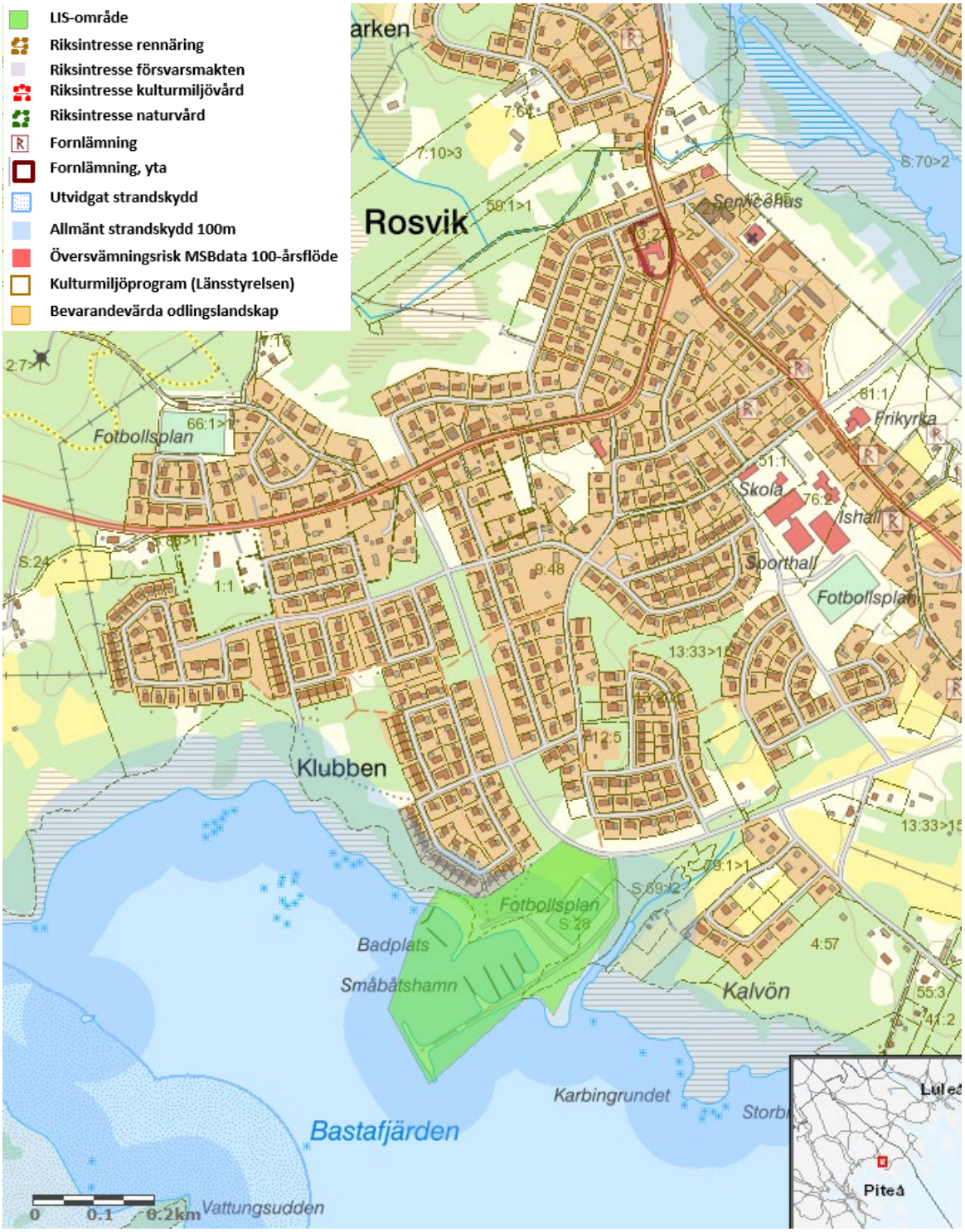

LIS07 Rosviks båthamn

Rosvik är ett av Piteå kommuns landsbygdscentra.

LIS-områdets syfte

Verksamhet, social utveckling och tillgängliggörande. Området omfattas idag inte av detaljplan Viss bebyggelseutveckling bör kunna prövas genom bygglov. Ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden).

Beskrivning

Rosviks båthamn är en småbåtshamn för fritidsbåtar. Till objektet ingår områden utanför småbåtshamnen där det finns en fotbollsplan, ett parti med blandskog av äldre karaktär och en badstrand.

Natur, kultur och sociala värden

Närmast vattnet ligger båthamnen. Här är de flesta ytor grusade. Nordöst om båthamnen finns en grusad fotbollsplan. Norr om fotbollsplanen finne en äldre blandskog. Här växer äldre grova träd av arterna asp, björk, gran och tall. I buskskiktet finns yngre träd, en och vinbär. I markskiktet finns skogsstjärna, harsyra, vicker, skogskovall, ekbräken, klubbfibbla, blåbär, lingon, gullris, och rallarros. Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök.

Förutom småbåtshamnen finns här en fotbollsplan och en badplats. Det är nära bostadsområden så dessa platser kan användas av de boende runt området.

Geologi och vatten

Hamnområdet är utfyllt innanför erosionsskyddade stenskodda stränder och vågbrytare. Inom området dominerar lera som jordart vilket är geotekniskt utmanande att bebygga då stabiliserande åtgärder kan krävas. Runt badstranden och längre in i skogspartiet förekommer morän vilket är geotekniskt bättre underlag att bebygga. Det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral så kallade sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

Kommunalt vatten och avlopp finns inom bostadsområdena som angränsar till LIS-området. Området tillhör Bastafjärden som i VISS är klassad som måttlig ekologisk status främst med avseende på näringsbelastning och längsgående konnektivitet i kustvatten och vatten i övergångszon.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns inte heller några kultur- eller fornlämningar. De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Vid ytterligare exploatering ska inte åtkomsten till stranden påverkas negativt. En utökning av hamnen bör i så stor utsträckning som möjligt undvika ytterligare utfyllnader. Hänsyn bör tas till de boendes användning av platsen och gamla träd av bör i möjligaste mån kvarlämnas. Om fri tillgång till stranden kan säkras bedöms inte strandskyddet påverkas negativt. Då området redan har en betydande hydromorfologisk påverkan av båtliv och turism behöver utveckling av området ske restriktivt och skonsamt så vattenförekomsten inte påverkas negativt.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

Möjligt för verksamhetsutveckling som kompletterar och förstärker befintlig verksamhet knuten kring hamnen och idrottsplatsen. En utbyggnad i området kan stärka ortens attraktivitet och ge ökat underlag för de servicefunktioner som finns i Rosvik, ett av kommunens utpekade landsbygdscentra.

3.6.8 LIS08 Granholmsviken

Översiktskarta

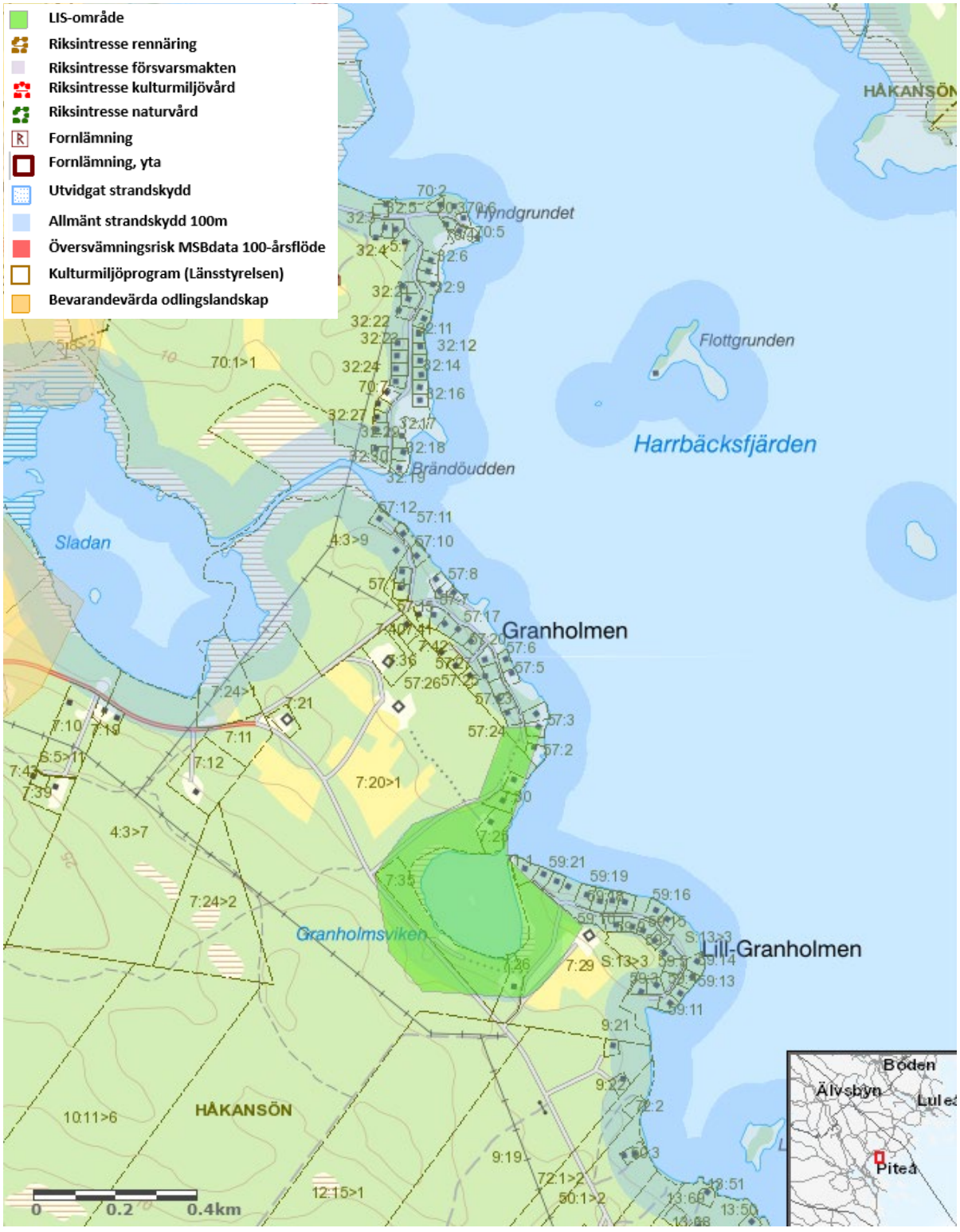

LIS08 Granholmsviken

Kust vid landsbygdscentra Norrfjärden. Området ligger inom riksintresse rörligt friluftsliv.

LIS-områdets syfte

Möjligt utbyggnadsområde för bostäder och verksamheter. Området omfattas idag inte av detaljplan. Ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden).

Beskrivning

I området finns ett flertal sommarstugor. De delar som inte är bebyggda består av barrproduktionsskog. Längst in i viken finns en båtplats som används av de boende. Under inventering arbetades det med att lägga ner fiber för internet på platsen.

Natur, kultur och sociala värden

Här finns tallhed som de i norra delarna går över till blandskog med högre inslag av löv. Markskiktet i skogen består främst av blåbär och lingon. I de södra delarna finns en liten bit åkermark samt ett parti mot viken med blötare mark. I det blötare partiet växer björk, skvattram, lingon, odon och kråkbär. Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök. Det finns ytterligare fältstudier som visar på höga naturvärden i angränsande grunda havsvikar.

Båtplatser i viken med sommarstugeområde på de båda uddarna mot havet. Under inventering arbetades det med att lägga ner fiber för internet på platsen.

Geologi och vatten

Granholmsviken är en hårdbottenvik med morän i de sydvästra delarna med ett band av sand som går i nordväst sydostlig riktning. Lill-Granholmen är en drumlinformation av morän som då det är en drumlin troligen har en stenkärna som sticker upp vid dess högsta punkt. Närmast vattnet i viken förekommer till viss del organiska jordarter främst i den sydöstra delen väster om vägen till Lill-Granholmen. Brunnsborrningar från området visar på stora jorddjup med över 25 meter ner till berg.

Grundvatten finns rikligt i området med så stora jorddjup och genomsläppliga jordarter. Viken tillhör Harrbäcksfjärden vars ekologiska status är bedömd som god i VISS. Avlopp bör dock inte få mynna ut i viken då Granholmsviken har väldigt snävt utlopp och saknar tillopp vilket ger en lång omsättningstid och dåliga egenskaper som recipient för avloppsvatten. Där till följd förespråkas att eventuella byggnationer ska anslutas till det kommunala VA-nätet.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns inte heller några kultur- eller fornlämningar. De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Området är idag präglat av bebyggelse längs stränderna och föreslagen exploatering bedöms inte påtagligt påverka natur eller djur- och växtliv. Åtkomst till vattnet för de som redan bor i området kan påverkas av en exploatering beroende på hur denna planeras. Förutsatt att åtkomst/tillgång till stranden säkerställs för boende och besökare bedöms fortsatt exploatering av området kunna ske.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

Inom LIS-området är delar av stranden redan tagen i anspråk. Möjlighet finns att komplettera med ytterligare bebyggelse och anläggningar för rörligt friluftsliv. En utveckling av området stärker underlaget för service, och skapar underlag för nyetableringar. En ökning av befolkningen stärker underlaget för den kommunala och kommersiella servicen i landsbygdscentra Norrfjärden, där det kan bidra till underlaget för såväl befintlig handel som förskola och skola i samhället.

3.6.9 LIS09 Håkansöfjärden

Översiktskarta

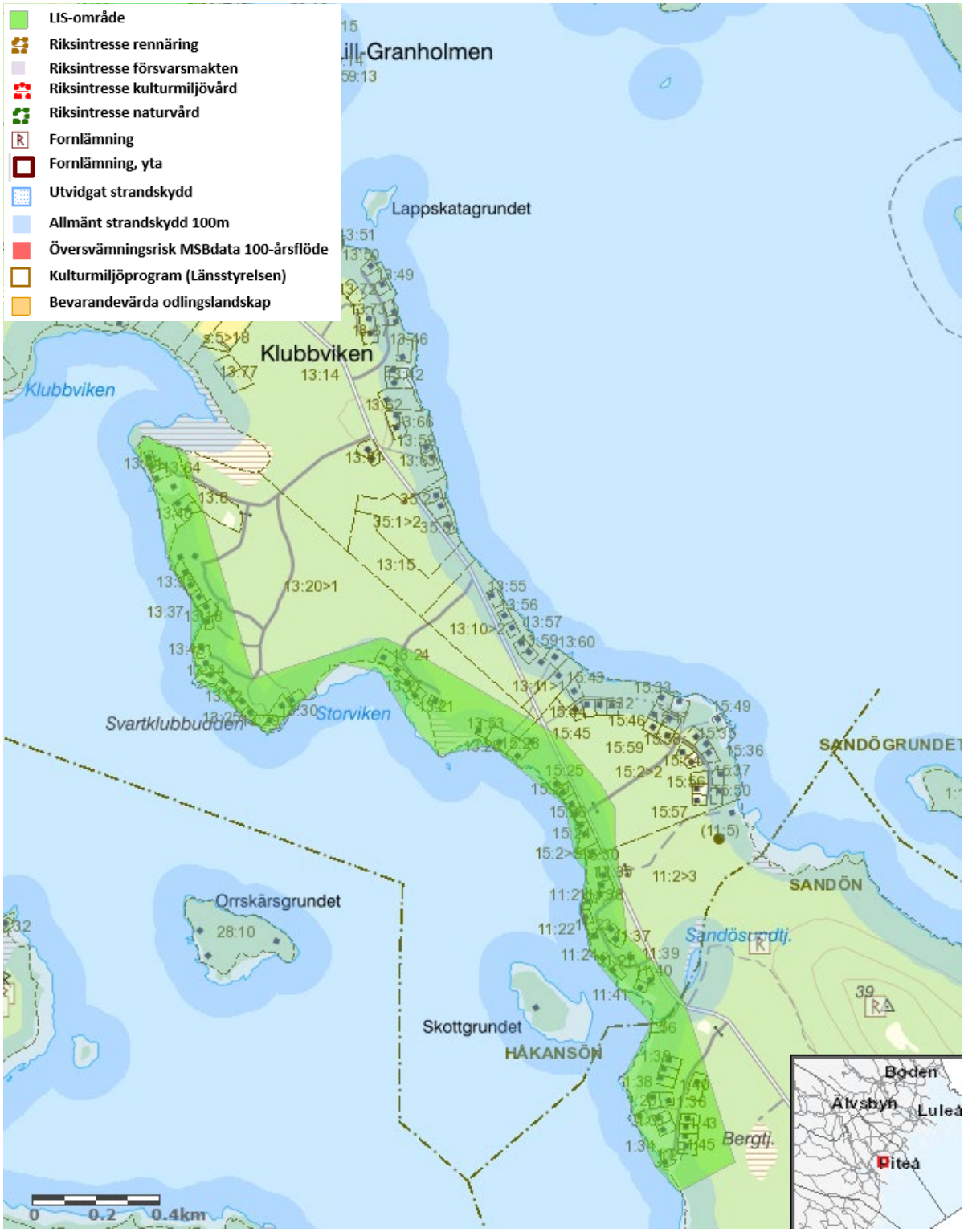

LIS09 Håkansöfjärden

Kust vid landsbygdscentra Norrfjärden. Området ligger inom riksintresse rörligt friluftsliv.

LIS-områdets syfte

LIS-området berör två detaljplaneområden för fritidsbostäder (planområdena fullt utbyggda). Ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden). Planen innebär en förtätning i redan befintlig bebyggelsemiljö vilket innebär ett effektivt markutnyttjande och god resurshushållning samt utnyttjande av befintlig infrastruktur. Möjligt att tillskapa upp till 30 nya tomter för bostadsändamål. Konsekvens på vatten-och avloppsförsörjning (§6-område).

Beskrivning

I området finns flertalet sommarstugor närmast vattnet. De delar som inte är bebyggda består av barrproduktionsskog.

Natur, kultur och sociala värden

Största delen av området utgörs av tomter och bostäder. På några ställen finns det tallskog i olika åldrar. Markskiktet i skogen består främst av blåbär, kråkbär och lingon. Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök.

Område med sommarstugor och åretruntboende med mellanliggande skog med svamp och bär. Området kan användas till friluftsaktiviteter av de boende på platsen.

Geologi och vatten

Området domineras av sandig morän. Enligt SGUs jordartskarta främst morän men området är väldigt flackt och blockfattigt varpå en mindre grov och sandigare morän är trolig. Jorddjupen är höga med minst 25 m enligt brunnsarkivet.

Området har goda egenskaper för lokala lösningar för såväl dricksvatten som avloppsanläggningar. Kommunalt VA-nät finns i området. Håkansöfjärden har klassats till måttlig ekologisk med krav god till 2027. Den ekologiska statusen beror främst på belastningen av näringsämnen som bedömts som otillfredsställande samt konnektivitet mellan kustvatten och vatten i övergångszonen vilket är otillfredsställande.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns inte heller några kultur- eller fornlämningar. De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Närmast vattnet är området redan bebyggt. De som redan bor i området kan påverkas av en exploatering beroende på hur denna planeras. Förutsatt att tillgång till stranden säkerställs för boende och besökare bedöms fortsatt exploatering av området kunna ske. Ny exploatering på området bör inte påverka strandskyddet negativt. Då näringsbelastningen påverkar den ekologiska statusen bör inga lokala avloppslösningar nyttjas utan anslutning till det kommunala avloppsnätet förordas samt så bör vidare utfyllnader i vattnet inte ske.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

LIS-området stärker en naturlig utvecklingsmöjlighet för Norrfjärdenområdet, bidrar till fler alternativa bostadslägen i kommunen som i sin tur gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera och behålla attraktiv arbetskraft generellt i kommunen. Området vänder sig mot landsbygdscentra Norrfjärden, där det kan bidra till underlaget för såväl befintlig handel som förskola och skola i samhället.

3.6.10 LIS10 Borgaruddens camping

Översiktskarta

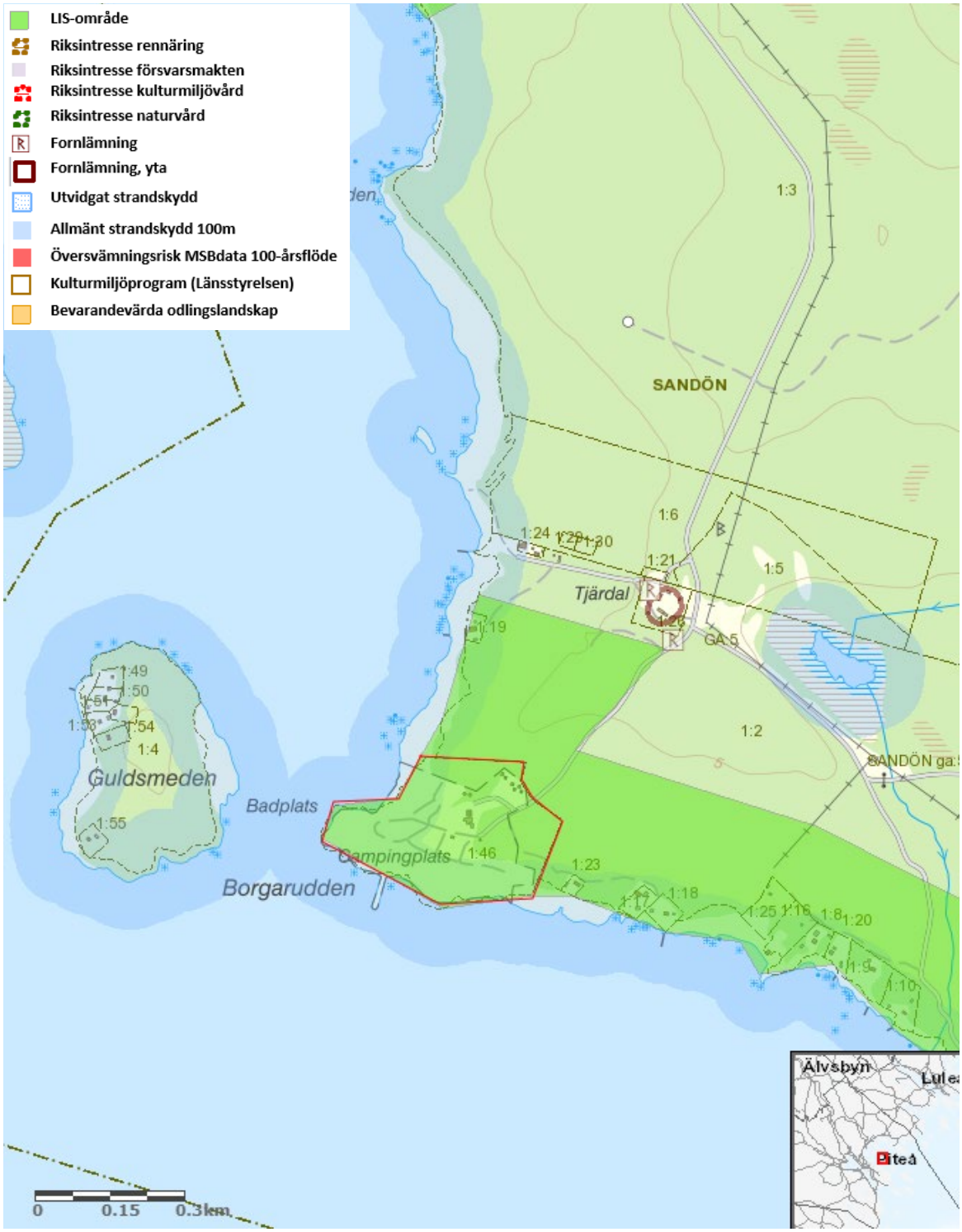

LIS10 Borgaruddens camping

Området ligger cirka 8 km sydost om Norrfjärden. LIS-området är rödmarkerat ovan. Området ligger inom riksintresse rörligt friluftsliv.

LIS-områdets syfte

Verksamhetsutveckling, fritidssysselsättning, bad och båtliv, naturupplevelser. Området omfattas idag av detaljplan som reglerar markens för delvis bostäder, handel, allmänt ändamål och camping. Verksamhetsutveckling och bebyggelseutveckling bör regleras i detaljplan avseende markanvändning, bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden).

Beskrivning

Stort välbesökt campingområde med både stugor och uppställningsplatser. Campingen ligger längst ut på en udde. Alla tomter har gräs och är generösa till ytan och ligger nära vattnet. Badstranden är långgrund och barnvänlig, området erbjuder även andra aktiviteter, bland annat minigolf, lekpark och fotbollsplan.

Natur, kultur och sociala värden

Klippta gräsmattor och grusade planer. Området har lågt naturvärde även om gräsmattorna används som rastplats för fåglar. Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök. Campingplats med badstrand och kiosk.

Geologi och vatten

Jordartskartan visar på postglacial sand vilket bekräftas av platsbesöket då området är mycket flackt och sand finns längs med strandkanterna. Jorddjupet är cirka 20 meter.

På campingen finns en äldre bergborrad dricksvattenbrunn från 1963 som ger ca 140 l/timmen. Sanden på platsen ger goda förutsättningar för enskilda avlopp. Sandön tillhör kuststräckan Davids stenar SE652075-213500 med god ekologisk status.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns inte heller några kultur- eller fornlämningar. De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Området är redan exploaterat ner till vattnet. Området anses kunna fortsätta exploateras.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

Området är ett attraktivt bad, camping och fritidsområde. Planen ger en möjlighet att utveckla platsen med olika attraktioner och verksamheter för friluftsliv och turism. En utveckling av området stärker underlaget för befintlig service och skapar underlag för nyetableringar. Området vänder sig mot Norrfjärden, ett av kommunernas utpekade landsbygdscentra, där det kan bidra till underlaget för såväl befintlig handel som förskola och skola i samhället.

3.6.11 LIS11 Sandön

Översiktskarta

LIS11 Sandön

Området ligger cirka 8 km sydost om Norrfjärden. LIS-området är rödmarkerat ovan. Området ligger inom riksintresse rörligt friluftsliv.

LIS-områdets syfte

Möjligt utbyggnadsområde för bostäder. Området omfattas idag inte av detaljplan (undantaget planområdet som beskrivs under Borgaruddens camping). Ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden). Möjligt att tillskapa cirka 10-20 nya tomter för bostadsändamål. Konsekvens på vatten-och avloppsförsörjning (§6-område).

Beskrivning

Närmast vattnet är området delvis bebyggt. Områden som inte är bebyggda består av produktionsskog i olika stadier.

Natur, kultur och sociala värden

I området finns olika typer av skog. Stora delar av området är en barrskog med små mängder död ved. I markskiktet dominerar blåbär. Det finns också områden med eftersatt produktionsskog, nyföryngrad skog och skött granskog. Området har förhållandevis lågt naturvärde generellt. Området är dock stort och små partier med naturvärden kan förekomma. Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök. I västra-norra delen, norr om camping-området, finns kulturlämningar och i övrigt ingen tidigare etablering.

Skog med svamp och bär. Området kan användas till friluftsaktiviteter av de närboende.

Geologi och vatten

Jordarna domineras av morän med ett tunt överliggande sandlager. Moränen är blockfattig och troligen är den väldigt sandig. Jorddjupen är mellan 15 och 25 meter enligt de brunnar som finns på fastigheterna inom området.

Goda förutsättningar för lokala dricks- och avloppsvattenlösningar finns tillhanda med avseende på de geologiska förutsättningarna. Sandön tillhör kuststräckan Davids stenar (WA85503851, SE652075-213500) med god ekologisk status samt Håkansöfjärden (WA24378904, SE652250-213430) som har måttlig ekologisk status.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har generellt låga naturvärden men fördjupade inventeringar bör föregå fortsatt exploatering. Här finns inte heller några kultur- eller fornlämningar. I västra-norra delen, norr om camping-området, finns kulturlämningar och i övrigt ingen tidigare etablering. Vid avgränsning och exploatering ska kulturmiljöfrågor hanteras inom planarbetet och dialog hållas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet, eventuellt behövs arkeologisk utredning. Delar av området närmast vattnet är redan bebyggt. Ytterligare exploatering kan dock ske och anses inte påverka strandskyddet eller den ekologiska statusen negativt. För Håkansöfjärden finns det risk att miljökvalitetsnormen god ekologisk status inte uppnås på grund av miljöpåverkan genom reningsverk, jordbruk och enskilda avlopp. I LIS-området behöver VA-frågor hanteras med omsorg, så att nytillkommande bebyggelse inte leder till att vattenkvaliteten försämras. Då näringsbelastningen påverkar den ekologiska statusen bör inga lokala avloppslösningar nyttjas utan anslutning till det kommunala avloppsnätet förordas. Om enskilda avloppslösningar blir

aktuella bör de lösningarna vara baserade på senaste teknik i syfte att minimera påverkan på ekologisk status med avseende på kvalitetsfaktorn Näringsämnen.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

LIS-området stärker en naturlig utvecklingsmöjlighet för Norrfjärdenområdet, bidrar till fler alternativa bostadslägen i kommunen som i sin tur gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera och behålla attraktiv arbetskraft generellt i kommunen. Området vänder sig mot landsbygdscentra Norrfjärden, där det kan bidra till underlaget för såväl befintlig handel som förskola och skola i samhället.

3.6.12 LIS12 Brattviken

Översiktskarta

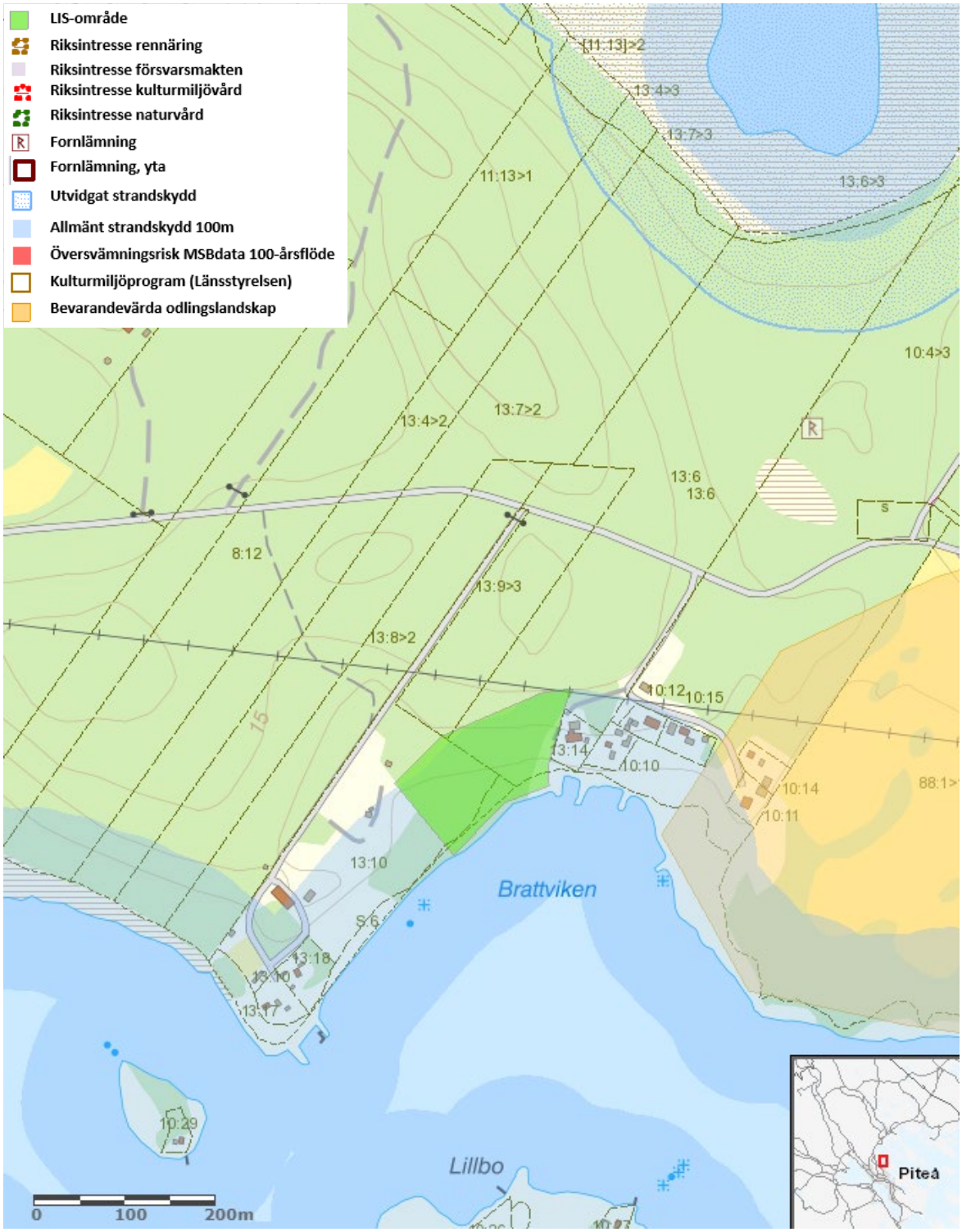

LIS12 Brattviken

Området ligger cirka 8 km sydost om Norrfjärden. Området ligger inom riksintresse rörligt friluftsliv.

LIS-områdets syfte

Området omfattas idag av detaljplan för bostadsändamål, småbåtshamn och badplats. Planen inrymmer möjligheten att tillskapa totalt åtta nya tomter (2 inom LIS-området). Eventuell utökning av ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden).

Beskrivning

Större område med produktionsskog. Längst ned vid vattnet finns slyskog av olika typer av lövträd.

Natur, kultur och sociala värden

Produktionsskog med tall. Längs vattnet växer ett stråk med al och björk. I det stråket är marken blöt. Där växer ekbräken, blåbär, ekorrbär, skogskovall, ängsfräken, lingon och den fridlysta arten revlummer. Fridlysning innebär att det är förbjudet att plocka, samla in eller skada växten. Fridlysning av arter hindrar dock inte att jord- och skogsbruk bedrivs, även om den som brukar marken alltid ska ta största möjliga hänsyn till känsliga arter. I samband med utökad exploatering genom bebyggelse bör fördjupad inventering och geografiskt läge av växtplatserna för revlummer genomföras samt att eventuella krav på dispens utreds. Även om revlummer är fridlyst bedöms den vara livskraftig och har god bevarandestatus.

Längs med vattnet fanns även förekomst av den invasiva arten jättebalsamin. I tallskogen växer blåbär, kråkbär och lingon. Tallskogen står på terraslikande formationer. Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök.

Skog med svamp och bär. Området kan användas till friluftsaktiviteter av de boende på platsen.

Geologi och vatten

Postglacial sand dominerar västra och norra Brattviken medan den östra sidan mot Näsudden innehåller lera. Moränryggar utgör höjderna på västra och östra sidan av viken. Moränryggarna är något svallade vilket ger terrassliknande former i landskapet.

Goda förutsättningar för lokala dricks- och avloppsvattenlösningar finns tillhanda med avseende på de geologiska förutsättningarna. Närområdet har redan anslutningar till det kommunala VA-nätet. Brattviken är en del av WA47210548, Rävahavets kustområde vars ekologiska status är måttlig med krav god till 2021. Den ekologiska statusen beror främst på belastningen av näringsämnen som bedömts som måttlig samt konnektivitet mellan kustvatten och vatten i övergångszonen vilket är otillfredsställande. Vattenförekomsten har i dagsläget betydande påverkan av dagvatten då dagvatten står för 25 % (>1,9 %) av bakgrundsbelastningen för fosfor (KARV/total bakgrundsbelastning), och därmed utgör mer än 10 % antropogen andel. Den totala antropogena belastningen står för 203 % av bakgrundsbelastningen (exklusive inflödet från omgivande vattenförekomster). Vattenförekomsten bedöms ha begränsad vattenomsättning och är också mer känslig för mänskligt utsläpp av näringsämnen. Områdets lämplighet ur ett dagvattenperspektiv ska därför särskilt studeras med avseende på terrängförhållanden, geotekniska förutsättningar och aktuellt avrinningsområde vid frågor om exploatering.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns inte några kända kultur- eller fornlämningar. Vid avgränsning och exploatering ska kulturmiljöfrågor hanteras inom planarbetet och dialog hållas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet, eventuellt behövs arkeologisk utredning. Närboende har tillgång till strandområdet och vattnet på platsen vilket ska beaktas vid en exploatering. Allmänhetens tillgång till vattnet säkras och strandskyddet får inte påverkas negativt av planerad exploatering. Då näringsbelastningen påverkar den ekologiska statusen bör inga lokala avloppslösningar nyttjas utan anslutning till det kommunala avloppsnätet förordas.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

Området har bedömts som lämplig för LIS-utveckling utifrån kommunens kriterier samt utifrån den befintliga bebyggelsen och bebyggelsetrycket i området.

3.6.13 LIS13 Stortjärnen

Översiktskarta

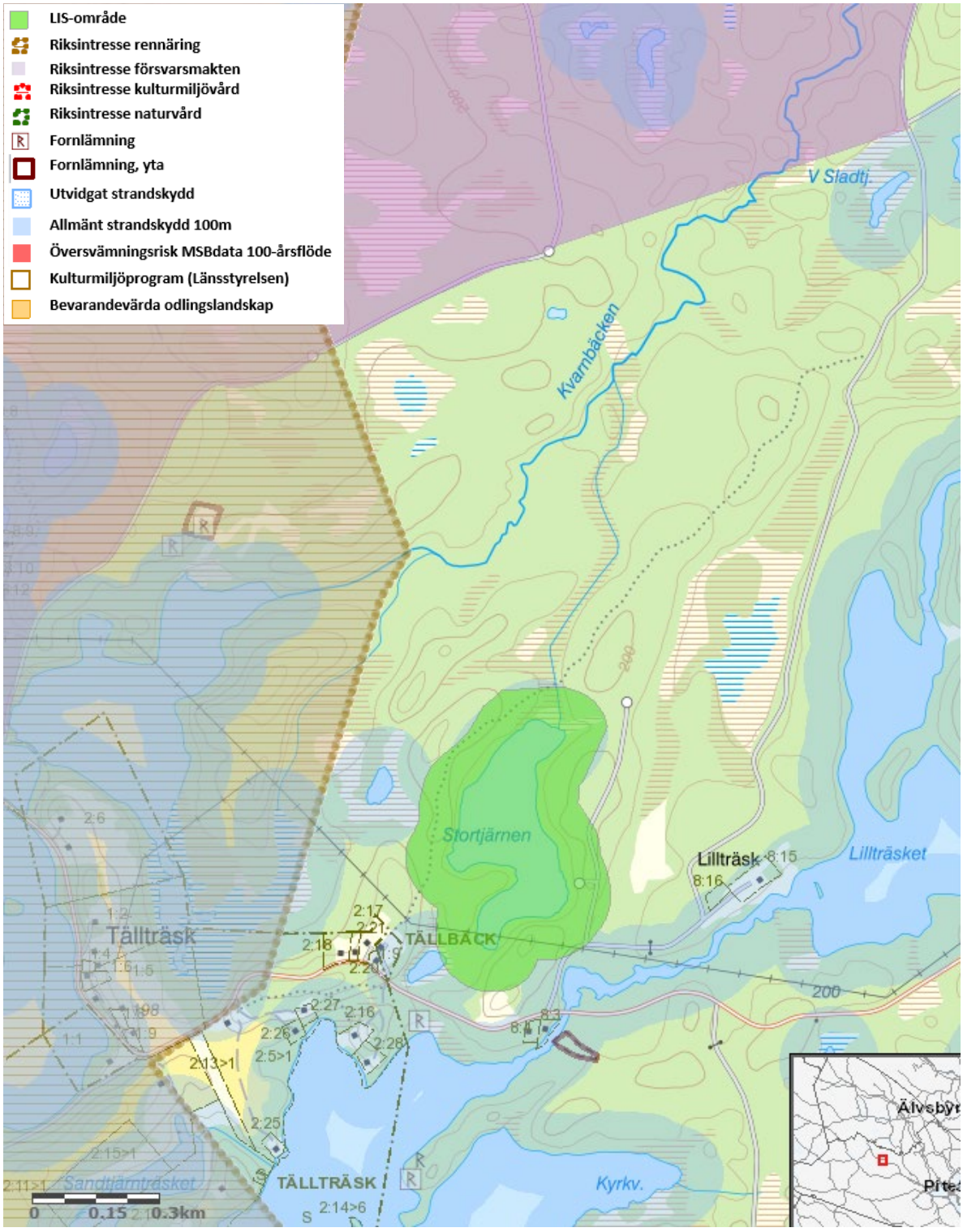

LIS13 Stortjärnen

Sportfiskesjö med friluftsanläggningar med övernattningsmöjligheter.

LIS-områdets syfte

LIS-området stärker möjligheterna att bedriva verksamhet i området. Området omfattas idag inte av detaljplan. Viss bebyggelseutveckling bör kunna prövas genom bygglov. Ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden).

Beskrivning

Sportfiskesjö med friluftsanläggningar med övernattningsmöjligheter. Området ligger mitt i ett område med fiskrika och natursköna tjärnar och sjöar.

Natur, kultur och sociala värden

Området runt sjön består av en tallskog. I de sydöstra delarna är marken ned mot sjön väldigt brant. Markskiktet består främst av blåbär, kråkbär och lingon. Sjön är av klarvattenkaraktär. Området har låga naturvärden. Trolig kolbotten från resmila påträffad på moränryggen sydöst om sjön. Denna kolbotten finns inte registrerad på fornsök.

Vattendraget som avvattnar sjön innehåller flodpärlmussla. Största försiktighet måste vidtas vid planerade åtgärder för att undvika negativ påverkan på musslorna.

Här finns stugor att hyra för övernattning samt uppställningsplats för husbilar och husvagnar. Vid uppställningsplatsen finns en tillgänglighetsanpassad väg ner till vattnet med plats för fiske från trädäck. Bryggor och eldplatser runt sjön underlättar för besökare att fiska och skapar goda förutsättningar för positiva friluftsupplevelser.

Geologi och vatten

Området är ett småkulligt moränlandskap ryggar och bitvis blockig terräng längs med sjöns sydvästra strand och med myrmark i dess norr ände vid utloppet ur sjön.
Närmast borrade brunn som kan återfinnas i brunnsarkivet är belägen i Lillträsk cirka 500 meter öster om Stortjärnen. Grundvatten torde inte vara något problem men geotekniska undersökningar bör genomföras innan man kan konstatera hur enskilda avloppsanläggningar bör se ut på platsen.

VISS visar att Stortjärnen (SE727636-172814) har god ekologisk status och god kemisk status med det generella undantaget för kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter. Då svämplanets struktur har bedömts som hög får inget byggas inom svämzonen då detta kommer att försämra denna parameter vilket inte får göras med avseende på Weserdomen. Generellt räknas svämzonen som inom 30 meter från stranden.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns inte heller några kultur- eller fornlämningar. De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Verksamheten på platsen anses påverka tillgången till platsen positivt då det ger tillgång till sjön för personer med funktionsvariationer. Området anses kunna fortsätta exploateras utifrån verksamhetens behov av utveckling förutsatt

att allmänhetens åtkomst till stränderna inte försämras eller försvåras samt att skogen runt sjön bör kvarstå. Vid exploatering bör hänsyn också visas till den kolbotten som finns i området samt utloppet från sjön som utgör ett biflöde till ett flodpärlmussleförande vattendrag. Största försiktighet måste vidtas vid planerade åtgärder för att undvika negativ påverkan på musslorna.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

LIS-området stärker möjligheterna att bedriva verksamhet. En fortsatt utveckling av området enligt planens intentioner kommer att innebära fortsatta möjligheter för allmänheten att nå strandområdet och sportfiskemöjligheter som en del av friluftslivsupplevelsen. Området vänder sig framför allt mot landsbygdscentra Roknäs/Sjulnäs, där det kan bidra till underlaget för befintlig handel och service.

3.6.14 LIS14 Jävre camping och turistinfo

Översiktskarta

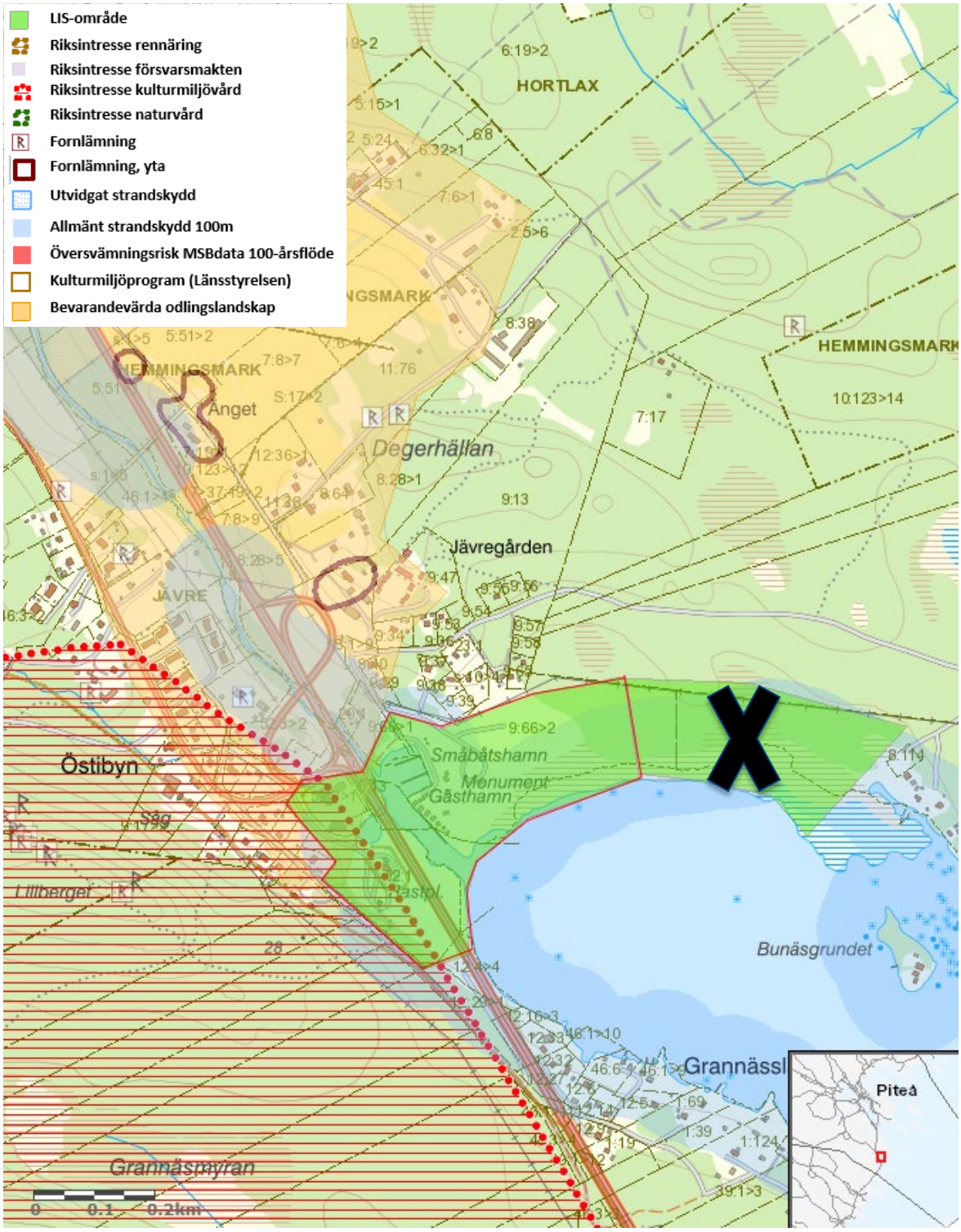

LIS14 Jävre Camping och turistinfo

LIS-området är rödmarkerat ovan. Området ligger inom riksintresse rörligt friluftsliv och riksintresse för kulturmiljövård.

LIS-områdets syfte

Verksamhetsutveckling. LIS-området omfattas idag av detaljplan som reglerar marken till bland annat kultur, bilservice och parkering. Verksamhetsutveckling som är kopplad till annan markanvändning kräver detaljplaneändring.

Beskrivning

Längs E4 vid Jävre ligger en turistinformation på västra sidan och en camping, småbåtshamn och café i sjöbodar på östra sidan. Sjöbodarna är byggda i äldre stil men relativt nya. Intill sjöbodarna står ett äldre fyrtorn. Längst till öster finns en uppställningsplats för husbilar och husvagnar. Riksintresseområde för kommunikationer berörs då E4 skär rakt genom området.

Natur, kultur och sociala värden

LIS-området ligger i anslutning till riksintresse för kulturmiljövård nummer 65, Jävre, av Norrbottens kulturmiljöprogram samt innehåller byggnadsminnet Jävre turiststation. LIS-området tangerar även område för odlingslandskapets bevarande och dessa värden behöver utredas och eventuellt säkerställas.

Stora delar av området har låg naturlighet då det är utfyllt och plangjort med artificiella stränder. Här finns asfalterade och grusade ytor. En större gräsplan finns närmast vattnet. Vid uppställningen av husvagnar och husbilar används konstgräs. Konstgräs har en dålig inverkan på miljön då plast kan läka ut i vattnet. I den östra delen av området är förhållandena naturliga med fuktiga stränder som mot vattnet övergår i vass och uppåt övergår i fuktiga strandskogar med lövinslag. LIS-området berör kustvattenförekomsten Jävrefjärden (WA53153352, SE650750-213500).

På platsen finns en grävd kanal. Längs kanalen ligger några sjöbodar av olika ålder och av äldre karaktär. På området finns även ett fyrtorn från år 1871. Inga andra kultur- eller fornlämningar finns på platsen. I sjöbodarna drivs café och restaurang. Camping med många uppställningsplatser. På västra sidan av E4 finns ett turistcenter. Därifrån utgår Solanderleden som är en 22 mil lång vandringled mellan Kallax i Luleå och Jävre i Piteå.

Geologi och vatten

Området domineras av siltig lera enligt jordartskartan men runt småbåtshamnen och campingen har området fyllts ut av fyllnadsmassor med okänt ursprung. Vid okända fyllnadsmassor föreligger alltid en risk för markföroreningar. Fyllnadsmassor kan innehålla markföroreningar och uppställningsytor i hamnar har traditionellt använts för måleri vilket även det kan ge upphov till markföroreningar. Vid exploatering bör markanalyser göras för eventuella saneringsbehov. Utanför området i högre liggande terräng finns morän som bättre lämpar sig för exploateringar. Det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

Småbåtshamnen har en egen brunn men inom Jävre samhälle finns kommunalt vatten och avlopp. Jävreån som mynnar vid småbåtshamnen har enligt VISS en måttlig ekologisk status med avseende på bland annat vattendragets närområde vilket innebär att 22 procent utgörs av anlagda ytor eller brukad mark. Området innehåller redan idag anlagda ytor och exploatering

bedöms inte påverka denna faktor även om den försvårar att uppnå god ekologisk status i framtiden.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

De delar av området som är utfyllda har låga naturvärden. Området har dock ett stort socialt värde med camping, restaurang, turistinformation och Solanderleden. Området har visst kulturhistoriskt värde med sjöbodarna och fyrtornet. Det är av vikt att byggnader som upprättas i området skall passa in med de byggnader som redan finns på platsen. Verksamheten på platsen anses påverka tillgången till platsen positivt, området är öppet för allmänheten. Denna del av området anses kunna fortsätta exploateras utan att strandskyddet påverkas negativt. Inför en eventuell exploatering av de västra delarna ska fördjupade inventeringar utföras i syfte att klarlägga naturvärden och sociala värden som kan ha betydelse för strandskyddets syften.

Området ligger i anslutning till riksintresse för kulturmiljövård nummer 65, Jävre. Hänsyn behöver i fortsatt prövning tas till dessa värden, men bedömningen är att den beskrivna inriktningen och exploateringsmängden kan samspela med kulturvärdena. Vid exploatering ska kulturmiljöfrågor hanteras inom planarbetet och dialog hållas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet. LIS-området tangerar även område för odlingslandskapets bevarande och dessa värden behöver utredas och eventuellt säkerställas.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

LIS-området stärker möjligheterna att bedriva verksamheter i hamnområdet i Jävre. Området vänder sig mot Jävre, ett av kommunens landsbygdscentra, där det kan bidra till underlaget för befintlig handel och annan service.

3.6.15 LIS15 Korpträsket

Översiktskarta

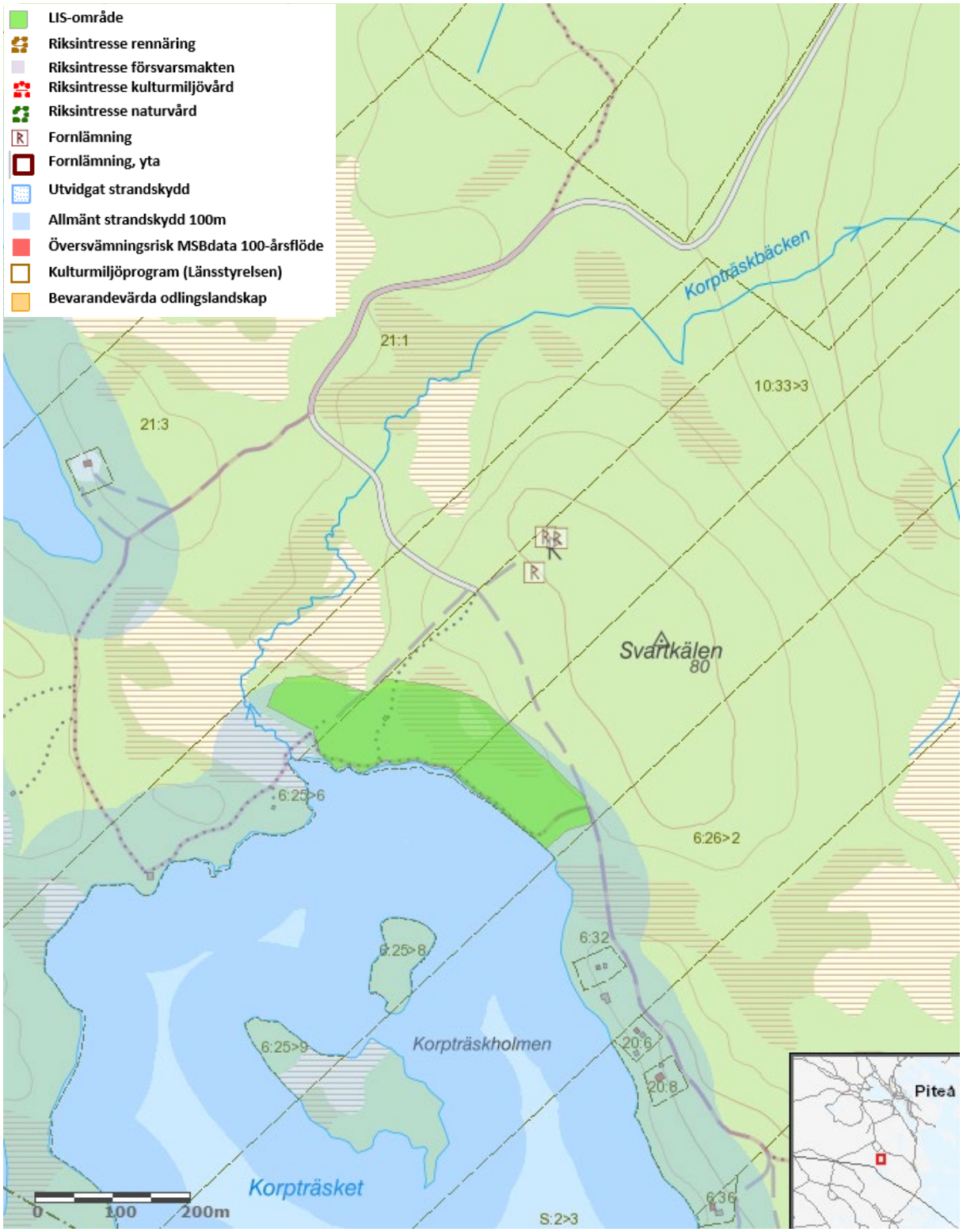

LIS15 Korpträsket

Sjö mellan Jävre och Hemmingsmark.

LIS-områdets syfte

Verksamhetsutveckling. Området omfattas idag inte av detaljplan. Viss bebyggelseutveckling bör kunna prövas genom bygglov. Eventuell ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt.

Beskrivning

Skogsområde intill sjö. Igenom området går en vandringsled och skoterled. Intill området finns en parkeringsplats. På parkeringsplatsen finns bänkar, bord, vedbod, och torrtoa. Sportfiskesjö med regnbågslax, gädda, abborre och harr. Det finns båt och stuga för utlåning.

Natur, kultur och sociala värden

Skogsområde med tallskog i närheten av sjön. Mitt i området finns ett blötare parti där marken domineras av vitmossor, hjortron och skvattram. Här finns även rosling och tranbär. De västra och östra delarna av området är torrare, här finns odon och blåbär i markskiktet. Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök. I de västra delarna finns en mindre parkering och en torrtoa. Genom området går Solanderleden som är en 22 mil lång vandringled mellan Kallax i Luleå och Jävre i Piteå. Genom området går även en skoterled.

Geologi och vatten

Enligt SGUs jordartskarta varierar marken runt Korpträsk mellan morän och blötare torvmarker. Där moränen dominerar är det fastmark men moränen förefaller den norra delen av området grov med sten och block och i södra något grusigare och sandigare. Mellan dessa båda moräner finns torv och myrmark vilket har visat sig stämma vid inventeringen.

Inga brunnar finns inregistrerade i eller inom 500 meter från området. Marken i sig ger goda förutsättningar för såväl dricksvattenbrunn som lokal avloppsanläggning. Sjön Korpträsket saknar statusbedömning i VISS men utifrån dess lokalisering och utseende bedöms den inneha god ekologisk och kemisk status med den generella undantagen för bromerad difenyleter och kvicksilverföreningar.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. LIS-området innefattar inga kända kultur- eller fornlämningar, men sådana finns i nordöst. Vid avgränsning och exploatering ska kulturmiljöfrågor hanteras inom planarbetet och dialog hållas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet, eventuellt behövs arkeologisk utredning.

De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Området anses kunna fortsätta exploateras utifrån verksamhetens behov av utveckling förutsatt att allmänhetens åtkomst till stränderna inte försämras eller försvåras samt att skogen runt sjön bör kvarstå. Exploatering bör ske på så sätt att inte de nuvarande sociala värdena påverkas. Här avses främst vandringsleden och skoterled.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

LIS-området stärker möjligheterna att bedriva verksamhet. En fortsatt utveckling av området enligt planens intentioner kommer att innebära fortsatta möjligheter för allmänheten att nå strandområdet och sportfiskemöjligheter som en del av friluftslivsupplevelsen. Området vänder sig mot Jävre, ett av kommunens landsbygdscentra, där det kan bidra till underlaget för befintlig handel och annan service.

3.6.16 LIS16 Svensbyliden

Översiktskarta

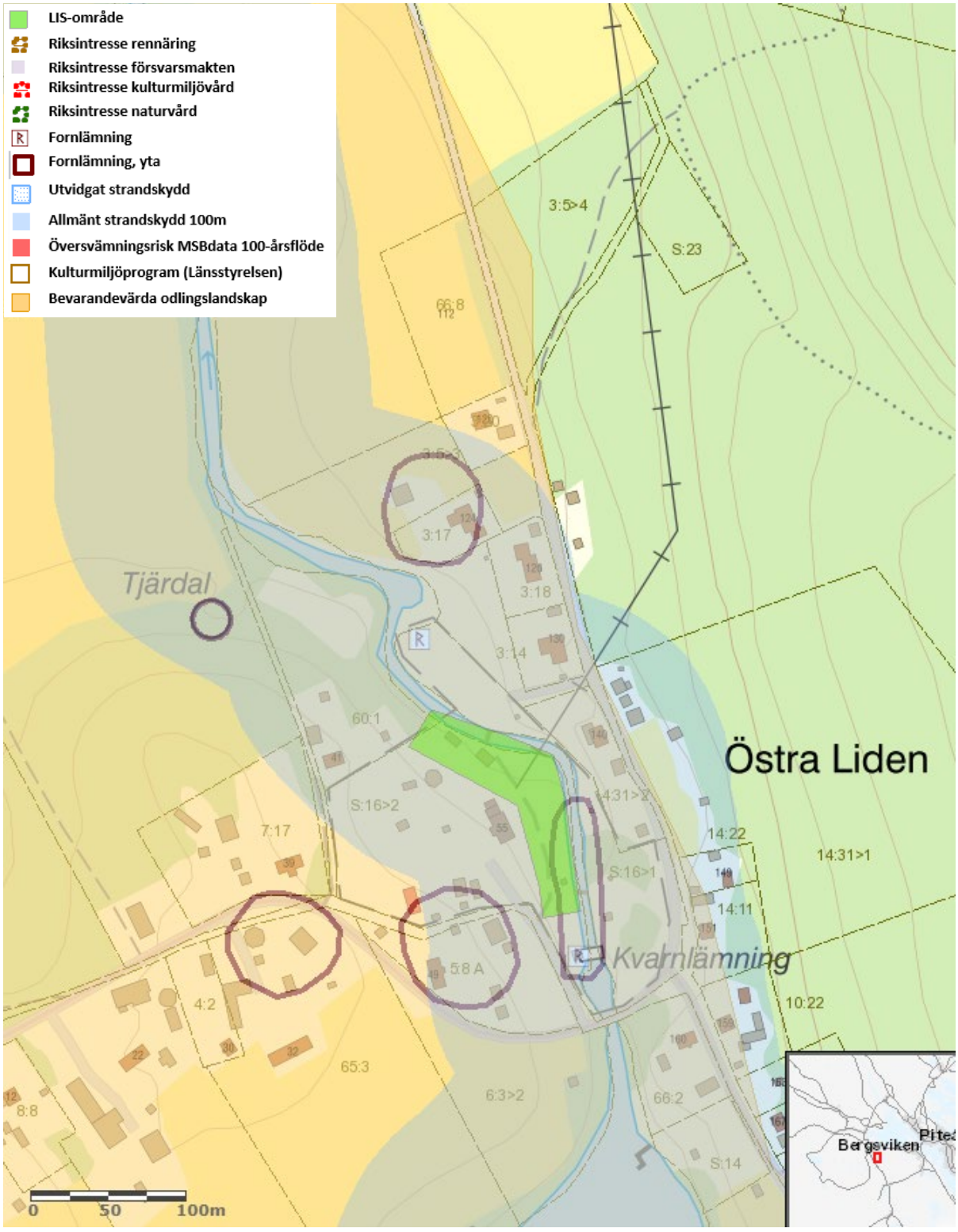

LIS16 Svensbyliden
Hembygdsgård med utställning av kulturhistoriska objekt

LIS-områdets syfte

Verksamhet. Social utveckling och tillgängliggörande. Området omfattas idag inte av detaljplan. Området är utpekat som LIS-område med avseende att sammantaget kan tillgänglighetshöjande och sociala åtgärder som eldstäder mm kräva dispens från strandskyddet. Bebyggelseutveckling med detaljplanekrav bedöms ej som lämplig.

Beskrivning

Hembygdsgård med utställning av kulturhistoriska objekt som kvarn, såg, kolmila. Mellan de historiskt viktiga byggnaderna finns välskötta gräsytor och café. Gården utgör ett naturskönt markområde på över fyra hektar och ett antal byggnader som tillsammans visar upp en stor bondgård. De flesta byggnader har Svensby hembygdsförening köpt eller fått som gåva och sedan har husen plockats ned, fraktats till Liden, och byggts upp igen.

Hembygdsföreningens främsta uppgift är att rekonstruera och levandegöra det månghundraåriga kultur- och industriområdet Swensbylijda. På hembygdsområdet där Svensbyån rinner finns hembygdsgården. "Qvarnbönninga" dammbyggnad med tillhörande vattendrivna anläggningar som har återställts till sitt befintliga skick. Hembygdsföreningen har även ansvar för Kälbodarna, en fäbodplats från 1721 och en timmerkoja från 1900-talet. På området finns även en liten djurpark. Hembygdsområdet är öppet året runt.

Natur, kultur och sociala värden

Välskött trädgård med klippta gräsytor, kvistade träd och planerade blommor och buskar. Vattendraget är tydligt påverkat av tidigare verksamheter och området har låga naturvärden. Fornlämningar finns runt kvarnen i södra delarna av området. Lämningarna är efter sågverk och kvarn bestående av två stenfundament och en ränna. Området ingår i Norrbottens kulturmiljöprogram (bland annat sågverkslämning) och Programmet för odlingslandskapets bevarande.

Café i huvudbyggnaden och hemgårdsverksamhet med djur. Visningar i hur de historiska redskapen (såg, kvarn och så vidare. fungerar). Området är tämligen välbesökt. Solanderleden går igenom området.

Geologi och vatten

Längs med vattendraget består södra delen av dalen av sand som övergår i lera mot norr. Längre upp på dalsidorna övergår de fina jordarna till morän. Vägen som förbinder västra och östra Liden går på fastmark och den mesta bebyggelsen ligger längs med denna. Brunnsborrningar visar på ett jorddjup av 10 till 15 meter.

Svensbyån är klassad som måttlig ekologisk status och god kemisk status med undantag för bromerad difenyleter och kvicksilverföreningar. Miljökravet som har satts är god ekologisk status fram till 2021 och de biologiska kvalitetsfaktorerna som behöver förbättras är surhetsindex, fisk, konnektivitet uppströms nedströms, det morfologiska tillståndet samt svämplanets struktur där de två sista bedömts som otillfredsställande och de övriga som dåliga. Vidare bebyggelse får endast förbättra de enskilda kvalitetsfaktorerna och ingen faktor får försämras.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns inte heller några kultur- eller fornlämningar. De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Verksamheten på platsen anses påverka tillgången till platsen positivt, området är öppet för allmänheten. Området anses kunna fortsätta exploateras utan att strandskyddet påverkas negativt. Exploateringen bör ske på ett sådant sätt att den passar in i den miljö som redan finns på platsen och tar hänsyn till eventuella fornlämningar i området. Samråd enligt kulturmiljölagen krävs med Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

LIS-området stärker möjligheterna att bedriva verksamhet. Området vänder bland annat mot Roknäs/Sjulnäs, där det kan bidra till underlaget för befintlig handel och annan service.

3.6.17 LIS17 Sandön, Sjulnäs badplats

Översiktskarta

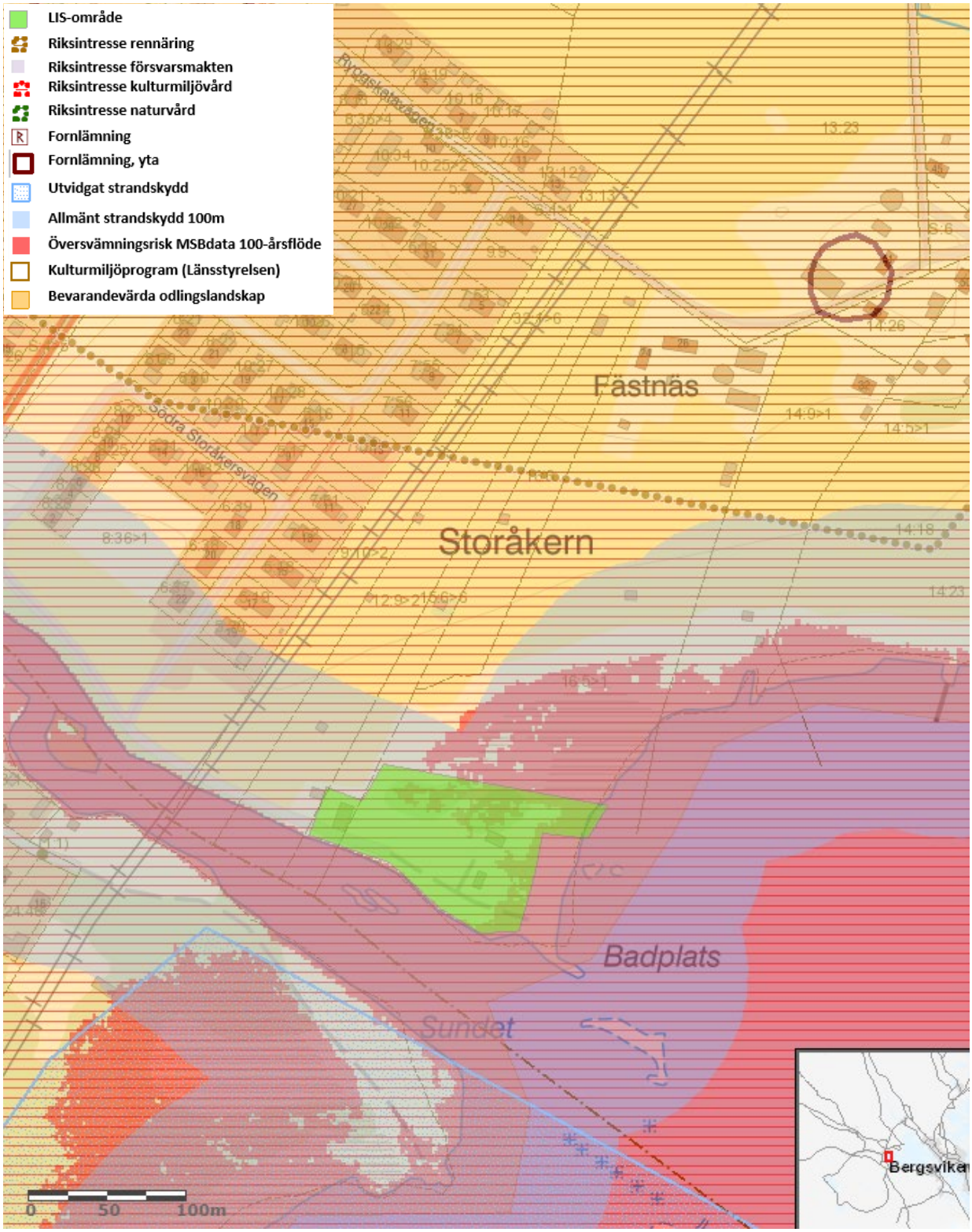

LIS17 Sandön, Sjulnäs badplats
Café och friluftsområde med bad.

LIS-områdets syfte

Verksamhet. Social utveckling och tillgängliggörande. Området omfattas idag inte av detaljplan. Området är utpekat som LIS-område med avseende att sammantaget kan tillgängligghetshöjande och sociala åtgärder som eldstäder mm kräva dispens från strandskyddet. Bebyggelseutveckling med detaljplanekrav bedöms ej som lämplig (större bebyggelseutveckling). Annan dispenspliktig bebyggelse kan prövas genom bygglov (mindre förtätning).

Beskrivning

Café och badplats med boulebana och volleybollplan. Flera av byggnaderna på platsen är av äldre karaktär. Gräsmattorna runt byggnaderna är välskötta och området är välbesökt sommartid.

Natur, kultur och sociala värden

Området ligger inom Riksintresse Lillpitedalen [BD 56] (Piteå sn) som utgör ett område med väl hävdat odlingslandskap, med ett stort antal bevarade och samlade gårds- och bybildningar med många lokala särdrag. (Gårdsmiljö, Bymiljö). Då området ligger inom riksintresse Lillpitedalen bör exploatering ske på sådant sätt att den passar in i den miljö som redan finns på platsen. Fåtal björkar och klippt gräsmatta ger området låga naturvärden undantaget stranden allra närmast vattnet och sandrevlarna i vattnet där både häckande och rastande fågel vistas. Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök.

Välbesökt, välskött badplats med café som ligger nära bostadsområden.

Geologi och vatten

Norr om Lillpiteälven på badplatsens norra sida består jorden av lera och på åns södra sida finns ett område som utgörs av en mindre och flack moränkulle. Det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

Kommunalt vatten och avlopp finns i närområdet då flertalet bostadsområden finns anslutande till badplatsen. Lillpiteälven har god ekologisk och kemisk status (med undantag för bromerad difenyleter och kvicksilverföreningar) men de ekologiska kvalitetsfaktorerna närområde och svämplanets funktion är klassade som otillfredsställande respektive måttlig. Den så kallade Weserdomen har fastslagit att inga kvalitetsfaktorer får försämras varpå en zon av 30 meter från vattendraget inte bör bebyggas. Svensbyfjärden har god ekologisk och kemisk status med de generella undantagen av kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter. De hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna är bedömda till god eller hög med undantag för svämplanets struktur vilket är bedömt till otillfredsställande.

Framtida klimat är också viktigt att beakta vid utveckling av LIS-området, framför allt med avseende på havsnivå och nederbörd. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har utfört översiktliga översvämningskarteringar utmed Lillpiteälven, Rokån och Piteälven. Det förordas att översvämningsutredning görs inför bebyggelseplanering där påverkan från ett förändrat klimat beaktas.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Avgränsat område har låga naturvärden. Här finns inte heller några kultur- eller fornlämningar. De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Verksamheten på platsen anses påverka tillgången till platsen positivt då området är öppet för allmänheten. Området anses kunna fortsätta exploateras utan att strandskyddet påverkas negativt förutsatt att området allra närmast stranden särskilt beaktas med tanke på fågellivet. Området ligger inom riksintresse för kulturmiljövård Lillpitedalen, nummer 56, Infjärdenområdet. Hänsyn behöver i fortsatt prövning tas till dessa värden, men bedömningen är att den beskrivna inriktningen och exploateringsmängden kan samspela med kulturvärdena. Vidare exploatering behöver även ta hänsyn till Svensbyfjärdens kvalitetsfaktor för svämplanets struktur.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

LIS-området stärker möjligheterna att bedriva verksamhet. Området vänder sig mot Roknäs/Sjulnäs, där det kan bidra till underlaget för befintlig handel och annan service.

3.6.18 LIS18 Vallsvik, Svensbyfjärden

Översiktskarta

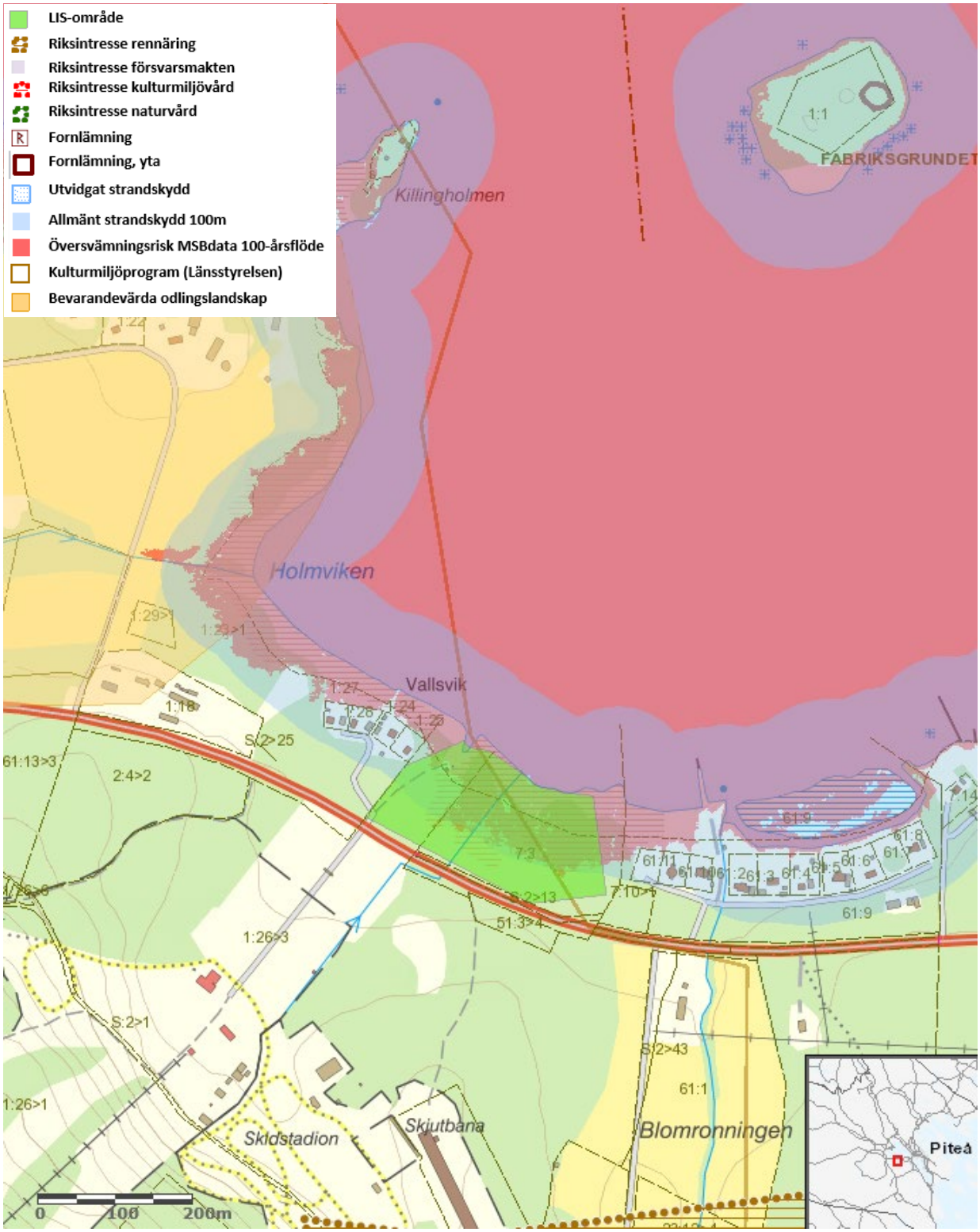

LIS18 Vallsvik, Svensbyfjärden
Område i Svensbyfjärden, mittemot Lindbäckstadion

LIS-områdets syfte

Verksamhetsutveckling, området ligger i anslutning till Lindbäcksstadion som planeras utvecklas till att bli en komplett åretruntanläggning med aktiviteter, boende och mat. Med avseende på områdets förutsättningar för exploatering anses inte området lämpligt för bostäder. Området omfattas idag inte av detaljplan. Bebyggelseutvecklingen bör regleras i detaljplan avseende karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden, passage).

Beskrivning

Område med slyskog, i områdets västra del går en liten väg ner till vattnet. Vid vattnet står ett pumphus för pumpning av vatten till skidspår och slalombacke. Området består till stora av sly av al. Här är marken sank och en bäck rinner genom området. Svårtillgängligt område på grund av slyskog och blöt mark. Genom området går en skoterled. På andra sidan väg 373 finns Lindbäcksstadion med skidspår och slalombacke. En utveckling av området kommer ställa krav på trafiksäkerhetsåtgärder för att åstadkomma en säker koppling mellan de två verksamhetsutvecklingsområdena på vardera sida väg 373.

Natur, kultur och sociala värden

Området består till stora delar av en slyskog med al. Marken är blöt och en bäck rinner genom området. Området har låga naturvärden. Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök. Området omfattas delvis av Norrbottens kulturmiljöprogram, Infjärdenområdet, hänsyn behöver i fortsatt prövning tas till dessa värden. Stora delar av området ligger inom översvämningsområde (100-års flöde) och kan komma att påverkas av klimateffekter såsom höga flöden. Översvämningsutredning bör göras inför bebyggelseplanering där påverkan från ett förändrat klimat beaktas.

Geologi och vatten

Området domineras av jordarten lera och områdets karaktär är flackt varpå avvattningsproblematik blir påtagligt. Området kan betraktas som ”vattensjukt”. Längre västerut mot Vallsvik är marken hårdare med morän men det är utanför det tänkta exploateringsmöjliga LIS-området. Det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

Genom området går ett avvattningsdike som ansluter från skidstadion från andra sidan väg 373 som avgränsar från syd. Nere vid sjön finns ett pumphus som tar vatten från Svensbyfjärden för konstsnö. Platsen har dåliga förhållanden för lokalt omhändertagande av spill- och dagvatten. Svensbyfjärden har god ekologisk och kemisk status med de generella undantagen av kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter. De hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna är bedömda till god eller hög med undantag för svämplanets struktur vilket är bedömt till otillfredsställande. Etableringar här ska föregås av utredning beträffande hur parametervärdet för ’Närområdet runt sjöar’ eventuellt kan komma att förändras som följd av planerade etableringar. Marginalen ner till parametervärdets gräns för ’god’ status är liten. Om ekologisk status för den parametern försämras kommer även kvalitetsfaktorn ’Morfologiskt tillstånd i sjöar’ att försämras vilket inte är tillåtet enligt Weserdomen.

Piteå kommun avser att inrätta ett vattenskyddsområde för Svenbyfjärdens vattentäkt. Syftet är att långsiktigt säkra försörjningen av medborgarnas dricksvatten. För närvarande finns förslag på vilket geografiskt område som ska omfattas av olika skyddszoner samt förslag på skyddsföreskrifter för området.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns inte heller några kultur- eller fornlämningar. De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Området anses mindre lämpat för exploatering då det är geotekniskt svårt samt att objektet utgör en del av sjöns svämplan vilket redan idag är bedömt som otillfredsställande. Vidare exploatering behöver ta hänsyn till Svensbyfjärdens kvalitetsfaktor för svämplanets struktur.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

Kommunens bedömning är att området är lämpligt för utveckling av verksamhet i anslutning till Lindbäcksstadion. Genom fortsatta satsningar på utveckling av området finns möjligheter att det stärks som besöksmål.

3.6.19 LIS19 Svensbyfjärden

Översiktskarta

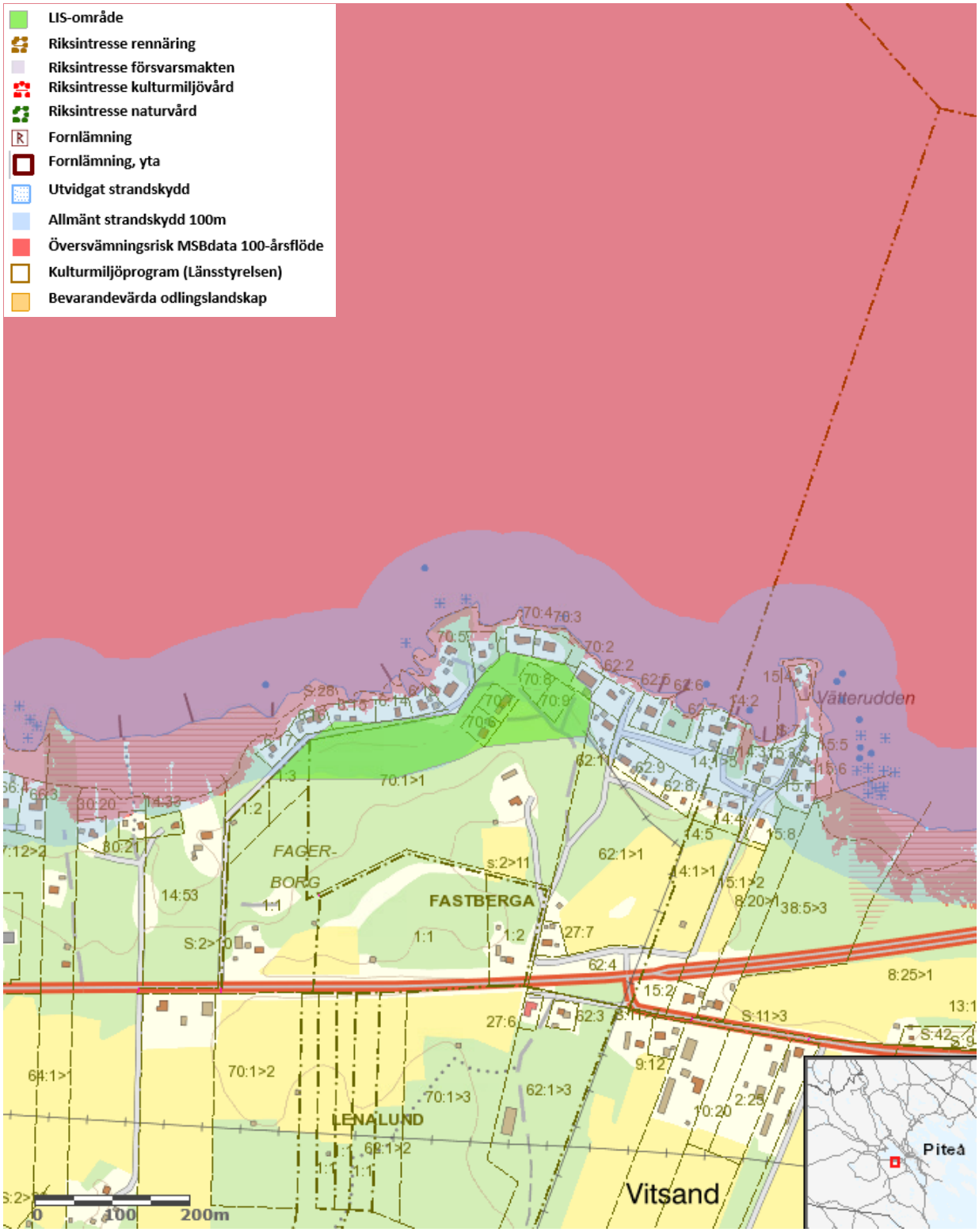

Område vid Svensbyfjärden

LIS-områdets syfte

Bostäder. Området omfattas idag inte av detaljplan. Ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden).

Beskrivning

Området består av tomtmark och skog. Mellan området och vattnet är det bebyggelse i form av sommarstugor och året runt boenden. Området är ett kalhygge.

Natur, kultur och sociala värden

Stora delar av området är tomter med skötta trädgårdar. En del av området är avverkad mark och en annan del ungskog. Här finns tall och gran i trädskiktet. Markskiktet domineras av blåbär, lingon och kråkbär. Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök.

Område med relativt mycket bär. Området kan användas till friluftsaktiviteter av de boende på platsen.

Geologi och vatten

Torr och blockfattig mark som utgörs av isälvsmaterial. Där till följd har området goda dränerande egenskaper vilket också ses i de torra tallhedarna.

De geologiska jordlagren ger goda förutsättningar för grundvattenuttag och infiltrationsanläggningar samt så finns det kommunalt vatten och avlopp inom området. Svensbyfjärden har god ekologisk och kemisk status med de generella undantagen av kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter. De hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna är bedömda till god eller hög med undantag för svämplanets struktur vilket är bedömt till otillfredsställande.

LIS-området ligger nära vattenförekomsten WA82316993, Svensbyfjärden. Etableringar här ska föregås av utredning beträffande hur parametervärdet för Närområdet runt sjöar eventuellt kan komma att förändras som följd av planerade etableringar. Marginalen ner till parametervärdets gräns för god status är liten. Om ekologisk status för den parametern försämras kommer även kvalitetsfaktorn Morfologiskt tillstånd i sjöar att försämras vilket inte är tillåtet enligt Weserdomen. Så länge inga uppföranden sker i närområdet, inom 30 m, eller i svämplanet bedöms det inte föreligga risk för statusförsämring.

Piteå kommun avser att inrätta ett vattenskyddsområde för Svenbyfjärdens vattentäkt. Syftet är att långsiktigt säkra försörjningen av medborgarnas dricksvatten. För närvarande finns förslag på vilket geografiskt område som ska omfattas av olika skyddszoner samt förslag på skyddsföreskrifter för området.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Här finns inte heller några kultur- eller fornlämningar. De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Området närmast vattnet är redan bebyggt.

Området anses kunna fortsätta exploateras utan att strandskyddet påverkas negativt eller svämplanets struktur då all ny exploatering måste ske bakom befintlig bebyggelse.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

Området har bedömts som lämplig för LIS-utveckling utifrån kommunens kriterier samt utifrån den befintliga bebyggelsen och bebyggelsetrycket i området. En eventuell utveckling inom utredningsområdet kan på sikt bidra till ökat underlag för serviceunderlaget i Infjärden.

3.6.20 LIS20 Norrskensgården

Översiktskarta

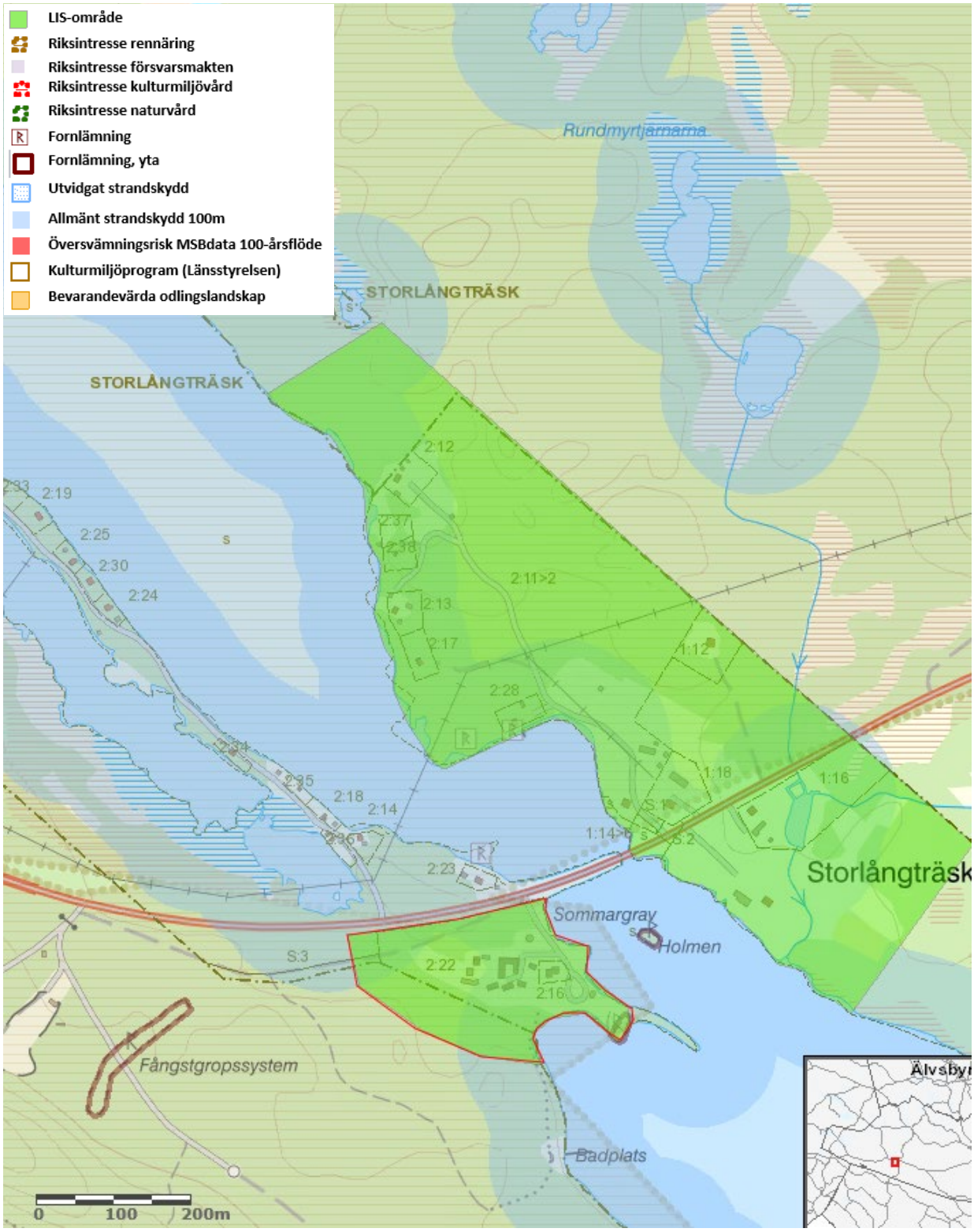

LIS20 Norrskensgården

LIS-området är rödmarkerat ovan.

LIS-områdets syfte

Verksamhetsutveckling. Området omfattas idag inte av detaljplan. Viss bebyggelseutveckling bör kunna prövas genom bygglov. Omfattande bebyggelseutveckling bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden).

Beskrivning

I Markbygden vid väg 373 cirka 6 mil väster om Piteå och 6 mil öster om Arvidsjaur ligger Norrskensgården i den lilla byn Storlångträsk. Här finns restaurang, 13 rum, fyra stugor, camping med elplatser och servicedel, vedeldad bastustuga samt en pubkåta. Här finns en campingplats med uppställningsplatser för husvagnar/husbilar. Nasaleden, en viktig skoterled passerar området.

Natur, kultur och sociala värden

Området ligger på delar av den långsträckta rullstensås som sträcker sig genom stora delar av Stor-Långträsket. Åsbildningen kallas i folkmun för Ryggen. Campingområdets ytor är till stora delar grusad och i någon mån kan viss utfyllnad ha skett. I de södra delarna går en skoterled över en myrmark. Här växer tall, odon, kråkbär, dvärgbjörk, ljung, rosling och skvattram. Flera skoterleder, bland annat Nasaleden, passerar i närområdet till Norrskensgården som också är välbesökt av skoterbesökare under vintern.

På området finns en boplats klassad som fornlämning (RAÄ-nummer: Piteå socken 1332:1). Sydväst om området på en brant finns ett fångstgropssystem klassat som fornlämning (RAÄ-nummer Piteå socken 644:1). Eftersom området verkar utfyllt och omarbetats till uppställningsplats finns risk att fornlämningen tagit skada av arbetet.

Här finns en campingplats med uppställningsplatser för husvagnar/husbilar. På campingen finns en lunchrestaurang.

Geologi och vatten

Marken som campingen utgörs av är isälvsmaterial som följer sjöarnas nordväst sydöstlig riktning. Marken åt sydväst domineras av morän enligt SGUs jordartskarta men inventeringen visar på en våtmark med organiska jordar som fortsätter in från viken. Våtmarksområdet åt sydväst lämpar sig troligen inte för byggnationer utan geotekniska åtgärder.

Isälvsmaterialet är linjeformat och utgör med stor säkerhet en rullstensås vilket ger torra marker och med god tillgång till grundvatten. Rullstensåsen är en konstaterad grundvattenförekomst med referensnummer SE726317-170612 i VISS-databasen med god kvalitet och kvantitet. Infiltrationsanläggning för avloppsvatten torde fungera väl i de grusiga lagren och recipienten är troligen stor nog att klara den ytterligare belastningen. Långträsket är registrerad som SE725950-170943 i VISS och har god ekologisk och kemisk status med undantag för kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter. Morfologiska tillståndet och svämplanets struktur har klassats som högt och konnektivitet mot övriga sjöar som måttligt. LIS-området ligger nära vattenförekomsten WA84156857 Storlångträsket. Etableringar ska föregås av utredning beträffande hur parametervärdet för ’Närområdet runt sjöar’ eventuellt kan komma

att förändras som följd av planerade etableringar. Marginalen ner till parametervärdets gräns för god status är liten. Om ekologisk status för den parametern försämras kommer även kvalitetsfaktorn Morfologiskt tillstånd i sjöar att försämras vilket inte är tillåtet enligt Weserdomen. Så länge inga uppföranden sker i närområdet, inom 30 meter, eller i svämplanet bedöms det inte föreligga risk för statusförsämring. Sjön tillhör även Byskeälvens Natura2000-område varpå viss försiktighet föreligger.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. De sociala aspekterna anses här vara de viktigaste. Området anses kunna fortsätta exploateras men hänsyn ska tas till fornlämningen i området samt så bör samråd hållas med länsstyrelsen med avseende på sjöns morfologiska status samt Byskeälvens Natura2000-område.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

LIS-området stärker möjligheterna att bedriva verksamhet. Området vänder sig framför allt mot Långträsk, där det kan bidra till underlaget för befintlig handel och annan service.

3.6.21 LIS21 Södra Brännträsk

Översiktskarta

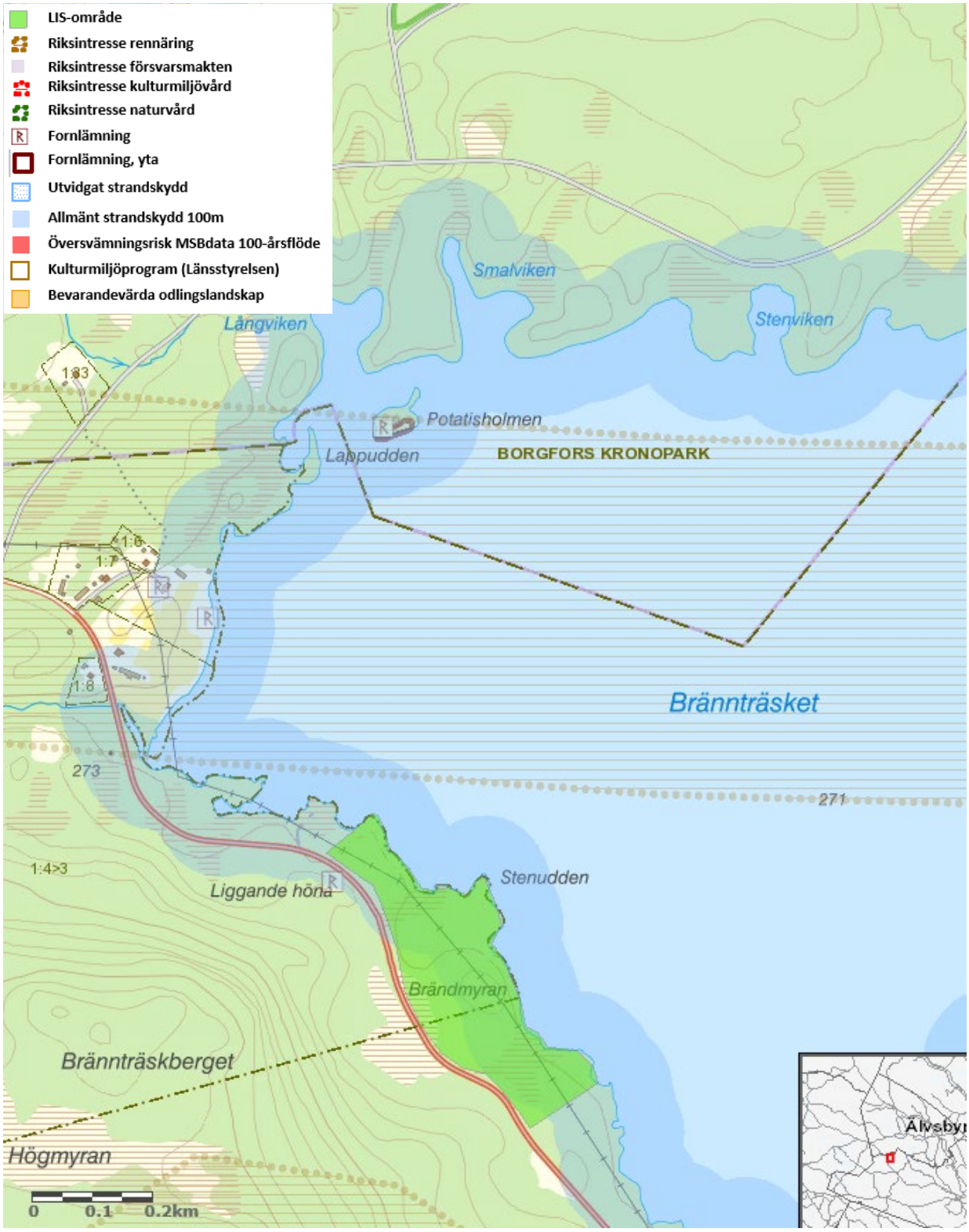

LIS21 Södra Brännträsk

LIS-områdets syfte

LIS-området stärker möjligheterna att bedriva verksamhet i området med inriktningen turismnäringsverksamhet (exempelvis fiskecamp med möjligheter till övernattning). Området omfattas idag inte av detaljplan. Viss bebyggelseutveckling bör kunna prövas genom bygglov. Ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden).

Beskrivning

De gamla gårdarna i Södra Brännträsk har fina lägen och används för både permanentboende och fritidsboende. Omgivningarna är natursköna och det är nära till vildmarksupplevelserna. Närheten till Dubblabergens naturreservat och ekopark är en kvalitet för naturintresserade. LIS-området vid sjön Brännträsket ligger i direkt anslutning till dessa kvaliteteter. En kraftledning och landsvägen passerar genom LIS-området.

Natur, kultur och sociala värden

Brännträsket och det närliggande Bänkerträsket är klarvattensjöar som ligger i ett kuperat storblockigt moränlandskap som erbjuder bra fiske och vackra vyer. Inom LIS-området har en enkel väg ner till stranden på en udde iordningställts för friluftslivets ändamål vilket ger god tillgänglighet. Udden erbjuder utmärkta utblickar över sjön och byn och enkel parkering och eldplats finns nära stranden. Friluftslivet i området är främst knutet till stränderna och vattnet. Fiske, jakt, svamp- och bärplockning är möjliga aktiviteter.

Tallskog omger sjön Brännträsket. Markskiktet består av odon, blåbär, kråkbär, skvattram och lingon. I området finns två diken, kring dessa är marken blötare. I de södra delarna av området är skogen yngre.

Forn- och kulturlämningar finns i omgivningarna och arkeologisk undersökning kommer därför behövas.

LIS-området ligger nära vattenförekomsten WA57814800, Brännträsket. Etableringar här ska föregås av utredning beträffande hur parametervärdet för Närområdet runt sjöar eventuellt kan komma att förändras som följd av planerade etableringar. Marginalen ner till parametervärdets gräns för god status är liten. Om ekologisk status för den parametern försämras kommer även kvalitetsfaktorn Morfologiskt tillstånd i sjöar att försämras vilket inte är tillåtet enligt Weserdomen. Så länge inga uppföranden sker i närområdet, inom 30 meter eller i svämplanet bedöms att det inte föreligger risk för statusförsämring.

Områdets opåverkade stränder har vissa naturvärden. Brännträsket är ett utpekat Natura2000-habitat gällande Piteälven. Vidare exploateringar får inte ha negativ påverkan för Natura-2000-habitatet.

Här finns inga kultur- eller fornlämningar registrerade via fornsök.

Geologi och vatten

Området växlar mellan morän och dikad skogsbeväxt myrmark och längst åt sydost ligger ett storblockigt klapperstensfält.

LIS-området ligger nedanför Brännträskberget som identifierats som ett område med risk för erosion, ras och slamströmmar.

Växlande förutsättningar för lokalt vatten och avlopp där geotekniska undersökningar kan komma att krävas för att korrekt byggande ska kunna ske. Sjön är klassad som god ekologisk och kemisk status med högt morfologiskt tillstånd inom kvalitetsfaktorerna närområde runt sjön och svämplanets struktur, dessa faktorer får inte försämras.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har generellt låga naturvärden även om vissa naturvärden kan knytas till strandpartier närmast vattnet. Det finns inte några kultur- eller fornlämningar inom området. Forn- och kulturlämningar finns i omgivningarna och arkeologisk undersökning kommer därför behövas vid utökad exploatering. Den aktivitet av friluftsliv som finns behöver beaktas vid en eventuell exploatering. Exploatering bör inte ske närmast vattnet eller på den udde där det idag finns en del friluftsanordningar. Området kan exploateras utan att strandskyddet påverkas negativt om hänsyn till strandlinjen tas. Då kvalitetsfaktorerna närområde runt sjön och svämplanets struktur inte får försämras bör exploatering inte ske inom 30 meter från sjön eller i låglänta områden. Geotekniska undersökningar krävs för att säkerställa att byggande kan ske på ett korrekt sätt. Vid eventuell exploatering behöver samråd hållas med väghållaren då infarter hamnar i kurva med dålig sikt varpå siktåtgärder vid vägen kan bli nödvändiga.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

LIS-området stärker möjligheterna att bedriva verksamhet. Området vänder sig framför allt mot Långträsk, där det kan bidra till underlaget för befintlig handel och annan service.

3.6.22 LIS22 Tallskatan

Översiktskarta

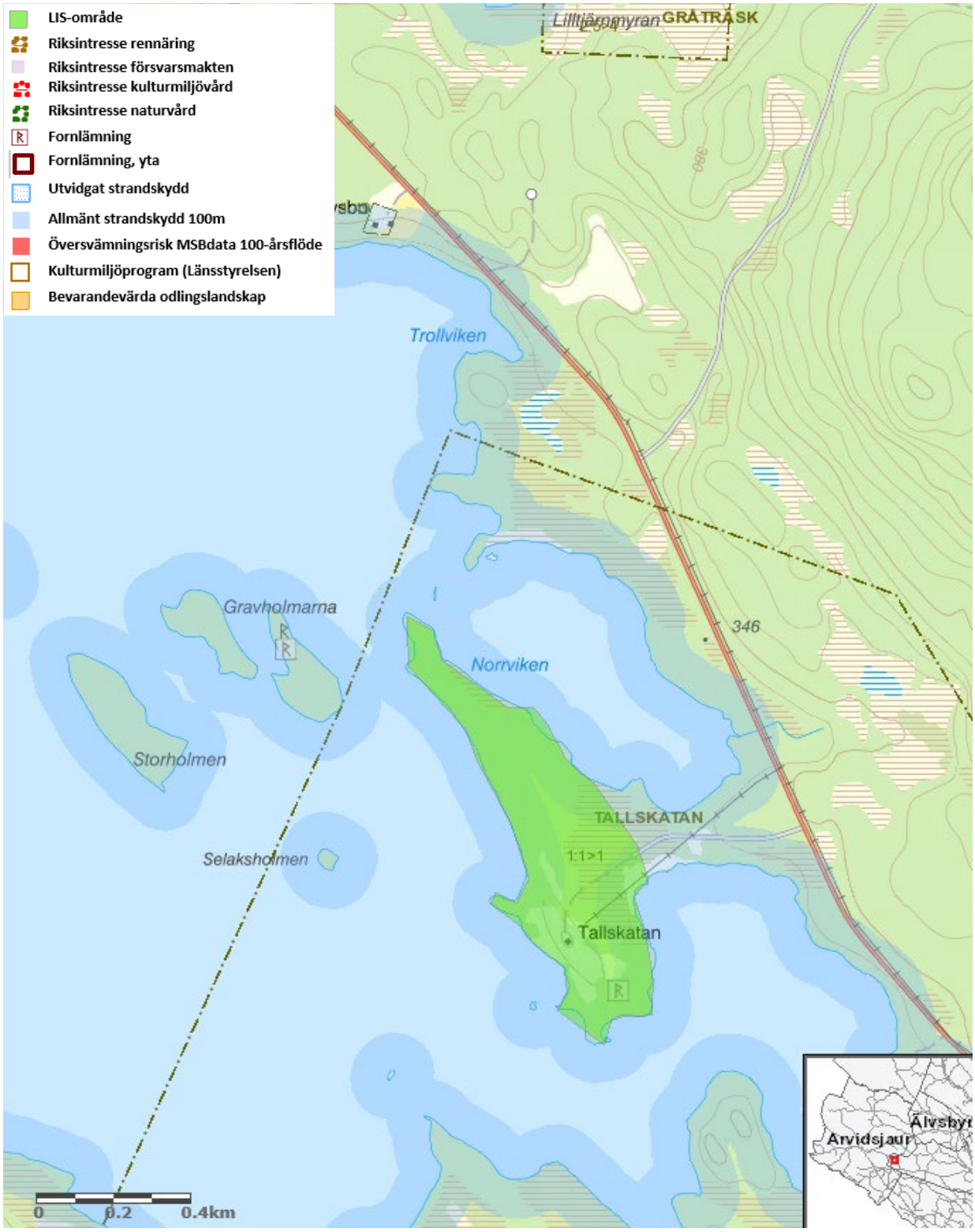

LIS22 Tallskatan

LIS-områdets syfte

LIS-området stärker möjligheterna att bedriva verksamhet i området. Området omfattas idag inte av detaljplan. Viss bebyggelseutveckling bör kunna prövas genom bygglov. Ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden).

Beskrivning

Tallskatan ligger ute på en stor halvö där det finns ett hus. Närmast runt huset finns ängsmark och gräsmatta. Innan huset finns ett grusat område. Resterande delar av ön består av barrskog och myrmark.

Natur, kultur och sociala värden

Stora delar av halvön är tomtmark som omringas av jordbruksmark. I de sydvästra delarna finns en lövskog som domineras av asp och björk. Här finns enstaka enar i buskskiktet och i markskiktet växer lingon och den fridlysta arten revlummer. Fridlysning innebär att det är förbjudet att plocka, samla in eller skada växten. Fridlysning av arter hindrar dock inte att jord- och skogsbruk bedrivs, även om den som brukar marken alltid ska ta största möjliga hänsyn till känsliga arter. I samband med utökad exploatering genom bebyggelse bör fördjupad inventering och geografiskt läge av växtplatserna för revlummer genomföras samt att eventuella krav på dispens utreds. Även om revlummer är fridlyst bedöms den vara livskraftig och har god bevarandestatus.

I de sydöstra delarna övergår lövskogen till en tallskog. Här växer skvattram, blåbär, ängsfräken och hjortron. I östra delarna finns en myrmark där det växer tall i trädskiktet. Buskskiktet består av hjortron, pors och skvattram medan markskiktet består av hjortron, blåbär, odon och rosling. Längs vattnet växer vattenklöver. I de norra delarna av halvön finns en gallrad blandskog med främst tall och björk.

Området har lågt naturvärde.

En icke kvalitetssäkrad kulturhistorisk lämning finns angiven i området inom LIS-området. Vid en eventuell exploatering krävs fördjupade inventeringar och utredningar av eventuellt förekommande fornlämning.

Över myren går en välanvänd stig och här växer även en del hjortron som kan vara av intresse för bärplockning.

Geologi och vatten

Halvön som Tallskatan ligger på består av isälvsmaterial enligt den geologiska jordartskartan från SGU. Vid inventeringen påträffades schaktat material som stödjer detta vilket tyder på goda förhållanden för byggnationer.

Isälvsmaterialet ger goda förutsättningar för eget vatten och lokal avloppslösning. Området är ett konstaterat grundvattenförekomst och är inlagd i VISS-databasen med referensnummer

SE727270-168195 och har god kemisk och kvantitativ status. Sjön Pjesker som omger halvön där Tallskatan är belägen är registrerad i VISS med referensnummer SE727125-168110. Sjön är klassad som god ekologisk och kemisk status med högt morfologiskt tillstånd inom kvalitetsfaktorerna närområde runt sjön och svämplanets struktur, dessa faktorer får inte försämras.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området har låga naturvärden. Exploatering bör inte ske närmast vattnet. Området kan exploateras utan att strandskyddet påverkas negativt om hänsyn till strandlinjen tas. Då kvalitetsfaktorerna närområde runt sjön och svämplanets struktur inte får försämras bör exploatering inte ske inom 30 meter från sjön eller i låglänta områden. Området anses kunna fortsätta exploateras om hänsyn tas till strandlinjen utan att strandskyddet påverkas negativt.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

LIS-området stärker möjligheterna att bedriva verksamhet. Området vänder sig framför allt mot Långträsk, och närliggande kommuner där det kan bidra till underlaget för befintlig handel och annan service.

3.6.23 LIS23 Fagerudden

Översiktskarta

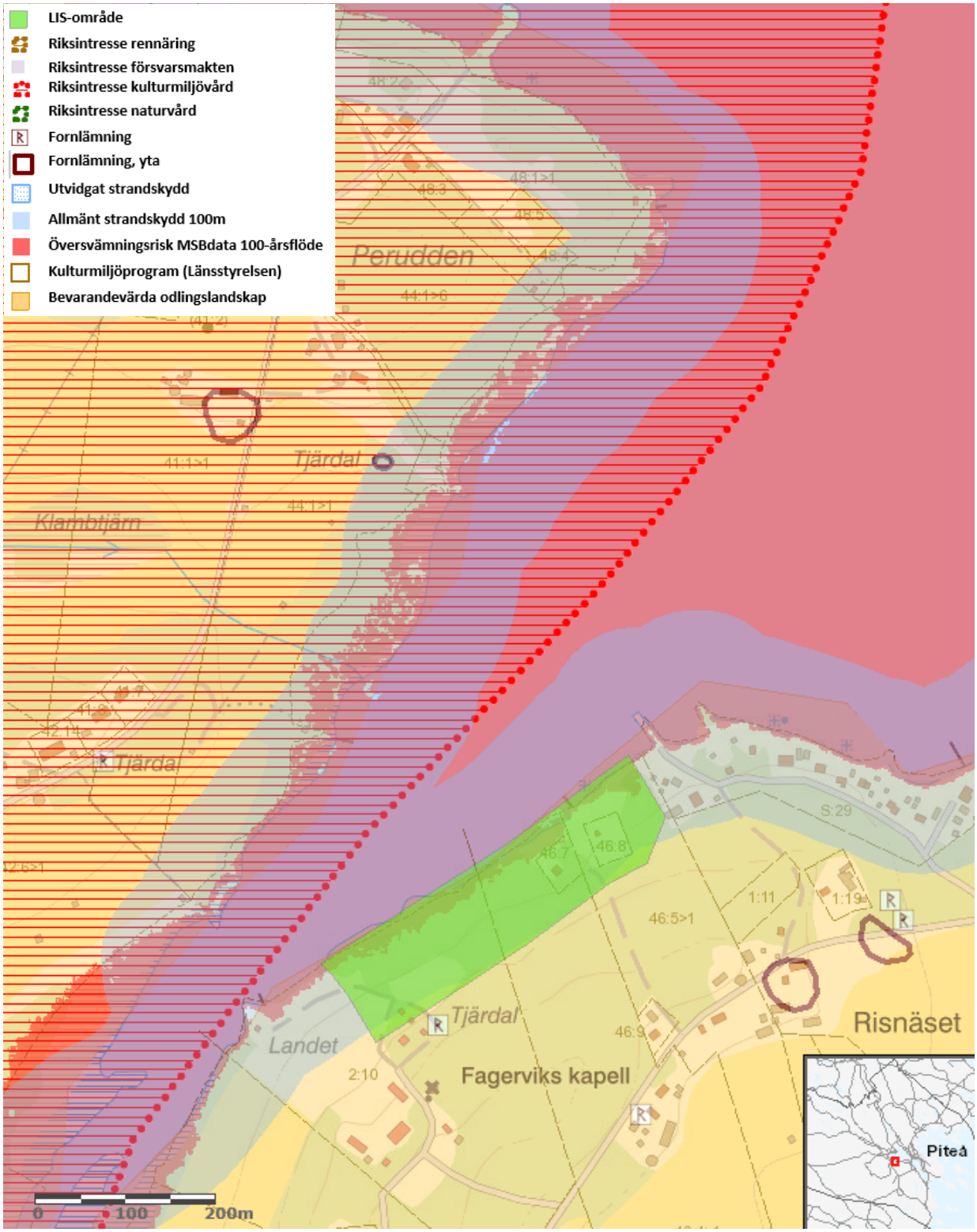

LIS23 Fagerudden

LIS-områdets syfte

Bostäder. Området ligger i anslutning till Riksintresse Lillpitedalen [BD 56] (Piteå sn) som utgör ett område med väl hävdat odlingslandskap, med ett stort antal bevarade och samlade gårds- och bybildningar med många lokala särdrag. (Gårdsmiljö, Bymiljö). LIS- området gränsar till en väl bevarad gårdsmiljö. Området omfattas idag inte av detaljplan. Ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden). Möjligt att planlägga för tre-sju nya bostadsfastigheter. Förutsättning att kommunalt VA byggs ut.

Beskrivning

Planerat området ligger i Svensbyn, ca 10 km väster om Piteå tätort. Området begränsas i söder av Risnäsvägen och i norr av ett vattenskyddsområde, Svensbyfjärden. I väster finns äldre bebyggelse omgiven av ängsmarker. Härifrån nås även området med bilväg. I öster angränsar området befintlig fritidshusbebyggelse. I söder finns ett skogsområde som delar av området från närliggande bilväg.

Området är tydligt påverkat av närheten till bebyggelse där spår av tidigare användning kan skönjas. Det är idag dock till stora delar igenvuxet med lövträd och sly. En stig går genom området och förbinder bebyggelsegrupperna på vardera sida. I östra delen av området finns ett fritidshus med strandtomt och brygga ut i vattnet. En äng i områdets östra kant angränsar till intilliggande fritidshusbebyggelse.

Natur, kultur och sociala värden

Området omfattas av Norrbottens kulturmiljöprogram och Programmet för odlingslandskapets bevarande och gränsar till ett riksintresseområde för kulturmiljö. detaljplan avseende karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt

De huvudsakliga naturtyperna i området är äldre barrskog, strandnära lövskog med inslag av grova träd (nyligen avverkad) och öppen, hävdad gräsmark.

Barrskogen karaktäriseras av äldre tallar med inslag av gran som växer in underifrån. Bärris som blåbär och lingon präglar vegetationen på marken. Ur naturvårdssynpunkt rör det sig om trivial produktionsskog. Eventuell förekomst av rödlistade eller sällsynta arter i denna naturtyp kan inte klarläggas då inventeringsinsatsen är av mycket översiktlig karaktär men förutsättningarna för att hitta sådana arter bedöms som låga. Ur ett socialt perspektiv uppfattas denna skogstyp som trevlig, lätt att vandra i och se genom, öppen och luftig. Bärplockning kan vara en aktivitet som lockar människor hit..

Vattenområdet i denna del av Fagerviken (Svensbyfjärden) med tillhörande strandzon är relativt orört. De huvudsakliga värdena vad beträffar fågellivet är troligtvis kopplat till våtmarksområdet längre in i viken.

Ett mindre antal värdeelement i form av granlågor och döda stående granar finns i området. I händelse av att området eller delar av området ska tas i anspråk bör hänsyn tas till dessa värdeelement.

Vid en eventuell exploatering krävs fördjupade inventeringar och utredningar av förekommande naturvärden.

Geologi och vatten

Området är i nuläget delvis skog- och gräsbevuxet. Mindre åkermarker och några fritidshus förekommer. Jordlagerförhållanden inom det aktuella området består enligt SGU:s jordartskarta av siltiga sediment ner mot fjärden och moränrygg i sydöstra delen. Djup till berg är okänt. SGU:s brunnsarkiv visar att berg påträffats på 18 och 30 meters djup i närheten av planerat området. Markens nivå skiljer dock mycket mellan dessa brunnsborrningar.

Sedimenten bedöms som lösa till mycket lösa, vilket medför sättningar vid belastning Om området ska bebyggas bedöms sättningsreducerande åtgärder erfordras inom delar av området. Till exempel överlast, med liggtid, urgrävning, eller pålning. Ingen pågående erosion bedöms aktuell. Lösa sediment innebär risk för ras och skred. Dock bedöms låg risk föreligga under förutsättning att endast ringa laster påförs. Med avseende på riskerna ska en geoteknisk undersökning och utredning genomföras.

Det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

Med hänsyn till närhet till vatten samt risk för sättningar är genomtänkt höjdsättning av särskilt det strandnära delarna av området viktigt. I delar av området som utgörs av Morän föreligger mycket liten eller ingen risk för ras och skred.

LIS-området ligger nära vattenförekomsten WA82316993, Svensbyfjärden, som uppnår hög ekologisk status men bedöms ej uppnå god kemisk status. Mätningar i fisk visar att gränsvärdet för PBDE och Kvicksilver överskrids i abborre. Extrapolering av ämnesgruppen Dioxiner, Furaner och Dioxinlika PCB:er indikerar att gränsvärdet överskrids. Etableringar här ska föregås av utredning beträffande hur parametervärdet för Närområdet runt sjöar eventuellt kan komma att förändras som följd av planerade etableringar. Marginalen ner till parametervärdets gräns för god status är liten. Om ekologisk status för den parametern försämras kommer även kvalitetsfaktorn Morfologiskt tillstånd i sjöar att försämras vilket inte är tillåtet enligt Weserdomen. Så länge inga uppföranden sker i närområdet, inom 30 m, eller i svämplanet bedöms att det inte föreligger risk för statusförsämring.

Piteå kommun avser att inrätta ett vattenskyddsområde för Svenbyfjärdens vattentäkt. Syftet är att långsiktigt säkra försörjningen av medborgarnas dricksvatten. För närvarande finns förslag på vilket geografiskt område som ska omfattas av olika skyddszoner samt förslag på skyddsföreskrifter för området.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Området är tydligt påverkat av närheten till bebyggelse där spår av tidigare användning kan skönjas. Det är idag dock till stora delar igenvuxet med lövträd och sly. En stig går genom området och förbinder bebyggelsegrupperna på vardera sida. De högsta värdena är kopplat till områdets funktion som kantzon mellan de inre delarna av viken och de mer exploaterade

delarna. Med avseende på att viken som helhet är relativ opåverkad med avseende på byggnader bedöms det bli en viss negativ effekt på strandskyddets syften vid en exploatering av området. I de östra delarna bedöms påverkan ur naturmiljösynpunkt vara av mindre betydelse. För att minimera påverkan på allmänhetens tillgänglighet samt nyttjande av gångstig genom området föreslås nya tomter och bebyggelse främst placeras mot moränryggen i den sydöstra delen av utpekat LIS-område. Med beaktande av de lokala förutsättningarna och med strandskyddets syfte om allmänhetens tillgänglighet samt naturvärden bedöms en exploatering av området möjlig inom begränsade delar av området.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

Området angörs via väg 373 och en enskild väg Risnäsvägen. En vidareutveckling av områdena innebär en förtätning och viss utvidgning av befintlig bebyggelse. Ökad befolkning, både permanent- och säsongsboende, i områdena skapar långsiktigt underlag för befintliga och eventuella framtida servicefunktioner i Infjärdenområdet.

3.6.24 LIS24 Storlångträsk

Översiktskarta

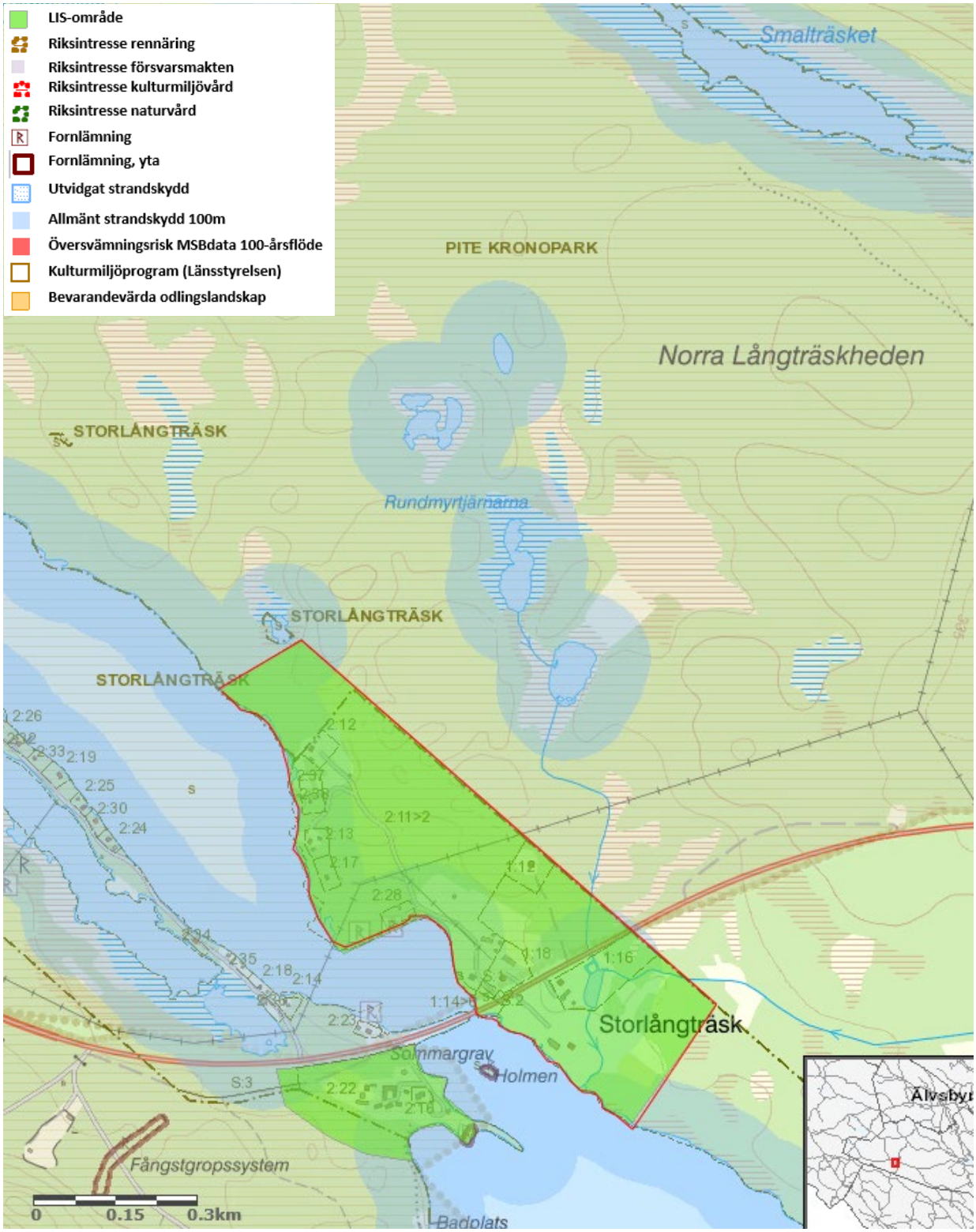

LIS24 Storlångträsk

LIS-områdets syfte

Bostäder. Området omfattas idag inte av detaljplan. Ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden).

Beskrivning

Området ligger vackert intill Stor-Långträsket och har god tillgänglighet från både Arvidsjaur och Piteå genom väg 373 som passerar genom området och delar bymiljön i en sydlig och en nordlig del. Södra delen av området består till stora delar av befintlig lantlig bebyggelse med gårdar och ängsmarker som vetter mot vattnet. Genom skogspartiet längst i söder går en skoterled. I norra delen finns även här gårdar och ängar avgränsade av väg 373 och vattnet. Större delen av området består dock av skogsmark. Längs strandremsan finns omfattande fritidshusbebyggelse omsluten av skogsmarken, framför allt längst i norr. En bilväg går genom större delen av området. Ett flertal mindre vägar leder ned till fritidshusbebyggelsen. Skogen är småkuperad med mindre moränåsar som bildar skogbeklädda vallar. Små stigar genomkorsar skogsmarken.

Natur, kultur och sociala värden

Området som helhet är till stora delar påverkat av mänsklig verksamhet, men den variationsrika miljön skapar strukturer som har värde ur naturmiljösynpunkt. I det något mer sammanhängande skogspartiet med barr och gran i den norra delen finns rapporter om lavskrika, en indikatorart för naturtypen 9010 Västlig taiga enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Blötare områden, såsom den lilla tjärnen och den grunda tjärnen tillför variation i landskapet och potentiella habitat för vattenlevande organismer. Vattensamlingarna har också betydelse för hydrologin i landskapet. Avsaknad av äldre träd, bortsett från fyra stycken mycket grova aspar med påväxt av lavar och tickor inom tomtområde. I mitten av området finns igenvuxen betesmark med en död rotvälta av asp. Vattenområdet utgör del av Natura 2000-området Byskeälven, så även den lilla tjärnen i östra delen av objektet. Avsaknad av beskuggning och mänsklig påverkan på strandvegetationen (gräsmatta) sänker värdet på vattenmiljöerna generellt.

Ett mindre antal värdeelement i form av granlågor och döda stående granar finns i området. Även de mindre vattenområdena är att betrakta som värdeelement då de har betydelse för vattenlevande organismer och fågellivet. I händelse av att området eller delar av området ska tas i anspråk bör hänsyn tas till dessa värdeelement. Allén av aspar omfattas av det generella biotopskyddet.

Områdets naturliga sandstränder bedöms ha sociala värden och vissa naturvärden. Fiske, bad och bärplockning är möjliga aktiviteter.

Fornlämningssituationen samt anpassningen till kulturlandskapet kan försvåra möjligheten att tillskapa tomter. Vid avgränsning och exploatering ska kulturmiljöfrågor hanteras inom planarbetet och dialog hållas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet, eventuellt behövs arkeologisk utredning.

Geologi och vatten

Vattenförekomst WA84156857, Stor-Långträskets med huvudavrinningsområde Byskeälven uppnår god ekologisk status men inte kemisk ytvattenstatus. Etableringar här ska föregås av utredning beträffande hur parametervärdet för Närområdet runt sjöar eventuellt kan komma att förändras som följd av planerade etableringar. Marginalen ner till parametervärdets gräns för god status är liten. Om ekologisk status för den parametern försämras kommer även kvalitetsfaktorn Morfologiskt tillstånd i sjöar att försämras vilket inte är tillåtet enligt Weserdomen. Så länge inga uppföranden sker i närområdet, inom 30 m, eller i svämplanet bedöms att det inte föreligger risk för statusförsämring.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Storlångträsk omfattas av riksintresse 4 kap. MB och utgör ett Natura 2000 vatten.
Området omfattas även av riksintresse för rennäringen, 3 kap 5§ MB.
Med beaktande av de lokala förutsättningarna och med strandskyddets syfte om allmänhetens tillgänglighet bedöms en exploatering möjlig inom området. Förekomst av lavskrika och totalintrycket av åldersstrukturen i den norra delen av objektet (norr om vägbro) indikerar att påtagliga naturvärden har utvecklats och vid en exploatering av området kan därmed effekter uppstå som sänker värdet. Hänsyn bör tas till befintliga stigar och den skoterled som är etablerad i sydöstra delen av området. Även åtkomst till de naturliga sandstränderna säkerställs för rörligt friluftsliv vid en eventuell exploatering. En utveckling av värdena för friluftslivet får gärna ske i området.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

LIS-området stärker möjligheterna att bosätta sig i området som vänder sig framför allt mot Långträsk, där det kan bidra till underlaget för befintlig handel och annan service.

3.6.25 LIS25 Lövudden, Brännträsk

Översiktskarta

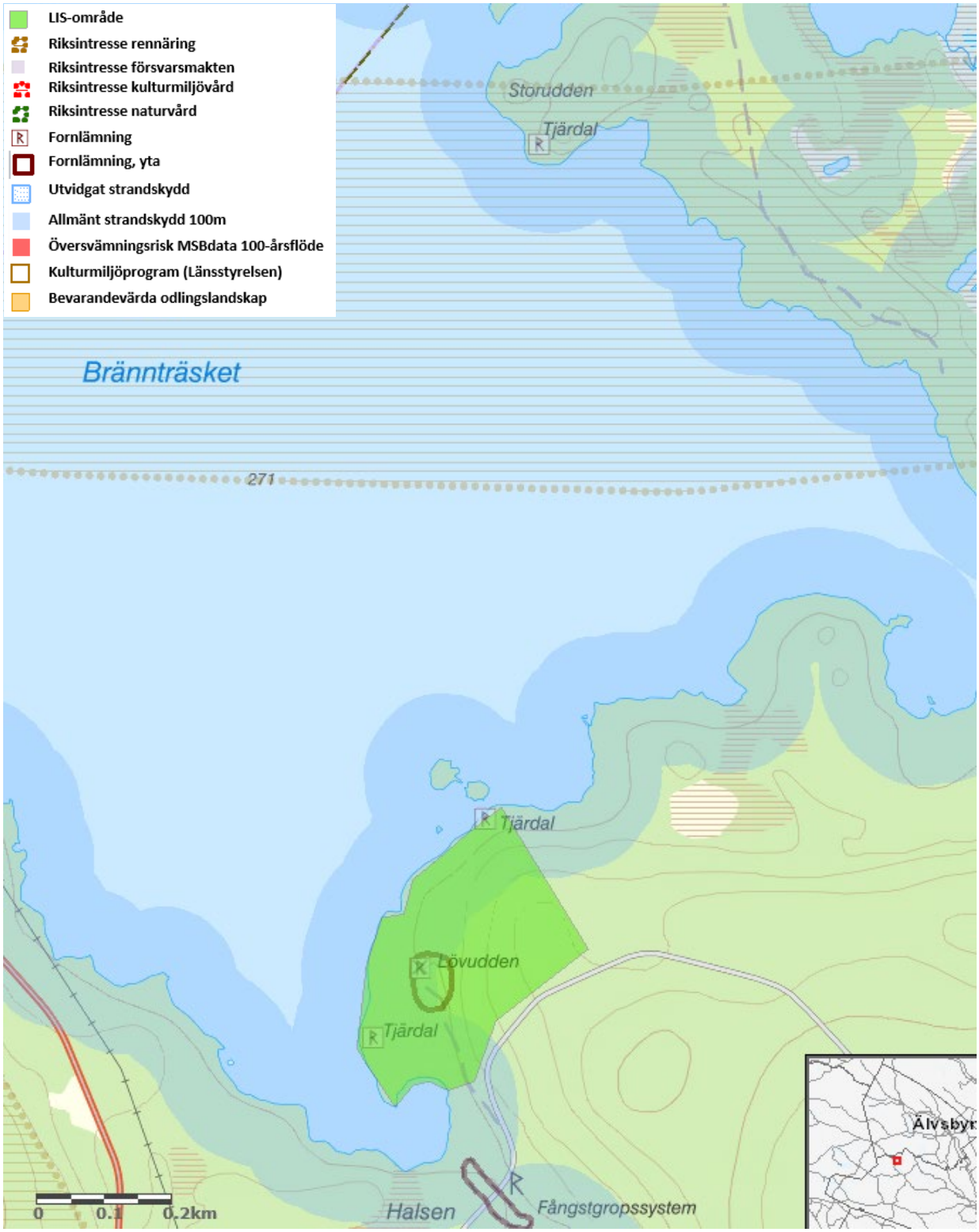

LIS25 Lövudden, Brännträsk

LIS-områdets syfte

LIS-området stärker möjligheterna att bedriva verksamhet i området med inriktningen turismnäringsverksamhet (exempelvis fiskecamp med möjligheter till övernattning). Området omfattas idag inte av detaljplan. Viss bebyggelseutveckling bör kunna prövas genom bygglov. Eventuell ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden).

Beskrivning

Området ligger på en udde i Brännträsket cirka 10 kilometer norr om Koler och just öster om en bilväg som leder till väg 94 i norr. En bilväg leder ända fram till området från denna väg. Större delen av området består av ett hygge. Det område som sparats undan avverkning bär dock tydliga spår av tidigare bebyggelse med en bevarad husgrund som beskrivs via skyltning på platsen. Skogsområdet är relativt flack men sluttar upp mot den mindre bilvägen i söder. Längs hela udden finns en fin och tillgänglig stenstrand. En eldplats finns vid den gamla husgrunden.

Natur, kultur och sociala värden

Området är till stora delar kalavverkat och naturvärdena är låga. Marken är i huvudsak frisk. I den västra delen som har ett relativt ungt bestånd av tall, finns en grund av ett torp. Att området har varit bebott har satt sin prägel på marken och på området närmast grunden finns det igenvuxen ängs/betesmark, vilket bland annat enrisbuskar och gräsmark vittnar om. I övrigt är det yngre skog. De högsta värdena är förknippade med den tidigare hävden, men då hävden sedan länge upphört är värdena små. Bland annat på grund av beskuggning av tidigare fristående träd. Stränderna är steniga och blockrika. Med avseende på att mycket aktivitet förekommer i området idag samt omfattningen av den planerade verksamheten bedöms strandskyddets syften med avseende på naturmiljö inte påverkas i betydande utsträckning vid en eventuell exploatering. Förslag på kompensationsåtgärd är uppsättande av fågelholkar som passar fåglar som utnyttjar gamla spillkråkebon (exempelvis mindre ugglor, knipor, skogsduvor).

Enstaka värdeelement i form av bohål och död sälg finns i området. Med avseende på att området besöks relativt frekvent är risken för störning vid häckning av olika fåglar som kan förknippas med bohålen i asparna påtaglig. Området kan dock trots besökare utgöra en viktig födosökslokal. Det bedöms inte behöva påverkas negativt av en exploatering. Generellt kan de värden som finns förstärkas om äldre lövträd och döda lövträd lämnas kvar. Kvarlämnande av döda lövträd bör då avvägas mot säkerhetsaspekter.

I området finns två redovisade lämningar i form av tjärdalar samt så finns en registrerad möjlig fornlämning, lägenhetsbebyggelse lämningsnummer L1993:4328. Fornlämningsbilden är möjligtvis mer komplex än det som i dagsläget är dokumenterat. Arkeologisk utredning kommer att krävas för alla slags markarbeten. Inför eventuella framtida exploatering/åtgärder ska samråd därför ske med Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion.

Brännträsket är ett utpekat Natura 2000-habitat gällande Piteälven. Vidare exploateringar får inte ha negativ påverkan för Natura2000-habitatet.

Geologi och vatten

Jordlagerförhållanden inom det aktuella området består enligt SGU:s jordartskarta av morän. Jordartskartan visar två moränkullar i området.

Ingen pågående erosion bedöms aktuell. Moränområde vilket innebär mycket liten eller ingen risk för ras och skred. Fast markområde.

Brännträsket har Piteälven som huvudavrinningsområde, och uppnår god ekologisk status men uppnår inte god kemisk status. Området ligger vid vattenförekomsten WA57814800, Brännträsket. Etableringar här ska föregås av utredning beträffande hur parametervärdet för Närområdet runt sjöar eventuellt kan komma att förändras som följd av planerade etableringar. Marginalen ner till parametervärdets gräns för god status är liten. Om ekologisk status för den parametern försämras kommer även kvalitetsfaktorn Morfologiskt tillstånd i sjöar att försämras vilket inte är tillåtet enligt Weserdomen. Så länge inga uppföranden sker i närområdet, inom 30 meter, eller i svämplanet bedöms att det inte föreligger risk för statusförsämring.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Med beaktande av de lokala förutsättningarna och med strandskyddets syfte om allmänhetens tillgänglighet bedöms en exploatering av området möjlig inom delar av området. Hänsyn bör dock tas till befintliga stigar. För att minimera påverkan på allmänhetens tillgänglighet samt nyttjande av gångstigar i området föreslås ny bebyggelse placeras i den nordöstra delen av utpekat LIS-område utanför den skogsridå som sparats vid skogsavverkningen som nyligen gjordes. Med avseende på utveckling av området för i huvudsak fisketurism bedöms negativa effekter på området ur naturmiljö vara mycket små.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

LIS-området stärker möjligheterna att bedriva verksamhet. Området vänder sig framför allt mot Långträsk, och närliggande kommuner där det kan bidra till underlaget för befintlig handel och annan service. Vinter- och vandringsleder med vindskydd och grillplatser kan vara ett sätt att utveckla möjlighet till naturupplevelser året om. Tillgängligheten till området och tillskapa bättre förutsättningar för friluftsliv eftersträvas.

3.6.26 LIS26 Porsnäsfjärden, Norrfjärden

Översiktskarta

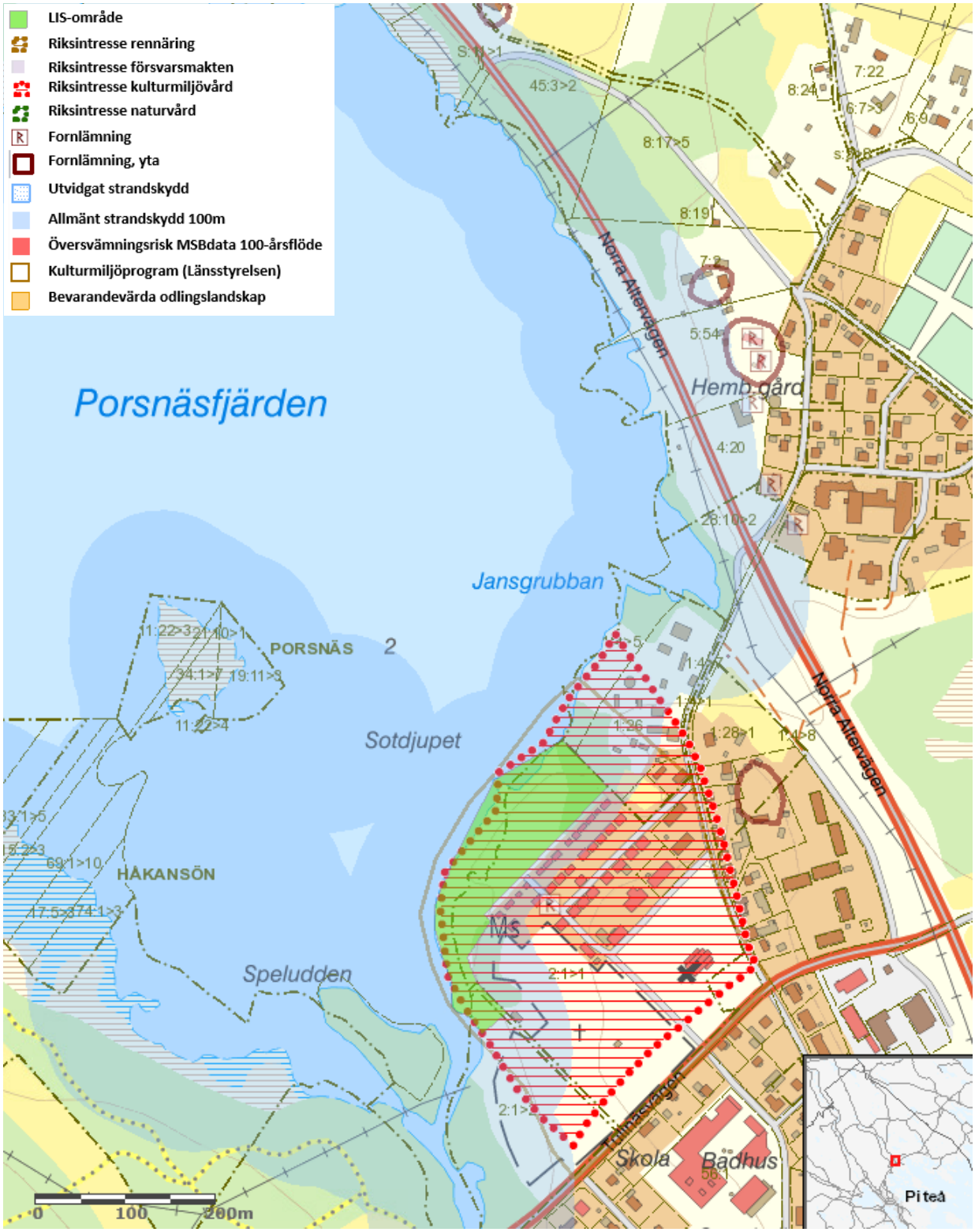

LIS26 Porsnäsfjärden
Område ligger inom riksintresse för kulturmiljövård

LIS-områdets syfte

Social utveckling och tillgängliggörande med främjande verksamhet (exempelvis cafe eller kiosk). Området omfattas idag av detaljplan som reglerar marken som allmän plats park-eller plantering. Strandskyddet är inte upphävt inom nu gällande plan. Området är utpekat som LIS-område med avseende att genomföra tillgängligghetshöjande och sociala åtgärder som kan komma att kräva dispens från strandskyddet. Bebyggelseutveckling i enlighet med gällande användning bör kunna prövas genom bygglov. Bebyggelse för annan användning (än parkändamål) kräver detaljplaneändring.

Beskrivning

I nordöst ligger Porsnäsfjärden där Alterälven mynnar. Längs älven förbi kyrkogården och längs med Norra Altervägen löper gröna stråk med ängs- och skogsmark. Grönområdena vid Porsnäsfjärden nyttjades mera förr - här fanns bland annat badplats med badbrygga.

Porsnäsfjärden saknar tillgänglighet i form av vandringsled/cykelled. Fjärden är fågel- och fiskrik men uppgrundning och igenväxning medför att utveckling av friluftsliv i anslutning till fjärden försvåras.

Natur, kultur och sociala värden

Strandområde, delvis igenfyllt, gräsbevuxen mark. Stora vassområden i hela Porsnäsfjärden försvårar bad. Naturvärdena bedöms som låga. Omfattas av hänsynsområde kulturmiljö och gränsar mot utvecklingsområde kulturmiljö. De sociala värdena utgörs främst av möjligheten till fiske och att vara vid vattnet.

Området ingår i Norrbottens kulturmiljöprogram och är riksintresse för kulturmiljö och ligger i direkt anslutning till Norrfjärdens kyrkby. För att utveckla området kvalitativt och ta kulturmiljöhänsyn behövs analyser göras innan åtgärder vidtas. Inför eventuella framtida exploatering/åtgärder ska samråd därför ske med Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion.

Geologi och vatten

Jordlagerförhållanden inom det aktuella området består enligt SGU:s jordartskarta av morän samt i vissa delar av silt.

Ingen pågående erosion bedöms aktuell. Inga spår av jordskred eller ravin enligt SGU:s underlag.

Porsnäsfjärden har Alterälven som huvudavrinningsområde. Porsnäsfjärden har idag hög ekologisk status men uppnår ej god kemisk ytvattenstatus. Ska uppnå god kemisk ytvattenstatus till 2021.

Bedömning av effekter på strandskyddets syfte vid exploatering av området

Åtgärder innefattar tillgängliggörande i form av promenadstråk längs fjärden och älven med besökspunkter som badplats, grillplats. Röjning är också en tänkbar åtgärd.

Sammantaget bedöms dessa åtgärder främja allmänhetens tillgång till strandområdet och påverkan på naturmiljön är begränsad.

Då området ligger inom riksintresse för kulturmiljövård, nummer 60, bör exploatering ske på sådant sätt att den passar in i den miljö som redan finns på platsen.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutveckling

En vision för Porsnäsfjärden arbetas fram i samverkan med kyrkan och byn. Området vid Porsnäsfjärden kan utvecklas till en aktiv mötes- och aktivitetsplats. Tillgängliggörande, utökade vandrings- och friluftsmöjligheter runt Porsnäsfjärden eftersträvas. Området har stor potential som ett centralt grön- och friluftsområde.

4 Konsekvenser

4.1 Ekologisk

Utpekade LIS-områden är huvudsakligen lokaliserade i anslutning till befintlig bebyggelse och avgränsade så att de inte berör höga naturvärden och känsliga miljöer. Den markanvändning som huvudsakligen föreslås inom LIS-områdena är bostäder och besöksverksamhet. Utifrån rådande marknadsläge förväntas den tänkta bebyggelseutvecklingen inom LIS-områdena ske i små etapper under lång tid. Småskalig utveckling minskar risken för betydande negativ miljöpåverkan, och lång utvecklingstid ger rådrum för uppföljning och minimering av eventuella negativa effekter. Den samlade bedömningen är att LIS-utvecklingen i Piteå kan ske utan betydande negativ miljöpåverkan, och att de positiva förväntade effekterna överväger de negativa. Det problemområde som kan identifieras är delvis bristande kollektivtrafikförsörjning, vilket kan leda till ett ökat eller fortsatt högt bilberoende inom kommunen. Detta i sin tur är inte i linje med miljömålen om begränsad klimatpåverkan och god bebyggd miljö.

4.2 Social

LIS-planeringens utgångspunkt är att främja utvecklingen mot en levande landsbygd, vilket är i linje med folkhälsomålet om goda ekonomiska och sociala villkor – att människor ska kunna försörja sig och upprätthålla en god levnadsstandard. Attraktiva boende- och arbetsmiljöer nära naturen antas attrahera såväl arbetskraft som arbetstillfällen, främja fysisk aktivitet och rekreation samt främja lek och lärande för barn och unga. Eventuella negativa sociala konsekvenser av LIS-planeringen är förknippade med bristande kollektivtrafik vilket kan innebära ett ökat transportbehov med bil vid arbets- och inköpsresor samt en begränsning av barns och ungdomars rörlighet och självständighet i vardagen. Risk för negativa effekter för människors hälsa och säkerhet, förknippad med markstabilitet, farligt gods och trafikbuller, bör noteras och beaktas i det fortsatta planarbetet. Sammantaget bedöms de positiva sociala konsekvenserna av LIS-utvecklingen överväga de negativa.

4.3 Ekonomisk

LIS-utvecklingen syftar till att ge positiva effekter för såväl bostads- som arbetsmarknad i Piteå, då den ger möjlighet till bebyggelseutveckling i attraktiva lägen genom etablering av nya bostäder och verksamheter. Den önskade effekten är en positiv spiral av ökad inflyttning, etablering av verksamheter, fler arbetstillfällen, inflöde av kompetens och arbetskraft, stärkt serviceunderlag, bättre service, ökad attraktivitet etcetera. i riktning mot hållbar ekonomisk tillväxt.

5 Övriga handlingar

5.1 Utredningsmaterial

5.1.1 Referenser

Riksantikvarieämbetet, Fornsök, https://app.raa.se/open/fornsok/, senaste utdrag 2019-10-17
Sametinget, renbrukskartor från berörde samebyar
SGU, jordartskartan med flera , www.sgu.se, senaste utdrag 2019-10-14
Skogsstyrelsen, skogens pärlor, www.skogensparlor.se, senaste utdrag 2019-10-14
VISS, Vattenkartan, www.vattenkartan.se, senaste utdrag 2019-10-14

5.2 Miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvensbeskrivning finns i separat dokument.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Sammanfattning

Piteå kommun har tagit fram ett tematiskt tillägg till översiktsplanen, avseende landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). Sammanlagt föreslås 26 områden som av kommunen har bedömts vara lämpliga för utveckling av landsbygden och som har bedömts vara av begränsad omfattning så att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses. Denna handling är en miljökonsekvensbeskrivning (MKB), vars syfte är att redovisa och utreda de miljökonsekvenser som ett genomförande av det tematiska tillägget kan antas medföra, det vill säga. en exploatering i utpekade LIS-områden, jämfört med nollalternativet. Nollalternativet i MKB innebär att det tematiska tillägget inte genomförs.

Påverkan på mark, landskap, kulturmiljö, djur, växter och vattenmiljöer beror till stor del på lokalisering och detaljutformning. Risk för negativ påverkan finns i både nollalternativet samt i det tematiska tillägget, men det bedöms vara relativt enkelt att undvika konflikter genom detaljstudier i den fortsatta planprocessen. Åtgärder kan också genomföras för att minska eller eliminera de negativa konsekvenserna. Nedan sammanfattas konsekvenserna för bedömda miljöaspekter.

Metod och urval
En betydande del av arbetet med att begränsa och analysera LIS-utpekandets miljöpåverkan återfinns i den metod som har använts för att ta fram områdena. Metoden medför att de mest värdefulla och känsliga områdena för påverkan har undantagits i ett tidigt skede. Miljöaspekter och hållbar utveckling har sedan gått som en röd tråd genom framtagandet av LIS-planen och för varje område finns ett analysavsnitt där förslaget och dess konsekvenser analyseras.

Riksintressen
Om ett område är av riksintresse för flera ändamål, måste en avvägning göras och det riksintresse som bäst främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt ska prioriteras. I stort bedöms påverkan på riksintressena låga eller ringa. Främst för att relativt små områden tas i anspråk och intentionerna är att anpassa LIS-områdena till aktuellt riksintresse.

Restriktivitet i kust och kustskärgårdsområden
Urvalet som gjorts har avvägts omsorgsfullt mellan restriktivitet och utveckling. De LIS-områden som valts ut bedöms kunna bidra till en hållbar utveckling. En viktig aspekt för hållbar utveckling är att samla och inte sprida ut samt att ta lägen i anspråk där det finns möjlighet att lösa frågor såsom hantering av vatten och avlopp på sikt.

Naturvärden och vattenkvalitet
Områden med kända naturvärden har bedömts som känsliga för exploatering och har därför i ett tidigt skede valts bort som lämpliga LIS-områden. Det tematiska tillägget innebär en viss ökad belastning på sjöar, kustvatten och vattendrag. De negativa konsekvenserna som den ökade belastningen medför bedöms till viss del vägas upp av att exploateringen kan utföras mer samlat. Vid samlad exploatering ökar möjligheterna till att etablera gemensamma avloppslösningar, högre samnyttjande av infrastruktur och dylikt. Sammantaget bedöms planhandlingen medföra små negativa konsekvenser för vattenmiljön.

Friluftsliv och rekreation
För de flesta utpekade LIS-områden kommer mindre arealer av naturmiljöer att omvandlas till exploaterade miljöer. Viktiga rekreationsmiljöer har undvikits vid urvalet av LIS-områden och konsekvenser och påverkan på rekreationsvärden bedöms som marginella. Sammantaget bedöms det tematiska tillägget medföra små negativa konsekvenser med avseende på friluftsliv och rekreationsmiljöer.

Planen pekar ut flertalet område som syftar till att förbättra tillgänglighet till friluftslivsområden och skapa förutsättningar för näringar kopplat till friluftsliv. Med hänsyn till planens omfattning och tillgängligheten till rekreationsområden bedöms konsekvenserna för rekreation som obetydliga.

Kulturmiljö och landskapsbild
Inom utpekade LIS-områden kan vissa kulturvärden komma att försvagas och landskapsbilden kan komma att påverkas negativt om inte den nya bebyggelsen anpassas till dessa värden. Positiva konsekvenser kan dock ses jämfört med nollalternativet eftersom kommunen i det tematiska tillägget beskriver kulturvärdena och landskapsbild inom varje LIS-område, vilket ger en grund för att lämpliga restriktioner ska anges i samband med planläggning eller bygglovsprövning. Sammantaget bedöms konsekvenserna för kulturmiljö och landskapsbild som obetydliga.

Hälsa och säkerhet
Vid några av de utpekade LIS-områdena föreligger viss risk för översvämning. Dessa områden behöver för den skull inte vara olämpliga att bebygga eftersom åtgärder kan vidtas för att bygga säkert, till exempel reglera avstånd till strandlinje vid bygglov, krav på ökad bärighet i mark etcetera Sammantaget bedöms konsekvenserna för klimatrelaterade risker som obetydliga.

Landsbygdsutveckling
Planhandlingen kan medföra ett ökat trafikarbete eftersom boende på landsbygden ofta har två bilar i en familj. Samtidigt kan planhandlingen på lång sikt skapa underlag för utökad kollektivtrafik. Sammantaget bedöms konsekvenserna för klimatpåverkan bli försumbar.

De största positiva konsekvenserna bedöms vara att den kommunala och kommersiella servicen kan bibehållas eller utvecklas på landsbygden samt att en inflyttning till kommunen bedöms kunna bidra bland annat till en större social trygghet, ökad ekonomisk balans och ökad social gemenskap. Sammantaget bedöms konsekvenserna för ekonomiska och sociala aspekter som positiva.

Innehåll

1. Inledning 5
1.1 Uppdrag och syfte 5
1.2 Avgränsning 5
1.3 Bedömning 5
2 Redovisning av alternativ 6
2.1 Nollalternativet 6
2.2 Alternativ markanvändning 6
2.3 Utbyggnad enligt LIS-planen 7
3 Miljökonsekvenser av nollalternativet 7
3.1 Nollalternativet – om planen inte antas 7
4 Miljökonsekvenser om planen genomförs 8
4.1 Metod och urval 8
4.1.1 Föreslagna LIS-områden, ej aktuella i nuvarande plan 8
4.2 Riksintressen 9
4.3 Restriktivitet i kust och kustskärgårdsområden 9
4.4 Rennäring 9
4.5 Naturvärden och vattenkvalitet 10
4.5.1 Riksintresse naturvård 10
4.5.2 Levande sjöar och vattendrag 10
4.5.3 Ett rikt växt- och djurliv 11
4.5.4 Bara naturlig försurning 11
4.5.5 Hav i balans samt levande kust och hav 12
4.5.6 Myllrande våtmarker 12
4.5.7 Levande skogar 12
4.5.8 Ett rikt odlingslandskap 13
4.6 Friluftsliv och Rekreation 13
4.6.1 Riksintresse rörligt friluftsliv 13
4.6.2 Allemansrättslig tillgänglighet 14
4.7 Kulturmiljö och landskapsbild 14
4.7.1 Riksintresse kulturmiljövård och landskapsbild 14
4.7.2 En god bebyggd miljö 14
4.8 Hälsa och säkerhet 15
4.9 Landsbygdsutveckling 16

4.9.1 Begränsad klimatpåverkan 16
4.9.2 En god bebyggd miljö 16
5 Samlad bedömning 17
6 Uppföljning 17

1. Inledning

1.1 Uppdrag och syfte

Piteå kommun har tagit fram ett tematiskt tillägg till översiktsplanen, avseende landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). Områdena ska pekas ut på ett sådant sätt att strandskyddets huvudsyften, att skydda djur- och växtliv och att trygga allmänhetens tillträde till strandområden inte påverkas negativt på ett oacceptabelt sätt.

Kommunala översiktsplaner ska enligt miljöbalken miljöbedömas. Syftet är att identifiera och beskriva översiktsplanens möjliga betydande påverkan på miljö, hälsa och säkerhet. Resultatet av en sådan miljöbedömning beskrivs i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

En MKB fungerar som ett stöd i processen att anta en översiktsplan. Den betydande miljöpåverkan som identifieras i MKB bör följas upp och redovisas i den aktualitetsprövning som ska ske av översiktsplanen varje mandatperiod. Sista avsnittet i denna MKB beskriver vilka parametrar som kan ingå i en sådan uppföljning.

1.2 Avgränsning

En LIS-plan är en plan på övergripande nivå och miljöbedömningarna ska göras på en nivå lämplig för planen. MKB-arbetet ska ses som en process och i och med att planeringen fördjupas så fördjupas även MKB.

Analyserna i MKB är avgränsade till Piteå kommun. Planens konsekvenser bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan utanför kommunen.

De riksintressen samt de miljömål som bedöms beröras eller påverka konsekvenser beskrivs och kommenteras.

Bedömningarna är gjorda på en översiktlig nivå, vilket planeringsunderlaget bedöms vara tillräckligt för. Det har tagits stor hänsyn till naturmiljön i LIS-planen och naturvärdesinventeringar har gjorts i samtliga områden. Med avseende på det arbete som gjorts i framtagande, och även utformning av planen och att utbyggnadstrycket i LIS-områdena bedöms bli begränsade anses det inte aktuellt att ta fram ytterligare utredningar. De konsekvenser som anges är, till följd av att analysen är gjord på översiktlig nivå, tänkbara – men inte säkra.

Vid en vidare undersökning kan förhållanden med betydande miljöpåverkan uppdagas och behöva granskas närmare i en MKB för det specifika projektet.

1.3 Bedömning

Konsekvensbedömningen koncentreras på förändringarna, detaljerade beskrivningar av respektive område finns i planhandlingen. I områdesbeskrivningarna som ingår i LIS-planen framgår eventuella intressekonflikter på lokal nivå, mellan utpekandet av LIS-områden och övriga allmänna intressen. Utifrån dessa sammanställningar har följande sakfrågor bedömts relevanta att redogöra vidare i denna MKB:

- metod & urval - dess påverkan på miljökonsekvenser
- riksintressen
- bedömning av restriktivitet i kust- och skärgårdsområden
- konsekvenser för naturvärden och vattenkvalitet
- konsekvenser för friluftsliv och rekreation
- konsekvenser för kulturmiljö och landskapsbild
- konsekvenser för hälsa och säkerhet
- konsekvenser för landsbygdens utveckling

Övriga frågor kommer att beaktas i fortsatt prövning och någon mer beskrivning av dessa görs därför inte i miljökonsekvensbeskrivningen. Övriga riksintressen kan geografiskt beröras (till exempel riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap MB) av vissa LIS-områden, men bedöms i detta sammanhang inte medföra betydande miljöpåverkan, och utreds inte vidare i MKB.

De riksintressen samt de miljömål som bedöms beröras av eller påverka konsekvenserna för naturvärden och vattenkvalitet, friluftsvärden och rekreation, kulturmiljö och landskapsbild och landsbygdsutveckling beskrivs och kommenteras under respektive rubrik.

2 Redovisning av alternativ

2.1 Nollalternativet

Planens konsekvenser bedöms i denna MKB i jämförelse med ett nollalternativ, som innebär att kommunen inte införlivar LIS-planen och de utpekade områdena för landsbygdsutveckling i strandnära lägen i den nya översiktsplanen och därmed i den övergripande planeringen. I ett nollalternativ finns sämre förutsättningar för landsbygdsutveckling då tänkbar byggnation i attraktiva, strandnära lägen kommer att hanteras från fall till fall genom prövning av bygglov eller detaljplan med de sex särskilda skäl som finns (men utan det sjunde skälet - LIS) för dispens eller upphävande av strandskyddet. Det blir i ett nollalternativ svårare att bygga i strandnära lägen. En fortsatt utveckling av landsbygden kan fortgå, men de allra bästa lägena vid vattnet, som oftast efterfrågas kan bli svåra eller omöjliga att nå. Naturvärden och det rörliga friluftslivet och närrekreation påverkas mindre av nollalternativet än planhandlingen.

2.2 Alternativ markanvändning

Kommunen ska enligt 6 kap 12 § miljöbalken redovisa rimliga alternativ att uppnå målen med planen. Detta ska ske med hänsyn till planens syfte och geografiska räckvidd. Med rimliga alternativ menas olika alternativa sätt att uppnå målen med planen eller programmet.

I LIS-handlingen för Piteå kommun har planarbetet inte utgått från scenarier eller andra typer av alternativ. Istället har utvecklingsstrategier och successiva ställningstaganden varit grunden för planarbetet. Det finns således inga realistiska alternativ att behandla i miljökonsekvensbeskrivningen.

2.3 Utbyggnad enligt LIS-planen

Sammanlagt pekas 26 områden ut som lämpliga LIS-områden. LIS-områden är områden där strandskyddet kan upphävas om åtgärden långsiktigt gagnar en positiv sysselsättningseffekt och eller bidrar till att upprätthålla serviceunderlaget på landsbygden. Dispenserna prövas individuellt och landsbygdsutveckling räknas som ett särskilt skäl som ska vägas mot strandskyddets syften. LIS-områdena är indelade i olika användningar. Flera av områdena innehåller flera användningar. Planhandlingen väger samman landsbygdsutveckling och strandskyddets syften, det vill säga livsbetingelserna för växt- och djurlivet samt förutsättningarna för det rörliga friluftslivet. De begränsade möjligheterna som finns för utpekande av LIS-områden för bostadsändamål med fortsatt prövning genom bygglov eller strandskyddsdispens gör att en viktig utvecklingsgren för landsbygdsutveckling blir svårare då många områden kräver detaljplan. Detta kan innebära en hög tröskel och stora ekonomiska risker för fastighetsägare som vill utveckla sin fastighet och eller ge sin jord- eller skogsbruksverksamhet ytterligare ett ben att stå på. Detta är ett allvarligt utvecklingsscenario och ett potentiellt hot mot landsbygdsutveckling på längre sikt.

3 Miljökonsekvenser av nollalternativet

3.1 Nollalternativet – om planen inte antas

Nollalternativet innebär att kommunen inte införlivar ett planeringsunderlag för en samlad landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Därmed kan vissa möjliga bostadsområden, näringsverksamheter, turistverksamheter eller friluftslivssatsningar i strandnära lägen aldrig bli verklighet på grund av svårighet att få strandskyddsdispens. Det är istället troligt att exploateringsgraden ökar på mark som redan är tagen i anspråk eller på mark som är avskild från strandlinjen av vägar, järnvägar eller annan bebyggelse. Även mark inom och i anslutning till tätorter skulle fortsatt exploateras, då tätortsutveckling kan anses vara ett angeläget allmänt intresse som kan ge undantag från strandskyddsreglerna. Många av LIS-områdenas lokalisering syftar till att stärka befintliga serviceorter. Utan denna utveckling finns en risk att en avveckling av service påskyndas. Detta med konsekvensen att landsbygden avfolkas, ett ökat bilberoende och ett förfall av kulturmiljöer. Vidare finns en risk för att framtida utbyggnader i strandnära lägen sker utan stöd av en sammanvägd bedömning av landsbygdsutvecklingens påverkan på motstående intressen och på kommunen i helhet. Det finns en risk att varje enskilt förslag för utbyggnader av bostäder och verksamheter på landsbygden kommer att prövas individuellt utan hänsyn till helheten i kommunen. Utan utpekade LIS-områden i översiktsplanen, finns risk för att den framtida landsbygdsutvecklingen blir mer spridd och småskalig och att de lämpligaste lokaliseringarna för LIS blir dåligt utnyttjade. Detta medför även en större risk för konflikterna med andra intressen såsom annan bebyggelse, infrastruktur och höga bevarandevärden för natur, kultur, friluftsliv och landskap. Risken för att negativa konsekvenser uppstår för både människors hälsa och för miljön är större. Sannolikheten är även större för att ett större antal planer blir överklagade. Nollalternativet kan även innebära att kommunen mister möjligheten att samråda och samordna kring en ändamålsenlig utveckling på landsbygden för enskilda och allmänna intressen. Särskilt samordningsvinster kan gå förlorade.

4 Miljökonsekvenser om planen genomförs

4.1 Metod och urval

En betydande del av arbetet med att begränsa och analysera LIS-utpekandets miljöpåverkan återfinns i den metod som har använts för att ta fram områdena. Metoden medför att de mest värdefulla och känsliga områdena för påverkan har undantagits i ett tidigt skede. Det rör sig om områden med kända naturvärden, rekreationsvärden, viktiga besöksmål, utsiktspunkter mm. Miljöaspekter och hållbar utveckling har sedan gått som en röd tråd genom framtagandet av LIS-planen och för varje område finns ett analysavsnitt där området och dess konsekvenser analyseras. Vid en exploatering av ett LIS-område kan analysen ge stöd för fördjupade utredningar/inventeringar samt krav på hänsyn som ska beaktas vid ett genomförande. Vid en kommande revidering av denna LIS-plan kan miljöpåverkan utvärderas av aspekter som synliggjorts vid prövningen av eventuella dispenser.

4.1.1 Föreslagna LIS-områden, ej aktuella i nuvarande plan

För att kunna peka ut LIS-områden har kommunen gjort en omfattande utredning för att identifiera möjliga områden. Analyser har gjorts som visar att bebyggelse, verksamheter, anläggningar, etcetera, inom respektive område, bidrar till att stimulera utvecklingen av omgivande landsbygd. Det kan till exempel vara genom ökad befolkning som bidrar till underlaget för olika typer av service som handel och skolor men även genom att utveckling av nya eller befintliga verksamheter möjliggörs. Förutsättningen har alltid varit att strandskyddets syften inte motverkas varför en inventering av natur- och kulturvärden också har gjorts inom ramen för utredningen. Därutöver har en bedömning av effekten på strandskyddets syften vid en eventuell exploatering gjorts.

Under utredningen har över 100 möjliga områden identifierats, varefter en gallring och prioritering har genomförts, där vissa områden har fallit bort då de av olika skäl inte har bedömts uppfylla lagstiftningens krav på långsiktig utveckling av landsbygden. Det kan vara faktorer som höga naturvärden, landskapsbild, tillgänglighet, avstånd till tätorter, begränsade utvecklingsmöjligheter eller annat som legat till grund för bedömningen.

Exempel på föreslagna områden, som bedömts ej aktuella i nuvarande plan med motivering:

Namn	**Motivering**
Sandholmen	Tillgång till rekreationsområde
Gläntan	Exploatering strider mot syftet med naturskydd
Hamnviken	Närliggande tallskog viktig strövmöjlighet
Område i Svensbyfjärden	Stor påverkan våtmark. Ej lämplig att bebygga.
Bunässand	Rekreationsvärden badplats
Grannäsudden	Tillgång till allmän sandstrand
Pitsund	Påverkan natur
Stenskär	Exploatering strider mot syftet med naturskyddet

4.2 Riksintressen

Att ett område klassats som riksintresse betyder att det väger tyngre än lokala allmänna intressen. Det betyder också att områdets värde eller betydelse inte påtagligt får skadas. Det är inte ovanligt att olika riksintressen överlappar varandra. Om ett område är av riksintresse för flera ändamål, måste en avvägning göras och det riksintresse som bäst främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt ska prioriteras. I stort bedöms påverkan på riksintressena som låga eller ringa. Främst för att relativt små områden tas i anspråk och intentionerna är att anpassa LIS-områdena till aktuellt riksintresse.

4.3 Restriktivitet i kust och kustskärgårdsområden

De statliga kraven anger att kommunerna får peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära område men med viss restriktivitet för vissa geografiska områden däribland kust- eller kustskärgårdsområdet från Skataudden vid Näskefjärden till gränsen mot Finland. Utgångspunkten i utpekande av LIS-områden har varit att undvika områden med stor efterfrågan, och även områden med höga värden utifrån natur- kultur- och friluftshänseende. Samtidigt har det bedömts som än viktigare att sträva efter långsiktigt hållbara strukturer och stimulera utveckling nära befintliga serviceorter och områden med närhet till kollektiva transporter, befintlig infrastruktur och olika sorters service. Vägledande för utpekandet av LIS-områden i Piteå har därför varit att främja utveckling vid i översiktsplanen fastställda serviceorter - Rosvik, Norrfjärden, Roknäs/Sjulnäs, Hortlax och Jävre. Utpekande av LIS-områden där efterfrågan på bebyggelseutveckling saknas kan leda till svårigheter att få områdena genomförda men framför allt främjar det glesa strukturer som bidrar till ökat bilberoende, behov av stora nyinvesteringar i infrastruktur med mera. Därför har LIS-områden för bostadsändamål i sådana områden utpekats med restriktivitet. En bedömning av kustområdet inom Piteå kommun är att det finns begränsat tillgängliga platser såväl för det rörliga friluftslivet som för bostadsändamål och turismnäring. Urvalet som gjorts har avvägts omsorgsfullt mellan restriktivitet och utveckling. De LIS-områden som valts ut bedöms kunna bidra till en hållbar utveckling. En viktig aspekt för hållbar utveckling är att samla och inte sprida ut samt att ta lägen i anspråk där det finns möjlighet att lösa frågor såsom hantering av vatten och avlopp på sikt.

4.4 Rennäring

Områden av riksintressen av rennäring ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada näringens bedrivande. Även övriga områden av intresse för rennäringen ska så långt möjligt skyddas mot sådana åtgärder. I de fall etablering kan få negativ påverkan på riksintresset rennäring ska samråd ske med berörd sameby. Ett flertal av de utpekade LIS-områdena ligger nära, gränsar till, eller ligger inom, område av riksintresse för rennäringen. Samtliga samebyar har fått tillfället att yttra sig om planförslaget. Ett område har tagits bort enligt samebyarnas synpunkter. I områden inom eller i närhet av riksintresse för rennäringen ska stor försiktighet råda vid nyetableringar. Bedömningen har gjorts att ingen påtaglig påverkan kommer att ske på riksintresse rennäring.

4.5 Naturvärden och vattenkvalitet

4.5.1 Riksintresse naturvård

LIS-områden har undvikits inom riksintresseområden för naturvård.

4.5.2 Levande sjöar och vattendrag

”Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.”

Dessutom innefattar målet miljökvalitetsnormerna för vatten. Svensk vattenförvaltning syftar till att vi ska förbättra våra vatten och skapa en långsiktigt hållbar förvaltning av våra vattenresurser. Vattenförvaltningen omfattar sjöar, vattendrag, kust- och övergångsvatten samt grundvatten. Det övergripande målet för vattenförvaltningen är att uppnå god vattenstatus till år 2021, eller senast till år 2027. God status innebär god ekologisk- och vattenkemisk status i alla inlands- och kustvatten. För grundvatten innebär det, förutom god vattenkemisk status även god kvantitativ status. Varje vattenförekomst har en miljökvalitetsnorm (MKN). Normen fastställs med stöd av 5 kap miljöbalken, enligt vattenförvaltningsförordningen och Havs- och vattenmyndighetens föreskrift, HVMFS 2013:19 samt HVMFS 2015:4.
Normerna är ett rättsligt verktyg och ställer krav på vattnets kvalitet vid en viss tidpunkt, till exempel "god status 2021". Mer information om miljökvalitetsnormer för vatten finns på Länsstyrelsen i Norrbottens hemsida.

Diskussion och konsekvenser nollalternativ och planförslag

Vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag är en viktig faktor i förhållande till LIS. Samtliga vattendrag är klassade med god eller måttlig ekologisk status. Ett flertal av vattendragen har problem med ökade halter av näringsämnen. En av huvudorsakerna till övergödningsproblematiken är utsläpp från jordbruksmark uppströms i avrinningsområdet, men även påverkan från enskilda avloppsanläggningar. Det är för samtliga sjöar, utifrån ett LIS-perspektiv, viktigt att säkerställa att långsiktigt hållbara VA-lösningar kan tillskapas. I första hand bör anslutning till kommunalt VA eftersträvas där det är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt (i anslutning till tätorter där kommunalt VA finns utbyggt). I andra hand till enskilda, gemensamma reningsanläggningar och i tredje hand enskilda reningsanläggningar. Rekommendationer om detta finns för samtliga LIS-områden. Utifrån möjligheterna att nå miljökvalitetsnormerna för vatten, så innebär planhandlingen att LIS-områden för bostadsändamål i de allra flesta fall pekas ut i anslutning till befintlig, ofta sammanhållen bebyggelse I de flesta fall föreskrivs att detaljplan ska upprättas om förutsättningarna på platsen är sådana. Detta innebär att utpekandet av LIS-området dels kan tillskapa nya tomter för bostadsändamål och dels pröva en utökning av byggrätten för befintliga (oftast) fritidshus, samtidigt som VA-lösningar kan studeras. Flera LIS-områden är belägna i närheten av allmänna VA-anläggningar och det finns en möjlighet att tekniskt ansluta dessa. I ett nollalternativ är det troligt att många befintliga fritidshusområden med tveksamma avloppslösningar inte gemensamt går ihop och skapar en ny, gemensam anläggning.

4.5.3 Ett rikt växt- och djurliv

”Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.”

Diskussion och konsekvenser nollalternativ och planförslag

Djur- och växtlivet kan påverkas av olika former av exploatering. LIS-områden har inte föreslagits i områden med utökat strandskydd (upp till 300 meter). I framtagandet av planeringsunderlaget har platsinventering gjorts i varje område i syfte att höja kunskapsläget om naturvärden. I några av LIS-områdena finns kända naturvärden på lokal nivå, och planhandlingen innebär att särskilda rekommendationer och hänsyn har formulerats för dessa. Genom att inom varje LIS-område också ange allmänna riktlinjer för fortsatt prövning med avseende på bland annat naturvärden kan erforderlig hänsyn tas i samband med konkret utformning och definition av området. Tillräckliga passager och spridningskorridorer från strandkant till kringliggande landskap och längs med strandkanten ska finnas. I den enskilda prövningen är det viktigt att genomförandet inte påtagligt negativt påverkar livsvillkoren för djur- och växtlivet i området, vilket är syftet med strandskyddet. Detta gäller i lika hög grad på land som i vatten. Bedömning av påverkan är översiktlig och inte absolut. Påverkan beror på exploateringsgrad, VA-anläggningarnas utformning, antal människor i området samt utformning av tomter, vägar och bryggor. I ett nollalternativ hade många av de utpekade LIS-områdena inte kunnat bebyggas då särskilt skäl för dispens från/upphävande av strandskyddet saknas. Det kan dock finnas andra särskilda skäl än LIS för att få dispens från strandskyddet inom vissa av de utpekade områdena. Bebyggs marken i något av dessa saknas det vid nollalternativet den helhetsavvägning mellan intressen som gjorts i LIS-planen, samt de rekommendationer som här anges för utveckling. Planhandlingen innebär således ett bättre helhetsgrepp. Inom fyra av LIS-områdena (två vid Brännträsket och två vid Storlångträsk) krävs särskild hänsyn till Natura 2000-område vid fortsatt utveckling.

4.5.4 Bara naturlig försurning

”De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hällristningar.”

Diskussion och konsekvenser nollalternativ och planförslag

Skogsmark, sjöar och vattendrag är i många fall naturligt sura. I områden där sulfidjordar förekommer bildas ofta sura sulfatjordar vilket ofta leder till att vattenkemin i vattendragen periodvis påverkas mycket negativt. Nedfall av försurande ämnen har dock lett till en accelererad försurning. Försurningen påverkar växter och djur och bidrar till ökad korrosion, det vill säga att material vittrar sönder. De ämnen som bidrar till försurningen är svaveldioxid, kväveoxider och ammoniak. De härrör från utsläpp framför allt från väg- och sjötrafik, värme- och elkraftverk, industrier samt jordbruk. Planhandlingen kan medföra ökad trafik eftersom

boende på landsbygden ofta har två bilar i en familj. Samtidigt kan planhandlingen på lång sikt skapa underlag för utökad kollektivtrafik.

4.5.5 Hav i balans samt levande kust och hav

”Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.”

Diskussion och konsekvenser nollalternativ och planförslag

Havet och skärgården har alltid varit av stor betydelse för kommunen. Skärgården är viktig för vår kulturhistoria och turism med sina välbevarade fiskelägen. För att behålla och utveckla en levande skärgård måste människor ges möjlighet att besöka, bo kvar och få sin utkomst från skärgården och havet. Utpekade LIS-områden ger möjlighet till att bygga permanentboende, fritidshus eller verksamheter av olika slag utan att negativt påverka den biologiska mångfalden eller det rörliga friluftslivet negativt.

Bryggor och andra hamnanläggningar ska vara gemensamma för respektive LIS-område. VA-anläggningar ska utföras gemensamma om inte området kan anknytas till ett kommunalt VA-nät. Inga LIS-områden bedöms påverka kust och hav negativt. Inte heller den biologiska mångfalden och upplevelsevärden påverkas negativt. Det är viktigt att alla LIS-områden förses med en fri passage mot vattnet, i enlighet med lagstiftningen, som en spridningsväg för djur och växter samt även för den allmänna tillgängligheten till stränderna.
Utan det tematiska tillägget är det risk att den strandnära exploateringen sker fragmenterat och utan anslutning till kommunens VA-nät. Genom tillägget minskas riskerna för att negativ miljöpåverkan ska uppstå. Det går dock inte att bortse från att det tematiska tillägget kommer innebära en ökad belastning på sjöar, kustvatten och vattendrag.

4.5.6 Myllrande våtmarker

”Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.”

Diskussion och konsekvenser nollalternativ och planförslag

Inom LIS-område Jävre, Bunäset som föreslogs i samrådshandlingen finns ett våtmarksområde vilket också enligt länsstyrelsen utgör våtmark med klass 3 enligt våtmarksinventeringen, VMI. En exploatering inom detta område skulle eventuellt innebära en konflikt med naturvärdena. Till antagandehandlingen är inte detta område längre med.

4.5.7 Levande skogar

”Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.”

Diskussion och konsekvenser nollalternativ och planförslag

I planhandlingen omfattas en del skogsmark av LIS-utpekande. Vid en översiktlig bedömning av hur stor andel skogsmark som pekas ut för LIS framgår att denna kan bedömas som mycket begränsad i förhållande till kommunens totala skogsareal. En övervägande del av LIS-områdena berör skogsmark, men bedöms huvudsakligen inte påverka miljöer av värde för främjande av den biologiska mångfalden utan berör mer allmänna naturvärden. Skogsmark och redan ianspråktagen mark bedöms generellt vara mer fördelaktigt att ta i anspråk för ny bebyggelse framför till exempel jordbruksmark. För de LIS-områden som innehar skogliga värden finns riktlinjer formulerade för stöd vid fortsatt prövning. Nollalternativet innebär dock en marginell fördel över planhandlingen.

4.5.8 Ett rikt odlingslandskap

”Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

Diskussion och konsekvenser nollalternativ och planförslag

I Piteå kommuns översiktsplan anges att alternativ till byggande på jordbruksmark alltid ska eftersökas, men att ny bebyggelse på jordbruksmark kan vara motiverat i anslutning till befintlig bebyggelse. Stor hänsyn har tagits till jordbruksmark i arbetet med LIS-planen. Inga utpekande av LIS-områden finns på jordbruksmark. I några fall finns mindre LIS-områden inom områden som klassats som bevarandevärt odlingslandskap (exempelvis LIS06 Trundavan, LIS25 Fagerudden,). Inom båda föreslås fortsatt prövning ske via detaljplan. I planprocesserna säkerställs att jordbruksmarken fortsatt huvudsakligen kan undantas vid exploatering. De största problemen för en rik biologisk mångfald och naturvärden i odlingslandskapet är bland annat en minskning av naturliga ängs- och betesmarker som är kopplade till försvinnande livsmiljöer. Skillnaden mellan planhandlingen och nollalternativet är marginell. Planhandlingen kan dock leda till att fler människor bosätter sig på landsbygden och fortsätter att hävda markerna i landskapet, vilket skulle kunna innebära en fördel för planhandlingen.

4.6 Friluftsliv och Rekreation

4.6.1 Riksintresse rörligt friluftsliv

Hela Piteås kust och skärgård samt Piteälven är av riksintresse för friluftslivet och turism. Här finns naturskyddade områden, värdefulla kulturmiljöer och attraktiva besöksmål. Även det öppna havet har betydelse för friluftsliv, turism och upplevelser. Ett flertal av planhandlingens LIS-områden omfattas av riksintresse för friluftsliv. I planhandlingen vägs det rörliga friluftslivets värden in i beskrivningen av områdena, och planhandlingen innebär att särskilda rekommendationer och hänsyn har formulerats för dessa. Inom berörda områden skall friluftslivet och turism, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Piteå kommuns bedömning är att riksintresset Norrbottens kust och skärgård påverkas genom planhandlingen men att det sker inom ramen för landsbygdsutveckling som i detta fall utgör ett prioriterat intresse.

4.6.2 Allemansrättslig tillgänglighet

Strandskyddets syfte är bland annat att säkra allmänhetens tillgång till stränder vid kust, sjöar och vattendrag. Planhandlingen väger in friluftslivets förutsättningar även i de områden som inte omfattas av riksintresse. De områden av näringsändamål som pekas ut har en inriktning som till hög grad ligger inom syftet att tillgängliggöra stränderna för fler människor. Den fria passagen mellan eventuell nybyggnad och vattnet är av stor vikt för den allemansrättsliga tillgängligheten och denna passage bör säkras vid genomförande av samtliga LIS-områden för att inte negativ påverkan på tillgängligheten ska uppstå.

Diskussion och konsekvenser nollalternativ och planförslag

Förutsättningarna för ett aktivt friluftsliv och närrekreation kan påverkas av olika former av exploatering. Områden med höga friluftsvärden har undantagits för utpekande av LIS-områden, eller så har LIS-områden pekats ut bland annat i syfte att stärka dessa värden (exempelvis LIS01 Baggen). Det finns vid dessa LIS-områden kända värden för friluftslivet eller naturturismen, vilka kan stärkas genom utpekande av LIS. Det finns också andra LIS-områden för bostadsändamål, där kända friluftsvärden finns, som behöver skyddas vid en fortsatt utveckling inom området. Planhandlingen innebär att särskilda rekommendationer och hänsyn har formulerats för sådana LIS-områden. Bedömningen är att förutsättningarna för ett aktivt friluftsliv stärks genom utpekande av LIS-områden för näringar, men riskerar att försämras vid utpekande av LIS-områden för bostäder. Genom att i planen också ange allmänna riktlinjer, med avseende på bland annat friluftsvärden, kommer avgränsning och detaljerad utbredning eller placering tydligare utredas vid fortsatt prövning av utveckling inom respektive LIS-områden. Tillräckliga och tydligt avgränsade passager från strandkant till kringliggande landskap och längs med strandkanten ska finnas, vilket bland annat främjar det rörliga friluftslivet.

4.7 Kulturmiljö och landskapsbild

4.7.1 Riksintresse kulturmiljövård och landskapsbild

Inom kommunen och kring de vattendrag som berörs av vissa LIS-områden finns kulturvärden. Hänsyn har tagits genom avgränsningen av områdena. Fornlämningar finns dock inom några LIS-områden vilket beskrivs under platsens förutsättningar i planen. Hänsyn behöver i fortsatt prövning tas till dessa värden, men bedömningen är att den beskrivna inriktningen och exploateringsgraden kan samspela och utveckla eller tillgängliggöra dessa kulturvärden.

LIS14 Jävre camping, LIS17 Sjulnäs badplats, LIS23 Fagerudden och LIS26 Porsnäsfjärden ligger inom respektive i anslutning till riksintresse för kulturmiljövård, planen anger i samtliga fall riktlinjer för fortsatt prövning av utveckling, bedömningen är att den beskrivna inriktningen och exploateringsgraden kan stärka kulturvärdena.

4.7.2 En god bebyggd miljö

”Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.”

Byggnader och bebyggelsemiljöer är en viktig del av vårt kulturarv och samtidigt en tillgång för alla som bor, lever och vistas i Sverige. Bebyggelsen och landskapet berättar på ett mångfacetterat sätt om gångna tider och utgör en utgångspunkt för orientering i vår egen tid. Att ett representativt urval av landets bebyggelse och kulturmiljöer ges ett långsiktigt skydd mot rivning och förvanskning är en väsentlig aspekt för att nå miljökvalitetsmålets precisering om att bevara, använda och utveckla värdefulla byggnader, bebyggelsemiljöer, platser och landskap.

Diskussion och konsekvenser nollalternativ och planförslag

LIS-planens eventuella påverkan på kulturmiljöer bedöms som relativt liten på grund av att kända kulturvärden i relativt liten omfattning inryms inom eller i nära anslutning till de utpekade LIS-områdena. Inom de områden som nämns ovan ska dessa intressen bevakas vid fortsatt prövning enligt LIS-planen. Vissa av LIS-områdena kan dock komma att påverka enskilda objekt eller miljöer av olika slag. Hittills okända fornlämningar kan finnas inom flera av de utpekade LIS-områdena. Kulturmiljöerna påverkas minst i nollalternativet vilket kan vara gynnsamt ur kulturvärdessynpunkt. Planhandlingen innebär viss påverkan och kan eventuellt innebära risk för viss negativ påverkan. Det är först i senare prövningsskeden inom LIS-områden som förslag till exakt placering och utformning av nytillkommande bebyggelse eller anläggningar presenteras. Det är då viktigt att fastställa vilka värden ur kulturmiljösynpunkt som finns inom aktuellt område och att beakta dessa.

4.8 Hälsa och säkerhet

Inom utpekade områden i LIS-planen är de största frågorna inom hälsa och säkerhet risken för översvämning, ras- och skred. Inom några LIS-områden finns kraftledningar som också innebär att skyddsavstånd föreligger för ny bebyggelse vilket bör beaktas för att undvika säkerhetsrisker och elektromagnetisk strålning. Planering och bygglovgivning inom sådana områden måste därför beakta dessa risker och om det är relevant peka på eller sätta upp villkor för erforderliga åtgärder som behöver vidtas. Vad gäller risken för översvämning behöver fördjupade planeringsunderlag göras tillgängligt vid exploatering. Områden kan även vara utsatta för störningar, till exempel en större väg. Detta gör i sig inte LIS-området olämpligt och samma åtgärder för skärmning av buller eller andra åtgärder ska då vidtas på samma sätt som vid vilken annan byggnation som helst.

Diskussion och konsekvenser nollalternativ och planförslag

De eventuella risker för översvämning och skred som finns i LIS-områdena bedöms kunna förebyggas om rekommenderat hänsynstagande enligt planhandlingen följs. Detaljerade undersökningar angående skyfall bör göras vid exploatering inom riskzoner i samband med detaljplan eller bygglov. Vid intensiva regn och höga flöden riskerar översvämningar och överbelastning av VA-nätet att medföra att föroreningar och näringsämnen sprids till sjöar, kustvatten och vattendrag. Områden eller delar av områden inom förhöjd risk för översvämningar behöver för den skull inte vara olämpliga att bebygga, eftersom åtgärder kan vidtas för att bygga säkert. Till exempel kan en lägsta golvhöjd regleras i detaljplan, avstånd till strandlinje regleras i plan och vid bygglov, krav ställas på anpassad bärighet i mark etcetera. Därav bedöms det tematiska tillägget medföra obetydliga konsekvenser avseende hälsa och säkerhet.

4.9 Landsbygdsutveckling

4.9.1 Begränsad klimatpåverkan

”Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås.”

Diskussion och konsekvenser nollalternativ och planförslag
Att främja hållbara strukturer är en av huvudfrågorna i de allmänna råden för upprättande av LIS-planer. Förbränning av fossila bränslen (olja, kol, naturgas, bensin, diesel) som huvudsakligen används för el- och värmetillförsel samt för transporter svarar för det största bidraget till växthuseffekten både i Sverige och i övriga världen. Metoden och urvalskriterierna bakom planhandlingen har tagit hänsyn till närheten till större allmänna vägar med kollektivtrafik samt tätorter och stationssamhällen. Detta gör att hållbara strukturer och en bebyggelseutveckling främjas så att ett mer hållbart resande och en reducering av bilanvändande (med fossila bränslen) kan uppnås. En jämförelse mellan nollalternativet och planhandlingen är svår att göra. Om halten av växthusgaser till atmosfären ökar eller inte, i ett planförslag, beror bland annat på det resmönster och behov av transporter som de som flyttar in i ett LIS-område tidigare hade samt i ett nollalternativ var utanför LIS-området de väljer att bo. LIS- planen definierar dock en strategi som syftar till att samla bebyggelsen i grupper, vilket bidrar till att gynna kollektivt resande och en hållbar landsbygdsstruktur.

4.9.2 En god bebyggd miljö

”Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.”

Diskussion och konsekvenser nollalternativ och planförslag
Metoden och urvalskriterierna bakom planhandlingen har tagit hänsyn till områden med särskilt höga boendekvaliteter inom de vattendrag som valts för utpekande av LIS. Detta har dock vägts mot de värden som utgör strandskyddets syfte. Konsekvenserna av planhandlingen innebär att fler människor får möjlighet till attraktiva boendemöjligheter samtidigt som underlaget till service och kollektivtrafiken på landsbygden stärks, än vad som är fallet i nollalternativet. Samtliga LIS-områden kan bidra till en långsiktig ekonomisk utveckling på landsbygden samt främjande av service, kollektivtrafik och arbetstillfällen. Närmare hälften av kommunens invånare lever på landsbygden i Piteå kommun och att vidmakthålla och utveckla en levande landsbygd är angeläget. Idag finns, särskilt kopplat till utpekade landsbygdscentra och i byarna runt om dessa, underlag för god service. LIS syftar till att skapa långsiktiga möjligheter för en god både samhällelig och kommersiell service.

5 Samlad bedömning

Genom att avstå från att peka ut LIS-områden i områden med kända värden som kan påverkas negativt av en exploatering har större negativa effekter av LIS-planen kunnat undvikas på ett övergripande plan. Påverkan på mark, landskap, djur, växter och biologisk mångfald beror till stor del på detaljlokalisering och detaljutformning. Negativa effekter kan komma att uppstå men bör i de flesta fall kunna begränsas genom fördjupade utredningar och beaktande av hänsyn vid genomförandet. Åtgärder kan också genomföras som minskar eller eliminerar de negativa konsekvenserna. Samtliga relevanta miljömål har utvärderats och konsekvenserna bedöms inte som stora.

6 Uppföljning

Enligt 6 kap 12 § MB ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen medför. Uppföljning har stor betydelse för att syftet med MKB och det långsiktiga målet om en hållbar utveckling ska uppfyllas. Uppföljning bidrar också till kunskapsuppbyggnad och på sikt bättre och effektivare miljöbedömningar. Uppföljningen av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av den fördjupade översiktsplanen innebär bör så långt som möjligt kopplas till befintliga tillsyns-, miljölednings- och övervakningssystem. Uppföljning kan ske i samband med att kommunen tar ställning till översiktsplanens aktualitet. Vilken styrande verkan det tematiska tillägget har haft för miljön kan indirekt följas upp genom kommunens fortsatta arbete med bland annat efterföljande detaljplaner, andra planer, lov och tillstånd med mera. Även andra planers och tillståndsärendens miljökonsekvensbeskrivningar kan vara lämpliga underlag i en sådan utvärdering.

Uppföljningen bör utvärdera vad utfallet av planen blev och i vilken utsträckning som förutsägelserna av konsekvenserna varit korrekta. De åtgärdsförslag som kommunen har identifierat och som anges i det tematiska tillägget eller i den här MKB bör genomföras och utvärderas. I samband med att en ny ÖP tas fram ska detta tematiska tillägg, i de delar det fortfarande är relevant, arbetas in i den nya översiktsplanen.

Piteå kommun

Särskilt utlåtande

Piteå Kommun

Innehåll

1. Inledning 2

1.1 Vad är ett särskilt utlåtande 2

1.2 Granskningskedet 2

1.3 Vilka har svarat? 2

2 Inkomna yttranden 3

2.1 Statliga myndigheter 3

2.1.1 Havs- och vattenmyndigheten 3

2.1.2 Trafikverket 3

2.1.3 Svenska kraftnät 3

2.1.4 Försvarsmakten 3

2.1.5 Sjöfartsverket 3

2.1.6 Sveriges geologiska undersökningar (SGU) 3

2.1.7 Länsstyrelsen Norrbotten 4

2.2 Kommuner 11

2.2.1 Luleå kommun 11

2.2.2 Skellefteå kommun 11

2.3 Bolag, organisationer och föreningar 12

2.3.1 Naturskyddsföreningen Piteå-kretsen 12

2.4 Privatpersoner 12

2.4.1 Yttrande privatperson 12

2.4.2 Yttrande privatperson 12

2.4.3 Yttrande privatperson 13

3 Övriga justeringar 13

1. Inledning

1.1 Vad är ett särskilt utlåtande

Särskilt utlåtande ingår som en bilaga till antagandeversionen av LIS-planen. Syftet med ett särskilt utlåtande är att beskriva hur granskningsskedet har bedrivits och visa vilka förändringar detta föranlett. Ett särskilt utlåtande ska även bemöta och redovisa synpunkter som inkommit. Ansvariga politiker och tjänstepersoner har läst och diskuterat de inkomna yttrandena. I detta särskilda utlåtande redovisas en sammanvägning av granskningssvaren för att underlätta läsbarhet och analys.

1.2 Granskningskedet

Granskningsskede för Piteås förslag till LIS-plan pågick under perioden 25 augusti – 26 oktober 2020, i syfte att ge medborgare, föreningar, myndigheter och olika parter möjlighet att yttra sig om planförslaget. Ambitionen var att tillsammans med olika intressegrupper skapa tillfällen att diskutera innehållet i planen. På grund av rådande omständigheter (covid-19) har möjligheten till diskussion begränsats. Att engagera kommuninvånarna är en stor utmaning och kommunen jobbar med ett ständigt utvecklingsarbete inom det området.

Granskningshandlingar har funnits tillgängliga i Stadshusets foajé, Stadsbiblioteket, Stadsporten samt via kommunens hemsida. Synpunkter har kunnat lämnas via webben samt skriftligen, även inkomna synpunkter via mail och telefon har registrerats.

1.3 Vilka har svarat?

Under perioden för granskning har 13 yttranden inkommit.

Statliga myndigheter	7
Kommuner	2
Bolag, organisationer och föreningar	1
Privatpersoner	3

2 Inkomna yttranden

För att underlätta läsningen har nedanstående yttranden sammanfattats och redovisas inte alltid i sin helhet, utan är till viss del förkortade. Alla inkomna yttranden i sin helhet finns registrerade hos Piteå kommun.

2.1 Statliga myndigheter

2.1.1 Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten har fått remiss av Piteå kommuns granskning om förslag på lämpliga LIS-områden. Havs- och vattenmyndigheten avstår yttrande i ärendet.

2.1.2 Trafikverket

Trafikverket vill trycka på vikten av tillgänglighets- och trafiksäkerhetsanalyser i kommande planeringsskeden (bygglov, detaljplaner). Detta är viktigt för att bedöma behovet av åtgärder till följd av exploateringen samt som underlag till beslut om exempelvis väganslutningar. Trafikverket har inga ytterligare synpunkter.

Svar till yttrande: Kommunen fortsätter att beakta Trafikverkets rekommendationer vid framtida planering av ny bebyggelse.

2.1.3 Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har i samrådsyttrande daterat 2020-04-27 svarat på berörd remiss. Utöver tidigare lämnat remissvar har Svenska kraftnät ingenting att erinra mot upprättat förslag..

2.1.4 Försvarsmakten

Försvarsmakten har inga synpunkter i rubricerat ärende.

2.1.5 Sjöfartsverket

Piteå kommun har givit sjöfartsverket möjlighet att yttra sig gällande rubricerat ärende. Sjöfartsverket har tidigare yttrat sig tidigare när förslaget var på samråd. Sjöfartsverket har inga ytterligare synpunkter med anledning av granskningsunderlaget.

2.1.6 Sveriges geologiska undersökningar (SGU)

SGU har valt att inte ge några platsspecifika synpunkter på befintligt underlagsmaterial. Vi vill dock generellt påpeka att byggnation i LIS-områden kan medföra specifika risker. I strandnära läge bör risk för översvämning och ev. ras och skred beaktas. SGU har utfört relevanta karteringar och analyser som finns tillgängliga.

För att kunna följa Boverkets uppdaterade riktlinjer om kommunal planering i översvämningskänsliga områden (2018) bör en analys av höga vattenflöden för berörda avrinningsområden och hur de kan påverka befintliga och planerade strandnära byggnader samt tillhörande infrastruktur utföras.

SGU har en checklista gällande översiktsplaner som är till hjälp för att hitta till relevant information på vår hemsida.

Svar till yttrande: Kommunen fortsätter att beakta Boverkets riktlinjer avseende översvämningskänsliga områden vid framtida planering av ny bebyggelse.

2.1.7 Länsstyrelsen Norrbotten

Inledning

Enligt 3 kap 16 § PBL ska Länsstyrelsen under granskningstiden avge ett granskningsyttrande över översiktsplaneförslaget eller det tematiska tillägget. Detta granskningsyttrande utgör statens samordnade syn på förslaget och ska ingå som en del i den antagna översiktsplanen.

Piteå kommun har tagit fram ett väl genomarbetat förslag på tematiskt tillägg till översiktsplanen, avseende landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). Sammanlagt föreslås 26 områden som av kommunen har bedömts vara lämpliga för utveckling av landsbygden och som har bedömts vara av den omfattning att strandskyddets syften fortfarande kan tillgodoses.

Svar till yttrande: Kommunen följer 3 kap 20§ PBL vid redovisning av länsstyrelsens granskningsyttrande. Granskningsyttrandet bifogas i sin helhet till handlingarna.

Föreslagna områden
LIS 01 Baggen, LIS 02 Svinöra, LIS 03 Renöhamn, LIS 04 Pultviken

Länsstyrelsen har utifrån granskningsunderlaget inga synpunkter på dessa LIS-områden

LIS 05 Långvik
I LIS-området kan det finnas höga naturvärden och ett rikt och skyddsvärt växt- och djurliv även i vattnet. Länsstyrelsen hänvisar till att det finns ytterligare fältstudier som visar på höga naturvärden i angränsande grunda havsvikar.

Svar till yttrande: Frågan om påverkan på miljökvalitetsnormerna behöver beaktas i fortsatt planering. Ny bebyggelse vid de vattendrag som idag inte uppnår god status får inte innebära att förutsättningarna för att uppnå miljökvalitetsnormerna försämras. Kommunen har i granskningshandlingen infört ett förtydligande under rubriken ”Miljökvalitetsnormer för vatten” och även förtydligat de höga naturvärden som påvisats i LIS-området under rubriken ”Natur, kultur och sociala värden”. Ytterligare förtydligande i antagandehandlingen bedöms inte nödvändig.

LIS 06 Trundavan
Länsstyrelsen anser att ny bebyggelse behöver regleras i detaljplan och att underlag om platsens kulturmiljövärden och karaktärsdrag bör tas fram i detaljplanearbetet. I LIS-området kan det finnas höga naturvärden och ett rikt och skyddsvärt växt- och djurliv även i vattnet. Länsstyrelsen hänvisar till att det finns ytterligare fältstudier som visar på höga naturvärden i angränsande grunda havsvikar.

Svar till yttrande: Kommunen har i granskningshandlingen angett att ny sammanhållen bebyggelse bör regleras i detaljplan avseende bebyggelsens karaktär, omfattning, placeringar och förhållandena i övrigt (naturvärden och odlingslandskap). Förtydligande angående höga naturvärden införs i planhandlingen under LIS-områdets rubrik ”Natur, kultur och sociala värden”.

LIS 07 Rosviks båthamn
I vattenförekomster med betydande hydromorfologisk påverkan av båtliv och turism måste kommunen säkerställa att den planerade verksamheten i LIS-området inte försämrar vattenförekomsten. Verksamhetsutveckling måste ske väldigt restriktivt och skonsamt. Detta gäller för Rosviks båthamn och generellt andra LIS-områden där det finns förslag på utveckling av verksamheter kring båthamnar med utökad båttrafik. Kommunen bör komplettera med information om att det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

Svar till yttrande: Förtydligande införs angående skonsam påverkan av vattenförekomsten och förekomst av finkorniga ler- och siltjordar i området.

LIS 08 Granholmsviken
Länsstyrelsen vill i detta område hänvisa till att det finns ytterligare fältstudier som visar på höga naturvärden i angränsande grunda havsvikar.

Svar till yttrande: Förtydligande införs i planhandlingen.

LIS 09 Håkansöfjärden
Länsstyrelsen påpekar att parametern Näringsämnen har bedömts till otillfredsställande och inte till måttlig.

Svar till yttrande: Noteras

LIS 10 Borgaruddens camping
Länsstyrelsen har inga synpunkter på LIS-området.

LIS 11 Sandön
Sandön tillhör kuststräckan Davids stenar (WA85503851, SE652075-213500) med god ekologisk status samt Håkansöfjärden (WA24378904, SE652250-213430) som har måttlig ekologisk status. Vattenförekomsten Håkansöfjärden saknas i beskrivningen av LIS-området. För Håkansöfjärden finns det risk att MKN god ekologisk status inte uppnås på grund av miljöpåverkan genom reningsverk, jordbruk och enskilda avlopp. I LIS-området måste VA-frågor hanteras med omsorg, så att nytillkommande bebyggelse inte leder till att vattenkvaliteten försämras. Oavsett bostadsform är hållbara avloppslösningar som inte belastar vattensystemen ett krav. I första hand bör anslutning till kommunalt VA eftersträvas där det är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt. I andra hand bör enskilda gemensamma anläggningar eftersträvas och i tredje hand enskilda lösningar. Om enskilda avloppslösningar blir aktuella ska de lösningarna vara baserade på senaste teknik i syfte att minimera påverkan på ekologisk status med avseende på kvalitetsfaktorn ’Näringsämnen’.

Svar till yttrande: Förtydligande angående områdets kusttillhörighet införs. En rekommendation angående att anslutning till det kommunala avloppsnätet förordas införs.

LIS 12 Brattviken
Länsstyrelsen anser att det är bra att kommunen tar hänsyn till dagvattenproblematiken i Rävahavet för det planerade LIS-området.

LIS 13 Stortjärnen
Länsstyrelsen har inga synpunkter på LIS-området.

LIS 14 Jävre camping och turistinfo
Jävre är en relativt komplex miljö med olika typer av kulturvärden och verksamheter. Vid ändringar och exploatering anser Länsstyrelsen att ett kulturmiljöunderlag behövs som tar upp kulturmiljövärden och karaktärsdrag samt vilken hänsyn som behöver tas med anledning av detta. Det är bra att kommunen har beskrivit att riksintresse för kommunikationer skär rakt genom området. Däremot saknas en konsekvensbedömning av vad det innebär, t ex hur utvecklingen av området kan ske utan att påverka funktionen för befintlig och framtida E4 negativt.

LIS-området berör även kustvattenförekomsten Jävrefjärden (WA53153352, SE650750-213500) vilket behöver framgå i beskrivningen av området.

Kommunen bör komplettera med information om att det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

Svar till yttrande: Förtydligande angående områdets kusttillhörighet införs, även förtydligande om att det finns finkorniga ler- och siltjordar i området. I handlingen anges att vid eventuell exploatering ska kulturmiljöfrågor hanteras inom planarbetet och dialog hållas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Avseende konsekvensbedömning av påverkan på riksintresse för kommunikationer anses detta ligga utanför den detaljgrad som tillhör tillägget till översiktsplanen. Utpekanden ska utgöra ett underlag för den fysiska planeringen och bygglovsprövningen. När detaljerad planering sker i detta område ska hänsyn tas till riksintresset.

LIS 15 Korpträsket
Länsstyrelsen har inga synpunkter på LIS-området.

LIS 16 Svensbyliden
Svensbyliden är ett hembygdsområde med kulturmiljövärden och besöksverksamhet och är utpekat i Norrbottens kulturmiljöprogram samt i Programmet för odlingslandskapets bevarande. För framtida planering och utveckling av hembygdsområdet behövs ett underlag som analyserar värden och karaktärsdrag i både det specifika området och i relation till det större kringområdet.

Svar till yttrande: Piteå kommun har arbetat konsekvent med kulturmiljöfrågor i ett antal år. Frågorna kring kulturhistoriska värden ska alltid bevakas alltid i senare prövningssteg, och ofta remitteras också bygglovsansökningar till länsstyrelsen för bedömning. Planhandlingen

innehåller en rekommendation om att dialog ska hållas med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet vid frågor om exploatering.

LIS 17 Sandön, Sjulnäs badplats
Ett större område kring badplatsen, bland annat riksintresse Lillpitedalen, har höga kulturmiljövärden som äldre odlingsbygd med många kulturhistoriskt värdefulla gårdar och byggnader samt odlingsmark. I kommande planarbete behövs ett kulturmiljöunderlag som tar upp badets karaktärsdrag och som tar upp relationen till kringområdets kulturmiljövärden och platsens sammanhang.

Parametern ”Närområde i sjöar” ligger nära gränsen för att sänkas till ”god” status, vilket skulle innebära att kvalitetsfaktorn ”Morfologiskt tillstånd i sjöar” sänks till ”måttlig”. Det är viktigt att kommunen fortsättningsvis har en god bild över den påverkan som framtida exploateringarna kan komma att utgöra. Kommunen bör komplettera med information om att det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

Svar till yttrande: Förtydligande införs angående förekomst av finkorniga ler- och siltjordar i området. Avseende kulturmiljövärden anges i planhandlingen att hänsyn ska tas i eventuell fortsatt prövning.

LIS 18 Vallsvik, Svensbyfjärden
Området har kulturmiljövärden och är med i Norrbottens kulturmiljöprogram avseende Infjärdenområdet. I kommande planarbete behövs ett kulturmiljöunderlag som tar upp områdets värden och karaktärsdrag och även kulturmiljövärden i ett större kringområde.

Kommunen behöver komplettera med information om att det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

Parametern ”Närområde i sjöar” ligger nära gränsen för att sänkas till ”god” status, vilket skulle innebära att kvalitetsfaktorn ”Morfologiskt tillstånd i sjöar” sänks till ”måttlig”. Det är viktigt att kommunen fortsättningsvis har en god bild över den påverkan som framtida exploateringarna kan komma att utgöra.

Svar till yttrande: Förtydligande införs angående förekomst av finkorniga ler- och siltjordar i området.

LIS 19 Svensbyfjärden
Angående MKN för vatten i området är parametern ”Närområde i sjöar” nära gränsen för att sänkas till ”god” status, vilket skulle innebära att kvalitetsfaktorn ”Morfologiskt tillstånd i sjöar” sänks till ”måttlig”. Det är viktigt att kommunen fortsättningsvis har en god bild över den påverkan som framtida exploateringarna kan komma att utgöra.

LIS 20 Norrskensgården, LIS 21 Södra Brännträsk, LIS 22 Tallskatan
Länsstyrelsen har inga synpunkter på LIS-områdena.

LIS 23 Fagerudden

Området har kulturmiljövärden och är med i Norrbottens kulturmiljöprogram och Programmet för odlingslandskapets bevarande samt gränsar till riksintresse kulturmiljö. I kommande planarbete behövs ett kulturmiljöunderlag som tar upp värden och karaktärsdrag. Området ska ses i sammanhang med de närmaste gårdarna men även i relation till det större kringområdets kulturmiljövärden.

Mellan LIS-området och vattnet fanns vid tiden för samrådet en strandskog. Nu har strandskogen nyligen avverkats enligt information i granskningshandlingen. Det är för Länsstyrelsen oklart om kommunen har lämnat dispens för denna åtgärd, eller om den anmälts till Skogsstyrelsen som en skogsbruksåtgärd. Om det är det senare så ska området återbeskogas vilket kan vara bra att ha i åtanke om området ska planeras för bostäder. Den nuvarande vattenutsikten kommer alltså inte att vara bestående vilket kan minska områdets attraktivitet.

Kommunen behöver komplettera med information om att det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

Parametern ”Närområde i sjöar” ligger nära gränsen för att sänkas till ”god” status, vilket skulle innebära att kvalitetsfaktorn ”Morfologiskt tillstånd i sjöar” sänks till ”måttlig”. Det är viktigt att kommunen fortsättningsvis har en god bild över den påverkan som framtida exploateringarna kan komma att utgöra.

Svar till yttrande: Förtydligande införs angående förekomst av finkorniga ler- och siltjordar i området.

LIS 24 Storlångträsk, LIS 25 Lövudden, Brännträsk
Länsstyrelsen har inga synpunkter på LIS-områdena.

LIS 26 Porsnäsfjärden, Norrfjärden
Området vid Norrfjärdens kyrkby är viktigt och delvis känsligt vad gäller kulturmiljövärdena. Beroende på typ av åtgärder och omfattning i ett utvecklingsarbete behövs troligen en detaljplan. I detaljplanearbetet behövs ett kulturmiljöunderlag där kulturmiljövärden och karaktärsdrag identifieras och en analys av områdets tålighet tas fram.

Svar till yttrande: Planhandlingen anger att för att utveckla området kvalitativt och ta kulturmiljöhänsyn behövs analyser göras innan åtgärder vidtas. Det rekommenderas om att inför eventuella framtida exploatering/åtgärder ska samråd därför ske med Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion.

Riksintressen
Länsstyrelsen anser att kommunen har beskrivit och tagit hänsyn till berörda riksintressen. Det finns dock vissa kvarstående synpunkter gällande riksintresse kulturmiljö, se synpunkter för respektive område.

Miljökvalitetsnormer MKN
För att kunna bedöma om verksamhetsutveckling eller bebyggelse i LIS-områden kan ha negativa miljökonsekvenser för berörda vatten är det särskilt viktigt att kommunen redovisar MKN samt ekologisk status, eventuella påverkanskällor och miljörisken för samtliga berörda

vattenförekomster i LIS-områdena. För LIS-område 01, 04, 05 och 06 saknas denna information helt vilket är en brist.

För vattenförekomster som saknar bedömning för ekologisk eller kemisk status på övergripande eller kvalitetsfaktornivå kan inte ’god’ status automatiskt antas. För att möjliggöra bedömningar om hur LIS-områdena kommer att påverka ekologisk eller kemisk status krävs att en utredning av vattenförekomsten genomförs i syfte att samla underlag för en bedömning av ekologisk och/eller kemisk status. Exempel på det är LIS 02 och LIS 03.

För flera LIS- områden i Svensbyfjärden är det viktigt att kommunen även fortsättningsvis har en samlad bild över den påverkan som de föreslagna exploateringarna kan komma att utgöra. Här ligger parametern ”Närområde i sjöar” nära gränsen för att sänkas till ”god” status, vilket skulle innebära att kvalitetsfaktorn ”Morfologiskt tillstånd i sjöar” sänks till ”måttlig”.

Svar till yttrande: Text i planen som berör miljökvalitetsnormer har till viss del kompletterats, beskrivningen är dock fortfarande på en övergripande nivå och görs inte för respektive berört vattenområde. Hur stor påverkan en framtida exploatering kommer få för föreskriven miljökvalitetsnorm är beroende av exploateringens typ och omfattning. Dessa bedömningar görs därför vid framtida detaljplaneprocesser eller bygglovshandläggningar inom respektive LIS-område.

Sura sulfatjordar
Planförslaget omfattar flera områden med finkorniga ler- och siltjordar, vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiell sura sulfatjordar (LIS 07, LIS 14, LIS 17, LIS 18, LIS 23). Det är viktigt att ta hänsyn till detta eftersom hantering av jordmassor eller markdräneringar i dessa områden kan medföra en ökad belastning på vattenmiljöerna. Det finns många områden med sulfidjord/sur sulfatjord som läcker försurande ämnen och metaller i Norrbottens kustland eftersom den jordtypen är vanligt förekommande. Även om det i enskilda fall rör sig om små volymer eller arealer så kan utsläppseffekten minskas genom att deponera massor syrefritt eller undvika dränering av sådana riskområden. Se komplettering under respektive område.

Svar till yttrande: Komplettering med förtydligande om förekomst av finkorniga ler- och siltjordar har införts i respektive område. Rekommendation om markundersökningar vid mer detaljerad planering av området har införts i planhandlingen.

Kulturmiljö och fornlämningar
De flesta områden där Länsstyrelsen har synpunkter på hanteringen av kulturmiljöfrågor har koppling till Svensbyfjärden. Där finns stora kulturhistoriska värden i odlingslandskapet, äldre bebyggelse och landskapsbild att ta hänsyn till. Se synpunkter under respektive LIS-område.

Svar till yttrande: Kommunen är överens med Länsstyrelsen angående hänsynstagande av kulturhistoriska värden och rekommendationer i planhandlingen har förtydligats avseende detta.

Mellankommunal samverkan
Länsstyrelsen har inga synpunkter på mellankommunal samverkan.

Hälsa och säkerhet
Enligt PBL 2 kap 3§ 3 p. ska bebyggelse lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bl. a risken för olyckor, översvämning eller erosion. Länsstyrelsen anser att kommunen har tagit hänsyn till detta i LIS-planen.

Miljökonsekvensbeskrivning MKB
4.7.1 Riksintresse kulturmiljövård och landskapsbild
Kommunen visar förståelse för att hänsyn krävs i områden med riksintresse kulturmiljövård och andra områden med forn- och kulturlämningar. Man skriver också att inriktningen och exploateringsgraden kan samspela och utveckla eller tillgängliggöra dessa kulturvärden, som i vissa fall kan förstärkas. Länsstyrelsen vill påpeka att bedömningen måste göras utifrån den samlade bilden av kända forn- och övriga kulturhistoriska lämningar och i förhållande till värdefulla kulturmiljöer inom respektive område och dess kringområde. Bedömningen kan göras först när det finns fullständiga kulturmiljöunderlag och att eventuella beslut fattas enligt Kulturmiljölagen.

Svar till yttrande: Noteras

4.7.2 En god bebyggd miljö
Planförslaget kan komma att innebära att kulturvärden (objekt, byggnader eller miljöer) sätts i ett sammanhang, att landsbygden fortsätter att befolkas och leva och att kulturmiljövärden också kan tillgängliggöras i högre utsträckning. Länsstyrelsen anser att formuleringen är otydlig eftersom kulturvärden alltid ska sättas i ett kulturhistoriskt sammanhang. Enligt kulturmiljölagen (kap 1) och miljöbalken ska kulturmiljöns allmänna intressen beaktas. Det innefattar inte endast riksintresseområdena.

Svar till yttrande: Formuleringen tas bort.

5. Samlad bedömning
Kommunen bedömer sammantaget att miljökonsekvenserna inte blir stora för kulturmiljön, samtidigt som man skriver att allteftersom föreslagna LIS-områden blir aktuella för exploatering kommer de negativa konsekvenserna begränsas genom fördjupade utredningar och beaktande av hänsyn vid genomförandet. Länsstyrelsen anser att en lämpligare arbetsgång vore att först fastställa vilka konsekvenserna blir på kulturmiljön inom varje LIS-område genom analyser av fördjupade kunskapsunderlag och kulturmiljöutredningar. Därefter kan lämpliga hänsynsåtgärder för att begränsa negativ påverkan på fornlämningar och kulturmiljö tas fram, förutsatt att konsekvenserna inte är så stora att de medför att området är olämpligt för exploatering.

Svar till yttrande: Länsstyrelsen rekommendation avseende arbetsgång noteras.

Övrigt
Kulturmiljö och fornlämningar
Kommunen uttrycker tydligt att kulturvärden och landskapsbild är viktiga att ta hänsyn till och att de med rätt åtgärder och restriktioner även kan förstärkas. Länsstyrelsen ser positivt på detta. Det är också positivt att gränsdragning har skett mot jordbruksmark och att LIS-områden inte planeras där. Kommunen skriver att ”dialog ska hållas med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet vid frågor om exploatering” och att ”vid eventuell planläggning ska

kulturmiljöfrågor hanteras inom planarbetet och dialog hållas med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet". Länsstyrelsen vill framhålla att det är att föredra att det är kommunen som för den dialogen med Länsstyrelsen i planarbetet för att säkerställa att området är möjligt att bebygga redan innan planläggning och förhandsbesked om bygglov ges.

Svar till yttrande: Noteras.

Social hållbarhet
I samrådsskedet lyfte Länsstyrelsen vikten av att belysa och reflektera över vilka andra grupper förutom barn (läs och skriv flickor och pojkar) som kan beröras särskilt av att ett område blir LIS-område, exempelvis vissa socioekonomiska grupper, etniska grupper, personer med funktionsvariationer eller om könstillhörighet kan ha betydelse. Enligt samrådsredogörelsen anser kommunen att det tematiska tillägget inte ska vara så detaljerat att det ska innehålla en bedömning av de sociala effekterna av en eventuell exploatering i ett område. Vidare menar kommunen att då detaljplanering sker kan särskild hänsyn tas till sociala värden och om möjligt kan bebyggelsen styras med lämpliga bestämmelser.

Länsstyrelsen har en viss förståelse för hur kommunen argumenterar för hur och när i processer vissa sociala aspekter rimligen kan vägas in. Länsstyrelsen vidhåller dock att den sociala hållbarhetsdimensionen och mer specifikt det som anförts av Länsstyrelsen vid tidigare samrådsyttrande borde beaktas och inte skjutas fram till ett "senare skede". I detaljplaneskedet kan det vara för sent att inkludera jämställdhetsfrågor i planeringsprocessen eftersom det i detta skede sällan går att göra stora ändringar i planerna, speciellt om de har gått ut på samråd. Översiktsplanering och tematiska tillägg handlar i grund och botten om att planera för mänskliga rum och sociala sfärer – i detta avseende skapa landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Hur och på vilket sätt LIS-planeringsprocessen tar höjd för att inte implicit exkludera vissa grupper är således relevant för att verka proaktivt för den sociala hållbarheten..

2.2 Kommuner

2.2.1 Luleå kommun

Luleå kommun har tagit del av förslaget till LIS i Piteå kommun. Planen redovisar ett ambitiöst arbete för att identifiera utvecklingsområden som kan bidra till landsbygdsutveckling. Vi har inga synpunkter på förslaget men skulle uppskatta en tydligare översiktsbild för bättre överblick.

2.2.2 Skellefteå kommun

Skellefteå kommun yttrar sig enligt kommunledningskontorets förslag.

Kommunledningskontoret anför att Piteå kommuns tematiska översiktsplan för LIS är väl genomarbetad, analyserad och motiverad. Trots att ett antal vattendrag och kuststräckor berör både Piteå och Skellefteå kommun finns inga föreslagna områden som delas mellan kommunerna. Därmed kommer det inte heller att innebära någon egentlig påverkan i Skellefteå vid planens genomförande. Både Piteå och Skellefteå bedöms växa och det finns därför en ömsesidig efterfrågan på bostäder samtidigt som näringslivet utvecklas i bägge kommuner.

Sedan länge sker pendling för arbete och bostad mellan kommunerna utifrån goda väg- och bussförbindelser. En efter hand ökande befolkning och Norrbotniabanan bedöms förstärka och förbättra detta. Kommunledningskontoret föreslår därför att Skellefteå kommun ställer sig positiv till Piteå kommuns avsikter och tillstyrker planförslaget.

2.3 Bolag, organisationer och föreningar

2.3.1 Naturskyddsföreningen Piteå-kretsen

Angående ärende Dnr 18SBN276 har styrelsen i Naturskyddsföreningen Piteå tidigare inkommit med synpunkter om Piteå kommuns planerade LIS-områden.

Efter genomgång av de utskickade översiktshandlingarna där de utvalda områdena beskrivits i detalj känner sig styrelsen i Naturskyddsföreningen Piteå nöjda med det arbete som gjorts och fortlöpande arbete.

2.4 Privatpersoner

2.4.1 Yttrande privatperson

Yttrandet avser ett önskat LIS-område, vilket inte godtagits under samrådet. Vi vill härmed åter begära:

I första hand att fastigheten blir ett LIS-område, vilket vi anser den vara väl lämpad som.
I andra hand anser vi att den formulering som anges som motivering av avslag i är missvisande och felaktig särskilt gällande att fastigheten är viktig för allmänhetens tillgång till strand. Strandområdet är inte lämpligt som besöksområde, och används inte alls i det syftet.

Svar till yttrande: Föreslaget område prövades gentemot de kriterier som fastställts för bedömning av LIS-områden i Piteå kommun och ansågs ej lämpligt. Denna bedömning kvarstår.

2.4.2 Yttrande privatperson

Vi vill bygga ett fritidshus i Gråträsk på familjens mark vilket har visat sig vara väldigt svårt pga. strandskydd. Gråträsk är en fantastisk (än så länge) levande landsbygd men med risk att snart försvinna pga. en åldrande befolkning och svårigheter att få bygglov då mycket av ytan som går att bebygga ligger inom strandskydd pga. flera sjöar och vattendrag. Gråträsk bör finnas med i årets LIS-plan. Intresset för fritidshus har ökat i och med coronapandemin som medfört restriktioner för resande och Gråträsk är ett perfekt område för personer boende i fyrkanten med tanke på det lämpliga avståndet men trots detta en fjällik natur som många anser som attraktivt vid stugbygge. Detta är i allra högsta grad ett landsbygdsområde som fortsatt kan hållas levande om det sker lättnader i strandskyddet..

Svar till yttrande: Möjligheten till LIS utgår från att landsbygden ska få en ökad möjlighet att utvecklas/behålla service, detta genom ökat befolkningsunderlag som kan visas ge ökad handel

i lokala butiker, ökad underlag till landsbygdsskolor etc. Kommunerna kan själva uttrycka vad som är landsbygd, men Länsstyrelsen ska få lämna sina synpunkter på förslagen och är även fortsättningsvis överprövare av eventuella strandskyddsdispenser.

I nuvarande antagandehandling finns inget LIS-område föreslaget i Gråträsk. Kommunens syn är dock att det är ett kontinuerligt arbete att se över möjliga områden.

2.4.3 Yttrande privatperson

Synpunkt med önskemål om ändrat syfte av område.

Svar till yttrande: Inom ett LIS-område kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling användas vid dispens och upphävande av strandskyddet. Kommunen ska kunna motivera beslutet i varje enskilt fall. Åtgärden ska till exempel bidra till att skapa långsiktiga arbetstillfällen eller till att det fortsatt ska kunna finnas butiker och offentlig service på landsbygden. Exempel på åtgärder som kan få dispens:

En turistanläggning där tillgång till stränder och vatten är en förutsättning, eller åtminstone en avsevärd fördel.
Livsmedelsförädling som behöver ligga vid vatten, till exempel fiskodling och fiskförädling.
Verksamheter som behöver kombineras för att täcka upp säsongen och få bättre lönsamhet.
Nya bostäder för att ge tillräckligt många boende i området så att kommersiell och offentlig service ska kunna finnas kvar.

Kommunen ska redovisa vilken inriktning området avses för. Motivet för utpekande av gällande LIS-område har varit att kommunen bedömt att området är lämpat för det syfte som angivits.

3 Övriga justeringar

Utöver inkomna yttranden har ett antal justeringar i handlingarna gjorts. Förutom grafiska ändringar har text omformulerats, tillkommit eller strukits. Eventuella konsekvenser av detta är inarbetade i övriga bilagor.

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2020-10-27

Diarienummer
401-11265-2020

Piteå kommun
Samhällsbyggnad
Sam.adminenhet@pitea.se

Förslag till tematiskt tillägg till Översiktsplan gällande LIS-områden (landsbygdsutveckling i strandnära lägen) i Piteå kommun

Bakgrund

Piteå kommun har tagit fram ett förslag till tematiskt tillägg till Översiktsplan (TÖP) gällande LIS-områden (landsbygdsutveckling i strandnära lägen). I LIS-planen pekas 26 områden ut som anses lämpliga för nya bostäder och näringsverksamhet i attraktiva lägen. Granskningen av förslaget sker i enlighet med 3 kap. 12 § plan- och bygglagen (PBL), under perioden 25 augusti 2020 – 26 oktober 2020.

Efter samrådet har tre av de föreslagna LIS-områdena utgått efter synpunkter på områdenas lämplighet från Försvarsmakten, Länsstyrelsen och berörd sameby. Dessa områden är Höträsket, Jävre Bunäset och Slintadammen.

Enligt 3 kap 16 § PBL ska Länsstyrelsen under granskningstiden avge ett granskningsyttrande över översiktsplaneförslaget eller det tematiska tillägget. Detta granskningsyttrande utgör statens samordnade syn på förslaget och ska ingå som en del i den antagna översiktsplanen. Av yttrandet ska det framgå om

1. förslaget inte tillgodoser riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs.
3. Redovisning av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsens synpunkter

Piteå kommun har tagit fram ett väl genomarbetat förslag på tematiskt tillägg till översiktsplanen, avseende landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). Sammanlagt

föreslås 26 områden som av kommunen har bedömts vara lämpliga för utveckling av landsbygden och som har bedömts vara av den omfattning att strandskyddets syften fortfarande kan tillgodoses.

Länsstyrelsens synpunkter på planförslaget i enlighet med 3 kap 16 § PBL redovisas nedan.

Föreslagna områden

LIS 01 Baggen, LIS 02 Svinöra, LIS 03 Renöhamn, LIS 04 Pultviken

Länsstyrelsen har inga synpunkter på dessa LIS-områden.

LIS 05 Långvik

I LIS-området kan det finnas höga naturvärden och ett rikt och skyddsvärt växt- och djurliv även i vattnet. Länsstyrelsen hänvisar till att det finns ytterligare fältstudier som visar på höga naturvärden i angränsande grunda havsvikar (https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=24e3c74537b04bab85109e8973d86396).

LIS 06 Trundavan

Länsstyrelsen anser att ny bebyggelse behöver regleras i detaljplan och att underlag om platsens kulturmiljövärden och karaktärsdrag bör tas fram i detaljplanearbetet.

I LIS-området kan det finnas höga naturvärden och ett rikt och skyddsvärt växt- och djurliv även i vattnet. Länsstyrelsen hänvisar till att det finns ytterligare fältstudier som visar på höga naturvärden i angränsande grunda havsvikar (https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=24e3c74537b04bab85109e8973d86396).

LIS 07 Rosviks båthamn

I vattenförekomster med betydande hydromorfologisk påverkan av båtliv och turism måste kommunen säkerställa att den planerade verksamheten i LIS-området inte försämrar vattenförekomsten. Verksamhetsutveckling måste ske väldigt restriktivt och skonsamt. Detta gäller för Rosviks båthamn och generellt andra LIS-områden där det finns förslag på utveckling av verksamheter kring båthamnar med utökad båttrafik.

Kommunen bör komplettera med information om att det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

LIS 08 Granholmsviken

I LIS-området kan det finnas höga naturvärden och ett rikt och skyddsvärt växt- och djurliv även i vattnet. Länsstyrelsen hänvisar till att det finns ytterligare fältstudier som visar på höga naturvärden i angränsande grunda havsvikar (https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=24e3c74537b04bab85109e8973d86396).

LIS 09 Håkansöfjärden

Länsstyrelsen påpekar att parametern Näringsämnen har bedömts till *otillfredsställande* och inte till måttlig.

LIS 10 Borgaruddens camping

Länsstyrelsen har inga synpunkter på LIS-området.

LIS 11 Sandön

Sandön tillhör kuststräckan Davids stenar (*WA85503851, SE652075-213500*) med god ekologisk status samt Håkansöfjärden (*WA24378904, SE652250-213430*) som har måttlig ekologisk status. Vattenförekomsten Håkansöfjärden saknas i beskrivningen av LIS-området. För Håkansöfjärden finns det risk att MKN god ekologisk status inte uppnås på grund av miljöpåverkan genom reningsverk, jordbruk och enskilda avlopp.

I LIS-området måste VA-frågor hanteras med omsorg, så att nytillkommande bebyggelse inte leder till att vattenkvaliteten försämras. Oavsett bostadsform är hållbara avloppslösningar som inte belastar vattensystemen ett krav. I första hand bör anslutning till kommunalt VA eftersträvas där det är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt. I andra hand bör enskilda gemensamma anläggningar eftersträvas och i tredje hand enskilda lösningar. Om enskilda avloppslösningar blir aktuella ska de lösningarna vara baserade på senaste teknik i syfte att minimera påverkan på ekologisk status med avseende på kvalitetsfaktorn ’Näringsämnen’.

LIS 12 Brattviken

Länsstyrelsen anser att det är bra att kommunen tar hänsyn till dagvattenproblematiken i Rävahavet för det planerade LIS-området.

LIS 13 Stortjärnen

Länsstyrelsen har inga synpunkter på LIS-området.

LIS 14 Jävre camping och turistinfo

Jävre är en relativt komplex miljö med olika typer av kulturvärden och verksamheter. Vid ändringar och exploatering anser Länsstyrelsen att ett kulturmiljöunderlag behövs som tar upp kulturmiljövärden och karaktärsdrag samt vilken hänsyn som behöver tas med anledning av detta.

Det är bra att kommunen har beskrivit att riksintresse för kommunikationer skär rakt genom området. Däremot saknas en konsekvensbedömning av vad det innebär, t ex hur utvecklingen av området kan ske utan att påverka funktionen för befintlig och framtida E4 negativt.

LIS-området berör även kustvattenförekomsten Jävrefjärden (*WA53153352, SE650750-213500*) vilket behöver framgå i beskrivningen av området.

Kommunen bör komplettera med information om att det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

LIS15 Korpträsket

Länsstyrelsen har inga synpunkter på LIS-området.

LIS 16 Svensbyliden

Svensbyliden är ett hembygdsområde med kulturmiljövärden och besöksverksamhet och är utpekat i Norrbottens kulturmiljöprogram samt i Programmet för odlingslandskapets bevarande. För framtida planering och utveckling av hembygdsområdet behövs ett underlag som analyserar värden och karaktärsdrag i både det specifika området och i relation till det större kringområdet.

LIS 17 Sjulnäs badplats, Sandön

Ett större område kring badplatsen, bland annat riksintresse Lillpitedalen, har höga kulturmiljövärden som äldre odlingsbygd med många kulturhistoriskt värdefulla gårdar och byggnader samt odlingsmark. I kommande planarbete behövs ett kulturmiljöunderlag som tar upp badets karaktärsdrag och som tar upp relationen till kringområdets kulturmiljövärden och platsens sammanhang.

Parametern ”Närområde i sjöar” ligger nära gränsen för att sänkas till ”god” status, vilket skulle innebära att kvalitetsfaktorn ”Morfologiskt tillstånd i sjöar” sänks till ”måttlig”. Det är viktigt att kommunen fortsättningsvis har en god bild över den påverkan som framtida exploateringarna kan komma att utgöra.

Kommunen bör komplettera med information om att det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

LIS 18 Vallsvik, Svensbyfjärden

Området har kulturmiljövärden och är med i Norrbottens kulturmiljöprogram avseende Infjärdenområdet. I kommande planarbete behövs ett kulturmiljöunderlag som tar upp områdets värden och karaktärsdrag och även kulturmiljövärden i ett större kringområde.

Kommunen behöver komplettera med information om att det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

Parametern ”Närområde i sjöar” ligger nära gränsen för att sänkas till ”god” status, vilket skulle innebära att kvalitetsfaktorn ”Morfologiskt tillstånd i sjöar” sänks till ”måttlig”. Det är viktigt att kommunen fortsättningsvis har en god bild över den påverkan som framtida exploateringarna kan komma att utgöra.

LIS 19 Svensbyfjärden

Angående MKN för vatten i området är parametern ”Närområde i sjöar” nära gränsen för att sänkas till ”god” status, vilket skulle innebära att kvalitetsfaktorn ”Morfologiskt tillstånd i sjöar” sänks till ”måttlig”. Det är viktigt att kommunen fortsättningsvis har en god bild över den påverkan som framtida exploateringarna kan komma att utgöra.

LIS 20 Norrskensgården, LIS 21 Södra Brännträsk, LIS 22 Tallskatan

Länsstyrelsen har inga synpunkter på LIS-områdena.

LIS 23 Fagerudden

Området har kulturmiljövärden och är med i Norrbottens kulturmiljöprogram och Programmet för odlingslandskapets bevarande samt gränsar till riksintresse kulturmiljö. I kommande planarbete behövs ett kulturmiljöunderlag som tar upp värden och karaktärsdrag. Området ska ses i sammanhang med de närmaste gårdarna men även i relation till det större kringområdets kulturmiljövärden.

Mellan LIS-området och vattnet fanns vid tiden för samrådet en strandskog. Nu har strandskogen nyligen avverkats enligt information i granskningshandlingen. Det är för Länsstyrelsen oklart om kommunen har lämnat dispens för denna åtgärd, eller om den anmälts till Skogsstyrelsen som en skogsbruksåtgärd. Om det är det senare så ska området återbeskogas vilket kan vara bra att ha i åtanke om området ska planeras för bostäder. Den nuvarande vattenutsikten kommer alltså inte att vara bestående vilket kan minska områdets attraktivitet.

Kommunen behöver komplettera med information om att det finns finkorniga ler- och siltjordar i området vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiella sura sulfatjordar.

Parametern ”Närområde i sjöar” ligger nära gränsen för att sänkas till ”god” status, vilket skulle innebära att kvalitetsfaktorn ”Morfologiskt tillstånd i sjöar” sänks till ”måttlig”. Det är viktigt att kommunen fortsättningsvis har en god bild över den påverkan som framtida exploateringarna kan komma att utgöra.

LIS 24 Storlångträsk, LIS 25 Lövudden, Brännträsk

Länsstyrelsen har inga synpunkter på LIS-områdena.

LIS 26 Porsnäsfjärden

Området vid Norrfjärdens kyrkby är viktigt och delvis känsligt vad gäller kulturmiljövärdena. Beroende på typ av åtgärder och omfattning i ett utvecklingsarbete behövs troligen en detaljplan. I detaljplanearbetet behövs ett kulturmiljöunderlag där kulturmiljövärden och karaktärsdrag identifieras och en analys av områdets tålighet tas fram.

Övergripande synpunkter

Riksintressen

Länsstyrelsen anser att kommunen har beskrivit och tagit hänsyn till berörda riksintressen. Det finns dock vissa kvarstående synpunkter gällande riksintresse kulturmiljö, se synpunkter för respektive område.

Miljökvalitetsnormer MKN

För att kunna bedöma om verksamhetsutveckling eller bebyggelse i LIS-områden kan ha negativa miljökonsekvenser för berörda vatten är det särskilt viktigt att kommunen redovisar MKN samt ekologisk status, eventuella påverkanskällor och miljörisken för samtliga berörda vattenförekomster i LIS-områdena. För LIS-område 01, 04, 05 och 06 saknas denna information helt vilket är en brist.

För vattenförekomster som saknar bedömning för ekologisk eller kemisk status på övergripande eller kvalitetsfaktornivå kan inte ’god’ status automatiskt antas. För att möjliggöra bedömningar om hur LIS-områdena kommer att påverka ekologisk eller kemisk status krävs att en utredning av vattenförekomsten genomförs i syfte att samla underlag för en bedömning av ekologisk och/eller kemisk status. Exempel på det är LIS 02 och LIS 03.

För flera LIS- områden i Svensbyfjärden är det viktigt att kommunen även fortsättningsvis har en samlad bild över den påverkan som de föreslagna exploateringarna kan komma att utgöra. Här ligger parametern ”Närområde i sjöar” nära gränsen för att sänkas till ”god” status, vilket skulle innebära att kvalitetsfaktorn ”Morfologiskt tillstånd i sjöar” sänks till ”måttlig”.

Sura sulfatjordar

Planförslaget omfattar flera områden med finkorniga ler- och siltjordar, vilka kan innehålla sulfidmineral s.k. sulfidjordar eller potentiell sura sulfatjordar (LIS 07, LIS 14, LIS 17, LIS 18, LIS 23). Det är viktigt att ta hänsyn till detta eftersom hantering av jordmassor eller markdräneringar i dessa områden kan medföra en ökad belastning på vattenmiljöerna. Det finns många områden med sulfidjord/sur sulfatjord som läcker försurande ämnen och metaller i Norrbottens kustland eftersom den jordtypen är vanligt förekommande. Även om det i enskilda fall rör sig om små volymer eller arealer så kan utsläppseffekten minskas genom att deponera massor syrefritt eller undvika dränering av sådana riskområden. Se komplettering under respektive område.

Kulturmiljö och fornlämningar

De flesta områden där Länsstyrelsen har synpunkter på hanteringen av kulturmiljöfrågor har koppling till Svensbyfjärden. Där finns stora kulturhistoriska värden i odlingslandskapet, äldre bebyggelse och landskapsbild att ta hänsyn till. Se synpunkter under respektive LIS-område.

Mellankommunal samverkan

Länsstyrelsen har inga synpunkter på mellankommunal samverkan.

Hälsa och säkerhet

Enligt PBL 2 kap 3§ 3 p. ska bebyggelse lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bl. a risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsen anser att kommunen har tagit hänsyn till detta i LIS-planen.

Miljökonsekvensbeskrivning MKB

4.7.1 Riksintresse kulturmiljövård och landskapsbild

Kommunen visar förståelse för att hänsyn krävs i områden med riksintresse kulturmiljövård och andra områden med forn- och kulturlämningar. Man skriver också att inriktningen och exploateringsgraden kan samspela och utveckla eller tillgängliggöra dessa kulturvärden, som i vissa fall kan förstärkas.

Länsstyrelsen vill påpeka att bedömningen måste göras utifrån den samlade bilden av kända forn- och övriga kulturhistoriska lämningar och i förhållande till värdefulla kulturmiljöer inom respektive område och dess kringområde. Bedömningen kan göras först när det finns fullständiga kulturmiljöunderlag och att eventuella beslut fattas enligt Kulturmiljölagen.

4.7.2 En god bebyggd miljö

Planförslaget kan komma att innebära att kulturvärden (objekt, byggnader eller miljöer) sätts i ett sammanhang, att landsbygden fortsätter att befolkas och leva och att kulturmiljövärden också kan tillgängliggöras i högre utsträckning.

Länsstyrelsen anser att formuleringen är otydlig eftersom kulturvärden *alltid* ska sättas i ett kulturhistoriskt sammanhang. Enligt kulturmiljölagen (kap 1) och miljöbalken ska kulturmiljöns allmänna intressen beaktas. Det innefattar inte endast riksintresseområdena.

5. Samlad bedömning

Kommunen bedömer sammantaget att miljökonsekvenserna inte blir stora för kulturmiljön, samtidigt som man skriver att allteftersom föreslagna LIS-områden blir aktuella för exploatering kommer de negativa konsekvenserna begränsas genom fördjupade utredningar och beaktande av hänsyn vid genomförandet.

Länsstyrelsen anser att en lämpligare arbetsgång vore att först fastställa vilka konsekvenserna blir på kulturmiljön inom varje LIS-område genom analyser av fördjupade kunskapsunderlag och kulturmiljöutredningar. Därefter kan lämpliga hänsynsåtgärder för att begränsa negativ påverkan på fornlämningar och kulturmiljö tas fram, förutsatt att konsekvenserna inte är så stora att de medför att området är olämpligt för exploatering.

Övrigt

Kulturmiljö och fornlämningar

Kommunen uttrycker tydligt att kulturvärden och landskapsbild är viktiga att ta hänsyn till och att de med rätt åtgärder och restriktioner även kan förstärkas. Länsstyrelsen ser positivt på detta. Det är också positivt att gränsdragning har skett mot jordbruksmark och att LIS-områden inte planeras där.

Kommunen skriver att ”*dialog ska hållas med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet vid frågor om exploatering*” och att ”*vid eventuell planläggning ska kulturmiljöfrågor hanteras inom planarbetet och dialog hållas med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet*”. Länsstyrelsen vill framhålla att det är att föredra att det är kommunen som för den dialogen med Länsstyrelsen i planarbetet för att säkerställa att området är möjligt att bebygga redan *innan* planläggning och förhandsbesked om bygglov ges.

Social hållbarhet

I samrådsskedet lyfte Länsstyrelsen vikten av att belysa och reflektera över vilka andra grupper förutom barn (läs och skriv flickor och pojkar) som kan beröras särskilt av att ett område blir LIS-område, exempelvis vissa socioekonomiska grupper, etniska grupper, personer med funktionsvariationer eller om könstillhörighet kan ha betydelse. Enligt samrådsredogörelsen anser kommunen att det tematiska tillägget inte ska vara så detaljerat att det ska innehålla en bedömning av de sociala effekterna av en eventuell exploatering i ett område. Vidare menar kommunen att då detaljplanering sker kan särskild hänsyn tas till sociala värden och om möjligt kan bebyggelsen styras med lämpliga bestämmelser.

Länsstyrelsen har en viss förståelse för hur kommunen argumenterar för hur och när i processer vissa sociala aspekter rimligen kan vägas in. Länsstyrelsen vidhåller dock att den sociala hållbarhetsdimensionen och mer specifikt det som anförts av Länsstyrelsen vid tidigare samrådsyttrande borde beaktas och inte skjutas fram till ett ”senare skede”. I detaljplaneskedet kan det vara för sent att inkludera jämställdhetsfrågor i planeringsprocessen eftersom det i detta skede sällan går att göra stora ändringar i planerna, speciellt om de har gått ut på samråd. Översiktsplanering och tematiska tillägg handlar i grund och botten om att planera för mänskliga rum och sociala sfärer – i detta avseende skapa landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Hur och på vilket sätt LIS-planeringsprocessen tar höjd för att inte implicit exkludera vissa grupper är således relevant för att verka proaktivt för den sociala hållbarheten.

De som medverkat i beslutet

Samråd

Externt samråd hölls i samrådsskedet med Försvarsmakten, Trafikverket, SGI, SGU, Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap (MSB), Energimyndigheten,

Lantmäteriet, SMHI, Sjöfartsverket, Sametinget, Skogsstyrelsen, Post- och telestyrelsen och Svenska Kraftnät. I granskningen hölls samråd endast med Försvarsmakten och Trafikverket som hade synpunkter att bevaka från samrådet. Internt samråd har hållits med Länsstyrelsens enheter för naturmiljö, miljöskydd, miljöanalys, samhällsskydd, naturresurs- och rennäring, social hållbarhet. I enheten Samhällsplanering och kulturmiljö har infrastrukturhandläggare, strandskyddshandläggare och kulturmiljöfunktionen deltagit.

Yttrandet har beslutats av landshövding Björn O. Nilsson med planhandläggare Linnea Örtenvik som föredragande. I ärendets beredning har även enhetschef Willy Sundling deltagit. Jens Haapalahti och Joakim Lundbäck har deltagit i handläggningen.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax -Förlängning §22 24KS784

...

Piteå kommun

Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax	Plan	2025-02-10 § xx	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Samhällsbyggnad	2	19SBN689 21KS61	2030-12-31
Dokumentinformation	Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Hortlax		
Dokumentet gäller för	Alla anställda och förtroendevalda inom Piteå kommun		

Läsanvisning

FÖP Landsbygdscentra är fördjupningar av översiktsplanen ÖP 2030 ’Vårt framtida Piteå’ antagen av KF 2016.
Handlingen ’FÖP Landsbygdscentra’ består av fem olika delar – en för varje landsbygdscentra. De innehåller beskrivningar av och förslag för teman och intressen som identifierats vara viktiga för utvecklingen av landsbygden och landsbygdscentra. Planeringsunderlag och förslag redovisas parallellt i samma dokument.
Riktlinjer och förslag som är gemensamma för alla landsbygdscentra redovisas i ett kapitel lika för samtliga. Förutsättningar och riktlinjer och förslag som är ortsspecifika redovisas på temakartor och i text för respektive ort. Texterna är också förklaringstexter till mark- och vattenanvändningskartan.

Mark- och vattenanvändningskartan (bifogad) utgör den fördjupade översiktsplanens geografiska avgränsning. Kartan redovisar förslag för olika teman och intressen och avväganden gjorda dem emellan. Förslagen utgör rekommendationer för användningen av mark och vatten. De ger underlag för att rikta och samordna kommunens egna resurser och också motivera tillskott av resurser, exempelvis i form av EU-bidrag.
FÖP Landsbygdscentra omsätter i andra utredningar och strategier vunna kunskaper om markanvändning och levererar underlag för fortsatt fysisk planering och utvecklingsprojekt.

Kapitlet ’Hänsyn’ redogör för Riksintressen och andra nationella intressen som markanvändningen påverkas av, och påverkar.

Bilagan ’Konsekvenser’ redogör för förslagets konsekvenser ur hållbarhets- och miljösynpunkt samt för konsekvenser för Riksintressen och andra nationella intressen.
Bilagan ’Särskilt utlåtande’ är en sammanvägning av inkomna yttranden och visar hur de påverkat förslaget. Länsstyrelsens yttrande redovisas i sin helhet.

Tidsperspektivet för genomförande är detsamma som för ÖP2030 där inget annat sägs. Aktualisering ska göras varje mandatperiod.

Detta dokument utgör förslag till FÖP Landsbygdscentra Hortlax.

Allt material finns på www.pitea.se/fordjupadoversiktsplan
Via kommunens hemsida finns också mark- och vattenanvändningskartan tillgänglig i en digital kartfunktion.

- *Resultatet av tidiga dialoger och samråd finns sammanställda ortsvis i separat dokument, se Piteå kommuns hemsida www.pitea.se/fordjupadoversiktsplan*
- *Resultat från dialog i skolorna och med nyanlända redovisas under rubrik ’Social Hållbarhet’ för respektive ort*
- *Förslag till markanvändning och utpekade områden är endast till viss del avstämda med mark-/fastighetsägare. Samråd med berörda mark-/ fastighetsägare kommer att utvisa i vilken grad förslag kan genomföras.*
- *Definitionen av landsbygd är ett område från vilket man på mindre än 40 minuters resväg med bil kan nå tätort med mer än 3000 invånare, definition Piteå kommun. Definition Tillväxtverket, 45 minuter.*
- *Befolkningsmängd som underlag för service i mindre orter, se definition Glesbygds-/ Tillväxtverket. I FÖP Landsbygdscentra tillämpas reviderade befolkningstal i överensstämmelse med orternas storlek i Piteå kommun.*

Inledning

FÖP Landsbygdscentra fördjupar översiktsplaneringen

En modern landsbygd och en levande stad där utveckling bygger på ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet är övergripande mål för kommunens översiktsplan, ’ÖP 2030 Vårt framtida Piteå’.
I översiktsplanen föreslås fördjupade översiktsplaner, FÖP, för fem landsbygdscentra som en strategi för att nå uppsatta mål. Orterna är Rosvik, Norrfjärden, Roknäs /Sjulnäs, Hortlax och Jävre. Syftet är att översiktsplanens strategier ska omsättas till tydliga och konkreta förslag som stärker orternas möjlighet att bidra till ett bättre Piteå i sin helhet.
Ökad befolkning och utveckling av attraktiva livsmiljöer är mål som utgör en röd tråd i kommunens översiktliga planering och som formulerats även på länsnivå (Regional utvecklingsstrategi)
I översiktsplanens befolkningsmål om 46 000 invånare år 2030 ingår landsbygden och dess centra.

Uppdrag och förväntat resultat

Satsning på Landsbygdscentra är en del av kommunens arbete för hållbar utveckling i hela kommunen. Med målet att öka befolkningen och kunna erbjuda service för medborgarna ska olika förutsättningar tas tillvara.
Riktlinjer och förslag ska teckna en helhetsbild över respektive ort och ange långsiktiga riktningar för utveckling av landsbygden och dess centra.
Riktlinjer och förslag ska kunna förverkligas över tid. Identiteten och det positiva ska stärkas.
Förslag ska bidra till ökad attraktivitet för boende på respektive ort och på den omgivande landsbygden.
Särskilt fokus är inriktat på barn och unga och på frågor om jämställdhet och integration.

Dialog som arbetssätt

Dialog med medborgarna på hemmaplan och att ta del av önskemål, kritik och förslag är arbetssätt för de fördjupade översiktsplanerna FÖP Landsbygdscentra. Välbesökta tidiga dialoger och samrådsmöten har hållits i samtliga orter. Förslag och riktlinjer som arbetats fram är i hög grad baserade på det som framkommit under olika dialoger.
Riktade dialoger har genomförts med skolelever och utrikesfödda.
Förvaltningar inom kommunen har bidragit med faktaunderlag för sina respektive verksamheter.

Människors delaktighet tillsammans med kommunens politiker och tjänstemän är även förutsättning för ett gott genomförande. Att hitta former för genomförande i samarbete med olika aktörer såväl internt i kommunen som tillsammans med medborgare och företrädare i varje ort är huvudfråga för fortsatt dialog.

Prioriteringar och genomförande

Förslagen för respektive landsbygdscentra tecknar en helhetsbild av varje ort, av utvecklingsbehov och möjligheter. Förslagen är många och varierande vad gäller storlek och ambitioner. Det blir nödvändigt att prioritera. Ansvar för prioriteringar och genomförande görs tydliga.

Genomförande av de flesta förslagen ingår i olika förvaltningars fortlöpande arbete och arbetas in i ordinarie verksamhetsplan. Andra behöver beslutas om i särskild ordning och ges särskilda medel för att kunna genomföras.
Att tydligt redovisa och förankra vilka prioriteringar som görs ska visas i en långsiktig genomförandeplan som kontinuerligt följs upp. Genomförandet ska knyta an till kommunens mål och budgetprocesser där politikens ansvar och förvaltningarnas uppdrag för frågor som berör utveckling av Landsbygdscentra ingår.

Genomförande av förslag kommer att kräva samarbete och samsyn mellan olika aktörer inom orten. Byautvecklings- och områdesgrupper av olika slag blir viktiga medspelare. Som metod för genomförande i dialog med medborgarna bildas lokal områdesgrupp i varje Landsbygdscentra med företrädare av olika intressenter. Kommunen ska arbeta för att utveckla, prioritera bland och genomföra förslag. Dialoger och avstämning tillsammans med medborgarna som arbetssätt fortsätter.

Mål och inriktning

Hälften av kommunens invånare lever på landsbygden i Piteå kommun och att vidmakthålla och utveckla levande orter är angeläget. Befolkningsmängden i landsbygdscentra och i byarna runt om ger idag underlag för god service. Därför bedöms långsiktiga möjligheter finnas att här hålla en god både samhällelig och kommersiell service. Utvecklade landsbygdscentra ger ett bra nät av service som förutsättning för attraktiva byar att bo i för stora delar av kommunen.

Positiv utveckling i de minde tätorterna är viktigt för kommunens långsiktiga hållbarhet. Arbetet med fördjupade översiktsplaner syftar till att vidmakthålla och skapa varaktiga förutsättningar för att boende och arbete på landsbygden ska vara ett möjligt och attraktivt alternativ.
Ingångsvärden för arbetet är att skapa förutsättningar för att:

- öka befolkning på landsbygden som del av målsättning att år 2020 ha 43 000 och år 2030 ha 46 000 invånare.
- människor i olika livssituationer attraheras av varierad tillgång av bostäder, både flerfamiljshus och enfamiljshus
- samhällelig service, omsorg, skola och vård finns vilket ger attraktionskraft och trygghet
- goda kommunikationer gör arbete och delaktighet i samhället möjligt inom ett område större än ortens

De fördjupade översiktsplanerna bygger på historia, nutid och framtid. De ska vara vägledande för användningen av mark och vatten och stödja utvecklingen av orterna. Målen innebär bebyggelseutveckling och att kommunens satsningar riktas mot att uppnå stärkt underlag för service. Väl omhändertagna miljöer gynnar social samvaro och människor i olika åldrar och livssituationer.

Landsbygdscentra – gemensamma riktlinjer och förslag

Här nedan redovisas förslag och riktlinjer som är gemensamma för alla landsbygdscentra. Vad förslagen innebär och vad som rekommenderas ske på en plats mera i detalj redovisas på temakartor och i text för varje ort. Sammanvägningen av olika förslag redovisas ortsvis på mark- och vattenanvändningskartan.

Människor i fokus i all planering

Social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet – samarbete utvecklar landsbygden
Vid markanvändning, markanvisningar, planering för bebyggelse och detaljplaner, exploateringar etc. ska hållbar utveckling ingå som en del i arbetet. Detta innebär att framtagna metoder och verktyg används för att säkerställa social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet i samhällsplaneringsprocessen.
De inriktningar som ska beaktas är:
mångfald, hälsa, delaktighet, trygghet, klimat och energi, miljö, konsumtion, ekonomisk långsiktighet, demografi, utbildning och sysselsättning samt utveckling och tillväxt[1].

I FÖP Landsbygdscentra inarbetas och redovisas förslag för hållbarhet direkt i de olika temaområdena i planhandlingen.

Naturen, den gröna miljön och fritiden är viktiga

Natur och vatten, Grönstruktur, Kultur och fritid
Varje landsbygdscentras unika förutsättningar i fråga om nära natur ska tas tillvara och utvecklas. Områden med natur och vatten som identifierats ha stor betydelse för orten utvecklas i gemensamma projekt. Särskilt värdefulla natur- och vattenområden värnas.
Vattnens ekologiska funktioner ska vara goda och ska förbättras där vattenkvalitetsnormer inte nås.
Naturområden inom bebyggelsen, parkmark och friluftsområden och anläggningar är tillgångar som ska bevaras och användas. Utemiljöerna är viktiga mötesplatser för människor med olika ålder och bakgrund. Tillgängligheten behöver bli bättre. Attraktiva gångstråk som binder ihop olika områden och bjuder på rekreation och upplevelser ska finnas.
Träd planteras för att långsiktigt skapa bra utemiljöer när centrum och gator runt om rustas och byggs om. Belysning som ökar användbarhet och trygghet ska ingå längs viktiga stråk och platser. Gröna värden ska tas hänsyn till vid förtätning och nybyggnation.

Barnens miljöer ses över samlat. Lekplatser ska finnas som passar barn i olika åldrar.
Skolskogarna säkras och utvecklas.
Aktivitetscenter med näridrottsplats föreslås vid skolorna. De utformas för att passa även vuxna och äldre.
Aktivt arbete görs för att kunna samnyttja och utveckla kommunala lokaler som mötesplatser.

[1] *Piteå kommuns verksamhetsplan – Plan för hållbarhet.*

Skola, service och arbete nära

Skola, Vård och omsorg, Arbete och näringsliv

Förskolan och skolan är viktiga för orternas attraktivitet som lärmiljöer och som mötesplatser. Skolornas områden tillgodoses vad gäller utbyggnadsmöjligheter. Skolan utvecklas som mötesplats både utomhus och inomhus. Trafikmiljön vid skolorna och gång- och cykelvägar mellan skolan och målpunkter i byarna ska bli bättre.

Boende som passar äldre tillskapas. Marklägenheter att hyra kan byggas i centrala lägen. Sammanbindande bra och säkra promenader byggs till gagn för såväl unga som gamla.

Attraktiv dagligvaruhandel är viktig. Centrummiljöerna utvecklas som mötesplatser och för företagande och service. Här finns goda förutsättningar för olika sorters verksamheter. Utveckling av centrum behandlas i en områdesgrupp för varje ort med företrädare för fastighetsägare, föreningar, Piteå kommun med fler.

Befintliga verksamhetsområden populariseras och säljande handlingar tas fram.
Potentialen för besöksnäringen utvecklas och underlättas av kommunen.

Bra kollektivtrafik och gång- och cykelvägar förbättrar möjligheterna att nå arbetsställen om man saknar bil.
Jämställt arbetsliv och integration inom företag på landsbygden är viktiga framgångsfaktorer att arbeta för. Studie över hur jämställd arbetsmarknaden är görs liksom över former för integration inom företag på landsbygden utförs.

Omsorgsfullt byggande

Kulturmiljö, Boende byggande, Gestaltning

Värden som finns i kulturmiljöerna ska tas tillvara. Ny bebyggelse ska vara värdeskapande kompletteringar.
Det kommunala kulturmiljöprogrammet Husera utvecklas för landsbygden. Inventeringar behöver kompletteras. Kulturmiljöprogram för respektive landsbygdscentra med omland arbetas fram kring frågan: Hur kan värdefulla kulturmiljöer och byggnader bevaras, skyddas och användas? Byggnader som behöver skydd utöver de allmänna skyddsbestämmelserna i Plan- och bygglagen ska listas och ges skydd genom relevanta skyddsbestämmelser i detaljplan.
Fornlämningar markeras på mark- och vattenanvändningskarta. Det är förbjudet att förändra, ta bort, skada eller täcka över en fornlämning, ingrepp i en fornlämning kräver tillstånd från länsstyrelsen.
Byggandet ska inriktas på att möjliggöra ett gott liv för alla generationer där äldre kan bo kvar och unga människor flytta in.
Nybyggnation av flerbostadshus är prioriterat förslag i samtliga Landsbygdscentra. Lediga lucktomter och redan detaljplanelagda områden är resurser att nyttja.

- Lägenheter av varierande storlek för både unga och gamla behöver byggas nära centrum och service. Anpassade lägenheter för äldre ska ingå som del i byggandet av lägenheter.

- Variation av upplåtelseformer eftersträvas för att erbjuda alternativ för boende och främjande av social inkludering.
- Tillgänglighetsåtgärder i flerbostadshusbeståndet utförs utifrån inventering av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.
- God gestaltning, tydlighet, trygghet och tillgänglighet för alla eftersträvas.
- Detaljplaner utformas för att medge olika tomtstorlekar.
- Genomförandebeskrivning som utreder förutsättningar som naturvärden, sociala värden/rekreationsvärden, markens beskaffenhet, VA-frågor etc. tas fram före det att detaljplan påbörjas. Skolans och barns behov beaktas inför beslut om exploatering av områden/miljöer.
- Befintliga byggbara tomter populariseras i tomtkatalog för ökad överskådlighet och föreslås omfatta såväl privata som kommunala tomter. Gemensam information samlad ortsvis för kommunala och privata fastighetsägare skapas.

Byakaraktären utvecklas inne i orterna genom förtätning med bostäder. Varierad bebyggelse eftersträvas vad gäller skala, material och färg allt efter respektive orts karaktär.
Centrum i varje ort har en nyckelfunktion som kan tydliggöras genom att väl ta hand om befintliga byggnader, utemiljö och verksamheter och genom ny bebyggelse och verksamhetsutveckling. Områdesgrupp där fastighetsägare och verksamheter deltar är viktig för utveckling av centrummiljöerna.
Utanför orternas centrala delar stärks möjligheterna att bo på landsbygdsvis. Större tomter kan avstyckas. Ny bebyggelse kan i första hand tillkomma i anslutning till befintliga bebyggelsegrupper och i eller i anslutning till verksamhetsområde för vatten och avlopp.
Ny bebyggelse anpassas till befintliga byggnaders karaktär och till omgivande kulturlandskap vad gäller volym, proportioner, materialval och placering. Odlingslandskapets värden som natur- och kulturmiljö ska respekteras.

Hänsyn - resurser att bevara och utveckla

LIS – Landsbygdsutveckling i strandnära lägen
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS, innebär att kommunen har större möjligheter att ge dispens från det generella strandskyddet för bygge av hus eller anläggningar som gynnar utvecklingen av landsbygden om så kallat LIS-områden pekas ut. Förutsättningen för LIS-områden är att åtgärderna ger långsiktiga och positiva effekter på sysselsättning och/eller bidrar till att bevara bra service på landsbygden. Det långsiktiga skyddet av strändernas natur- och friluftsvärden får samtidigt inte äventyras. Allmänheten ska ha tillgång till stränderna och livsvillkor för djur- och växtlivet ska bestå. LIS kan användas som en generell åtgärd och som en strategisk funktion för att stärka glesbygd och landsbygd i kommunen. LIS i Piteå ska utgöra ett tematiskt tillägg till ÖP2030.

Enligt de nationella regelverken för LIS ska kommunen vara restriktiv när områden pekas ut för landsbygdsutveckling i strandnära lägen vid kusten. I närheten av Landsbygdscentra i Piteå finns dock områden där strandnära bebyggelse (luckbebyggelse) är möjlig och strandnära lägen där gemensamma anläggningar behöver utvecklas. Strandnära attraktiva områden utpekade som viktiga för byarnas utveckling föreslås utgöra LIS-områden.

Jordbruksmark
Bevarande av jordbruksmark är ett nationellt intresse. Bebyggelse på jordbruksmark ska undvikas. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Samtliga utpekade Landsbygdscentra i Piteå är i grunden gamla jordbruksbyar med medeltida ursprung. Gamla boställen ligger på moränkullar och vägsträckningar följer höjdlägen i terrängen. Över tid har bebyggelsen vuxit ut även över tidigare betes- och ängsmarker. Under det sena 1900-talet byggdes bostadsområden och tillhörande infrastruktur även på åkermark. Bebyggelse på sanka markområden har ställvis inneburit problem. Utredningsområden för ny samlad bebyggelse finns utpekade på jordbruksmark i översiktsplanen ÖP2030.

Förhållandet till jordbruksmarken i Landsbygdscentra föreslås vara
- I ÖP2030 utpekade områden för samlad ny bebyggelse på jordbruksmark utgår. Nya bebyggelseområden undviks på jordbruksmark.
- Alternativ till ianspråktagande av jordbruksmark ska alltid eftersökas. Vid intressekonflikter ska jordbruksmarken ges företräde.
- Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråkstagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas.
- LRF ska alltid höras som remissinstans i frågor som berör jordbruksmark.

Kunskap om jordbruksmarken i kommunen behöver förbättras. Kunskapsunderlag tas fram inför aktualisering av ÖP 2030. Förhållningssätt till jordbruksmarken, sedd som resurs ur ett hushållningsperspektiv, ska då förtydligas i strategier och riktlinjer.

Rennäring
Markanvändning Rennäring fortgår. Dialog krävs med samebyarna inför förändringar som kan påverka renskötseln.

Säkra kommunikationer för trafikanterna

Trafik och kommunikationer
För identifierade angelägna vägsträckor och platser arbetas trafiksäkerhetshöjande åtgärder fram i samarbete med Trafikverket. Åtgärder ska säkra oskyddade trafikanter och främja bra trafikflöden. Jämställdhetsperspektivet i dessa processer ska belysas.

Förutsättning för pendling förbättras genom att pendlarparkeringar byggs, laddstolpe för el ska finnas. Bra parkering för cyklar ingår.
En knutpunkt, som inkluderar buss, utvecklas vidare i respektive centrum.

Kommunen ska arbeta för trafiksäkra, trygga och gena förbindelser mellan byarna. Gång- och cykelförbindelser ska utvecklas från länsgränsen i söder till kommungränsen i norr. Vägar som även tillåter fordon av mopedklass samt traktor är en viktig aspekt, där cykelleder i blandtrafik är ett alternativ.
Inom orterna prioriteras barns säkra skolvägar.

Belysning och trädplantering ska ingå som del i trafikprojekten. Ny bostadsbebyggelse och gång- och cykelvägar förses med belysning.

Teknisk infrastruktur

Vatten och avlopp
Verksamhetsområde för vatten- och spillvatten utökas i enlighet med Piteå kommuns utbyggnadsplan.
Exploatering som kan påverka vattenmiljöerna behöver föregås av utredning för att säkerställa att miljökvalitetsnormer för vatten nås.

Bostadsbyggande ska föregås av utredning om val av vatten- och avloppslösning ur såväl miljö- som ekonomisk synpunkt.
Fortsatt inventering av enskilda avlopp görs i områden med övergödningsproblem, dock inte i områden där förslag till utökat verksamhetsområde för vatten och spillvatten finns.
Dagvattenhantering för ett specifikt område bestäms i samband med detaljplanering.

Avfall
Utformning, inklusive belysning, samt tillgänglighet och placering utreds för återvinningstation som del av centrumutveckling.

IT
Arbete pågår i enlighet med Piteå kommuns Bredbandsstrategi.

Klimat och energi

Klimatförändringarna handlar för Piteå kommuns del framför allt om att det blir varmare och blötare. Under perioden 2021-2050 beräknas årsmedeltemperaturen att vara 2,5–3,5 grader högre än under referensperioden 1961-1990. Årsmedelnederbörden under ett år kan komma att vara runt 10 % större än under referensperioden, med den största ökningen under vintern. Växtsäsongen kommer att vara cirka en månad längre och det blir 15-25 dagar färre med snö.
Arbetet med att begränsa klimatförändringarnas effekter sker generellt sett från två håll, dels genom att minska utsläppen av växthusgaser dels genom att anpassa samhället till ett förändrat klimat.
Piteå kommun upprättar en plan för klimatanpassning och kommunövergripande åtgärdsplan.

- Plan för klimatanpassning färdigställs.
- Detaljplanering ska alltid föregås av genomförandebeskrivning där konsekvenser av förändrat klimat bedöms.

Utgångspunkter Hortlax som ort

Hortlax idag

Hortlax är en av kommunens större orter med en tät, stundtals stadsmässig bebyggelsestruktur. I Hortlax bor 2018 personer, 1022 män och 996 kvinnor (2018, se bilaga statistik). Åldersgrupperna i förvärvsarbetande ålder är de största. Förvärvsfrekvensen är hög, 91% av männen och 83% av kvinnorna i yrkesverksam ålder förvärvsarbetar, de flesta utanför Hortlax. Hortlax har en förhållandevis stor inpendling (260 personer).

Mellan gamla gårdar har en tätort med modernare bebyggelse i regelbundna kvarter vuxit fram. 1915 bildades Hortlax församling vilket förändrade byns utveckling. I anslutning till kyrkan och längs Hortlaxvägen har ett centrum med affärer vuxit fram. Under 1900-talets andra hälft förtätades den ursprungliga glesa byastrukturen med villabebyggelse, främst mellan Sörbyn, Nördbyn och Norrby, en del av Görjänget.

I Hortlax finns kommersiell och samhällelig service – dagligvaruhandel, vårdcentral, äldreboende/vård-, trygghets-, seniorboende, kyrka, begravningsplats, blomsteraffär, barnomsorg, skola F-9, bibliotek, sporthall, simhall, idrottsplats med fotbollsplan, motionsspår, samlingslokaler, restaurang. Utspritt finns fastigheter med företagsverksamhet. Verksamhetsområde finns i Maran intill E4. Många samhällsfunktioner delas med Bergsviken.

Social hållbarhet i Hortlax

Bakgrund
Hållbar utveckling 'ÖP 2030 Vårt framtida Piteå'
Översiktsplanens utgångspunkt är att planera för hållbar utveckling och en befolkningstillväxt i hela kommunen. Planeringen av mark- och vattenanvändning samt ortens utveckling ska präglas av en helhetssyn. En hållbar samhällsutveckling innebär att våra gemensamma resurser förvaltas på ett sätt som är långsiktigt, effektivt och stabilt för kommande generationer. Målsättningen är att samhällsbyggnad i Piteå ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet[2].

I FÖP Landsbygdscentra har **social hållbarhet** ett förstärkt fokus och metoden för arbetet med detta beskrivs nedan.
Utifrån politiska beslut har extra fokus lagts på **barn och unga, jämställdhet och integration**.

Metod för social hållbarhet
Varje tema i samrådshandlingen har genomlysts ur ett socialt hållbarhetsperspektiv och då särskilt utifrån fokusområdena.
För att få kunskap och insikt i dessa områden har följande metoder och verktyg använts.

- Dialog med barn och unga inom respektive landsbygdscentra har genomförts. Medverkande var barn i årskurs två och fem och/
- eller sex samt med elevrådsrepresentanter för högstadiet. Resultaten av dialogen sammanfattas i texten nedan.

[2] *Piteå kommuns verksamhetsplan - Plan för hållbarhet.*

- Bakgrundsmaterial för varje landsbygdscentrum beskrivs så långt det är möjligt utifrån könsuppdelad statistik.
- Tillgänglighetsrapport avseende beståndet av flerbostadshus för personer med funktionsnedsättning.
- Genomförda trygghetsundersökningar.
- Prognoser för antal äldre i olika stadsdelar och byar.
- Dialog med personal från flyktingmottagningen samt med nyanlända.
- Allmänna dialogmöten och samråd inom FÖP-arbetet med social hållbarhet i fokus.

Barn och unga
Hållbarhet
Samtliga förskolor och skolor är diplomerade för hållbar utveckling.

Genomförda undersökningar
Elevhälsosamtalen 2016 visar att flickor och pojkar i Hortlax skolor (årskurserna fyra och sju) rapporterar att det mår bra eller mycket bra i lika eller större utsträckning (mellan 90 till 100 %, beroende på kön och årskurs) än i Piteå i genomsnitt. Andelen pojkar i årskurs fyra i Hortlax är dock ett undantag. Av dessa rapporterar 83 % att de mår bra jämfört med genomsnittet i Piteå där 94 % rapporterar att de mår bra i denna grupp.

Andelarna som är fysiskt aktiva på sin fritid minst tre gånger i veckan är 50 % av flickorna 60 % av pojkarna i årskurs fyra i Hortlax. Dessa andelar är mindre än flickor och pojkar i Piteå i genomsnitt, 65 respektive 77 %. Tvärtom är förhållandet ibland flickor och pojkar i årskurs sju, där är andelarna som är fysiskt aktiva större i Hortlax, 87 respektive 68 %, än i Piteå i genomsnitt, 60 respektive 54 %.

I undersökningen Personligt 2016 framkommer att de flesta flickor och pojkar i årskurs sju och nio tillbringar sin fritid hemma, mellan 60 till 70 %. Detta gäller både för Hortlaxelever och elever i övriga kommunen. Näst vanligast är det att tillbringa sin fritid hemma hos en kompis/vän (vanligare bland flickor än bland pojkar). Därefter är det på fritidsanläggningar Hortlaxeleverna vistas och i minst utsträckning på byn/stan.

I Hortlax är både fler flickor och pojkar i årskurs sju och nio med i någon förening (mellan 76 till 79 %) än bland övriga flickor och pojkar i kommunen (mellan 67 till 71 %).

Dialoger - Barn och ungas egna perspektiv
Barnen trivs bra för att det är nära till kompisar, stora ytor att röra sig på, närhet till natur och skog och det är lugnt. Barnen önskar dock att det skräpades ned mindre (bland annat mindre häst- och hundbajs), att de bodde närmare skolan och bättre trafiksäkerhet såsom jämn markbeläggning, tryggare passager, bättre belysning, lägre hastigheter och fler gång- och cykelvägar. Det skulle vilja att det fanns fler soptunnor, hundlatriner och bättre lekparker. Ungdomarna tycker att det finns för lite att göra, det finns mest att göra för småbarnsgrupper och vuxna. De önskar ett ställe att hänga på, till exempel en ungdomsgård. Platser som de unga tidigare använt har försvunnit på grund av husbyggen. Viktiga platser är skogarna, stigarna, Igeltjärnsberget och Ursberget. Utomhus upplever de unga att utrustning förfaller, såsom bänkar och lekplatser.

Barnen leker och hänger vid lekplatser, på skolgården, sporthallen, Brönaparken, hemma hos varandra, Heden och bensinstationen. Kyrkskogen vid kyrkan används av skolan. Badställen på sommaren är Hemlunda, Pottan och sjön i Blåsmark. De unga vill bevara det som finns och förädla det, till exempel lekparker och badplatser. De önskar hellre små lekplatser närmare hemmet än stora lekplatser längre bort från hemmet och på färre ställen.

Jämställdhet
Fler män än kvinnor är bosatta i Hortlax, 52 respektive 48 %, jämfört med kommungenomsnittet, där könen är jämnt representerade. En större andel av befolkningen i Hortlax förvärvsarbetar än i Piteå i genomsnitt. Fler män än kvinnor förvärvsarbetar, 91 respektive 83 %. Könsskillnaden är större än i Piteå i genomsnitt. Orsaken till skillnaden är okänd.

Av dem som förvärvsarbetar är det fler män än kvinnor som pendlar ut från Hortlax, 87 respektive 81 %. Vilket betyder att fler kvinnor har arbete på orten. I Hortlax är det 38 % av invånarna som har tillgång till busskort och 93 % av hushållen äger eller har tillgång till bil.

Både kvinnor och män 16-84 år i Hortlax- och Jävreområdena tenderar att rapportera sin hälsa som god eller mycket god i större utsträckning än i kvinnor och män i Piteå i genomsnitt, även om skillnaderna inte kan säkerställas statistiskt. 73 % av kvinnorna i Hortlax/Jävre och 69 % av kvinnorna i övriga Piteå rapporterade sin hälsa som god. Motsvarande siffror för män var 74 % i Hortlax/Jävre jämfört med 70 % män i övriga Piteå. Hortlax- och Jävrebornas psykiska välbefinnande skiljer sig inte från övriga boende i Piteå kommun i åldrarna 16-84 år.

Andelen kvinnor och män 16-84 år i Hortlax och Jävre som är fysiskt aktiva minst 30 min per dag ligger på samma nivå som i Piteå i genomsnitt. 65 % av kvinnorna och 69 % av männen är fysiskt aktiva minst 30 minuter per dag i Hortlax/Jävre[3].

Integration
I Hortlax är det i dagsläget privata hyresvärdar som hyr ut boende till nyanlända. Det finns behov av fler bostäder. Ensamkommande flyktingbarn bor i Hortlax. Många nyanlända har inte körkort eller biltillgång och därför är kollektivtrafiken enda sättet för många att kunna transportera sig om de ska kunna bo på orten och kunna arbeta eller studera. Fler bussturer behövs, även på helgerna. Mottagandet i Hortlax med omland har fungerat på ett bra sätt.

Långtidsprognos för antalet äldre visar på att kvinnor och män i åldern 80 -100 år tros öka från år 2017 till år 2037. Det kan innebära ökade behov av stöd och hjälp både i och utanför hemmet. Totalt beräknas det år 2037 att bo 226 personer över 80 år i Hortlax (147 kvinnor och 79 män)[4]

Hortlax hade år 2015 totalt 137 lägenheter i flerbostadshus. Av dessa var drygt 40 % tillgängliga med rullstol, nästan 70 % var tillgängliga med rollator och en tredjedel var inte alls tillgängliga[5]. Polisens trygghetsmätning 2016 visar att i de södra delarna upplevs tryggheten god, liksom övriga delar i Piteå.

---

[3] *Befolkningsenkäten "Hälsa på lika villkor" 2014.*

[4] *Befolkningsprognos 2016-2040, Piteå kommun. Demografisk framskrivning med trendbaserad framskrivning av inflyttare, baserad på befolkningen i kommunen 160630.*

[5] *Under 2015 genomfördes en inventering av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i hela flerbostadshusbeståndet i Piteå kommun. Rapport: Wikman, L. Tillgänglighet till bostäder i Piteå. Wikman-konsult AB 2015.*

Målbild Hortlax

Hortlax är en ort med hög servicenivå som delar många funktioner med Bergsviken. Utvecklingen av Hortlax stärks av gemensamma utvecklingsprojekt, byggande av lägenheter centralt och enfamiljshus i attraktiva lägen. Byggandet inriktas på att möjliggöra ett gott liv för alla generationer där äldre kan bo kvar och unga människor flytta in. Barnen och ungdomarna trivs i Hortlax och ’deras miljöer’- miljön kring skolan, lekplatser, fritidsområden liksom mötesplats inomhus och utomhus utvecklas.
För Hortlax viktiga natur- och friluftsområden bevaras. De karaktäristiska björkalléerna ska förnyas.
Hortlax är en ort med hög förvärvsfrekvens och utpendling men också inpendling. Antalet personer som arbetar i byn är relativt högt, särskilt kvinnor. Kommunikationerna är viktiga för arbete, fritid och integration. Trafikmiljön har förbättrats och utvecklas ytterligare genom ett aktivt arbete för centrum.

Hortlax – tematiska förslag och riktlinjer

Natur och vatten

Hortlax omges av öppna odlingsmarker. I området finns två slättsjöar, Avan och Höträsket. Dessa avvattnas av Avabäcken och Höträskbäcken som båda har god uppvandring av fisk från havet. Ett större sammanhängande skogsområde bildar en grön länk mellan Hortlax och Bergsviken och har stor betydelse som rekreationsområde för boende i både Bergsviken och Hortlax. Ytterligare ett område med närnatur av särskild betydelse är Tingsholmen.

Hur det är idag – Brister och möjligheter

- Säkerställda naturområden nära tätorten saknas.
- Övergödning med påföljande igenväxning av sjöarna Avan och Höträsket uppfattas som ett stort problem av närboende. Igenväxningen har inneburit att badplatsen i Höträsket inte längre används. Hortlax saknar därför ett nära naturbad.
- Skogsområdet mellan Hortlax och Bergsviken, utpekat i ÖP2030 som ”närnatur, särskild betydelse” är ett viktigt rekreations- och motionsområde för många närboende och har även naturvärden. Dessa värden och funktioner står i konflikt med utpekade utredningsområden för ny bebyggelse i ÖP2030.
- Utpekad skolskog saknas för Hortlaxskolan. Kyrkskogen vid kyrkan används av skolan.

Förslag Natur och vatten

För att stärka Hortlax attraktivitet - att bo i och att besöka - föreslås att viktiga hänsynsområden säkras på markanvändningskartan och att naturområden för rekreation och friluftsliv utvecklas.

- Övergödning och igenväxning av sjöar är ett problem på många platser i kommunen som ofta beror på näringsläckage från jord- och skogsbruk samt enskilda avlopp. Kommunens pågående arbete med tillsyn av enskilda avlopp, gödselhantering inom jordbruket och översyn av pågående markanvändning behöver stärkas för att minska igenväxningen av sjöar. Arbetet förväntas på sikt ge bättre möjligheter till rekreation i vattenmiljöer såsom fiske och bad.
- Viktiga rekreationsskogar i nära boendemiljöer ska säkras i översiktsplanen och skötas så att rekreationsvärden långsiktigt tryggas. Konflikter med annan markanvändning ska undvikas. Naturområdet Görjänget, ”närnatur, särskild betydelse”, säkerställs som rekreationsområde och grön länk. Överlappande planerat bebyggelseområde föreslås **utgå (karta punkt 1**).
- I samverkan med Hortlax skola säkras skolskog.

Grönstruktur

Grönstruktur idag

Hortlax omgärdas till största delen av öppna odlingsmarker. Skogsklädda ytor finns öster om Nördbyn samt mellan Hortlax och Bergsviken. Största delen avsatt parkmark är ett bälte runt bostadsområdet närmast Görgänget. Dessa ytor består av ängs- och skogsklädd mark.
I Hortlax pekas tre områden ut som ’närnatur, särskild betydelse’ i ÖP 2030: skogsområdet mellan Hortlax och Bergsviken, område vid Tingsholmen samt mark runt Avan och Höträsket. Tillgängligheten till vattnen och stränderna som fanns förr är viktiga resurser att ta till vara såväl för Avan som Höträsket.
Hortlax byacentrum Brönabacken är ett torg i korsningen Hortlaxvägen/Cedervägen. Platsen sköts av byn.
Det finns två offentliga lekområden: Bisittarvägen och Prästbovägen. Lekplats finns även vid skolan där dock stora ytor är asfalthav och dåligt strukturerade trafikytor. Viktiga för såväl den gröna strukturen och för intrycket av Hortlax är de gamla björkalléerna.

Hur det är idag - Brister och möjligheter
Utpekade områden och strukturer med närnatur finns inom bebyggelsen och bör säkras. Parkmark av större betydelse saknas. Många gamla björkar har tagits bort i byn och inga nya har planterats. Det saknas utpekade skolskogar/exkursionsområden. Stigarna ned till båtplatser och bad vid Avan och Höträsket är bortglömda, byn har mist kontakten med sina nära vattnen.

Förslag Grönstruktur

I Hortlax är tillgänglig nära natur viktig att bevara

- Naturområdet Görgänget är viktigt för friluftslivet och området bevaras **(karta punkt 1)**.
- Utemiljön vid skola-simhall utvecklas i samverkan med föreningsliv och ungdomar **(karta punkt 2)**.
- Lekplatsen på Prästbovägen utvecklas till en grön oas - den kommunalt ägda marken avsätts som parkmark **(karta punkt 3).**
- Trädplan upprättas för Hortlax. Investerings- och driftmedel avsätts för trädplanen. Befintlig trädrad längst med gång- och cykelväg från Övramarken förlängs där så är möjligt längs med Hortlaxvägen fram till Cedervägen. Cedervägens trädrad restaureras. Olivvägen kan förses med trädrad. Träd planteras längs med Prästbovägen för att skapa en bättre förbindelse mellan centrum och lekparken. Delar av Norrbyvägen förses med träd.
- Höträsket kan tillgängliggöras ex vis genom stig, skyltning, iordningställande av grillplats.

Kultur och Fritid

Föreningar och organisationer bidrar starkt till att landsbygden är levande. Föreningslivet står för stor del av verksamhet samt äger och driver anläggningar med stöd från kommunen.
De anläggningar och mötesplatser som finns underlättar möjligheter till möten och bidrar till social samvaro för alla.

För att stärka föreningarna och ge möjlighet till olika aktiviteter sker stor del av verksamheten inom samverkansområden. Närhet till naturen, till rekreation och möjlighet att vistas ute är viktiga förutsättningar och tillgångar för landsbygden. Detsamma gäller tillgång till allmänna platser som bad-, lek-, idrottsplatser och bibliotek.

Kultur och fritid i Hortlax idag – brister och möjligheter
Byacentrumparken Brönaparken med skulpturen ’Enighet’, utgör centrum för Hortlax. I anslutning till Hortlax skola finns filialbibliotek, sporthall, simhall, skidspår samt en näridrottsplats som spolas till en isbana under vintersäsong. Rekreationsområde kring Höträsket har stor utvecklingspotential. Preparerade vinter- och vandringsleder med vindskydd och grillplatser ger möjlighet till naturupplevelser året om.
Scouterna har sin huvudverksamhet i närliggande områden. Idrottsverksamhet i området sker främst i Bergsviken där det bland annat finns fotbollshall, konstgräsplan, elljusspår med utegym samt en näridrottsplats med inriktning på friidrott.

Förslag Kultur och Fritid

Det bör finnas ett grundutbud av anläggningar för Kultur- och fritidsverksamhet i samtliga landsbygdscentra. Anläggningarna ska täcka behov både sommar och vinter samt matcha kvinnor, mäns, flickors och pojkars intressen och behov.

Förslaget är att det ska finnas
- en näridrottsplats och en isbana i anslutning till skolan samt motionsspår och utegym
- möjlighet att bedriva inomhusidrott i sporthall samt en fotbollsplan utomhus
- mötesplatser och tillgång till filialbibliotek eller bokbuss
- möjlighet att nyttja befintliga kommunala lokaler för kultur- och fritidsverksamhet på kvällstid

I Hortlax föreslås
- Fortsatt utveckling av idrotts- och spontanytor i anslutning till skolan **(karta punkt 2)**.
- Mötesplatsen i sim- och sporthallen både inne och ute utvecklas i samverkan med föreningsliv och ungdomar **(karta punkt 2)**.
- Områden vid Höträsket utreds som rekreationsområde **(karta punkt 4)**.

Investering av anläggningar på landsbygden bör ske av föreningslivet med stöd av kommunala bidrag. Driftsfrågan av kultur- och fritidsanläggningar tydliggörs.

Skola

Skolan idag
I Hortlax med omland finns 5 skolor som idag är i drift: Hortlaxskolan årskurs 7-9 cirka 320 elever, Bergsviksskolan förskoleklass till årskurs 6 med cirka 270 elever, Norrbyskolan förskoleklass till årskurs 6 med cirka 210 elever, Jävre skola förskoleklass till årskurs 6 med cirka 70 elever och Dalbackens friskola cirka 50 elever i förskoleklass - årskurs 6.

I årskurs 7 går elever från dessa 5 skolor i Hortlaxskolan. I Hortlax finns idag 6 förskoleavdelningar, varav Ängens förskola och Norrby förskola i Hälsocentralen. I dagsläget ligger både Hortlaxskolan och Norrbyskolan på sin maxkapacitet. Redan idag behövs större lokaler för musik och slöjd på Hortlaxskolan. Nybyggnationer av villor och flerbostadshus i Hortlax innebär att behovet av skol- och förskolelokaler ökar.

Förslag Skola

Kapacitetsfrågorna för skolan behöver beaktas tidigt i planeringen. Trafiksituationen runt skolan behöver förbättras.

- En elevprognos som innefattar nybyggnationer, flyttströmmar mm i syfte att bedöma lokalbehovet långsiktigt behöver göras.
- Mark behöver säkerställas och möjligheten att bygga till Norrbyskolan behöver utredas. Utredningsområde. **(karta punkt 1)**.
- Översyn av utemiljön på skolområdet i Hortlax - trafikflöden, parkeringar, hämta lämna taxi, cykelvägar, belysning; aktiviteter etc. - behöver göras **(karta punkt 2)**.

Vård och omsorg

Vård och omsorg i Hortlax idag
Hortlaxgårdens vård-och omsorgsboende har 60 lägenheter. Trygghetsboende med 11 lägenheter inryms i samma byggnad. Hemtjänstgrupperna för Hortlax och Bergsviken är också belägna i Hortlaxgården. Samvaron, med aktiviteter, bedrivs tre dagar per vecka, bemannad av hemtjänstpersonal. Seniorboende om 12 lägenheter finns centralt i Hortlax. Hortlaxgården är ett populärt boende, så även trygghetsboendet. De äldre i Jävre, Hemmingsmark och Blåsmark söker till Hortlaxgården av naturliga skäl – historiskt känner man samhörighet med Hortlax som är centralort för personer i ovan nämnda byar. Däremot söker sig boende i Bergsviken lika gärna till centrala Piteå. Det är svårt att veta om antalet platser i vård-och omsorgboende är tillräckligt.

Dialog i Hortlax – brister och möjligheter
Ett mindre antal personer visade intresse i Hortlax. De som deltog uttryckte klart att de vill bo kvar i Hortlax, även när de blir äldre. De vill då kunna bo i lägenhet alternativt marklägenhet/parhus och kunna sälja sina villor. Även önskan om att kunna köpa insatslägenheter framfördes. Det framkommer klart att behovet av lägenheter i Hortlax är påtagligt. Önskemål finns om att det byggs lägenheter nära affär, intill de hyreshus som byggdes sist.

Förslag Vård och Omsorg

En förutsättning för både tillfredsställande boende för den enskilde och möjligheter till generationsväxling är att det ges förutsättningar att kunna sälja sina villor genom att fler och anpassade lägenheter/marklägenheter byggs.

- Flera boendealternativ behövs som gör det möjligt att kunna flytta till anpassad lägenhet/marklägenheter, hyrd eller ägd.
- Anpassade lägenheter byggs nära befintlig service/affär **(karta punkt 3)**.

Arbete och Näringsliv

Arbete och näringsliv idag – brister och möjligheter
Hortlax arbetsmarknad består av 442 personer 2016, vilket efter Norrfjärden är den största arbetsmarknaden av fem utpekade landsbygdscentra. Hortlax har flest inpendlare till byn, 260 personer. Andelen företagare är låg och andelen offentligt anställda är hög. Hortlax är den arbetsmarknad med störst andel kvinnor i förhållande till män i procent. Utmärkande förutom utbildning, vård och omsorg är bygg och tillverkning. Orten har hög offentlig servicenivå genom förekomst av vårdcentral. Hortlax har ortsspecifika företag som blomsterhandel och plantskola.

Hortlax är ett landsbygdscentra som är starkt kopplat till stadsdelen Bergsviken. Det är sannolikt därför man i Hortlax har en lägre andel som arbetar inom handel än i andra Landsbygdscentra. Diskussion om en stärkt centrumbildning blir därför inte lika central som i andra byar.

Service- och enmansföretags möjligheter för expansion är begränsad, då tillgång till kontor och serviceytor saknas. Sådana ytor förläggs med fördel till centrum för att uppnå en starkare puls. Vid dialogmötet framkom att det inte finns tillräckligt med industrimark i byn för att utveckla verksamheter. Hortlax läge i närhet av E4 har inte nyttjats för etablering av verksamheter tidigare. I gällande ÖP 2030 finns ett område utpekat för industriändamål i E4-nära läge.

Förslag Arbete och Näringsliv

Centrum stärkas genom arbete för ökad service. Samordningsvinster mellan olika aktörer eftersöks. Program för verksamhetsutveckling tas fram. Service- och enmansföretags möjligheter för expansion är begränsad då tillgång till kontor och serviceytor saknas. Sådana ytor förläggs med fördel till centrum. Behov av verksamhetslokaler utreds.- möjliggörande av företagshotell att hyra för distansföretag, student, pensionär, föräldralediga etc.

- Centrum utvecklas. Centrumgrupp med företrädare för fastighetsägare, föreningar och Piteå kommun bildas. **(karta punkt 4)**.
- Den privata arbetsmarknaden behöver stärkas. Hortlax har en stark arbetsmarknad inom tillverkning och bygg. Verksamhetsområdet Maran mot E4 kommer att bli attraktivt genom en ny avfart/påfart till E4.
- Området Maran, avsatt för industriändamål, kan utvecklas genom detaljplan och paketering för potentiella etableringar vilket skulle stärka den privata arbetsmarknaden **(karta punkt 5)**.
- Utveckling av kollektivtrafik och gång- och cykelvägar betraktas även som en näringslivsfråga då det ökar möjligheterna till arbete om man inte har möjlighet till biltransport.

Kulturmiljö

Hortlax tillhör Piteå kommuns större byar vars historia går tillbaka till medeltiden. Bebyggelsen låg då vid en havsvik och delvis på öar. Genom landhöjningen frigjordes bördiga sedimentjordar där jordbruk etablerades. Byn växte kontinuerligt och 1876 var Hortlax den tredje största byn i Pitebygden. Gårdarna grupperades i ett antal byklungor som exempelvis Sörbyn och Nördbyn, utan någon speciell hierarki.

Trots förtätningarna är de äldre byadelarna fortfarande avläsbara genom de äldre gårdslägena, topografin och alléerna. Noterbart är att Norrby och i än högre grad Sörby, fortfarande bildar ortskanten av gamla gårdar i samspel med omgivande kulturlandskap och med gårdsbebyggelsen i omkringliggande byar, som Östanbäck.
Vägar som Axvägen, Magnusvägen, Sörbyvägen och Norrbyvägen samt dess förlängning Östanbäcksvägen får sin karaktär av de gamla björkalléerna. Byn präglas av flera välbevarade kulturmiljöer. Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse saknar, med undantag av kyrkan och före detta kommunhuset, skydd utöver de allmänna skyddsbestämmelserna i Plan- och Bygglagen.

Följande kulturmiljöer i Hortlax är särskilt värdefulla:

A	Hortlax kyrka, 1917, arkitekt Edward Dahlbäck, jugend och nygotik. Tillhörande kyrkstugor från 1920-talet i nationalromantisk stil är unika i Norrbotten. Kyrkan och kyrkstugorna är en kulturhistoriskt mycket värdefull ensemble. Hortlax kyrka skyddas enligt Kulturmiljölagen som kyrkligt byggnadsminne och ingår tillsammans med kyrkstaden i Riksintresset för kulturmiljövård.
B	Hortlaxvägen: Egnahem och affärsbyggnader, även fler bostadshus från 1900-talets första hälft. Särskilt nämnvärt: ortsbildspräglande sekelskifteshus Hortlaxvägen 9 och 34. Tidstypiska flerbostadshus 1940-tal, Hortlaxvägen 25 och 27. F.d. kommunhus 1955 (q-märkt).
C	Sörbyn, Magnusvägen: till stora delar välbevarade gårdsmiljöer längs Magnusvägen och Axvägen, särskilt: Axvägen 1, ortsbildspräglande, hel gårdsmiljö med ladugård, rundloge, stuga. Magnusvägen 13, norrbottensgård med dekor. Magnusvägen 19 sekelskiftesvilla, Magnusvägen 29, hel gårdsmiljö
D	Östanbäcksvägen: Två välbevarade gårdar, björkallé, speciellt nämnvärt Östanbäcksvägen 36, hel gårdsmiljö med stor dubbelladugård.
E	Lappnäset: Tre välbevarade gårdar
F	Maran, konvalescenthem, med allé. Soldatbostad. Empirestil, flyttades från Rosfors bruk på 1830-talet.
G	Storfors varv, Bergsviken, (från dialogmöte)

Förslag Kulturmiljö

Nya bebyggelseområden planeras med hänsyn till det historiska förhållningssättet att bygga på höjderna för att inte ianspråkta jordbruksmark. Ur kulturmiljöperspektiv är det olämpligt att Hortlax växer med ny bebyggelse vid ortskanterna, i synnerhet mot Avan och Höträsket. Det är värdefullt för Hortlax om traditionell bebyggelse som Norrbottensgårdar med mangårds- och ekonomibyggnader underhålls så att kulturhistoriska och estetiska värden bevaras och förstärks. Rivning av ekonomibyggnader byggda före 1950 ska undvikas. Nybyggnation ska förhålla sig till omgivande kulturlandskap, vad gäller volym, proportioner, materialval och placering.

- Ur kulturmiljösynpunkt är det olämpligt att öppna marker vid Övermarken bebyggs. Utredningsområde för bebyggelse föreslås utgå **(karta punkt 1)**.
- Alléer ska bevaras och föryngras. En trädplan upprättas för att befintliga alléer ska skyddas/återplanteras.
- Vid all planläggning inom utvecklingsområde för kulturmiljö ska varsamhets- och skyddsbestämmelser införas. Det är särskilt angeläget för kyrkstaden, f.d. konvalescenthemmet, gårdsmiljöerna längs Magnusvägen, på Lappnäset och i Östanbäck.
- Utvecklingsprogram tas fram för Kyrkstaden **(karta punkt 2)**
- Kulturmiljöprogram för Piteå utvecklas genom inventering och åtgärdsprogram för landsbygden vari Hortlax är en del.

Boende och byggande

Bebyggelse och boende idag
Största delen av bebyggelsen i Hortlax är enbostadshus. Här finns 361 enbostadshus och 22 flerbostadshus[6]. Antalet lägenheter uppgår till 192 varav 71 stycken är i särskilt boende i Hortlaxgården. Mer än hälften av flerbostadshusen ägs av privata fastighetsägare. De flesta flerbostadshus är byggda under senare årtionden, i anslutning till Hortlaxvägen i centrum. Den centrala bebyggelsen av enbostadshus är formad i regelbundna kvarter under 1950-1970-talen. Enstaka avstyckade ej bebyggda tomter för enbostadshus finns. De flesta ägs av Piteå kommun.
Dagligvaruhandel, pizzeria, vårdcentral med apotek, äldre- och vårdboende; förskola, skola årskurs F-9, bibliotek, sporthall, badhus alla belägna utmed Hortlaxvägen. Spritt i centrum finns fastigheter med företagsverksamheter. Brönabacken fungerar som mötesplats i centrum.

Befolkning och bostäder – brister och möjligheter
Flerfamiljshus och lägenheter efterfrågas, passande för olika åldersgrupper. Marklägenheter att hyra eller äga efterfrågas av dem som vill flytta från sina villor men som vill bo kvar i byn. Anpassat boende efterfrågas för äldre. Större lägenheter, 3:or och 4:or, saknas. Vissa flyttar också till Hortlax för att bo nära staden men ändå lantligt, varvid tomter att bygga på utanför kvartersstrukturer efterfrågas, samt större tomter och mera generösa byggrätter.

Centrum – brister och möjligheter
Hortlax har sin centrumbildning längs Hortlaxvägen genom hela tätorten. Vägen byggs om med fokus på trafiksäkerhet av Trafikverket. Ytterligare utveckling av ytor i anslutning till vägen behövs för att utveckla centrum i Hortlax.

Förslag Boende och byggande

Nya bostäder tillskapas. Flerbostadshus byggs centralt i byn nära service för människor i olika livsskeenden. Anpassade lägenheter för äldre utgör en del av byggandet av bostäder.
Centrum rustas och utvecklas i samarbete med fastighetsägare och olika aktörer. Möjligheter till förtätning som utvecklar centrum, inklusive påbyggnader, samt verksamhetslokaler utreds. Områden för nya villatomter utreds i planprogram för Görjänget med fler områden.

Förslag flerbostadshus
En förtätning av byakärnan med flerbostadshus ökar byns attraktivitet och nyttjar befintlig infrastruktur (kommunikationer, VA). Områden för flerbostadshus utpekas inom befintlig bebyggelsestruktur och i närhet av affär/service.

Ny bebyggelse med flerbostadshus föreslås inom
- Flerbostadshus/marklägenheter, anpassat boende, förtätning av detaljplanelagt område, detaljplan DC0402 och D0401. Fastigheten ägs av AB PiteBo respektive privat ägo. Både ägande- och hyresbostäder kan inrymmas **(Karta punkt 3)**.

Förslag områden enbostadshus
Områden för enbostadshus är utpekade i ÖP2030. Områden för enbostadshus kan i delar kompletteras med marklägenheter att hyra och/eller med flerbostadshus.
Lämpliga områden för ny bebyggelse med enbostadshus föreslås inom
- Enbostadshus Nördbyn. Detaljplan DB423. Översyn görs för att möjliggöra flexibla tomtstorlekar, för att tillgodose efterfrågan på större tomter och byggrätter **(Karta punkt 5)**.
- Enbostadshus/marklägenheter. Ägare Piteå kommun/privat ägo. Detaljplan D 0401 respektive D 437 **(Karta punkt 6)**.
- Utvecklingsområde förtätning ÖP2030. Området till största delen detaljplanelagt, förtätningsmöjligheter finns **(Karta punkt 4)**.

6 *(Sammanslagning av SCB's tätortsavgränsning år 2010 och år 2015)*

- Utredningsområden bostäder ÖP2030. Konfliktområde Boende/ Närnatur särskild betydelse/Skolskog. Ägare Piteå kommun/privat ägo. Planprogram upprättas **(Karta punkt 7)**.

Förslag Centrum

- Centrum utvecklas. Åtgärder kan vara fortsatt utveckling av platser i anslutning till Hortlaxvägen, av lokaler och verksamheter; behov av ny bebyggelse; trafikfrågor, belysning, utemiljö, mötesplatser etc. En centrumgrupp med fastighetsägare, företrädare för byn, föreningar och andra aktörer bildas med målet att utveckla Centrum. **(Karta punkt 8)**.

Gestaltning

Karaktärsdrag idag

Bebyggelsen i centrala Hortlax karaktäriseras av äldre gårdar omgivna av modernare bebyggelse, i regelbundna kvarter, med bibehållna tydliga gränser mot omgivande jordbruksmark och med gamla björkalléer längs vägarna. Den äldre byggelsen är i trä med traditionell färgsättning. Kyrkan, vitrappad, och kyrkstadens röda kyrkstugor, ligger på en höjd. Kyrktornet är en orienteringspunkt över hela bygden.

Centrum är långsträckt längs Hortlaxvägen, mellan affären och skolan. Utefter vägen ligger det mesta av service och offentliga byggnader. Material och färger är varierande, våningshöjden är 2 till 2 ½ våningar. De flesta flerbostadshus ligger också utefter eller i nära anslutning till Hortlaxvägen. Husen är utförda i olika nyanser av gult eller dito rött eller ljusrött tegel. En samlande plats är Brönabacken mellan Hortlaxgården och Hortlaxvägen vilken med fördel kan utvecklas vidare. Hortlaxvägen har haft kvar karaktären av genomfart men byggs om med bättre utformning för gång och cykel samt stadsgrönska.

Förslag Gestaltning i Hortlax

Centrum gestaltning

Byakärnan utvecklas med målet att få till stånd ny bostadsbebyggelse i centrum samt att vårda alléerna.

- Ny flerbostadsbebyggelse eftersträvas i anslutning till centrum. Material och färg kan med fördel avvika från den äldre bebyggelsen för att utveckla den befintliga karaktären i centrala Hortlax **(Karta punkt 3)**.
- Mark runt Hortlaxvägen utvecklas tillsammans med fastighetsägarna. Passager och platser på ömse sidor av vägen ägnas särskild uppmärksamhet **(Karta punkt 8)**.
- Brönabacken fortsätter att utvecklas som allmän plats för alla åldrar.
- En trädplan upprättas för centrala Hortlax jämte förslag till gång- och cykelvägar/promenader. För björkalléerna upprättas särskild dokumentation och förslag till förnyelse.

Bebyggelsekaraktär

Förtätningsmöjligheter finns i centrala Hortlax. Flerfamiljshus kan förtäta byakärnan. Bebyggelsen kan ha större skala än befintlig. Byggnader kan uppföras i olika material och färgvariation bidrar till byns karaktär.

LIS Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där underlaget för service är avgörande. Ett kriterium för LIS i Piteå är att eftersöka LIS-områden som stödjer Landsbygdscentrat. Områden i strandnära lägen som är viktiga för utvecklingen av orten utpekas som LIS-område. Jämför generella riktlinjer.

Förslag LIS i Hortlax

Föreslagna LIS-områden är markerade på karta med grön punkt, symbol **L.**

- LIS-område föreslås för Höträsket efter utredning för att förbättra möjligheter för friluftsliv, exempelvis badplats.

Jordbruksmark i Landsbygdscentra

Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där möjligheter till attraktivt byggande är avgörande. Byggande är en prioriterad fråga. Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråkstagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas. Jämför generella riktlinjer.

Förslag Jordbruksmark i Hortlax

Rennäringen

Hortlaxområdet utgör betesland för Östra Kikkejaure sameby. Ett område av riksintresse för rennäringen utgörs av en flyttled på Inrefjärden, öster om Hortlax. Den berörs inte av några förslag. Mer om konsekvenser för rennäringen finns i avsnitt 4.4 Konsekvenser

Förslag Rennäringen i Hortlax

- Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där möjligheter till attraktivt byggande är avgörande. Dialog med samebyarna krävs då bebyggelsen förtätas och bebyggelsemönster ändras.

Trafik och kommunikationer

Trafiksystemet i Hortlax
Karaktäristisk är Hortlaxvägen som är genomfart och sträcker sig rakt genom samhället. Sträckningen inbjuder till höga hastigheter och åtgärdsförslag har arbetats fram av Trafikverket. Ombyggnad påbörjas hösten 2017. Vägstrukturen i övrigt är en kombination av gamla vägar och kompletterande nya gator som sammanbinder gammal och ny bebyggelse på ett stadsmässigt sätt. Säker passage över E4 mot vattnet finns vid Storfors.

Förbindelser med omland
I närhet av Hortlax passerar E4 vilket medger bra trafikförbindelser för motortrafik. Trafikverket planerar ny trafikplats längs E4 vid Hortlax i syfte att höja trafiksäkerheten och förenkla in- och utfart till/från Hortlax samt minska genomfartstrafik genom byakärnan. Sammanhängande gång- och cykelvägar är goda mot Piteå centrum. Söderut finns förbindelser i blandtrafik i riktning mot Pitsund via Höglandsnäs, Trollbäcken och Slammermora.

Förbindelser inom Hortlax
Gång- och cykelvägar finns i Hortlax, i huvudsak mellan olika bydelar/bostadsområden, men saknas längs delar av Hortlaxvägen vilken är den viktigaste sträckan i överordnad gatustruktur. Trafikverket planerar en gång- och cykelväg med övergångsställen/passager längs Hortlaxvägen, vilka ska ansluta till befintliga gång- och cykelvägar vid Axvägen och Dammbrovägen, i syfte att höja trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter.

Övermarksvägen, Norra Hortlaxvägen samt delar av Hortlaxvägen inbjuder till höga hastigheter och är i behov av hastighetssänkande åtgärder.

I anslutning till Hortlax skola saknas gång- och cykelväg samt säkra övergångsställen/passager, vilket är av stor betydelse för barns säkra skolvägar.

Under planeringsskedet har förslag på gång- och cykelvägar och gång- och cykelpassager i Hortlax utpekats i Piteå kommuns Gång- och cykelplan. Vidare utredning krävs för föreslagna sträckor och passager.

Kollektivtrafik och pendling
Hortlax trafikeras av Citybuss tätortstrafik och Länstrafikens lokala busslinjer. Fyra busshållplatser har väderskydd. Hållplatserna är inte tillgänglighetsanpassade och saknar cykelparkeringar. Turerna är som tätas under dagtid på vardagar.
Längs E4 går länstrafikens stomlinjer. Hållplatser i nivå med Hortlax saknas.
Samåkningsparkering finns vid Bergsviken norr om Hortlax, i korsningen Hemlundavägen.

Förslag Trafik och kommunikationer

Förslag till förbättrat trafiksystem innebär samverkan med Trafikverket i gemensamma frågor kring det statliga vägnätet, insatser för vägar och kommunikationer inom orten och mellan orterna samt förbättrad gestaltning och funktion för platser där trafik är en viktig del. *(Se motsvarande numrering i kartan).* Jämställdhetsperspektivet i dessa processer ska belysas.

Kommunen samverkar med Trafikverket för identifiering av behov längs det statliga vägnätet:
1. Trafikplats Hortlax.
2. Trafiksäkerhetshöjande åtgärder i korsningen E4-Lappnäsvägen.
3. Hastighetssänkande åtgärder Övermarksvägen/Hortlaxvägen/Norra Hortlaxvägen.

Utbyggnad av gång- och cykelvägar samt gång- och cykelpassager i Hortlax. Barns säkra skolvägar prioriteras.

Följande sträckor i Hortlax finns utpekade i Gång- och cykelplan och prioriteras i FÖP Landsbygdscentra:
4. Del av Hortlaxvägen. Åtgärdad av Trafikverket/Piteå kommun.
5. Del av Östanbäcksvägen.
6. Del av Bisittarevägen.
7. Från Pinjevägen till befintlig gång- och cykelväg vid Domarevägen.

Följande passager i Hortlax finns utpekade i Gång- och cykelplan och prioriteras i FÖP Landsbygdscentra:
8. Markvägen – befintlig gång- och cykelväg parallellt med Övermarksvägen/Norra Hortlaxvägen.
9. Hortlaxvägen – Räddarvägen – Höträskvägen.

Kollektivtrafiken utvecklas i samverkan med Länstrafiken.
- Utökade turer kvällar och helger, tätare turer dagtid.
- Trygghets- och tillgänglighetsåtgärder i anslutning till busshållplatserna.
- Cykelparkeringar i anslutning till busshållplatser.

Teknisk infrastruktur

Vatten och avlopp i Hortlax
Kommunal vattenförsörjning av dricksvatten och spillvatten förekommer i stor del av tätorten, se figur. Någon planerad utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp för befintlig bebyggelse finns inte i dagsläget, se utbyggnadsplan 2017-2024.
I Hortlax härrör dricksvattenförsörjningen från Piteå kommuns huvudvattentäkt i Svensbyfjärden och produceras på Degerängets vattenverk innan vidare distribution. Avloppsreningen sker på Sandholmens avloppsreningsverk.

Kapacitet för ytterligare anslutningar av både vatten och spillvatten finns i verken. I delområden kan däremot ledningsnätets dimensionering göra att tillgänglig kapacitet begränsas. Ingen kommunal vattentäkt förekommer i området.

Någon inventering av enskilda avlopp är inte genomförd. Förutsättningarna för enskilt vatten och avlopp varierar utifrån markens genomsläpplighet, från låg till hög vilket kan översättas från dåliga till bra förutsättningar för enskilda vatten- och avloppsanläggningar.

I delar av Hortlax samlas dagvatten ihop från hårdgjorda ytor, kulverteras och ges en snabb transport ut till diken som leder till Höträskbäcken samt Avabäcken och sedermera ut i Inrefjärden. Viss rening av dagvattnet sker via infiltration i öppna diken men näringsläckage förekommer. Arbete med framtagande av kommunövergripande riktlinjer för dagvattenhantering pågår. För att säkerställa avvattningen av allmänna platser i kommande detaljplaner kan bestämmelser om höjd och lutning införas samt bestämmelser om andel hårdgjorda ytor och grönytor. Lokalt omhändertagande av dagvatten förespråkas där

förutsättningar för det finns. Dammar, meandrande, bäckliknande öppna diken, våtmarker som buffrar och renar är exempel på LOD-lösningar. För hårdgjorda ytor kan plattor eller inslag av planteringar och träd vara att föredra framför asfalt för att åstadkomma ökad infiltration och vattenupptagning.

Viktiga underlag att ta hänsyn till i planeringen är riktlinjer för inrättande av verksamhetsområden för vatten och avlopp samt riktlinjer för dagvattenhantering (under framtagande).

Avfallshantering
Hushållen har källsortering av brännbart och matavfall.

Det finns en återvinningsstation (ÅVS) som är belägen vid PiteEnergis värmeverk på Hortlaxvägen. Tillgång till återvinningscentral (ÅVC) finns på Bredviksbergets avfallsanläggning.
Viktigt underlag att ta hänsyn till i planeringen är Kommunal avfallsplan inklusive föreskrifter.

Förslag Vatten och avlopp Avfallshantering
10. Utredning av utformning, tillgänglighet, placering och belysning vid ÅVS som del av centrumutveckling. • Bostadsbebyggelse ska föregås av utredning kring vatten- och avloppslösning ur såväl miljösynpunkt som ekonomisk. • Inventering av enskilda avlopp i områden med övergödningsproblem. Dagvattenhantering för ett specifikt område behöver bestämmas i samband med detaljplanering.

Klimat och Energi

Fjärrvärme
Fjärrvärmeeffekten på södra sida Piteälven är cirka 8 MW. Fjärrvärmenätet i Hortlax sitter ihop med det centrala värmenätet i centrala Piteå där cirka 96 % är spillvärme från massaindustrin. Det är cirka 180 kunder i Hortlax som är anslutna till fjärrvärmen.

I Hortlax finns en panncentral med en reservoljepanna och där pågår även utveckling av småskalig kraftvärme.

Elförsörjning
Elnätet i Hortlax landsbygdscentra har i dagsläget 452 elabonnenter som försörjs av ett 10 kV ledningsnät, med en god reservkapacitet för eventuell utveckling av bostadsbyggande.

Klimatanpassning
Klimatförändringarna handlar för Piteå kommuns del framför allt om att det blir varmare och blötare. Under perioden 2021-2050 beräknas årsmedeltemperaturen att vara 2,5–3,5 grader högre än under referensperioden 1961-1990. Årsmedelnederbörden under ett år kommer att vara runt 10 % större än under referensperioden, med den största ökningen under vintern. Växtsäsongen kommer att vara cirka en månad längre och det blir 15-25 dagar färre med snö. Arbetet med att begränsa klimatförändringarnas effekter sker generellt sett från två håll, dels genom att minska utsläppen av växthusgaser dels genom att anpassa samhället till ett förändrat klimat.

Piteå kommun har påbörjat ett arbete med att upprätta en plan för klimatanpassning. Verksamheter inom kommunen som behöver göra en fördjupad inventering av risker har identifierats. När samtliga verksamheter inventerat och identifierat risker kommer respektive verksamhet lyfta åtgärder för politiskt beslut och ges en extra budget för verkställande. Arbetet med att ta fram en kommunövergripande åtgärdsplan kommer att genomföras när samtliga verksamheter har utfört sin del.
Enligt genomförd modellering av översvämning vid framtida kraftiga skyfall berörs i huvudsak vägar och åkermark. Jämför nedan Hantering av dagvatten ska ske enligt riktlinjer för dagvattenhantering i Piteå kommun (under framtagande).

IT
AB PiteEnergi bygger, underhåller och äger Piteå kommuns stadsnät (fiber). Stadsnätet är ett öppet stadsnät, vilket innebär att olika leverantörer kan erbjuda tjänster till slutkund via stadsnätet. Planering av IT-infrastrukturen ska samordnas med planering av övrig infrastruktur.

I Hortlax finns möjlighet att förtäta befintligt nät.

Förslag Klimat och energi

- Detaljplanering ska alltid föregås av genomförandebeskrivning där konsekvenser av förändrat klimat bedöms.
- Utbyggnad av stadsnätet (fiber) enligt AB PiteEnergis utbyggnadsplan och Piteå kommuns Bredbandsstrategi.
- Utbyggnad av bostadsbebyggelse och gång- och cykelvägar kräver utbyggnad av belysning.
- Utbyggnad av laddinfrastruktur för elbilar utreds för Landsbygdscentra.

Riksintressen och nationella intressen – hänsyn

Kommunen ska i sina översiktsplaner redovisa aktuella riksintressen, samt visa hur dessa ska tillgodoses.
Områden som är av nationell betydelse för en rad vitala samhällsintressen kan pekas ut som områden av riksintresse för just dessa ändamål. Områden som är av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden eller möjligheterna att använda dem för avsett ändamål.

Exploatering och andra ingrepp i miljön är tillåtna enbart om det inte möter hinder enligt någon av bestämmelserna i 2-8 §§, Miljöbalken, och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Undantag gäller för utveckling av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet samt för anläggningar för totalförsvaret.
En sammanställning av konsekvenser för riksintressen finns samlad för samtliga fördjupade översiktsplaner för Landsbygdscentra i bilagan Konsekvenser. Riksintressena redovisas även på markanvändningskartan.

Naturvård, Natura 2000 samt friluftsliv och turism – karta 1

Områden av riksintresse för naturvård representerar huvuddragen i svensk natur, visar mångfalden i naturen ur ett nationellt perspektiv och ska skyddas från påtaglig skada. I Piteå finns utpekade områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv längs Pite älv och i kust och skärgård. Områden som ingår i EU:s nätverk Natura 2000 klassas som riksintressen.

Samtliga dessa områden utgör hänsynsområden i FÖP Landsbygdscentra och har upprättade bevarandeplaner.

- *FÖP Hortlax berörs inte av några områden av riksintresse för naturvården.*

Hela Piteås kust och skärgård samt Piteälven är av riksintresse för friluftslivet, i synnerhet det rörliga friluftslivet, och turism. Här finns naturskyddade områden, värdefulla kulturmiljöer och attraktiva besöksmål. Även det öppna havet har betydelse för friluftsliv, turism och upplevelser.

- FÖP Hortlax berörs inte av riksintresset friluftsliv.

Kulturmiljövård – karta 2

Elva områden inom Piteå kommun utgör riksintresse för kulturmiljövården.
Samtliga riksintressen för kulturmiljövården utgör Hänsynsområden för kulturmiljövård och ska bevaras och vårdas. Två av dessa områden kan utvecklas under perioden, kyrkstäderna i Norrfjärden respektive Hortlax. De benämns i kartan som Utvecklingsområden Kulturmiljö. För dessa tas utvecklingsprogram fram samt detaljplaner ses över för att ge adekvat skydd.

Riksintresset säkerställs genom särskilda skrivningar med krav om att

- Ny bebyggelse anpassas till värdefulla kulturmiljöer. Ny bebyggelse kan komplettera bykärnor.
- Värdefulla kulturmiljöer ges adekvat skydd.
- Inventeringar kompletteras och kulturmiljöprogram arbetas fram för Roknäs/Sjulnäs där garveriets situation belyses särskilt.

- *FÖP Hortlax berörs av riksintresse för kulturmiljövård. Hortlax kyrka och kyrkstad från 1900-talets början utgör riksintresse.*
- *FÖP Hortlax innehåller förslag/åtgärd om översyn av detaljplaner för ett adekvat skydd.*

Rennäring och vindbruk – karta 3

Riksintresseområden för rennäringen utgörs av mark- och vattenområden. Rennäringen i Piteå kommun bedrivs av samebyarna Västra Kikkejaur, Östra Kikkejaur, Ståkke, Semisjaur-Njarg, Luokta-Mavas, Sirges, Jåhkågasska, Tuorpon och Udtja.
Energimyndigheten har pekat ur mark- och vattenområden som är särskilt lämpade för vindbruk inom kommunen. Dessa har behandlats och tillgodosetts i en kommuntäckande Vindbruksplan från 2014.

- *FÖP Hortlax berörs av ett område av riksintresse för rennäringen, flyttled, öster om Hortlax. Inga förslag/åtgärder i FÖP Hortlax berör riksintresse för rennäring.*

Kommunikationer och totalförsvar – karta 4

Trafikverket har pekat ut ett nät av vägar, järnvägar och farleder med sådana funktioner att de mark- och vattenområden som berörs av anläggningarna utgör riksintresse.
Väg E4 mellan Skellefteå och Luleå, Norrbotniabanans korridor mellan Skellefteå och Luleå samt Yttre Stadsfjärden utgör riksintressen för väg, järnväg respektive sjöfart.

- *FÖP Hortlax berörs av E4 mellan Skellefteå och Piteå. FÖP Hortlax innehåller åtgärder som innebär samverkan med Trafikverket om behov av trafikplats längs E4 samt trafiksäkerhetshöjande åtgärder E4 - Lapnäsvägen.*
- *FÖP Hortlax berörs av riksintresse sjöfart då Yttre Stadsfjärden delvis ligger inom området.*
- *Inga/förslag/åtgärder i FÖP Hortlax berör eller påverkar riksintresset Norrbotniabanan.*
- *FÖP Hortlax berörs av riksintresse sjöfart. Inga förslag/åtgärder i FÖP Hortlax påverkar riksintresset.*

Totalförsvarets riksintressen utgörs dels av det som kan redovisas öppet som t ex influensområden för luftrum och väderradar och dels områden som inte redovisas öppet.

- *FÖP Hortlax berörs av influensområdena för luftrum. Samtliga plan- och lovärenden inom influensområdet ska remitteras till försvarsmakten.*

Elproduktion/eldistribution, vattenförsörjning, yrkesfiske samt värdefulla ämnen och mineral

Inom Piteå kommun finns 400kV-ledningar som utgör riksintresse. Inga ledningar berör eller berörs av FÖP Landsbygdscentra.
Inom Piteå kommun finns inga områden av riksintresse för vare sig vattenförsörjning, yrkesfiske eller värdefulla ämnen och mineral.

Intressen av nationell betydelse - jord- och skogsbruket

Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk.

Utpekande av så kallade Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla dessa orter där möjlighet till attraktivt byggande är avgörande. Landsbygdscentra utgör noder för utveckling i Piteå kommun. Byggande är en prioriterad fråga.

FÖP Landsbygdscentra innehåller förslag på förhållningssätt till jordbruksmarken.

- I ÖP2030 utpekade områden för samlad ny bebyggelse på jordbruksmark utgår. Nya bebyggelseområden undviks på jordbruksmark.
- Alternativ till ianspråktagande av jordbruksmark ska alltid eftersökas. Vid intressekonflikter ska jordbruksmarken ges företräde.
- Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråkstagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas.
- LRF ska alltid höras som remissinstans i frågor som berör jordbruksmark.

- *FÖP Hortlax berörs av de nationella intressena.*
- *FÖP Hortlax omfattas av generella förhållningssättet ovan.*
- *FÖP Hortlax innebär att ett sedan tidigare planerat bostadsområde på jordbruksmark har tagits bort till förmån för jordbruket.*

Konsekvenser sammanfattning

Förutsättning för arbetet är att förslagen ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Utifrån föreslagna åtgärder är följande konsekvenser avgörande:
- att ekonomiska medel avsätts
- att aktivt samarbete mellan Piteå kommun och aktörer på orten – föreningar, fastighetsägare, medborgare stärks
- att arbete för att få till stånd byggande av lägenheter, vari anpassade lägenheter för äldre ingår, ges högsta prioritet.

Nedan sammanfattas de konsekvenser som ett genomförande av Fördjupade översiktsplaner Landsbygdscentra bedöms medföra. För mer information, läs Bilaga 'Konsekvenser'.

De viktigaste hållbarhetskonsekvenserna för samtliga landsbygdscentra och temaområden

Konsekvens	**Förklaring**
Om inte satsningar på kollektivtrafik görs kommer många olika grupper av människor att uteslutas från att kunna bo, leva och verka på landsbygden. Utebliven satsning på kollektivtrafik och utbyggd infrastruktur kan även ha stor negativ påverkan på miljön både på lång och kort sikt.	Satsningar på **kollektivtrafik** underlättar transport och vardagsliv för de människor som inte har möjlighet till biltransporter, vilka är barn och unga, kvinnor, personer med funktionsnedsättning, äldre och nyanlända. Satsning på kollektivtrafik är viktigt för alla tre fokusområdena i FÖP.
	Utformning/gestaltning av trygga miljöer, både brottsförebyggande och trafiksäkerhetsfrämjande, gynnar alla människor.
	Om fler använder kollektivtrafik bidrar det till minskade utsläpp av koldioxid.
Om inte satsningar i landsbyggscentra görs för barn och unga finns risk att barnfamiljer väljer andra orter eller kommuner att flytta till, vilket medför att endast äldre blir kvar på orten.	**Lekplatser/lekområden** är viktiga arenor för de yngre barnen, medan de äldre barnen/ungdomar är i behov av **mötesplatser** att "hänga" på. Dessa 'arenor' är viktiga för barn och ungas utvecklingsmöjligheter.
	Trygga och säkra vägar, till exempel **gång- och cykelvägar och trygga passager** är viktiga för barns rörelsefrihet och för att själv kunna ta sig till skola, aktiviteter och kompisar.
	Tillgång till **natur, skog och grönstruktur, bland annat skolskog,** är betydelsefullt för barns rörelsefrihet och lärande.
Om inte kvinnors och mäns, flickors och pojkars förutsättningar är likvärdiga skapas ojämställda miljöer och risk för minskad tillväxt.	**Arbetstillfällen** och **lokaler för distansarbete** på orten / relativt nära bostaden underlättar familjeliv och vardagsliv.
	Om **barnomsorg, skolor, handel och annan offentlig och privat service** finns på orten, inom relativt nära avstånd från bostaden, underlättas familjeliv och vardagsliv.

	Motions- och fritidsanläggningar för både kvinnors och mäns, flickors och pojkars behov och intressen är angelägna satsningar för ökad jämställdhet.
Om inte satsningar på mångfald av bostäder, mötesplatser, transporter och arbetsliv görs finns risk för att vissa grupper blir utestängda från samhället, vilket leder till utanförskap. Detta kan vara grogrund för otrygghet och missnöje, vilket kan ge brist på tillit och skapa frustrationer.	**Varierande boendeformer och bostäder i olika kostnadslägen** är angeläget för att undvika segregerat boende och främja integration.
	Tillgängliga bostäder är en hållbar satsning för en åldrande befolkning och en kostnadseffektiv resursplanering.
	Allmänna mötesplatser inom- och utomhus är betydelsefulla för ett demokratiskt samhälle och stärkt socialt kapital.
Om inte tätortsnära naturområden säkras finns risk att förutsättningar för biologisk mångfald och möjligheter till ekosystemtjänster minskar.	**Biologisk mångfald -** Ett rikt växt-och djurliv är en förutsättning för motståndskraftiga och långsiktigt bestående naturmiljöer.
	Ekosystemtjänster - De funktioner hos ekosystem som upprätthåller och skapar människors livsvillkor och välmående och produceras gratis. Exempel på tjänster och produkter kan vara mat, biobränsle, timmer, rening samt rekreation och skönhet.
Om inte en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas minskar förutsättningar för bättre och mer effektivt nyttjande av befintliga resurser samt möjligheten att utveckla och använda förnybara energikällor och hållbara transportmedel.	**God bebyggd miljö -** Vår bebyggda miljö ska möta människors önskemål om en bra livsmiljö och bidra till en hållbar utveckling. Förtätning inom befintlig bebyggelsestruktur skapar förutsättningar för ett bättre nyttjande av befintlig infrastruktur och minskat bilberoende.
Om åtgärdsförslag ska realiseras kommer det att krävas resurser och vilja till genomförande. Hur säkerställer man att detta inte blir en tillitsfråga mellan stad och land då prioriteringar ska göras?	Smart **resursanvändning** är viktig utifrån utveckling, drift och förvaltning av befintliga och framtida samhällsfunktioner. Befolkningen och det mänskliga kapitalet på orterna är värdefulla resurser som ska värnas utifrån ekonomisk långsiktighet.
Om inte satsningar görs på landsbygden/ landsbygdscentra finns det risk för att människor och verksamheter flyttar till andra orter eller till att verksamheter läggs ned. Detta kan medföra stagnation och förfall av orter.	En bred satsning på åtgärder med *hela livet perspektivet* på orterna skapar goda förutsättningar för en positiv utveckling för både barn, unga, vuxna och äldre ur ett jämlikt och jämställt perspektiv.

Bilaga 1

Hortlax som ort
Statistik befolkning

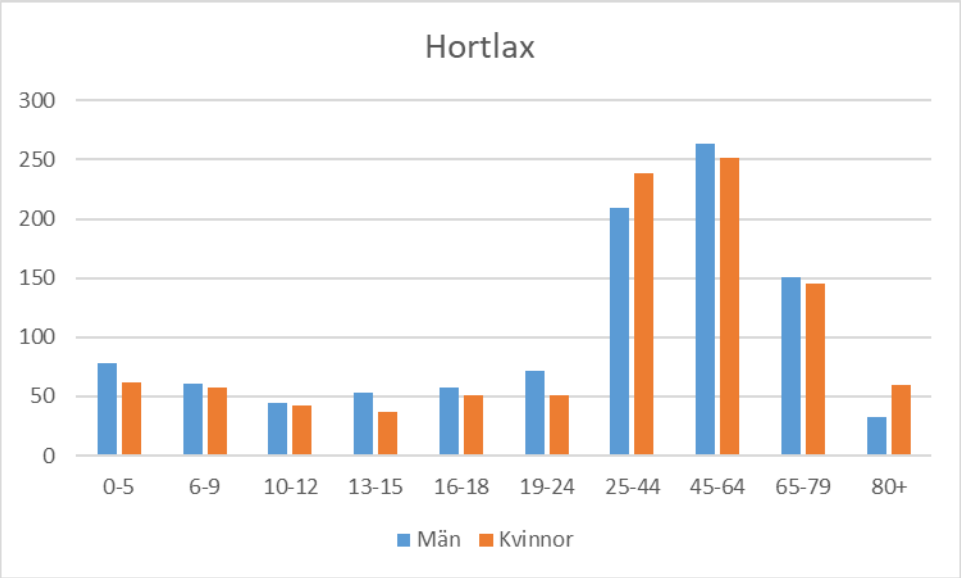

Befolkning			
Åldersintervall	Män	Kvinnor	
0-5	78	62	
6-9	61	57	
10-12	44	42	
13-15	53	37	
16-18	58	51	
19-24	72	51	
25-44	209	239	
45-64	263	252	
65-79	151	145	
80+	33	60	**Totalt**
	1022	996	**2018**

Befolkning 16- år	**1584**
Förvärvsarbetande med bostad i området	1026
Förvärvsarbetande med arbetsplats i området	442
Inpendling	260
Utpendling	862
Nettopendling	-602

Bilaga 2 – temakartor 1-5

Karta 1 - Natur, kultur och fritid
Karta 2 – Skola och vård
Karta 3 – Boende
Karta 4 Trafik
Karta 5 – Mark- och vattenanvändning

Stenärs
Furulund
Gråmyran
Ringsholms
Ringsholmen
Övermarken
Lugnsbäcken
Höträskbäcken
Skatan
Avabäcken
Viken
Östanbäck
Bröndet
Nordbyn
Hortlax
Swedjan
Sörbyn
Lappnäset
Träsket
Träskåsen
Höträsket
Ransta
Edviken
Avan
Åsen
Lillbodträsket
0 100 200 400 600
Meter

Storfors
Furulund
Gråmyran
Tingsholms
viken
Tingsholmen
Övermarken
Lugnsbäcken
Höträskbäcken
Avabäcken
Viken
Skatan
Östanbäck
Maran
Brönet
Nördbyn
Svedjan
Hortlax
Sörbyn
Lappnäset
Träsket
Träskåsen
Höträsket
Avan
Edviken
Ransta
Åsen
Lillbodträsket
1
2
3
4
5
0 100 200 400 600
Meter
N

Furulund
Grådmyran
Tingsholms
viken
Tingsholmen
Övermarken
Lugnsbäcken
Höträskbäcken
Skatan
Avabäcken
Viken
Östanbäck
Maran
Brönet
Nordbyn
Svedjan
Hörnlax
Sörbyn
Lappnäset
Träsket
Träskåsen
Höträsket
Ransta
Edviken
Avan
Lillbodträsket
Åsen
0 100 200 400 600 Meter
N

Flakabergsvägen
Kolsnäbbsvägen
Storörsvägen
Fasanvägen
Ejdervägen
Ingsholmsvägen
Ingsholms viken
Tirnsholmen
Grämyran
Furulund
Bofinksvägen
Enisvägen
Enrisvägen
Tryfelvägen
Kottegränd
Barrgränd
Kvistgränd
Samgränd
Kartarelvägen
Skivlingvägen
Furulundsvägen
Murkelgränd
Kantarellvägen
Igeltjärnsvägen
Råningsvägen
Lugnsbäcken
Övermarken
Markvägen
Savstigen
Skatanvägen
Skatan
Nora Hortlaxvägen
Höträskbäcken
Gröjängsvägen
Dammbrovägen
Avabäcken
Viken
Intill maksvägen
Ndalievägen
Bistaravägen
Domarevägen
Hortlaxvägen
Ohlvägen
Pinjevägen
Apalvägen
Cedervägen
Ekvägen
Lönnvägen
Kastanjevägen
Skördevägen
Bindarvägen
Brona
Nördbyn
Östanbäck
Maranvägen
Lappträsvägen
Granvägen
Östanbäcksvägen
Prästbovägen
Harvägen
Pilgvägen
Norrbyvägen
Grepvägen
Hortlax
Axvägen
Bullvägen
Lievägen
Magnusvägen
Sörbyn
Sörbyvägen
Svedjan
Råddarvägen
Träskåsvägen
Träsket
Höträskvägen
Träskåsen
Höträsket
Ransta
Edviksvägen
Edviken
Jävre träskvägen
Åsen
Avan
Lilla Bodträsket
Sörronningarna
Hedvägen
0 100 200 400 600 Meter
N

FÖP Fördjupad översiktsplan Landsbygdscentra

Hortlax

Antagande 2018

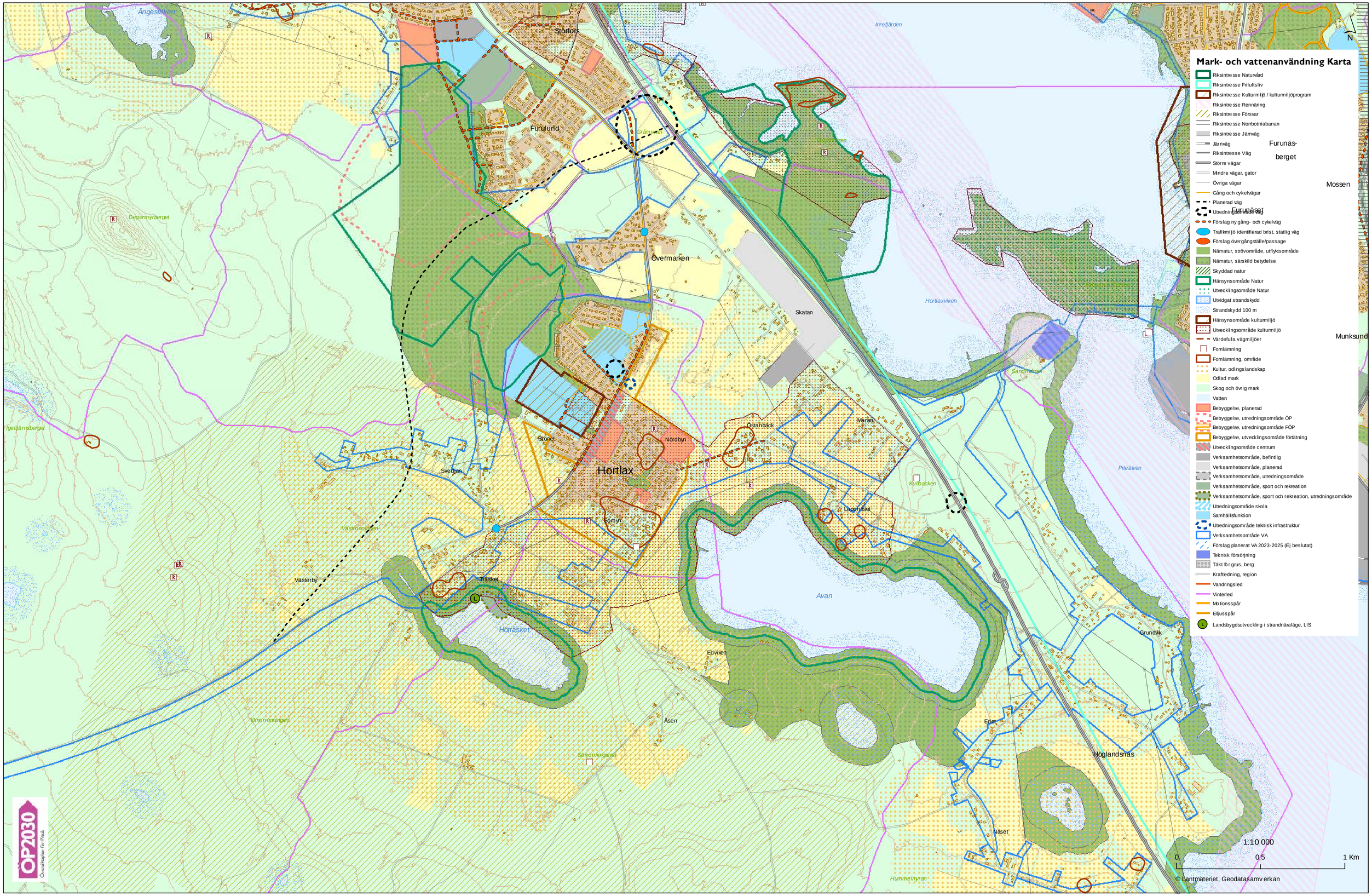

Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Jävre - Förlängning
§23
24KS782

...

Piteå kommun

Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Jävre

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Jävre	Plan	2025-02-10 § xx	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Samhällsbyggnad	2	19SBN689 21KS61	2030-12-31
Dokumentinformation	Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Jävre		
Dokumentet gäller för	Alla anställda och förtroendevalda i Piteå kommun		

Läsanvisning

FÖP Landsbygdscentra är fördjupningar av översiktsplanen ÖP 2030 ’Vårt framtida Piteå’ antagen av KF 2016.
Handlingen ’FÖP Landsbygdscentra’ består av fem olika delar – en för varje landsbygdscentra. De innehåller beskrivningar av och förslag för teman och intressen som identifierats vara viktiga för utvecklingen av landsbygden och landsbygdscentra. Planeringsunderlag och förslag redovisas parallellt i samma dokument.
Riktlinjer och förslag som är gemensamma för alla landsbygds- centra redovisas i ett kapitel lika för samtliga. Förutsättningar och riktlinjer och förslag som är ortsspecifika redovisas på temakartor och i text för respektive ort. Texterna är också förklaringstexter till mark- och vattenanvändningskartan.

Mark- och vattenanvändningskartan (bifogad) utgör den fördjupade översiktsplanens geografiska avgränsning. Kartan redovisar förslag för olika teman och intressen och avväganden gjorda dem emellan. Förslagen utgör rekommendationer för användningen av mark och vatten. De ger underlag för att rikta och samordna kommunens egna resurser och också motivera tillskott av resurser, exempelvis i form av EU-bidrag.
FÖP Landsbygdscentra omsätter i andra utredningar och strategier vunna kunskaper om markanvändning och levererar underlag för fortsatt fysisk planering och utvecklingsprojekt.

Kapitlet ’Hänsyn’ redogör för Riksintressen och andra nationella intressen som markanvändningen påverkas av, och påverkar.

Bilagan ’Konsekvenser’ redogör för förslagets konsekvenser ur hållbarhets- och miljösynpunkt samt för konsekvenser för Riksintressen och andra nationella intressen.
Bilagan ’Särskilt utlåtande’ är en sammanvägning av inkomna yttranden och visar hur de påverkat förslaget. Länsstyrelsens yttrande redovisas i sin helhet.

Tidsperspektivet för genomförande är detsamma som för ÖP2030 där inget annat sägs. Aktualisering ska göras varje mandatperiod.

Detta dokument utgör förslag till FÖP Landsbygdscentra Jävre.

Allt material finns på www.pitea.se/fordjupadoversiktsplan
Via kommunens hemsida finns också mark- och vattenanvändningskartan tillgänglig i en digital kartfunktion.

- *Resultatet av tidiga dialoger och samråd finns sammanställda ortsvis i separat dokument, se Piteå kommuns hemsida www.pitea.se/fordjupadoversiktsplan*
- *Resultat från dialog i skolorna och med nyanlända redovisas under rubrik ’Social Hållbarhet’ för respektive ort*
- *Förslag till markanvändning och utpekade områden är endast till viss del avstämda med mark-/fastighetsägare. Samråd med berörda mark-/ fastighetsägare kommer att utvisa i vilken grad förslag kan genomföras.*
- *Definitionen av landsbygd är ett område från vilket man på mindre än 40 minuters resväg med bil kan nå tätort med mer än 3000 invånare, definition Piteå kommun. Definition Tillväxtverket, 45 minuter.*
- *Befolkningsmängd som underlag för service i mindre orter, se definition Glesbygds-/ Tillväxtverket. I FÖP Landsbygdscentra tillämpas reviderade befolkningstal i överensstämmelse med orternas storlek i Piteå kommun.*

Inledning

FÖP Landsbygdscentra fördjupar översiktsplaneringen

En modern landsbygd och en levande stad där utveckling bygger på ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet är övergripande mål för kommunens översiktsplan, ’ÖP 2030 Vårt framtida Piteå’.
I översiktsplanen föreslås fördjupade översiktsplaner, FÖP, för fem landsbygdscentra som en strategi för att nå uppsatta mål. Orterna är Rosvik, Norrfjärden, Roknäs /Sjulnäs, Hortlax och Jävre. Syftet är att översiktsplanens strategier ska omsättas till tydliga och konkreta förslag som stärker orternas möjlighet att bidra till ett bättre Piteå i sin helhet.
Ökad befolkning och utveckling av attraktiva livsmiljöer är mål som utgör en röd tråd i kommunens översiktliga planering och som formulerats även på länsnivå (Regional utvecklingsstrategi)
I översiktsplanens befolkningsmål om 46 000 invånare år 2030 ingår landsbygden och dess centra.

Uppdrag och förväntat resultat

Satsning på Landsbygdscentra är en del av kommunens arbete för hållbar utveckling i hela kommunen. Med målet att öka befolkningen och kunna erbjuda service för medborgarna ska olika förutsättningar tas tillvara.
Riktlinjer och förslag ska teckna en helhetsbild över respektive ort och ange långsiktiga riktningar för utveckling av landsbygden och dess centra.
Riktlinjer och förslag ska kunna förverkligas över tid. Identiteten och det positiva ska stärkas.
Förslag ska bidra till ökad attraktivitet för boende på respektive ort och på den omgivande landsbygden.
Särskilt fokus är inriktat på barn och unga och på frågor om jämställdhet och integration.

Dialog som arbetssätt

Dialog med medborgarna på hemmaplan och att ta del av önskemål, kritik och förslag är arbetssätt för de fördjupade översiktsplanerna FÖP Landsbygdscentra. Välbesökta tidiga dialoger och samrådsmöten har hållits i samtliga orter. Förslag och riktlinjer som arbetats fram är i hög grad baserade på det som framkommit under olika dialoger.
Riktade dialoger har genomförts med skolelever och utrikesfödda.
Förvaltningar inom kommunen har bidragit med faktaunderlag för sina respektive verksamheter.

Människors delaktighet tillsammans med kommunens politiker och tjänstemän är även förutsättning för ett gott genomförande. Att hitta former för genomförande i samarbete med olika aktörer såväl internt i kommunen som tillsammans med medborgare och företrädare i varje ort är huvudfråga för fortsatt dialog.

Prioriteringar och genomförande

Förslagen för respektive landsbygdscentra tecknar en helhetsbild av varje ort, av utvecklingsbehov och möjligheter. Förslagen är många och varierande vad gäller storlek och

ambitioner. Det blir nödvändigt att prioritera. Ansvar för prioriteringar och genomförande görs tydliga.

Genomförande av de flesta förslagen ingår i olika förvaltningars fortlöpande arbete och arbetas in i ordinarie verksamhetsplan. Andra behöver beslutas om i särskild ordning och ges särskilda medel för att kunna genomföras.
Att tydligt redovisa och förankra vilka prioriteringar som görs ska visas i en långsiktig genomförandeplan som kontinuerligt följs upp. Genomförandet ska knyta an till kommunens mål och budgetprocesser där politikens ansvar och förvaltningarnas uppdrag för frågor som berör utveckling av Landsbygdscentra ingår.

Genomförande av förslag kommer att kräva samarbete och samsyn mellan olika aktörer inom orten. Byautvecklings- och områdesgrupper av olika slag blir viktiga medspelare. Som metod för genomförande i dialog med medborgarna bildas lokal områdesgrupp i varje Landsbygdscentra med företrädare av olika intressenter. Kommunen ska arbeta för att utveckla, prioritera bland och genomföra förslag. Dialoger och avstämning tillsammans med medborgarna som arbetssätt fortsätter.

Mål och inriktning

Hälften av kommunens invånare lever på landsbygden i Piteå kommun och att vidmakthålla och utveckla levande orter är angeläget. Befolkningsmängden i landsbygdscentra och i byarna runt om ger idag underlag för god service. Därför bedöms långsiktiga möjligheter finnas att här hålla en god både samhällelig och kommersiell service. Utvecklade landsbygdscentra ger ett bra nät av service som förutsättning för attraktiva byar att bo i för stora delar av kommunen.

Positiv utveckling i de minde tätorterna är viktigt för kommunens långsiktiga hållbarhet. Arbetet med fördjupade översiktsplaner syftar till att vidmakthålla och skapa varaktiga förutsättningar för att boende och arbete på landsbygden ska vara ett möjligt och attraktivt alternativ.
Ingångsvärden för arbetet är att skapa förutsättningar för att:

- öka befolkning på landsbygden som del av målsättning att år 2020 ha 43 000 och år 2030 ha 46 000 invånare.
- människor i olika livssituationer attraheras av varierad tillgång av bostäder, både flerfamiljshus och enfamiljshus
- samhällelig service, omsorg, skola och vård finns vilket ger attraktionskraft och trygghet
- goda kommunikationer gör arbete och delaktighet i samhället möjligt inom ett område större än ortens

De fördjupade översiktsplanerna bygger på historia, nutid och framtid. De ska vara vägledande för användningen av mark och vatten och stödja utvecklingen av orterna. Målen innebär bebyggelseutveckling och att kommunens satsningar riktas mot att uppnå stärkt underlag för service. Väl omhändertagna miljöer gynnar social samvaro och människor i olika åldrar och livssituationer.

Landsbygdscentra – gemensamma riktlinjer och förslag

Här nedan redovisas förslag och riktlinjer som är gemensamma för alla landsbygdscentra. Vad förslagen innebär och vad som rekommenderas ske på en plats mera i detalj redovisas på temakartor och i text för varje ort. Sammanvägningen av olika förslag redovisas ortsvis på mark- och vattenanvändningskartan.

Människor i fokus i all planering

Social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet – samarbete utvecklar landsbygden
Vid markanvändning, markanvisningar, planering för bebyggelse och detaljplaner, exploateringar etc. ska hållbar utveckling ingå som en del i arbetet. Detta innebär att framtagna metoder och verktyg används för att säkerställa social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet i samhällsplaneringsprocessen.
De inriktningar som ska beaktas är:
mångfald, hälsa, delaktighet, trygghet, klimat och energi, miljö, konsumtion, ekonomisk långsiktighet, demografi, utbildning och sysselsättning samt utveckling och tillväxt[1].

I FÖP Landsbygdscentra inarbetas och redovisas förslag för hållbarhet direkt i de olika temaområdena i planhandlingen.

Naturen, den gröna miljön och fritiden är viktiga

Natur och vatten, Grönstruktur, Kultur och fritid
Varje landsbygdscentras unika förutsättningar i fråga om nära natur ska tas tillvara och utvecklas. Områden med natur och vatten som identifierats ha stor betydelse för orten utvecklas i gemensamma projekt. Särskilt värdefulla natur- och vattenområden värnas.
Vattnens ekologiska funktioner ska vara goda och ska förbättras där vattenkvalitetsnormer inte nås.
Naturområden inom bebyggelsen, parkmark och friluftsområden och anläggningar är tillgångar som ska bevaras och användas. Utemiljöerna är viktiga mötesplatser för människor med olika ålder och bakgrund. Tillgängligheten behöver bli bättre. Attraktiva gångstråk som binder ihop olika områden och bjuder på rekreation och upplevelser ska finnas.
Träd planteras för att långsiktigt skapa bra utemiljöer när centrum och gator runt om rustas och byggs om. Belysning som ökar användbarhet och trygghet ska ingå längs viktiga stråk och platser. Gröna värden ska tas hänsyn till vid förtätning och nybyggnation.

Barnens miljöer ses över samlat. Lekplatser ska finnas som passar barn i olika åldrar.
Skolskogarna säkras och utvecklas.
Aktivitetscenter med näridrottsplats föreslås vid skolorna. De utformas för att passa även vuxna och äldre.
Aktivt arbete görs för att kunna samnyttja och utveckla kommunala lokaler som mötesplatser.

[1] *Piteå kommuns verksamhetsplan – Plan för hållbarhet.*

Skola, service och arbete nära

Skola, Vård och omsorg, Arbete och näringsliv

Förskolan och skolan är viktiga för orternas attraktivitet som lärmiljöer och som mötesplatser. Skolornas områden tillgodoses vad gäller utbyggnadsmöjligheter. Skolan utvecklas som mötesplats både utomhus och inomhus. Trafikmiljön vid skolorna och gång- och cykelvägar mellan skolan och målpunkter i byarna ska bli bättre.

Boende som passar äldre tillskapas. Marklägenheter att hyra kan byggas i centrala lägen. Sammanbindande bra och säkra promenader byggs till gagn för såväl unga som gamla.

Attraktiv dagligvaruhandel är viktig. Centrummiljöerna utvecklas som mötesplatser och för företagande och service. Här finns goda förutsättningar för olika sorters verksamheter. Utveckling av centrum behandlas i en områdesgrupp för varje ort med företrädare för fastighetsägare, föreningar, Piteå kommun med fler.

Befintliga verksamhetsområden populariseras och säljande handlingar tas fram.
Potentialen för besöksnäringen utvecklas och underlättas av kommunen.

Bra kollektivtrafik och gång- och cykelvägar förbättrar möjligheterna att nå arbetsställen om man saknar bil.
Jämställt arbetsliv och integration inom företag på landsbygden är viktiga framgångsfaktorer att arbeta för. Studie över hur jämställd arbetsmarknaden är görs liksom över former för integration inom företag på landsbygden utförs.

Omsorgsfullt byggande

Kulturmiljö, Boende byggande, Gestaltning

Värden som finns i kulturmiljöerna ska tas tillvara. Ny bebyggelse ska vara värdeskapande kompletteringar.
Det kommunala kulturmiljöprogrammet Husera utvecklas för landsbygden. Inventeringar behöver kompletteras. Kulturmiljöprogram för respektive landsbygdscentra med omland arbetas fram kring frågan: Hur kan värdefulla kulturmiljöer och byggnader bevaras, skyddas och användas? Byggnader som behöver skydd utöver de allmänna skyddsbestämmelserna i Plan- och bygglagen ska listas och ges skydd genom relevanta skyddsbestämmelser i detaljplan.
Fornlämningar markeras på mark- och vattenanvändningskarta. Det är förbjudet att förändra, ta bort, skada eller täcka över en fornlämning, ingrepp i en fornlämning kräver tillstånd från länsstyrelsen.
Byggandet ska inriktas på att möjliggöra ett gott liv för alla generationer där äldre kan bo kvar och unga människor flytta in.
Nybyggnation av flerbostadshus är prioriterat förslag i samtliga Landsbygdscentra. Lediga lucktomter och redan detaljplanelagda områden är resurser att nyttja.

- Lägenheter av varierande storlek för både unga och gamla behöver byggas nära centrum och service. Anpassade lägenheter för äldre ska ingå som del i byggandet av lägenheter.
- Variation av upplåtelseformer eftersträvas för att erbjuda alternativ för boende och främjande av social inkludering.
- Tillgänglighetsåtgärder i flerbostadshusbeståndet utförs utifrån inventering av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.
- God gestaltning, tydlighet, trygghet och tillgänglighet för alla eftersträvas.
- Detaljplaner utformas för att medge olika tomtstorlekar.
- Genomförandebeskrivning som utreder förutsättningar som naturvärden, sociala värden/rekreationsvärden, markens beskaffenhet, VA-frågor etc. tas fram före det att detaljplan påbörjas. Skolans och barns behov beaktas inför beslut om exploatering av områden/miljöer.
- Befintliga byggbara tomter populariseras i tomtkatalog för ökad överskådlighet och föreslås omfatta såväl privata som kommunala tomter. Gemensam information samlad ortsvis för kommunala och privata fastighetsägare skapas.

Byakaraktären utvecklas inne i orterna genom förtätning med bostäder. Varierad bebyggelse eftersträvas vad gäller skala, material och färg allt efter respektive orts karaktär.
Centrum i varje ort har en nyckelfunktion som kan tydliggöras genom att väl ta hand om befintliga byggnader, utemiljö och verksamheter och genom ny bebyggelse och verksamhetsutveckling. Områdesgrupp där fastighetsägare och verksamheter deltar är viktig för utveckling av centrummiljöerna.

Utanför orternas centrala delar stärks möjligheterna att bo på landsbygdsvis. Större tomter kan avstyckas. Ny bebyggelse kan i första hand tillkomma i anslutning till befintliga bebyggelsegrupper och i eller i anslutning till verksamhetsområde för vatten och avlopp.
Ny bebyggelse anpassas till befintliga byggnaders karaktär och till omgivande kulturlandskap vad gäller volym, proportioner, materialval och placering. Odlingslandskapets värden som natur- och kulturmiljö ska respekteras.

Hänsyn - resurser att bevara och utveckla

LIS – Landsbygdsutveckling i strandnära lägen
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS, innebär att kommunen har större möjligheter att ge dispens från det generella strandskyddet för bygge av hus eller anläggningar som gynnar utvecklingen av landsbygden om så kallat LIS-områden pekas ut. Förutsättningen för LIS-områden är att åtgärderna ger långsiktiga och positiva effekter på sysselsättning och/eller bidrar till att bevara bra service på landsbygden. Det långsiktiga skyddet av strändernas natur- och friluftsvärden får samtidigt inte äventyras. Allmänheten ska ha tillgång till stränderna och livsvillkor för djur- och växtlivet ska bestå. LIS kan användas som en generell åtgärd och som en strategisk funktion för att stärka glesbygd och landsbygd i kommunen. LIS i Piteå ska utgöra ett tematiskt tillägg till ÖP2030.

Enligt de nationella regelverken för LIS ska kommunen vara restriktiv när områden pekas ut för landsbygdsutveckling i strandnära lägen vid kusten. I närheten av Landsbygdscentra i Piteå finns dock områden där strandnära bebyggelse (luckbebyggelse) är möjlig och strandnära lägen

där gemensamma anläggningar behöver utvecklas. Strandnära attraktiva områden utpekade som viktiga för byarnas utveckling föreslås utgöra LIS-områden.

Jordbruksmark
Bevarande av jordbruksmark är ett nationellt intresse. Bebyggelse på jordbruksmark ska undvikas. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Samtliga utpekade Landsbygdscentra i Piteå är i grunden gamla jordbruksbyar med medeltida ursprung. Gamla boställen ligger på moränkullar och vägsträckningar följer höjdlägen i terrängen. Över tid har bebyggelsen vuxit ut även över tidigare betes- och ängsmarker. Under det sena 1900-talet byggdes bostadsområden och tillhörande infrastruktur även på åkermark. Bebyggelse på sanka markområden har ställvis inneburit problem. Utredningsområden för ny samlad bebyggelse finns utpekade på jordbruksmark i översiktsplanen ÖP2030.

Förhållandet till jordbruksmarken i Landsbygdscentra föreslås vara
- I ÖP2030 utpekade områden för samlad ny bebyggelse på jordbruksmark utgår. Nya bebyggelseområden undviks på jordbruksmark.
- Alternativ till ianspråktagande av jordbruksmark ska alltid eftersökas. Vid intressekonflikter ska jordbruksmarken ges företräde.
- Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråkstagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas.
- LRF ska alltid höras som remissinstans i frågor som berör jordbruksmark.

Kunskap om jordbruksmarken i kommunen behöver förbättras. Kunskapsunderlag tas fram inför aktualisering av ÖP 2030. Förhållningssätt till jordbruksmarken, sedd som resurs ur ett hushållningsperspektiv, ska då förtydligas i strategier och riktlinjer.

Rennäring
Markanvändning Rennäring fortgår. Dialog krävs med samebyarna inför förändringar som kan påverka renskötseln.

Säkra kommunikationer för trafikanterna

Trafik och kommunikationer
För identifierade angelägna vägsträckor och platser arbetas trafiksäkerhetshöjande åtgärder fram i samarbete med Trafikverket. Åtgärder ska säkra oskyddade trafikanter och främja bra trafikflöden. Jämställdhetsperspektivet i dessa processer ska belysas.

Förutsättning för pendling förbättras genom att pendlarparkeringar byggs, laddstolpe för el ska finnas. Bra parkering för cyklar ingår.
En knutpunkt, som inkluderar buss, utvecklas vidare i respektive centrum.

Kommunen ska arbeta för trafiksäkra, trygga och gena förbindelser mellan byarna. Gång- och cykelförbindelser ska utvecklas från länsgränsen i söder till kommungränsen i norr. Vägar som

även tillåter fordon av mopedklass samt traktor är en viktig aspekt, där cykelleder i blandtrafik är ett alternativ.
Inom orterna prioriteras barns säkra skolvägar.
Belysning och trädplantering ska ingå som del i trafikprojekten. Ny bostadsbebyggelse och gång- och cykelvägar förses med belysning.

Teknisk infrastruktur

Vatten och avlopp
Verksamhetsområde för vatten- och spillvatten utökas i enlighet med Piteå kommuns utbyggnadsplan.
Exploatering som kan påverka vattenmiljöerna behöver föregås av utredning för att säkerställa att miljökvalitetsnormer för vatten nås.

Bostadsbyggande ska föregås av utredning om val av vatten- och avloppslösning ur såväl miljö- som ekonomisk synpunkt.
Fortsatt inventering av enskilda avlopp görs i områden med övergödningsproblem, dock inte i områden där förslag till utökat verksamhetsområde för vatten och spillvatten finns.
Dagvattenhantering för ett specifikt område bestäms i samband med detaljplanering.

Avfall
Utformning, inklusive belysning, samt tillgänglighet och placering utreds för återvinningstation som del av centrumutveckling.

IT
Arbete pågår i enlighet med Piteå kommuns Bredbandsstrategi.

Klimat och energi

Klimatförändringarna handlar för Piteå kommuns del framför allt om att det blir varmare och blötare. Under perioden 2021-2050 beräknas årsmedeltemperaturen att vara 2,5–3,5 grader högre än under referensperioden 1961-1990. Årsmedelnederbörden under ett år kan komma att vara runt 10 procent större än under referensperioden, med den största ökningen under vintern. Växtsäsongen kommer att vara cirka en månad längre och det blir 15-25 dagar färre med snö.
Arbetet med att begränsa klimatförändringarnas effekter sker generellt sett från två håll, dels genom att minska utsläppen av växthusgaser dels genom att anpassa samhället till ett förändrat klimat.
Piteå kommun upprättar en plan för klimatanpassning och kommunövergripande åtgärdsplan.

- Plan för klimatanpassning färdigställs.
- Detaljplanering ska alltid föregås av genomförandebeskrivning där konsekvenser av förändrat klimat bedöms.

Utgångspunkter Jävre som ort

Jävre idag

Jävre är en by nära hav och E4. Här bor 1009 personer, 520 män och 489 kvinnor (2018, se bilaga statistik). Åldersgruppen i förvärvsarbetande ålder 44-65 år samt äldre mellan 65 och 79 år är de största. 85% av männen och 79% av kvinnorna i yrkesverksam ålder förvärvsarbetar, de flesta utanför Jävre. Jävre läge vid E4 emellan Piteå och Skellefteå medger bra möjlighet till pendling.
Jävre är långsträckt by på en plats som attraherat människor sen länge. På bergen finns lämningar från bronsåldern. Jordbrukslandskapet i Jävre och Nordstigen, den gamla färdvägen runt Norra Bottnen, har kontinuitet sedan medeltiden.
Bebyggelsestrukturen idag är koncentrerad kring byvägen med en bydel i norr uppvuxen kring Degerfors bruk och en i syd vänd mot havet. Byn har förtätats med främst egnahem under 1900-talet med ett mindre byacentrum längs Jävrevägen.
Sedan 1920-talet har det vackra läget vid havet tagits tillvara för turister. Idag är Jävre en port till Norrbotten för besökare. Området med vägrastplatser, turistinformation och småbåtshamn är ett andra centrum för byn.
I Jävre finns kommersiell och samhällelig service, dagligvaruhandel, tankställe, restaurang, café, kyrka, samlingslokal, barnomsorg, skola med gymnastiksal, isbana, bokbuss, idrottsplats, fotbollsplan, motionsspår. Utspritt finns fastigheter med företagsverksamhet intill Jävrevägen. Utvecklingen av sjösidans hamnområde drivs av samlade krafter i byn.

Social hållbarhet i Jävre

Bakgrund
Hållbar utveckling 'ÖP 2030 Vårt framtida Piteå'
Översiktsplanens utgångspunkt är att planera för hållbar utveckling och en befolkningstillväxt i hela kommunen. Planeringen av mark- och vattenanvändning samt bebyggelsens utveckling ska präglas av en helhetssyn. En hållbar samhällsutveckling innebär att våra gemensamma resurser förvaltas på ett sätt som är långsiktigt, effektivt och stabilt för kommande generationer. Målsättningen är att samhällsbyggnad i Piteå ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet[2].

I FÖP Landsbygdscentra har **social hållbarhet** ett förstärkt fokus och metoden för arbetet med detta beskrivs nedan.
Utifrån politiska beslut har extra fokus lagts på **barn och unga, jämställdhet och integration**.

Metod Social hållbarhet
Varje del i samrådshandlingen har genomlysts ur ett socialt hållbarhetsperspektiv och då särskilt utifrån fokusområdena. För att få kunskap och insikt i dessa områden har följande metoder och verktyg använts.

- Dialog med barn och unga inom respektive landsbygdscentra har genomförts. Medverkande var barn i årskurs två och fem och/eller sex samt med elevrådsrepresentanter för högstadiet. Resultaten av dialogen sammanfattas i texten nedan

[2] *Piteå kommuns verksamhetsplan - Plan för hållbarhet.*

- Bakgrundsmaterial för varje landsbygdscentrum beskrivs så långt det är möjligt utifrån könsuppdelad statistik
- Tillgänglighetsrapport avseende beståndet av flerbostadshus för personer med funktionsnedsättning
- Trygghetsundersökningar
- Prognoser för antal äldre i olika stadsdelar och byar
- Dialog med personal från flyktingmottagningen samt med nyanlända
- Allmänna dialogmöten och samråd inom FÖP-arbetet

Barn och unga
Hållbarhet
Samtliga förskolor och skolor är diplomerade för hållbar utveckling.

Genomförda undersökningar
Elevhälsosamtalen 2016 visar att alla flickor och pojkar i årskurs fyra i Jävre uppger att de mår bra. Motsvarande siffor för flickor respektive pojkar i kommunen är 95 och 94 %. Andelen fysiskt aktiva för båda könen i årskurs fyra är 67 % jämfört med flickor och pojkar i kommunen 65 respektive 77 %.

Dialoger - Barn och ungas egna perspektiv
Barnen trivs väldigt bra i sin by. De trivs för att det är lugnt, litet och mysigt, nära till allt, att det finns kyrka, badstrand och livsmedelsbutik. De vill helst inte att fler flyttar hit. Här känner alla varandra och alla hjälper varandra. Det är lätt att ta sig ut till skärgården på sommaren. Barnen önskar att fanns ett badhus, slöjdsal i skolan och en större sporthall i byn med bättre utrustning som även kan nyttjas på fritiden. Ett förslag de har är att anlägga en minigolfbana vid turiststationen.

Bunässand är en bra badplats där man badar på sommaren. Den är dock sliten. Toaletter, omklädningsrum och badbrygga är inte underhållna. Barnen vistas också mycket vid Jullevallen och Haralds-Gärda. Skaterampen på Jullevallen skulle de gärna vilja ha närmare byn. De nämner fyra lekplatser som de brukar leka i. Lekutrustning är borttagen på vissa lekplatser och någon behöver rustas upp. Barnen önskar att det fanns en liten lekpark vid Jullevallen, kanske med en linbana. Andra viktiga platser som används är Högberget, Arkeologstigen och tennisplanen. De flesta cyklar och går utan problem och tycker att det är lite trafik. Barnen upplever dock en otrygg korsning vid korsning vid E4-avfarten Norra infarten Jävre.

Jämställdhet
Fler män än kvinnor är bosatta i Jävre, 52 respektive 48 %, jämfört med kommungenomsnittet där könen är jämnt representerade. En större andel av befolkningen i Jävre förvärvsarbetar än i Piteå i genomsnitt. Fler män än kvinnor förvärvsarbetar, 85 respektive 79 %. Könsskillnaden är större än i Piteå i genomsnitt. Orsaken till skillnaden är okänd.

Av dem som förvärvsarbetar är det lika många män som kvinnor som pendlar ut från Jävre, 83 %. I Jävre har 21 % av invånarna tillgång till busskort och 99 % av hushållen äger eller har tillgång till bil.

Både kvinnor och män 16-84 år i Jävre- och Hortlaxområdena tenderar att rapportera sin hälsa som god eller mycket god i större utsträckning än kvinnor och män i Piteå i genomsnitt, även om

skillnaderna inte kan säkerställas statistiskt. 73 % av kvinnorna i Jävre/Hortlax och 69 % av kvinnorna i övriga Piteå rapporterade sin hälsa som god. Motsvarande siffror för män var 74 procent i Jävre/Hortlax jämfört med 70 % män i övriga Piteå. Jävre- och Hortlaxbornas psykiska välbefinnande skiljer sig inte från övriga boende i Piteå kommun i åldrarna 16-84 år.

Andelen kvinnor och män 16-84 år i Jävre/Hortlax som är fysiskt aktiva minst 30 minuter per dag ligger på samma nivå som i Piteå i genomsnitt, 65 % av kvinnorna och 69 % av männen[3].

Integration
Nyanlända uttrycker, i samband med förd dialog, att de är villiga at bo vart som helst bara det finns tillgång till jobb, bostäder och kommunikationer. I Jävre finns idag några få bostäder för nyanlända. Mottagandet i Jävre har fungerat på ett bra sätt. Efterfrågan på bostäder är kopplat till hur transportmöjligheterna ser ut. Många nyanlända har inte körkort eller biltillgång och därför är kollektivtrafiken enda sättet för många att kunna transportera sig. Fler bussturer behövs om det ska vara möjligt att bo i Jävre och kunna arbeta, studera, delta i aktiviteter och samhällhällsliv. Gång- och cykelvägar genom byn saknas när innevånare behöver ta sig till butik, busshållplatser, skola och förskola. Mötesplatser är viktiga för integration.

Långtidsprognos för antalet äldre visar på att kvinnor och män i åldern 80 -100 år tros öka från år 2017 till år 2037. Det kan innebära ökade behov av stöd och hjälp både i och utanför hemmet. Totalt beräknas det år 2037 att bo 126 personer över 80 år i Jävre (45 kvinnor och 81 män)[4].

Jävre hade år 2015 totalt 52 lägenheter i flerbostadshus. Av dessa var drygt en tredjedel tillgängliga med rullstol, drygt 90 procent var tillgängliga med rollator. Närmare 10 % var inte alls tillgängliga[5].
Polisens trygghetsmätning 2016 visar att i de södra delarna upplevs tryggheten som god liksom i övriga delar i Piteå.

Målbild Jävre

Jävre är en aktiv ort med läge mellan Piteå och Skellefteå. Utvecklingen av Jävre är stark tack vare engagemang i gemensamma utvecklingsprojekt. Byn stärks ytterligare av fortsatta gemensamma projekt, centrumutveckling och byggande av lägenheter för olika livssituationer. Byggandet inriktas på att möjliggöra ett gott liv för alla generationer där äldre kan bo kvar och unga människor flytta in. Barnen och ungdomarna trivs i Jävre och ’deras miljöer’ - lekplatser, var utrustning är placerad, mötesplatser inomhus och utomhus liksom badplatsen vid Bunässand utvecklas. Fortsatt brett samarbete eftersöks för att utveckla besöksnäring och turism. Natur- och kulturgivna kvalitéer säkras.
Jävre är en ort med hög förvärvsfrekvens och stor utpendling. Bra kommunikationer med ett hela resan-perspektiv är viktigt om arbetslivet ska fungera för både kvinnor och män. Kommunikationerna är viktiga för arbete, fritid och integration. För pendling behövs tydliga och trafiksäkra sammanhang runt E4.

---

[3] *Befolkningsenkäten ”Hälsa på lika villkor?” 2014*

[4] *Befolkningsprognos 2016-2040, Piteå kommun. Demografisk framskrivning med trendbaserad framskrivning av inflyttare, baserad på befolkningen i kommunen 160630.*

[5] *Under 2015 genomfördes en inventering av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i hela flerbostads- husbeståndet i Piteå kommun. Rapport: Wikman, L. Tillgänglighet till bostäder i Piteå. Wikman-konsult AB 2015.*

Jävre – tematiska förslag och riktlinjer

Natur och vatten

Jävre ligger vid havet där Jävreån mynnar. Ån som till stora delar rinner genom odlingslandskap har tidigare använts i byns äldre bruksmiljö där järnbruk, kvarn och sågverk funnits. Tidigare vandringshinder i ån är åtgärdade. Flera fiskarter vandrar upp i ån för lek. Utter förekommer i hela vattendraget. Nära Jävre finns flera höga, delvis kala kustberg med fornlämningar vilka enkelt kan besökas via Arkeologistigen. Bergen är en viktig tillgång för friluftslivet som besöksmål och utkiksplatser.

Hur det är idag – Brister och möjligheter

- Kustbergen Högberget, Lillberget och Sandholmsberget är viktiga utflyktsmål men saknar skydd för naturmiljön (Riksintresse kulturmiljö).
- Fiskesjöarna Degersjön och Breksjön avvattnas av Norrbäcken som rinner ut i havet vid Jävrebodarna. I bäcken finns vandringshinder som försämrar möjligheterna för fisk att vandra upp från havet.
- Boende i Jävre upplever igenväxningen av Långsjön och Lidträsket som ett problem.

Förslag Natur och vatten

För att stärka Jävres attraktivitet - att bo i och att besöka - föreslås att viktiga hänsynsområden avgränsas på markanvändningskartan och att naturområden för rekreation och friluftsliv utvecklas.

- För kustbergen med Arkeologistigen föreslås naturvårdsavtal och en grön skogsbruksplan som långsiktigt säkrar rekreations- och upplevelsevärdena **(karta punkt 1)**.
- Vandringshindren i Norrbäcken utreds och en plan med förbättringsåtgärder tas fram.
- Övergödning och igenväxning av sjöar är ett problem på många platser i kommunen som ofta beror på näringsläckage från jord- och skogsbruk samt enskilda avlopp. Kommunens pågående arbete med tillsyn av enskilda avlopp, gödselhantering inom jordbruket och översyn av pågående markanvändning behöver stärkas för att minska igenväxningen av sjöar. Arbetet förväntas på sikt ge bättre möjligheter till rekreation i vattenmiljöer såsom fiske och bad.

Grönstruktur

Grönstruktur idag
Jävre omgärdas både av öppet odlingslandskap och av skogsklädd mark. Karaktäristisk är kontakten med havet och med berg som utgör utflyktsmål som attraherar många besökare. Ute vid Bunässand finns en välbesökt badstrand. I Jävre finns väldigt lite avsatt parkmark. Den största ytan är ett skogsområde vid Kattheden som utgör en kil mellan nuvarande och planerad bebyggelse. Vid den norra infarten finns grönytor avsatta, men dessa kan knappast betraktas som vistelseytor. I Jävre finns ett offentligt lekområden på Åkroksvägen.

Hur det är idag - Brister och möjligheter
Utpekade områden och strukturer med närnatur och/eller parkmark av större betydelse inom bebyggelsen saknas. Det saknas utpekad skolskog. Områden runt ån och kvarnen är fina men skulle kunna utvecklas mer. Planterad växtlighet (stadsgrönska) som används för att understryka samband och för att skapa tydliga och trivsamma platser saknas i byn. Lekplatsen behöver ny gestaltning och allmän upprustning.

Förslag Grönstruktur

För att förtydliga och tillgängliggöra Jävres särskilda platskvaliteter föreslås åtgärder som knyter ihop olika delar av byn och som ökar tillgängligheten till natur- och kulturområdena genom bättre promenader. Miljöer som fungerar som mötesplatser utomhus eftersträvas

- I samverkan med byn utvecklas området längs med ån med leder så att Kvarnområdet förbinds med hamnen **(karta punkt 2)**.
- Trädplan upprättas. Mellan norra och södra byn planteras trädrad jämte ny gång- och cykelväg.
- Strandpromenad med fler anläggningar för friluftslivet kan anläggas längs vattnet från Fyrområdet till Bunässand.
- Bunässand rustas **(karta punkt 3)**.
- Lekplatser i Jävre ses över. Borde ny lek-/mötesplats anläggas – optimal plats och innehåll utreds.

Kultur och Fritid

Föreningar och organisationer bidrar starkt till att landsbygden är levande. Föreningslivet står för stor del av verksamhet samt äger och driver anläggningar med stöd från kommunen. De anläggningar och mötesplatser som finns underlättar möjligheter till möten och bidrar till en social samvaro för alla. För att stärka föreningarna och ge möjlighet till olika aktiviteter sker stor del av verksamheten inom samverkansområden. Närhet till naturen, till rekreation och möjlighet att vistas i ute är viktiga förutsättningarna för landsbygden. Detsamma gäller tillgång till allmänna platser som bad-, lek-, idrottsplatser och bibliotek.

Kultur och fritid i Jävre – brister och möjligheter
Jävre präglas av en samhörighet och samverkan mellan föreningar och företag i byn. Den ideella andan har utvecklat byn under en lång tid och visar sig exempelvis genom de starka ideella krafterna kring Kustkyrkan och mötesplatsen vid båthamnen.

I Jävre finns Bunässand badplats, elljusspår, tennisbana, fotbollsplan samt en ishockeybana vid skolan. Hembygdsföreningen ansvarar över en samlingslokal. Bokbussen har hållplatser i byn för både skola och allmänhet. Vintertid finns preparerade vandringsleder samt vinterleder med vindskydd och grillplatser. Arkeologstigen och Solanderleden ger möjlighet till naturupplevelser och rekreation året om. Fotbollsverksamheten sker i samverkan med Södra United; Jävre, Blåsmark och Hemmingsmark.

Förslag Kultur och Fritid

Det bör finnas ett grundutbud av anläggningar för kultur- och fritidsverksamhet i samtliga landsbygdscentra. Anläggningarna ska täcka behov både sommar och vinter samt matcha kvinnors, mäns, flickors och pojkars intressen och behov.

Förslaget är att det ska finnas

- en näridrottsplats och en isbana i anslutning till skolan samt motionsspår och utegym
- möjlighet att bedriva inomhusidrott i sporthall samt en fotbollsplan utomhus
- mötesplatser och tillgång till filialbibliotek eller bokbuss
- möjlighet att nyttja befintliga kommunala lokaler för kultur- och fritidsverksamhet på kvällstid

I Jävre föreslås

- Fortsatt utveckling av idrotts- och spontanytor i anslutning till skolan **(karta punkt 4)**.
- Flytt av Skaterampen på Jullevallen till plats i byn liksom plats för minigolfbana och utegym utreds.
- Högberget kan utvecklas och marknadsföras som ett område för friklättring. Fortsatt utveckling av vandrings- och rekreationsområden i anslutning till Arkeologistigen och båthamnen **(karta punkt 1)**.
- Området vid Bunässands badplats har stora utvecklingsmöjligheter för spontanaktiviteter och rekreation **(karta punkt 3)**.
- Utveckling av hamn-, fyr- och rastplatsområdena fortsätter genom förbättrad tillgänglighet för båtlivet, förbättrad service för besökare och turister. Nya tillskott ska avstämmas väl mot befintliga natur- och kulturvärden och tillgodose allmän tillgänglighet. **(karta punkt 5)**.

Investering av anläggningar på landsbygden bör ske av föreningslivet med stöd av kommunala bidrag. Driftsfrågan av kultur- och fritidsanläggningar tydliggörs.

Skola

Skolan idag

Jävre har idag en skola från förskoleklass till årskurs 6 med cirka 70 elever. I samma byggnad finns även två förskoleavdelningar. Från och med årkurs 7 går eleverna på Hortlaxskolan. Byggnaden är delvis renoverad under 2010-2014.

Utemiljön vid skolan är generös men exempelvis hockeysarg runt isbana är förfallen. Ett önskemål är en större idrottshall. Trafiksituationen vid skolan är oklar, det är trångt och skyltningen är bristfällig.

Förslag Skola

- Översyn av utemiljön vid skolan, multiarena, renovering av hockeysarg etc., översyn av trafikmiljön **(karta punkt 1)**.
- Skapa bättre skyltning så att det blir lätt att hitta till skolan.
- Frågan om sporthall utreds. Kan befintlig hall bli matsal i det fall ny hall byggs? **(karta punkt 2)**.
- Skapa förutsättningar för att delar av skolan ska kunna nyttjas kvällstid och helger.
- Skolvägar förbättras.

Vård och omsorg

Vård och omsorg i Jävre idag
Den äldreomsorg som bedrivs i Jävre innebär hemtjänst till cirka 20 personer. Hemtjänsten utgår från Hemmingsmark. Det bor allt fler äldre personer i Jävre och antalet äldre förväntas öka framöver. För boende i Jävre finns vård- och omsorgsboende närmast i Hortlax och anpassat boende för äldre saknas. Många fritidshus finns idag belägna mellan Jävre-Pitsund och mellan Jävre-Jävrebodarna. Det är oklart hur många som bor här permanent och hur behovet av vård/omsorg i dessa områden kommer att se ut framgent. Det är svårt att veta om antalet platser i vård-och omsorgboende är tillräckligt.

Dialog i Jävre
Många är intresserade av äldrefrågorna. Det framkommer tydligt att Jävreborna vill bo kvar i Jävre så länge det går. Idag är det brist på lägenheter. Fler lägenheter, gärna marklägenheter, efterfrågas. De äldre vill sälja sina hus men vill ha tillgång till lägenheter först. Gång- och cykelvägar ökar tryggheten och möjligheterna att vistas ute. Affären i Jävre är viktig.

Förslag Vård och Omsorg

En förutsättning för både tillfredsställande boende för den enskilde och möjligheter till generationsväxling är att alternativt boende finns att tillgå. Lägenheter behöver byggas där både gamla och unga kan bo, gärna i samma område.

- Flera boendealternativ behövs som gör det möjligt att kunna flytta till anpassad lägenhet/marklägenhet, hyrd eller ägd
- Senior- alt Trygghetsboende med samvarolokal utreds i Jävre, gärna nära affären/i centrum **(karta punkt 3)**.
- Gång- och cykelvägar som binder ihop byadelarna och viktiga målpunkter behöver byggas.

Mellan Jävre och Pitsund och Jävrebodarna finns många fritidshus dit människor flyttar permanent, exempelvis till Jävrebodarna, Hattudden och Bunäsudden. Stora geografiska avstånd kan bli en utmaning för hemtjänsten när insatser av äldreomsorg behövs.

- Utredning om permanentboendet i omvandlingsområden i Jävres närområde och framtida behov av äldreomsorg bör göras

Arbete/Näringsliv

Jävre är en boendeort med låg andel av befolkningen som både arbetar och bor på orten. Arbetsmarknaden är i antal personer liten, 110 personer hade 2016 arbete i Jävre.
Jävres arbetsmarknad utgörs till en större del av privata arbetsgivare, främst inom bygg, jordbruk och företagstjänster. Jävres arbetsmarknad består till större del än på andra orter av fåmansbolag. Detta är speciellt tydligt inom företagstjänster. Av arbetande i Jävre är hög andel företagare. Då en stor andel av företagen i Jävre utgår ifrån hemmet finns en risk vid generationsväxling att företagen inte säljs utan avvecklas då företagaren vanligtvis fortsatt vill bo kvar på sin fastighet.
Den lokala arbetsmarknaden domineras av män. Inom skola och förskola är andelen kvinnor större.

Arbete och näringsliv idag – brister och möjligheter
Jävre har relativt väl utbyggd kommersiell service. Jävre har ett attraktivt läge vid hav och E4 som över tid utvecklats turistiskt. Här har funnits företagsverksamhet i form av campingplats, motell och kursgård. Jävre har turistbyrå i vars anslutning byn, kommunen och Trafikverket samverkat kring utveckling av rastplatser på ömse sidor av E4. På sjösidan bedrivs café sommartid av entreprenör, även så i gamla Kvarnbyggnaden. En ställplats är byggd av byn i

anslutning till rastplatsen på sjösidan. Övernattningsmöjligheter saknas idag. Turism som näringsgren behöver och kan utvecklas.

Jävre saknar mark som i plan är avsatt som industriområde/verksamhetsområde. Fastigheter att hyra för företagsverksamhet saknas.

Förslag Arbete/Näringsliv

Samordningsvinster mellan olika aktörer eftersöks. Program för verksamhets- utveckling tas fram. Behov av verksamhetslokaler utreds - möjliggörande av företagshotell att hyra för distansföretag, fåmansbolag, student, pensionär, föräldralediga etc.

- Centrum utvecklas **(karta punkt 4)**. Centrumgrupp med företrädare för fastighetsägare, föreningar och Piteå kommun bildas.
- Kommunen ska verka för att ett verksamhetsområde tillskapas.
- Jävre stora möjligheter utvecklas turistiskt både genom ideella krafter, företag och kommunala insatser. Program för utveckling av Jävre som turistort med regional betydelse genomförs **(karta punkt 4)**.
- Utveckling av kollektivtrafik och gång- och cykelvägar betraktas även som en näringslivsfråga då det ökar möjligheterna till arbete om man inte har möjlighet till biltransport.

Kulturmiljö

Historik och kulturmiljövärden idag
Jävre har en stor variation av olika kulturmiljöer. Fornlämningar, Norrbottensgårdar i ett öppet jordbrukslandskap och bruksmiljön Degerfors bruk med kvarnområde vilket präglar byns norra del. Fyren och sjöbodar samt turiststationen, vilken är ett av fyra byggnadsminnen i Piteå kommun, präglar den södra delen. Jävre omnämns i skriftliga dokument år 1481 men platsen har varit bebodd betydligt längre, vilket stenåldersfynd och gravfält på Lillberget och Högberget vittnar om. Fornlämningsområdet är länets största gravfält från brons- och järnåldern. I anslutning finns även många boplatser. På Bokmyrberget hittades det så kallade Jävresmycket daterat till 400-600 efter Kristus. Nordstigen, den medeltida färdvägen, passerar byn.

Från 1797-1893 bedrevs verktygstillverkning vid Degerfors bruk. Namnet härrör från grundaren Johan Degerman och bruket är Pitebygdens äldsta järnbruk. Herrgården byggdes 1807. På generalstabskartorna från åren 1859 samt 1900 står Degerfors, likvärdigt med ”Jäfre” som ortsnamn, vilket visar på brukets betydelse.
Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse saknar skydd utöver de allmänna skyddsbestämmelserna i Plan- och Bygglagen.

Följande kulturmiljöer i Jävre är särskilt värdefulla se faktakarta:

A	Skolbackevägen 20: Jävre bönhus, 1922
B	Jävrevägen 59/Barksjövägen 1: Degerfors bruk, järnbruk och såg, hammarområde med kvarnhus. Herrgård från 1807 med tillhörande uthus och park. Högt kulturhistorisk värde
C	Gravfält Högberget med Arkeologistigen, Riksintresse för kulturmiljövård
D	Norra Hedvägen: delvis välbevarade gårdsmiljöer inom odlingslandskap bevarandeklass II
E	Bunäsuddvägen 5: Jävregården, hitflyttad från Öjebyn
F	Jävre fyr 1871, så kallad Heidenstamfyr samt sjöbodar av varierande ålder
G	Jävrevägen 186: Turiststation byggd 1966, byggnadsminne. Del av riks13 med 1930-40-talskaraktär, del av Nordstigen.

Förslag Kulturmiljö

För att bevara och förstärka Jävres karaktär bör sammanhanget mellan gårdar och öppet landskap söka bevaras. Jordbrukslandskapet öster om E4:an har stort värde. Det är värdefullt för Jävre om Norrbottensgårdar med mangårds- och ekonomibyggnader underhålls så att kulturhistoriska och estetiska värden bevaras och förstärks. Rivning av ekonomibyggnader byggda före 1950 ska undvikas. Nybyggnation ska förhålla sig till omgivande kulturlandskapet vad gäller volym, proportioner och materialval.

- Jävres rikedom på kulturmiljöer från olika epoker behöver tillgängliggöras samlat och skyltas bättre. Här finns en stor turistiskt potential som byn, företag och Piteå kommun kan samverka kring i ett program för omhändertagande och utveckling av kulturmiljöerna. Angeläget för helhetsmiljön på ömse sidor av E4 **(karta punkt 12**).
- Vid all planläggning inom hänsynsområden för kulturmiljö och kultur, odlingslandskap ska varsamhets- och skyddsbestämmelser införas. Detaljplan är särskilt angelägen för Degerfors bruk, för helheten med byggnader och miljö vilka ska underhållas så att kulturhistoriska och estetiska värden bevaras och förstärks **(karta punkt 1)**.
- Kulturmiljöprogram för Piteå utvecklas genom inventering och åtgärdsprogram för landsbygden vari Jävre är en del.

Boende och byggande

Bebyggelse och boende idag

I Jävre finns 11 stycken flerbostadshus med 52 hyreslägenheter de flesta i privata fastigheter. Härutöver finns ett tjugotal kommunägda hyreslägenheter av vilka hälften är marklägenheter mitt i byn. 185 stycken enbostadshus och 48 stycken fritidshus finns inom tätorten[6]. Jävre har en stor andel fritidshus utanför tätorten vid kusten. Inom hela området södra Jävre[7] finns 485 fritidshus och 266 enbostadshus. Detta innebär även att 85 av de bebodda fastigheterna i södra Jävre ligger utanför tätorten. Fritidsbebyggelsen har stor betydelse som serviceunderlag för Jävre som ort.

På 1970-talet planlades för två villaområden på Lekattheden vilka delvis har genomförts. Här finns cirka 25 obebyggda tomter. I byn i övrigt finns ett fåtal avstyckade ej bebyggda tomter. Jävre har två mindre centrumbildningar, den ena längs Jävrevägen. Här finns de gamla kulturmiljöerna och hus där affärer tidigare varit inrymda, idag med ny användning. Ett andra centra finns i anslutning till E4 och turiststationen med bensinmack, dagligvaruhandel och restaurang. Turistinformationsbyggnaden från 1967 är en solitär, symboliskt modernistisk. Sommarkaféer finns i gamla kvarn och i sjöboda vid hamnen. Ej planlagda områden med verksamheter ligger spridda utefter Jävrevägen.

Befolkning och bostäder

En blandning av hyres- och insatslägenheter efterfrågas, särskilt av äldre som vill bo kvar i Jävre efter att de sålt sitt hus. Större lägenheter än 2:or saknas. Önskade lägen är i närheten av affär (sågen, gamla medborgarplatsen) men även i norra delen av byn. Det finns behov av lägenheter för ungdomar som vill bo kvar. Det finns många små hus som bebos av äldre. Skulle dessa frigöras finns risk att de inte är attraktiva för barnfamiljer som har behov av större hus. Tomter i fria lägen utanför ”kvartersstruktur” efterfrågas, samt större tomter och större byggrätter (från dialog).

---

6 *Sammanslagning av SCB’s tätortsavgränsning år 2010 och år 2015)*

7 *(Statisttikområde 0505 (NYKO))*

Centrum – brister och möjligheter
I norra delen av byn finns ytor som kan utvecklas för gemensamt bruk, exempelvis som busstorg. Längs den utdragna bebyggelsestrukturen saknas promenader, belysning och träd vilka, jämte ny bebyggelse i anslutning till byvägen, skulle bidra till att byn utvecklas som en helhet.

Förslag Boende och byggande

Nya bostäder tillskapas. Flerbostadshus byggs centralt i byn längs Jävrevägen och nära service för människor i olika livsskeenden.

Anpassade lägenheter för äldre utgör en del av byggandet av bostäder.

Centrumgrupp bildas med olika aktörer. Utvecklingsarbete kan omfatta ny bebyggelse, förtätning, verksamhetslokaler, trafikfrågor, belysning, utemiljö samt mötesplatser.

Nya villatomter möjliggörs i attraktivt läge på sjösidan av E4.

Förslag flerbostadshus

Både Piteå kommun och privata fastighetsägare äger områden väl lämpade för bebyggelse. En förtätning med flerbostadshus inom befintlig bebyggelsestruktur längs byvägen binder ihop de olika delarna av byn och ökar byns attraktivitet. Befintlig infrastruktur (kommunikationer, VA) nyttjas. Detaljplan kan upprättas gemensamt för flera förtätningsområden längs byvägen. Gång- och cykelväg kan ingå i ny detaljplan (ersätter i tillämpliga delar byggnadsplan D0406, 1961).

Lämpliga områden för ny bebyggelse med flerbostadshus

- Flerbostadshus/anpassade lägenheter/alt trygghetsboende. Medborgarplatsen. Obebyggd tomt, medger förtätning längs byvägen. Ej detaljplanelagt område. Privat ägo **(karta punkt 2)**.
- Flerbostadshus/anpassat boende/marklägenheter. Nära affär. Obebyggda tomter. Marken är privatägd, ej detaljplanelagd (från dialog) **(karta punkt 3)**.
- Flerbostadshus/anpassat boende/marklägenheter. Nära affär. Obebyggd tomt. Marken är privatägd, ej detaljplanelagd. (från dialog) **(karta punkt 4)**.
- Utredningsområde. Flerbostadshus/marklägenheter. Förtätning längs byvägens östra sida. Området kräver uppfyllnad. Ej detaljplanelagt. Privat ägo **(karta punkt 5)**.
- Flerbostadshus/alt enbostadshus. Komplettering intill befintligt flerbostadshus vid Barksjövägen. Ägare Piteå kommun respektive privat ägo. Ej detaljplanelagt **(karta punkt 6)**.

Förslag enbostadshus

Områden för enbostadshus utpekat i ÖP2030 är Lekattheden belägen centralt i Jävre. Längs byvägarna finns förtätningsmöjligheter vilka skulle stärka byakaraktären och erbjuda attraktiva boställen.

Ny bebyggelse med enbostadshus föreslås inom

- Enbostadshus/eventuellt flerbostadshus, avstyckade tomter vid Lekattsheden. Detaljplan DB0404. Detaljplaneändring, flexibla tomtstorlekar och ökad byggrätt. Översyn av tillfart och landskapsåtgärder. Ägare Piteå kommun **(karta punkt 7)**.
- Utredningsområde. Enbostadshus, vid Bunäsuddsvägen. Utanför verksamhetsområde VA. Ej detaljplanelagt **(karta punkt 8)**.
- Utvecklingsområde förtätning. Enbostadshus, vid Norra Hedvägen. Ej detaljplanelagt **(karta punkt 9)**.
- Utvecklingsområde förtätning. Enbostadshus, vid Barksjövägen. Ej detaljplanelagt **(karta punkt 10)**.

Förslag Centrum

- Centrum utvecklas genom översyn av lokaler och verksamheter. Centrum definieras som hela sträckningen från affären till skolan. Bebyggelse med verksamhetslokaler eftersträvas längs hela sträckningen. En centrumgrupp med fastighetsägare, företrädare för byn, föreningar och andra aktörer bildas med målet att utveckla centrum. Behov av ny bebyggelse, omvandling/påbyggnad av befintliga byggnader, trafikfrågor, laddinfrastruktur för elbilar, belysning, utemiljö, mötesplatser utreds.

Gestaltning

Karaktärsdrag idag
Bebyggelsen i centrala Jävre är varierat småskalig vilket skapar en trivsam bykänsla. Bruksmiljön vid Degerfors bruk med kvarnområde har stilmässigt haft stor påverkan. Påfallande många hus är vita med dekorativa fasadelement. Nyare flerbostadshus är utförda i rött trä.

Jävre har en stor variation av olika kulturmiljöer att ta tillvara vilka kan tydliggöras bättre genom skyltning och sammanbindande promenader. Byn saknar centralt lekområde/mötesplats för barn och unga. Tydligare gestaltning av sammanhang kring E4 behövs.

Fortsatt utvecklingsarbete krävs för att utveckla såväl natur- som kulturgivna förutsättningar på ömse sidor om E4 vid Turistinformation och fyr. Gestaltningsprogram behövs för att undvika splittrat intryck av området.

Förslag Gestaltning i Jävre

Gestaltning av bykärnan och hamnområdet gynnas av gestaltning som skapar bra helhet.

- Byakärnan utvecklas med målet att skapa större centrumkänsla och att tydliggöra gamla och nya målpunkter. Bättre gång- och cykelvägar mellan målpunkter i byn och gångstig mot naturpark längs Jävreån utvecklas **(karta punkt 11)**.
- Nya anläggningar placeras så att de syns och stärker den offentliga miljön.
- Träd planteras i centrala Jävre då gång- och cykelväg/promenad längs byvägen byggs
- Utformning av trafikplatsen vid södra infarten och dagligvaruaffär förbättras för gång- och cykeltrafikanter
- Busshållplatsen mitt i byn gestaltas som allmän samlande plats
- Kvalitet, respekt för bevarandevärden och genomtänkt sammanhållen design ska prägla hamn- och rastplatsområdena.

Bebyggelsekaraktär
Bebyggelsen kan vara blandat småskalig. Byggnader kan uppföras i olika material och färgvariation som tar tillvara byns särdrag.

LIS – Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där underlaget för service är avgörande. Ett kriterium för LIS i Piteå är att eftersöka LIS-områden som stödjer Landsbygdscentrat. Områden i strandnära lägen som är viktiga för utvecklingen av orten utpekas som LIS-område. Jämför generella riktlinjer.

Förslag LIS i Jävre

Föreslagna LIS-områden är markerade på karta med grön punkt, symbol L.

- Runt Landsbygdscentra Jävre eftersöks LIS-områden för komplettering av bebyggelse och anläggningar.
- Område för ställplats inklusive anläggningar för friluftslivet utökas vid Fyrområdet (LIS-område).

Jordbruksmark i Landsbygdscentra

Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där möjligheter till attraktivt byggande är avgörande. Byggande är en prioriterad fråga. Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråkstagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas. Jämför generella riktlinjer.

Förslag Jordbruksmark i Landsbygdscentra

Rennäringen

Jävreområdet utgör betesland för Östra Kikkejaure sameby. Ett område av riksintresse för rennäringen, en flyttled, finns inom området strax norr om Jävre. Den berörs inte av några förslag. Mer om konsekvenser för rennäringen finns i avsnitt 4.4 Konsekvenser.

Förslag Rennäringen i Jävre

- Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där möjligheter till attraktivt byggande är avgörande. Dialog med samebyarna krävs då bebyggelsen förtätas och bebyggelsemönster ändras.

Trafik och kommunikationer

Trafiksystemet i Jävre
E4 delar Jävre i två delar. Planskilda trafikplatser med avfart/påfart inklusive bana för gång- och cykeltrafik finns i norra och södra delen av byn. Genom bebyggelsen på ömse sidor E4 leder gamla byvägar, bland annat Jävrevägen och Gamla Hedvägen vilka anknyter till Nordstigen söderut längs kusten och norrut mot Pitsund. I södra delen av byn finns Trafikverkets dubbelsidiga rastplats, för tung trafik på västra sidan och allmän rastplats på östra sidan, för vilka utvecklingsarbete pågår.

Förbindelser med omland
Närheten till E4 medger bra förbindelser för motortrafik. E4 är mötesfri väg med höga hastigheter, där fotgängare och cyklister inte ska korsa eller gå/cykla. Säkra och bra gång- och cykelförbindelser till och från Jävre är därför viktigt. Vägar som även tillåter fordon av mopedklass samt traktor är en viktig aspekt, där cykelleder i blandtrafik är ett alternativ. Alternativa förslag på gång- och cykelförbindelser norrut, för sträckan Jävre-Pitsund, finns framtagna av Trafikverket. Se figur.
Sträckan från Torrbackavägen i Jävre, nyttjar befintlig struktur och har anknytningar mot fritidsbebyggelseområden längs kusten. Liksom norrut saknas särskild gång- och cykelväg,

parallellt med E4, även söderut men det finns möjlighet att gå och cykla längs motsvarande vägar och leder i blandtrafik.

Förbindelser inom byn
Viadukterna, som förbinder ömse sidor om E4, saknar säkra övergångsställen/passager. Även anslutningar till befintligt gatunät på ömse sidor av E4 har brister vilket leder till att barn och ungdomar korsar E4 i höjd med norra busshållplatsen. Den norra viadukten, tillsammans med delar av Röddingsvägen, ansluter till Jävre skola.

Ett sammanhängande gång- och cykelvägnät saknas i Jävre. En gång- och cykelväg längs Jävrevägen skulle höja trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter och skapa bättre förbindelse mellan byns norra och södra delar, med skola i norra delen och matbutik i den södra.

Under planeringsskedet har förslag på gång- och cykelvägar och gång- och cykelpassager i Jävre utpekats i Piteå kommuns *Gång- och cykelplan* (ej beslutad 2017). Vidare utredning krävs för föreslagna sträckor och passager.

Kollektivtrafik och pendling
Längs Jävrevägen finns busshållplatser för länstrafikens lokala linjer. Hållplatserna saknar väderskydd, tillgänglighetsanpassning och cykelparkeringar. I Jävre cyklar många barn och ungdomar till hållplatserna, för vidare färd med buss. En knutpunkt för buss saknas.

Längs E4 finns två hållplatser för Länstrafikens stomlinjer. Trafiksituationen vid den norra hållplatsen längs E4 är problematisk då en nära övergång från hållplatsen, från Jävres östra sida, saknas. Den väg som finns idag över viadukten anses vara en för lång omväg och resenärer genar istället på ett trafikfarligt sätt över E4.

Samåkningsparkering finns vid Jävre Turiststation.

Förslag Trafik och kommunikationer

Förslag till förbättrat trafiksystem innebär samverkan med Trafikverket i gemensamma frågor kring det statliga vägnätet, insatser för vägar och kommunikationer inom orten och mellan orterna samt förbättrad gestaltning och funktion för platser där trafik är en viktig del. *(Se motsvarande numrering i kartan)* Jämställdhetsperspektivet i dessa processer ska belysas.

Kommunen samverkar med Trafikverket för identifiering av behov längs det statliga vägnätet:

1. Gång- och cykelförbindelser Jävre-Pitsund.

2. Över/underfart E4.

3. Utveckling av rastplats.

Utbyggnad av gång- och cykelvägar samt gång- och cykelpassager i Jävre. Barns säkra skolvägar prioriteras.

Följande sträckor i Jävre finns utpekade i Gång- och cykelplan och prioriteras i FÖP landsbygdscentra:

4. Jävrevägen.

5. Del av Röddingsvägen.

Följande passager i Jävre finns utpekade i Gång- och cykelplan (ej beslutad 2017):

6. Korsning Jävrevägen – Röddingsvägen.

7. E4 – norra busshållplatsen. Ny passage alternativt flytt av busshållplatsen.

Kollektivtrafiken utvecklas i samverkan med Länstrafiken:

8. Utredning av knutpunkt för buss med väderskydd och cykelparkering.

9, se även 7. Åtgärder norra busshållplatsen E4.

- Utökade turer kvällar och helger, tätare turer dagtid.
- Tillgänglighetsåtgärder vid busshållplatser.
- Cykelparkeringar i anslutning till busshållplatser.

Teknisk infrastruktur

Vatten och avlopp
Kommunal vattenförsörjning av dricksvatten och spillvatten förekommer i stor del av tätorten, se figur. Någon planerad utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp för befintlig bebyggelse finns inte i dagsläget, se utbyggnadsplan 2017-2024.

I Jävre härrör dricksvattenförsörjningen från Piteå kommuns huvudvattentäkt i Svensbyfjärden och produceras på Degerängets vattenverk innan vidare distribution. Kapacitet finns för nyanslutningar. Jävrebodarna har ett eget mindre vattenverk där det inte finns kapacitet för fler anslutningar. Avloppsreningen sker via tre lokala reningsverk som är belägna i Jävre, Jävreronningen och Jävrebodarna. Det finns möjlighet att nyansluta ett mindre antal fastigheter till verken. I delområden kan även ledningsnätets dimensionering göra att tillgänglig kapacitet begränsas.

Den kommunala vattentäkten i Jävrebodarna har ett tillhörande vattenskyddsområde.

Förutsättningarna för enskilt vatten och avlopp varierar utifrån markens genomsläpplighet, från låg till hög vilket kan översättas från dåliga till bra förutsättningar för enskilda vatten- och avloppsanläggningar. Någon inventering av enskilda avlopp är inte genomförd.

Kommunala dagvattenledningar finns vid Jävre skola och Turistinformationen. I övrigt omhändertas dagvatten lokalt. Arbete med framtagande av kommunövergripande riktlinjer för dagvattenhantering pågår. Dagvatten från enskilda fastigheter kan medverka till-näringsläckage För att säkerställa avvattningen av allmänna platser i kommande detaljplaner kan bestämmelser om höjd och lutning införas samt bestämmelser om andel hårdgjorda ytor och grönytor. Lokalt omhändertagande av dagvatten förespråkas där förutsättningar för det finns. Dammar, meandrande, bäckliknande öppna diken, våtmarker som buffrar och renar är exempel på LOD-lösningar. För hårdgjorda ytor kan plattor eller inslag av planteringar och träd vara att föredra framför asfalt för att åstadkomma ökad infiltration och vattenupptagning.

Viktigt underlag att ta hänsyn till i planeringen är riktlinjer för inrättande av verksamhetsområden för vatten och avlopp samt riktlinjer för dagvattenhantering (under framtagande).

Avfallshantering
Hushållen har källsortering av brännbart och matavfall.
Det finns en återvinningsstation (ÅVS) som är belägen vid Nybruksvägen /Barksjövägen.
Tillgång till återvinningscentral (ÅVC) finns på Bredviksbergets avfallsanläggning. Mobil ÅVC kommer till Jävre två gånger per år.

Viktigt underlag att ta hänsyn till i planeringen är Kommunal avfallsplan inklusive föreskrifter.

Förslag Vatten och avlopp, Avfallshantering

(Se motsvarande numrering i kartan)

10. Utredning av utformning, tillgänglighet, placering och belysning vid ÅVS.

11. Bostadsbebyggelse ska föregås av utredning kring vatten- och avloppslösning ur såväl miljö- som ekonomisk synpunkt.

- Inventering av enskilda avlopp i områden med övergödningsproblem.
- Dagvattenhantering för ett specifikt område behöver bestämmas i samband med detaljplanering.

Klimat och Energi

Fjärrvärme

Fjärrvärmenät förekommer inte i området. Inga planer på att bygga fjärrvärme i Jävre finns i dagsläget.

Elförsörjning

Elnätet i Jävre landsbygdscentra har i dagsläget 287 elabonnenter som försörjs av ett 10 kV ledningsnät, med en god reservkapacitet för en eventuell utveckling av bostadsbyggande.

Klimatanpassning

Modellering av översvämning vid framtida kraftiga skyfall har inte genomförts från området. Problem vid skyfall har förekommit (till exempel höga flöden i Nordån när vägtrumman under E4:an var igensatt). Hantering av dagvatten ska ske enligt riktlinjer för dagvattenhantering i Piteå kommun.

IT

AB PiteEnergi bygger, underhåller och äger Piteå kommuns stadsnät (fiber). Stadsnätet är ett öppet stadsnät, vilket innebär att olika leverantörer kan erbjuda tjänster till slutkund via stadsnätet. Planering av IT-infrastrukturen ska samordnas med planering av övrig infrastruktur.

Förslag Klimat och Energi

- Modellering av översvämning vid framtida kraftiga skyfall genomförs för Jävre-området. Utförs för dagens 100-årsregn, framtida 100-årsregn samt 100-årsstorm.
- Detaljplanering ska alltid föregås av genomförandebeskrivning där konsekvenser av förändrat klimat bedöms
- Utbyggnad av stadsnätet (fiber) till delar av Jävre, enligt AB PiteEnergis utbyggnadsplan och Piteå kommuns Bredbandsstrategi.
- Utbyggnad av bostadsbebyggelse och gång- och cykelvägar kräver utbyggnad av belysning.
- Utbyggnad av laddinfrastruktur för elbilar utreds för Landsbygdscentra.

Hänsyn – Riksintressen och nationella intressen

Kommunen ska i sina översiktsplaner redovisa aktuella riksintressen, samt visa hur dessa ska tillgodoses.
Områden som är av nationell betydelse för en rad vitala samhällsintressen kan pekas ut som områden av riksintresse för just dessa ändamål. Områden som är av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden eller möjligheterna att använda dem för avsett ändamål.

Exploatering och andra ingrepp i miljön är tillåtna endast om det inte möter hinder enligt någon av bestämmelserna i 2-8 §§, Miljöbalken, och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Undantag gäller för utveckling av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet samt för anläggningar för totalförsvaret.

En sammanställning av konsekvenser för riksintressen finns samlad för samtliga fördjupade översiktsplaner för Landsbygdscentra i bilagan Konsekvenser. Riksintressena redovisas även på markanvändningskartan.

Naturvård samt Natura 2000 – karta 1

Områden av riksintresse för naturvård representerar huvuddragen i svensk natur, visar mångfalden i naturen ur ett nationellt perspektiv och ska skyddas från påtaglig skada. I Piteå finns utpekade områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv längs Piteå älv och i kust och skärgård. Områden som ingår i EU:s nätverk Natura 2000 klassas som riksintressen.
Samtliga dessa områden utgör hänsynsområden i FÖP Landsbygdscentra och har upprättade bevarandeplaner.

- *FÖP Jävre berörs inte av några riksintressen för naturvård.*

Hela Piteås kust och skärgård samt Piteälven är av riksintresse för friluftslivet, i synnerhet det rörliga friluftslivet, och turism. Här finns naturskyddade områden, värdefulla kulturmiljöer och attraktiva besöksmål. Även det öppna havet har betydelse för friluftsliv, turism och upplevelser.

- *FÖP Jävre berörs av riksintresset i den sydöstra delen.*
- *Inom FÖP Jävre har ett utredningsområde för bebyggelse pekats ut inom riksintresset. Utpekandet utgör tätortsutveckling och kan påverka riksintresset negativt. Då tätortsutveckling i detta fall är ett prioriterat intresse bedömer kommunen att en sådan exploatering är möjlig.*
- *FÖP Jävre innehåller förslag om en strandpromenad inom riksintresset, vilket stärker och utvecklar detsamma.*

Kulturmiljövård – karta 2

Elva områden inom Piteå kommun utgör riksintresse för kulturmiljövården.
Kulturmiljövården stärks generellt genom särskilda skrivningar med krav om att ny bebyggelse anpassas till värdefulla kulturmiljöer, kan också vara andra värdefulla miljöer som inte utgör riksintresse, samt att dessa ska ges adekvat skydd.

Samtliga riksintressen för kulturmiljövården utgör Hänsynsområden för kulturmiljövård i respektive FÖP och ska bevaras och vårdas.

- *FÖP Jävre berörs av riksintresse för kulturmiljövård. En fornlämningsmiljö med gravfält av sydskandinavisk typ och datering till brons- och järnålder.*
- *FÖP Jävre innehåller förslag om att ett kulturmiljöprogram tas fram för att öka kunskap och medvetenhet om ortens kulturmiljöer vilket stärker riksintresset.*

Rennäring och vindbruk– karta 3

Riksintresseområden för rennäringen utgörs av mark- och vattenområden. Rennäringen i Piteå kommun bedrivs av samebyarna Västra Kikkejaur, Östra Kikkejaur, Ståkke, Semisjaur-Njarg, Luokta-Mavas, Sirges, Jåhkågasska, Tuorpon och Udtja.
Energimyndigheten har pekat ur mark- och vattenområden som är särskilt lämpade för vindbruk inom kommunen. Dessa har behandlats och tillgodosetts i en kommuntäckande Vindbruksplan från 2014.

- *FÖP Jävre berörs av riksintresse för rennäring, en flyttled i nordöstra delen.*
- *Inga förslag/åtgärder i FÖP Jävre berör/påverkar riksintresset*

Kommunikationer och totalförsvar – karta 4

Trafikverket har pekat ut ett nät av vägar, järnvägar och farleder med sådana funktioner att de mark- och vattenområden som berörs av anläggningarna utgör riksintresse.
Väg E4 mellan Skellefteå och Luleå, Norrbotniabanans korridor mellan Skellefteå och Luleå samt Yttre Stadsfjärden utgör riksintressen för väg, järnväg respektive sjöfart.

- *FÖP Jävre berörs av E4 mellan Skellefteå och Piteå.*
- *FÖP Jävre innehåller förslag/åtgärder som berör E4 såsom samverkan med Trafikverket för att utveckla och förbättra säkerhet och tillgänglighet för gång- och cykel över/under och längs efter E4.*

Totalförsvarets riksintressen utgörs dels av det som kan redovisas öppet som exempelvis influensområden för luftrum och väderradar och dels områden som inte redovisas öppet.

- *FÖP Jävre berörs inte av riksintresse för totalförsvaret.*

Elproduktion/eldistribution, vattenförsörjning, yrkesfiske samt värdefulla ämnen och mineral

Inom Piteå kommun finns 400kV-ledningar som utgör riksintresse. Inga ledningar berör eller berörs av FÖP Landsbygdcentra.
Inom Piteå kommun finns inga områden av riksintresse för vare sig vattenförsörjning, yrkesfiske eller värdefulla ämnen och mineral.

Intressen av nationell betydelse - jord- och skogsbruket

Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.
Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk.
Utpekande av så kallade Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla dessa orter där möjlighet till attraktivt byggande är avgörande. Landsbygdscentra utgör noder för utveckling i Piteå kommun. Byggande är en prioriterad fråga.

FÖP Landsbygdscentra innehåller förslag på förhållningssätt till jordbruksmarken.

- I ÖP2030 utpekade områden för samlad ny bebyggelse på jordbruksmark utgår. Nya bebyggelseområden undviks på jordbruksmark.
- Alternativ till ianspråktagande av jordbruksmark ska alltid eftersökas. Vid intressekonflikter ska jordbruksmarken ges företräde.
- Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråkstagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas.
- LRF ska alltid höras som remissinstans i frågor som berör jordbruksmark.

- *FÖP Jävre berörs av de nationella intressena.*
- *FÖP Jävre omfattas av generella förhållningssättet ovan.*

Konsekvenser sammanfattning

Förutsättning för arbetet är att förslagen ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Utifrån föreslagna åtgärder är följande konsekvenser avgörande:
- att ekonomiska medel avsätts
- att aktivt samarbete mellan Piteå kommun och aktörer på orten – föreningar, fastighetsägare, medborgare stärks
- att arbete för att få till stånd byggande av lägenheter, vari anpassade lägenheter för äldre ingår, ges högsta prioritet.

Nedan sammanfattas de konsekvenser som ett genomförande av Fördjupade översiktsplaner Landsbygdscentra bedöms medföra. För mera information, läs Bilaga ’Konsekvenser’.

De viktigaste hållbarhetskonsekvenserna för samtliga landsbygdscentra och temaområden

Konsekvens	**Förklaring**
Om inte satsningar på kollektivtrafik görs kommer många olika grupper av människor att uteslutas från att kunna bo, leva och verka på landsbygden. Utebliven satsning på kollektivtrafik och utbyggd infrastruktur kan även ha stor negativ påverkan på miljön både på lång och kort sikt.	Satsningar på **kollektivtrafik** underlättar transport och vardagsliv för de människor som inte har möjlighet till biltransporter, vilka är barn och unga, kvinnor, personer med funktionsnedsättning, äldre och nyanlända. Satsning på kollektivtrafik är viktigt för alla tre fokusområdena i FÖP.
	Utformning/gestaltning av trygga miljöer, både brottsförebyggande och trafiksäkerhetsfrämjande, gynnar alla människor.
	Om fler använder kollektivtrafik bidrar det till minskade utsläpp av koldioxid.
Om inte satsningar i landsbyggscentra görs för barn och unga finns risk att barnfamiljer väljer andra orter eller kommuner att flytta till, vilket medför att endast äldre blir kvar på orten.	**Lekplatser/lekområden** är viktiga arenor för de yngre barnen, medan de äldre barnen/ungdomar är i behov av **mötesplatser** att ”hänga” på. Dessa ’arenor’ är viktiga för barn och ungas utvecklingsmöjligheter.
	Trygga och säkra vägar, till exempel **gång- och cykelvägar och trygga passager** är viktiga för barns rörelsefrihet och för att själv kunna ta sig till skola, aktiviteter och kompisar.
	Tillgång till **natur, skog och grönstruktur, bland annat skolskog,** är betydelsefullt för barns rörelsefrihet och lärande.
Om inte kvinnors och mäns, flickors och pojkars förutsättningar är likvärdiga skapas ojämställda miljöer och risk för minskad tillväxt.	**Arbetstillfällen** och **lokaler för distansarbete** på orten / relativt nära bostaden underlättar familjeliv och vardagsliv.
	Om **barnomsorg, skolor, handel och annan offentlig och privat service** finns på orten, inom

	relativt nära avstånd från bostaden, underlättas familjeliv och vardagsliv.
	Motions- och fritidsanläggningar för både kvinnors och mäns, flickors och pojkars behov och intressen är angelägna satsningar för ökad jämställdhet.
Om inte satsningar på mångfald av bostäder, mötesplatser, transporter och arbetsliv görs finns risk för att vissa grupper blir utestängda från samhället, vilket leder till utanförskap. Detta kan vara grogrund för otrygghet och missnöje, vilket kan ge brist på tillit och skapa frustrationer.	**Varierande boendeformer och bostäder i olika kostnadslägen** är angeläget för att undvika segregerat boende och främja integration.
	Tillgängliga bostäder är en hållbar satsning för en åldrande befolkning och en kostnadseffektiv resursplanering.
	Allmänna mötesplatser inom- och utomhus är betydelsefulla för ett demokratiskt samhälle och stärkt socialt kapital.
Om inte tätortsnära naturområden säkras finns risk att förutsättningar för biologisk mångfald och möjligheter till ekosystemtjänster minskar.	**Biologisk mångfald -** Ett rikt växt-och djurliv är en förutsättning för motståndskraftiga och långsiktigt bestående naturmiljöer.
	Ekosystemtjänster - De funktioner hos ekosystem som upprätthåller och skapar människors livsvillkor och välmående och produceras gratis. Exempel på tjänster och produkter kan vara mat, biobränsle, timmer, rening samt rekreation och skönhet.
Om inte en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas minskar förutsättningar för bättre och mer effektivt nyttjande av befintliga resurser samt möjligheten att utveckla och använda förnybara energikällor och hållbara transportmedel.	**God bebyggd miljö -** Vår bebyggda miljö ska möta människors önskemål om en bra livsmiljö och bidra till en hållbar utveckling. Förtätning inom befintlig bebyggelsestruktur skapar förutsättningar för ett bättre nyttjande av befintlig infrastruktur och minskat bilberoende.
Om åtgärdsförslag ska realiseras kommer det att krävas resurser och vilja till genomförande. Hur säkerställer man att detta inte blir en tillitsfråga mellan stad och land då prioriteringar ska göras?	Smart **resursanvändning** är viktig utifrån utveckling, drift och förvaltning av befintliga och framtida samhällsfunktioner. Befolkningen och det mänskliga kapitalet på orterna är värdefulla resurser som ska värnas utifrån ekonomisk långsiktighet.
Om inte satsningar görs på landsbygden/ landsbygdscentra finns det risk för att människor och verksamheter flyttar till andra orter eller till att verksamheter läggs ned. Detta kan medföra stagnation och förfall av orter.	En bred satsning på åtgärder med *hela livet perspektivet* på orterna skapar goda förutsättningar för en positiv utveckling för både barn, unga, vuxna och äldre ur ett jämlikt och jämställt perspektiv.

Bilaga 1

Jävre som ort
Statistik Befolkning

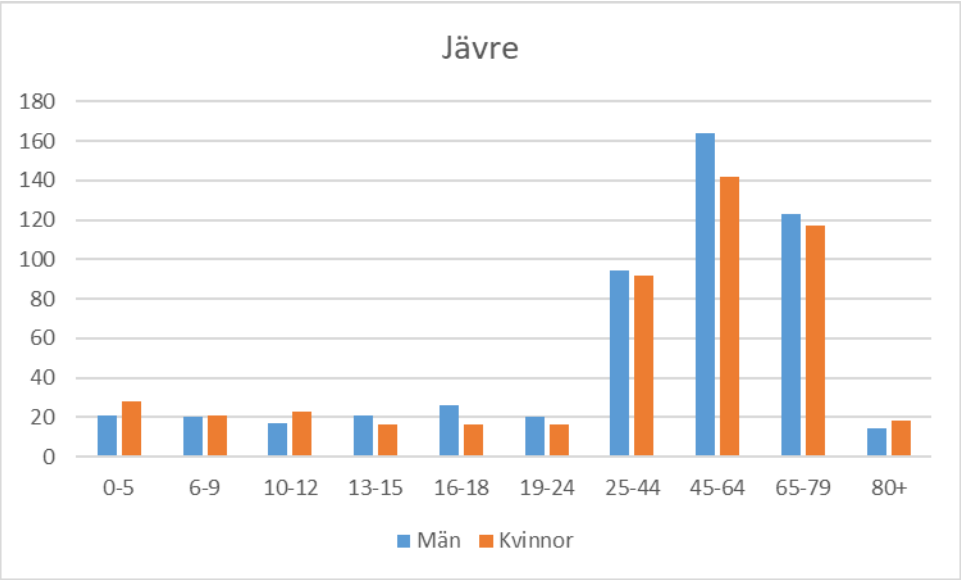

Befolkning

Åldersintervall	Män	Kvinnor	
0-5	21	28	
6-9	20	21	
10-12	17	23	
13-15	21	16	
16-18	26	16	
19-24	20	16	
25-44	94	92	
45-64	164	142	
65-79	123	117	
80+	14	18	**Totalt**
	520	**489**	**1009**

Befolkning 16- år	**842**
Förvärvsarbetande med bostad i området	503
Förvärvsarbetande med arbetsplats i området	110
Inpendling	64
Utpendling	427
Nettopendling	-363

Bilaga 2 – Temakartor 1-5

Karta 1 - Natur, kultur och fritid
Karta 2 – Skola och vård
Karta 3 – Boende
Karta 4 Trafik
Karta 5 – Mark- och vattenanvändning

Orrträsket
Orrträskmyret
Långsjön
Jävre
Norraheden
Ljutträsket
Jävre
Ånget
Degerh ällan
Aldertjärnen
Tjärn
Lekattheden
Julinbäcken
Barksjöbäcken
Östbyn
Lill berget
Bunäsgrundet
Bunäsudden
Grannässlätten
Hamptjärnen
Hamptjärnberget
Högberget
Sandholmsbäcken
0 100 200 400 600
Meter
N

Orrträsket
Orrträskmyret
Långsjön
Jävreån
Norraheden
Lidträsket
1
2
Jävre
Ånget
Degerhällan
Aldertjärnen
Tjärn
3
Lekattheden
Julinbäcken
Barksjöbäcken
Östbyn
4
Lillberget
Bunäsgrundet
Bunäsudden
Granässlätten
Granässudden
Hamptjärnen
Hamptjärnberget
Högberget
Sandholmsbäcken
0 100 200 400 600
Meter
N

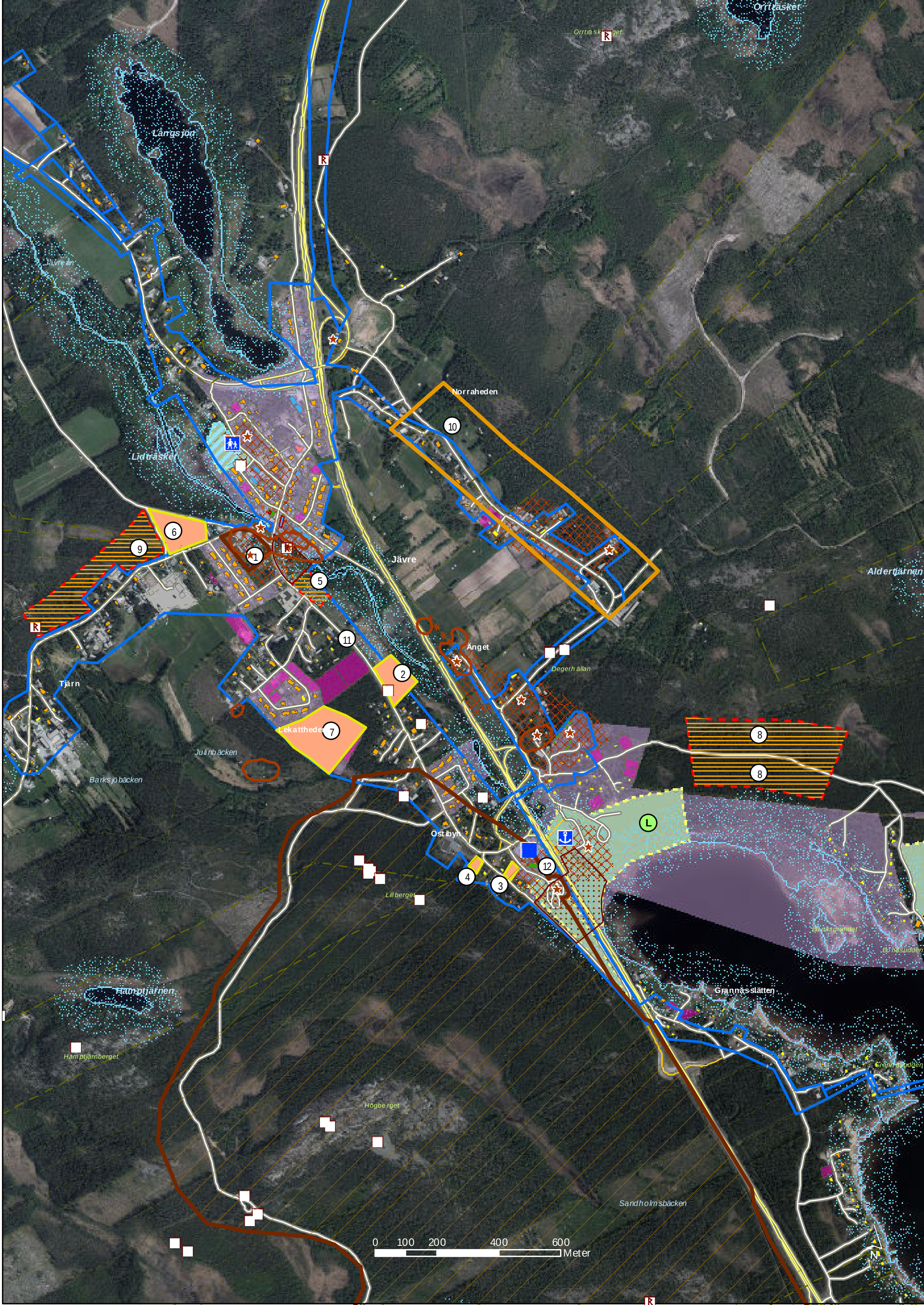
Orrträsket
Orrträskvallen
Lårgsjön
Jävre ån
Norraheden
10
Lidträsket
6
9
1
5
Jävre
Aldertjärnen
11
Ånget
Degerh ällan
2
Tjärn
Lekattheden
7
8
8
Julinbäcken
Barksjöbäcken
L
Östibyn
12
4
3
Lillberget
Bjuråsgrundet
Bjuråsudden
Hamptjärnen
Grannäsudden
Grannässlätten
Hamptjärnberget
Högberget
Sandholmsbäcken
0 100 200 400 600
Meter
N

Långsjön
Tjärnen
Långslögatan
Orrträsket
Orrträsket
Jävrevägen
Jävrevägen
Norraheden
Röddingsvägen
Stenbackevägen
Slottbackevägen
Lidtjärnen
Lidbackevägen
Faktorsvägen
Hammarbacksvägen
Nybruksvägen
Barksjövägen
Degerforsgatan
Jävre
Änget
Norra Kustvägen
Degerhällan
Barksjön
Tjärn
Åkerbovägen
Lekatvägen
Hemelirsvägen
Lekattjärnen
Andersonsvägen
Julinbäcken
Barksjöbäcken
Åkroksvägen
Jävrevägen
Bunäsuddsvägen
Bunäsuddsvägen
Jävreflytens väg
Östiby
Gästhusvägen
Barksjöberget
Lillberget
Kustlandsvägen
Degersjövägen
Hamptjärnen
Hamptjärnberget
Grannässlätten
Grannässvägen
Finntorpsvägen
Högberget
ÅVS
0 100 200 400 600
Meter
N

FÖP Fördjupad översiktsplan Landsbygdscentra

Jävre

Antagande 2018

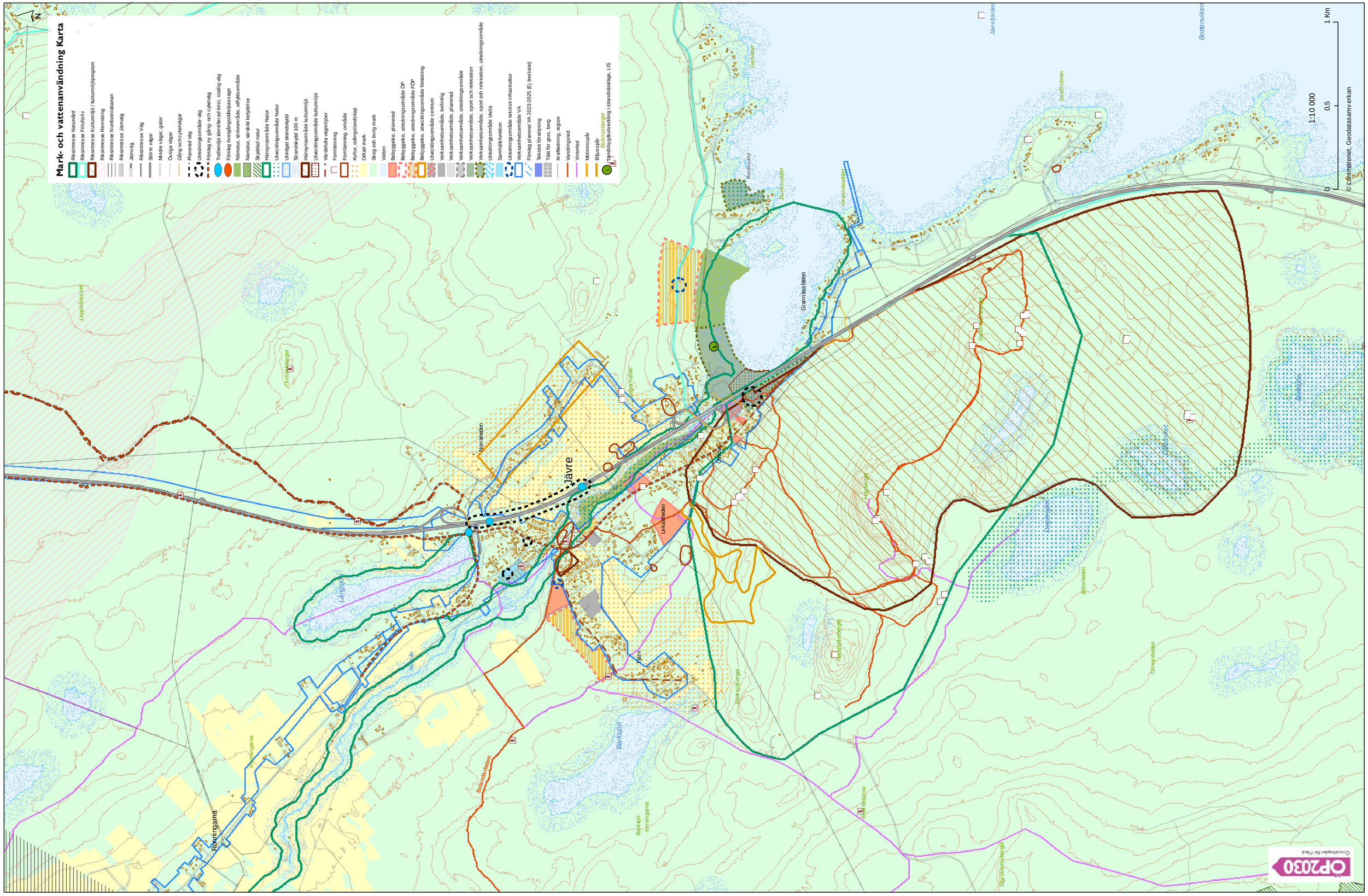

Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Rosvik - Förlängning

§24

24KS785

...

Piteå kommun

Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Rosvik

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Rosvik	Plan	2025-02-10 § xx	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Samhällsbyggnad	2	19SBN689 21KS61	2030-12-31
Dokumentinformation	Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Rosvik		
Dokumentet gäller för	Alla anställda och förtroendevalda inom Piteå kommun		

Läsanvisning

FÖP Landsbygdscentra är fördjupningar av översiktsplanen ÖP 2030 ’Vårt framtida Piteå’ antagen av KF 2016.
Handlingen ’FÖP Landsbygdscentra’ består av fem olika delar – en för varje landsbygdscentra. De innehåller beskrivningar av och förslag för teman och intressen som identifierats vara viktiga för utvecklingen av landsbygden och landsbygdscentra. Planeringsunderlag och förslag redovisas parallellt i samma dokument.
Riktlinjer och förslag som är gemensamma för alla landsbygdscentra redovisas i ett kapitel lika för samtliga. Förutsättningar och riktlinjer och förslag som är ortsspecifika redovisas på temakartor och i text för respektive ort. Texterna är också förklaringstexter till mark- och vattenanvändningskartan.

Mark- och vattenanvändningskartan (bifogad) utgör den fördjupade översiktsplanens geografiska avgränsning. Kartan redovisar förslag för olika teman och intressen och avväganden gjorda dem emellan. Förslagen utgör rekommendationer för användningen av mark och vatten. De ger underlag för att rikta och samordna kommunens egna resurser och också motivera tillskott av resurser, exempelvis i form av EU-bidrag.
FÖP Landsbygdscentra omsätter i andra utredningar och strategier vunna kunskaper om markanvändning och levererar underlag för fortsatt fysisk planering och utvecklingsprojekt.

Kapitlet ’Hänsyn’ redogör för Riksintressen och andra nationella intressen som markanvändningen påverkas av, och påverkar.

Bilagan ’Konsekvenser’ redogör för förslagets konsekvenser ur hållbarhets- och miljösynpunkt samt för konsekvenser för Riksintressen och andra nationella intressen.
Bilagan ’Särskilt utlåtande’ är en sammanvägning av inkomna yttranden och visar hur de påverkat förslaget. Länsstyrelsens yttrande redovisas i sin helhet.

Tidsperspektivet för genomförande är detsamma som för ÖP2030 där inget annat sägs. Aktualisering ska göras varje mandatperiod.

Detta dokument utgör förslag till FÖP Landsbygdscentra Rosvik.

Allt material finns på www.pitea.se/fordjupadoversiktsplan
Via kommunens hemsida finns också mark- och vattenanvändningskartan tillgänglig i en digital kartfunktion.

- *Resultatet av tidiga dialoger och samråd finns sammanställda ortsvis i separat dokument, se Piteå kommuns hemsida www.pitea.se/fordjupadoversiktsplan*
- *Resultat från dialog i skolorna och med nyanlända redovisas under rubrik ’Social Hållbarhet’ för respektive ort*
- *Förslag till markanvändning och utpekade områden är endast till viss del avstämda med mark-/fastighetsägare. Samråd med berörda mark-/ fastighetsägare kommer att utvisa i vilken grad förslag kan genomföras.*
- *Definitionen av landsbygd är ett område från vilket man på mindre än 40 minuters resväg med bil kan nå tätort med mer än 3000 invånare, definition Piteå kommun. Definition Tillväxtverket, 45 minuter.*
- *Befolkningsmängd som underlag för service i mindre orter, se definition Glesbygds-/ Tillväxtverket. I FÖP Landsbygdscentra tillämpas reviderade befolkningstal i överensstämmelse med orternas storlek i Piteå kommun.*

Inledning

FÖP Landsbygdscentra fördjupar översiktsplaneringen

En modern landsbygd och en levande stad där utveckling bygger på ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet är övergripande mål för kommunens översiktsplan, 'ÖP 2030 Vårt framtida Piteå'.
I översiktsplanen föreslås fördjupade översiktsplaner, FÖP, för fem landsbygdscentra som en strategi för att nå uppsatta mål. Orterna är Rosvik, Norrfjärden, Roknäs /Sjulnäs, Hortlax och Jävre. Syftet är att översiktsplanens strategier ska omsättas till tydliga och konkreta förslag som stärker orternas möjlighet att bidra till ett bättre Piteå i sin helhet.
Ökad befolkning och utveckling av attraktiva livsmiljöer är mål som utgör en röd tråd i kommunens översiktliga planering och som formulerats även på länsnivå (Regional utvecklingsstrategi)
I översiktsplanens befolkningsmål om 46 000 invånare år 2030 ingår landsbygden och dess centra.

Uppdrag och förväntat resultat

Satsning på Landsbygdscentra är en del av kommunens arbete för hållbar utveckling i hela kommunen. Med målet att öka befolkningen och kunna erbjuda service för medborgarna ska olika förutsättningar tas tillvara.
Riktlinjer och förslag ska teckna en helhetsbild över respektive ort och ange långsiktiga riktningar för utveckling av landsbygden och dess centra.
Riktlinjer och förslag ska kunna förverkligas över tid. Identiteten och det positiva ska stärkas.
Förslag ska bidra till ökad attraktivitet för boende på respektive ort och på den omgivande landsbygden.
Särskilt fokus är inriktat på barn och unga och på frågor om jämställdhet och integration.

Dialog som arbetssätt

Dialog med medborgarna på hemmaplan och att ta del av önskemål, kritik och förslag är arbetssätt för de fördjupade översiktsplanerna FÖP Landsbygdscentra. Välbesökta tidiga dialoger och samrådsmöten har hållits i samtliga orter. Förslag och riktlinjer som arbetats fram är i hög grad baserade på det som framkommit under olika dialoger.
Riktade dialoger har genomförts med skolelever och utrikesfödda.
Förvaltningar inom kommunen har bidragit med faktaunderlag för sina respektive verksamheter.

Människors delaktighet tillsammans med kommunens politiker och tjänstemän är även förutsättning för ett gott genomförande. Att hitta former för genomförande i samarbete med olika aktörer såväl internt i kommunen som tillsammans med medborgare och företrädare i varje ort är huvudfråga för fortsatt dialog.

Prioriteringar och genomförande

Förslagen för respektive landsbygdscentra tecknar en helhetsbild av varje ort, av utvecklingsbehov och möjligheter. Förslagen är många och varierande vad gäller storlek och ambitioner. Det blir nödvändigt att prioritera. Ansvar för prioriteringar och genomförande görs tydliga.
Genomförande av de flesta förslagen ingår i olika förvaltningars fortlöpande arbete och arbetas in i ordinarie verksamhetsplan. Andra behöver beslutas om i särskild ordning och ges särskilda medel för att kunna genomföras.
Att tydligt redovisa och förankra vilka prioriteringar som görs ska visas i en långsiktig genomförandeplan som kontinuerligt följs upp. Genomförandet ska knyta an till kommunens mål och budgetprocesser där politikens ansvar och förvaltningarnas uppdrag för frågor som berör utveckling av Landsbygdscentra ingår.
Genomförande av förslag kommer att kräva samarbete och samsyn mellan olika aktörer inom orten. Byautvecklings- och områdesgrupper av olika slag blir viktiga medspelare. Som metod för genomförande i dialog med medborgarna bildas lokal områdesgrupp i varje Landsbygdscentra med företrädare av olika intressenter. Kommunen ska arbeta för att utveckla, prioritera bland och genomföra förslag. Dialoger och avstämning tillsammans med medborgarna som arbetssätt fortsätter.

Mål och inriktning

Hälften av kommunens invånare lever på landsbygden i Piteå kommun och att vidmakthålla och utveckla levande orter är angeläget. Befolkningsmängden i landsbygdscentra och i byarna runt om ger idag underlag för god service. Därför bedöms långsiktiga möjligheter finnas att här hålla en god både samhällelig och kommersiell service. Utvecklade landsbygdscentra ger ett bra nät av service som förutsättning för attraktiva byar att bo i för stora delar av kommunen.

Positiv utveckling i de minde tätorterna är viktigt för kommunens långsiktiga hållbarhet. Arbetet med fördjupade översiktsplaner syftar till att vidmakthålla och skapa varaktiga förutsättningar för att boende och arbete på landsbygden ska vara ett möjligt och attraktivt alternativ.
Ingångsvärden för arbetet är att skapa förutsättningar för att:

- öka befolkning på landsbygden som del av målsättning att år 2020 ha 43 000 och år 2030 ha 46 000 invånare.
- människor i olika livssituationer attraheras av varierad tillgång av bostäder, både flerfamiljshus och enfamiljshus
- samhällelig service, omsorg, skola och vård finns vilket ger attraktionskraft och trygghet
- goda kommunikationer gör arbete och delaktighet i samhället möjligt inom ett område större än ortens

De fördjupade översiktsplanerna bygger på historia, nutid och framtid. De ska vara vägledande för användningen av mark och vatten och stödja utvecklingen av orterna. Målen innebär bebyggelseutveckling och att kommunens satsningar riktas mot att uppnå stärkt underlag för service. Väl omhändertagna miljöer gynnar social samvaro och människor i olika åldrar och livssituationer.

Landsbygdscentra – gemensamma riktlinjer och förslag

Här nedan redovisas förslag och riktlinjer som är gemensamma för alla landsbygdscentra. Vad förslagen innebär och vad som rekommenderas ske på en plats mera i detalj redovisas på temakartor och i text för varje ort. Sammanvägningen av olika förslag redovisas ortsvis på mark- och vattenanvändningskartan.

Människor i fokus i all planering

Social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet – samarbete utvecklar **landsbygden**
Vid markanvändning, markanvisningar, planering för bebyggelse och detaljplaner, exploateringar etc. ska hållbar utveckling ingå som en del i arbetet. Detta innebär att framtagna metoder och verktyg används för att säkerställa social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet i samhällsplaneringsprocessen.
De inriktningar som ska beaktas är:
mångfald, hälsa, delaktighet, trygghet, klimat och energi, miljö, konsumtion, ekonomisk långsiktighet, demografi, utbildning och sysselsättning samt utveckling och tillväxt[1].

I FÖP Landsbygdscentra inarbetas och redovisas förslag för hållbarhet direkt i de olika temaområdena i planhandlingen.

Naturen, den gröna miljön och fritiden är viktiga

Natur och vatten, Grönstruktur, Kultur och fritid
Varje landsbygdscentras unika förutsättningar i fråga om nära natur ska tas tillvara och utvecklas. Områden med natur och vatten som identifierats ha stor betydelse för orten utvecklas i gemensamma projekt. Särskilt värdefulla natur- och vattenområden värnas.
Vattnens ekologiska funktioner ska vara goda och ska förbättras där vattenkvalitetsnormer inte nås.
Naturområden inom bebyggelsen, parkmark och friluftsområden och anläggningar är tillgångar som ska bevaras och användas. Utemiljöerna är viktiga mötesplatser för människor med olika ålder och bakgrund. Tillgängligheten behöver bli bättre. Attraktiva gångstråk som binder ihop olika områden och bjuder på rekreation och upplevelser ska finnas.
Träd planteras för att långsiktigt skapa bra utemiljöer när centrum och gator runt om rustas och byggs om. Belysning som ökar användbarhet och trygghet ska ingå längs viktiga stråk och platser. Gröna värden ska tas hänsyn till vid förtätning och nybyggnation.

Barnens miljöer ses över samlat. Lekplatser ska finnas som passar barn i olika åldrar.
Skolskogarna säkras och utvecklas.
Aktivitetscenter med näridrottsplats föreslås vid skolorna. De utformas för att passa även vuxna och äldre.
Aktivt arbete görs för att kunna samnyttja och utveckla kommunala lokaler som mötesplatser.

[1] *Piteå kommuns verksamhetsplan – Plan för hållbarhet.*

Skola, service och arbete nära

Skola, Vård och omsorg, Arbete och näringsliv

Förskolan och skolan är viktiga för orternas attraktivitet som lärmiljöer och som mötesplatser. Skolornas områden tillgodoses vad gäller utbyggnadsmöjligheter. Skolan utvecklas som mötesplats både utomhus och inomhus. Trafikmiljön vid skolorna och gång- och cykelvägar mellan skolan och målpunkter i byarna ska bli bättre.

Boende som passar äldre tillskapas. Marklägenheter att hyra kan byggas i centrala lägen. Sammanbindande bra och säkra promenader byggs till gagn för såväl unga som gamla.

Attraktiv dagligvaruhandel är viktig. Centrummiljöerna utvecklas som mötesplatser och för företagande och service. Här finns goda förutsättningar för olika sorters verksamheter. Utveckling av centrum behandlas i en områdesgrupp för varje ort med företrädare för fastighetsägare, föreningar, Piteå kommun med fler.

Befintliga verksamhetsområden populariseras och säljande handlingar tas fram.
Potentialen för besöksnäringen utvecklas och underlättas av kommunen.

Bra kollektivtrafik och gång- och cykelvägar förbättrar möjligheterna att nå arbetsställen om man saknar bil.
Jämställt arbetsliv och integration inom företag på landsbygden är viktiga framgångsfaktorer att arbeta för. Studie över hur jämställd arbetsmarknaden är görs liksom över former för integration inom företag på landsbygden utförs.

Omsorgsfullt byggande

Kulturmiljö, Boende byggande, Gestaltning

Värden som finns i kulturmiljöerna ska tas tillvara. Ny bebyggelse ska vara värdeskapande kompletteringar.
Det kommunala kulturmiljöprogrammet Husera utvecklas för landsbygden. Inventeringar behöver kompletteras. Kulturmiljöprogram för respektive landsbygdscentra med omland arbetas fram kring frågan: Hur kan värdefulla kulturmiljöer och byggnader bevaras, skyddas och användas? Byggnader som behöver skydd utöver de allmänna skyddsbestämmelserna i Plan- och bygglagen ska listas och ges skydd genom relevanta skyddsbestämmelser i detaljplan.
Fornlämningar markeras på mark- och vattenanvändningskarta. Det är förbjudet att förändra, ta bort, skada eller täcka över en fornlämning, ingrepp i en fornlämning kräver tillstånd från länsstyrelsen.
Byggandet ska inriktas på att möjliggöra ett gott liv för alla generationer där äldre kan bo kvar och unga människor flytta in.
Nybyggnation av flerbostadshus är prioriterat förslag i samtliga Landsbygdscentra. Lediga lucktomter och redan detaljplanelagda områden är resurser att nyttja.

- Lägenheter av varierande storlek för både unga och gamla behöver byggas nära centrum och service. Anpassade lägenheter för äldre ska ingå som del i byggandet av lägenheter.
- Variation av upplåtelseformer eftersträvas för att erbjuda alternativ för boende och främjande av social inkludering.
- Tillgänglighetsåtgärder i flerbostadshusbeståndet utförs utifrån inventering av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.
- God gestaltning, tydlighet, trygghet och tillgänglighet för alla eftersträvas.
- Detaljplaner utformas för att medge olika tomtstorlekar.
- Genomförandebeskrivning som utreder förutsättningar som naturvärden, sociala värden/rekreationsvärden, markens beskaffenhet, VA-frågor etc. tas fram före det att detaljplan påbörjas. Skolans och barns behov beaktas inför beslut om exploatering av områden/miljöer.
- Befintliga byggbara tomter populariseras i tomtkatalog för ökad överskådlighet och föreslås omfatta såväl privata som kommunala tomter. Gemensam information samlad ortsvis för kommunala och privata fastighetsägare skapas.

Byakaraktären utvecklas inne i orterna genom förtätning med bostäder. Varierad bebyggelse eftersträvas vad gäller skala, material och färg allt efter respektive orts karaktär.
Centrum i varje ort har en nyckelfunktion som kan tydliggöras genom att väl ta hand om befintliga byggnader, utemiljö och verksamheter och genom ny bebyggelse och verksamhetsutveckling. Områdesgrupp där fastighetsägare och verksamheter deltar är viktig för utveckling av centrummiljöerna.

Utanför orternas centrala delar stärks möjligheterna att bo på landsbygdsvis. Större tomter kan avstyckas. Ny bebyggelse kan i första hand tillkomma i anslutning till befintliga bebyggelsegrupper och i eller i anslutning till verksamhetsområde för vatten och avlopp.
Ny bebyggelse anpassas till befintliga byggnaders karaktär och till omgivande kulturlandskap vad gäller volym, proportioner, materialval och placering. Odlingslandskapets värden som natur- och kulturmiljö ska respekteras.

Hänsyn - resurser att bevara och utveckla

LIS – Landsbygdsutveckling i strandnära lägen
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS, innebär att kommunen har större möjligheter att ge dispens från det generella strandskyddet för bygge av hus eller anläggningar som gynnar utvecklingen av landsbygden om så kallat LIS-områden pekas ut. Förutsättningen för LIS-områden är att åtgärderna ger långsiktiga och positiva effekter på sysselsättning och/eller bidrar till att bevara bra service på landsbygden. Det långsiktiga skyddet av strändernas natur- och friluftsvärden får samtidigt inte äventyras. Allmänheten ska ha tillgång till stränderna och livsvillkor för djur- och växtlivet ska bestå. LIS kan användas som en generell åtgärd och som en strategisk funktion för att stärka glesbygd och landsbygd i kommunen. LIS i Piteå ska utgöra ett tematiskt tillägg till ÖP2030.

Enligt de nationella regelverken för LIS ska kommunen vara restriktiv när områden pekas ut för landsbygdsutveckling i strandnära lägen vid kusten. I närheten av Landsbygdscentra i Piteå finns dock områden där strandnära bebyggelse (luckbebyggelse) är möjlig och strandnära lägen

där gemensamma anläggningar behöver utvecklas. Strandnära attraktiva områden utpekade som viktiga för byarnas utveckling föreslås utgöra LIS-områden.

Jordbruksmark
Bevarande av jordbruksmark är ett nationellt intresse. Bebyggelse på jordbruksmark ska undvikas. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Samtliga utpekade Landsbygdscentra i Piteå är i grunden gamla jordbruksbyar med medeltida ursprung. Gamla boställen ligger på moränkullar och vägsträckningar följer höjdlägen i terrängen. Över tid har bebyggelsen vuxit ut även över tidigare betes- och ängsmarker. Under det sena 1900-talet byggdes bostadsområden och tillhörande infrastruktur även på åkermark. Bebyggelse på sanka markområden har ställvis inneburit problem. Utredningsområden för ny samlad bebyggelse finns utpekade på jordbruksmark i översiktsplanen ÖP2030.

Förhållandet till jordbruksmarken i Landsbygdscentra föreslås vara
- I ÖP2030 utpekade områden för samlad ny bebyggelse på jordbruksmark utgår. Nya bebyggelseområden undviks på jordbruksmark.
- Alternativ till ianspråktagande av jordbruksmark ska alltid eftersökas. Vid intressekonflikter ska jordbruksmarken ges företräde.
- Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråkstagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas.
- LRF ska alltid höras som remissinstans i frågor som berör jordbruksmark.

Kunskap om jordbruksmarken i kommunen behöver förbättras. Kunskapsunderlag tas fram inför aktualisering av ÖP 2030. Förhållningssätt till jordbruksmarken, sedd som resurs ur ett hushållningsperspektiv, ska då förtydligas i strategier och riktlinjer.

Rennäring
Markanvändning Rennäring fortgår. Dialog krävs med samebyarna inför förändringar som kan påverka renskötseln.

Säkra kommunikationer för trafikanterna

Trafik och kommunikationer
För identifierade angelägna vägsträckor och platser arbetas trafiksäkerhetshöjande åtgärder fram i samarbete med Trafikverket. Åtgärder ska säkra oskyddade trafikanter och främja bra trafikflöden. Jämställdhetsperspektivet i dessa processer ska belysas.

Förutsättning för pendling förbättras genom att pendlarparkeringar byggs, laddstolpe för el ska finnas. Bra parkering för cyklar ingår.
En knutpunkt, som inkluderar buss, utvecklas vidare i respektive centrum.

Kommunen ska arbeta för trafiksäkra, trygga och gena förbindelser mellan byarna. Gång- och cykelförbindelser ska utvecklas från länsgränsen i söder till kommungränsen i norr. Vägar som även tillåter fordon av mopedklass samt traktor är en viktig aspekt, där cykelleder i blandtrafik är ett alternativ.
Inom orterna prioriteras barns säkra skolvägar.
Belysning och trädplantering ska ingå som del i trafikprojekten. Ny bostadsbebyggelse och gång- och cykelvägar förses med belysning.

Teknisk infrastruktur

Vatten och avlopp
Verksamhetsområde för vatten- och spillvatten utökas i enlighet med Piteå kommuns utbyggnadsplan.
Exploatering som kan påverka vattenmiljöerna behöver föregås av utredning för att säkerställa att miljökvalitetsnormer för vatten nås.

Bostadsbyggande ska föregås av utredning om val av vatten- och avloppslösning ur såväl miljö- som ekonomisk synpunkt.
Fortsatt inventering av enskilda avlopp görs i områden med övergödningsproblem, dock inte i områden där förslag till utökat verksamhetsområde för vatten och spillvatten finns.
Dagvattenhantering för ett specifikt område bestäms i samband med detaljplanering.

Avfall
Utformning, inklusive belysning, samt tillgänglighet och placering utreds för återvinningstation som del av centrumutveckling.

IT
Arbete pågår i enlighet med Piteå kommuns Bredbandsstrategi.

Klimat och energi

Klimatförändringarna handlar för Piteå kommuns del framför allt om att det blir varmare och blötare. Under perioden 2021-2050 beräknas årsmedeltemperaturen att vara 2,5–3,5 grader högre än under referensperioden 1961-1990. Årsmedelnederbörden under ett år kan komma att vara runt 10 procent större än under referensperioden, med den största ökningen under vintern. Växtsäsongen kommer att vara cirka en månad längre och det blir 15-25 dagar färre med snö. Arbetet med att begränsa klimatförändringarnas effekter sker generellt sett från två håll, dels genom att minska utsläppen av växthusgaser dels genom att anpassa samhället till ett förändrat klimat.
Piteå kommun upprättar en plan för klimatanpassning och kommunövergripande åtgärdsplan.

- Plan för klimatanpassning färdigställs.
- Detaljplanering ska alltid föregås av genomförandebeskrivning där konsekvenser av förändrat klimat bedöms.

Utgångspunkter Rosvik som ort

Rosvik idag

Rosvik är den stora tätorten i norra delen av kommunen nära kust och skog. I Rosvik bor 2166 personer, 1109 män och 1057 kvinnor (2018, se Bilaga statistik). Åldersgrupperna i förvärvsarbetande ålder är den största. 86 procent av männen och 82 procent av kvinnorna i yrkesverksam ålder förvärvsarbetar, de flesta utanför Rosvik. Nettopendlingen är ca 840 personer. Rosvik ligger nära E4 mitt emellan Piteå och Luleå. Många boende i Rosvik pendlar till Luleå.

Rosvik är en gammal jordbruks- och fiskeby där den ursprungliga byastrukturen med ganska gles bebyggelse och mycket grönska dominerar karaktären centralt i byn. Områden med tät villabebyggelse tillkom under 1980-talet och förändrade Rosvik markant. Villaområden finns både norr om Rosån och ned mot småbåtshamnen. De flesta i Rosvik bor i enbostadshus, ca 665st. Cirka 120 lägenheter finns centralt i byn. Det råder brist på lägenheter.

Under 1980-talet byggdes ett nytt centrum mellan Vägaskiljs och Rosån. Här finns kommersiell och samhällelig service, dagligvaruhandel, bibliotek, café, kyrka, vård- och omsorgsboende, tankställe och central busshållplats. Centralt i byn finns skola, barnomsorg, sporthall, ishall, idrottsplats med fotbollsplan, motionsspår; Folkets Hus, samlingslokaler, restaurang. Utspritt finns fastigheter med företagsverksamhet. Verksamhetsområde finns intill Pitevägen

Social hållbarhet i Rosvik

Bakgrund
Hållbar utveckling 'ÖP 2030 Vårt framtida Piteå'
Översiktsplanens utgångspunkt är att planera för hållbar utveckling och en befolkningstillväxt i hela kommunen. Planeringen av mark- och vattenanvändning samt ortens utveckling ska präglas av en helhetssyn. En hållbar samhällsutveckling innebär att våra gemensamma resurser förvaltas på ett sätt som är långsiktigt, effektivt och stabilt för kommande generationer. Målsättningen är att samhällsbyggnad i Piteå ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet[2].

I FÖP Landsbygdscentra har **social hållbarhet** ett förstärkt fokus och metoden för arbetet med detta beskrivs nedan.
Utifrån politiska beslut har extra fokus lagts på **barn och unga, jämställdhet och integration**.

Metod för social hållbarhet
Varje tema i samrådshandlingen har genomlysts ur ett socialt hållbarhetsperspektiv och då särskilt utifrån fokusområdena.
För att få kunskap och insikt i dessa områden har följande metoder och verktyg använts.

- Dialog med barn och unga inom respektive landsbygdscentra har genomförts. Medverkande var barn i årskurs två och fem och/

[2] *Piteå kommuns verksamhetsplan - Plan för hållbarhet.*

- eller sex samt med elevrådsrepresentanter för högstadiet. Resultaten av dialogen sammanfattas i texten nedan.
- Bakgrundsmaterial för varje landsbygdscentrum beskrivs så långt det är möjligt utifrån könsuppdelad statistik.
- Tillgänglighetsrapport avseende beståndet av flerbostadshus för personer med funktionsnedsättning.
- Genomförda trygghetsundersökningar.
- Prognoser för antal äldre i olika stadsdelar och byar.
- Dialog med personal från flyktingmottagningen samt med nyanlända.
- Allmänna dialogmöten och samråd inom FÖP-arbetet med social hållbarhet i fokus.

Barn och unga
Hållbarhet
Samtliga förskolor och skolor är diplomerade för hållbar utveckling.

Genomförda undersökningar
Elevhälsosamtalen 2016 visar att flickor och pojkar i årskurs fyra i Rosvik rapporterar i något mindre utsträckning att de mår bra eller mycket bra, 93 respektive 90 procent, jämfört med flickor och pojkar i genomsnitt i kommunen, 95 respektive 94 procent. Andelen flickor och pojkar, 79 respektive 80 procent, i årskurs fyra är fysiskt aktiva på fritiden (minst tre gånger i veckan) vilket är större andelar än i Piteå i genomsnitt, 65 respektive 77 procent.

En trygghetsvandring i området kring skolan och sporthallen genomfördes 2011. Där framkom att delar av området uppfattades som trevliga och hade öppna ytor med mysiga och tillgängliga delområden. Andra delområden var mörka och slitna, där upplevdes mer otrygghet. Trafiksituationen kring skola, sporthall och parkering hade brister, såsom oklarheter med skyltning och biltrafik bland cykelparkeringar och vid skolbussens av- och påstigningsplats.

Dialoger - Barn och ungas egna perspektiv
Vid genomförd dialog berättar barnen att de trivs väldigt bra i Rosvik. Det är nära till allt och de upplever att det finns många idrottsaktiviteter att delta i. Många lekplatser som var fina förr tycker de idag är förfallna. Förut fanns grillplats och flytbryggor vid hamnen, men inte längre. Tidigare har det funnits mötesplatser för de lite äldre barnen (inom kyrkan och ”Paradiset – mötesplats”). Barnen går och cyklar runt och ”hänger” vid Konsum, sporthallen, kyrkan och Roderparken. Vissa gatukorsningar känns otrygga och bilar kör fort kring skolan och på andra vägar. Skaterampen är trasig och det ligger mycket hundbajs längs vägarna, särskilt längs gång- och cykelvägarna. Ett par skogsområden ”Trollskogen” och ”Skolskogen” som används på fritiden och av skolan ligger i utpekade utvecklingsområden för exploatering.

Jämställdhet
Fler män än kvinnor är bosatta i Rosvik, 51 respektive 49 procent, jämfört med kommungenomsnittet där könen är jämnt representerade. En större andel av befolkningen i Rosvik förvärvsarbetar än i Piteå i genomsnitt. Fler män än kvinnor förvärvsarbetar, 86 respektive 82 procent. Könsskillnaden är densamma som i Piteå i genomsnitt.

Av dem som förvärvsarbetar är det fler män än kvinnor som pendlar ut från Rosvik, 87 respektive 80 procent. Detta kan betyda att fler kvinnor har arbete på orten. 96 procent av

hushållen i Rosvik äger eller har tillgång till bil. Uppgifter för hur många i Rosvik som har tillgång till busskort saknas.

Andelen kvinnor och män 16-84 år som rapporterat sin hälsa som god eller mycket god är 67 respektive 74 procent i Rosvik- och Norrfjärdenområdet. Detta är likvärdigt med genomsnittet i Piteå. Rosvik- och Norrfjärdenbornas psykiska välbefinnande skiljer sig inte från boende i hela Piteå kommun i åldern 16-84 år.

Andelen män 16-84 år i Rosvik- och Norrfjärdenområdet som är fysiskt aktiva minst 30 min per dag är 64 procent och ligger på samma nivå som för övriga män i Piteå. Däremot tenderar färre kvinnor 16-84 år i Rosvik och Norrfjärden att vara fysiskt aktiva minst 30 min per dag än kvinnor i Piteå i genomsnitt, 58 respektive 64 procent (ej statistiskt säkerställd skillnad)[3].

Integration
Nyanlända uttrycker, i samband med förd dialog, att de är villiga at bo vart som helst bara det finns tillgång till jobb, bostäder och kommunikationer. I Rosvik finns idag inga bostäder för nyanlända. Efterfrågan av bostäder är beroende av vilka transportmöjligheter som finns. Många nyanlända saknar körkort eller tillgång till bil. Kollektivtrafiken är enda sättet för många att kunna transportera sig. Föreningsverksamhet och mötesplatser fyller en viktig funktion för nya pitebors möjligheter att integreras i ett socialt sammanhang. Andelen utrikesfödda/nyanlända i befolkningen är inte redovisningsbart på grund av för litet material.

En långtidsprognos för antalet äldre visar att kvinnor och män i åldern 80-100 år förmodas öka från år 2017 till år 2037. Det kan innebära ökade behov av stöd och hjälp både i och utanför hemmet. Totalt beräknas det år 2037 att bo ungefär 123 personer över 80 år i Rosvik (84 kvinnor och 50 män)[4].

Rosvik hade år 2015 totalt 117 (varav 18 lägenheter särskilt boende) lägenheter i flerbostadshus. Av dessa var nära hälften tillgängliga med rullstol, tre fjärdedelar var tillgängliga med rollator. En fjärdedel var inte alls tillgängliga[5]. Polisens trygghetsmätning 2016 visar att tryggheten upplevs som god i Rosvik.

Målbild Rosvik

Rosvik är en ort dit många flyttat och dit man gärna flyttar. Utvecklingen av Rosvik stärks av gemensamma utvecklingsprojekt, centrumutveckling och byggande av lägenheter för olika livssituationer. Byggandet inriktas på att möjliggöra ett gott liv för alla generationer där äldre kan bo kvar och unga människor flytta in.
Barnen och ungdomarna trivs i Rosvik och 'deras miljöer'- miljön kring skolan, lekplatser, mötesplatser inomhus och utomhus och fritidsområden – utvecklas. Mötesplatser för alla tas tillvara och prioriteras såväl ute som inne. Värdefulla natur- och kulturmiljöer är tillvaratagna och tillgängliga.

---

[3] *Befolkningsenkäten "Hälsa på lika villkor" 2014.*

[4] *Befolkningsprognos 2016-2040, Piteå kommun. Demografisk framskrivning med trendbaserad framskrivning av inflyttare, baserad på befolkningen i kommunen 160630.*

[5] *Under 2015 genomfördes en inventering av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i hela flerbostads- husbeståndet i Piteå kommun. Rapport: Wikman, L. Tillgänglighet till bostäder i Piteå. Wikman-konsult AB 2015.*

Rosvik är en ort med fortsatt hög förvärvsfrekvens och stor utpendling. Bra kommunikationer med ett hela resan-perspektiv är prioriterat så att arbetslivet fungerar för både kvinnor och män och för arbete och integration. Funktionalitet och säkerhet i trafiksystemet och bra kommunikationer utvecklas kontinuerligt. Rosviks läge mitt emellan Piteå och Luleå är en fördel som utnyttjas.

Rosvik – tematiska förslag och riktlinjer

Natur och vatten

Rosvik ligger i det kustnära skogslandskapet nära havet och skärgården. Rosån passerar centralt i byn vilket ger en naturprägel åt Rosvik. Kustbergen Lappvikberget och Tetberget finns i närheten. Naturområdena är viktiga för boende i Rosvik.

Hur det är idag – Brister och möjligheter

- Tetberget och Lappvikberget är viktiga men outvecklade resurser som kan utvecklas och säkras och vars tillgänglighet och åtkomst bör förbättras. Naturområdena saknar tillfredsställande skydd trots att de bidrar till tätortens attraktivitet för boende och besökare.
- Rosån har goda förutsättningar för fiskvandring och ett bra fiske. Vattnet är inte åtkomligt från land då stränderna är igenväxta och svårtillgängliga.. De grunda havsvikarna är känsliga för mänsklig påverkan. God planering vid exploatering behövs.
- Trollskogen är ett viktigt närnaturområde som används av barnfamiljer för utflykter. Området är i konflikt med utredningsområde för ny bebyggelse enligt översiktsplanen, ÖP2030. Utpekade exkursionsområden för skolans behov saknas.
- Viken är en fågelrik, tätortsnära sjö men har inga anordningar som underlättar för ex vis skolan att använda området.
- Brändöfjärden och Laviksbäcken är vattenförekomster som sannolikt har stor betydelse för produktion av kustfisk.

Förslag Natur och vatten

För att stärka Rosviks attraktivitet - att bo i och att besöka - ska viktiga hänsynsområden beaktas och naturområden för rekreation och friluftsliv utvecklas.

- Tetberget med dess orkidéer ges adekvat skydd genom bildande av ett kommunalt naturreservat. Detta görs tillgängligt även för personer med nedsatt funktion **(karta punkt 1)**.
- Naturområdet på ömse sidor Rosån förädlas och utvecklas till en tillgänglig naturpark med ekologiska förtecken. Anpassade skötselåtgärder kan göra Rosån med omgivning mera framkomlig. Leder som binder samman olika byadelar och ger möjligheter att vandra längs åns centrala delar eftersträvas **(karta punkt 2)**.
- Fiskefrämjande åtgärder eftersträvas i delar av Rosån **(karta punkt 2**).
- Möjligheter att göra Lappvikberget mera tillgängligt som utflyktsmål utreds **(karta punkt 3)**.
- ’Trollskogen’ säkras för skolans ändamål i markanvändningskarta och skogsbruksplan **(karta punkt 4)**.
- En åtgärdsplan för att minska övergödningen av Bastafjärden och Brändöfjärden behövs.

Grönstruktur

Grönstruktur idag
Grönstrukturen inne i och runt Rosvik är mestadels naturgiven. Skogarna nära bebyggelsen är viktiga resurser med utrymme för friluftsliv och naturupplevelser. Byns vattennära läge är på grund av igenväxning en delvis dold tillgång. Rosåns vatten är varken del av landskapsbilden eller väl anknutet till bebyggelsen. Parkmark består mest av skogsklädda ytor runt om villakvarter.
I Rosviks centrum har investeringar gjorts i ett grönt byacentrum som innehåller planteringar, lekutrustning, sittplatser, parkeringar etc. Ett lusthus är en samlingsplats. Byn ansvarar för driften av byacentrum. I Rosvik finns tre offentliga lekområden: lekpark på Rodervägen (renoverad 2011), större lekyta på Norsvägen och en liten lekyta med basutrustning på Per Jonsvägen.

Hur det är idag - Brister och möjligheter
Rosån nyttjas inte som karaktärsgivande del i grönstrukturen. Det saknas utpekade skolskogar. I centrum saknas trädplanteringar som knyter ihop centrum med viktiga stråk i byn. Området runt kvarnen som varit en samlingsplats hålls inte öppen idag. Lekplatserna har väl tilltagna ytor men behöver moderniseras.

Förslag Grönstruktur

För att lyfta fram Rosviks särskilda kvaliteter behöver landskapet öppnas och tillgängligheten till de nära naturområdena ökas. Miljöer som fungerar som mötesplatser utomhus förbättras. Generellt är skötsel en fråga för samverkan med byn.

- Genom samverkan med byn utvecklas och tillgängliggörs områden runt vattenrummet Rosån med trygga promenadstråk. Ett Å-rum kan skapas där vattnet är synligt och där mötes- och fiskeplatser är iordningställda. Bra anknytningar mot byacentrum och övrig bebyggelse eftersträvas. Jfr Natur. **(karta punkt 2)**.
- I samverkan med byn restaureras Kvarnområdet som central mötesplats **(karta punkt 5)**.
- Plantering av träd ingår i väg- och byggprojekt.
- En modern och funktionell offentlig lekpark ska finnas.

Kultur och Fritid

Föreningar och organisationer bidrar starkt till att landsbygden är levande. Föreningslivet står för stor del av verksamhet samt äger och driver anläggningar med stöd från kommunen.
De anläggningar och mötesplatser som finns underlättar möjligheter till möten och bidrar till social samvaro för alla.

För att stärka föreningarna och ge möjlighet till olika aktiviteter sker stor del av verksamheten inom samverkansområden. Närhet till naturen, till rekreation och möjlighet att vistas ute är viktiga förutsättningar och tillgångar för landsbygden. Detsamma gäller tillgång till allmänna platser som bad-, lek-, idrottsplatser och bibliotek.

Kultur och fritid i Rosvik idag – brister och möjligheter
Rosviks geografiska läge nära Luleå kommun präglar byn och invånarnas fritidsintressen. I Rosvik finns en sporthall, fotbollsplaner och en ishall. De två sistnämnda är föreningsägda och ligger i anslutning till skolan. I byn finns också ett elljusspår och småbåtshamn med närbelägen badplats. Badbassäng är ett önskemål då naturbadet är uppgrundat. Muddring vid småbåtshamnen är ett pågående projekt vars resultat är viktigt för hamnområdets attraktivitet.
I Rosvik finns ett filialbibliotek i centrum och samlingslokaler centralt i byn. Även i Trundön och Långvik finns samlingslokaler, småbåtshamnar och badplatser.
Det finns preparerade vinter- och vandringsleder med vindskydd och grillplatser som ger möjlighet till naturupplevelser året om.
Rosviks IK är en flersektionsförening som bedriver verksamhet i byn. Fotbollsverksamhet sker i samverkan med fotbollsföreningar i Norrfjärden, Sjulsmark och Alterdalen i FC Norrskens regi. Även ishockey och brottning är aktiviteter som förknippas med Rosvik.

Förslag Kultur och Fritid

Det bör finnas ett grundutbud av anläggningar för kultur- och fritidsverksamhet i samtliga landsbygdscentra. Anläggningarna ska täcka behov både sommar och vinter samt matcha kvinnors, mäns, flickors och pojkars intressen och behov.

Förslaget är att det ska finnas

- en näridrottsplats och en isbana i anslutning till skolan samt motionsspår och utegym.
- möjlighet att bedriva inomhusidrott i sporthall samt en fotbollsplan utomhus
- mötesplatser och tillgång till filialbibliotek eller bokbuss
- möjlighet att nyttja befintliga kommunala lokaler för kultur- och fritidsverksamhet på kvällstid.

I Rosvik finns tre utredningsområden för kultur- och fritidsaktiviteter: i anslutning till skolan, kulturområdet vid Kvarnområdet/ Rosån och området vid båthamnen. Även mark vid Folkets Hus kan nyttjas och utvecklas för fritidsaktiviteter och besökare.

- I samverkan med föreningsliv och skola kan området i anslutning till skolan och sporthallen utvecklas till ett ”aktivitetsområde” för idrott och spontanaktivitet. Området föreslås omfatta en näridrottsplats. Trafiksituationen kring skola och idrottsanläggning måste utredas och förbättras **(karta punkt 6)**.
- Ett visionsarbete startas för att utveckla och höja attraktivitet för området vid båthamnen i samverkan mellan kommun, föreningsliv och näringsliv. Området föreslås utgöra ett LIS-område **(karta punkt 7)**.
- Frågan om hur och var bra badmöjlighet kan utvecklas utreds i samband med visionsarbete.
- Vandringsleder utvecklas i området längs vattnet centralt i byn runt Rosån **(karta punkt 2)** och längs fjärden **(karta punkt 8)**. Dessa kan på sikt knytas samman med befintligt motionsspår.

Investering av anläggningar på landsbygden bör ske av föreningslivet med stöd av kommunala bidrag. Driftsfrågan för kultur- och fritidsanläggningar tydliggörs.

Skola

Skolan idag
I Rosvik finns en F-6 skola med 200 elever, en kommunal förskola med fem avdelningar och en fristående förskola med två avdelningar. Många barn har inneburit tillfälliga lösningar. Skolan/förskolan ligger relativt centralt placerad med närhet till sporthall/ishall och med gångavstånd till biblioteket i centrum.

Skolan står inför en renovering inom en 3-5 års period. Trafiksituationen runt skolan och förskolan upplevs som osäker och rörig. Trafikflöden behöver separeras och bättre platser för hämtning/lämning skapas.

Kapacitetsmässigt är det redan idag trångt i förskolan. Planer som avser att möjliggöra byggande av villor och flerfamiljshus i Rosvik torde leda till ett ökat behov av skola och förskola.

Förslag Skola

När skolan renoveras är det viktig att ta ställning till befolkningsutvecklingen i Rosvik. Kan det i framtiden behövas en utbyggnad.

Kapacitetsfrågorna för skolan behöver beaktas tidigt i planeringen. Skolans område utreds förvaltningsövergripande avseende utbyggnadsmöjligheter, trafikmiljö och skolan som mötesplats både utomhus och inomhus.

- En prognos över behov av förskoleplatser behöver göras och möjligheterna att bygga ut barnomsorgen i Rosvik behöver utredas.
- Mark behöver säkerställas och finnas tillgänglig i närheten av skolan för att skola och förskola ska kunna expandera. Utredningsområde **(karta punkt 1)**.
- Trafiksituationen runt skolan förbättras. Garaget som står framför Rosviks förskola kan rivas för att möjliggöra en separering av tung trafik, avlämningsplatser och personalparkeringar. En ny avlämningsplats skapas för taxi och bussar, skild från plats där föräldrar lämnar och hämtar barnen **(karta punkt 2)**.
- Anslutning längs Fassvägen till gång- och cykelväg på andra sidan Trundövägen förbättras **(karta punkt 3)**.

Vård och omsorg

Vård och omsorg i Rosvik idag
Idag finns Rosågränd vård- och omsorgsboende med 18 platser, centralt beläget i Rosvik. I Rosvik saknas trygghetsboende, TB. Hemtjänstgrupp som utgår från lokal i centrala Rosvik servar Rosvik och byar i utkanten av tätorten. Samvarolokal finns i hyresfastighet på Lekgränd, bemannad med hemtjänstpersonal en dag/vecka. Seniorboende, 18 lägenheter finns på Lånegränd.
Enligt demografikurvan kommer antalet äldre Rosviksbor att öka. Det är svårt att sia om antalet platser i vård- och omsorgsboende behöver utökas i Rosvik. Vård- och omsorgsboendet Rosågränd ses som tillräckligt idag. Det är mest Rosviksbor som ansöker hit.
Nytt vård- och omsorgsboende med 60 platser, klart i centrala Piteå 2019, innebär att färre stadsbor behöver tilldelas plats på Rosågränd.

Dialog i Rosvik – brister och möjligheter
Många intresserade personer deltog i dialogmöte och åsikter framfördes. Rosvikarna vill i första hand bo kvar i Rosvik då de blir äldre. Det behövs förutsättningar i form av trygghetsboende/lägenheter som bör placeras i närheten av Rosågränd. Ofta påpekas att lägenheterna är för få idag. Marklägenheter med liten gräsplätt att hyra efterfrågas. Gång- och cykelvägar till Rosågränd som knyter ihop boendet med byn efterfrågas.
Det finns många fritidshus i Rosviks närhet. Många människor flyttar permanent till sina fritidshus i exempelvis Trundön, Trundavan, Långviken, Svartnäs etc. Permanentboende i fritidshus kan bli en utmaning för hemtjänsten genom stora geografiska avstånd när behov av insatser av äldreomsorgen ökar. Det är oklart hur många som kommer att bo permanent i sina fritidshus och hur behovet av äldreomsorg i dessa områden kommer att se ut framgent.

Förslag Vård och Omsorg

En förutsättning för både tillfredsställande boende för den enskilde och möjligheter till generationsväxling är att rosviksborna kan sälja sina villor genom att fler och anpassade lägenheter för äldre byggs.

- Flera boendealternativ som ger möjlighet till att kunna flytta till anpassad lägenhet/marklägenhet behövs. Marklägenheter att hyra byggs i centralt läge
- Trygghetsboende föreslås ligga intill Rosågränd, där bemannad gemensamhetslokal finns. Bra om hemtjänstpersonalen utgår från trygghetsboendet för att inge trygghet **(karta punkt 4)**.
- Sammanbindande bra promenader i centrala byn och gång- och cykelvägar av olika längd mellan olika målpunkter, bl a Rosågräd, föreslås - både för gamla och unga.
- Utredning om permanentboendet i omvandlingsområden i Rosviks närområde och framtida behov av äldreomsorg genomförs.

Arbete och Näringsliv

Rosvik är främst en boendeort från vilken större delen av befolkningen pendlar ut för arbete. Totalt pendlar 91,5 procent av den förvärvsarbetande befolkningen från Rosvik. Rosviks arbetsmarknad består av 239 personer (2016). En relativt stor andel är sysselsatta inom kategorierna jordbruk och skogsbruk, service samt utbildning. Det finns 77 företag i Rosvik, vilket är ett högt antal i förhållande till arbetsmarknadens storlek. En stor andel av företagen är kopplade till skogsbruk. Arbete inom vård och omsorg och utbildning är viktigt för kvinnor. Förvärvsfrekvensen för kvinnor är lägre än för män.. Män förmodas pendla i högre omfattning.

Arbete och näringsliv idag – brister och möjligheter
I Rosvik finns ett mindre verksamhetsområde i anslutning till Pitevägen, där expansionsmöjligheter finns i gällande detaljplan. Området är kommunägt. Placeringen är inte i direkt anslutning till E4. När Norrbotniabanan byggs behöver behovet ses över på nytt, då med en starkare logistisk koppling.
Service- och enmansföretags möjligheter för expansion är begränsad då tillgång till kontor och serviceytor saknas.
I centrum finns tomma lokaler (ej kommunala) lämpade för verksamhet.
Övernattningsmöjligheter och iordningställanden för turism saknas.

Förslag Arbete och Näringsliv

Centrum stärkas genom arbete för ökad service. Samordningsvinster mellan olika aktörer eftersöks. Program för verksamhetsutveckling tas fram. Behov av verksamhetslokaler utreds - möjliggörande av företagshotell att hyra för distansföretag, student, pensionär, föräldralediga etc.

- Centrum utvecklas i samverkan mellan olika aktörer. Centrumgrupp med företrädare för fastighetsägare, föreningar och Piteå kommun bildas **(karta punkt 5)**.
- Mark för expansion finns inom befintligt verksamhetsområde. Verksamhetsområdets profil behöver stärkas och en säljande handling tas fram **(karta punkt 6)**.
- Rosviks potential för besöksnäringen utvecklas.
- Kollektivtrafik och gång- och cykelvägar betraktas även som en näringslivsfråga då det ökar möjligheterna till arbete om man saknar möjlighet till biltransport.

Kulturmiljö

Historik och kulturmiljövärden idag
Rosvik är en by med medeltida ursprung. De gamla gårdsplatserna ligger glest eller i klungor på höjder intill gamla strandlinjer på ömse sidor av Rosån och den gamla havsviken. Flera av gårdsplatserna är registrerade och skyddade som fornlämningar
Uppgrundning har bildat sötvattensstrandängar vilka hävdats sedan 1500-talet. Över tid har byn växt och format en halvtät bya- bebyggelse som följer vägarna. Gården vid Vägaskiljs höll gästgiveriverksamhet och är en central plats som markerar byns centrum. Verksamheten upphörde så sent som 1935.

Under 1900-talets andra hälft förtätades jordbruksbyn till ett samhälle med blandad bebyggelse. Några av de ursprungliga gårdarna finns kvar men många har delvis överbyggts med egnahem under 1900-talet. Den ursprungliga byastrukturen är avläsbar främst längs Pitevägen/Lulevägen och Trundövägen. Bydelar med glest placerade gårdar och med värdefulla byggnader finns på ömse sidor om Rosån och längs Flarkenvägen. I sydöstra delen av byn längs Mejerivägen finns gårdsställen som visar på de äldre gårdarnas placering på höjderna och på tidigare verksamheter i byn.
Kulturlandskapet vid Norra Rosvik är klassat som bevarandevärt odlingslandskap.
Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse saknar skydd utöver de allmänna skyddsbestämmelserna i PBL.

I Rosvik kan följande miljöer med stora kulturmiljövärden utpekas, se faktakarta:

A	Stenladugård vid Mjösundet
B	Norra Rosvik (Antonshällan) gårdar runt gammal havsvik. Genom uppgrundning har sötvattenstrandängar bildats som hävdats sedan 1500-talet (Avan). Området är på grund av natur- och kulturmiljövärden med lång agrarhistorisk kontinuitet klassat som 'Odlingslandskap bevarandeklass II.' Rosåvägen utgör värdefull vägmiljö.
C	Gård med ortsbildspräglande läge
D	Pettersvägen: Norrbottensgård
E	Lulevägen 12: ett av få bevarade funkishus i trä i kommunen (förmodligen 1930-tal)
F	Pitevägen/Trundövägen Vägaskiljs, före detta gästgiveri från 1740-talet. Byggnad med stort lokalhistoriskt värde. Ortsbildspräglande.

G Skola från 1926 (arkitekt Viktor Åström)
H Mejerivägen hel gatumiljö med tre gårdar
I Folkets hus från 1936

Förslag Kulturmiljö

Ny bebyggelse kan gärna placeras på ett liknande sätt som den traditionella bebyggelsen i byn - intill befintliga gårdsställen, i skogsbryn eller intill väg. Rosviks identitet stärks om traditionell bebyggelse som Norrbottensgårdar med mangårds- och ekonomibyggnader underhålls så att kulturhistoriska och estetiska värden bevaras. Rivning av ekonomibyggnader byggda före 1950 ska undvikas.

- Inom utpekade kulturmiljöområden i Rosvik ska områdeskaraktären söka bevaras.
- Vid all planläggning inom ’hänsynsområden för kulturmiljö’ och ’kultur, odlingslandskap’ (se markanvändningskarta) ska varsamhets- och skyddsbestämmelser införas. Det är särskilt angeläget för välbevarade gårdsmiljöer längs Mejerivägen.
- Områden vid Mejerivägen och Vägaskiljs där ”det gamla Rosvik” kan upplevas är viktiga att bevara **(karta punkt 2)**.
- Kvarnområdet kan utvecklas som natur-och kulturmiljöområde och rustas som mötesplats **(karta punkt 1)**.
- Kulturskyltning utförs för att tydliggöra kulturmiljöer och byns historia (förslag dialog
- Kulturmiljöprogram för Piteå utvecklas genom inventering och åtgärdsprogram för landsbygden vari Rosvik är en del.

Boende och byggande

Bebyggelse och boende idag
Största delen av bebyggelsen i Rosvik[6] är enbostadshus. I Rosvik finns 665 enbostadshus och 14 flerbostadshus. Antalet lägenheter uppgår till 119 varav 18 stycken är i särskilt boende. De flesta flerbostadshusen ägs av Pitebo och byggdes under 1980-talet i anslutning till centrum. Förhållandevis stora villaområden från 1980-talet och framåt finns i Norra Rosvik och ned mot småbåtshamnen. Områdena bygger på principer om trafikseparering och har en från byn i övrigt avvikande karaktär. Rosvik har en stor andel fritidshus utanför tätorten vid kusten. Inom hela Rosvik[7] finns 517 fritidshus och 777 enbostadshus. Detta innebär även att 112 av de bebodda fastigheterna i Rosvik ligger utanför tätorten. Fritidsbebyggelsen har stor betydelse som serviceunderlag för Rosvik.

Planlagda ej ianspråktagna områden finns både för enbostads- och för flerbostadshus. I centrala byn finns cirka 20 planlagda och avstyckade tomter för bostadsändamål vilka inte är bebyggda. De flesta ägs av Piteå kommun. Utrymme för utbyggnad av äldreboende finns i anslutning till Rosågränd. Här finns idag en populär boulebana.

Centrumbildningen mitt i byn har stor betydelse som plats för service och möten. Här finns affär och bibliotek i centrumbyggnad, kyrka, äldreboende i anpassad stil, en parklik miljö samt parkering, även för pendlare. Spritt i byn finns olika fastigheter med verksamheter inrymda, exempelvis café och pizzeria.

---

[6] *(Sammanslagning av SCB’s tätortsavgränsning år 2010 och år 2015)*
[7] *(Statistikområde 0505 (NYKO))*

Befolkning och bostäder – brister och möjligheter
Olika typer av flerfamiljshus och lägenheter efterfrågas, passande för olika åldersgrupper. Senior- och trygghetsboenden och mellanformer efterfrågas för äldre. Vård- och omsorgsboende anses behöva utökas. Marklägenheter att hyra efterfrågas av Rosviksbor som vill flytta från sina villor men som vill bo kvar i byn. Större lägenheter, 3:or och 4:or, saknas.
För enfamiljshus generellt anses tomtstorleken vara för liten och det saknas alternativ med olika tomtstorlekar. Större flexibilitet vad gäller tomtstorlek efterfrågas, 1500-3000m^2 (samtliga synpunkter från dialog).

Centrum – brister och möjligheter
Idag finns både expansionsplaner (COOP) och tomma lokaler (före detta bank) i centrum. Centrum är funktionellt men upplevs trots tidigare upprustning som avskuret från byn i övrigt. Sidan mot Rosån är en baksida och plats för återvinning, värmeverk och tankställe. Ett mera utvecklat förhållningssätt där centrum som helhet beaktas avseende verksamhetslokaler, ytor och deras användning, gångvägar, belysning, stadsgrönska saknas. Detaljplanen medger ytterligare centrumbebyggelse.

Förslag Boende och byggande

Nya bostäder tillskapas. Flerbostadshus byggs centralt i byn nära service för människor i olika livsskeenden.

Anpassade lägenheter för äldre utgör en del av byggandet av bostäder.

Centrum rustas och utvecklas i samarbete med fastighetsägare och olika aktörer. Möjligheter till förtätning inklusive påbyggnader, samt verksamhetslokaler utreds.

Befintliga ej bebyggda villatomter populariseras. Nya villatomter möjliggörs (''den boendeform som gör Rosvik till en tillväxtort'').

Förslag flerbostadshus

Förtätning av byakärnan med flerbostadshus ökar byns attraktivitet och nyttjar befintlig infrastruktur (kommunikationer, VA, service). Flerbostadshus föreslås i närhet av centrum och inom befintlig bebyggelsestruktur.

Lämpliga områden för ny bebyggelse med flerbostadshus

- Flerbostadshus, lägenheter/ marklägenhet egen uteplats. Fastigheten omfattas av detaljplan DB0478. Planen möjliggör uppförande av 6 små flerbostadshus i två våningar. Ägare Piteå kommun **(karta punkt 3)**.

Centrala Rosvik utgör ett förtätningsområde där byggbara tomter, såväl kommunala som privata, eftersöks. Många förtätnings-möjligheter finns. Områden för förtätning anges som 'Utredningsområden'

- Utredningsområde flerbostadshus/marklägenheter. Omfattas av detaljplan, D0458. Ägare Piteå kommun **(karta punkt 4)**.
- Utredningsområde flerbostadshus/marklägenheter Backmansnäset. Ej detaljplanelagt. Privat ägo **(karta punkt 5)**.
- Utredningsområde flerbostadshus/ marklägenheter. Fastigheten omfattas av detaljplan DB0466. Ägare Piteå kommun respektive privat ägo **(karta punkt 6)**.
- Utredningsområde flerbostadshus/marklägenheter. Fastigheten omfattas av detaljplan DB0476. Ägare Piteå kommun **(karta punkt 7 och 8)**.

Trygghetsboende prioriteras i anslutning till centrum.

- Rosågränd, trygghetsboende. Fastigheten omfattas av detaljplan DB0489. Ägare Piteå kommun. Ny plats för boule söks i parken **(karta punkt 9)**.

Förslag enbostadshus

Områden för enbostadshus är utpekade i ÖP2030 och belägna i Norra Rosvik. Områden för enbostadshus kan i delar kompletteras med marklägenheter och/eller med flerbostadshus.

Ny bebyggelse med enbostadshus föreslås inom

- Områden utpekade i ÖP2030 i norra Rosvik, kvarstår som möjliga bebyggelseområden. Oavsett område eftersträvas olika stora tomter. Föreslagna områden kräver detaljplaneläggning. Privat ägo respektive Piteå Kommun **(karta punkt 10, 11, 12 och 14)**.
- Område prioriteras för byggande av 10-20 tomter, privat ägo **(karta punkt 11)**.
- Område prioriteras för byggande av 10-20 tomter, ägs av Piteå kommun **(karta punkt 12)**.
- Område i ÖP2030 utredningsområde för bostäder utgår. Föreslås som Skolskog och undantas från bebyggelse. Ägare Piteå kommun **(karta punkt 13)**.

Förslag Centrum

- Centrum utvecklas genom översyn av lokaler och verksamheter. Behov av ny bebyggelse, omvandling/ påbyggnad av befintliga byggnader, trafikfrågor, laddinfrastruktur för elbilar, belysning, utemiljö, mötesplatser utreds. Detaljplaneändring kan krävas. En centrumgrupp med fastighetsägare, företrädare för byn, föreningar och andra aktörer bildas med mål att utveckla centrum. **(karta punkt 15)**.

Gestaltning

Karaktärsdrag idag

Det gemensamma för de centrala miljöerna i Rosvik är en varierad småskalighet vilket skapar en trivsam byakänsla. Bebyggelsestrukturen har följt de äldre landsvägarna längs vilka bebyggelsen successivt vuxit fram. Större mera enhetliga villaområden finns i norra Rosvik och ned mot småbåtshamnen. Flerfamiljshus i form av bostadsområde finns i anslutning till centrum. Husen är byggda i två våningar med röda alternativt gula träfasader.

Centrum i Rosvik är mycket viktigt för byns identitet och är byggt i modernistisk stil med envåningsbyggnader i tegel och plåt, typiska för 1970-talet. Detaljplanen för centrum medger ytterligare bebyggelse mellan centrumhus och kyrka. Torgytan domineras av parkeringsplatser. Utemiljön upprustades 2010 gemensamt av Piteå kommun, Trafikverket och byn. Trafiklösningen vid Vägaskiljs innebär att den centrala platsen reducerats till busshållplats vilket inte gör historien rättvisa. Centrum är fortfarande i behov av utveckling gestaltnings- och innehållsmässigt. Nybyggnad respektive påbyggnad bör prövas. Anknytningar från centrum mot omgivningen, mot Rosån, parken och byn i övrigt är dåligt utvecklade liksom anknytning andra funktioner sinsemellan i byn. Promenader och sammanbindande trädplanteringar, belysning och skyltning, behöver utvecklas.

Förslag Gestaltning i Rosvik

Gestaltningen i Rosvik är viktig när befintlig byakaraktär förtätas och vid fortsatt utveckling av centrum.

Centrum gestaltning

- Gestaltningsförslag för den fysiska centrummiljön tas fram. De omhändertagna centrummiljöerna vidgas.
- Bättre stråk mot naturpark vid Rosån och mot målpunkter i byn utvecklas **(karta punkt 15)**.
- Ny bebyggelse eftersträvas i och i anslutning till centrum. En tätare bebyggelsekaraktär eftersträvas. Bebyggelse ska tillföra variation och nutida uttryck. Påbyggnad av befintlig byggnad utreds **(karta punkt 15)**.
- Platsen Vägaskiljs utvecklas som allmän plats **(karta punkt 16)**.
- Belysning och plantering av träd ingår i trafik- och byggprojekt, som förslag till ombyggnad av gång- och cykelvägar / promenader

Bebyggelsekaraktär

Ny bebyggelse ska bidra till en sammansatt byakaraktär. Byggnader kan variera i skala, material och färg.

LIS Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där underlaget för service är avgörande. Ett kriterium för LIS i Piteå är att eftersöka LIS-områden som stödjer Landsbygdscentrat. Områden i strandnära lägen som är viktiga för utvecklingen av orten utpekas som LIS-område. Jfr generella riktlinjer.

Förslag LIS i Rosvik

Föreslagna LIS-områden är markerade på karta med grön punkt, symbol L.

- Runt Landsbygdscentra Rosvik eftersöks LIS-områden för komplettering av bebyggelse och anläggningar.
- I Rosvik avgränsas hamnområdet där gemensamma anläggningar kan behöva uppföras som ett LIS-område.

Jordbruksmark i Landsbygdscentra

Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där möjligheter till attraktivt byggande är avgörande. Byggande är en prioriterad fråga. Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråkstagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas. Jfr generella riktlinjer.

Förslag Jordbruksmark i Rosvik

Rennäringen

Rosviksområdet utgör betesland för samebyarna Jåhkåkangas, Sirges, Tourpon och Udtja. Inga områden av riksintresse finns inom Rosviksområdet. Mer om konsekvenser för rennäringen finns i avsnitt 4.4 i Konsekvenser.

Förslag Rennäringen i Rosvik

- Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där möjligheter till attraktivt byggande är avgörande. Dialog med samebyarna krävs då bebyggelsen förtätas och bebyggelsemönster ändras.

Trafik och kommunikationer

Trafiksystemet i Rosvik
Rosviks by är byggd längs Pite-, Lule- och Trundövägen vilka har kvar landsvägskaraktären. Nyare bostadsområden är uppbyggda kring säckgator, trafikseparerade med gång- och cykelvägar mellan bostadsgrupperna. I norr och söder om byn finns plankorsningar med E4. Även Flarkenvägen har utfart mot E4. Säkra passager över/under E4 saknas vilket ger en barriär mot omgivningen.
Riksintresset Norrbotniabanans korridor berör områden till största delen väster om E4. I Järnvägsutredning JVU150 utgör Rosvik ett potentiellt stationsläge.

Förbindelser med omland
Närheten till E4 medger bra förbindelser för motortrafik till och från Rosvik. E4 är vältrafikerad och särskilt nyttjad vissa tider på dygnet. Vid Rosviks in- och utfarter finns behov av åtgärder i syfte att höja trafiksäkerheten och främja trafikflödet för trafik till och från Rosvik och för passerande trafik.

Sammanhängande gång- och cykelförbindelser med Rosviks omland saknas. E4 är mötesfri väg med höga hastigheter där fotgängare och cyklister inte ska gå/cykla. Förbindelser för gång och cykel till och från Rosvik är av betydelse för att leda bort oskyddade trafikanter från E4 och möjliggöra säkra skolvägar och arbetspendling. Säkra passager över/under E4 är en viktig del i att möjliggöra förbindelser med Rosviks omland. Vägar som även tillåter fordon av mopedklass samt traktor är en viktig aspekt, där cykelleder i blandtrafik är ett alternativ till gång- och cykelvägar. Förslag till gång- och cykelförbindelser för sträckan Rosvik-Norrfjärden, vidare Norrfjärden-Öjebyn, finns framtaget av Trafikverket.

Förbindelser inom Rosvik
Gång- och cykelvägar finns bitvis i Rosvik, i huvudsak mellan bostadsområden och i anslutning till Rosviks centrum. Ett sammanhängande gång- och cykelvägnät mellan olika målpunkter saknas. Lulevägen och Pitevägen är två viktiga sträckor i den överordnade gatustrukturen, liksom Kajvägen och Trundövägen.

Trafikmiljön runt Rosviks skola är i behov av trafiksäkerhetshöjande åtgärder. Sammanhängande gång- och cykelvägar, med övergångsställen/passager, som ansluter till skolan krävs för att förbättra trafikmiljön ur aspekten säkra skolvägar.

Förslag på gång- och cykelvägar och gång- och cykelpassager i Rosvik utpekas i Piteå kommuns *Gång och cykelplan.* Vidare utredning krävs för föreslagna sträckor och passager.

Kollektivtrafik och pendling
Rosvik trafikeras av Länstrafikens busslinjer. Fem av busshållplatserna längs den trafikerade sträckan har väderskydd. Hållplatserna är inte tillgänglighetsanpassade. Cykelparkering finns i anslutning till hållplatserna vid Rosviks centrum. Turerna är som tätast under dagtid på vardagar. I anslutning till centrum finns möjlighet att utveckla knutpunkten som inkluderar buss. Vid den norra korsningen längs E4 finns två busshållplatser. Säker passage saknas till hållplatsen för södergående trafik. Samåkningsparkering vid E4 i nivå med Rosvik saknas. I Rosviks centrum finns parkering som nyttjas för samåkning.

Förslag Trafik och kommunikationer

Förslag till förbättrat trafiksystem innebär samverkan med Trafikverket i gemensamma frågor kring det statliga vägnätet, insatser för vägar och kommunikationer inom orten och mellan orterna samt förbättrad gestaltning och funktion för platser där trafik är en viktig del. *(Se motsvarande numrering i kartan).* Jämställdhetsperspektivet i dessa processer ska belysas.

Samverkan mellan Trafikverket och kommunen sker även avseende utveckling av framtida kommunikationssystem

−Etablering av Norrbotniabanan med potentiell placering av resecentrum i nivå med Rosvik.

Kommunen samverkar med Trafikverket för identifiering av behov längs det statliga vägnätet:

1. Trafiksäkerhetshöjande åtgärder vid Rosviks in- och utfarter E4.

Gång- och cykelförbindelser med Rosviks omland:

2. Rosvik-Norrfjärden.

3. Passage över/under E4.

4. Samåkningsparkering, E4.

Utbyggnad av gång- och cykelvägar och gång- och cykelpassager i Rosvik. Barns säkra skolvägar prioriteras.

Följande sträckor i Rosvik finns utpekade i Piteå kommuns *Gång- och cykelplan*:

5. Pitevägen.

6. Del av Lulevägen.

7. Del av Trundövägen.

8. Trundövägen-del av Fassvägen.

9. Kajvägen- Segelvägen-Relingsvägen.

10. Varvsvägen-Fassvägen.

11. Kajvägen.

Följande passager i Rosvik finns utpekade i Piteå kommuns *Gång- och cykelplan*:

12. Trundövägen-Fassvägen.

Se 3. Passage över/under E4.

Kollektivtrafiken i Rosvik utvecklas i samverkan med Länstrafiken:

13. Utveckla knutpunkt, som inkluderar buss, i centrum vid Vägaskiljs.

- Utökade bussturer kvällar och helger, tätare turer dagtid.
- Trygghets- och tillgänglighetsåtgärder i anslutning till busshållplatserna.
- Cykelparkeringar i anslutning till busshållplatserna.

Teknisk infrastruktur

Vatten och avlopp i Rosvik
Kommunal försörjning av dricksvatten och spillvatten förekommer i stor del av tätorten. Förslag till utökat verksamhetsområde för vatten och spillvatten finns framtaget för området närmast fjärden och berör bland annat Hällskäret. Se karta över planerat verksamhetsområde nedan. Utbyggnad planeras ske år 2023-2024.
I Rosvik härrör dricksvattenförsörjningen från Piteå kommuns huvudvattentäkt i Svensbyfjärden och produceras på Degerängets vattenverk innan vidare distribution. Avloppsreningen sker via ett lokalt reningsverk.

Kapacitet för ytterligare anslutningar av både vatten och spillvatten finns i verken. I delområden kan däremot ledningsnätets dimensionering göra att tillgänglig kapacitet begränsas. Ingen kommunal vattentäkt förekommer i området.

2016 inventerades enskilda avlopp i området. Många enskilda avlopp är bristfälliga och bidrar till näringsläckage. Förutsättningarna för enskilt vatten och avlopp varierar utifrån markens genomsläpplighet, från låg till medelhög vilket kan översättas från dåliga till medelgoda förutsättningar för enskilda vatten- och avloppsanläggningar. Få markområden med goda förutsättningar för enskilt vatten och avlopp finns.

I delar av Rosvik samlas dagvatten ihop från hårdgjorda ytor, kulverteras och ges en snabb transport ut till diken som sedermera leds ut i Rosån och Bastafjärden. Enligt kommunövergripande riktlinjer för dagvattenhantering ska avvattningen av allmänna platser säkerställas i kommande detaljplaner. Bestämmelser om höjd och lutning samt bestämmelser om andel hårdgjorda ytor och grönytor kan införas. Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD)förespråkas där förutsättningar för det finns. Dammar, meandrande bäckliknande öppna diken, våtmarker som buffrar och renar är exempel på LOD-lösningar. För hårdgjorda ytor kan plattor eller inslag av planteringar och träd vara att föredra framför asfalt för att åstadkomma ökad infiltration och vattenupptagning.

Viktiga underlag att ta hänsyn till i planeringen för att nå miljökvalitetsnormerna för vatten är riktlinjer för inrättande av verksamhetsområden för vatten och avlopp, VA Utbyggnadsplan 2017-2024 samt riktlinjer för dagvattenhantering.

Avfallshantering
Hushållen har källsortering av brännbart och matavfall.

En återvinningsstation (ÅVS) är belägen vid Konsum på Handelsgränd. Tillgång till återvinningscentral (ÅVC) finns på Bredviksbergets avfallsanläggning. Mobil ÅVC kommer till området två gånger/år. ÅVS har brister avseende belysning och tillgänglighet. Placering kan behöva ses över vid utveckling av centrum.

Avfallshanteringen i Piteå kommuns skärgårdsområde bygger i huvudsak på att det avfall som uppstår vid fritidshus och friluftsaktiviteter skall lämnas på fastlandet. Detta kan till lämnas via Rosvik hamn.
Viktigt underlag att ta hänsyn till i planeringen är Kommunal avfallsplan inklusive föreskrifter.

Förslag Vatten och avlopp Avfallshantering

14. Utbyggnad av vatten och spillvatten till delar av Rosvik enligt Piteå kommuns utbyggnadsplan.

15. Utredning av utformning, tillgänglighet, placering och belysning av ÅVS i samband med översyn av centrum.

- Exploatering som kan påverka vattenmiljöerna behöver föregås av utredning för att säkerställa att miljökvalitetsnormer för vatten nås.
- Bostadsbebyggelse ska föregås av utredning kring vatten- och avloppslösning ur såväl miljö- som ekonomisk synpunkt så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan nås.
- Dagvattenhantering för ett specifikt område behöver bestämmas i samband med detaljplanering.
- Fortsatt inventering av enskilda avlopp i områden med övergödningsproblem. Dock inte i områden där förslag till utökat verksamhetsområde för vatten och spillvatten finns.

Klimat och Energi

Fjärrvärme
AB PiteEnergi köper värmen till fjärrvärmenätet i Rosvik av en extern leverantör. Basproduktionen är en flispanna. I dagsläget är det i huvudsak kommunala fastigheter och hyreshus som är anslutna. Totalt tio stycken kunder. Ingen utbyggnad är planerad i Rosvik i dagsläget (2018).

Elförsörjning
Elnätet i Rosvik landsbygdscentra har i dagsläget 712 elabonnenter som försörjs av ett 10 kV ledningsnät, med en god reservkapacitet för en eventuell utveckling av bostadsbyggande.

Klimatanpassning
Enligt genomförd modellering av översvämning vid framtida kraftiga skyfall berörs i huvudsak strandområdena i Rosvik och vissa tätare bebyggda områden. Vid lokalisering av nya bostads- och verksamhetsområden bör områden med ansamlingar av dagvatten undvikas. Hantering av dagvatten ska ske enligt riktlinjer för dagvattenhantering i Piteå kommun.

IT
AB PiteEnergi bygger, underhåller och äger Piteå kommuns stadsnät (fiber). Stadsnätet är ett öppet stadsnät, vilket innebär att olika leverantörer kan erbjuda tjänster till slutkund via stadsnätet.
I Rosvik är stadsnätet utbyggt till stora delar av tätorten men saknas i delar av de yttre områdena. Fiberutbyggnad till delar av Rosvik utfördes 2017. Möjlighet finns att förtäta befintligt nät.

Förslag Klimat och energi

- Detaljplanering ska alltid föregås av genomförandebeskrivning där konsekvenser av förändrat klimat bedöms.
- Utbyggnad av stadsnätet (fiber) till delar av Rosvik, enligt AB PiteEnergis utbyggnadsplan och Piteå kommuns Bredbandsstrategi.
- Utbyggnad av bostadsbebyggelse och gång- och cykelvägar kräver utbyggnad av belysning.
- Utbyggnad av ladd-infrastruktur för elbilar utreds för Landsbygdscentra.

Riksintressen och nationella intressen – hänsyn

Kommunen ska i sina översiktsplaner redovisa aktuella riksintressen, samt visa hur dessa ska tillgodoses.
Områden som är av nationell betydelse för en rad vitala samhällsintressen kan pekas ut som områden av riksintresse för just dessa ändamål. Områden som är av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden eller möjligheterna att använda dem för avsett ändamål.

Exploatering och andra ingrepp i miljön är tillåtna enbart om det inte möter hinder enligt någon av bestämmelserna i 2-8 §§, Miljöbalken, och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Undantag gäller för utveckling av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet samt för anläggningar för totalförsvaret.
En sammanställning av konsekvenser för riksintressen finns samlad för samtliga fördjupade översiktsplaner för Landsbygdscentra i bilagan Konsekvenser. Riksintressena redovisas även på markanvändningskartan.

Naturvård, Natura 2000 samt friluftsliv och turism – karta 1

Områden av riksintresse för naturvård representerar huvuddragen i svensk natur, visar mångfalden i naturen ur ett nationellt perspektiv och ska skyddas från påtaglig skada. I Piteå finns utpekade områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv längs Pite älv och i kust och skärgård. Områden som ingår i EU:s nätverk Natura 2000 klassas som riksintressen.

Samtliga dessa områden utgör hänsynsområden i FÖP Landsbygdscentra och har upprättade bevarandeplaner.

- FÖP Rosvik berörs av Natura 2000-området Tetberget. Riksintresset stärks genom att Tetberget i FÖP Rosvik pekats ut som Utvecklingsområde Natur och föreslås ges ett adekvat skydd i form av ett kommunalt naturreservat.

Hela Piteås kust och skärgård samt Piteälven är av riksintresse för friluftslivet, i synnerhet det rörliga friluftslivet, och turism. Här finns naturskyddade områden, värdefulla kulturmiljöer och attraktiva besöksmål. Även det öppna havet har betydelse för friluftsliv, turism och upplevelser.

- FÖP Rosvik berörs av riksintresset i den sydöstra delen.
- Inga förslag/åtgärder i FÖP Rosvik berör riksintresset friluftsliv och turism.

Kulturmiljövård – karta 2

Elva områden inom Piteå kommun utgör riksintresse för kulturmiljövården.
Kulturmiljövården stärks generellt genom särskilda skrivningar med krav om att ny bebyggelse anpassas till värdefulla kulturmiljöer, kan också vara andra värdefulla miljöer som inte utgör riksintresse, samt att dessa ska ges adekvat skydd.

- FÖP Rosvik berörs inte av något riksintresse för kulturmiljövård.

Fornlämningar skyddas enligt Fornminneslagen.
Det är förbjudet att förändra, ta bort, skada eller täcka över en fornlämning, ingrepp i en fornlämning kräver tillstånd från länsstyrelsen.

- Många gamla boställen i Rosvik är registrerade fornlämningar (se Mark- och Vattenanvändningskarta).

Rennäring och vindbruk – karta 3

Riksintresseområden för rennäringen utgörs av mark- och vattenområden. Rennäringen i Piteå kommun bedrivs av samebyarna Västra Kikkejaur, Östra Kikkejaur, Ståkke, Semisjaur-Njarg, Luokta-Mavas, Sirges, Jåhkågasska, Tuorpon och Udtja.
För vindbruk i Piteå kommun finns ’Vindbruksplan Piteå kommun’ tematiskt tillägg till översiktsplanen.
Inom Piteå kommun finns inga utpekade områden av riksintresse för yrkesfisket eller vattenbruk.

- FÖP Rosvik berörs inte av riksintresse för rennäring eller vindbruk.

Kommunikationer och totalförsvar – karta 4

Trafikverket har pekat ut ett nät av vägar, järnvägar och farleder med sådana funktioner att de mark- och vattenområden som berörs av anläggningarna utgör riksintresse.
Väg E4 mellan Skellefteå och Luleå, Norrbotniabanans korridor mellan Skellefteå och Luleå samt Yttre Stadsfjärden utgör riksintressen för väg, järnväg respektive sjöfart.

- FÖP Rosvik berörs av E4 mellan Piteå och Luleå.
- FÖP Rosvik innehåller förslag/åtgärder som berör E4 såsom trafiksäkerhetshöjande åtgärder vid in- och utfarter samt gång-och cykelpassage över/under E4. Åtgärder sker i samverkan med Trafikverket.
- FÖP Rosvik berörs av Norrbotniabanans korridor.
- Inga förslag/åtgärder i FÖP Rosvik berör riksintresset Norrbotniabanan.
- FÖP Rosvik stärker Riksintresset E4 genom förslag på förbättrad framkomlighet och trafiksäkerhet vid in- och utfarter med E4.
- FÖP Rosvik stärker Riksintresset E4 genom förslag om cykelled i blandtrafik för förbättrad framkomlighet och trafiksäkerhet.

Totalförsvarets riksintressen utgörs dels av det som kan redovisas öppet som t ex influensområden för luftrum och väderradar och dels områden som inte redovisas öppet.

- FÖP Rosvik berörs av influensområdena för luftrum respektive väderradar. Samtliga plan- och lovärenden inom influensområdet ska remitteras till försvarsmakten.

Elproduktion/eldistribution, vattenförsörjning, yrkesfiske samt värdefulla ämnen och mineral

Inom Piteå kommun finns 400kV-ledningar som utgör riksintresse.

- Inga ledningar berör eller berörs av FÖP Rosvik.

Inom Piteå kommun finns inga områden av riksintresse för vare sig vattenförsörjning, yrkesfiske eller värdefulla ämnen och mineral.

Intressen av nationell betydelse - jord- och skogsbruket

Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.
Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk.

Utpekande av så kallade Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla dessa orter där möjlighet till attraktivt byggande är avgörande. Landsbygdscentra utgör noder för utveckling i Piteå kommun. Byggande är en prioriterad fråga.

FÖP Landsbygdscentra innehåller förslag på förhållningssätt till jordbruksmarken.

- I ÖP2030 utpekade områden för samlad ny bebyggelse på jordbruksmark utgår. Nya bebyggelseområden undviks på jordbruksmark.
- Alternativ till ianspråktagande av jordbruksmark ska alltid eftersökas. Vid intressekonflikter ska jordbruksmarken ges företräde.
- Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråkstagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas.
- LRF ska alltid höras som remissinstans i frågor som berör jordbruksmark.

- FÖP Rosvik berörs av de nationella intressena (Skogsmark).
- FÖP Rosvik omfattas av generella förhållningssättet ovan.
- FÖP Rosvik innebär att ett sedan tidigare planerat bostadsområde i skogsmark har tagits bort till förmån för det rörliga friluftslivet (dock ej inom riksintresset friluftsliv) och skogsnäringen.

Konsekvenser sammanfattning

Förutsättning för arbetet är att förslagen ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Utifrån föreslagna åtgärder är följande konsekvenser avgörande:
- att ekonomiska medel avsätts
- att aktivt samarbete mellan Piteå kommun och aktörer på orten – föreningar, fastighetsägare, medborgare stärks
- att arbete för att få till stånd byggande av lägenheter, vari anpassade lägenheter för äldre ingår, ges högsta prioritet.

Nedan sammanfattas de konsekvenser som ett genomförande av Fördjupade översiktsplaner Landsbygdscentra bedöms medföra. För mera information, läs Bilaga 'Konsekvenser'.

De viktigaste hållbarhetskonsekvenserna för samtliga landsbygdscentra och temaområden

Konsekvens	**Förklaring**
Om inte satsningar på kollektivtrafik görs kommer många olika grupper av människor att uteslutas från att kunna bo, leva och verka på landsbygden. Utebliven satsning på kollektivtrafik och utbyggd infrastruktur kan även ha stor negativ påverkan på miljön både på lång och kort sikt.	Satsningar på **kollektivtrafik** underlättar transport och vardagsliv för de människor som inte har möjlighet till biltransporter, vilka är barn och unga, kvinnor, personer med funktionsnedsättning, äldre och nyanlända. Satsning på kollektivtrafik är viktigt för alla tre fokusområdena i FÖP.
	Utformning/gestaltning av trygga miljöer, både brottsförebyggande och trafiksäkerhetsfrämjande, gynnar alla människor.
	Om fler använder kollektivtrafik bidrar det till minskade utsläpp av koldioxid.
Om inte satsningar i landsbyggscentra görs för barn och unga finns risk att barnfamiljer väljer andra orter eller kommuner att flytta till, vilket medför att endast äldre blir kvar på orten.	**Lekplatser/lekområden** är viktiga arenor för de yngre barnen, medan de äldre barnen/ungdomar är i behov av **mötesplatser** att "hänga" på. Dessa 'arenor' är viktiga för barn och ungas utvecklingsmöjligheter.
	Trygga och säkra vägar, till exempel **gång- och cykelvägar och trygga passager** är viktiga för barns rörelsefrihet och för att själv kunna ta sig till skola, aktiviteter och kompisar.
	Tillgång till **natur, skog och grönstruktur, bland annat skolskog,** är betydelsefullt för barns rörelsefrihet och lärande.
Om inte kvinnors och mäns, flickors och pojkars förutsättningar är likvärdiga skapas ojämställda miljöer och risk för minskad tillväxt.	**Arbetstillfällen** och **lokaler för distansarbete** på orten / relativt nära bostaden underlättar familjeliv och vardagsliv.
	Om **barnomsorg, skolor, handel och annan**

	offentlig och privat service finns på orten, inom relativt nära avstånd från bostaden, underlättas familjeliv och vardagsliv.
	Motions- och fritidsanläggningar för både kvinnors och mäns, flickors och pojkars behov och intressen är angelägna satsningar för ökad jämställdhet.
Om inte satsningar på mångfald av bostäder, mötesplatser, transporter och arbetsliv görs finns risk för att vissa grupper blir utestängda från samhället, vilket leder till utanförskap. Detta kan vara grogrund för otrygghet och missnöje, vilket kan ge brist på tillit och skapa frustrationer.	**Varierande boendeformer och bostäder i olika kostnadslägen** är angeläget för att undvika segregerat boende och främja integration.
	Tillgängliga bostäder är en hållbar satsning för en åldrande befolkning och en kostnadseffektiv resursplanering.
	Allmänna mötesplatser inom- och utomhus är betydelsefulla för ett demokratiskt samhälle och stärkt socialt kapital.
Om inte tätortsnära naturområden säkras finns risk att förutsättningar för biologisk mångfald och möjligheter till ekosystemtjänster minskar.	**Biologisk mångfald -** Ett rikt växt-och djurliv är en förutsättning för motståndskraftiga och långsiktigt bestående naturmiljöer.
	Ekosystemtjänster - De funktioner hos ekosystem som upprätthåller och skapar människors livsvillkor och välmående och produceras gratis. Exempel på tjänster och produkter kan vara mat, biobränsle, timmer, rening samt rekreation och skönhet.
Om inte en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas minskar förutsättningar för bättre och mer effektivt nyttjande av befintliga resurser samt möjligheten att utveckla och använda förnybara energikällor och hållbara transportmedel.	**God bebyggd miljö -** Vår bebyggda miljö ska möta människors önskemål om en bra livsmiljö och bidra till en hållbar utveckling. Förtätning inom befintlig bebyggelsestruktur skapar förutsättningar för ett bättre nyttjande av befintlig infrastruktur och minskat bilberoende.
Om åtgärdsförslag ska realiseras kommer det att krävas resurser och vilja till genomförande. Hur säkerställer man att detta inte blir en tillitsfråga mellan stad och land då prioriteringar ska göras?	Smart **resursanvändning** är viktig utifrån utveckling, drift och förvaltning av befintliga och framtida samhällsfunktioner. Befolkningen och det mänskliga kapitalet på orterna är värdefulla resurser som ska värnas utifrån ekonomisk långsiktighet.
Om inte satsningar görs på landsbygden/ landsbygdscentra finns det risk för att människor och verksamheter flyttar till andra orter eller till att verksamheter läggs ned. Detta kan medföra stagnation och förfall av orter.	En bred satsning på åtgärder med *hela livet perspektivet* på orterna skapar goda förutsättningar för en positiv utveckling för både barn, unga, vuxna och äldre ur ett jämlikt och jämställt perspektiv.

Bilaga 1

Rosvik som ort
Statistik Befolkning

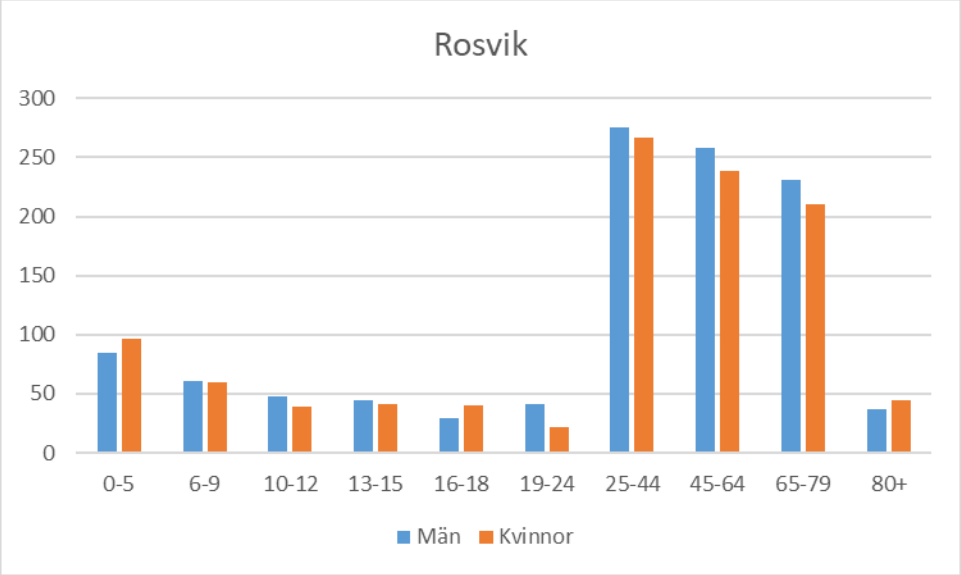

Befolkning

Intervall	Män	Kvinnor	
0-5	85	96	
6-9	61	60	
10-12	48	39	
13-15	44	41	
16-18	29	40	
19-24	41	22	
25-44	275	267	
45-64	258	238	
65-79	231	210	
80+	37	44	**Totalt**
	1109	1057	**2166**

Befolkning 16- år	**1692**
Förvärvsarbetande med bostad i området	1070
Förvärvsarbetande med arbetsplats i området	239
Inpendling	61
Utpendling	905
Nettopendling	-844

Bilaga 2 – temakartor 1 – 5

Karta 1 - Natur, kultur och fritid
Karta 2 – Skola och vård
Karta 3 – Boende
Karta 4 Trafik
Karta 5 – Mark- och vattenanvändning

Storebacken
Malen
Norr
Mjösundet
Lillebacken
Sör
Antonshällan
Norra Rosvik
Rösan
5
Flarken
Hölomyran
2
4
Tjärnmetastarnen
Malheden
Rosvik
Backmans näset
6
Viken
Klubben
Killingholmen
Storbodviken
8
Skäret
7
L
Lappviken
Kalvön
Kalvbingarundet
Storbryggan
Bastafjärden
0 100 200 400 600
Meter
N
Ertaudden
Vattungsudden
Kalvöhalan
Hattmossegrundet

Storebacken
Malen
Mjö-
sundet
Norr
Lillebacken
Sör
Antonshällan
Norra Rosvik
Rösåa
Flarken
Hölomyran
Timmerlåsarnen
Malheden
Rosvik
4
5
Backmans
näset
3
2
2
1
6
Viken
Klubben
Storbodviken
Killinghalmen
Skäret
Lappviken
Kalvön
Kalvbjörnsundet
Storbryggan
Bastafjärden
0
100
200
400
600
Meter
Ellsudden
Kalvöhalvan
Vattungsudden
Hallmossegrundet
N

Storebacken
Malen
Lillebacken
Mjö-
sundet
Norr
Sör
Antonshällan
10
11
Norra Rosvik
Rosan
Hölomyran
Flarken
1
12
13
14
15
Rosvik
9
16
4
2
7
8
3
6
5
Backmans
näset
Timmerås tjärnen
Malheden
Viken
Klubben
Storbodviken
Killinghölmen
Skaret
Lappviken
Kalvön
Karbingrundet
Storbrygan
Bastafjärden
Vattungsudden
Hattmossegrundet
Ed udden
Kalvöhällan
0 100 200 400 600
Meter
N

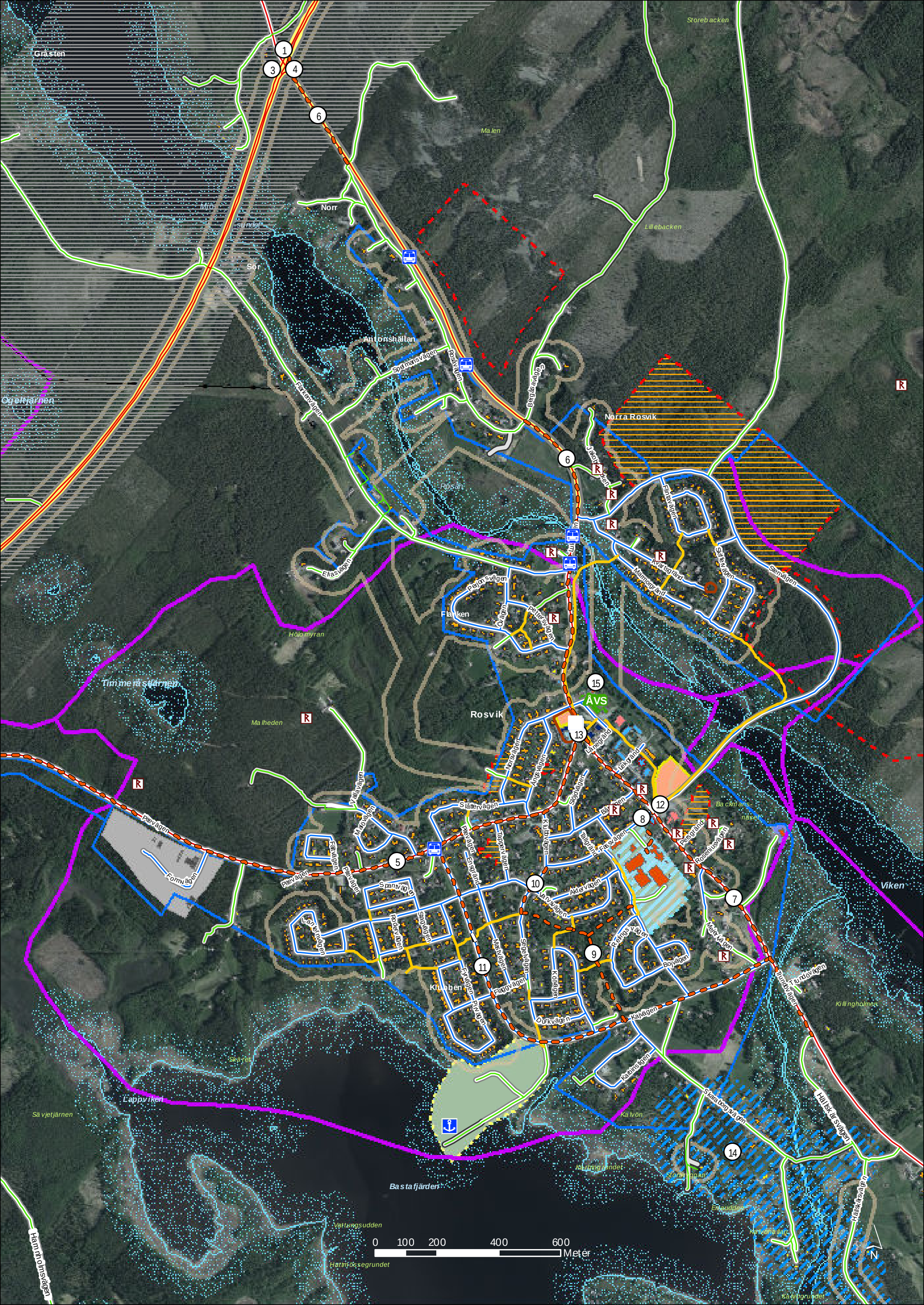
Storebacken
Gråsten
Malen
Norr
Mitt
Sunder
Sör
Lillebacken
Antonshällan
Spelmansvägen
Rosåvägen
Flärkenvägen
Begåsavägen
Ögeltjärnen
Norra Rosvik
Jaktortsvägen
Rosån
Flintavägen
Stiftenvägen
Sienvägen
Kvartsgränd
Marmorgränd
Elfasvägen
Perlgrynsvägen
Flarken
Qvägen
Perlitsvägen
Hölomyran
Timmerråstjärnen
Malheden
Åvs
Rosvik
Lånegränd
Lekgränd
Norsvägen
Årgsvägen
Slöjdvägen
Vallavägen
Slåttervägen
Bävägen
Backmans-näset
Pilevägen
Malövägen
Fältvägen
Formvägen
Ensgränd
Tappervägen
Kilövägen
Talgränd
Fäsvägen
Persgränd
Rosenhusvägen
Spannvägen
Aktervägen
Lanternvägen
Rodervägen
Slagvägen
Mastvägen
Seglevägen
Reelingsvägen
Metervägen
Bojvägen
Klubben
Flaggvägen
Pirvägen
Durkvägen
Kölvägen
Kajvägen
Kabinsvägen
Tundravägen
Killingholmen
Viken
Skäret
Lappviken
Sävjetjärnen
Kalvön
Skärgårdsvägen
Hällskärsvägen
Kattungrundet
Stortungan
Ellaudden
Kalvöns lilla
Vattungsudden
Hattmossegrundet
Hamnholmsvägen
Kalvögrundet
0 100 200 400 600
Meter
N

FÖP Fördjupad översiktsplan Landsbygdscentra

Rosvik

Antagande 2018

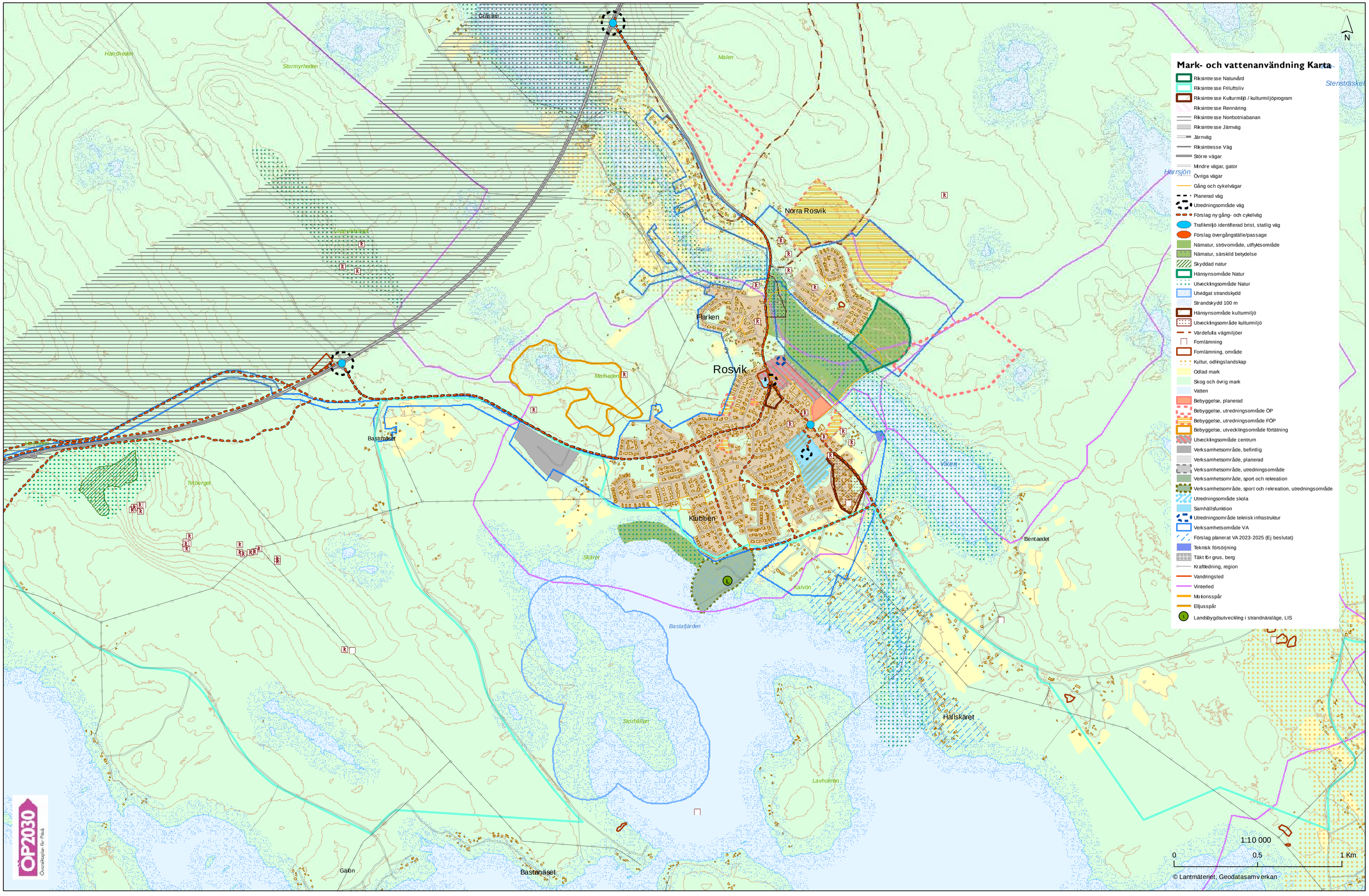

Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Roknäs Sjulnäs - Förlängning

§25

24KS783

...

Piteå kommun

Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Roknäs - Sjulnäs

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Roknäs - Sjulnäs	Plan	2025-02-10 § xx	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Samhällsbyggnad	2	19SBN689 21KS61	2030-12-31
Dokumentinformation	Fördjupad översiktsplan landsbygdscentra Roknäs - Sjulnäs		
Dokumentet gäller för	Alla anställda och förtroendevalda inom Piteå kommun		

Läsanvisning

FÖP Landsbygdscentra är fördjupningar av översiktsplanen ÖP 2030 ’Vårt framtida Piteå’ antagen av KF 2016.
Handlingen ’FÖP Landsbygdscentra’ består av fem olika delar – en för varje landsbygdscentra. De innehåller beskrivningar av och förslag för teman och intressen som identifierats vara viktiga för utvecklingen av landsbygden och landsbygdscentra. Planeringsunderlag och förslag redovisas parallellt i samma dokument.
Riktlinjer och förslag som är gemensamma för alla landsbygdscentra redovisas i ett kapitel lika för samtliga. Förutsättningar och riktlinjer och förslag som är ortsspecifika redovisas på temakartor och i text för respektive ort. Texterna är också förklaringstexter till mark- och vattenanvändningskartan.

Mark- och vattenanvändningskartan (bifogad) utgör den fördjupade översiktsplanens geografiska avgränsning. Kartan redovisar förslag för olika teman och intressen och avväganden gjorda dem emellan. Förslagen utgör rekommendationer för användningen av mark och vatten. De ger underlag för att rikta och samordna kommunens egna resurser och också motivera tillskott av resurser, exempelvis i form av EU-bidrag.
FÖP Landsbygdscentra omsätter i andra utredningar och strategier vunna kunskaper om markanvändning och levererar underlag för fortsatt fysisk planering och utvecklingsprojekt.

Kapitlet ’Hänsyn’ redogör för Riksintressen och andra nationella intressen som markanvändningen påverkas av, och påverkar.

Bilagan ’Konsekvenser’ redogör för förslagets konsekvenser ur hållbarhets- och miljösynpunkt samt för konsekvenser för Riksintressen och andra nationella intressen.
Bilagan ’Särskilt utlåtande’ är en sammanvägning av inkomna yttranden och visar hur de påverkat förslaget. Länsstyrelsens yttrande redovisas i sin helhet.

Tidsperspektivet för genomförande är detsamma som för ÖP2030 där inget annat sägs. Aktualisering ska göras varje mandatperiod.

Detta dokument utgör förslag till FÖP Landsbygdscentra Roknäs/Sjulnäs.

Allt material finns på www.pitea.se/fordjupadoversiktsplan
Via kommunens hemsida finns också mark- och vattenanvändningskartan tillgänglig i en digital kartfunktion.

- *Resultatet av tidiga dialoger och samråd finns sammanställda ortsvis i separat dokument, se Piteå kommuns hemsida www.pitea.se/fordjupadoversiktsplan*
- *Resultat från dialog i skolorna och med nyanlända redovisas under rubrik ’Social Hållbarhet’ för respektive ort*
- *Förslag till markanvändning och utpekade områden är endast till viss del avstämda med mark-/fastighetsägare. Samråd med berörda mark-/ fastighetsägare kommer att utvisa i vilken grad förslag kan genomföras.*
- *Definitionen av landsbygd är ett område från vilket man på mindre än 40 minuters resväg med bil kan nå tätort med mer än 3000 invånare, definition Piteå kommun. Definition Tillväxtverket, 45 minuter.*
- *Befolkningsmängd som underlag för service i mindre orter, se definition Glesbygds-/ Tillväxtverket. I FÖP Landsbygdscentra tillämpas reviderade befolkningstal i överensstämmelse med orternas storlek i Piteå kommun.*

Inledning

FÖP Landsbygdscentra fördjupar översiktsplaneringen

En modern landsbygd och en levande stad där utveckling bygger på ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet är övergripande mål för kommunens översiktsplan, ’ÖP 2030 Vårt framtida Piteå’.
I översiktsplanen föreslås fördjupade översiktsplaner, FÖP, för fem landsbygdscentra som en strategi för att nå uppsatta mål. Orterna är Rosvik, Norrfjärden, Roknäs /Sjulnäs, Hortlax och Jävre. Syftet är att översiktsplanens strategier ska omsättas till tydliga och konkreta förslag som stärker orternas möjlighet att bidra till ett bättre Piteå i sin helhet.
Ökad befolkning och utveckling av attraktiva livsmiljöer är mål som utgör en röd tråd i kommunens översiktliga planering och som formulerats även på länsnivå (Regional utvecklingsstrategi)
I översiktsplanens befolkningsmål om 46 000 invånare år 2030 ingår landsbygden och dess centra.

Uppdrag och förväntat resultat

Satsning på Landsbygdscentra är en del av kommunens arbete för hållbar utveckling i hela kommunen. Med målet att öka befolkningen och kunna erbjuda service för medborgarna ska olika förutsättningar tas tillvara.
Riktlinjer och förslag ska teckna en helhetsbild över respektive ort och ange långsiktiga riktningar för utveckling av landsbygden och dess centra.
Riktlinjer och förslag ska kunna förverkligas över tid. Identiteten och det positiva ska stärkas.
Förslag ska bidra till ökad attraktivitet för boende på respektive ort och på den omgivande landsbygden.
Särskilt fokus är inriktat på barn och unga och på frågor om jämställdhet och integration.

Dialog som arbetssätt

Dialog med medborgarna på hemmaplan och att ta del av önskemål, kritik och förslag är arbetssätt för de fördjupade översiktsplanerna FÖP Landsbygdscentra. Välbesökta tidiga dialoger och samrådsmöten har hållits i samtliga orter. Förslag och riktlinjer som arbetats fram är i hög grad baserade på det som framkommit under olika dialoger.
Riktade dialoger har genomförts med skolelever och utrikesfödda.
Förvaltningar inom kommunen har bidragit med faktaunderlag för sina respektive verksamheter.

Människors delaktighet tillsammans med kommunens politiker och tjänstemän är även förutsättning för ett gott genomförande. Att hitta former för genomförande i samarbete med olika aktörer såväl internt i kommunen som tillsammans med medborgare och företrädare i varje ort är huvudfråga för fortsatt dialog.

Prioriteringar och genomförande

Förslagen för respektive landsbygdscentra tecknar en helhetsbild av varje ort, av utvecklingsbehov och möjligheter. Förslagen är många och varierande vad gäller storlek och ambitioner. Det blir nödvändigt att prioritera. Ansvar för prioriteringar och genomförande görs tydliga.

Genomförande av de flesta förslagen ingår i olika förvaltningars fortlöpande arbete och arbetas in i ordinarie verksamhetsplan. Andra behöver beslutas om i särskild ordning och ges särskilda medel för att kunna genomföras.
Att tydligt redovisa och förankra vilka prioriteringar som görs ska visas i en långsiktig genomförandeplan som kontinuerligt följs upp. Genomförandet ska knyta an till kommunens mål och budgetprocesser där politikens ansvar och förvaltningarnas uppdrag för frågor som berör utveckling av Landsbygdscentra ingår.

Genomförande av förslag kommer att kräva samarbete och samsyn mellan olika aktörer inom orten. Byautvecklings- och områdesgrupper av olika slag blir viktiga medspelare. Som metod för genomförande i dialog med medborgarna bildas lokal områdesgrupp i varje Landsbygdscentra med företrädare av olika intressenter. Kommunen ska arbeta för att utveckla, prioritera bland och genomföra förslag. Dialoger och avstämning tillsammans med medborgarna som arbetssätt fortsätter.

Mål och inriktning

Hälften av kommunens invånare lever på landsbygden i Piteå kommun och att vidmakthålla och utveckla levande orter är angeläget. Befolkningsmängden i landsbygdscentra och i byarna runt om ger idag underlag för god service. Därför bedöms långsiktiga möjligheter finnas att här hålla en god både samhällelig och kommersiell service. Utvecklade landsbygdscentra ger ett bra nät av service som förutsättning för attraktiva byar att bo i för stora delar av kommunen.

Positiv utveckling i de minde tätorterna är viktigt för kommunens långsiktiga hållbarhet. Arbetet med fördjupade översiktsplaner syftar till att vidmakthålla och skapa varaktiga förutsättningar för att boende och arbete på landsbygden ska vara ett möjligt och attraktivt alternativ.
Ingångsvärden för arbetet är att skapa förutsättningar för att:

- öka befolkning på landsbygden som del av målsättning att år 2020 ha 43 000 och år 2030 ha 46 000 invånare.
- människor i olika livssituationer attraheras av varierad tillgång av bostäder, både flerfamiljshus och enfamiljshus
- samhällelig service, omsorg, skola och vård finns vilket ger attraktionskraft och trygghet
- goda kommunikationer gör arbete och delaktighet i samhället möjligt inom ett område större än ortens

De fördjupade översiktsplanerna bygger på historia, nutid och framtid. De ska vara vägledande för användningen av mark och vatten och stödja utvecklingen av orterna. Målen innebär bebyggelseutveckling och att kommunens satsningar riktas mot att uppnå stärkt underlag för service. Väl omhändertagna miljöer gynnar social samvaro och människor i olika åldrar och livssituationer.

Landsbygdscentra – gemensamma riktlinjer och förslag

Här nedan redovisas förslag och riktlinjer som är gemensamma för alla landsbygdscentra. Vad förslagen innebär och vad som rekommenderas ske på en plats mera i detalj redovisas på temakartor och i text för varje ort. Sammanvägningen av olika förslag redovisas ortsvis på mark- och vattenanvändningskartan.

Människor i fokus i all planering

Social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet – samarbete utvecklar landsbygden
Vid markanvändning, markanvisningar, planering för bebyggelse och detaljplaner, exploateringar etc. ska hållbar utveckling ingå som en del i arbetet. Detta innebär att framtagna metoder och verktyg används för att säkerställa social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet i samhällsplaneringsprocessen.
De inriktningar som ska beaktas är:
mångfald, hälsa, delaktighet, trygghet, klimat och energi, miljö, konsumtion, ekonomisk långsiktighet, demografi, utbildning och sysselsättning samt utveckling och tillväxt[1].

I FÖP Landsbygdscentra inarbetas och redovisas förslag för hållbarhet direkt i de olika temaområdena i planhandlingen.

Naturen, den gröna miljön och fritiden är viktiga

Natur och vatten, Grönstruktur, Kultur och fritid
Varje landsbygdscentras unika förutsättningar i fråga om nära natur ska tas tillvara och utvecklas. Områden med natur och vatten som identifierats ha stor betydelse för orten utvecklas i gemensamma projekt. Särskilt värdefulla natur- och vattenområden värnas.
Vattnens ekologiska funktioner ska vara goda och ska förbättras där vattenkvalitetsnormer inte nås.
Naturområden inom bebyggelsen, parkmark och friluftsområden och anläggningar är tillgångar som ska bevaras och användas. Utemiljöerna är viktiga mötesplatser för människor med olika ålder och bakgrund. Tillgängligheten behöver bli bättre. Attraktiva gångstråk som binder ihop olika områden och bjuder på rekreation och upplevelser ska finnas.
Träd planteras för att långsiktigt skapa bra utemiljöer när centrum och gator runt om rustas och byggs om. Belysning som ökar användbarhet och trygghet ska ingå längs viktiga stråk och platser. Gröna värden ska tas hänsyn till vid förtätning och nybyggnation.

Barnens miljöer ses över samlat. Lekplatser ska finnas som passar barn i olika åldrar.
Skolskogarna säkras och utvecklas.
Aktivitetscenter med näridrottsplats föreslås vid skolorna. De utformas för att passa även vuxna och äldre.
Aktivt arbete görs för att kunna samnyttja och utveckla kommunala lokaler som mötesplatser.

Skola, service och arbete nära

Skola, Vård och omsorg, Arbete och näringsliv

Förskolan och skolan är viktiga för orternas attraktivitet som lärmiljöer och som mötesplatser. Skolornas områden tillgodoses vad gäller utbyggnadsmöjligheter. Skolan utvecklas som

[1] *Piteå kommuns verksamhetsplan – Plan för hållbarhet.*

mötesplats både utomhus och inomhus. Trafikmiljön vid skolorna och gång- och cykelvägar mellan skolan och målpunkter i byarna ska bli bättre.

Boende som passar äldre tillskapas. Marklägenheter att hyra kan byggas i centrala lägen. Sammanbindande bra och säkra promenader byggs till gagn för såväl unga som gamla.

Attraktiv dagligvaruhandel är viktig. Centrummiljöerna utvecklas som mötesplatser och för företagande och service. Här finns goda förutsättningar för olika sorters verksamheter. Utveckling av centrum behandlas i en områdesgrupp för varje ort med företrädare för fastighetsägare, föreningar, Piteå kommun med fler.

Befintliga verksamhetsområden populariseras och säljande handlingar tas fram.
Potentialen för besöksnäringen utvecklas och underlättas av kommunen.

Bra kollektivtrafik och gång- och cykelvägar förbättrar möjligheterna att nå arbetsställen om man saknar bil.
Jämställt arbetsliv och integration inom företag på landsbygden är viktiga framgångsfaktorer att arbeta för. Studie över hur jämställd arbetsmarknaden är görs liksom över former för integration inom företag på landsbygden utförs.

Omsorgsfullt byggande

Kulturmiljö, Boende byggande, Gestaltning

Värden som finns i kulturmiljöerna ska tas tillvara. Ny bebyggelse ska vara värdeskapande kompletteringar.
Det kommunala kulturmiljöprogrammet Husera utvecklas för landsbygden. Inventeringar behöver kompletteras. Kulturmiljöprogram för respektive landsbygdscentra med omland arbetas fram kring frågan: Hur kan värdefulla kulturmiljöer och byggnader bevaras, skyddas och användas? Byggnader som behöver skydd utöver de allmänna skyddsbestämmelserna i Plan- och bygglagen ska listas och ges skydd genom relevanta skyddsbestämmelser i detaljplan.
Fornlämningar markeras på mark- och vattenanvändningskarta. Det är förbjudet att förändra, ta bort, skada eller täcka över en fornlämning, ingrepp i en fornlämning kräver tillstånd från länsstyrelsen.
Byggandet ska inriktas på att möjliggöra ett gott liv för alla generationer där äldre kan bo kvar och unga människor flytta in.
Nybyggnation av flerbostadshus är prioriterat förslag i samtliga Landsbygdscentra. Lediga lucktomter och redan detaljplanelagda områden är resurser att nyttja.

- Lägenheter av varierande storlek för både unga och gamla behöver byggas nära centrum och service. Anpassade lägenheter för äldre ska ingå som del i byggandet av lägenheter.
- Variation av upplåtelseformer eftersträvas för att erbjuda alternativ för boende och främjande av social inkludering.
- Tillgänglighetsåtgärder i flerbostadshusbeståndet utförs utifrån inventering av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.
- God gestaltning, tydlighet, trygghet och tillgänglighet för alla eftersträvas.

- Detaljplaner utformas för att medge olika tomtstorlekar.
- Genomförandebeskrivning som utreder förutsättningar som naturvärden, sociala värden/rekreationsvärden, markens beskaffenhet, VA-frågor etc. tas fram före det att detaljplan påbörjas. Skolans och barns behov beaktas inför beslut om exploatering av områden/miljöer.
- Befintliga byggbara tomter populariseras i tomtkatalog för ökad överskådlighet och föreslås omfatta såväl privata som kommunala tomter. Gemensam information samlad ortsvis för kommunala och privata fastighetsägare skapas.

Byakaraktären utvecklas inne i orterna genom förtätning med bostäder. Varierad bebyggelse eftersträvas vad gäller skala, material och färg allt efter respektive orts karaktär.
Centrum i varje ort har en nyckelfunktion som kan tydliggöras genom att väl ta hand om befintliga byggnader, utemiljö och verksamheter och genom ny bebyggelse och verksamhetsutveckling. Områdesgrupp där fastighetsägare och verksamheter deltar är viktig för utveckling av centrummiljöerna.

Utanför orternas centrala delar stärks möjligheterna att bo på landsbygdsvis. Större tomter kan avstyckas. Ny bebyggelse kan i första hand tillkomma i anslutning till befintliga bebyggelsegrupper och i eller i anslutning till verksamhetsområde för vatten och avlopp.
Ny bebyggelse anpassas till befintliga byggnaders karaktär och till omgivande kulturlandskap vad gäller volym, proportioner, materialval och placering. Odlingslandskapets värden som natur- och kulturmiljö ska respekteras.

Hänsyn - resurser att bevara och utveckla

LIS – Landsbygdsutveckling i strandnära lägen
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS, innebär att kommunen har större möjligheter att ge dispens från det generella strandskyddet för bygge av hus eller anläggningar som gynnar utvecklingen av landsbygden om så kallat LIS-områden pekas ut. Förutsättningen för LIS-områden är att åtgärderna ger långsiktiga och positiva effekter på sysselsättning och/eller bidrar till att bevara bra service på landsbygden. Det långsiktiga skyddet av strändernas natur- och friluftsvärden får samtidigt inte äventyras. Allmänheten ska ha tillgång till stränderna och livsvillkor för djur- och växtlivet ska bestå. LIS kan användas som en generell åtgärd och som en strategisk funktion för att stärka glesbygd och landsbygd i kommunen. LIS i Piteå ska utgöra ett tematiskt tillägg till ÖP2030.

Enligt de nationella regelverken för LIS ska kommunen vara restriktiv när områden pekas ut för landsbygdsutveckling i strandnära lägen vid kusten. I närheten av Landsbygdscentra i Piteå finns dock områden där strandnära bebyggelse (luckbebyggelse) är möjlig och strandnära lägen där gemensamma anläggningar behöver utvecklas. Strandnära attraktiva områden utpekade som viktiga för byarnas utveckling föreslås utgöra LIS-områden.

Jordbruksmark
Bevarande av jordbruksmark är ett nationellt intresse. Bebyggelse på jordbruksmark ska undvikas. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Samtliga utpekade Landsbygdscentra i Piteå är i grunden gamla jordbruksbyar med medeltida ursprung. Gamla boställen ligger på moränkullar och vägsträckningar följer höjdlägen i terrängen. Över tid har bebyggelsen vuxit ut även över tidigare betes- och ängsmarker. Under det sena 1900-talet byggdes bostadsområden och tillhörande infrastruktur även på åkermark. Bebyggelse på sanka markområden har ställvis inneburit problem. Utredningsområden för ny samlad bebyggelse finns utpekade på jordbruksmark i översiktsplanen ÖP2030.

Förhållandet till jordbruksmarken i Landsbygdscentra föreslås vara
- I ÖP2030 utpekade områden för samlad ny bebyggelse på jordbruksmark utgår. Nya bebyggelseområden undviks på jordbruksmark.
- Alternativ till ianspråktagande av jordbruksmark ska alltid eftersökas. Vid intressekonflikter ska jordbruksmarken ges företräde.
- Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråkstagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas.
- LRF ska alltid höras som remissinstans i frågor som berör jordbruksmark.

Kunskap om jordbruksmarken i kommunen behöver förbättras. Kunskapsunderlag tas fram inför aktualisering av ÖP 2030. Förhållningssätt till jordbruksmarken, sedd som resurs ur ett hushållningsperspektiv, ska då förtydligas i strategier och riktlinjer.

Rennäring
Markanvändning Rennäring fortgår. Dialog krävs med samebyarna inför förändringar som kan påverka renskötseln.

Säkra kommunikationer för trafikanterna

Trafik och kommunikationer
För identifierade angelägna vägsträckor och platser arbetas trafiksäkerhetshöjande åtgärder fram i samarbete med Trafikverket. Åtgärder ska säkra oskyddade trafikanter och främja bra trafikflöden. Jämställdhetsperspektivet i dessa processer ska belysas.

Förutsättning för pendling förbättras genom att pendlarparkeringar byggs, laddstolpe för el ska finnas. Bra parkering för cyklar ingår.
En knutpunkt, som inkluderar buss, utvecklas vidare i respektive centrum.

Kommunen ska arbeta för trafiksäkra, trygga och gena förbindelser mellan byarna. Gång- och cykelförbindelser ska utvecklas från länsgränsen i söder till kommungränsen i norr. Vägar som även tillåter fordon av mopedklass samt traktor är en viktig aspekt, där cykelleder i blandtrafik är ett alternativ.
Inom orterna prioriteras barns säkra skolvägar.
Belysning och trädplantering ska ingå som del i trafikprojekten. Ny bostadsbebyggelse och gång- och cykelvägar förses med belysning.

Teknisk infrastruktur

Vatten och avlopp

Verksamhetsområde för vatten- och spillvatten utökas i enlighet med Piteå kommuns utbyggnadsplan.
Exploatering som kan påverka vattenmiljöerna behöver föregås av utredning för att säkerställa att miljökvalitetsnormer för vatten nås.

Bostadsbyggande ska föregås av utredning om val av vatten- och avloppslösning ur såväl miljö- som ekonomisk synpunkt.
Fortsatt inventering av enskilda avlopp görs i områden med övergödningsproblem, dock inte i områden där förslag till utökat verksamhetsområde för vatten och spillvatten finns.
Dagvattenhantering för ett specifikt område bestäms i samband med detaljplanering.

Avfall
Utformning, inklusive belysning, samt tillgänglighet och placering utreds för återvinningstation som del av centrumutveckling.

IT
Arbete pågår i enlighet med Piteå kommuns Bredbandsstrategi.

Klimat och energi

Klimatförändringarna handlar för Piteå kommuns del framför allt om att det blir varmare och blötare. Under perioden 2021-2050 beräknas årsmedeltemperaturen att vara 2,5–3,5 grader högre än under referensperioden 1961-1990. Årsmedelnederbörden under ett år kan komma att vara runt 10 procent större än under referensperioden, med den största ökningen under vintern. Växtsäsongen kommer att vara cirka en månad längre och det blir 15-25 dagar färre med snö.
Arbetet med att begränsa klimatförändringarnas effekter sker generellt sett från två håll, dels genom att minska utsläppen av växthusgaser dels genom att anpassa samhället till ett förändrat klimat.
Piteå kommun upprättar en plan för klimatanpassning och kommunövergripande åtgärdsplan.

- Plan för klimatanpassning färdigställs.
- Detaljplanering ska alltid föregås av genomförandebeskrivning där konsekvenser av förändrat klimat bedöms.

Utgångspunkter Roknäs/Sjulnäs som ort

Roknäs/Sjulnäs idag

Roknäs och Sjulnäs är två gamla byar som vuxit ihop till en tätort omgiven av jordbruksmark. De flesta i Roknäs och Sjulnäs bor i enbostadshus. Flerbostadshus finns främst i Roknäs bykärna.
Här bor 1770 personer, 917 män och 853 kvinnor. Detta antal innevånare omfattar ”Roknäs/Sjulnäs med omland” det vill säga även de statistikområden som namnges ’Kattstaden’ och ’Rokån’ samt statistikområden för Lillpite.
Roknäs/Sjulnäs tätort enbart har 1106 innevånare varav 571 är män och 535 är kvinnor, se bilaga. Åldersgrupperna i förvärvsarbetande ålder är de största och 88 procent av männen och 82 procent av kvinnorna i yrkesverksam ålder förvärvsarbetar, de flesta utanför byarna.

Roknäs är en radby med gårdar tätt på ömse sidor av byvägen, parallell med Rokån och Lillpiteälven. Byastrukturen är tydligt avläsbar, även om bebyggelsen har kompletterats med egnahem/villabebyggelse. Bebyggelsen från 1920 till 1950-tal präglar affärsgatan Gamla Sjulnäsvägen. Bakom denna har under senare årtionden villaområden tillkommit liksom Stor- och Lillåkern på östra sidan av Infjärdenvägen. Vid bron över Lillpiteälven finns den karaktäristiska garveribyggnaden.

Både Roknäs och Sjulnäs ingår i Infjärdenområdet med kulturhistoriskt värdefulla odlingslandskap och med välbevarad bebyggelse. Gamla byakärnor och byar där Lillpite har en särställning bildar en helhet med lång historisk kontinuitet.

I Roknäs/Sjulnäs finns kommersiell och samhällelig service, dagligvaruhandel, bensinstation, restaurang, äldre-/vårdboende, barnomsorg, skola, bibliotek, sporthall, idrottsplats med fotbollsplan, motionsspår, kyrka, sommarcafé, utspritt fastigheter med affärs- och företagsverksamhet. Verksamhetsområde finns intill Infjärdenvägen.

Social hållbarhet i Roknäs/Sjulnäs

Bakgrund
Hållbar utveckling ’ÖP 2030 Vårt framtida Piteå’
Översiktsplanens utgångspunkt är att planera för hållbar utveckling och en befolkningstillväxt i hela kommunen. Planeringen av mark- och vattenanvändning samt bebyggelsens utveckling ska präglas av en helhetssyn. En hållbar samhällsutveckling innebär att våra gemensamma resurser förvaltas på ett sätt som är långsiktigt, effektivt och stabilt för kommande generationer. Målsättningen är att samhällsbyggnad i Piteå ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet[2].

I FÖP Landsbygdscentra har **social hållbarhet** ett förstärkt fokus och metoden för arbetet med detta beskrivs nedan.
Utifrån politiska beslut har extra fokus lagts på **barn och unga, jämställdhet och integration**.

Metod Social hållbarhet

[2] *Piteå kommuns verksamhetsplan - Plan för hållbarhet.*

Varje del i samrådshandlingen har genomlysts ur ett socialt hållbarhetsperspektiv och då särskilt utifrån fokusområdena. För att få kunskap och insikt i dessa områden har följande metoder och verktyg använts.

- Dialog med barn och unga inom respektive landsbygdscentra har genomförts. Medverkande var barn i årskurs två och fem och/eller sex samt med elevrådsrepresentanter för högstadiet. Resultaten av dialogen sammanfattas i texten nedan
- Bakgrundsmaterial för varje landsbygdscentrum beskrivs så långt det är möjligt utifrån könsuppdelad statistik
- Tillgänglighetsrapport avseende beståndet av flerbostadshus för personer med funktionsnedsättning
- Trygghetsundersökningar
- Prognoser för antal äldre i olika stadsdelar och byar
- Dialog med personal från flyktingmottagningen samt med nyanlända
- Allmänna dialogmöten och samråd inom FÖP-arbetet

Barn och unga

Hållbarhet

Samtliga förskolor och skolor är diplomerade för hållbar utveckling.

Genomförda undersökningar[3]

Elevhälsosamtalen 2016 visar att andelen flickor i fyran som rapporterade sin hälsa som god var mindre än motsvarande grupp i Piteå i genomsnitt 91 respektive 95 procent. Däremot rapporterade fler flickor i sjuan god hälsa i Infjärden än genomsnittet flickor i Piteå, 94 respektive 85 procent. Fler pojkar i fyran i Infjärden rapporterade god hälsa än genomsnittet pojkar i Piteå, 100 respektive 94 procent. Lika många pojkar i sjuan rapporterade god hälsa som genomsnittet pojkar i sjuan i Piteå, 93 procent.

Andelen flickor i årskurs fyra i Infjärden som är fysiskt aktiva, minst tre gånger per vecka på fritiden, är mindre än flickor i fyran i genomsnitt i Piteå, 57 respektive 65 procent. Tvärtom är det bland pojkar i fyran, 85 procent av pojkarna i Infjärden och 77 procent av pojkarna i Piteå är fysiskt aktiva tre gånger i veckan. En betydligt mindre andel pojkar i sjuan var fysiskt aktiva på fritiden i Infjärden jämfört med i Piteå i genomsnitt, 37 respektive 54 procent. Lika många flickor i sjuan i Infjärden som i Piteå var aktiva minst tre gånger i veckan, 60 procent.

I undersökningen Personligt 2016 framkommer att de flesta flickor och pojkar i årskurs sju och nio tillbringar sin fritid hemma, kring 70 procent. Detta gäller både för Sjulnässkolan och i övriga kommunen. Näst vanligast är det att tillbringa sin fritid hemma hos en kompis/vän (vanligast bland flickor). Därefter är det vanligare bland flickor att vistas på fritidsanläggningar. För pojkar är det både fritidsanläggningar och på byn/stan som kommer på tredjeplats i listan.

[3] *Undersökning gjord för hela Infjärdenområdet*

Dialoger - Barn och ungas egna perspektiv
Barnen lyfter tre lekparker i Roknäs/Sjulnäs som de använder. Några barn önskar att det fanns fler och bättre lekparker. Sandön är ett populärt badställe, med potential att utvecklas. De unga saknar mötesplats/er att ”hänga” på. Som det ser ut idag träffas de vid livsmedelsbutiken och pizzerian och cyklar runt. Ju äldre de unga blir desto mindre finns att göra upplever de. Många tycker att de bor för långt ifrån kompisar. De flesta av de mindre barnen har skolskjuts och de äldre kör moped eller EPA-traktor. Det känns otryggt att gå och cykla på vissa ställen. Många bilar kör fort. De äldre önskar tätare tidtabell med busstrafiken.

Jämställdhet
Fler män än kvinnor är bosatta i Roknäs/Sjulnäs, 52 respektive 48 procent, jämfört med kommungenomsnittet där könen är jämnt representerade. En större andel av befolkningen i Roknäs/Sjulnäs förvärvsarbetar än i Piteå i genomsnitt. Fler män än kvinnor förvärvsarbetar, 89 respektive 80 procent. Könsskillnaden är större än i Piteå i genomsnitt.

Av dem som förvärvsarbetar är det fler män än kvinnor som pendlar ut från Roknäs/Sjulnäs, 89 respektive 86 procent. Vilket betyder att något fler kvinnor har arbete på orten. I Roknäs/Sjulnäs är det 18 procent av invånarna som har tillgång till busskort och 94 procent av hushållen äger eller har tillgång till bil.

Andelen kvinnor 16-84 år som rapporterat sin hälsa som god eller mycket god tenderar att vara större i Roknäs/Sjulnäs jämfört med andelen kvinnor i Piteå i genomsnitt, 76 respektive 69 procent. När det gäller andelen män 16-84 år råder omvänd situation, andelen män som rapporterar god hälsa tenderar att vara mindre i Roknäs/Sjulnäs än andelen män i Piteå i genomsnitt, 64 respektive 70 procent. Inga av dessa skillnader är dock statistiskt säkerställda.

Andelen män 16-84 år i Infjärden med nedsatt psykiska välbefinnande tenderar att vara större än andelen män i Piteå i genomsnitt 15 respektive 10 procent. Tvärtom är det rådande förhållandet för kvinnor 16-84 år, tendensen är att en mindre andel kvinnor rapporterade nedsatt psykiskt välbefinnande i Infjärden än andelen kvinnor i genomsnitt i Piteå, 11 respektive 16 procent. Ingen av dessa skillnader är statistiskt säkerställda. Andelen som är fysiskt aktiva minst 30 minuter per dag ligger på samma nivå i Infjärden som andelen i Piteå i genomsnitt, både bland kvinnor och män 16-84 år. 66 procent av kvinnorna och 62 procent av männen är fysiskt aktiva minst 30 minuter per dag i Infjärden[4].

Integration
Nyanlända uttrycker, i samband med förd dialog, att de är villiga at bo vart som helst bara det finns tillgång till jobb, bostäder och kommunikationer. Pitebo har ett fåtal boende för nyanlända i Roknäs/Sjulnäs. Behovet av fler bostäder är stort. Många nyanlända har inte körkort eller biltillgång och därför är kollektivtrafiken enda sättet för många att kunna transportera sig om de ska kunna bo på orten och kunna arbeta, studera delta i aktiviteter och samhällsliv. De kollektiva transporterna till Roknäs/Sjulnäs fungerar, men fler turer skulle behövas, särskilt sommartid. För att nya pitebor ska kunna integreras i ett socialt sammanhang fyller föreningsverksamhet en viktig funktion. Det finns behov av mötesplatser som är öppna för alla. Andelen utrikesfödda/nyanlända i befolkningen är inte redovisningsbart på grund av för litet material.

[4] *Befolkningsenkäten ”Hälsa på lika villkor” 2014*

En långtidsprognos för antalet äldre visar på att kvinnor och män i åldern 80-100 år tros öka från år 2017 till år 2037. Det kan innebära ökade behov av stöd och hjälp både i och utanför hemmet. Totalt beräknas det år 2037 att bo 148 personer över 80 år i Roknäs/Sjulnäs (88 kvinnor och 60 män)[5].

I Roknäs/Sjulnäs finns det 70 lägenheter. Av dessa är drygt hälften tillgängliga med rullstol och 70 procent tillgängliga med rollator. Nästan en tredjedel är inte alls tillgängliga[6]. Polisens trygghetsmätning 2016 visar att tryggheten upplevs som god i Piteå.

Målbild Roknäs/Sjulnäs

Roknäs och Sjulnäs är två gamla radbyar med tät bebyggelse i en värdefull kulturbygd som värnas. Utvecklingen av Roknäs/Sjulnäs stärks genom samarbetsprojekt mellan olika aktörer, centrumutveckling och byggande av lägenheter för olika livssituationer. Byggandet inriktas på att möjliggöra ett gott liv för alla generationer där äldre kan bo kvar och unga människor flytta in. Barnen och ungdomar trivs och ’deras miljöer’- lekplatser och fritidsområden som ex vis badplats vid Sandön utvecklas som mötesplats.
Verksamhetslokaler, omhändertagande av värdefulla byggnader och karaktäristiska naturmiljöer samt bra mötesplatser för barn och unga är viktiga utvecklingsområden.
Roknäs/Sjulnäs omges av mindre byakärnor som också kan kompletteras om hänsyn tas till kulturmiljön. Bra gång- och cykelvägar med säkra passager binder samman gamla och nya byadelar och ökar möjligheterna att delta i olika aktiviteter. Roknäs/Sjulnäs är en ort med hög förvärvsfrekvens med stor utpendling. Kommunikationerna är viktiga för arbete, fritid och integration.

[5] *Befolkningsprognos 2016-2040, Piteå kommun. Demografisk framskrivning med trendbaserad framskrivning av inflyttare, baserad på befolkningen i kommunen 160630.*

[6] *Under 2015 genomfördes en inventering av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i hela flerbostadshusbeståndet i Piteå kommun. Rapport: Wikman, L. Tillgänglighet till bostäder i Piteå. Wikman-konsult AB 2015.*

Roknäs/Sjulnäs – tematiska förslag och riktlinjer

Natur och vatten

Roknäs och Sjulnäs ligger i ett kustnära odlingslandskap i den nedre delen av Lillpiteälvens och Rokåns dalgångar. Vattendragen mynnar i den närliggande Svensbyfjärden. Byarna har ett speciellt läge då de tre vattenförekomsterna möts i landsbygdscentrat. Det omgivande skogslandskapet har flera tydliga kustberg, såsom Gölaberget, Högberget och Kalahatten. Kustbergen är framträdande med väl utvecklade hällmarker och utgör viktiga resurser för friluftslivet som besöksmål och utkiksplatser.

Hur det är idag – Brister och möjligheter

- Säkerställda naturområden nära tätorten saknas.
- Lillpiteälvens goda förutsättningar för landsbygdsutveckling och sportfiske hindras av att fiskvandringsvägar saknas vid de två vattenkraftverken.
- Gölaberget, Högberget och Bröstfallet i Rokån är natursevärdheter dit man söker sig för utflykter och naturupplevelser men de uppfattas som outvecklade, har brister i tillgängligheten och kan vara svåra att hitta till.
- Utpekad skolskog saknas för Sjulnässkolan.
- Solanderleden passerar i närheten men det saknas information om vandringsleden och vägvisning till leden. Leden saknar skyltar med mål, avstånd och sevärdheter.

Förslag Natur och vatten

För att stärka Roknäs/Sjulnäs attraktivitet - att bo i och att besöka - ska viktiga hänsynsområden på markanvändningskartan beaktas och naturområden för rekreation och friluftsliv utvecklas.

- Piteå kommun ska aktivt verka för att återskapa fri fiskvandring i Lillpiteälven i syfte att skapa förutsättningar för landsbygds- och sportfiskeutveckling i bygden.
- Gölaberget, Svensbybergen och Bröstfallet **(karta punkt 6, 7, 8)** utvecklas som utflyktsmål med tanke på vandrings- och friluftsmöjligheter. Samverkan med närliggande byar eftersträvas.
- I samverkan med Sjulnäs skola säkras skolskog för skolans ändamål.

Solanderleden kompletteras med översiktskartor som visar naturinformation, vägvisning och avståndsmarkeringar.

Grönstruktur

Grönstruktur idag
Byarna Roknäs/Sjulnäs omges av öppna odlingslandskap. Lillpiteälven som mynnar ut i Svensbyfjärden delar Roknäs och Sjulnäs och ger en grön struktur i byarnas mitt. I Roknäs finns en remsa öppen ängsmark mot älven nedanför Roknäsgården avsatt som parkmark. I Sjulnäs består den avsatta parkmarken av mindre ängsytor runt detaljplanelagda områden. Det finns två offentliga lekområden: Sporrevägen och Storåkern. Vid skolan är skolgården upprustad och en populär lekplats. Vid fjärden finns hembygdsområde och badplats. Investeringar har gjorts på att utveckla ett byacentrum vid OK med skyddade sittplatser.

Hur det är idag - Brister och möjligheter
Utpekade områden med närnatur och/eller parkmark av betydelse saknas inom byn. Grönska i form av träd som binder samman och tydliggör platser och vägstrukturer saknas. Skolskog och/eller exkursionsområden saknas likaså.
Lekplatserna behöver allmän upprustning vilket sker om lekparksplanen följs. Badplatsen vid Sandön är populär med potential att utvecklas. Driftproblematik för skötseln av byacentrum föreligger.

Förslag Grönstruktur

För att förhöja Roknäs/Sjulnäs särskilda kvaliteter föreslås åtgärder som gör platser och vägstrukturer mera läsbara. Miljöer som fungerar som mötesplatser förstärks. Generellt är skötsel en fråga för samverkan med byn.

- Genom samverkan med byn utvecklas Å-rummet längs Lillpiteälven som varierad nära natur där leder, mötes- och fiskeplatser är ställs i ordning. Bra anknytningar mot byacentrum, Roknäsgården och övrig bebyggelse eftersträvas. Bro kan övervägas **(karta punkt 1)**.
- Det bör finnas en modern och funktionell offentlig lekpark i byacentrat.
- Infjärdenvägen förses med trädrad på den södra sidan för att tydliggöra entré till Roknäs/Sjulnäs i samband med förbättring av vägen. Trädplantering i byacentrum ses över **(Karta punkt 3)**.

Kultur och Fritid

Föreningar och organisationer bidrar starkt till att landsbygden är levande. Föreningslivet står för stor del av verksamhet samt äger och driver anläggningar med stöd från kommunen.
De anläggningar och mötesplatser som finns underlättar möjligheter till möten och bidrar till social samvaro för alla.
För att stärka föreningarna och ge möjlighet till olika aktiviteter sker stor del av verksamheten inom samverkansområden. Närhet till naturen, till rekreation och möjlighet att vistas ute är viktiga förutsättningar och tillgångar för landsbygden. Detsamma gäller tillgång till allmänna platser som bad-, lek-, idrottsplatser och bibliotek.

Kultur och fritid i Roknäs/Sjulnäs – brister och möjligheter
Föreningslivet har en stark roll i bygden och för dess utveckling. I anslutning till Sjulnässkolan finns ett filialbibliotek, sporthall, fotbollsplan, tennisbana och en näridrottsplats som nyttjas året om. I sporthallen är handboll den största verksamheten. Roknäs/Sjulnäs är enda landsbygdsområdet där flickverksamhet dominerar. Fotbollsverksamheten sker i samverkan med samtliga fotbollsföreningar inom området Västra.
Sandöbadet är en populär badplats med sommarcafé och goda möjligheter för aktiviteter och rekreation. Preparerade vinter- och vandringsleder med vindskydd och grillplatser ger möjlighet till naturupplevelser året om. Det finns god tillgång till natursköna utflyktsmål både i form av höga berg och fina vattendrag. Byacentrum är en träffpunkt och mötesplats.

Förslag Kultur och Fritid

Det bör finnas ett grundutbud av anläggningar för kultur- och fritidsverksamhet i samtliga landsbygdscentra. Anläggningarna ska täcka behov både sommar och vinter samt matcha kvinnor, mäns, flickors och pojkars intressen och behov. Förslaget är att det ska finnas

- en näridrottsplats och en isbana i anslutning till skolan samt motionsspår och utegym
- möjlighet att bedriva inomhusidrott i sporthall samt en fotbollsplan utomhus
- mötesplatser och tillgång till filialbibliotek eller bokbuss
- möjlighet att nyttja befintliga kommunala lokaler för kultur- och fritidsverksamhet på kvällstid

I Roknäs/Sjulnäs föreslås

- Fortsatt utveckling av idrotts- och spontanytor i anslutning till skolan. En konstgräsplan med centralt läge som säkrar fotbollsverksamhet i västra området **(karta punkt 4)**.
- Upprustning och utveckling av motionsspåret för vandring och MTB cykling **(karta punkt 5)**.
- Fortsatt utveckling av området kring Sandöbadet till exempel anläggning av utegym **(karta punkt 2)**.
- Bröstfallet i Rokån är ett utvecklingsområde för att öka byns attraktivitet **(karta punkt 8)**.
- Vandringsleder som knyter ihop byarna och ansluter mot exempelvis Solanderleden kan utvecklas.

Investering av anläggningar på landsbygden bör ske av föreningslivet med stöd av kommunala bidrag. Driftsfrågan för kultur- och fritidsanläggningar tydliggörs.

Skola

Skolan idag
I Infjärden med omland finns idag 4 skolor som är i drift, Sjulnässkolan 4-9 cirka 310 elever, Svensby skola f-3 120 elever, Böle skola f-3 80 elever och en friskola i Sikfors f-6 cirka 25 elever. Från årskurs 4 går eleverna från Svensbyns och Böle skola i Sjulnäs och från årskurs 7 tillkommer eleverna från Sikfors. Sjulnäs och Svensby skola är renoverade under perioden 2010-2015 och i Böle planeras en renovering inom de närmaste fem åren. I Sjulnäs är förskolans sex avdelningar inrymda på Roknäsgården. För att täcka behovet av skola hyrs idag in en modul på Sjulnässkolan. Förskolan är redan idag i behov av fler platser. Med framtida planer att skapa förutsättningar för bostadsbyggande i Roknäs/Sjulnäs ökar behovet av lokaler för både skola och förskola.

Förslag Skola

Kapacitetsfrågor för skolan behöver beaktas tidigt i planeringen.

- En analys av skol- och förskolebehov i Roknäs/Sjulnäs behöver göras. Analysen bör utgå från en uppföljning av konsekvenser av nuvarande beslut. Analysen bör omfatta bostadsbyggande, generationsväxling, flyttströmmar. Utifrån analysen tas beslut om vad som behöver göras i Sjulnäs/ Roknäs.
- Mark behöver säkerställas och finnas tillgänglig i närheten av skolan för att skola och förskola ska kunna expandera. Utredningsområde **(karta punkt 1)**.
- Trafiksituationen runt skolan - taxiavlämning, busshållplats, personalparkeringar, tunga transporter hämtning och lämning - behöver förbättras **(karta punkt 2)**.
- Fortsatt utveckling av mötesplats i skolan för att möjliggöra ”häng”, både ute och inne.

Vård och omsorg

Vård och omsorg i Roknäs/Sjulnäs idag
Roknäs/Sjulnäsområdet är ett landsbygdscentra som är omgivet av flera byar som inte direkt hör till centrat men där många personer anser sig höra till detta område när det gäller äldreomsorg. Långträsk servas av Roknäs hemtjänstgrupp. Det blir då naturligt att de flesta i området söker sig till Roknäsgården om behov uppstår. Roknäsgården har 46 lägenheter och i samma byggnad finns en samvaro bemannad av hemtjänstpersonal två dagar per vecka. I Roknäs/Sjulnäs saknas Trygghetsboende. På Helmers väg finns 18 lägenheter i seniorboende.

Dialog i Roknäs/Sjulnäs
Många intresserade personer deltog i dialogmöte och åsikter framfördes. Av de som deltog i dialogen är de flesta övertygade om att de som bor i Roknäs/Sjulnäs med omland vill bo kvar i Roknäs/Sjulnäs då de blir äldre.
För att kunna bo kvar behövs förutsättningar i form av anpassade lägenheter. Ofta påpekas att personer vill sälja sina hus för att kunna flytta men lägenheterna är få idag. Marklägenheter med liten gräsplätt att hyra efterfrågas. Trygghetsboendet där det finns en större gemensamhetslokal/Samvaro där man kan laga mat efterfrågas
Lägenheter i centrala Roknäs, nära affär, är ett ofta återkommande önskemål.

Förslag Vård och Omsorg

En förutsättning för både tillfredsställande boende för den enskilde och möjligheter till generationsväxling är att boende i Roknäs och Sjulnäs kan sälja sina villor genom att fler och anpassade lägenheter för äldre byggs.

- Anpassade lägenheter/marklägenheter byggs i centralt läge i byn.
- Trygghetsboende i närheten av Roknäsgården utreds **(karta punkt 3)**.
- Gång- och cykelvägar av olika längd och till olika målpunkter byggs, för både unga och gamla.

Arbete/Näringsliv

Arbete och näringsliv idag – brister och möjligheter
Arbetsmarknaden i Roknäs/Sjulnäs bestod 2014 av 271 personer. De flesta personerna arbetar inom Vård och omsorg, sektorn är större än i de andra landsbygdscentra. Den privata delen av arbetsmarknaden finns till stor del inom jordbruk och byggsektor. Andelen kvinnor i förhållande till män i arbete i Roknäs/Sjulnäs är hög. Förvärvsfrekvensen är 88 respektive 82 procent, vilket är högt i jämförelse med både andra landsbygdscentra och med Piteå som helhet.

Vid dialogmöten har det framkommit att det saknas verksamhetslokaler i Sjulnäs, såväl industri- som kontorslokaler. Konsekvensen blir att många har sitt företag hemma, vilket skapar svårigheter vid försäljning, eftersom många företagare gärna bor kvar på sin fastighet efter försäljning. Det finns 60 företagare verksamma på orten.

I centrum finns plats att åstadkomma verksamhetslokaler (ej kommunalt ägda).

Förslag Arbete/Näringsliv

- Roknäs/Sjulnäs har en utsträckt byakärna och skulle gynnas av en förtätning inom centrumområdet. Det finns ett behov av verksamhetslokaler mellan skolan och affären **(karta punkt 5)**.
- Centrum utvecklas i samverkan mellan olika aktörer. Centrumgrupp med företrädare för fastighetsägare, föreningar och Piteå kommun bildas vilken ska verka för en etablering av lokaler för verksamheter/företagshotell **(karta punkt 5)**.
- Mark för nytt verksamhetsområde avsätts norr om byn i anslutning till väg 550 **(karta punkt 4)**.
- Utveckling av kollektivtrafik och gång- och cykelvägar betraktas även som en näringslivsfråga då det ökar möjligheterna till arbete om man inte har möjlighet till biltransport.

Kulturmiljö

Historik och kulturmiljövärden idag
Roknäs är en radby, en historiskt sett ofta förekommande typ längs norrländska vattendrag och vägar. Byastrukturen, med ett stort antal gårdar på ömse sidor om byvägen, är tydligt bevarad. Garveriet vid Lillpiteälven och biografen är byggnader som satt prägel på ortsbilden.
Sjulnäs: Äldre gårdar är placerade främst på moränhöjder, centralt vid Kuskvägen och även utspritt på Skatan och Ryggskatan. Gamla Sjulnäsvägen blev under 1900-talets andra hälft affärsgata, där fanns, och finns fortfarande, affärer och idag även skola och idrottsanläggning. Sjulnäs genomgick stor förändring under 1970-talet då orten expanderade med planlagda villaområden.
Kulturlandskapet är del av Infjärdenområdet klassat som bevarandevärt odlingslandskap representativt för södra Norrbotten. Byastrukturen är tydligt avläsbar i Roknäs och i byalägen som Ryggskatan och Storsöder. Gårdslägen av medeltida ursprung med kontinuitet till nutid finns. Dessa är registrerade och skyddade som fornlämningar.
Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse saknar skydd utöver de allmänna skyddsbestämmelserna i PBL.

Följande kulturmiljöer i Roknäs/Sjulnäs är särskilt värdefulla:

A	Ryggskatan/Fastnäs bygatemiljö längs Ryggskatevägen med välbevarade gårdar inom odlingslandskap med bevarandeklass I
B	Gamla Sjulnäsvägen: Hel gatumiljö, affärsgata, med bebyggelse från 1900-talets första hälft. Garveri från sent 1800-tal, biograf från 1918 (idag rivningsföreläggande)
C	Sundbron: Kulturhistoriskt värdefull miljö, järnbro från 1922, två nedlagda garverier vid Lillpiteälven
D	Hällgrensvägen 16: Gamla järnhandeln och gästgiveri, panelarkitektur klassicistiskt
E	Roknäsvägen: Ett stort antal välbevarade gårdsmiljöer inom odlingslandskap bevarandeklass II. Gårdslägen med kontinuitet sedan medeltiden och före detta gårdsställen (fornlämningar). Särskilt nämnvärt Roknäsvägen 31: Väl bevarad, hel gårdsmiljö med norrbottensgård, stenladugård, härbren, rundloge, bagarstuga med mera. Roknäsvägen 25: Värdefull långloge. Roknäsvägen 16: Villa från 1921. Roknäsvägen 190: Bönhus.
F	Roknäsvägen, västra del: Kvarnar vid Rokån
G	Storsöder: hel byagatemiljö, med Norrbottensgård, stenladugård, enkelstugor inom odlingslandskap med bevarandeklass II.

Förslag Kulturmiljö

Ny bebyggelse ska förhålla sig till omgivande kulturlandskapet vad gäller volym, proportioner, materialval och placering.
Ny bebyggelse placeras gärna på ett liknande sätt som den traditionella bebyggelsen i byn. Det är värdefullt för Roknäs och Sjulnäs identitet om traditionell bebyggelse som Norrbottensgårdar med mangårds- och ekonomibyggnader bevaras och underhålls så att kulturhistoriska och estetiska värden bevaras och förstärks. Rivning av ekonomibyggnader byggda före 1950 ska undvikas.

- För att bevara och förstärka Roknäs karaktär som radby bör exploatering ovanför befintlig bebyggelse längs med Roknäsvägen undvikas. Sammanhanget mellan gårdar och angränsande öppet landskap ska söka bevaras
- Vid planläggning inom ’hänsynsområden för kulturmiljö’ och ’kultur, odlingslandskap’ ska varsamhets- och skyddsbestämmelser införas. Det är särskilt angeläget för välbevarade gårdsmiljöer längs Roknäsvägen där detaljplan saknas.
- Kulturmiljöprogram för Piteå utvecklas genom inventering och åtgärdsprogram för landsbygden vari Roknäs/Sjulnäs är en del.
- Inventering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer är bristfällig både i Roknäs och Sjulnäs. Åtgärdsförslag behöver arbetas fram för att byggnader och miljöer ska kunna bevaras och utvecklas.
- Helhetsmiljön med garveriet vid Sundbron och Gamla Sjulnäsvägen bevaras och utvecklas (**karta punkt 1**).

Boende och byggande

Bebyggelse och boende idag
Största delen av bebyggelsen i Roknäs/Sjulnäs är enbostadshus. Här finns 437 enbostadshus och 14 flerbostadshus. Det kommunala bostadsbolaget PiteBo äger cirka 70 % av lägenhetsbeståndet. Flerbostadshusen ligger centralt i Roknäs nära Roknäsgården med 46 lägenheter i särskilt boende.
I Sjulnäs finns ett detaljplanelagt område för enbostadshus med 20-talet obebyggda tomter. I övrigt finns ett fåtal obebyggda avstyckade tomter i såväl Sjulnäs som Roknäs,
Området vid affär och bensinstation där byvägarna möts utgör en entré och är idag byns centrum jämte Gamla Sjulnäsvägen mellan skolan och affären. Bebyggelse finns i form av affär, bensinstation, äldre-/vårdboende, förskola, skola årskurs 4-9 med bibliotek, sporthall, hembygdsgård. Spritt finns fastigheter med olika företag. Verksamhetsområde finns direkt norr om byn vid Infjärdenvägen.

Befolkning och bostäder
Möjlighet att flytta till lägenhet, som kan vara i form av marklägenhet, samt trygghetsboende efterfrågas av äldre. Behov finns också av bostäder för unga. Ett starkt önskemål är att möjliggöra för tomter utanför byacentra, då många vill bo fritt.

Centrum – brister och möjligheter
En mötesplats har byggts i form av ett inglasat uterum vid bensinstationen - centrum är dock i behov av gestaltning med växtlighet, belysning och vistelseytor för att skapa en attraktiv helhet. Längs Gamla Sjulnäsvägen finns fastigheter som är förfallna vilka behöver rivas eller åtgärdas. Lokaler står outnyttjade. Centralt där platsen för före detta folktandvården samt det gamla demensboendet Hjortronmyren fanns är avriven. Vid Lillpiteälven behöver vidareutvecklas och stärkas som mötesplats både för unga och äldre. Karaktärsbyggnaden garveriet förfaller och behöver åtgärdas.

Förslag Boende och byggande

Nya bostäder tillskapas. Flerbostadshus byggs centralt i byn nära service för människor i olika livsskeenden .Anpassade lägenheter för äldre utgör en del av byggandet av bostäder.
Centrum rustas och utvecklas i samarbete med fastighetsägare och olika aktörer. Möjligheter till förtätning inklusive påbyggnader, samt verksamhetslokaler utreds.
Större tomter och variation i redan detaljplanelagt område möjliggörs. Nya tomter kan förtäta omgivande byakärnor.

Förslag flerbostadshus
Förtätning av bykärnan med flerbostadshus ökar byns attraktivitet och nyttja befintlig infrastruktur (kommunikationer, VA). Flerbostadshus föreslås i närhet av centrum och inom befintlig bebyggelsestruktur.

Lämpliga områden för ny bebyggelse med flerbostadshus
- Flerbostadshus/anpassade lägenheter/eventuellt marklägenheter Helmers väg. Markägare Piteå kommun/respektive privat ägo. Området är inte planlagt. **(Karta punkt 2)**.
- Centrumfunktion/flerfamiljshus. Mark i privat ägo. Fastigheten omfattas av detaljplan D0256. **(Karta punkt 3)**.
- Utredningsområde StarBiograf. Flerfamiljshus/centrumfunktion. Mark i privat ägo. Fastigheten omfattas av detaljplan D0256. Planändring kan krävas. **(Karta punkt 4)**.
- Centrumfunktion/flerbostadshus. Mark i privat ägo. Omfattas av detaljplan D0256. **(Karta punkt 5)**.
- Flerbostadshus/centrumfunktion. Mark ägs av Piteå kommun. Fastigheten omfattas av detaljplan D0373. Planändring kan krävas. **(Karta punkt 6)**.
- Flerbostadshus/marklägenheter. Markägare Piteå kommun. **(Karta punkt 7)**.

Förslag områden enbostadshus

Utredningsområden för enbostadshus är utpekade i ÖP2030, Skatan, Kattstaden, längs Persöbyvägen med fler områden kvarstår. Områden för enbostadshus kan i delar kompletteras med marklägenheter att hyra och/eller med flerbostadshus.
Ny bebyggelse med enbostadshus föreslås inom

- Utredningsområde Enbostadshus, område invid fotbollsplaner. Ägare Piteå kommun/privat ägo. Området är inte planlagt. Förslag från dialog. **(Karta punkt 8)**.
- Utredningsområde Enbostadshus. Omfattas av detaljplan D0290. Ändras för att möjliggöra större tomter. Ägare Piteå kommun. **(Karta punkt 9)**.
- Utredningsområde Enbostadshus. Mark i privat ägo. Området är inte planlagt. Förslag från dialog. **(Karta punkt 10)**.
- Tillkomst av nya bostäder i byakärnor i anslutning till väg och VA-verksamhetsområde ses positivt.

Förslag Centrum

- Centrum utvecklas genom översyn av lokaler och verksamheter. Behov av ny bebyggelse, omvandling/ påbyggnad av befintliga byggnader, trafikfrågor, laddinfrastruktur för elbilar, belysning, utemiljö, mötesplatser utreds.
  Centrum definieras som hela sträckningen från affären till skolan. Bebyggelse med verksamhetslokaler eftersträvas längs hela sträckningen. En centrumgrupp med fastighetsägare, företrädare för byn, föreningar och andra aktörer bildas med målet att utveckla Centrum. **(Karta punkt 11)**.

Gestaltning

Karaktärsdrag idag
Det karaktäristiska i Roknäs/Sjulnäs är dels den täta bebyggelsen längs framför allt Gamla Sjulnäsvägen, dels byalägen som Ryggskatan, Storsöder med gamla gårdar kompletterade med nyare bebyggelse. Gamla Sjulnäsvägen är en unik hel gatumiljö med bebyggelse från 1900-talets första hälft.
De flesta byggnaderna är i trä med varierad färgsättning. Garveriet med fler byggnader är karaktäristiska inslag som dock, liksom moderna tillskott i bebyggelsen, idag är i behov av både upprustning och verksamhetsutveckling.

Förslag Gestaltning

Gestaltningen i Roknäs/Sjulnäs handlar om att ta hand om byggnader och utemiljöer. Tidigare planläggning behöver fullföljas och utvecklas. Byaspecifik gestaltningen handlar även om att låta de mindre byakärnorna utvecklas.

Centrum gestaltning
Byakärnan utvecklas med målet att vidga de omhändertagna centrummiljöerna.

- Centrum och Gamla Sjulnäsvägen utvecklas genom vård av befintlig bebyggelse, möjligheter för ny bebyggelse respektive eventuell omvandling och påbyggnad av befintliga byggnader; översyn av lokaler och verksamheter; trafikfrågor, gestaltning av utemiljön med stadsgrönska och belysning.
- Mark runt centrum omhändertas. Trädplantering och belysning ska forma en attraktiv plats **(karta punkt 11)**.
- Centrumbyggnader uppförs i två till tre plan. Offentligt tillgängliga lokaler eftersträvas i markplan. Verksamhetslokaler av typ företagshotell utreds. **(Karta punkt 11)**.
- Bättre sammanhängande promenader mellan målpunkter i byn som centrum, naturområden vid Lillpiteälven och hembygdsområdet utvecklas.
- Gång- och cykelvägar/promenader utvecklas. Träd och belysning ingår. Miljön runt Infjärdenvägen förtydligas genom trädplantering.

Bebyggelsekaraktär
Förtätningsmöjligheter finns i centrala Roknäs/Sjunäs. Flerfamiljshus kan förtäta byakärnan. Byggnader uppförs företrädesvis i trä med varierad färgsättning.

LIS Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där underlaget för service är avgörande. Ett kriterium för LIS i Piteå är att

eftersöka LIS-områden som stödjer Landsbygdscentrat. Områden i strandnära lägen som är viktiga för utvecklingen av orten utpekas som LIS-område. Jämför generella riktlinjer.

Förslag LIS i Ropknäs/Sjulnäs

Jordbruksmark i Landsbygdscentra

Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där möjligheter till attraktivt byggande är avgörande. Byggande är en prioriterad fråga. Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråkstagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas. Jämför generella riktlinjer.

Förslag Jordbruksmark i Landsbygdscentra

Rennäringen

Roknäs/Sjulnäsområdet utgör betesland för Semisjaur-Njarg sameby. Ett område av riksintresse för rennäringen finns inom området och berör även tätorten. Område för bebyggelse pekas ut inom detta område men konsekvenserna bedöms bli begränsade då utpekandet sker i anslutning till tätorten och redan etablerad bebyggelse. Mer om konsekvenser för rennäringen finns i avsnitt 4.4 Konsekvenser.

Förslag Rennäringen

- Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där möjligheter till attraktivt byggande är avgörande. Dialog med samebyarna krävs då bebyggelsen förtätas och bebyggelsemönster ändras.

Trafik och kommunikationer

Trafiksystemet i Roknäs/Sjulnäs
Roknäs är en radby med tät bebyggelse på ömse sidor av Roknäsvägen. Sjulnäs är likaså ursprungligen en radby med centrumfunktioner längs Gamla Sjulnäsvägen. Där vägarna möts finns dagens centrum med affär och bensinstation.
Infjärdenvägen har fått ny sträckning som förbifart utanför byakärnan och utgör en barriär för byadelarna Storåkern och Lillåkern och för mindre byakärnor vilka är belägna öster om vägen. I norr avgränsas bebyggelsen av Lillpitevägen.

Förbindelser med omland
Roknäs/Sjulnäs har för motortrafik goda förbindelser med omland. Väg 550 Infjärdenvägen, passerar Roknäs/Sjulnäs och är i behov av trafiksäkerhethöjande åtgärder, framförallt i korsningspunkter, vilket har betydelse särskilt för aspekten säkra skolvägar.

Sammanhängande gång- och cykelförbindelser saknas med omland. Roknäs/Sjulnäs-Edet är en viktig sträcka för vidare förbindelser mot Piteå centrum. En annan viktig sträcka är Svensbyn-Vitsand för vilken planerade åtgärder finns framtagna av Trafikverket.

Förbindelser inom Roknäs/Sjulnäs
Sammanhängande gång- och cykelvägnät saknas i Roknäs/Sjulnäs. Roknäsvägen och Gamla Sjulnäsvägen är viktiga sträckor i gatustrukturen. Längs Roknäsvägen har åtgärder gjorts för att separera olika trafikslag genom heldragna linjer längs båda sidor om vägen vilket ger utrymme för fotgängare och cyklister. Vägen har smalnats av för biltrafik och skyltning för mötesplatser har satts upp. Behov finns av trafiksäkerhetshöjande åtgärder. Längs Gamla Sjulnäsvägen samsas olika trafikslag. För delar av sträckan skulle en separering av trafikslagen gynna oskyddade trafikanter, däribland i anslutning till Sjulnässkolan.

Under planeringsskedet har förslag på gång- och cykelvägar och gång- och cykelpassager i Roknäs/ Sjulnäs utpekats i Piteå kommuns *Gång- och cykelplan*. Vidare utredning krävs för föreslagna sträckor och passager.

Kollektivtrafik och pendling
Länstrafikens busslinjer trafikerar Roknäs/Sjulnäs. Fem busshållplatser längs den trafikerade sträckan har väderskydd. Tillgänglighetsanpassade hållplatser och cykelparkeringar saknas. Turerna är som tätast under dagtid på vardagar.
Det saknas en busslinje till Hortlax skola/fotbollsskolan.
Närmsta samåkningsparkering finns i Bergsviken, korsningen Hemlundavägen-Arvidsjaurvägen.

Förslag Trafik och kommunikationer

Förslag till förbättrat trafiksystem innebär samverkan med Trafikverket i gemensamma frågor kring det statliga vägnätet, insatser för vägar och kommunikationer inom och mellan orterna samt förbättrad gestaltning och funktion för platser där trafik är en viktig del. *(Se motsvarande numrering i kartan).* Jämställdhetsperspektivet i dessa processer ska belysas.

Kommunen samverkar med Trafikverket för identifiering av behov längs det statliga vägnätet:
1. Trafiksäkerhetshöjande åtgärder Infjärdenvägen.
2. Gång- och cykelväg, Arvidsjaurvägen, Svens byn-Vitsand.
3. Gång- och cykelväg, Edetvägen, Roknäs/Sjulnäs-Edet.
4. Gång- och cykelväg, Bäckvallenvägen, Svensbyn-Västra Liden.

Utbyggnad av gång- och cykelvägar samt gång- och cykelpassager i Roknäs/Sjulnäs. Barns säkra skolvägar och säkra passager över Infjärdenvägen prioriteras.
Följande sträckor i Roknäs/Sjulnäs finns utpekade i *Gång- och cykelplan*:
5. Roknäsvägen.
Se 2. Arvidsjaurvägen, Svensbyn-Vitsand.
Se 3. Edetvägen, Roknäs/Sjulnäs-Edet.
Se 4. Bäckvallenvägen, Svensbyn-Västra Liden.
6. Gamla Sjulnäsvägen.

Följande passager i Roknäs/Sjulnäs finns utpekade i *Gång- och cykelplan*:
7. Infjärdenvägen – Lillpitevägen.
8. Infjärdenvägen – Gamla Sjulnäsvägen, åtgärder befintlig gång- och cykeltunnel.
9. Infjärdenvägen – Södra Storåkersvägen - befintlig gång- och cykelväg.
10. Infjärdenvägen – Färgarevägen.

Kollektivtrafiken utvecklas i samverkan med Länstrafiken:
- Utökade turer kvällar och helger.
- Trygghets- och tillgänglighetsåtgärder i anslutning till busshållplatserna.
- Cykelparkeringar i anslutning till busshållplatser.

Teknisk infrastruktur

Vatten och avlopp
Kommunal försörjning av dricksvatten och spillvatten förekommer i stor del av tätorten. Förslag till utökat verksamhetsområde för vatten och spillvatten finns framtaget för Långnäs och berör framförallt områdena Näsudden, Berget och Durrudden. Se karta över planerat verksamhetsområde nedan. Utbyggnad planeras ske år 2020-2022.
I Roknäs/Sjulnäs härrör dricksvattenförsörjningen från Piteå kommuns huvudvattentäkt i Svensbyfjärden och produceras på Degerängets vattenverk innan vidare distribution. Avloppsreningen sker på Sandholmens avloppsreningsverk.

Kapacitet för ytterligare anslutningar av både vatten och spillvatten finns i verken, i delområden kan däremot ledningsnätets dimensionering göra att tillgänglig kapacitet begränsas.

Området ingår till stor del i tillrinningsområdet för kommunens huvudvattentäkt Svensbyfjärden. Förslag till skyddsområde och skyddsföreskrifter är under framtagande. Området berör både föreslagen primär och sekundär zon.

2011 inventerades enskilda avlopp i delar av området. Många enskilda avlopp är bristfälliga och bidrar till näringsläckage. Förutsättningarna för enskilt vatten och avlopp varierar utifrån markens genomsläpplighet, från låg till medelhög vilket kan översättas från dåliga till

medelgoda förutsättningar för enskilda vatten- och avloppsanläggningar. Få markområden med goda förutsättningar för enskilt vatten och avlopp finns.

I delar av Roknäs/Sjulnäs samlas dagvatten ihop från hårdgjorda ytor, kulverteras och ges en snabb transport ut i vattendrag vilket för med sig näringsläckage. Utsläpp av dagvatten som förekommer i området leds till diken och sedermera ut i Lillpiteälven. Arbete med framtagande av kommunövergripande riktlinjer för dagvattenhantering pågår. För att säkerställa avvattningen av allmänna platser i kommande detaljplaner kan bestämmelser om höjd och lutning införas samt bestämmelser om andel hårdgjorda ytor och grönytor. Lokalt omhändertagande av dagvatten förespråkas där förutsättningar för det finns. Dammar, meandrande, bäckliknande öppna diken, våtmarker som buffrar och renar är exempel på LOD-lösningar som kan tillämpas. För hårdgjorda ytor kan plattor eller inslag av planteringar och träd vara att föredra framför asfalt för att åstadkomma ökad infiltration och vattenupptagning. Viktiga underlag att ta hänsyn till i planeringen är vattenskyddsområde för Svensbyfjärdens vattentäkt (under framtagande), riktlinjer för inrättande av verksamhetsområden för vatten och avlopp, utbyggnadsplan 2017-2024 samt riktlinjer för dagvattenhantering (under framtagande).

Avfallshantering
Hushållen har källsortering av brännbart och matavfall.

En återvinningsstation (ÅVS) finns i Sjulnäs belägen intill gamla Sjulnäsvägen. Tillgång till återvinningscentral (ÅVC) finns på Bredviksbergets avfallsanläggning. Mobil ÅVC kommer till området en gång per år. Placering kan behövas ses över vid utveckling av centrum. Viktigt underlag att ta hänsyn till i planeringen är Kommunal avfallsplan inklusive föreskrifter.

Förslag Vatten och avlopp, Avfallshantering

11. Utbyggnad av vatten och spillvatten till delar av Sjulnäs enligt Piteå kommuns utbyggnadsplan.
12. Utredning av utformning, tillgänglighet, placering, samt belysning av ÅVS i samband med översyn av centrum.

- Vattenskyddsområde inrättas enligt förslag ’Vattenskyddsområde för Svensbyfjärden’
- Bostadsbebyggelse ska föregås av utredning kring vatten- och avloppslösning ur såväl miljö- som ekonomisk synpunkt.
- Fortsatt inventering av enskilda avlopp i områden med övergödningsproblem. Dock inte i områden där förslag till utökat verksamhetsområde för vatten och spillvatten finns.
- Dagvattenhantering för ett specifikt område behöver bestämmas i samband med detaljplanering.

Klimat och Energi

Fjärrvärme
Fjärrvärmen i Sjulnäs har 15 kunder. I dagsläget är det i huvudsak kommunala fastigheter och hyreshus som är ansluta. Basproduktionen är pelletspannor. Ingen utbyggnad av fjärrvärmenätet planeras i dagsläget i Sjulnäs.

Elförsörjning
Elnätet i Roknäs/Sjulnäs landsbygdscentra har i dagsläget 458 elabonnenter som försörjs av ett 10 kV ledningsnät, med en god reservkapacitet för en eventuell utveckling av bostadsbyggande.

Klimatanpassning
Enligt genomförd modellering av översvämning vid framtida kraftiga skyfall berörs i huvudsak strandområdena vid Infjärden och vissa tätare bebyggda områden, se figur nedan. Vid lokalisering av nya bostads- och verksamhetsområden bör områden med ansamlingar av dagvatten undvikas. Hantering av dagvatten ska ske enligt riktlinjer för dagvattenhantering i Piteå kommun.

IT
AB PiteEnergi bygger, underhåller och äger Piteå kommuns stadsnät (fiber). Stadsnätet är ett öppet stadsnät, vilket innebär att olika leverantörer kan erbjuda tjänster till slutkund via stadsnätet. Planering av IT-infrastrukturen ska samordnas med planering av övrig infrastruktur.

I Sjulnäs är stadsnätet utbyggt till stora delar av tätorten men saknas i delar av de yttre områdena. Möjlighet finns att förtäta i befintligt nät. I Roknäs driver RostIT nätet själva. Där utförs all utbyggnad och förtätning av föreningen själv.

Förslag Klimat och Energi

- Detaljplanering ska alltid föregås av genomförandebeskrivning där konsekvenser av förändrat klimat bedöms.
- Utbyggnad av bostadsbebyggelse och gång- och cykelvägar kräver utbyggnad av belysning.
- Utbyggnad av laddinfrastruktur för elbilar utreds för Landsbygdscentra.

Hänsyn – Riksintressen och nationella intressen

Kommunen ska i sina översiktsplaner redovisa aktuella riksintressen, samt visa hur dessa ska tillgodoses.
Områden som är av nationell betydelse för en rad vitala samhällsintressen kan pekas ut som områden av riksintresse för just dessa ändamål. Områden som är av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden eller möjligheterna att använda dem för avsett ändamål.

Exploatering och andra ingrepp i miljön är tillåtna endast om det inte möter hinder enligt någon av bestämmelserna i 2-8 §§, Miljöbalken, och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Undantag gäller för utveckling av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet samt för anläggningar för totalförsvaret.

En sammanställning av konsekvenser för riksintressen finns samlad för samtliga fördjupade översiktsplaner för Landsbygdscentra i bilagan Konsekvenser. Riksintressena redovisas även på markanvändningskartan.

Naturvård samt Natura 2000 – karta 1

Områden av riksintresse för naturvård representerar huvuddragen i svensk natur, visar mångfalden i naturen ur ett nationellt perspektiv och ska skyddas från påtaglig skada. I Piteå finns utpekade områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv längs Piteå älv och i kust och skärgård. Områden som ingår i EU:s nätverk Natura 2000 klassas som riksintressen.
Samtliga dessa områden utgör hänsynsområden i FÖP Landsbygdscentra och har upprättade bevarandeplaner.

- *FÖP Roknäs/Sjulnäs berörs inte av några riksintressen för naturvård.*

Hela Piteås kust och skärgård samt Piteälven är av riksintresse för friluftslivet, i synnerhet det rörliga friluftslivet, och turism. Här finns naturskyddade områden, värdefulla kulturmiljöer och attraktiva besöksmål. Även det öppna havet har betydelse för friluftsliv, turism och upplevelser.

- *FÖP Roknäs/Sjulnäs berörs av riksintresset Piteälven i den nordöstra delen.*
- *Inga förslag/åtgärder i FÖP Roknäs/Sjulnäs berör/påverkar riksintresset.*

Kulturmiljövård – karta 2

Elva områden inom Piteå kommun utgör riksintresse för kulturmiljövården.
Samtliga riksintressen för kulturmiljövården utgör Hänsynsområden för kulturmiljövård och ska bevaras och vårdas. Två av dessa områden kan utvecklas under perioden, kyrkstäderna i Norrfjärden respektive Hortlax. De benämns i kartan som Utvecklingsområden Kulturmiljö. För dessa tas utvecklingsprogram fram samt detaljplaner ses över för att ge adekvat skydd.
Riksintresset säkerställs genom särskilda skrivningar med krav om att

- Ny bebyggelse anpassas till värdefulla kulturmiljöer. Ny bebyggelse kan komplettera bykärnor.
- Värdefulla kulturmiljöer ges adekvat skydd.
- Inventeringar kompletteras och kulturmiljöprogram arbetas fram för Roknäs/Sjulnäs där garveriets situation belyses särskilt.
- *FÖP Roknäs/Sjulnäs berörs av riksintresset Lillpitedalen, väl hävdat odlingslandskap med kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljöer.*
- *FÖP Roknäs/Sjulnäs innehåller förslag om viss förtätning under vissa förutsättningar och med särskild hänsyn inom riksintresset.*

Rennäring och vindbruk– karta 3

Riksintresseområden för rennäringen utgörs av mark- och vattenområden. Rennäringen i Piteå kommun bedrivs av samebyarna Västra Kikkejaur, Östra Kikkejaur, Ståkke, Semisjaur-Njarg, Luokta-Mavas, Sirges, Jåhkågasska, Tuorpon och Udtja.
Energimyndigheten har pekat ur mark- och vattenområden som är särskilt lämpade för vindbruk inom kommunen. Dessa har behandlats och tillgodosetts i en kommuntäckande Vindbruksplan från 2014.

- FÖP Roknäs/Sjulnäs, inom Sjulnäs tätort berörs av riksintresse för rennäring, flyttled.
- Inom FÖP Roknäs/Sjulnäs planeras bostadsområden inom område av riksintresse för rennäringen. Förslaget pekar ut fem mindre områden för bebyggelse, samtliga inom tätorten och redan etablerad bebyggelse. ÖP 2030 pekade ut ett antal utredningsområden för bebyggelse inom FÖP Roknäs/Sjulnäs, också dessa inom område av riksintresse för rennäringen. FÖP Roknäs/Sjulnäs föreslår ytterligare ett utredningsområde för bebyggelse inom riksintresse för rennäringen.
- FÖP Roknäs/Sjulnäs berörs inte av riksintresse vindbruk

Kommunikationer och totalförsvar – karta 4

Trafikverket har pekat ut ett nät av vägar, järnvägar och farleder med sådana funktioner att de mark- och vattenområden som berörs av anläggningarna utgör riksintresse.
Väg E4 mellan Skellefteå och Luleå, Norrbotniabanans korridor mellan Skellefteå och Luleå samt Yttre Stadsfjärden utgör riksintressen för väg, järnväg respektive sjöfart.

- *FÖP Roknäs/Sjulnäs berörs inte av några riksintressen för väg, järnväg eller sjöfart.*

Totalförsvarets riksintressen utgörs dels av det som kan redovisas öppet som t ex influensområden för luftrum och väderradar och dels områden som inte redovisas öppet.

- *FÖP Roknäs/Sjulnäs berörs av influensområdena för luftrum respektive väderradar. Samtliga plan- och lovärenden inom influensområdet ska remitteras till försvarsmakten.*

Elproduktion/eldistribution, vattenförsörjning, yrkesfiske samt värdefulla ämnen och mineral

Inom Piteå kommun finns 400kV-ledningar som utgör riksintresse. Inga ledningar berör eller berörs av FÖP Landsbygdscentra.
Inom Piteå kommun finns inga områden av riksintresse för vare sig vattenförsörjning, yrkesfiske eller värdefulla ämnen och mineral.

Intressen av nationell betydelse - jord- och skogsbruket

Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.
Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk.
Utpekande av så kallade Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla dessa orter där möjlighet till attraktivt byggande är avgörande. Landsbygdscentra utgör noder för utveckling i Piteå kommun. Byggande är en prioriterad fråga.
FÖP Landsbygdscentra innehåller förslag på förhållningssätt till jordbruksmarken.

- I ÖP2030 utpekade områden för samlad ny bebyggelse på jordbruksmark utgår. Nya bebyggelseområden undviks på jordbruksmark.
- Alternativ till ianspråktagande av jordbruksmark ska alltid eftersökas. Vid intressekonflikter ska jordbruksmarken ges företräde.
- Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråkstagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas.
- LRF ska alltid höras som remissinstans i frågor som berör jordbruksmark.

- *FÖP Roknäs/Sjulnäs berörs av de nationella intressena.*
- *FÖP Roknäs/Sjulnäs omfattas av generella förhållningssättet.*
- *Utöver det generella förhållningssättet till jordbruksmarken ovan måste all tillkommande förtäning inom FÖP Roknäs/Sjulnäs också ta särskild hänsyn till riksintresse för kulturmiljö – odlingslandskapet.*

Konsekvenser sammanfattning

Förutsättning för arbetet är att förslagen ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Utifrån föreslagna åtgärder är följande konsekvenser avgörande:
- att ekonomiska medel avsätts
- att aktivt samarbete mellan Piteå kommun och aktörer på orten – föreningar, fastighetsägare, medborgare stärks
- att arbete för att få till stånd byggande av lägenheter, vari anpassade lägenheter för äldre ingår, ges högsta prioritet.

Nedan sammanfattas de konsekvenser som ett genomförande av Fördjupade översiktsplaner Landsbygdscentra bedöms medföra. För mera information, läs Bilaga 'Konsekvenser'.

De viktigaste hållbarhetskonsekvenserna för samtliga landsbygdscentra och temaområden

Konsekvens	**Förklaring**
Om inte satsningar på kollektivtrafik görs kommer många olika grupper av människor att uteslutas från att kunna bo, leva och verka på landsbygden. Utebliven satsning på kollektivtrafik och utbyggd infrastruktur kan även ha stor negativ påverkan på miljön både på lång och kort sikt.	Satsningar på **kollektivtrafik** underlättar transport och vardagsliv för de människor som inte har möjlighet till biltransporter, vilka är barn och unga, kvinnor, personer med funktionsnedsättning, äldre och nyanlända. Satsning på kollektivtrafik är viktigt för alla tre fokusområdena i FÖP.
	Utformning/gestaltning av trygga miljöer, både brottsförebyggande och trafiksäkerhetsfrämjande, gynnar alla människor.
	Om fler använder kollektivtrafik bidrar det till minskade utsläpp av koldioxid.
Om inte satsningar i landsbyggscentra görs för barn och unga finns risk att barnfamiljer väljer andra orter eller kommuner att flytta till, vilket medför att endast äldre blir kvar på orten.	**Lekplatser/lekområden** är viktiga arenor för de yngre barnen, medan de äldre barnen/ungdomar är i behov av **mötesplatser** att "hänga" på. Dessa 'arenor' är viktiga för barn och ungas utvecklingsmöjligheter.
	Trygga och säkra vägar, till exempel **gång- och cykelvägar och trygga passager** är viktiga för barns rörelsefrihet och för att själv kunna ta sig till skola, aktiviteter och kompisar.
	Tillgång till **natur, skog och grönstruktur, bland annat skolskog,** är betydelsefullt för barns rörelsefrihet och lärande.
Om inte kvinnors och mäns, flickors och pojkars förutsättningar är likvärdiga skapas ojämställda miljöer och risk för minskad tillväxt.	**Arbetstillfällen** och **lokaler för distansarbete** på orten / relativt nära bostaden underlättar familjeliv och vardagsliv.
	Om **barnomsorg, skolor, handel och annan offentlig och privat service** finns på orten, inom

	relativt nära avstånd från bostaden, underlättas familjeliv och vardagsliv.
	Motions- och fritidsanläggningar för både kvinnors och mäns, flickors och pojkars behov och intressen är angelägna satsningar för ökad jämställdhet.
Om inte satsningar på mångfald av bostäder, mötesplatser, transporter och arbetsliv görs finns risk för att vissa grupper blir utestängda från samhället, vilket leder till utanförskap. Detta kan vara grogrund för otrygghet och missnöje, vilket kan ge brist på tillit och skapa frustrationer.	**Varierande boendeformer och bostäder i olika kostnadslägen** är angeläget för att undvika segregerat boende och främja integration.
	Tillgängliga bostäder är en hållbar satsning för en åldrande befolkning och en kostnadseffektiv resursplanering.
	Allmänna mötesplatser inom- och utomhus är betydelsefulla för ett demokratiskt samhälle och stärkt socialt kapital.
Om inte tätortsnära naturområden säkras finns risk att förutsättningar för biologisk mångfald och möjligheter till ekosystemtjänster minskar.	**Biologisk mångfald -** Ett rikt växt-och djurliv är en förutsättning för motståndskraftiga och långsiktigt bestående naturmiljöer.
	Ekosystemtjänster - De funktioner hos ekosystem som upprätthåller och skapar människors livsvillkor och välmående och produceras gratis. Exempel på tjänster och produkter kan vara mat, biobränsle, timmer, rening samt rekreation och skönhet.
Om inte en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas minskar förutsättningar för bättre och mer effektivt nyttjande av befintliga resurser samt möjligheten att utveckla och använda förnybara energikällor och hållbara transportmedel.	**God bebyggd miljö -** Vår bebyggda miljö ska möta människors önskemål om en bra livsmiljö och bidra till en hållbar utveckling. Förtätning inom befintlig bebyggelsestruktur skapar förutsättningar för ett bättre nyttjande av befintlig infrastruktur och minskat bilberoende.
Om åtgärdsförslag ska realiseras kommer det att krävas resurser och vilja till genomförande. Hur säkerställer man att detta inte blir en tillitsfråga mellan stad och land då prioriteringar ska göras?	Smart **resursanvändning** är viktig utifrån utveckling, drift och förvaltning av befintliga och framtida samhällsfunktioner. Befolkningen och det mänskliga kapitalet på orterna är värdefulla resurser som ska värnas utifrån ekonomisk långsiktighet.
Om inte satsningar görs på landsbygden/ landsbygdscentra finns det risk för att människor och verksamheter flyttar till andra orter eller till att verksamheter läggs ned. Detta kan medföra stagnation och förfall av orter.	En bred satsning på åtgärder med *hela livet perspektivet* på orterna skapar goda förutsättningar för en positiv utveckling för både barn, unga, vuxna och äldre ur ett jämlikt och jämställt perspektiv.

Bilaga 1

Roknäs/Sjulnäs som ort
Statistik Befolkning

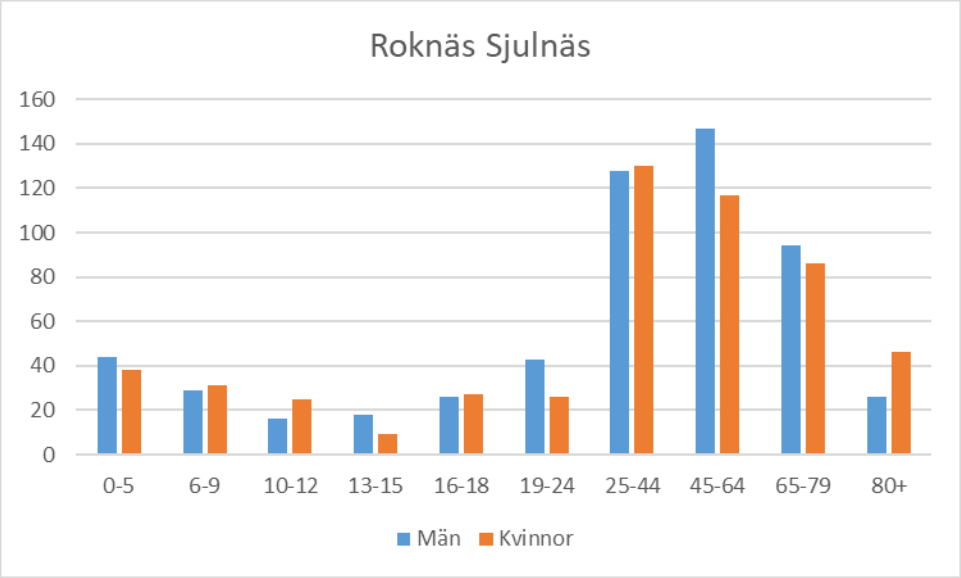

Befolkning

Åldersintervall	Män	Kvinnor
0-5	44	38
6-9	29	31
10-12	16	25
13-15	18	9
16-18	26	27
19-24	43	26
25-44	128	130
45-64	147	117
65-79	94	86
80+	26	46
	571	535

Totalt 1106

Befolkning 16- år	**896**
Förvärvsarbetande med bostad i området	711
Förvärvsarbetande med arbetsplats i området	263
Inpendling	124
Utpendling	592
Nettopendling	-468

Bilaga 2 – temakartor 1-5

Karta 1 - Natur, kultur och fritid
Karta 2 - Skola och vård
Karta 3 - Boende
Karta 4 - Trafik
Karta 5 - Mark- och vattenanvändning

Dussen
Geten
Stenhagnen
Bredviken
Kattstaden
Lappviksheden
Hedgärdan
Kilen
Lillpiteälven
Holmen
Kläppen
Heden
Skatan
Gammelgården
Kattis
Per
Per-Nils
Kullen
Sjulnäs
Lertäget
Liljeken
Kvarndammet
Kungs
Rannes
Alle mäset
Ryggskatan
Roknäs
Per-Ols
Storåkern
Ryggskatakajen
Trytträskbäcken
Sundet
Bokån
Stor-Söder
Bäcken
0 100 200 400 600
Meter
N
Pe rudden

Dussen
Geten
Stenhägnen
Lappviksheden
Bredviken
Kattstaden
Hedgårdan
Kilen
Lillpiteälven
Holmen
Kläppen
Heden
Gammelgården
Skatan
Kattis
Sjulnäs
Per
Per-Nils
Kullen
Lertaget
Lillakern
Kvarndammet
Kungs
Rannes
Sjulnäs
Alternäset
Ryggskatan
Fästnäs
Storåkern
Roknäs
Ryggskatakalen
Per-Ols
Sundet
Tryträskbäcken
Rokån
Stor-Söder
Bäcken
Tolvmans-
holmen
Perudden
Tolvmans
0 100 200 400 600
Meter
N
1
2
3
4
5

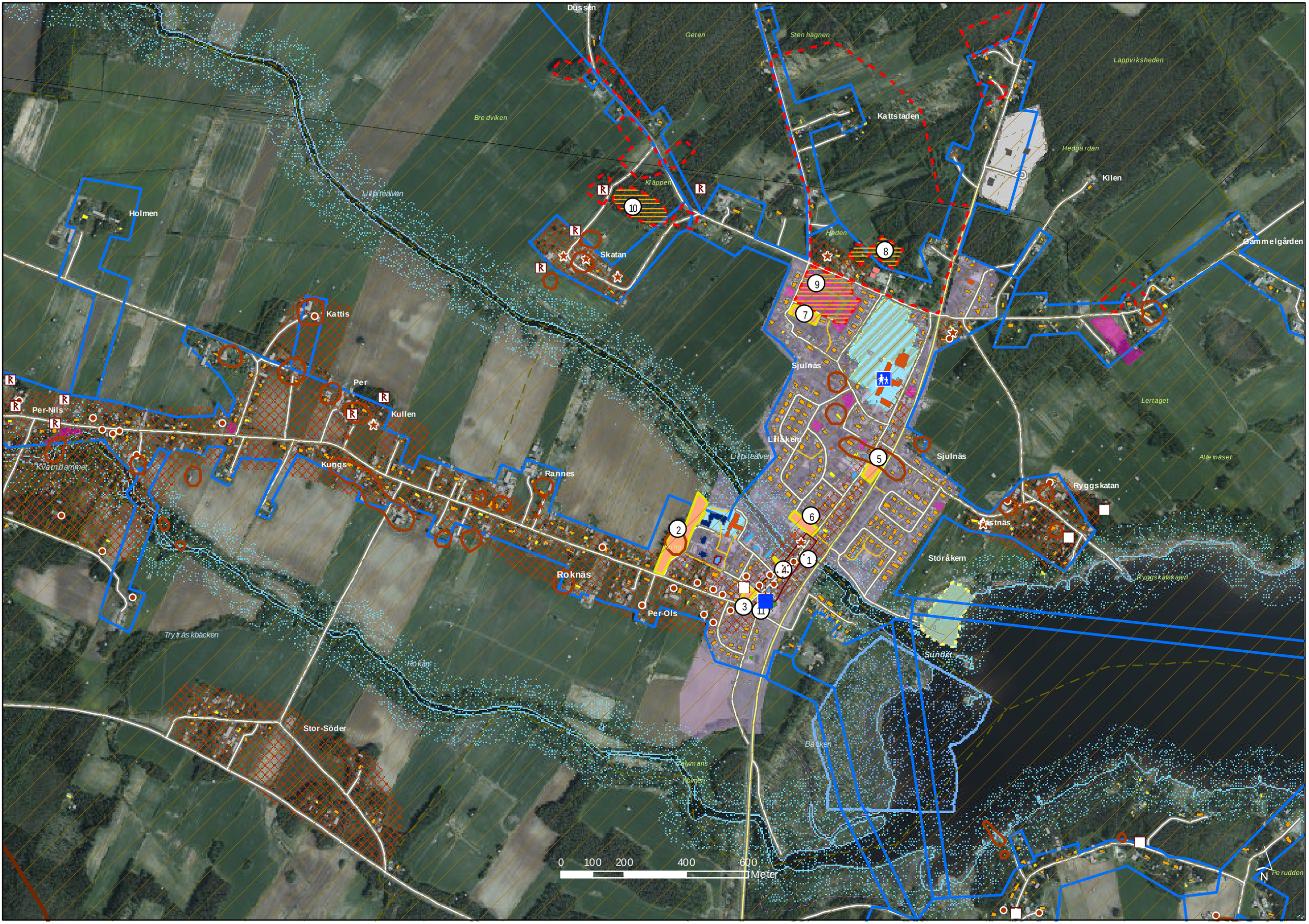

Dussen
Geten
Stenhägnen
Lappviksheden
Bredviken
Kattstaden
Hedgärdan
Kilen
Lillpiteälven
Holmen
Kläppen
Skatan
Heden
Gammelgården
Kattis
Sjulnäs
Per
Per-Nils
Kullen
Lertaget
Lillåkern
Kvarndammet
Kungs
Rannes
Sjulnäs
Alte mäset
Ryggskatan
Ryggskatakajen
Storåkern
Roknäs
Per-Ols
Tryträskbäcken
Sundet
Rokån
Stor-Söder
Bäcken
Tolymans-
holmen
Perudden
0 100 200 400 600
Meter
N

Dussen
Geten
Sten hägnen
Lappviksheden
Kattstaden
Hedgårdan
Kilen
Bre dviken
Lilpiteälven
Holmen
Kläppen
Skatan
Ullpriev vägen
Heden
Gamla Skolvägen
Kattis
Per
Kullen
Roknäs
Per-Nils
Kvarndammet
Kungs
Rannes
Roknäs
Per-Ols
Soldattorpsvägen
Tryträskbäcken
Rokån
Arvidsjaurvägen
Storsöder
Stor-Söder
Sjulnäs
Lilliken
Sjulnäs
Ryggskatan
Fästnäs
Storåkern
Sundet
Bäcken
Tolvmans
träsket
Persöbyvägen
Kapellvägen
Lappviksheden
Kyrkvägen
Sadelvägen
Tygelvägen
Bergsvägen
Gamla Sjulnäsvägen
Norra Storkersvägen
Ryggskatavägen
Spönevägen
Hemvägen
Kyrkvägen
Fäboärevägen
Hällgrensvägen
Perudvägen
Rokn
Rokn
Rokn

FÖP Fördjupad översiktsplan Landsbygdscentra

Roknäs/ Sjulnäs

Antagande 2018

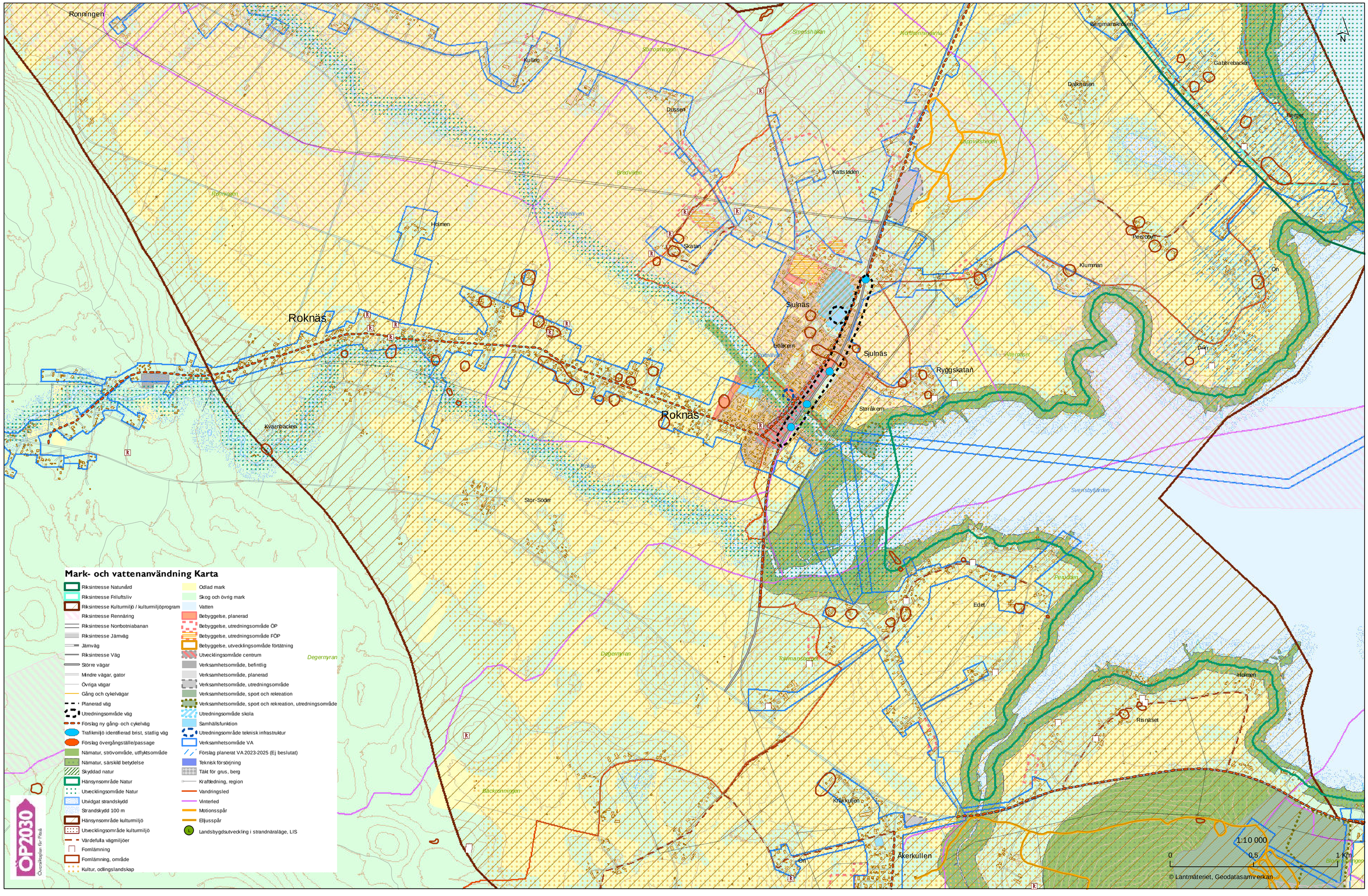

Mark- och vattenanvändning Karta

- Riksintresse Naturvård
- Riksintresse Friluftsliv
- Riksintresse Kulturmiljö / kulturmiljöprogram
- Riksintresse Rennäring
- Riksintresse Norrbotniabanan
- Riksintresse Järnväg
- Järnväg
- Riksintresse Väg
- Större vägar
- Mindre vägar, gator
- Övriga vägar
- Gång och cykelvägar
- Planerad väg
- Utredningsområde väg
- Förslag ny gång- och cykelväg
- Trafikmiljö identifierad brist, statlig väg
- Förslag övergångsställe/passage
- Nämatur, strövområde, utflyktsområde
- Nämatur, särskild betydelse
- Skyddad natur
- Hänsynsområde Natur
- Utvecklingsområde Natur
- Utvidgat strandskydd
- Strandskydd 100 m
- Hänsynsområde kulturmiljö
- Utvecklingsområde kulturmiljö
- Värdefulla vägmiljöer
- Fornlämning
- Fornlämning, område
- Kultur, odlingslandskap
- Odlad mark
- Skog och övrig mark
- Vatten
- Bebyggelse, planerad
- Bebyggelse, utredningsområde ÖP
- Bebyggelse, utredningsområde FÖP
- Bebyggelse, utvecklingsområde förtätning
- Utvecklingsområde centrum
- Verksamhetsområde, befintlig
- Verksamhetsområde, planerad
- Verksamhetsområde, utredningsområde
- Verksamhetsområde, sport och rekreation
- Verksamhetsområde, sport och rekreation, utredningsområde
- Utredningsområde skola
- Samhällsfunktion
- Utredningsområde teknisk infrastruktur
- Verksamhetsområde VA
- Förslag planerat VA 2023-2025 (Ej beslutat)
- Teknisk försörjning
- Täkt för grus, berg
- Kraftledning, region
- Vandringsled
- Vinterled
- Motionsspår
- Elljusspår
- Landsbygdsutveckling i strandnäraläge, LIS

ÖP2030 Översiktsplan för Piteå

Information från kommunchefen

§26

25KS4

...